

בס"ד

נפלאות הברית

הקב"ה מחולל ניסים ונפלאות פלאי פלאים
לבניו היהודים דרך מצוות ברית מילה
"לעושה נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו"

ספר של אור
סיפורו של ארגון 'ברית יוסף יצחק'

ירון עמית

יו"ל ע"י: ארגון ברית יוסף יצחק
הארגון שמבצע בס"ד בריתות מילה בעולם בחינם
למבוגרים ילדים ותינוקות

אתר: www.brit-mila.net | www.brityy.org

דוא"ל: amityaron@gmail.com

טלפון חינם לארגון: 1-800-222-770

כתיבה ועריכה: גיטי סגל
sgsegal@gmail.com

צילום המאמר ד"ה מרגלא בפומיה מסה"מ דרושי חתונה ע' קלח ואילך,
באישור הוצאת "המכון להפצת תורתו של משיח"

צילום אגרת התשובה באישור הרב הבלין יו"ר "היכל מנחם"

מילה של המחבר

"לא אמות כי אחיה ואספר מעשי י-ה"

בעזרת ה' יתברך, בשבח והודיה לבורא עולם מלך מלכי המלכים הקב"ה על נסיך ועל נפלאותיך. מובא לפניכם ספר של אור. איך הקב"ה ברחמיו העצומים ובספר זה גם הגלויים מנהיג עולמו בנסים ונפלאות לבניו היהודים במצווה הגדולה בתורה ברית מילה.

לאחר שנים רבות, ולאחר הפצרות חוזרות ונשנות מצד חברים, מכרים ויהודים יקרים נוספים, הנני בס"ד זוכה להעלות על הכתב ניסים ונפלאות עד אין מספר שזכיתי להיות עד להם בימי חיי; הן ניסים שחוויתי על בשרי ממש, והן ניסים שראו עיניי במסגרת פעילות ארגון 'ברית יוסף יצחק'. ניסים שאירעו לנימולים, לסנדקים, לתורמים, למוהלים, לעוזרים ולמסייעים, שהקב"ה ברחמיו הפליא לעשות. חלקם למעלה מגדרי הטבע ולמעלה מטעם ודעת ממש. רבים מהניסים קשורים בקשר ישיר לנשיא דורנו כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש, רבי מנחם מנדל שניאורסון. בשליחותו, נוסד והתפתח הארגון הכלל עולמי לעריכת בריתות מילה למבוגרים, ילדים ותינוקות - "ברית יוסף יצחק".

ברצוני להדגיש כי כל הפעילות הברוכה של הארגון המתוארת בספר, אינה נעשית בכוחנו או עוצם ידינו - כולנו 'כחומר ביד היוצר', שלוחיו של הקב"ה הזוכים לקבל את שפע ברכותיו באמצעות כ"ק אדמו"ר הרבי נשיא דורנו, וכל השבח וההלל הם לקב"ה בלבד. תודות לכל מזכי הרבים שפועלים במסירות נפש עצומה ולעיתים למעלה מהבנה והשגה בכל הזמנים חורף סתיו קיץ אביב. בכל תנאי מזג האויר כולל -40 מעלות מתחת האפס. בנסיעות

וטיסות ארוכות ומיגעות: המוהלים הרופאים הרבנים הפעילים התורמים הסנדקים וכל העוזרים שבלעדי פועלם לא היינו מגיעים לאן שהגענו. הנני תקוה כי הספר ישמש השראה לכל קוראיו בפקיחת העיניים לראות את יד הי"ת הנפלאה על כל צעד ושעל בחייהם, ובהפנמת החובה להתמסר למצוות הדור ולא להרפות עד שכל יהודי בדורנו, בכל מקום עלי אדמות, יהיה 'יהודי שלם'. יהי רצון שבזכות מסירות הנפש עבור המילה נזכה לחזות בקרוב ממש בבוא אליהו הנביא מבשר הגאולה, "הרחמן הוא ישלח לנו משיחו הולך תמים, בזכות חתן למולות דמים, לבשר בשרות טובות וניחומים לעם אחד מפוזר ומפורד בין העמים, במהרה בימינו אמן!"

ירון עמית

1) יצוין כי כל התאריכים הלועזיים המופיעים בספר הם להולדת רבי עקיבא התנא הקדוש שהספירה מתאימה בדיוק ליום הולדתו על פי החתם סופר.

כמה מילים על הספר...

יו"ר ארגון 'ברית יוסף יצחק' הרב ירון עמית הנו הדמות המרכזית בספר שבידכם, אך סיפורו הוא סיפורם של יהודים יקרים רבים בעלי מסירות נפש לקיום רצונו של ה' יתברך.

ירון עמית נולד בי"א מנחם אב התשי"ט בשכונת הדר בחיפה האדומה, להוריו ישעיהו וחוה עמית ז"ל. אביו שירת בצבא קבע בחיל הים, ואמו שימשה כמזכירה רפואית במרכז הרפואי רמב"ם. אביו היה יתום מאמו רבקה חנה ז"ל מגיל אחד עשרה שנים, והיה לו אח אחד בלבד - יעקב ז"ל שהיה מבוגר ממנו בשלוש שנים וחצי. האב גדל בפנימית יתומים "אחוזת ילדים" של ארגון ויצ"ו בשכונת אחוזה בחיפה. אבי אביו יואל פרוינד ז"ל, שירת בצבא הבריטי ונפל בשבי הגרמנים ימ"ש במלחמת העולם השנייה. (שם המשפחה עוברת מ'פרוינד' ל'עמית' על ידי האח יעקב).

אמו חוה ז"ל למשפחת שטכר הייתה יתומה משני הוריה, וגדלה בקיבוץ גבעת ברנר אצל אחותה פפי ז"ל ובעלה פרץ שחם ז"ל.

על פי מסורת מעניינת במשפחה שסופרה על ידי דודה שושנה קורמנסקי ז"ל אחות של סבתו של ירון, אביו ז"ל של ירון הוא צאצא של הצדיקים הגדולים הבעל שם טוב הקדוש וה'סבא' משפולע, שעולה למהר"ל הקדוש שהם עולים למעלה בקודש עד דוד המלך. אמו ז"ל, היא מצאצאי משפחת הרבנים אויערבך זצוק"ל.

בהיותו בן חמש, עברו הוריו של ירון לגור בשכונת רמות רמז בחיפה, שם למד בבית ספר יסודי ע"ש פיכמן. בהיותו בגיל שמונה נולדה אחותו היחידה יעל (שחזרה אף היא בתשובה לאחר נישואיה לשלומי צדוק השומר תורה ומצוות). בגיל חטיבת בינים ותיכון למד ירון בבית הספר עירוני ג' במגמת

ביולוגיה. ירון היה חבר בתנועת הנוער "מחנות העולים", ולאחר מכן בתנועת הנוער "השומר הצעיר" שבה שימש כמדריך.

התחנה הבאה בחייו לפני הצבא הייתה הכשרה בת חצי שנה לגרעין נח"ל בקיבוץ אילון, שם עבד במטעי בננות ובענף האבוקדו. לאחר תקופת ההכשרה בקיבוץ, התגייסו אנשי גרעין הנח"ל לצבא. תחילה עברו טירונות חי"ר (חיל רגלים) קרבית, המשיכו לבט"ש (בטחון שוטף) במשך חצי שנה בגבול לבנון ובתוך לבנון, ולאחר מכן שירתו בנח"ל המוצנח גדוד 50 שהיה שייך לחטיבה 35, חטיבת הצנחנים, וקורס מפקדי כיתה.

בשנת ההדרכה בשומר הצעיר, שימש ירון כראש קן התנועה בקרית אתא. לאחר מכן עבר קורס קצינים, ולבסוף חתם לצבא קבע בתפקיד של סמ"פ (סגן מפקד פלוגה).

במילואים שירת בקורס סיור, בעקבותיו – נתמנה למ"מ (מפקד מחלקת סיור של גדוד שריון) תפקיד בו שימש במלחמת שלום הגליל בלבנון. בשנים הבאות שימש כמ"פ (מפקד פלוגה) בדרגת סרן.

לאחר הצבא החל ירון את חייו האזרחיים. הוא למד שנתיים באוניברסיטת חיפה מדעי המדינה, אנטרופולוגיה וסוציולוגיה. במקביל, עבד בערבים במשמר האזרחי כמפקד שכונה.

בגיל עשרים וארבע הכיר ירון את היידי בלומה לבית גיטיס, שלימים הייתה לאשתו. משהכירו, שמע ממנה ירון על תהליך החזרה בתשובה בו החלה שמונה חודשים קודם לכן. השיחה עם היידי הגיעה על קרקע פורייה. כבר קודם לכן, בעקבות הנסים המופלאים שחווה ירון, נבטו בליבו זרעים ראשונים של תשובה. הרגע המכונן בחייו היה ביום רביעי, ט' ניסן התשד"מ, בשיעור אנטרופולוגיה שהחל בשעה 11:00. בעיצומו של השיעור נפלה במוחו של ירון ההחלטה לחזור בתשובה. ברגע בו הבזיקה במוחו ההחלטה הגורלית, הוא חש הארה עצומה. הוא חש וידע שזו ההחלטה היחידה בחייו שהוא עושה במלוא הבחירה החופשית!

ב"ה לאחר נישואיהם, נולדו להם ילדים, שיזכו לאריכות ימים ושנים טובות מתוך בריאות איתנה ונחת חסידי מכולם. כיום, בחסדי השי"ת כולם כבר נשואים - היידי וירון כבר רואים את דור ההמשך.

לאחר החתונה עברה משפחת עמית לגור בירושלים. ירון למד בכולל ערב. שם הכיר את הרב אליהו רוזנטל, דיין בבית הדין הרבני בפתח תקוה. הרב רוזנטל המליץ לו ללמוד עם יהודי שיש מי שאומרים שהיה מל"ו צדיקים שבדור – הרב שמעון פרידמן ע"ה. ר' שמעון היה יהודי מיוחד במינו, וכונה בפיו כל "שמעון הצדיק" לאחר שכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש קרא לו כך. הרב פרידמן לימד את ירון חסידות בישיבת 'עץ חיים' הירושלמית הסמוכה לשוק מחנה יהודה.

במשך היום עבד ירון למחייתו כמפקד רובע במשמר האזרחי בדרגת מפקח במשטרה. המשרה הייתה כרוכה גם בעבודה בשבת, ולמרות שמדובר בתחום ביטחוני המותר בשבת, עבר ירון בברכת הרב אלישיב זצ"ל לעבוד במטה הארצי של המשטרה, כקצין ניהול של אגף אפסנאות. עבודה הנדרשת רק בימות החול. בהמשך שירת ירון כקצין ביקורת על המשטרה. במסגרת תפקידו זה, נסע בכל רחבי הארץ כמעט לכל תחנות המשטרה הקיימות. לאחר אישור ממפקדו ניצב לזרוביץ שילב בנסיעותיו תפילות בקברי צדיקים.

לאחר שירות של שש שנים במשטרה, חשקה נפשו ביותר קדושה. הוא התפטר מעבודתו במשטרה והחל לשמש כמלמד בתלמוד תורה חב"ד בגילה. הוא עסק בתפקיד זה במשך שלוש שנים. בפרק זמן זה, נהג לנסוע מידי ליל שישי לפקוד את ציונו הקדוש של יוסף הצדיק בשכם. שם היה מתפלל במשך כל הלילה על ציוניהם של יוסף הצדיק ובניו השבטים הקדושים, אפרים ומנשה.

היה זה בשנת התשמ"ט בעת שהותו בסמיכות לציון הקדוש. בתקופה זו החל גל העלייה הגדול מחבר העמים. ירון קיבל פנייה בבקשה לסייע בארגון שבע בריתות מילה עבור עולים חדשים, שהגיעו ארצה זה עתה מברית המועצות. ירון נרתם מיד למשימה. הוא ערך מגבית בציון יוסף הצדיק, עבור תשלום לרופא ומימון חדר ניתוח. בסייעתא דשמיא בוצעו הבריתות. בשבוע שלאחר מכן, שוב נתבקש ירון לסייע בארגון תקציב לשבע בריתות נוספות. התהליך חזר על עצמו ונחל שוב הצלחה. כך בחסדי ה' יתברך, נולד הארגון שהפך מהר מאוד לארגון כלל עולמי: "ברית יוסף יצחק".

במסגרת הארגון, מתבצעות בריתות מילה ליהודים ללא כל תשלום. השרות ניתן לכל דורש, בכל מקום בעולם: החל מתינוקות מגיל שמונה ימים, המשך בילדים וכלה במבוגרים בכל גיל. הנימול המבוגר ביותר שנכנס עד כה בבריתו של אברהם אבינו ע"ה במסגרת הארגון – היה יהודי בן תשעים ושתיים שנים!

בשנת התשס"ו, בחודש אלול, יצא ירון עם בני משפחתו לשליחות בארה"ב במסגרת הארגון. הוא התגורר בפלורידה, וביצע בריתות ברחבי ארה"ב, קנדה ודרום אמריקה. רק כעת, לאחר שנים ארוכות, הבינו ירון ורעייתו היידי מדוע כיוונה יד ההשגחה העליונה. כי היידי תהיה בעלת אזרחות אמריקאית. הוריה התגוררו במדינת קולומביה שבדרום אמריקה. אביה, פרופסור יעקב גיטיס ז"ל, יצא להתמחות בארה"ב ושם נולדה. במשך חייה לא נזקקה מעולם לשימוש באזרחות זו. רק משיצאו לשליחות, התגלתה שוב, בפעם המי יודע כמה, יד ההשגחה המופלאה המכוונת כל פרט בעולם, כאשר ירון ורעייתו יכלו לחיות כחוק בארה"ב.

בג' תמוז התשע"ד יצאו בני המשפחה מארה"ב חזרה לארץ הקודש.

ספר זה, הפורש בפני הקורא שרשרת אין סופית של ניסים מופלאים שראה ירון, הן בצמתים השונים בחייו האישיים והן במסגרת פעילותו בארגון, ניתן להגדיר לאור דברי האדמו"ר הזקן בספרו 'תורה אור', פרשת מקץ דף מא:

"והנה בדורות הראשונים כמו בנביאים ושופטים מצינו דור שכולו זכאי או כולו חייב. ומי שהיה זכאי הי' זכאי במדרגת צדיק גדול או נביא ומי שהיה חייב היה רשע גמור ועי"ז לא היו ממוצעים. אך דורות האחרונים דור אחר דור אין בהם רשעים כ"כ ולא צדיקים כ"כ טובים. והעניין שבדורות הראשונים היו נשמות עליונות ממדרגות גבוהות ומצד נשמתם בעצמם היו יכולים לשלוט על הרע שבנפשם ומיד כשיתבונן בגדולת א"ס ב"ה יגיע אליו היראה כו' רק רשע גמור שמגביר הרע שבנפשו בשאט נפש. אבל דורות האחרונים עיקבא דמשיחא בחי' עקביים אין כח בנשמתם עצמם לשלוט על הרע וצריך יגיעה רבה יגיעת נפש ויגיעת בשר. וזהו והוי"ה יגיה חשכי היינו בחי' חשך שבדורות אחרונים. כי דהע"ה אמר זה בעד כללות ישראל שיש בהם בחי' חשך בדורות אחרונים עיקבא דמשיחא שאין אתה נרי הוי"ה כלומר שאין נר הוי"ה נשמת אדם מ"מ והוי"ה היא בחי' הוי"ה עליונה שלמעלה מההשתלשלות יגיה חשכי ולמענו למענו יעשה כי חפץ חסד הוא באתעדל"ע בלי אתעדל"ת: וזהו ענין נס דחנוכה שנכנסו יונים להיכל. היכל הוא בחי' מח' ה"י כ"ל בגימטריא נש"ב. והיונים הנ"ל הם בחי' חכמה דקליפה חכמות חיצוניות

כמו פילסופיא. שבזמן ההוא היו פילסופים המכחישי' בנבואה. ולכן טמאו כל השמנים של בחי' חכמה שבקדושה שרצו להשכיחם תורתך כו' ונעשה נס ע"י פך של שמן שהי' מונח בחותמו של כה"ג דיקנא דכהנא רבא חסד עליון בהעלות אהרן את הנרות אהרן שושבינא דמטרוניתא שהיא אהבה הבאה מלמעלה באתעדל"ע וממנו הדליקו כל הח' ימים שהם המחשבה וז' המדות שתהיינה מאירות באור האהבה הבאה מלמעלה בלי אתעדל"ת והיא מבחי' וי"ו בתוספת וי"ו העליונה שלמעלה מעלה מן ההשתלשלות".

בסיפורי הניסים המופלאים המופיעים בספר זה, ניתן לראות מעין האמור: ללא שום הסבר טבעי, עשייה מיוחדת מצד האדם והתקרבות אל הקדוש ברוך הוא – מעניק ה' בידו הרחומה שפע של מתנות, ניסים ונפלאות המעוררים את האדם ופוקחים את עיניו לחזות בנוכחות ה' על כל צעד ושעל בחייו.

מצוות ברית מילה, שהפכה לשליחות חייו של ירון עמית, הינה מצווה בסיסית וחשובה ביותר; תמיד, ובפרט בדורנו זה.

בשולחן ערוך נפסק כי "מצות עשה לאב למול את בנו, וגדולה מצוה זו משאר מצות עשה"². בזוהר הקדוש כתוב שברית המילה שקולה ככל התורה כולה³. אברהם אבינו ע"ה לא נקרא שלם עד שמל ונכנס בברית מילה⁴. לברית המילה של אברהם אבינו ע"ה, הברית הראשונה בעולם שנעשתה במסירות נפש של ממש בגיל מבוגר, השפעה נצחית על עם ישראל בכל הדורות; בזכותה סולח ה' לכל יהודי ביום הכיפורים, כאשר זיכרון הברית עולה לפני ה' כריח ניחוח ומעורר את מידת הרחמים. להלכה נפסק, כי יהודי שאינו נימול – עונשו חלילה כרת⁵, אין לו חלק לעולם הבא⁶ ואינו קם בתחיית המתים⁷.

2 שולחן ערוך יורה דעה הלכות מילה סימן רס סעיף א.

3 ראה זוהר חדש כרך ב (מגילות) מגילת רות דף מט עמוד ב'; על דרך זה תוספתא מסכת נדרים (ליברמן) פרק ב הלכה ו.

4 תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדרים פרק ג.

5 רמב"ם הלכות מילה פרק א הלכה א.

6 משנה מסכת אבות פרק ג משנה יא; טור יורה דעה הלכות מילה סימן רס.

7 זוהר כרך ב (שמות) פרשת בשלח דף נז עמוד ב.

אדמו"ר הזקן כותב "ותחלת כניסת נפש זו הקדושה היא... במצות מילה"⁸. כלומר, האיחוד בין יהודי לבין ה' מתרחש רק בברית המילה.

בדורנו, נחשבת ברית המילה כמצוות הדור, כיון שישנם מיליוני יהודים שטרם נכנסו בבריתו של אברהם אבינו ע"ה. מצב זה היה קיים רק שלוש פעמים במהלך ההיסטוריה: כשהקב"ה הוציא את בני ישראל ממצרים, לא ניתן היה להיגאל ולקבל את מצוות השבת ואת התורה מבלי לקיים מצוות ברית מילה. מאוחר יותר, בזמן יהושע בן נון, לא ניתן היה להיכנס לארץ הקודש קודם עריכת ברית מילה⁹. וראה זה פלא: למעלה משלושת אלפים ושלוש מאות שנה לאחר יציאת מצרים והכניסה לארץ, שוב נמצאים בני ישראל באותו המצב. לפני הגאולה האמיתית והשלמה וחזרת כל עם ישראל לארצו, זקוקים מיליוני יהודים להיכנס בבריתו של אברהם אבינו ע"ה.

חשיבות המילה כמצוות הדור מקבלת משנה תוקף לאור המובא בשלושה דברים תלויים בברית מילה:

בריאת העולם: כנאמר בירושלמי "גדולה מילה שאילולא היא לא ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו שנאמר¹⁰ "כה אמר ה' אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת"¹¹.

ארץ ישראל: ה' אמר לאברהם אבינו: אם בניך מקבלים את ברית המילה - מקבלים הארץ, ואם לא - לא מקבלים, חלילה, את ארץ הקודש. וכך נפסק להלכה¹².

גאולת עם ישראל: כתוב שה' גואל את עמו ישראל בזכות ברית המילה: "אמר הקדוש ברוך הוא בזכות דם ברית מילה ודם פסח גאלתי אתכם ממצרים, ובזכותם אתם עתידין להגאל"¹³. לאור חיוניות מצוות המילה, ובפרט בדורנו, כאמור, הוקם בס"ד ארגון 'ברית יוסף יצחק', כשנשיא דורנו כ"ק אדמו"ר

(8) שולחן ערוך הרב אורח חיים מהדורא תניינא סימן ד סעיף ב.

(9) בספר 'חסד לאברהם' מוסבר שארץ ישראל היא מלכות, ברית מילה ספירת היסוד, ואם יהודי דר בארץ ללא ברית מילה הוא פוגם אותה.

(10) [ירמי' לג כה].

(11) תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדרים פרק ג.

(12) ב"ח יורה דעה סימן רס סעיף ב.

(13) פרקי דרבי אליעזר פרק כט.

הרבי מליובאוויטש מלווה אותו בצעדיו הראשונים ומעניק כוחות להמשך קידומו. הארגון זכה עד כה להכניס בבריתו של אברהם אבינו כשישים ושלשה אלף יהודים, כ"י, מהם מבוגרים, ילדים ותינוקות, הן בארץ הקודש והן בכל היבשות בעולם. אולם, כפי שמורה הרבי תדיר, לא ניתן לנוח על זרי הדפנה ולהסתפק בקיים. יש להמשיך ולהתקדם, כאשר השאיפה היא להגיע לכל יהודי שלא נמול. יש לקוות כי גם הרבנים, השלוחים והפעילים בכל רחבי תבל יעניקו למצווה החשובה את מקומה הראוי לה, ויגבירו את המודעות לחשיבות העיסוק בנושא.

להלן מכתב שקיבל הרב ירון מידי ר' יוחנן צינורט, יהודי תושב ירושלים, ובו עדות מעניינת מדברי בעל ה'באר מים חיים' לקשר בין הגאולה הקרבה להתעוררות המונית לקיום מצוות המילה:

בס"ד ט"ז אייר תשע"ה

כבוד

הר' ירון עמית

כפר חב"ד

הנידון – סיפור ששמעתי מאאמו"ר זצ"ל – המשך משיחת הטלפון.

הנני מעלה על הכתב לפי בקשתך, מה שסיפרתי בשיחת הטלפון.

היה זאת בסביבות שנת תש"נ, כאשר מכר סיפר לי שחזר זה עתה מסיבוב שליחות בברית המועצות.

בשליחות זאת השתתף שבועיים בפעילות במפעל "ברית יוסף יצחק" למול ילדי ישראל שלא זכו לכך עד הלום.

הוסיף המכר הנ"ל – שנחתה עליו חשבון של הבורא עולם, הרי דברים בגו, שלא מצינו "מילה המונית" בהיסטורית כלל ישראל, מאז כניסת הושע לארץ, ומה קרה שהקב"ה זימן בדורנו זאת?

והחליט, שאין זאת אלא התקרבות לקץ הימים. שהרי הזוה"ק אומר "ווי להאי שעתא דא גזר ישמעאל", שבגלל מילת ישמעאל, אנו

בגזירת שעבוד תחתיו באחרית דגלותא. והרי המדרש אומר "ויהי אחר ה"דברים" האלה", שהדברים שהיו שם, הוא ויכוח בין יצחק וישמעאל מי חביב יותר, יצחק שנימול מיד כשנולד – בן שמונה ימים או ישמעאל שנימול בגיל שלוש עשרה שנה – והיה בידו להתנגד. אמר יצחק, גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה עולם, שאם ידרוש – היום – בורא עולם – שאקריב את כולי – אני עושה זאת, מיד – ויאמר – ה' קח נא את בנך יחידך וגו'.

יוצא שכל תוקף ישמעאל הוא בזה שנימול בגיל שהיה באפשרותו להתנגד ולא עשה זאת. ומה עושה הקב"ה? נעל שערי ברית המועצות, שבבעים שנה לא נתנו לימול לזרע אברהם. ובפתיחת השערים – נימולים – "מילה המונית" – בני ישראל בכל הגילים, ובזה עולה זכות עם ישראל על ידו של ישמעאל, וראויים הם לגאולת עולם בזכות מעשיהם הטובים.

עד כאן סיפורו של המוהל הנ"ל.

אני ששמעתי כל זאת, סיפרתי את הדברים בפני אבי (הרה"ח ר' יוסף יצחק ב"ר חיים יצחק יהושע ז"ל – נלב"ע ד' חשוון תשע"ג) ואבי קפץ על הדברים כמוצא שלל רב ואמר לי: "מימי לא עלתה בדעתי אי פעם לספר למי שהוא מעשה מימי בחרותי, וכאן אני מוצא חוב לספר לך הדברים. כדלהלן:

הייתה זאת בשנות תש"ו-תש"ז כאשר אדמו"ר מסטולין קרלין זצ"ל (הר"ר יוחנן) יצא מגלות אירופה אחרי שנות הזעם, וזכינו שעלה ארצה. שהה שבת אחת קייצי בעיה"ק טבריה במחיצת חסידיו. ואנו בחורי עיה"ק ירושלים גם הצטרפנו לשהות בצל האדמו"ר בשבת זו.

בשבת אחר הצהרים, ישבתי עם חברותא בהיכל ביהמ"ד קרלין ולמדנו ספר "באר מים חיים".

בתוך כדי כך, עלה לבית מדרש, ישיש שאני לא הכרתיו. כנראה מתושבי טבריה. והיה מלא התפעלות על שבחורים יושבים בבגדי שבת המסורתיים (קאפטן ושטריימל) ולומדים בביהמ"ד ולא יוצאים לטייל ברחובות (כידוע, ששנים אלו של בין מלחמת העולם עד קום המדינה, הצעירים הצטרפו לשורות התקומה אצ"ל, הגנה, לחי, וטבריה התרוקנה אז מצביונה המקורי בדור הצעיר).

וכאשר ראה את החברותא שלנו שלומדים באר מים חיים הייתה התפעלותו כפולה ומכופלת. וסיפר לנו:

בילדותי למדתי אצל מלמד ישיש בעיה"ק צפת, שהמלמד זכה להכיר את ה'באר מיים חיים' בצעירותו (זאת הייתה גירסתו, יתכן שיש בזה שיבוש מבחינת הזמן).

וכאשר למדנו פרשת לך לך שאברהם מל את ישמעאל בנו, הוסיף המלמד את דברי הזוה"ק שישמעאל קיבל רשות שליטה על ארץ ישראל בגלל זה.

והוסיף המלמד שאמר ה'באר מים חיים' זצ"ל שלפני ביאת הגואל, יעשה הקב"ה 'מילה המונית' וימול את כל בני ישראל ועל ידי זה הם יזכו לגאולה.

וסיים אאמו"ר זצ"ל: "בשעה ששמעתי זאת מהישיש בטבריה לא עלתה על ליבי מה חשוב הסיפור הזה לשמרו בזיכרון, ולולא שהבאת לי דברי המוהל, לא יצא לי אי פעם לספרו, והנני מספר לך את זה פעם ראשונה בחיי".

ונסיים בדברי ברכה:

"הרחמן הוא ישלח לנו משיחו הולך תמים בזכות חתן למולות דמים לבשר בשו"ט וניחומים לעם אחד מפוזר ומפורד בין העמים במהרה בימינו אמין".

בכבוד רב

יוחנן צינוירט

ירושלים

תודות

א מזמור לתודה הריעו לה' פליהארץ: ב עבדו את ה' בשמחה באו לפניו
ברננה: ג דעו כי ה' הוא אלקים הוא עשנו ולו אנחנו עמו וצאן מרעיתו:
ד באו שערינו בתודה חצרתיו בתהלה הודו לו ברכו שמו: ה פייטוב ה'
לעולם חסדו ועד-דר ודר אמונתו:

נשמת כל חי תברך את שמך ה' אלהינו. ורוח כל בשר תפאר ותרום זכרך
מלפניו תמיד. מן העולם ועד העולם אתה אל. ומבלעדך אין לנו מלך
גואל ומושיע. פודה ומציל ומפרנס ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה.
אין לנו מלך אלא אתה. אלהי הראשונים והאחרונים, אלוה כל בריות,
אדון כל תולדות, המהלל ברוב התשבחות, המנהיג עולמו בחסד ובריותיו
ברחמים. וה' הנה לא ינום ולא ישן, המעורר ישנים, והמקיץ נרדמים,
והמשיח אלמים, והמתיר אסורים, והסומך נופלים, והזוקף כפופים,
לך לברך אנחנו מודים. אלו פינו מלא שירה בים, ולשוננו רנה בהמון
גליו, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע, ועינינו מאירות בשמש וכירח,
וידינו פרושות כנשרי שמים, ורגלינו קלות כאילות, אין אנו מספיקים
להודות לך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, ולברך את שמך על אחת מאלף
אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים, הטובות שעשית עמנו ועם אבותינו
מלפנים. ממצרים גאלתנו ה' אלהינו ומבית עבדים פדיתנו, ברעב זנתנו,
ובשבע כלכלתנו; מחרב הצלתנו, ומדבר מלטתנו, ומחלים רעים ונאמנים
דליתנו. עד הנה עזרנו רחמך, ולא עזבונו חסדיך ואל תטשנו ה' אלהינו
לנצח. על כן אברים שפלגת בנו, ורוח ונשמה שנפחת באפינו, ולשון אשר
שמת בפינו, הן הם יודו ויברכו וישבחו ויפארו וירוממו ויעריצו ויקדישו
וימליכו את שמך מלפנו. כי כל פה לך יודה, וכל לשון לך תשבוע, וכל
ברך לך תכרע, וכל קומה לפניך תשתחוה, וכל הלכות ייראוה, וכל קרב
ובליות יזמרו לשמך. כדבר שפתוב: כל עצמותי תאמנה ה' מי כמוך,
מציל עני מחזק ממנו, ועני ואביון מגוזלו. מי ידמה לך, ומי ישנה לך, ומי

יַעֲרֹךְ לָךְ, הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֶל עֲלִיּוֹן, קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. נְהַלְלֶךָ
וְנִשְׁבַּחֶךָ וְנִפְאָרֶךָ וְנִבְרַךְ אֶת שֵׁם קְדוֹשְׁךָ, כְּאִמּוֹר: לְדוֹד, בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה',
וְכָל קָרְבִי אֶת שֵׁם קְדוֹשׁוֹ:

ברצוני להודות לקב"ה על הכל מכל כל. ועל: נשיא דורנו כ"ק אדמו"ר
מליובאוויטש שזיכני להיות משלוחיו, וכן להודות לרבי על הכל •

כמו כן רצוני להודות לכל הצדיקים החל מהאבות הקדושים והרועים הקדושים
יוסף הצדיק ובניו, השבטים הקדושים. דרך כל צדיקי האמת בכל הדורות
ובדורנו: על כל שפעלו בגשמיות וברוחניות למעלה ולמטה עבור כלל ישראל
ועבורי.

לכ"ק האדמו"ר מרחמסטריווקה רבי ישראל מרדכי זצוק"ל • לרב הגאון
המקובל יצחק גינזבורג שליט"א • הרב הגאון המקובל דוד אביחצירא
שליט"א • הרב הראשון לציון הרב מרדכי אליהו זצ"ל • הראש"צ הרב
עובדיה יוסף זצ"ל • הרב יצחק זילבר זצ"ל • הדיין הרב אליהו רוזנטל
שליט"א • רבה של קרית מוצקין הרב דוד מאיר דרוקמן שליט"א • רבה
של העיר קרית אתא הרב דיסקין חיים שלמה שליט"א • רבו של כפר יונה
הרב שוויצה שליט"א • רבה של נצרת עילית הרב הרצל שליט"א • רבה של
מגדל העמק הרב יצחק דוד גרוסמן שליט"א • הרב עקיבא הרנפלד זצ"ל •
הרב יצחק הרנפלד שליט"א • רבה של קרית מלאכי הרב ישראל גרשטנקורן
זצ"ל • רבה של מעלה אדומים הרב כץ שליט"א • רבה של אשקלון הרב
יוסף חיים בלוי זצ"ל • רבה הראשי של רוסיה הרב ברל לזר שליט"א • הרב
בנימין קופרמן שליט"א • דיין העדה החרדית הרב ברנסדופר זצ"ל • הרב
שמעון הצדיק פרידמן זצ"ל • הרב שלום בער ליפסקר שליט"א • הרב של
קרית גת הרב הבלין משה שליט"א • גאב"ד הרב מחפוד שלמה שליט"א
• הרב מרדכי ענתי שליט"א • הרב דניאל שהיינו שליט"א • ולכל הרבנים
וראשי הקהילות.

להורי היקרים ישעיהו בן יואל וחוה בת חיים ז"ל, ולאחותי יעל צדוק ולכל
משפחתה שיחיו. להורי אשתי היקרים יעקב בן שמעון ז"ל וזלדה בת יוסף
תחי'.

לרעייתי היקרה היידי בלומה על כל הדרך שעברנו ביחד, על מסירות הנפש וזיכוי הרבים. לילדיי ולנכדיי, הבנים והבנות היקרים. ובפרט לבני אריה אליעד עמית שניהל במסירות נפש הארגון 7 שנים בזמן שליחותנו בארה"ב.

כן רצוני להודות לכל השותפים בכל חיי, ולחברי הארגון לנשיהם ובני משפחתם שבזכותם ובזכות עבודתם ופועלם במסירות נפש אין סופית, עם כל הלב לכל יהודי באשר הוא. לב יהודי חם ואוהב, לב טוב. הפעלה מאומצת של המוח עם מחשבה פורה ויוצרת, עבודה בימים ובלילות בחום ובקור, בכל מקום בעולם בתנאים ללא תנאים בדביקות במטרה, ובשיתוף מלא, מתוך מסירות נפש, של נשיהם וילדיהם. והכל לכבוד הי"ת ובניו היקרים עם ישראל. המוהלים, הרופאים, הצוות, התורמים, הסנדקים, המסייעים, המתנדבים, הנימולים, הם וכל משפחתם. רבים הם ואי אפשר לפרטם.

כמובן יש להזכיר את מוסרי הנפש הגדולים מזכי הרבים: "וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֶהָר הַרְקִיעַ וּמַצְדֵּיקֵי הָרַבִּים כְּפּוֹכְבֵּים לְעוֹלָם וָעֶד". זכותם וזכות בני משפחתם עומדת לכלל ישראל וללא ספק מעשיהם קירבו בהרבה את ביאת גואל צדק משיח צדקנו.

המוהלים המעופפים בכל רחבי תבל: ד"ר שעייע שאפיט המוהל של רוסיה וחלק גדול מחבר העמים • ד"ר יעקב גיסינוביץ המוהל של אוקראינה והסביבה • הרב המוהל חיים רובין • הרב המוהל ישי דהן • הרב יוסף ראובן פילו • הרב המוהל מרדכי אשר קופרמן • המוהל שלמה אסא • המוהל יעקב הרצוג • המוהל שמשון איזנברגר • הרב המוהל אהרון קרמר • הרב המוהל אברהם קוגל • הרב המוהל ישראל הלר בניו יורק • הרב המוהל אלון ראזלה פלורידה • הרב המוהל אייזיק גורין פלורידה • הרב המוהל מרדכי אטייס ישראל גוואטמלה • הרב המוהל גיל לידס ברקלי • המוהל גבריאל סימונס אנגליה • המוהל ד"ר אהרון אלטבה ובניו צרפת • הרב המוהל תומר רותם אקוואדור • המוהל נפתלי גליק • המוהל פליצקין בנימין • המוהל מקס פרידזון מפטרבורג • המוהל נפתלי גליק • הרב המוהל נתן שטרהייל • הרב המוהל ניר דורפמן • המוהל מרדכי צבי סלומון • המוהל הרב טל פרז • המוהל משה צבי רוט.

המוהלים: המוהל אורן זיו • הרב המוהל אליעזר גיספן • הרב המוהל יוסף טרב • המוהל אהרון גולד • הרב המוהל יהודה מחפוד • המוהל איתן לירן •

הרב המוהל משה דיין • המוהל יאיר סלמי • המוהל סימן טוב יצחק • הרב המוהל פלישמן מנחם • המוהל רן נחמני • המוהל יעקב מרציאנו • המוהל ברל יוניק • המוהל חיימוב לוי • המוהל ידידיה מונסנגו • המוהל דוד נחום טמזגי • המוהל אברהם אדרעי • המוהל אברהם גרנט • המוהל מנדי כהן • המוהל אלחנן כהן • המוהל דוד בר חן • המוהל שמואל מארציינו • המוהל תמיר שדה • המוהל פרץ מנטל • המוהל שמעון זיידה • המוהל בנימין טנא • המוהל שמריהו לרנר • המוהל דוד דדון • המוהל מאיר ברדוגו • המוהל יעקב זאן • המוהל גדעון קיי • המוהל ישראל גולדשטיין • הרב המוהל שמעון רחמים • הרב דוד יפוח • הרב המוהל ברוך מבת ים • המוהל ניצן ימין • הרב המוהל יוסי סרוגו • הרב המוהל יוחנן קליין • הרב המוהל אלישע גריבאום • המוהל רחמים כהן • המוהל לנג יחזקאל.

הפעילים המסורים שבזכותם נערכו בריתות רבות:

בארץ הקודש: גבי שפיצר • ידידיה בבושקין • אלכס אסנין • בני מזרחי • דוד מלייב • שמואל רבינוביץ • גיא ונועם בראזני • יוסי בנט • דוד קונטיניו • המוהל אופיר דוד • המוהל שמואל אזגוי • המוהל אטיס שלמה • המוהל הרב שלמה גלבר • שלום בער גרליק • ידידינו היקרים חברים אמיתיים שמואל ופנינה סבן • מנדי סגל • רות ואשר שוקרון • חיה ברכה פרלמן • הרב אפרים מנדלוביץ • הרב יחיאל מיכל הגר • ברכה מיוחדת מיכאל ויצחק מירילשווילי וכל משפחתם • יואל יוגב • אברהם אדלר • הרב יהודה גורדון • גולן דוד סבהאי • גרשום גלפמן • שחר ניר • יעקב טוויל • מאיר צרפתי • משפחת דייטש ובפרט שלמה זצ"ל • שלמה מאירזון • יוסף שיפרין • הרב שלום בער גרליק ובניו • ד"ר מרדכי ירחמיאל מאיר • ד"ר יעקב צצקס • ד"ר דוד בראוור • ד"ר יעקב יולאנו • ד"ר חי אלבו • ד"ר סבג • ד"ר אלכסנדר קרליק • ד"ר דניאל דיקמן • ד"ר בנימין רסקין • ד"ר שבתאי סבתו • ד"ר דניאל אליהו • ד"ר אברהם רוזנברג ז"ל • ד"ר וידל בן שושן • הגברת רות לב חי • גרשון יוזפוביץ • הרב דוד פיישר • אדלר אברהם • אברהם קוסקס • שמואל נרקיס • שלום לוי • דוד חכמנין • יונתן אבינו • מאיר לוי • דורון מורי • יחיאל ויצחק ברוק • לוי לבייב • משה ואברהם נמדר • דני אדרי • משפחת הרצוג משה אביגדור ז"ל, אלישבע ליזבט הריה, יעקב, שמואל, לובה שרה חנה • ניסים טוויטו • דני סנה • כל החברים מהמטה הארצי במשטרה • יוסף יצחק קובלקין •

דוד שריקי • שלום פוזילוב • יצחק בן לאה • אבי ודוד אבקסיס • ישראל בייטש • מנדי אופן • הרב מנחם מענדל טייכמן • מרדכי ויעקב הלפרין • מיכאל בכר • הרצל וחגית בורכוב • רוני סיידוף ז"ל • הרב יוסף יצחק הבלין • אברהם גנין זצ"ל • פיליפ גלפמן • גיא ונועם בראזני • טוביה בולטון • אנשי שב"ס הרב כהן הרצל • חביב אסרף • הרב הראשי טולדנו • חיים אוליאנסקי • משפחת נטף כל האחים • ברכר חיים • לימן אלימלך • דהן משה • עמיר שוורץ • הרב מנחם חכם • שמעון קופמן • הרב יוסף שיניין • אשר בנימיני • הרב הכט יוסף • הרב מנדי קליין • מוטרפל יעקב • הרב משלובין שלום • הרב שניאור ובר • המוהל משה רודמינסקי • הרב אהרון קרניאל • הרב גורליק שניאור • הרב יוחנן בוטמן • הרב לרר יוסף יצחק • מיכאל גיטיקאור • הרב זאב משיבת אש תורה • הרב פטלס צבי • הרב הירש פרבר • שמשון רובסקי • הרב חיים וולף • הרב יוסף יצחק ליפקין • הרב מצרפי משה • הרבנים אברהם ואהרון חזן • הרב בראון • הרב שניאור שמואל ורבקה • יהושע בורשטין • רותי מניידות חבד • הרב הצבאי רפאל עמר • דוד בורכוב • גב' רבקה בונדי • הרב אלישביץ • יוסף לדייב • הגב' ציפי רבנות ק"ש .

בארה"ב ובעולם: הרב שניאור זלמן גנזבורג • הרב אריה וונטש • ד"ר מיכאל סלסאוור • ד"ר יעקב כהן פלורידה • ד"ר יהודה שור • ד"ר אלכסנדר רבינוביץ ס. פראנססיקו • משה גרשון ואברהם גלינסקי • פנחס מאיר זיידמן • שלמה בטש • אריה לייב סרגוביץ ז"ל • משפחת פליק שמחה ושחל • פליק דב הכהן ז"ל • שמואל ז"ל ויקותיאל רוהר • משה טוסיניק • דניאל גרויסמן • אברהם ביטון • אריה וינשטיין • משפחת אברבנאל מתתיהו והודיה • שליח הרבי אהרון הכט • יעקב ירושלמי • הרב שניאור זלמן בלומנפלד • הרב אהרון סירוטה דנוואר • הרב יוסף יצחק זלצמן טורונטו • שי וברק מיארה • יניב מור יוסף • שמחה כהן • שמשון צובלי • ישראל ערן • אלכסנדרוב אברהם • משה לרמן .

מרכז רפואי לניאדו: גרשון לידר • חיים המרמן • יעקב פרידמן • ד"ר חפץ חיים • האחות הראשית שלומית .

תודה מיוחדת למשפחות גנזבורג הרב שניאור זלמן והרבנית חני . למשפחת ראזלה הרב אלון והרבנית נטלי ואמה זוהרה . למשפחת בטש שלמה ודבורה , על העזרה בקליטה וההתישבות בשליחות בפלורידה .

לכל שלוחי נשיא דורנו כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש בכל העולם ובפרט אלו שאנו עובדים איתם.

תודה מיוחדת לגיטיי ושלמה סגל שבכישרון רב עמלו רבות בכתובת ועריכת הספר בצורה ספרותית נאה המושכת את הלב ומרגשת עד דמעות.

ואם בטעות נשמט שם כלשהוא איתם הסליחה, הרי לפני הקב"ה אין שכחה וישלם משכורתם שלמה.

הקב"ה ימלא משאלות ליבם של כל המסייעים לטובה, בבניי חיי ומזוני ובכולם ריחי, בכל מכל כל. בגשמיות וברוחניות, אושר ועושר, שלום בית מושלם ונחת חסידי מכל ילדיהם. והזקוק לבנות בית יבנה בנין עדי עד והכל עם אריכות ימים ושנים טובות ובריאות איתנה וכולם יזכו לקבל פני משיח צדקנו.

הארה והערה: בס"ד כל הסיפורים בספר זה הם אמיתיים.

אך טעות לעולם חוזרת. עקב בעיות הזמן שחלף, זכרון, הבנה, ציור השכל ועוד וכן עריכה ציורית טובה ומיוחדת לספר. לכן יתכן שיש פרטים שהיו במציאות שונים מהכתוב אך הניסים שהקב"ה עשה הם אמיתיים.

אין להתיחס לספר כתורה שבכתב ובע"פ שנתנה מהקב"ה במעמד הר סיני למשה רבנו ע"ה. אך יש להתיחס אל הספר כאל ספר אמת שיש להתחזק ממנו באמונה ובטחון בהי"ת! וכן להתחזק בקיום התורה והמצוות ובעיקר להתחזק להשתדל להכניס יהודים תחת כנפי השכינה בבריתו של אברהם אבינו.

תוכן הענינים

פרק ראשון

1	על ניסיד ועל נפלאותיך שבצבא
1	שרות מבצעי בלבנון
3	צניחה עם ה' יתברך.
4	כבל קרוע אחד - הצלה כפולה
6	האוזניים ניצלו - הצנחן ניצל
7	משיב הרוח
8	המצנח המנודה.
9	בקורס קצינים
11	ה' ילחם לכם
11	מוקשים לא מתפוצצים ואות פורחת
17	הנס בלבנון.
26	רוח אלוקים על פני תהום

פרק שני

29	על ניסיד שבכל יום
29	תהפוכות
35	הצלה על חוף הים.

פרק שלישי

37	ראש בני ישראל וחסידו כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו וירון
37	חלום ושברו.
38	למעלה מהזמן

- 41..... צדיק גוזר
- 42..... "כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך"
- 43..... כיסא רחמים
- 44..... דולרים מתגלגלים
- 44..... סיפורו של הרב ירון: דולר ל"שמח" ומנוע חדש
- 47..... תחיית המתים
- 48..... שישו בני מעי
- 49..... יחידות שהצילה ממוות
- 52..... ספר התורה מחוף אל חוף
- 63..... כי אמרתך חייתני
- 64..... יש נביא בישראל
- 65..... דולר במתנה
- 66..... גודל הזכות לתרום למוסדות על שם האדמו"ר הריי"ץ
- 68..... כ"ק אדמו"ר הרבי נשיא דורנו אגרות קודש כרך יח ו'תקיא
- 68..... נוסח הברכה ששלח כ"ק אדמו"ר לארגון ברית יוסף יצחק
- 69..... רב"י: ראש בני ישראל
- 70..... רגישות לרגשות של ילד

פרק רביעי

- 71..... ארגון 'ברית יוסף יצחק' והמהפכה שחולל בעולם
- 75..... טל תחייה במיקרוניזיה
- 76..... "זרוק חוטרא אאוירא אעיקרא קאי"
- 76..... רישיון פלאי
- 77..... כסף טהור
- 80..... מקווה פועל ישועות
- 80..... אני ערב לו
- 83..... לוו עלי ואני פורע
- 83..... הפח נשבר ואנחנו נמלטנו
- 84..... טוב מוהל רחוק מאב קרוב
- 86..... המוהל שנפקד
- 87..... שליח לדבר מילה
- 91..... מל את עצמו
- 92..... לא יאומן כי יסופר

92	חיפש סידור ויצא מסודר
93	הרוצה לטהר מסייעין בידו
94	דרכיה דרכי נועם
94	ברית בגן עדן
95	חלום של ברית
95	המדען שנימול
96	מול יום אחד לפני
96	ואם בגבורות
97	"וימל את יצחק... כאשר ציווה אלוקים"
98	הוכחה חותכת
99	השחקן שבחר במילה
100	ברית מילה ועסקת חבילה
100	ניצל מפיגוע ונכנס בברית
100	מהמיסיון לברית
101	"גם במנוחתו לא ישכנו ערלים..."
101	מילה בעקבות מילה
102	מעשה אבות סימן לבנים
102	הפגנת הילדים
102	עקשנות שהשתלמה
103	מילת הלב
103	הסנדק שנימול
103	הרופא שנימול
103	המוהל שנימול
104	מילה גוררת מילה
104	יהודי טרם שנתגייר
105	ירידה לצורך עלייה
105	ברית חפוזת
105	ברית תחת טיול
105	כתינוק הבורח
106	מילה בזכות 'טעות'
106	בושה שהוסרה
106	מהפרטיזנים לבריתו של אברהם אבינו
107	עזרה משמים
109	ונהפוך הוא
109	שילם בחינם
109	מתנת יום הולדת ל'בעל שם טוב' הקדוש

111	לא תכבה
112	משעבוד לגאולה
113	השגחה פרטית שהובילה לברית
118	השגחה במצדה
118	מילה הבאה לידך אל תחמיצנה
120	חלומות (לא) שווא ידברו
122	לברית הבט
126	סגירת מעגל
126	מדבקה...
127	קריאה משמים
127	אני (לא) יהודי
127	"ושמרתם את בריתי... זה ברית מילה ועבודה זרה"
129	ברית מילה בצל המלחמה
130	ויקרא שמו ישראל
130	עורי צפון ובואי תימן
131	מעוות שתוקן
132	מילה אחת בזמנה
136	ציפור המדברת
139	פרוטות שהעפילו על זכיה בפיס
140	השגחה פרטית מול בחירה חופשית
141	מתת יד
142	מילה ששינתה את חיי
143	טרמפ מידי

פרק חמישי

144	אותות ומופתים בבריתות
145	כשאברהם אבינו הגיע לשמש כסנדק
147	מלאך הברית
148	מלאך בספרד
150	מסירות נפש עד סיביר
150	ברית שהעירה
152	אברהם אבינו מגיע לברית
153	ברית שהקימה

155	הווילה שנמכרה
156	אורחים מעולם האמת
156	מכתבו נתקבל
157	מזל טוב כפול

פרק שישי

161	תורמים וסנדקים רואים ישועות
161	תרומה שהתירה כבלים
163	מהברית לחתונה
163	הקלה בכבד
163	הסנדקאות שהצילה חיים
164	ניצל מכלייה
166	סנדקאות שריפאה
166	הכנסה לברית והצלה ממס ההכנסה
167	שידוך תמורת סנדקאות
168	מברית המילה לברית הנישואין
168	שרשרת של ניסים
169	"וכרתי להם ברית... וארשתיך לי לעולם"
169	ילדים תמורת סנדקאות
170	אחרי בלותי הייתה לי עדנה
170	צ'ק שנפרע בעתו
173	"וישמע אליה אלוקים ויפתח את רחמה"
174	אל הנער הזה התפללתי
174	"ותהר ותלד... ותאמר קניתי איש" (בראשית, ד, א)
175	צינורות השפע
178	סנדקאות שהביאה שפע
179	סנדקאות שפתחה שערים
180	מבירא עמיקתא לאיגרא רמא
181	לידה (על) טבעית
181	חיים במתנה
182	מחיה המתים
182	'מעוות יוכל לתקון'

183 חלום אמת.

פרק שביעי

184	נימולים רואים ישועות
184	הקרוב שקירב
185	ברית שהצילה ממוות.
185	נימול וניצול.
186	שלוחי מצווה אינם ניזוקים
188	המילה כתרופה לפחדים
189	זה הקטן גדול יהיה
192	ממנו יראו וכן יעשו
193	מיליונים בעקבות מילה
194	יד משמים
196	הבטחה שקוימה
197	נס גורר נס
200	לעולם לא מאוחר
200	מפתח הפרנסה
201	טעם מצוות מילה
201	ישועה על הסף.

פרק שמיני

202	סיפורי בריתות מופלאים
202	מילה תציל ממוות.
204	מי פֵעַל וְעֵשָׂה קָרָא הַדְרֹת מְרֹאשׁ אֲנִי ה' רֵאשׁוֹן וְאֶת־אֲחֵרִים אֲנִי הוּא.
205	סופו נעוץ בתחילתו
206	צדיק מצרה נחלץ ויבוא רשע תחתיו
207	נולד סבא.
210	הסבא משפולי הלביש את הרוזינאי בדרכו ל"חדר"
211	בקבוק היין לא יכלה
214	מילה של רבי

222	מילה שהכריעה.
223	אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת
225	"כי עליך הורגנו כל היום" – זו מילה
226	אורח הכבוד בברית המילה: קצין סובייטי שיכור
229	זכות שתעמוד לעד
230	ברית בגוב באריות
231	'מום נוראי שכזה'
233	נשיקה בת שנתיים וחצי.
236	ונהפוך הוא
239	מאיר עיני שניהם ה'
242	"עינייך יונים" (שיר השירים א, טו)
244	על כפיו אותו יביא
245	הנהג החטוף.
248	ברית הדמעות.
250	ברית מילה לא חוקית
253	האילן שניטע לפני שבעים שנה.
254	מוהל דרך הגב
255	"דמים בדמים נגעו" (הושע ד, ב)
260	מוהל ונימול שנפגשו
261	סגירת מעגל.
264	תגרי לוד

פרק תשיעי

266	צדיקים ומצוות ברית מילה.
266	רואה את הנולד
267	התינוק ניצל – החתול הומת
268	ברית מילה ללא פניות
269	הסנדק שנעלם
271	קרבתנו של ה'מוסר'
272	שכר פסיעות
272	אמונת צדיקים שהביאה את האב לברית.
274	הכנה למצוה.
275	זריזות אבות סימן לבנים

275	מלאך הברית סילק את מלאך המוות
276	סעודה הגונה כתנאי להשתתפות במילה
276	השפעת הסנדק והמוהל על הנימול
277	זריזין מהדרין בסנדק
277	ברית מילה עם רועי ישראל
278	הרחמן הוא ישלח לנו את אליהו הנביא...
280	עדיפה הטבלה לנצרות מברית שלא כהלכתה
280	הזקן המברך
281	אליהו הנביא מסייע בברית
281	עונשו של אליהו
281	ברית שלום
282	מילתו מתקיימת
282	מצווה גוררת מצווה
283	סעדני ואושע
284	סעודה רוחנית
284	שומר נפשות חסידי
285	כרטיס כניסה לגן עדן
287	הדמעות שעצרו דם
288	עצר את הדם והחיה את הילד
290	בריא כשור
292	נכנס יין יצא סוד
294	כדגים שהם פרים ורבים
298	'שלום-זכר' שנדחה
299	בטל בשישים
299	פה אל פה
300	הצלה בהאדיטש

פרק עשירי

302	מגן הקלאמפ האסור
305	המכשירים מקצרים חיי הילד והמל בשבת חייב סקילה
306	מילה במכשירים שנתחדשו לזה
306	אודות האיסור למול במכשיר "מגן קלעמפ"

311 הטפת דם

פרק אחד עשר

312 נולד נימול - היפוספדיוס
 312 היפוספדיוס - מום מולד באבר ובשופכה
 324 נולד מחדש
 326 שמחת השלמות
 327 בא לתקן קצר חשמלי ויצא עם אור
 327 ציון במילה יפדה

פרק שנים עשר

329 יהודי אירן
 329 טעות לעולם חוזרת
 330 חיפש מים ומצא ברית מילה

אור גדול

338 מאמר ד"ה "מרגלא בפומיה דרבא"
 343 אגרת התשובה מספר התניא
 366 תיקון הכללי
 372 סיכום
 374 דברים נפלאים אודות המילה בדברי חז"ל

פרק ראשון

על ניסוך ועל נפלאותיך שבצבא

שרות מבצעי בלבנון

.1978

יחידת נחל, גדוד 931, נשלחת אל מרג' עיון. מרג' עיון (בערבית: אחו המעיינות), היא עיירה לבנונית, הנמצאת כשישה קילומטרים מצפון לגבול הבינלאומי עם ישראל ולמטולה. שטח עיון, בפאתי מדינה ערבית. תפקיד לא פשוט מוטל על הפלוגה: לשמור על מייג'ור חדד, מפקד צבא דרום לבנון.

בין החיילים נמצא ירון, חייל צעיר וחסון. ירון סיים זה לא מכבר את שלושת חודשי הטירונות הקרבית בנח"ל (נוער חלוצי לוחם). לאחר מכן, המשיך לשרת בבט"ש (בטחון שוטף) בגבול עם לבנון, יחד עם חברי הגרעין.

לירון ולחבריו לא ציפה בית מלון של חמישה כוכבים בעיירה הלבנונית, ואף אכסניה פשוטה לא המתינה להם. מקום לינתם בזמן השרות בבט"ש נקבע במבנה גדול, מעין מבצר בריטי עתיק. טרם הספיקו החיילים להתמקם וכבר

החלה הפגזה מאסיבית. במשך שבוע שלם, ללא הפוגה, נורתה אש כבדה אל עבר החיילים. הקטיושות ופצצות המרגמה שרקו מעל ראשיהם כל העת, ונפלו סביבם במרחק נגיעה.

סכנת הפגיעה שריחפה מעל ראשי החיילים הייתה גדולה ומוחשית. ואליה נוספה צרה חדשה, מטרידה לא פחות: בעקבות המצב הביטחוני נותרו החיילים במצור – אין יוצא ואין בה. הראשונה שנפגעה מכך הייתה אספקת המזון, שנעצרה כליל. הצבא, אומר הפתגם, צועד על קיבתו. לא ניתן להחזיק גדוד חיילים ללא מזון מספק. מלאי המזון הלך ואזל ונוצר צורך מידי להשיג אספקה מקומית. כך קרה, שחיילי צה"ל קבלו אספקת מזון ישירות מידי... תושבי דרום לבנון ששרתו בצד"ל (צבא דרום לבנון).

חוסר היכולת לתקשר בעקבות שוני השפה גרר בעקבותיו אפיזודות משעשעות. כך למשל, כאשר רצו החיילים, באחת ההזדמנויות, ללגום קפה מהביל – הם החלו לסמן לאפסנאי הערבי בתנועות ידיים נמרצות של בחישה וערבוב. הערבי הביט בהם במבט בוהה ולא קלט מה הם רוצים. החיילים נואשו וויתרו על הרעיון. לאחר מספר דקות, פנה אליהם לפתע האפסנאי ושאל ב... עברית עילגת: "מה אתם רוצים, קפה? אז למה לא אמרתם???".

כחלק מתנאי הבטיחות ההכרחיים, נאלצו החיילים לישון כשהם עטויים בשכפ"ץ צבאי מגושם, שלא אפשר גמישות תנועתית ובעצם מנע כל תזוזה קלה במהלך השינה.

אחד מחדרי המבצר שימש כחדר המודיעין, ובו שכן ציוד משוכלל ויקר ערך (במושגי הימים ההם...). לחיילים הפשוטים לא הותרה גישה אל חדר סודי זה. הם עמדו ושמרו עליו מבחוץ. אולם, בעקבות ההפגזה הכבדה, נוצר הצורך לפנות את החדר. החיילים סייעו בפינוי החדר מהציוד והעברתו אל מקום מוגן יותר. האחרון שעזב את החדר הריק, היה ירון. בעמדו על הסף, בדיוק תחת המשקוף, נשמע פיצוץ מחריד. פצצת מרגמה נחתה בפגיעה ישירה על תקרת החדר ששימש עד לפני רגע כ'חדר מודיעין', והרסה אותו כליל. מול עיניו של ירון ההמום, נפער חור ענק בתיקרה. ענני עשן כבד החלו מיתמרים אל על. רק המשקוף המשיך לעמוד יציב כשומר נאמן, כשהוא מסוכך על ראשו של ירון ומונע ממנו כל פגיעה.

ירון, שניצל ברגע זה לראשונה בחייו ממוות בטוח, התעשת כעבור מספר רגעים ושב אל חדרו. הוא לא העלה בדעתו לקשר את מזלו הטוב להשגחה העליונה ששמרה עליו באותה עת באופן מופלא, מה שנהוג לכנות ללא יומרה: נס. נס גלוי ממש. ירון אף לא סיפר לחבריו את שהתרחש לפני דקותיים, ושב לשגרת יומו...

נס ההצלה של ירון במרג' עיון, במסגרת שרותו בגדוד הבט"ש של הנח"ל, לא היה אלא חוליה ראשונה בשרשרת של נסים גלויים, מסמרי שיער, שאירעו לירון ולחבריו.

צניחה עם ה' יתברך

ירון טרם חגג את יום הולדתו העשרים, אולם בתקופת שרותו הצבאי, כתשעה חודשים, הספיק לצבור ניסיון עשיר. את דרכו הוא התחיל, כאמור, בנח"ל. לאחר טירונות קרבית של הנח"ל, ובט"ש בשרות של חצי שנה בגבול עם לבנון יחד עם חברי הגרעין, נשלחו החיילים חברי הגרעין להקים את קיבוץ כשור באיזור תפן שבגליל. בשלב זה ירון נפרד מחבריו ויצא לנח"ל המוצנח, גדוד 50, שהשתייך לחטיבה 35 – חטיבת הצנחנים, ולקורס מפקדי כתות.

כל מה שעבר ירון עד כה בטירונות החוויר אל מול המשטר הצבאי אותו חווה ביחידת הצנחנים. כאן, הוא עבר את טבילת האש הראשונה בדרכו ללמוד 'צבא' מהו. עם הגעתו התחיל להבין שבצבא – אין חכמות. כאן, פקודה זו פקודה ומי שיעז לנסות להפר אותה ייתקל מיידית בתגובה חמורה. כאן אין מקום לדעה עצמית, לביטוי אישי ולרצון פנימי. כאן אתה בורג במערכת, זרוע מבצעת ותו לא.

כאן, ביחידה, למד ירון מהותה של משמעת אמיתית, מהי קבלת עול, ביטול מוחלט מהו. לא בדרך הקלה למד זאת ירון. אימונים מפרכים היה עליו לעבור. תרגול מתיש ואין סופי לגוף ולרוח. שבועות ללא שינה כמעט, ריצות של עשרות קילומטרים עם נעליים צבאיות תוך נשיאת נשק, צעידות ארוכות המתמשכות עד אין קץ במסלולים מפותלים, בשעות לא שעות ובכל תנאי מזג האוויר.

על בשרו חווה ירון את חומרת הענישה הצבאית, כאשר העזו כעבור שנה וחצי בצבא להפריח בדיחה אל חלל האויר במד"ס (שעור ספורט). תגובת המפקד הייתה מהירה וקצרה: "רואה את ההר ממול? – רוץ לשם והבא לי סלע". לירון המסכן לא נותרה ברירה. הוא רץ במהירות אל ההר. כשהגיע חזרה אל המפקד, מתנשם ומיוזע, כשהוא דוחף בכוח לא לו סלע גדול מימדים – כבר לא היה זה החייל העליו של שעה קלה קודם לכן. היה זה ירון חדש ולמוד ניסיון, בוגר יותר, צייתן ומקבל מרות.

מתוך מסגרת נוקשה זו, צמח ירון והתחשל לקראת תפקידיו הצבאיים המגוונים. אז, הוא טרם ידע שהמסלול הצבאי המפותל והמאתגר שעבר, צייד אותו בכלים שעתידים לשמש אותו בכל חייו העתידיים, הרבה לאחר שיסיר מעליו את המדים.

כבל קרוע אחד – הצלה כפולה

צניחה, כפי שיכול לתאר לעצמו גם כל מי שלא עבר שירות צבאי ביחידת הצנחנים, אינה עניין של מה בכך. המעבר הדרסטי מגובה של מאות מטרים אל הקרקע, תוך ריחוף במצנח גדל מימדים, דורש מהצנחן, לבד מאומץ לב, גם מיומנות רבה ושליטה ברזי המצנח. טעויות קלות וחוסר שימת לב לפרטים שונים, עלולים להיות הרי אסון כשמדובר בצניחה.

כל מצנח היוצא לאויר, נפתח באמצעות כבל המצוי בתוך המטוס ונקשר למצנח לפני צאתו. הכבל חזק מאד, ובנוי לשאת טנק השוקל שישים טון(!). ברגע שניתק המצנח מן המטוס, החוט נמתח עד שנקרע. פעולה זו גורמת לפתיחה אוטומטית של המצנח.

עקיבא, צנחן ביחידה בה שירת ירון, עשה את ההכנות האחרונות לצניחה. דרוך ומרוכז, הוא עמד על סף המטוס, לקח נשימה עמוקה ו... הופ, קפץ החוצה. אולם כאן, אירע שינוי בלתי צפוי: הכבל החזק נקרע לפני המועד – רגע לפני הקפיצה, בעודו סמוך מאד לדלת המטוס. המצנח נפתח טרם היציאה לאוויר הפתוח. כתוצאה מהפתיחה המוקדמת, הכו מנועי המטוס בעוצמה במצנח. עקיבא הצנחן קיבל מכה חזקה בפניו מהדופן האחורית של המטוס. משהגיע

לקרקע, היו פניו ספוגות בדם. כמו חייל ממושמע, לא השמיע עקיבא הגה. איש לא יכול היה לדעת את שאירע לו, אלמלא הבחין ירון לפתע בפניו המדממות.

“עקיבא, מה קרה לך?”, הוא שאל בבעתה.

“לא יודע” – השיב עקיבא – “נמרחתי על הדופן של המטוס...”

ירון פנה מיד אל המ”מ ועדכן אותו במתרחש. עד מהרה הוזעק אמבולנס ועקיבא המדמם פונה אל בית הרפואה. בחסדי הי”ת פגיעתו לא הייתה קשה – שריטות בפנים ותו לא.

הנס לא הסתכם בכך, הוא הוכפל לקראת צאתו של הצנחן הבא: בפתחו של המטוס עומדים שני מד”צים – מדריכי צניחה, המדרבנים כל צנחן שמתמהמה לצאת. שיטת ה’עידוד’ שלהם אינה נעימה במיוחד – מה שמכונה ‘שיטת המקל’. השניים אוחזים בידיהם נבוט ומכים מעל הקסדה של החייל שגילה מורך לב.

גם הפעם עמדו הכן שני המדריכים במטרה לזרוז את יציאתו של יריב, הצנחן הבא שעמד אחרי עקיבא. יריב היה מוכן לזנק, כאשר הבחין לפתע בכבל הקרוע בעקבות פתיחתו המוקדמת של המצנח של חברו, כשהוא נמשך מדלת המטוס הפתוחה. ניסיונו לימד אותו שדבר מה השתבש, והוא נעצר אינסטינקטיבית. שתי זוגות ידיים חסונות החלו להדפו החוצה באגרסיביות, אולם הוא נאחז בכל כוחותיו בשתי ידיו בשני צידי הדלת והחל לזעוק “תראו מה קורה”.

בחסדי הי”ת הבחינו השניים ברגע האחרון בכבל הקרוע והרפו את אחיזתם. לו היו ממשיכים לדחוף, חלילה, היה יריב חסר הישע צונח ללא מצנח, כשהסיכויים שיבין שעליו לפתוח את המצנח הרזרבי – קלושים. צניחה חופשית, כידוע, מבוצעת מגובה של כמה קילומטרים. לעומת זאת, צניחה בה המצנח נפתח על ידי כבל מבוצעת מגובה ארבע מאות מטרים. אם היא נעשית ללא מצנח או ללא מצנח רזרבי – היא חסרת סיכוי.

האוזניים ניצלו – הצנחן ניצל

בהזדמנות אחרת, צנח חברו של ירון צניחה מסוכנת. לאחר יציאתו, התלפף אחד המיתרים הפותחים את קיפולי המצנח סביב המיתרים האחרים, והמצנח לא נפתח. זהו מצב ביש הקורה מידי פעם לצנחנים, והוא מכונה בעגה הצבאית "נקניק" או "נר".

הנוהל הוא שהצנחנים צונחים בקבוצות של שמונה או שישה עשר. לאחר מכן עושה המטוס סיבוב באוויר וחוזר לנקודת ההתחלה. שם, הוא מצניח קבוצה נוספת, וחוזר חלילה. בעת שיצא הצנחן לדרך, היה ירון כבר על קרקע מוצקה, לאחר צניחה מוצלחת. הוא נשא עיניו אל על והביט בעניין אל חבריו הצונחים, כשלפתע הוא מבחין במחזה מוזר: הצנחן שיצא אחרון עוקף את כולם ומתקדם במהירות אל הקרקע.

מוחו של ירון עיבד מיד את הנתונים והוא קלט שחברו נתון בסכנת חיים חמורה, באם לא יפתח באופן מיידי את המצנח הרזרבי. ברוב תושייה הוא הפנה את תשומת לב חבריו וארגן את כולם לקריאה רמה וקצובה: "ר-ז-ר-ב-י!!!", "ר-ז-ר-ב-י!!!", "ר-ז-ר-ב-י!!!".

הקריאות הנואשות הדהדו בחלל, בתקווה שהצנחן הצונח ללא מצנח ישמע אותן ממרומי ריחופו ויפעל במהירות כפי הנדרש. אולם לשווא... נראה שהצנחן אינו קולט את שעתיד להתרחש בעוד מספר שניות. הוא הולך וקרוב במהירות. הנה הוא כבר מאה מטרים מעל הקרקע, והמצנח סגור. עיני כולם רואות וכלות, וקצרה ידם מלהושיע...

שנייה נוספת חולפת, ונראה שהצנחן מתעורר סוף סוף ומבחין במתרחש. הנה הוא פותח במהירות את המצנח הרזרבי... קהל הצופים עוצר את נשימתו. המצנח נפתח. מעצמת הפתיחה, השתחרר המצנח הראשי מהמיתרים העוטפים אותו ונפתח אף הוא... הצנחן בר המזל הגיע ארצה בחסדי הי"ת עם שני מצנחים פתוחים ונחת בשלום, באורח ניסי, למעט חבטה בלתי נמנעת כתוצאה מעצמת הפגיעה בקרקע.

משהתאושש מהחוויה, שאלו אותו חבריו את השאלה שהציקה להם יותר מכל: "כיצד זה פתחת את המצנח רק שהגעת כה סמוך לקרקע? האם לא הבחנת שאתה נופל ללא מצנח פתוח???"

כל צנחן מתחיל יודע, שכאשר יוצאים מהמטוס יש לכופף את הראש, לספור בלחש: עשרים ואחת, עשרים ושתיים, עשרים ושלוש. אז, להרים את הראש ולוודא שהמצנח נפתח כראוי והכל בסדר, ולהתכונן לנחיתה על הקרקע. מיודענו הצנחן, הסתבר, נכנס למעין הלם מעצמת החוויה. "לפתע שמעתי את עצמי" – סיפר לחבריו המאזינים בפה פעור – "סופר באדיקות: עשרים ושבע, עשרים ושמונה..."

מה שעורר אותו ברגע האחרון לא היו צעקותיהם של החברים, אלא תחושת חום עצום שצרבה לפתע את אוזניו. הוא חש את אוזניו בוערות מעצמת מהירות הנחיתה מטה, ואז התנער, הביט למעלה וראה את המצנח הסגור...

משיב הרוח

נס נוסף ארע לשני צנחנים, אשר יצאו בו זמנית משתי דלתותיו של מטוס ההרקולס ממנו צנחו. רוח חזקה שנשבה, העיפה אחד מהם לכיוון חברו, והוא נצמד אל המצנח של חברו והתיישב עליו. כובד משקלו סגר את המצנח של החבר. ההמשך הגרוע היה בלתי נמנע: המצנח הסגור של החבר חסם את האוויר ומנע ממנו להגיע אל המצנח העליון, והמצנח העליון החל להיסגר אף הוא.

המחזה היה סוריאליסטי: שני מצנחים סגורים צמודים זה לזה ואין באפשרות הצנחנים להפרידם.

הצנחן העליון החל לזחול במהירות על המצנח הסגור של חברו, שדומה היה בעיניו כמזרן ים גדול, בניסיון להיחלץ ממנו. מהר מאד הוא הבין שהניסיון חסר סיכוי. בצר לו, פתח הצנחן את המצנח הרזרבי – טעות שעלולה הייתה לעלות לשניהם ביוקר.

אפס.. הפתיחה שנעשתה באופן לא מבוקר לא התבצעה כראוי. נראה שמרוב הלחץ איבד הצנחן את עשתונותו ומשך בפראות את ידי המצנח הרזרבי. המצנח נפתח אך התלפף סביב פניו של הצנחן. כעת נראה הצנחן בברור כשהוא מטלטל את ראשו אילך ואילך בחוסר ישע, בניסיון נואש להיאבק במצנח העיקש.

באורח נסי הצליח הצנחן להתנער מהמצנח העוטף את פניו. המצנח הרזרבי נפתח. בחסדי הי"ת, העיפה הרוח את המצנח הפתוח והרחיקה אותו מהמצנח השני. חיי שני הצנחנים נצלו.

המצנח המנודה

כל הניסים הגלויים הללו, שהתרחשו דבר יום ביומו ביחידת הצנחנים, לא גרמו לירון או לחבריו הצנחנים להפוך ליהודים המצהירים על עצמם כמאמינים. הם היו כולם צעירים משכילים ממשפחות טובות, שקבלו את חינוכם ב'שומר הצעיר'. "תינוקות שנשבו" (הגדרה הלכתית של יהודים שאינם יודעים דבר על יהדותם, כמו תינוק יתום שגדל מינקותו אצל הגויים ואינו יודע דבר על יהדותו ומשפחתו) במלוא מובן המילה. אך למרבה הפלא, וללא מתן הסבר כלשהו מצידם, נהגו כולם, ללא יוצא מן הכלל, לשאת עימם בכיס כל העת את נוסח תפילת הדרך ו'תפילת הצנחן' מנויילנים ושמורים היטב.

פלא גדול יותר היה, שכאשר ניגשו הצנחנים לבחור לעצמם מצנח, איש כפי שטיית ליבו, עמד מצנח אחד מבוים ומנודה בפינה. כולם דלגו עליו, ללא יוצא מן הכלל. המצנחים מימינו ומשמאלו, מעליו ומתחתיו נלקחו בזה אחר זה. הוא נותר ככלי אין חפץ בו.

מדוע? זר כי היה קרב, לא היה מגלה את פשר התעלומה: מצנח רגיל היה זה, ככל המצנחים. רק דבר אחד קטן חסר בו: מהכיס הפנימי שלו נעדרו תפילת הדרך ותפילת הצנחן. בכל המצנחים האחרים הם היו, ורק ממנו נעדרו.

שמה תאמרו: ומה בכך? והלא מגדוד הצנחנים הזה רבים הם השמאלנים, ואולי יש המכנים עצמם בטעות 'אתאיסטים', רחוקים מדת כרחוק מזרח ממערב...

אכן, אולם לצנוח במצנח ללא תפילה להצלחת הדרך – גם ה'אתאיסט' הגדול ביותר לא הסכים.

בקורס קצינים

לאחר השירות בחטיבת הצנחנים וקורס המפקדים, המשיך ירון לשנת הדרכה, שבתומה יצא לקורס קציני חי"ר (חיל רגלים). הקורס כולל לימודים ואימונים מעשיים בתחומי ניתוח קרקע ואויב, מנהיגות צבאית, היסטוריה צבאית, מורשת קרב, פיקוד ושליטה. בד בבד, מפתחים הלומדים גם את הכושר הגופני ורוכשים מיומנויות גבוהות. בקורס רוכשים הצוערים גם טכניקות הדרכה והעברת שיעורים, כמו גם שליטה ברזי לחימת חיל רגלים. תחום נוסף בו נדרשים הצוערים להוכיח יכולות גבוהות הוא הכרת פני השטח: טופוגרפיה, ניתוח שטח מבצעי וניווט. בין היתר, עליהם להתאמן בתרגיל ניווט בדד למרחק של עשרות קילומטרים.

במסגרת ההתמחות בניווט בקורס הקצינים, הוטל על הנווט למצוא דרך נוחה ומהירה בין שתי נקודות על פני השטח, תוך שימוש במצפן ובמפה שנלמדה בעל פה. ניווט ללא עזרת מכשירים הוא משימה קשה במיוחד כאשר הוא נעשה בסביבה חד גונית, בה אין סימנים מיוחדים המאפשרים לנווט למצוא את דרכו. בתנאים אלו נדרש הנווט למצוא את דרכו, פעמים רבות בחשיכה גמורה ובסביבה עוינת – אתגר מורכב וקשה.

בהתאם לקושי הכרוך במשימת הניווט, נדרשה השקעה רבה בביצועה. הנווט ישב במשך היום ולמד ציר – שאורכו נע בין שבעה עשר קילומטרים לעשרים קילומטרים ויותר – מתוך מפת הדרכים. לימוד מאסיבי. היה עליו לחזור עליה חזור ושנן עד שהחדיר אותה למוחו והיא נחקקה בו. לאחר מכן, בלילה, היה עליו לנווט את דרכו בחשכה בהתאם למפה החרוטה בזיכרונו.

חישוב המרחקים התבצע על ידי מדידת אורכי צעדים כפולים של הנווט. כל נווט מדד את המרחק הנוצר בצעדים כפולים שלו. לדוגמא: חמישים צעדים כפולים של הנווט אורכם מאה מטר. לאחר מכן, בשטח, היה עליו לנווט את דרכו באמצעות ספירת צעדיו, עד להגעה למקום המשוער. מובן שרמת דיוק מקסימאלית בניווט היא בלתי מציאותית, משום שגדלי הצעדים משתנים בהתאם לתנאי השטח; אינם דומים הצעדים במישור לצעדים בעת טיפוס על הר תלול. גם מספר הצעדים משתנה בהתאם לשיחים הצצים בדרך, אבנים מזדמנות ומכשולים בלתי צפויים אותם יש לעקוף. כל מילימטר במפה, שווה

לחמישים מטר במציאות. סטייה של מילימטר מהמפה – הינה סטייה של חמישים מטר במציאות.

לנווט הותר להצטייד במפה חתומה בחותם שעווה, אותה נאסר עליו לפתוח, וכן בפנס – אותו הותר לו להפעיל רק עם ההגעה למקום היעד. בתנאים אלו, הוטל עליו להגיע ליעדים שונים ולסמן את הקודים הרשומים בהם. מאוחר יותר, משיישוב אל הבסיס, ייבדק הדף בו נכתבו הקודים ובהתאם לכך ייקבע הציון.

מקום הניווט של ירון וחבריו היה באיזור בית ג'וברין – עיר עתיקה השוכנת לא הרחק מקרית גת. בחפירות שהתבצעו באיזור התגלו מערות עתיקות מסוגים שונים: מערות יונים, מערות פעמון ומערות אחרות בהן, על פי ההשערה, התחבאו הלוחמים בתקופת מרד בר כוכבא. המקום משופע בבורות בגדלים ובעומקים שונים – החל משוחות קטנות, וכלה בבורות שרוחבם כאולם ועמקם מאות מטרים מתחת לאדמה. בשטח הררי ובלתי צפוי זה, הניווט איננו מלאכה קלה. בשעות הלילה, כאשר האיזור שרוי בעלטה סמיכה, קשה הניווט ומסוכן שבעתיים.

באחד הלילות, יצא ירון לניווט בדד. חשכה מוחלטת שררה ורק קריאת העטלפים הפרו את הדממה. ירון נרעד מעט, ולא רק מצינה. הוא השתדל להתעלם מהתחושה הבלתי נעימה שהתגנבה לליבו. לא מוג לב הוא, אך בכל זאת... הצעידה הלילית בין המערות העתיקות, רוויות המסתורין, המשרות אויר קריר ולח, כאשר פצפוצי האדמה התחוזה, העלים היבשים המתפצחים תחת מנעליו הכבדים והאבנים המדרדרות מחרידים את השלווה הדוממת, אינה מן החוויות הנעימות.

ירון משתדל להסיח דעתו מהסיטואציה בה הוא מצוי, ולהתרכז במשימת הניווט. הוא צועד בפסיעות זהירות, כשמוחו אינו פוסק מלחשב את צעדיו ומלתכנן את המהלך הבא. אלף ארבע מאות ארבעים ותשע, אלף חמש מאות. הוא נעצר ומנגב את מצחו המיוזע. כאן היעד. הוא מוציא את הפנס מכיסו ומפעיל אותו, בכדי לראות את הקוד המסומן על המקום. אור בהיר מציף את המקום שעד לפני רגע שרה בחשכה.

ירון קופא על מקומו. למרגלותיו, ממש סנטימטרים ספורים מכף רגלו, פוער את לועו בור ענק. שחור ומאיים. רוחב הבור כרוחבה של בריכה אולימפית. עמקו אינו ידוע.¹

הוא עומד על שפת התהום!!!

מוחו של ירון מסרב לקלוט את העובדה המהממת: הוא – ירון עמית – עמד על סף האבדון. כפשוטו, ללא מליצות. ספירת הצעדים שערך, בהתאם לכללי הניווט, הייתה מדויקת – עד קוצו של מילימטר. צעד אחד מיותר, או גדול מעט מהאחרים, והיה מאוחר מידי.

ה' ילחם לכם

בהמשך שירותו הצבאי, השתתף ירון בכמה פעולות. שם, בחזית, זכה הוא לפגוש לא אחת את ידה המכוונת של ההשגחה העליונה. האויב ממול היה מר ואכזר, והמוות ארב בכל פינה. באופן אישי, נפגש עימו ירון מקרוב לא פעם, ראה את עיניו המחייכות ברשעות, שמע את קול שחוקו הארסי הלועג למשבתו, וכמעט שנלכד ברשתו. בחסדי הי"ת באורח ניסי מופלא, הצליח הוא לחמוק ממנו שוב ושוב, ברגע האחרון.

מוקשים לא מתפוצצים ואות פורחת

1982.

הימים – ימי מבצע שלום הגליל, שהתפתח עד מהרה למלחמת לבנון הראשונה.² חיילי צה"ל נכנסו ללבנון במטרה להכניע את סוריה ולמגר את ארגוני הטרור המרוכזים בלבנון. בשלב מסוים בתחילת המלחמה, העבירו

(1) מדידות שנעשו על ידי חוקרים גילו עומק של 600 מטר. מעבר לכך לא ניתן היה להמשיך למדוד עקב הטמפרטורה הקיצונית.

(2) מלחמת לבנון הראשונה התרחשה בין ישראל לסוריה ולארגוני טרור פלסטיניים שישבו בלבנון וביצעו פיגועים בישראל ובמדינות נוספות. המבצע נערך בין 6 ביוני 1982 ל-29 בספטמבר 1982.

המלחמה הביאה להגליית מפקדות אש"ף לתוניס, ולחיסול רוב הכוח הצבאי של הארגונים הפלסטיניים, אולם לא הצליחה להוציא את צבא סוריה מלבנון. בעקבות המלחמה קם הארגון השיעי הקיצוני חזבאללה, שמילא את החלל שנוצר בדרום לבנון עם יציאת הכוחות הפלסטיניים, ונלחם בכוחות צה"ל

הסורים דיביזיה – יחידה צבאית שכללה 1200 טנקים – מסוריה ללבנון. מצבם של כוחות צה"ל בלבנון היה בכי רע. התגובה הישראלית הייתה מעבר של ציר הנפט ברמת הגולן וקירוב טנקים של כוחות צה"ל לגבול סוריה. הסורים הבחינו בצילומי אוויר בכוחות צה"ל הקרבים לסוריה וקלטו את האיום המרומז: אם אתם נשארים בלבנון – אנחנו נכנסים לסוריה. מהר מאד הם הבינו את המסר והחזירו את הטנקים מלבנון לסוריה.

גם ירון וחבריו נשלחו אל החזית. ירון לחם כמפקד מחלקת סיור של שריון, בחטיבה מטכ"לית. הגדוד אליו השתייך ירון היה 'גדוד פריצה', ותפקידו היה להוביל את הטנקים אל הקרב. המפקדים נלחמו מעל גבי הטנקים, והנווטים המובילים אותם היו חיילי הסיירת, ירון וחבריו. זהו תפקיד קשה ומסוכן עד מאד, וסיכויי ההישרדות בו נמוכים ביותר, כמעט אפסיים. שכן, הנווט המוביל נוסע על גבי ג'יפ, אולם בהגיעו אל החזית, כלי הרכב העומדים הכן מולו, מוכנים לקרב – הם טנקים של האויב. יחסי הכוחות בין ג'יפ לטנק, כידוע, אינם נוטים לטובת הג'יפ. הנווט נותר חשוף ללא הגנה מול נשקו הדרוך של האויב, והתוצאות המרות, במקרים רבים, הן בלתי נמנעות.

בשלושת ימיה הראשונים של המלחמה שהה הגדוד ברמת הגולן. במשך שבועים ושתיים השעות הללו, לא נתנו חייליה תנומה לעפעפיהם ולו לדקה, ומזון כמעט ולא בא לפיהם – פרט למנת קרב בודדת, שכללה קרקרים, לוף, תירס ומעט שימורים. המנה יועדה במקורה לחמישה חיילים, וכעת חולקה בין שלושים החיילים! בתנאים אלו, של עייפות ורעב, נדרשו החיילים להפיק מעצמם את המירב במאמץ המלחמתי.

בימים אלו, נדרשו ירון וחבריו הנווטים ללמוד היטב את השטח ברמת הגולן – לא רק מתוך המפה, אלא גם – ובעיקר – מהשטח עצמו. הוטל עליהם להתמצא בשביליה של רמת הגולן, עד שהללו יהיו נהירים להם ככף ידם, בכדי שיוכלו בשעת הלחימה להוביל את הטנקים בהצלחה אל הקרב ביעדים הנכונים, ללא מפות.

באחד מסיורי הלחימה של ירון, אירע הדבר. ירון ישב בקדמת הג'יפ, על יד הנהג. בידו אחז במפת קוד – מפה סודית, עליה מסומנים כל שדות המוקשים

שנתרו בדרום לבנון. 654 חיילי צה"ל נהרגו במהלך מלחמת לבנון וסה"כ כ-1,216 חיילים בין השנים 1982–2000.

המצויים ברמת הגולן. לבד מהמפה, כל שדות המוקשים ברמת הגולן מגודרים ומסומנים בשלטי אזהרה בולטים. צבעם צהוב זורח ובמרכזם משולש אדום ובתוכו כיתוב: "זהירות – שדה מוקשים!" הנהג נסע בזהירות, בעוד ירון מכוון אותו תוך התבוננות מרוכזת במפה ובדרך שלפניו לסירוגין.

סמוך להר אודם, הבחין ירון בשדה מוקשים המשתרע לימינו, כשבקדמתו התמרורים המתריעים: "זהירות – מוקשים!". הוא יידע את הנהג, שהמשיך ישר והקפיד שלא לסטות מהדרך. מלפניהם – השתרע שביל עפר תמים, ללא כל גדר או סימון. ליתר ביטחון, הוא הציץ במפה שבידו. אין כל ציון לשדה מוקשים. "נקי" – הוא החווה באצבעו, והנהג לחץ על דוושת הגז בביטחון. הג'יפ הגביר מהירות. הרוח הקלה טפחה על פניהם ובדרה קלות את בלוריות שערם. ירון וחברו הנהג הרשו לעצמם להתרפות קמעא וליהנות מרגעי החסד הנדירים ומהנוף המרהיב.

עד מהרה שב ירון והתעשת. עת מלחמה היא זו, יש לשמור על ערנות מוחלטת ולא להפחית מהריכוז כמלוא הנימה. הג'יפ קיפץ מעט. על השביל לפניו הבחין ירון במספר אבנים גדולות, והחליט להציץ החוצה על מנת לוודא שהג'יפ אינו נפגע מהאבנים. היה זה ג'יפ חדש, והוא היווה מצרך יקר להמשך הלחימה. ג'יפ סיור בנוי ללא חלונות, הוא פתוח לגמרי, וירון שרבב את פלג גופו העליון החוצה, והתכופף כלפי מטה. כך, בתנוחה של כמעט שכיבה מעל השביל, תוך נסיעה מהירה, נתפסו עיניו ללא כל סיבה ברורה בנקודה מסוימת בקרקע.

עצם קטנטן, גודלו לא עולה על קוטר של חצי שקל, בצבץ בתוך האדמה. צבעו הירוק-כהה התמזג להפליא בנוף הקרקעי המשובץ בצבעי חום-ירוק, והוא כמעט שאינו נראה. כמעט, אמרנו. כי ירון בכל זאת ראה. עיניו נתלו בעצם והוא בהה בו כלא מאמין, וזעק בקול לא לו: "עצור!!!" ---

הנהג עצר בשאגת בלמים... ירון אטם את אוזניו בחוזקה בשתי ידיו, מצפה בהשלמה לפיצוץ שיחריש את אוזניו ויטיל מסך שחור ועבה בינו לבין החיים. באותם שברירי שנייה גורליים הוא נפרד בליבו מהעולם, מהוריו היקרים, מהחברים שלא יזכה לפגוש עוד. תם ונשלם, הוא ידע.

שנייה שדמתה לנצח חלפה. שנייה נוספת. מאום לא אירע. הוא העיז ופקח עין אחת כדי סדק, והציץ. אין עשן. עין נוספת נפקחה אט אט. השמים התכולים פרושים ממעל, ללא עב. הנוף ההררי המרהיב משתרע למלוא האופק. שביל העפר הרחב. הסלעים... הכל עומד על עמדו. ירון לוקח נשימה עמוקה וגוהר החוצה, מבעד לג'פ. בחשש הוא מתבונן על הארץ, וליבו מחסיר פעימה. במרחק נגיעה מהגלגל הימני מציץ מהאדמה מוקש נגד טנקים שמשקלו חמישה עשר קילוגרמים. הגלגל השמאלי של הג'פ עומד על אבן, שתחתיה מבצבץ מוקש במשקל זהה... המוקשים אמנם נועדו כנשק נגד טנקים, אולם הם היו ישנים, מתקופת הסורים, ומנגנוניהם היו שחוקים; כל מגע קל היה מפעיל אותם באורח מייד.

ירון והנהג מיהרו להתקשר אל הפיקוד וליידעם על שדה המוקשים שגילו מבלי להתכוון כלל – כאשר אין כל גדר או סימון אחר לקיומו, לא במפה ולא על פני השטח. תגובת הפיקוד הייתה מפתיעה: מבין כל שדות המוקשים ברמת הגולן זהו שדה המוקשים היחיד שלא מצוין במפה, והם יודעים זאת...

כמובן, השניים לא הניחו למחדל צופן הסכנה להישאר לבאים אחריהם. הם גידרו את המקום בגדר והציבו שלטי אזהרה בולטים שנמצאו מוטלים על הארץ לא הרחק משם, המתריעים על שדה המוקשים הקיים באזור. רק אז הרשו לעצמם לעזוב את המקום ולנשום לרווחה, כשהם משחזרים שוב ושוב את השתלשלותם המדהימה של המאורעות ומשתאים משרשרת הנסים הבלתי נתפסים שחברו יחדיו להצילם. הבחנתו של ירון במוקש הקטנטן, תוך כדי נסיעה. העצירה המהירה, שבריר שנייה טרם העלייה על המוקש. המוקש הנוסף...

כן, הפעם הזו, בשונה מתמיד, זע מיתר בליבו של ירון. משהו במעטה העבה והבלתי חדיר שהקיף את ליבו נסדק מעט, והוא לא יכול היה שלא למלמל לעצמו שוב ושוב במין הלם: "נס... פשוט נס..."

את מה שקרה בהמשך, ניתן בהחלט לראות כחוליה נוספת בשרשרת הנסים: ירון, עדין בהלם, הגיע חזרה אל הגדוד וניגש אל חלמיש, קצין החבלה, שהיה אדם דתי. "שמעתי שיש דבר שנקרא 'ברכת הגומל' על ניסים. איך אומרים את זה בדיוק?" הקצין מדד אותו במבטו מלמעלה למטה, כבוחן את מידת רצינותו, ולאחר מכן הטעים: "ברכת הגומל אומרים בבית כנסת, עם מניין

מתפללים וספר תורה". "בחיך" – ניסה ירון לשדלו – "תראה לי היכן זה כתוב בסידור". הקצין משך בכתפיו, פתח סידור והראה לירון את הברכה. ירון ניגש בדחילו ורחימו אל מאחורי אחד הטנקים ובירך ברכת 'הגומל' בכוונה גדולה. עשרה טנקים אימתניים שניצבו שם דומם, היוו 'מניין' שהאזין לברכה היוצאת מן הלב ללא יכולת לענות "אמן".

--- עשרים שנה חלפו.

בכינוס שנערך בין כל החברים מגרעין הנח"ל מהשנתון של ירון, קם ירון וסיפר את סיפור נס ההצלה המופלא מהמוקשים. מיד משסיים לספר, קם חבר בשם גדי טרנר וביקש להשלים את חלקו השני של הסיפור, שעד כה נעלם מידיעתו של בעל הנס עצמו. גדי זה, היה אחד מחבריו הקרובים של ירון בתנועת הנוער "השומר הצעיר". יום קודם יציאתם לצבא ערכו החבר'ה מסיבה, כמקובל. כולם רקדו, ואת ירון, משום מה, זה לא עניין. הוא העדיף לשבת במרפסת ולשוחח עם חברו גדי. גדי סיפר לירון על המדיטציה בה הוא מגלה עניין לאחרונה, וירון הקשיב לו חצי אוזן כשמחשבותיו נודדות למחוזות אחרים לחלוטין. החל מיום המחרת, נפרדו דרכיהם של השניים. גדי המשיך לקורס חובשים ולאחר מכן שירת בחיל תותחנים, בעוד ירון כאמור המשיך מהנח"ל לצנחנים, ומשם להדרכה ולקורס קצינים.

כעבור שנה וחצי של שירות קרבי, ירד ירון עם הגדוד שלו, גדוד 50, אל בסיס גדי בבקעת הירדן, במטרה לארוב בלילה למחבלים שהיו צפויים להגיע. בבסיס גדי, פגש ירון את חובש הבסיס – חברו מנוער, גדי. הפגישה הייתה לבבית. השניים היו חברים קרובים מילדות, ולמרות מרחק השנים נשמרה פינה חמה בליבו של כל אחד מהם עבור רעהו. "נו גדי, ספר משהו, מה נשמע?" טפח ירון טפיחה חברית עזה על שכמו של גדי. גדי שפשף את כתפו הדואבת והשיב ברצינות מפתיעה: "מחפשים...". למראה עיניו המתעגלות של ירון הוסיף: "אני יוצא למדבר, עושה התבודדות".

"מחפש ת'עצמך?" שאל-קבע ירון.

"משהו כזה.. המהם גדי.

לא היה זמן להרבות בשיחה. השניים המשיכו, איש במשימותיו החשובות בהצלת חיי אדם. באותו לילה שכבה במארב יחידתו של ירון, בין קבוצות

נוספות, על גבול ירדן. כצפוי, לא היה זה לילה שקט. באמצע הלילה הגיעו המחבלים. אחת המחלקות קיבלה את פניהם במכת אש, ובחסדי הי"ת, הפעולה הצליחה. המחבלים חוסלו. לאחר הלילה הסוער, עזבו החיילים את הבסיס למשימות נוספות. דבריו התמוהים משהו של גדי נדחקו לירכתי מוחו של ירון ונותרו כזיכרון עמום. הוא המשיך בתפקידו, כשגדי שב וכובש את מקומו החמים – אך הפינתי בליבו של ירון העסוק.

שלוש שנים נוספות חלפו. ירון סיים זה מכבר את שירותו הסדיר ואת השירות בצבא הקבע, ושירת כקצין מילואים. ביום בהיר אחד, הוא הבחין באחד החיילים המגיעים למילואים, הנראה שונה בנוף. כובע שחור, זקן שחור, חליפה שחורה. בידו אחז החייל המוזר סל פלסטיק מחורר מיושן כמו של הזקנות שקונות בשוק, וירון התבונן בו מהצד, מסוקרן ומשועשע גם יחד. החייל התקרב מעט, והפנים שהסתתרו מאחורי הזקן נראו לירון מוכרות לפתע. קריאת הפתעה התפרצה מפיו: "גדי!!!".

חיוך התפשט על פני החייל המזוקן.

"מה קרה לך, חזרת בתשובה? השתגעת???" גדי הנהן בראשו בחיוך, וניצוץ שובב ריצד בעיניו. "ומה עם המדיטציה???" הקשה ירון בשנית, מתקשה לעכל את השינוי המדהים. "עזוב שטויות" – ענה גדי בעיניים זוהרות – "מצאת את האמת!".

שנה נוספת חלפה. מלחמת 'שלום הגליל' פרצה. ביחידה בה שירת ירון חסר חובש – תפקיד מבוקש ונדיר להשגה בימים שכאלה. סיירת בזמן מלחמה ללא חובש – זהו מצב שלא יעלה על הדעת, ולכן נשלח מהגדוד חובש. בהשגחה פרטית, החובש שנבחר לתפקיד היה לא אחר מאשר... גדי. החייל החב"דניק, חברו של ירון משכבר הימים. טרם יציאתו של ירון לסיור הכרת השטח בו ניצלו הוא והנהג ששמו ניסים בניסי ניסים מהמוקש, ניגש אליו גדי בחיוך אופייני והציע-שאל: "ירון, תניח תפילין?". "תפילין, עזוב" – התחמק ירון, וגדי אמר: "אם אתה לא רוצה להניח תפילין, קנה לפחות אות בספר תורה!" ירון הביט בגדי בעיניים תוהות, וגדי הסביר: "הרבי מליובאוויטש ביקש שלכל יהודי תהיה אות בספר תורה. זוהי סגולה לשמירה והצלה. נכתבו כבר כמה ספרי תורה, והשלישי מביניהם יוחד עבור חיילי ישראל. הירשם! אות בספר תורה זו סגולה לשמירה – מי שקונה אותה נכתב לחיים!!!".

לכך, ירון כבר לא סירב... הוא נפרד מכמה שקלים שהוציא מכיס המדיים ומסרם לגדי ללא אומר, בעודו מהרהר בליבו כי עבור ביטוח חיים היה מוכן לשלם מעט יותר... מספר רגעים לאחר מכן ניצל ירון ממוות בטוח בשדה המוקשים. משפגש את גדי עם שובו לגדוד, אמר לו בסערת רגשות: "הרבי שלך הציל לנו את החיים!!". מיהו הרבי מליובאוויטש, לא ידע ירון באותה העת. אחת ידע הוא – כי הוא חב את חייו לרבי. במרוצת השנים, פרח לגמרי מזיכרונו עניין האות שקנה. גדי לא שכח זאת. כעת, עשרים שנה מאוחר יותר, הוא השלים את סיפור הנס של ירון בהזכירו את הפרט ה'שולי' שקדם לו: קניית אות בספר התורה, כהוראתו של הרבי.

הנס בלבנון

לאחר שלושת ימי המלחמה הראשונים, בהם שהתה החטיבה ובתוכה היחידה עליה פיקד ירון ברמת הגולן. נכנסו חיילי החטיבה ללבנון. הגדוד של ירון מוקם צפונית לאגם קרעון, כאשר ממזרח ומצפון נמצאים כוחות הצבא הסורי, וממערב – המחבלים הנמלטים מבירות לכיוון סוריה, ונתיב המילוט שלהם עובר דרך כוחות צה"ל. על ימי שהותם רוויי המתח וההרפתקאות, ניתן למלא ספר עב כרס בפני עצמו. כל שעה הייתה חוויה שהורכבה מאין סוף חלקיקי רגעים של סכנה, התעמתות פיזית עם אויב אכזר, וגילויי אומץ לב ומסירות בלתי נתפסים בעבור הצלת העם וקיומו. לצד כל אלו, זכו ירון וחיילי הגדוד לחזות בעיניהם באין ספור ניסים גלויים. נס מופלא אחד יסופר כאן, אולם כהקדמה לכך יש להבין מעט את הרקע והסיטואציה המלחמתית הלא פשוטה בה היה הגדוד שרוי.

הישגיה המרשימים של ישראל במלחמה היו לנחלת הכלל. כולם שמעו עליהם, והם היוו מקור לגאווותם של ראשי המדינה והצבא. מה שאזרחי ישראל המעריצים לא שמעו, אולם חיילי צה"ל חוו היטב על בשרם, היו תנאי הלחימה הקשים, כמעט בלתי אפשריים. מחדלים אלו, אשר העזו להילחש פה ושם, הושתקו מיד וגוועו בטרם נשמע קולם. ירון היה בין החיילים שנחשפו לאמת כמות שהיא, ללא שריון ה'כוחי ועוצם ידי'.

הגדוד של ירון וחבריו מצויד היה בשלושים ושלושה טנקים, אולם למרבה האבסורד הללו היו חמושים בפגזים בודדים בלבד. הטנקים המאיימים למראה

– היו שווים לא יותר ממכוננית רגילה. ואז, הגיעה "אישיות בכירה" לשיחת מוטיבציה'. הוא הונחת באמצעות מסוק, והופיע במלוא הדרו, וכל הגדוד ישב לשמוע את דבריו. 'הבכיר' ניצב זקוף ומרשים מול החיילים, והחל לנאום בקול צלול ובטוח. הוא דיבר יפה, עוצמתי. על המלחמה, על צה"ל החזק, על הניצחון הבטוח. הכוח והעוצמה זרמו בין מילותיו.

ואז, הצביע אחד החיילים, וקיבל את רשות הדיבור: "כבוד ה... – הוא אמר – "אין לנו אפילו פגזים בטנקים". הס הושלך. הכל כרו אוזן לשמוע מה תגובת הנציגות הבכירה של צה"ל. האישיות הבכירה עמדה בדממה, מוחו תר בקדחתנות אחר תשובה הולמת. לבסוף הוא פתח את פיו ואמר: "זה מה שיש ועם זה נלחמים"---

בראות החיילים כי כך הם פני הדברים, והמציאות העגומה בה הם נלחמים ללא תחמושת בטנקים אינה הולכת להשתנות, החליטו כי אין להם ברירה אלא לדאוג לעצמם, כמאמר חז"ל "אם אין אני לי – מי לי". ירון נודב, ולבקשת המג"ד הפך הגי'פ שלו למוביל תחמושת. במבצע חשאי מתוכנן היטב, הסתננו מספר חיילים לבסיס של גדוד אחר. הם ניצלו את העובדה שהשומר בשער אינו בודק מאיזה גדוד הם. החיילים שמו פעמיהם אל בונקר התחמושת. שם, הסתערו על התחמושת ונטלו פגזים ארוזים בארגזים, ככל שהצליחו להעמיס על הגי'פ. ערימת הארגזים הונחה על גבי הגי'פ הפתוח, ומעליה ישב חייל. כך הועברה התחמושת ללא תקלה אל הגדוד של ירון.

העברת תחמושת מגדוד למשנהו היא עבירה חמורה על חוקי הצבא. בימים כתיקונם לא היו החיילים מעלים על דעתם לבצע את ה'פשע', אולם בעת מלחמה לא ניתן לעשות חשבונות שכאלה. כעת, עושים הכל כדי לשרוד. גם כאשר הגיעה משאית תועה עם תחמושת, והנהג שרכב את ראשו מהחלון וצעק: "סליחה, איפה נמצא גדוד...?" – נענו החיילים פה אחד: "זה כאן!" מבלי לשמוע את שם הגדוד המבוקש... הנהג פירק את התחמושת והחיילים ששו על המציאה הבלי צפויה. כעבור מספר דקות, התגלתה התרמית. הנהג סב על עקבותיו ושב אל הגדוד הסורר. "תחזירו הכל!" – צעק – "זה שייך לגדוד אחר!" נפנופי ידיים נמרצים של החיילים בישרו לו כי אחר את המועד. הגדוד לא מתכוון לוותר על השלל שנפל לידינו. "סע לשלום!" הם ברכוהו מעומק ליבם, והנהג נסע...

טנק מקולקל בלתי ראוי לשימוש שנמצא בבסיס של גדוד אחר, אומץ אף הוא על ידי חיילי הגדוד, מבלי לשאול שאלות מיותרות. המג"ד שלח צוות 'חימושניקים' לתקן אותו, ולאחר התיקון החיילים העלו עליו צוות, ו... נסעו. טנק זה לא היה תקין וגרם לירון, בסיטואציה מסוימת, סכנה גדולה. היה זה כאשר טנקיסט נהג אותו, ונפל עימו אל אחת מתעלות המים הרבות הקיימות בצידי הדרכים בלבנון. סכנת נפילת הטנקים קיימת תמיד, כאשר מנפילה עמוקה אין לטנק סיכוי לעלות חזרה. הפעם, לגודל הנס, לא נפל הטנק לעומק התעלה אלא רק לשפתה, כך שיכול היה לטפס חזרה. כעת נוצר הצורך לחלצו מהשטח בו נתקע ולהחזירו אל הגדוד.

הצוות של ירון נשלח למשימת החילוץ. הוטל עליו להוציא את הטנק ממקום הימצאו ולהביאו אל מקום חניית הגדוד – במרכז לבנון, כאשר לא ידוע היכן נמצא האויב. מכיוון שמדובר היה באזור סכנה, בזמן מלחמה – נאסרה כל תקשורת אלחוטית – 'דממת אלחוט'. נאסרה אף הדלקת אורות, בכדי שלא לבלוט ולהתגלות, חלילה, על ידי האויב.

ירון הגיע על גבי הג'יפ, כשהוא מלווה בנהג. צוות הטנק שכבר ציפה לו בכיליון עיניים נשם לרווחה – היה זה מפחיד למדי להיות תקוע לבדו בשטח אויב. ירון לחש לנהג הטנק: "סע אחרי" – והג'יפ שעט לדרכו. החשכה הייתה מוחלטת, הג'יפ נסע במהירות כשהטנק שועט בעקבותיו. בכדי שלא לאבד את הג'יפ המוביל ולמצוא עצמו שוב בחשכה, בודד בשטח האויב, נצמד הטנק אל הג'יפ ככל הניתן. ירון נסע, ושמע את התנשפויות מנוע הטנק מעל ערפו, קרובות מאד ומהירות. התחושה הייתה שעוד רגע קט יעלה הטנק על גבי הג'יפ וימחץ אותו כליל. "הגבר מהירות" – הורה ירון לנהג שלשמאלו – "עוד רגע קט והטנק עלינו...". הנהג ציית והגביר מהירות. הטנק הגיב בהתאם ו.. הגביר אף הוא את מהירותו. ירון חשש שאלו הם הרגעים האחרונים של חייו. בצר לו, עשה מעשה אשר לא ייעשה והפר את דממת האלחוט: "היזהר, אל תעלה עלי!" הוא קרא נואשות אל המכשיר. הנהג המפוחד לא הרפה וסחט את דוושת הגז עד תומה. הגלגל חזר, ונהג הג'יפ מצידו הגביר שוב מהירות... לבסוף, הסתיים המרוץ המטורף לחיים בנפילה נוספת של הטנק הדוהר לתוך תעלה. ירון וחברו עמלו קשות לחלץ בשנית את הטנק מהתעלה, ובסופו של דבר חזרה השיירה בשלום אל הגדוד.

צפונית לאגם קרעון, מוצבת הייתה 'קשת'. 'קשת' היא כלי מודיעיני הבנוי לזהות מחבלים מתקרבים. על הסיירת הוטל לאבטח את ה'קשת'. כמעט מידי לילה עברו במקום מחבלים שברחו מבירות לסוריה. הגדוד היה ממוקם בגזרה המזרחית – בדיוק בנתיב בריחתם של המחבלים, ואילץ אותם להיתפס על ידי חיילי צה"ל. במסגרת התפקיד המסוכן והמאתגר, תפסו ירון ופיקודיו מחבלים רבים וניתן לזקוף לזכותם מניעת שפיכות דם יהודי רב. היה זה באחד מלילות שהותם של ירון ופיקודיו באיזור ה'קשת' בלבנון, כאשר הסיירת עסוקה במשימת השמירה על הקשת ופלוגות הטנקים פוזרות בשטח. לרוב, היו הלילות עמוסי פעילות קדחתנית של תפיסת מחבלים, וירון וחייליו לא ישנו יותר משעתיים בלילה. בלילה זה שרר שקט יחסי נדיר, עד כדי כך שירון הרשה לפיקודיו להסיר את נעליהם בפעם הראשונה מזה שבועיים של לחימה. את התנומה המבורכת שירדה על ירון קטע באחת קולו הדחוף של חייל: "ירון, יורים עלינו!" חושי המחוודים של ירון נדרכו מיד. הוא האזין לרגע באוזן מיומנת וקבע בטון מרגיע: "הירגע, זה לא עלינו". החייל נרגע, וירון התהפך על צידו השני ושקע בתנומה כהרף עין. עשרים דקות נוספות חולפות, ושוב מעיר את ירון קולו הבהול של החייל: "ירון – מחבלים!" הפעם, ירון זינק משק השינה כשאך גרביו לרגליו, ערני ונמרץ לחלוטין. "היכן?" הוא שאל קצרות, והחייל הצביע אל מעבר לטרסת אבנים ענקית הממוקמת במרחק של כמאה מטר ממקום חניית הסיירת.

ברגע זה תמה מנוחתה הקצרה של היחידה. ירון העיר את החיילים שזינקו כהרף עין, נתן פקודת אש והחבר'ה החלו לירות איש על גבי רעהו לאותו כיוון, תוך ניסיונות היחלצות משקי השינה. הסיירת הייתה ממוקמת בין פלוגת טנקים של הגדוד לבין מפקדת הגדוד. המחבלים חדרו לנקודה הממוקמת בין הסיירת – כמאה מטרים ממנה – לבין פלוגת הטנקים של הגדוד, שעמדה במרחק של כמה מאות מטרים מהסיירת. החיילים ירו לעברם ללא הפוגה, בקצב מסחרר ובכמות קטלנית. אחד החיילים נכנס להלם קרב והחל לירות לכל הכיוונים ללא הבחנה. הוא ירה שבע מחסניות בתוך דקה, כאשר חלק מהכדורים נורים מעל לראשי חבריו חיילי הסיירת...

המצב היה מסוכן עד מאד ממילא, כאשר לסכנה הגדולה נוסף גורם חדש בדמות ה... טנקים של הגדוד. כאמור, הטנקים עמדו במרחק כמה מאות מטרים, בקו ישר מאחורי המחבלים. היריות לעבר המחבלים התפרשו על

ידי צוותי הטנקים כיריות לכיוונם, והם, כתגובה אוטומטית, החלו... לירות חזרה!

הטנקים ניצבו כשהם מסודרים בטור זה מאחורי זה ופניהם לכיוון אחד – מצב המכונה בעגה הצבאית 'חניון לילה'. אחד עשר טנקים, המצוידים – כל אחד – בתותח ושלושה מקלעים; שניים קטנים ואחד גדול. בסך הכל שלושים ושלושה מקלעים, קני כולם מכוונים אל הסיירת, וכולם יורים לעברה... הכדורים התעופפו לאלפים בין החיילים ומעל לראשיהם, שרקו אל תוך אוזניהם וחרדת המוות הייתה מוחשית. ירון וחייליו ניצבו בתוך חסרי אונים. לא היה סיכוי שאי מי ישרוד את מתקפת המחץ של הטנקים – הטנקים של צה"ל... ואז, אירע דבר מופלא, בלתי מוסבר. ירון הרים את מכשיר הקשר ופלט אל תוכו שלוש מילים: "אתם יורים עלי". עד היום לא יודע ירון להסביר מניין עלו על דל שפתיו המילים הללו. שכן, לא היה לו שמץ של מושג שהיורים הם מהפלוגה של הגדוד שלו. מיד עלה המג"ד על הרשת ושאל מה קורה. ירון השיב: "יש מחבלים והטנקים שלנו יורים עלינו..." בו ברגע, פקד המג"ד: "חדל אש כללית!". הוא הוסיף ופקד על הטנקים לחבור אל הסיירת, ובכוחות משותפים לרדוף אחרי המחבלים לכיוון אחד. בבוקר, נתפסו המחבלים בחסדי הי"ת. אמדן הנזקים העלה את גודל הנס הכפול: לא די בכך שאיש מחיילי הסיירת לא נפגע מהאש הקטלנית של כוחות צה"ל שירו הטנקים לעברם, הרי שבאורח פלא – גם השיריונרים שנמו את שנתם בשעות הלילה הסוערות, מכורבלים בשקי השינה על ה'תמסורת' המצויה בחלקו האחורי של הטנק, מעל למנוע – יצאו ללא פגע מהירי של חיילי הסיירת לכיוונם. עם אור השחר התגלו שקי השינה כשהם מחוררים מהכדורים, והחיילים כולם בריאים ושלמים---

שנתיים חלפו.

ירון הגיע למילואים, באוטובוס ישב ליד סגן מפקד הפלוגה. בין השניים התפתחה שיחה ערה, שעד מהרה התגלגלה – איך לא? – להעלאת זיכרונות מהימים ההם. סגן המפקד פנה אל ירון ושאל בבדיחותא: "ירון אתה זוכר את ה'דו צדדי' בינינו?" דו-צדדי הוא קרב אימונים בין טנקים לחיל רגלים. באימונים, משליכים החיילים לעבר הטנק הנכבש ביצים, אולם באירוע בלבנון, כזכור, לא מדובר היה בביצים אלא בכדורים חיים, אמיתיים ומאיימים עד מאד.

"וודאי" – ענה ירון, והסמ"פ המשיך: "אתה יודע מי אייש את הטנק האחרון שעמד בשורה של חניון הלילה?" – "לא" – השיב ירון בפליאה, כשהוא תוהה לאן חותר איש שיחו. הלה לא הותיר זמן רב לתהיות, פתח את פיו והחל לספר את הסיפור המדהים הבא:

"אני הייתי בטנק האחרון, וראיתי אתכם. שמתי את הכוונת של התותח עליכם, והכנסתי פלש"ת – פגז קטלני נגד חיל רגלים אל תוך הקנה. פגז זה מכיל מאות מסמרונים קצרים ועבים עם חומר נפץ. אני מניח את היד על ההדק ומתכוון לירות, ו... לא יורה. למה? כי מאתיים מטרים מאחוריכם נדלק אור קטן... "ירון האזין בפה פעור והשתוממותו הלכה וגברה. האיש המשיך: "כמה מאות מטרים מאחוריכם בקו ישר – ניצבה מפקדת הגדוד. הניצוץ הקטן שהבליח באפלה גרם לי לראות את מפקדת הגדוד ופחדתי לירות לעברה. לכן לא יריתי – ואתם ניצלתם" ---

שתיים עשרה שנים נוספות חלפו.

בראיון לתכנית הרדיו "על גבול האור" בערוץ 7, בה התארחו אישים שונים ותיארו את סיפור חזרתם בתשובה, סיפר ירון את הסיפור הזה. משסיים, ציפתה לו הפתעה. לשידור עלה חלמיש, קצין ההנדסה הדתי שהוזכר לעיל. חלמיש פנה אל ירון לאוזני אלפי המאזינים ושאלו: "יודע הינך מניין הגיע ניצוץ האור הקטנטן שנדלק ובזכותו ניצלתם מירי הפגז?" "לא!" השיב ירון. "הסכת ושמע אפוא..." – השלים חלמיש את חלקי הפאזל החסרים בתמונת הנס המופלא, באוזניו של ירון המשתאה:

"כידוע לך, כל רכב צבאי מצויד במכשיר קשר. על גבי המכשיר קבועה נורית קטנה המכוסה בפלסטיק כתום, שתפקידה להאיר ולאותת על המסר המגיע. בזמנים בהם הרעש גובר, כמו בעיתות מלחמה, בייחוד כאשר מצויים בתוך טנק ועצמת הרעש כמעט בלתי נסבלת – הנורה חיונית לצורך שמירת הקשר הרציף בין החיילים ושאר נושאי התפקידים בצוותות השונים. כאשר אי מי מדבר בקשר – נדלקת הנורה הקטנה בכל מכשירי הקשר באותו תדר. באותו לילה גורלי" – ממשיך חלמיש ומספר – נגמ"ש הפיקוד עמד, משום מה, בכיוון הפוך לשאר הטנקים. כל הטנקים והנגמ"שים עמדו כשפניהם לכיוון מזרח – והוא עמד לכיוון מערב, ללא כל סיבה הגיונית. הכבש האחורי של הנגמ"ש היה פתוח, וברגע שירון שידר "אתם יורים עלי" – נדלקה הנורה

הכתומה במכשיר הקשר בתוך הנגמ"ש. הקצין ממרחק של למעלה מחצי קילומטר ראה את האור, ולא רצה לפגוע במפקדת הגדוד – ולכן הוא לא ירה..."

על כך נאמר: "אין בעל הנס מכיר בניסו".

מרוב יריות החלו אוזניו של ירון לצפצף. הוא נסע לבית רפואה רמב"ם בחיפה לבדוק האם שמיעתו נפגעה. באותו היום החליף אותו בפתיחת ציר המ"מ (מפקד מחלקה) השני אלי אליסון. הגי'פ נסע בעקבות טנדר לבנוני. לפתע... פיצוץ אדיר. הטנדר עלה על מוקש שהוטמן ע"י המחבלים לצה"ל. ובנס מופלא מהקב"ה ניצלו חיילי הסיור.

בשלב מסוים שהה הגדוד של ירון מזרחית לאגם קרעון, המשימה שהוטלה על הסיירת הייתה לאבטח את גדוד התותחנים. חיל התותחנים השתמש בתותחי 155 או 175 מ"מ. מדובר בתותחים 'כבדים' במיוחד; כאשר הם יורים, נרעדת האדמה למרחק גדול סביבם מעוצמת הירייה. אולם העייפות האדירה של החיילים ניצחה אפילו את הרעש מחריש האוזניים – בשעות המעטות בהן יכלו החיילים לתת תנומה לעפעפיהם, גם כאשר רעמו התותחים והאדמה רעדה בחזקה, הם לא חשו במאום ולא פקחו עין. פרט לשומרים, ישנו כל החיילים שנת ישרים.

באחד המקרים, עבר במקום מחבל ונורה על ידי כוחות צה"ל. בבוקר, נתפס המחבל והתגלו בגופו כדורים בריאות וברגלים. פיקודיו של ירון בקשו את רשותו לקבלו ל'המשך טיפול' – אולם ירון, שהיה שמאלני מובהק – סירב, והורה לפיקודיו לקחתו לטיפול רפואי. החיילים, כמו חיילים, נאלצו לציית. המחבל, משפשף עיניו בתדהמה, ראה כיצד מובילים אותו חיילי האויב אל הרופא, ושם הוא מקבל טיפול רפואי מסור – כאילו היה הוא אחד מהם, ולא מחבל שאך לפני מספר שעות היה מוכן ומזומן לקרעם לגזרים... המחבל ההמום לא ידע את נפשו. כאות הוקרה, הוא שלף מכיסו ערמת דולרים נכבדה והשיטה בתודה לרופא הצבאי.

לעיתים נתפסו על ידי הגדוד מחבלים בכירים, האחראים לרצח יהודים רבים חפים מפשע. כך, למשל, זיהו הטנקים באחת הפעמים מחבל בשטח והחלו

במרדף מהיר אחריו. אולם, ככל שהדבר יישמע אבסורדי, ישנן פעולות שטנק, עם כל כוחו, עוצמתו וגדלו האימתני, אינו מסוגל לבצע. הוא זקוק דווקא לג'יפ הקטן וחסר ההגנה, שיבוא וישלים את המלאכה... תפיסת מחבל חי היא אחת מהפעולות הללו. כך הזעיק מפקד פלוגת הטנקים את הג'יפ עליו ישב ירון, והמחבל נלכד. השאלה הראשונה שנשאל המחבל הייתה – "מה שמך?". הוא אמר את שמו, וקצין המודיעין שלף ספר עבה המכיל את שמותיהם של כל המחבלים מסודרים בסדר הא"ב. הוא פתח את הספר ועיין מעט. ואז, הרים ראשו ואמר: "זהו המחבל שתכנן את הרצח במעלות!"³. (למרבה הצער, כיום המחבל משוחרר והוא מראשי המחבלים בעזה...).

מרדכי (מוטי) גולדמן מסיירת גולני, עבר יחד עם ירון קורס קצינים. מוטי היה סמ"פ של סיירת גולני בשנת 80. הוא התפרסם בשל אות 'עיסור העוז' שקיבל לאחר מלחמת לבנון הראשונה. העילה למתן אות העוז – שלא רבים זוכים לקבלו – הייתה העובדה שגולדמן כבש כמעט לבדו את מתחם הבופור מידי מחבלי אש"ף, בקרב על הבופור.

מבצר הבופור הוא מבצר צלבני מהמאה ה-12 שנבנה על הר סמוך לנהר הליטני, בגובה של 717 מטרים מעל פני הים. בשל מיקומו, ניתן לחלוש מהמבצר על דרום לבנון והגליל. ארגון אש"ף ניצל נתון גיאוגרפי זה, והפך את המקום לנקודה אסטרטגית לשיגור רקטות אל ישראל. לא ייפלא, אפוא, כי ישראל ראתה יעד מרכזי בכיבוש המתחם וטיהורו ממחבלים – והסרת האיום מכיוונו על תושביה. מספר שבועות קודם לפרוץ המלחמה, החלה סיירת גולני באימונים קדחתניים לקראת מבצע כיבוש הבופור בעת מלחמה. פעמים רבות כמעט יצאו לוחמי הסיירת למבצע, אך המשימות בוטלו, מה שגרם ללוחמים להגדיל את הציפייה לקרב על הבופור – ולניצחון.

3) אירוע טרור פלסטיני שהתרחש במעלות ב-15 במאי 1974 (כ"ג באייר תשל"ד). בתחילת האירוע נרצחו על ידי מחבלים נוסעת ברכב מסחרי, סמוך למושב צוריאל, ולאחר מכן שלושה מתושבי המקום. בהמשך, הפך האירוע לפיגוע מיקוח שבו נלכדו כבני ערובה תלמידים מצפת אשר לנו בבית ספר במעלות. בעקבות ניסיון חילוץ כושל נרצחו 22 מבני הערובה ונהרג חייל צה"ל. שלושת המחבלים נהרגו מאש כוחות צה"ל, ו-68 אזרחים וחיילים נפצעו.

בעיצומה של מלחמת לבנון הראשונה, ניתן האות. כוח פלוגת חיל הנדסה של חטיבת גולני והצוות הצעיר של סיירת גולני – הגיעו אל המבצר, תוך שהם חוצים בריצה שדה מוקשים בדרך אל עמדות חיילי האויב המבוצרות בצד הדרומי, והורגים בדרך מחבלי אויב. תחת אש כבדה ממכונות ירייה וטילי נ"ט, שנורתה מהבונקר הממוקם במרכז המבצר ומהגבעות שסביבו, הצליח הכוח להקים מחסומים ולתקוף את היעדים המתוכננים, תוך השבת אש נ"ט אל מקורות הירי. לאחר שהשלימה את יעדיה העיקריים, תקפה פלוגת ההנדסה במטענים ורימונים את הבונקר, וחסלה את חיילי האויב ששהו בו. במקביל, סיירת גולני עשתה את דרכה אל חלקו הצפוני של המבצר על דרך אספלט. הלחימה על הבופור לא הייתה קלה מבחינה טכנית: סביב הבופור חפרו המחבלים תעלות כמו ביעד מבוצר, כאשר רק החייל הניצב ראשון בתעלה נלחם בפועל. כל שאר עומדים מאחוריו בתעלה צרה ולא יכולים להילחם. הסיירת נתקלה בהתנגדות אש כבדה של מכונות ירייה. מהאש נהרגו שני חיילים.

לאחר שהתגברו על ההתנגדות, הוביל מפקד הכוח מרדכי (מוטי) גולדמן הסתערות שנייה, הרג חייל אויב והגיע יחד עם עוד שלושה אנשי הסיירת אל התעלה הראשית. שנים מהחיילים שהגיעו עם גולדמן נהרגו מאש חייל אויב יחיד שהתבצר בכוח נסתר. גולדמן השיב אש והרג אותו. גולדמן והמ"פ רס"ן גיורא (גוני) הַרְנִיק – מפקד הסיירת, התקדמו בתעלה, ולאחר זמן קצר זיהו חייל נוסף אותו הרג גולדמן עם רימון יד. במהלך הקרב, כשאזלה תחמושתו של גולדמן, לקח את הרובה של המחבל שחיסל, וכך המשיך בטיהור שאר התעלות, בירי והשלכת רימונים.

לאחר המלחמה, הוענק לסגן מרדכי (מוטי) גולדמן, סגן מפקד הסיירת, עיטור העוז על חלקו בקרב – בו נפצע קשה מאוד ואף על פי כן המשיך להלחם. זמן מה לאחר שהשתחרר מבית הרפואה, משהחלים מפציעתו, נפגש גולדמן עם ירון והשניים החליפו חוויות מימי הלחימה. ירון סיפר לו שהיחידה שלו תפסה מחבלים רבים, וגולדמן הגיב: "אנחנו לא תפסנו אף מחבל!".

רוח אלוקים על פני תהום

הסיפור הבא התרחש בשנת 1980 לערך, כאשר היה ירון במילואים לראשונה. תפקידו היה לשמש מפקד בקורס סיירות. היחידה עליה פיקד כללה מעל שלושים חיילים. לרשותם עמדו ג'פי סיור – ג'פים פתוחים לגמרי, ללא חלונות ודלתות. כל ג'פ כלל כיסא מושב המכיל מקום לשלושה סיירים, ומקלע מאג מלפנים.

במהלך הקורס עברו החיילים אימונים מפרכים והרפתקאות נועזות. הניווטים התבצעו יומם ולילה ללא הפוגה, ברחבי הנגב. ג'פ סיור מאויש במספר חיילים מטפס על הר תלול עליו מגובבים סלעים ענקיים... הג'פים היו בנויים באופן בו הם יכולים לעמוד בהפרש של מטר גובה בין צדם הימני לשמאלי. החיילים התנסו בהחלפת גלגל ללא שום כלים מלבד בול עץ כאשר הג'פ נעמד עליו עד סיום התיקון. לעיתים באמצע טיפוס במעלה ההר נוצר תקר בגלגל והחיילים נדרשו לעמוד לתקנו. הם דהרו במסלולים מורכבים ומאתגרים, עלו הרים וירדו בקעות, התעופפו והחליקו על פני דיונות גבוהות, כגלשן המחליק על גלי המים... תוך כל זאת, היה עליהם לירות לעבר מטרות שונות. הקורס היה ארוך, חווייתי ומאתגר.

באחד מלילות החורף הקרים, נסע ירון עם שני חיילים בג'פ הסיור. על הג'פ הפתוח ישבו שלושת הסיירים כשלראשם קסדה וגופם עטוף במעיל דובון. ברד כבד ניתן ארצה ללא הפוגה וסקלם ללא רחם. בניסיון לברוח מהברד המכה, תימרנו השלושה את דרכם בחשכה. הג'פ הטלטל בדרכים לא דרכים, עד שהגיע לקיבוץ סמוך. בקיבוץ, הסתתרו השלושה תחת גג בית מפני הברד. הם היו עייפים ויגעים, לאחר יום ולילה רצופים של ניווט. הם ידעו כי משימתם תסתיים אי שם לפנות בוקר, אז יוכלו לתת מנוחה לגופם הדואב. מנוחה שתסתיים כעבור שעותיים שלוש, אז יאלצו להשכים ליום נוסף של ניווט מאומץ. אולם הדרמה האמיתית התרחשה כמה לילות מאוחר יותר. היה זה לילה חשוך של תחילת חודש, כאשר ירון ואנשי הצוות האחרים עסוקים היו בניווט של שיירת ג'פים באזור הנגב. הירח הסתתר לגמרי. העלטה הייתה כבדה וסמיכה. לא ניתן היה לראות מאום, אף לא מטר מלפני הג'פ. על פי הכללים, אסור היה להדליק אורות, מכיוון שהיה מדובר בתרגול מלחמה. ההתמצאות בשטח נעשתה באמצעות מפה, מצפן והתבוננות עקבית בספידומטר – מד המהירות, באמצעותו ניתן לבדוק את

המרחק שנסע הג'יפ. כל מילימטר במפה מסמל חמישים מטר במציאות, וכל תנועה בספידומטר מסמלת התקדמות של כמאה מטרים במציאות. כלומר, סטייה קלה של שני מילימטרים מהמסומן במפה, משמעותה טעות של מאה מטרים לפחות במציאות.

הג'יפ של ירון היה הראשון בשיירה, ובעקבותיו נסעו שאר הג'יפים. נתיב הנסיעה היה צר מאוד, לא רחב בהרבה מרוחב הג'יפ. המשימה הייתה קשה ומסוכנת, וירון ושאר הסיירים ריכזו את כל מאמציהם וחושיהם להצלחתה. דממת דריכות שררה בג'יפ. הנהג הרכיב על עיניו מכשיר ITT – זוג משקפים מיוחדות לראיית לילה, המגבירות את אור הכוכבים. עקב החשכה, לא היה טעם להתבונן קדימה, על הדרך. תחת זאת אימץ ירון את עיניו והתבונן בצד הדרך, שהיה חשוך יותר מהדרך עצמה. זה היה המדד של ירון לדעת שהנהג לא סטה מרוחב הדרך. מידי מספר רגעים הוא התבונן בשעון ובספידומטר חליפות וכך העריך את מיקומו של הג'יפ. בצדו האחורי של הג'יפ נצנצו שני אורות אדומים קטנטנים – "עיני חתול", שמטרתם להאיר מעט את הדרך ליושבי הג'יפ שמאחוריו, על מנת שזה לא יפגע בחשיכה בג'יפ שלפניו. עוצמת האור מגיעה למספר מטרים בלבד, וזאת בכדי שרק הנהג בג'יפ שמאחור יבחין בו, אך לא אויב פוטנציאלי המצוי במרחק גדול יותר.

הג'יפ נסע בחשכה המדברית, כאשר לפתע, בתוך האפילה, הבחין ירון שהחושך נעשה סמיך יותר, חושך בתוך חושך, ממש 'חושך מצרים'. חושיו נדרכו והוא הורה לנהג לעצור ולהדליק את האור, בניגוד לכללים. הנהג ציית. ירון ושאר הסיירים הביטו קדימה ונשימתם נעתקה. הם מצאו עצמם עומדים על קצהו של סכר הבנוי מעפר. מלפני הג'יפ, פרצו המים את הסכר. תהום בגובה חמישים מטרים נפערה לפניהם. הם הביטו לצדדים – משני העברים נפערה גם כן תהום עמוקה. באורח פלא רוחבו של השביל עליו עמדו חפף בדיוק לממדי הג'יפ. באורח ניסי עוד יותר, הספיק הג'יפ שאחריהם לעצור אף הוא באופן מידי, ואך בנס לא פגע בג'יפ שלפניו והעיפו הישר אל התהום. בתגובת שרשרת עצרו בעקבותיו כל הג'יפים בשיירה. העצירה הפתאומית הייתה מסוכנת כשלעצמה, ועלולה הייתה לגרום לתאונת שרשרת, על אחת כמה וכמה כאשר מדובר באנשים שלא נתנו תנומה לעפעפיהם למעלה מיממה. הזהירות והערנות במצב כזה, מטבע הדברים אינן בשיאן. רק כששחזר ירון את האירועים הפלאיים, קלט את גודל הנס בכך שעצר את הנהג והורה לו

להדליק את האור. הדלקת אורות בעיצומו של תרגיל מלחמתי מהווה הפרה חמורה של הכללים. בפועל, היא הצילה את כל השיירה.

בדקות הבאות, כיוונו ירון וצוותו את כל הג'יפים אחורה, לירידה מן הסכר, באמצעות האורות. לאחר מאמץ משותף, היו כולם חזרה על דרך המלך. באופן ספונטאני התיישבו כולם לחגוג את הצלתם בסעודה מאולתרת שהורכבה ממנת קרב, ונערכה על גבי מכסה המנוע של הג'יפ. שנים לאחר מכן יידע ירון שהייתה זו 'סעודת הודיה'.

פרק שני

על ניסיך שבכל יום

תהפוכות

תם ונשלם הפרק הצבאי הסדיר בחייו של ירון, והוא הפך לאזרח מן המניין.

הוא החל ללמוד באוניברסיטת חיפה סוציולוגיה, מדע המדינה ואנתרופולוגיה (קדמות האדם). במסגרת הלימודים נחשף ירון לבורותו של המדע, ולאפסות יכולתו לחקור ולהוכיח את השערותיו בכל הקשור לבריאת העולם ולגילו. כל הערכתו לאמינות המדע קרסה, אל מול אופן ההוכחות הנלעג של תיאוריות בנות 'מיליוני שנה' שאיש אינו יכול לאשר או להכחיש.

ואז, הגיע חג הפורים. החג האהוב על כל שכבות העם, החוגגים אותו איש כמיטב הבנתו: מי בקיום ארבע מצוות החג בהידור, ומי – במסיבות בהן קו ההפרדה בין שמחה להוללות מיטשטש קמעא. ירון השתייך באותה תקופה לקטגוריה השנייה. ידיעותיו בענייני תורה ומצוות שאפו לאפס, והסיבה לחגיגות פורים לא הייתה נהירה לו. למען האמת, הוא אף פעם לא העלה על דעתו לחקור את שורשיה. פורים – אז חוגגים, וגמרנו. גם כשהוזמן למסיבת סטודנטים בטכניון בחיפה, הוא לא שאל מידי הרבה שאלות, והגיע.

אולם, המסיבה הייתה מאכזבת ביותר. שעמום טוטאלי. בתחושת החמצה בשל השעות המבוזבזות, עשה ירון את דרכו חזרה לביתו בשעת לילה מאוחרת. הוא נהג ברכבו של אביו. השעה הייתה 2:00 אחר חצות והכבישים היו ריקים, וירון הרשה לעצמו להגביר מהירות... לפתע, החלו לטפטף טיפות גשם גדולות. הטפטוף הלך והתחזק מרגע לרגע והפך לגשם פורימי-טיפוסי סוחף.

ירון נוסע במרכז הכרמל, סמוך לבית רוטשילד. כשלוש מאות מטרים לפני סיבוב חד במיוחד, הוא שומע קול פנימי בלתי מוסבר, לוחש לו: "אתה עומד עכשיו להתהפך. סובב הגה ימינה, מיד לאחר מכן הגה שמאלה וברקס (-מעצור)". רגע לאחר מכן, הוא נכנס לסיבוב, מאבד שליטה על המכונית, ומבצע כמו רובוט הנשלט באמצעות שלט רחוק את הוראות הקול הפנימי. ברגע בו סובב ירון את ההגה ימינה – פנה הרכב בחדות ימינה, ובמקום לפגוע ישירות במכונית, הגיע סמוך מאד למכונית חונה. הרכב המשיך בהתאם להוראות, עשה סיבוב של כ-180 מעלות לכיוון השני, נסע לתוך עמוד חשמל ונעצר פחות מ-מ"מ מעמוד החשמל... מבלי לגעת בו!

הרכב המשיך לעמוד לרוחב הכביש, כשהוא חוסם אותו כליל. בכל רגע עלול להגיע רכב נוסף מעבר לעיקול, ובראות המעורפלת בחשכת הלילה המעוטרת בטיפות הגשם הגדולות והצפופות – להתנגש ישירות ברכב העומד לו באמצע הכביש. ירון פתח את דלת המכונית ויצא החוצה, אל הגשם הסוחף. הוא התבונן חליפות בעמוד החשמל ובמכוניתו של אביו, כשהוא מנסה לאמוד את הנזקים ומדמיין את פניו של אביו עם היודע לו מה שעולל בנו לרכבו היקר...

התבוננות שטחית ומהירה לא העלתה דבר. ירון עבר לבחינה דקדקנית יותר. הן לא מתקבל על הדעת כי רכב חסר הגנה יעבור אירוע שכזה, ויצא ממנו בשלום, ללא פגע... כל חלק מחלקי המכונית עבר בדיקה יסודית, אולם למרבה הפלא – לא נמצא דבר.

ירון ההמום התבונן סביבו, מחפש נפש חיה שיוכל לחלוק עימה את התדהמה אל מול האירוע הבלתי נתפס. עד הראיה היחידי למחזה כולו היה אדם דתי שעמד על המדרכה ממול. כירון, עמד אף הוא נפעם מהמאורע המתרחש מול עיניו. עיניו התעגלו בעודו צופה בנהג הצעיר שחיינו ניתנו לו שלל, כשהוא

נכנס חזרה אל מכוניתו, מתניע ו... יוצא לדרכו בשאגת צמיגים, כאילו מאום לא קרה.

ירון הגיע הביתה, נכנס בשקט ופנה מיד לעלות על יצועו. השעה הייתה מאוחרת מאד – או ליתר דיוק, מוקדמת מאד. ירון, שכזכור מאז הנס בשדה המוקשים לא עצם את עיניו טרם קרא "שמע ישראל" – נשכב על המיטה כשהוא לוחש לעצמו במרדנות: 'עכשיו – אני לא אומר קריאת שמע'... קול פנימי מוכר התריע בקרבו: 'אם אתה לא אומר – זה יקרה לך שוב!' אולם ירון אטם את אוזניו, עצם את עיניו הלאות ונרדם.

חלפו עשרה ימים.

מכשיר הטלפון בביתו של ירון צלצל. על הקו – ניצן בראזני, חבר של ירון שעבר יחד איתו את קורס הקצינים ושרת בסיירת עורב של הצנחנים. "ירון, אתה בא לטייל עם האופנוע?" – "מה השאלה?" – השיב ירון – "להפסיד כמה ימים מהאוניברסיטה בשביל טיול זה נפלא".

רכובים על אופנועו של ניצן, על הגב תרמילים עמוסי מזון, מים ומזומנים למקרה הצורך, יצאו השניים בבוקר אביבי נאה צפונה, לכיוון רמת הגולן. לא הרחק מקיבוץ 'אילת השחר' התעקל הכביש בסיבוב חד ומסוכן מאוד. האופנוע החל בסיבוב כשירון וניצן ישובים על גביו, והופ... כעבור שבריר שנייה המשיך האופנוע לנסוע בגפו. שני הנוסעים – ניצן הנהג, ירון חברו היושב מאחור, עפו ממושביהם ונחתו בשדה שבצד הדרך. הלומים וכאובים התרוממו השניים, חבולים מעט אך בחסדי הי"ת ללא פגע או שבר.

כעבור שנים, סיפר ירון את סיפור ההצלה מפגיעה בתאונת האופנוע, בשידור באחת מתחנות הרדיו. לפתע הוא הבחין שהשדרן מאבד את שלוותו ואצבעותיו רועדות קמעא. לאחר השידור הוא שאלו לפשר הדבר, והשדרן סיפר בהתרגשות כי באותו סיבוב בדיוק, היה מעורב אף הוא בתאונת דרכים, כאשר כל הנוסעים ברכב בו שהה – כולל הנהג – נרדמו, והרכב התהפך. תאונה זו לא הסתיימה בכי טוב – וגרמה לפצועים.

סיפורו של השדרן אך הוסיף והמחיש לירון את אשר ידע עוד קודם לכן – ההשגחה העליונה סוככה עליו באופן מפליא והצילה אותו באורח ניסי מפגיעה בתאונה המסוכנת שחווה. בתקופה זו בחייו כבר ידע ירון למי עליו

להכיר טובה על נס גלוי זה, וכיצד. אולם, ברגעים בהם ניער את מכנסיו מן החולות שדבקו בהם ומישש את רגליו לוודא כי הן שלמות – המילים היחידות שהפטיר לעבר ניצן היו "איזה מזל יש לנו..."

מאוששים, התיישבו ירון וניצן שנית על גבי האופנוע והמשיכו במסלולם כמתוכנן. הם טיילו ברמת הגולן, קפצו מגבהים שונים אל תוך מים ובילו בנעימים. ואז, החל לרדת גשם זלעפות, שקטע באחת את החוויה המהנה. לא הייתה ברירה אלא לחזור במהירות אל האופנוע ולתפוס מחסה – עד יעבור זעם. בפנים מכורכמות, ירדו השניים חזרה אל האופנוע, שעמד בשדה פלחה. עד שהגיעו השניים אל האופנוע, כשהם רטובים עד לשד עצמותיהם, הפך השדה לביצה טובענית. הבוץ נערם לגובה רב, וגם ללכת עם אופנוע מותנע לא ניתן היה, שכן הבוץ חדר בין הגלגל למכסה הגלגל ומנע כל אפשרות תזוזה.

ניצן נשאר לנקות את הגלגל מהבוץ שדבק בו, בעוד ירון רץ לעבר קיבוץ חולתה. שם, ידע, מתגורר ידיד נוסף, ששירת יחד עם ניצן בסיירת עורב בצנחנים. קצר נשימה הגיע ירון אל ידידו, סיפר לו בקצרה את שאירע וביקש את עזרתו בחילוץ האופנוע מהבוץ, באמצעות הטרקטור שלו. הידיד קלט מיד את המתרחש והתגייס ברוחב לב לעזרה. "חכה כאן" הורה לירון בעודו מחווה באצבעו לעבר שער הקיבוץ, ויצא להביא את הטרקטור.

ירון עמד בצידו האחד של השער רחב הידיים (כ-20 מטר) וצפה בידיד הקרב ממרחק על גבי הטרקטור, שנהם מנועיו הלך והתחזק. לפתע, חלפה בראשו מחשבה מהירה, חסרת משמעות: מדוע אני עומד דווקא כאן, למה שלא אעבור לצד השני? וממחשבה למעשה... מבלי להבין מדוע, מצא עצמו ירון חוצה את הכביש רחב הידיים ונעמד מצידו השני של השער.

מספר רגעים לאחר מכן הופיע הטרקטור ענק המימדים כשעליו רכוב הידיד, ונעצר סמוך למקום עמדו של ירון. בהצצה חטופה הבחין ירון במשקולות כבדות, משקלה של כל אחת כמה מאות ק"ג, המונחות על גבי הטרקטור בצידו האחורי. בתנועה מיומנת קפץ ירון אל מרום מכסה הגלגל והתיישב על גביו.

הטרקטור היה פתוח, וגג הפיברגלס שלו נתמך על ידי ארבעה עמודים. ירון נאחז בידיו בעמודים על מנת לשמור על שיווי משקלו, בעוד הטרקטור מפלס את דרכו במהירות בבוץ הטובעני לכיוון השדה. הטרקטור הכבד החליק על פני השדה הבוצני כסירה המשייטת על פני הגלים. אלמלא מצב הביש היו ירון וידידו עשויים ליהנות מהחוויה הבלתי שגרתית.

--- הטרקטור הינו כלי רכב ייחודי והנהיגה בו דורשת מיומנות. בשונה ממכונית רגילה, לכל גלגל בטרקטור ישנה דוושת מעצור נפרדת. כאשר הנהג לוחץ על מעצור באחד הגלגלים – עוצר רק הגלגל אליו מכוון המעצור, והטרקטור מסתובב עם הגלגל שנוסע לכיוון העצירה. לירון, כמי שהיה ממקימי קבוץ כישור ועבר הכשרה בקיבוץ איילון בגליל המערבי, בתקופת טרום-הצבא, הייתה היכרות מעמיקה עם הטרקטור. היו באמתחתו סיפורים וחוויות רבים מהתקופה ההיא, הקשורות בטרקטור – החל בתאונות וכלה בניסים שונים שאירעו לו ולחבריו על גבי הכלי העצמתי והמסוכן. הוא שיתף בחוויות אלו את ידידו תוך נסיעה זהירה. ידידו הנהג האזין בעניין לעלילות הטרקטורים, והצהיר בביטחון: "אני מעולם לא התהפכתי עם טרקטור!" עוד המילים על דל שפתיו ו... הפעם הראשונה הגיעה.

הטרקטור התהפך.

ממרומי מושבו שעל מכסה הגלגל, הספיק ירון להבחין בגלגל הקדמי מתנשא באוויר. את מה שהיה באותו הרגע ובבאים אחריו – ירון לא זוכר. הקטע הזה נמחק מראשו כליל. הפרט היחידי שנחרט בזיכרונו הוא החלל שהתהווה לפתע מאחורי גבו. הייתה זו תעלה נגד טנקים שהתמשכה לצידי השביל בו נסעו.

ירון מצא עצמו מוטל בתעלה כשידיו ממשיכות לאחוז בעמודים, בעוד הנהג שעף ממושבו נעצר על החזה שלו, והטרקטור, שנפל לעומק של כמה מטרים – נשכב מעל רגליו מכסה אותן כליל. למתבונן מבחוץ נראה כי רגליו של ירון נמחצו כליל תחת הטרקטור הכבד, אולם למעשה, ירון שכב על קרקע מתחת לטרקטור ושתי רגליו בריאות ושלמות, ללא שום לחץ עליהן. לירון למוד הניסים התחוויר ברגע זה, כי המעבר חסר ההיגיון שלו אל צידו השני של שער הקיבוץ הציל את חייו. אילו היה נשאר במקומו ועולה על הטרקטור מהצד בו עמד – הייתה נפילתו מלמעלה למטה תוצאה בלתי נמנעת, וקרוב לוודאי

שהשניים היו נמחצים על ידי הטרקטור. בצד הסמוך למושב הנהג, שם ישב ירון, ישנו חלל גדול בין ההגה למכסה הגלגל. ירון שכב בדיוק בחלל זה כך שהמשקל של הטרקטור שעליו לא השפיע עליו כלל...

הנהג, ידידו של ירון, הכיר מקרוב את מצב ההלם, בו אדם שנפצע קשה אינו חש כל כאב עד שמבחינן בפציעה בגופו. היטב זכר את ההלם אותו חווה הוא עצמו, כאשר בעיצומה של פשיטה בלבנון עם סיירת העורב צנחנים – גילו המחבלים את היחידה לפני הזמן, וזרקו לעבר החיילים רימון. הנהג, שהיה אחד החיילים בפשיטה, נפגע וראשו נפתח. במצב כזה, בדרך הטבע, אמור האדם לשכב ולהיאנק מכאבים – במקרה הטוב בו לא איבד את הכרתו מעצמת הפגיעה. אולם למרבה האבסורד, מעצמת הפגיעה נכנס החייל למצב הלם, בו לא חש בכאבים ומוחו פעל היטב. הפעולה המיידית שביצע הייתה חבישת הקסדה לראשו. הקסדה פעלה כחבישה רפואית, אמנם לא חבישה סטרילית אך היא הצילה את חייו.

לאחר חבישת הקסדה, נשכב מיודענו החייל על הארץ מאחורי סלע. המחבלים זרקו שני רימונים נוספים; האחד התפוצץ מצידו השני של הסלע והחייל ניצל, השני התפוצץ בקרבתו ורסיסים רבים חדרו לגופו. מלבד זאת, נפצע החייל באותם רגעים איומים מחמישה כדורים נוספים. לאחר שהחובש הפלוגתי טיפל בו, נשאו אותו חיילי עורב צנחנים במסירות נפש, בריצה בשטח הררי תוך קרב, מרחק של שישה קילומטרים – עד הגיעם למקום בו מסוק יכול לנחות, ובכך הצילו, בסייעתא דשמיא, את חייו.

כעת, משראה הנהג למוד הניסיון את ירון השרוע כשרגליו מכוסות בטרקטור, ונראה כי אינן עוד, אך באופן אבסורדי הוא נראה רגוע ושלו – לא היה לו ספק כי מעצמת הפגיעה הקשה ירון המסכן אינו מודע לחומרת מצבו. "ירון, אתה בסדר?" – הוא שאל בדאגה מעורבת בחמלה. "בסדר גמור!" הגיב ירון, ולמרבה הפתעתו של הידיד – שלף את זוג רגליו מתחת לטרקטור, כשהן בריאות ושלמות.

כאן קרה מאורע נוסף פלאי ומדהים. כאשר ירון וידידו נכנסו לשדה הפלחה, הם ראו ממרחק כמה מאות מטרים את ניצן חברם, שותפו של ירון לטיול – כשהוא עדיין עומד שפוף מעל האופנוע ועסוק בניקיונו – כפי שהותיר אותו ירון. כאשר התהפך הטרקטור – הוא לא בא לסייע בחילוץ הנפגעים.

משחילצו את עצמם והגיעו אליו בחסדי הי"ת בריאים ושלמים, הם שאלו את השאלה המתבקשת: "וכי כל יום אתה רואה טרקטורים מתהפכים? כיצד זה לא הגעת לעזור?" התשובה התמוהה והבלתי מובנת הייתה: "אני שמעתי טרקטור אבל לא ראיתי שום טרקטור".

הצלה על חוף הים

לא רק ירון זכה לראות את אצבע אלוקים בנקודות שונות בחייו. גם מי שעתידה הייתה להפוך ברבות הימים לרעייתו, נצלה ממוות בטוח בנסיבות פלאיות.

היה זה בעת בילוי שגרתי למדי על חוף הים. עלמה צעירה הייתה שרועה פרקדן בנינוחות על החול הרך, כשהיא נהנית מקרני השמש החמימות המלטפות את פניה. בשלב מסוים היא התהפכה על בטנה. בדיוק ברגע זה נשמע טרטור מנוע של רכב קרב במהירות. האינסטינקט הטבעי במצב שכזה הוא להתרומם במהירות. אולם כוח עליון בלתי מוסבר הכריח את הצעירה להמשיך לשכב ללא תזוזה. הכוח המסתורי הצמיד את ראשה בכוח אל החולות. במשך מספר שניות היא שכבה ללא ניע, ולפתע חשה חום רב בגבה וחשכה כיסתה אותה. ארבעת גלגלי המכונית שהגיחה לפתע, הקיפו אותה מכל עבריה בעוד היא שוכבת בתווך כשפניה טמונות בחול.

שבריר שנייה חלף והאור חזר לשלוט. גם החום הסמיך שאפף אותה נמוג. היא העזה להרים את ראשה והספיקה לראות את המכונית המתרחקת במהירות כשהיא מותירה מאחוריה שובל ענן אפור ופרץ לבנבן של חולות. 'נס' - היא מלמלה לעצמה בפנים חיוורות, טרם מעכלת את שאירע איתה לפני רגע. מבט מהיר אל התלמים הטריים שנחרשו בחולות שלצידיה לימד אותה, כי שינוי התנוחה ה'סתמי' מהגב לבטן הציל את חייה. הגלגל הימני עבר בדיוק בנקודה בה שכבה קודם לכן על גבה.

היא שבה הביתה נרגשת. לא הייתה זו אותה עלמה שעזבה את הבית. היא ידעה בוודאות שחייה ניתנו לה לשלל, וראתה בכך איתות משמים. מחשבות עמוקות ורציניות על מהות החיים החלו ממלאות את מוחה. זרעים ראשונים של תשובה כבר נזרעו.

--- באותם ימים, הייתה אחותה סטודנטית באוניברסיטה. שם, הכירה את ירון. יחד עם קבוצה של סטודנטים נוספים, נהגו חברות הסטודנטים לצאת מידי פעם למועדון לילה ולבלות את זמנם בלגימה של בירה תוך האזנה למיטב היצירות הקלאסיות שהתנגנו בפסנתר. באחת מן הפעמים הללו, הזדמן ירון לביתה של ידידתו על מנת לקרוא לה להצטרף לנסיעה עם שאר החברים הממתינים ברכבם בחנייה. בעודו ממתין לה, גלגל שיחה עם אחותה הבוגרת, במהלכה ספרה לו את סיפור הנס שאירע עימה בחוף הים. האחות שחה על הקב"ה ועל התשובה וספרה כי היא בעלת תשובה מזה שמונה חודשים בעקבות הנס מופלא.

דבריה נפלו על אוזניים כרויות. עבור ירון הייתה זו הזדמנות לשוחח על נושאים שהעסיקו אותו לאחרונה. הוא שיתף את האחות בניסים המופלאים שאירעו עימו, וסיפר לה כי בעקבותיהם פגש אמא של חניכו מתנועת הנוער השומר הצעיר, שהיא במקצועה אסטרולוגית – חוזה בכוכבים, וביקש ממנה לגלות לו את צפונות עתידו באמצעות התבוננות בגרמי השמים. הדברים ששמע ממנה היו מסעירים: "אני רואה שאתה הולך להשתנות מכיוון אחד לקצה אחר לחלוטין!"

ירון המבולבל נבוך עוד יותר. "האם כוונתך שאני עתיד... לחזור בתשובה?" נפלטה מפיו השאלה ללא כל מחשבה. חיוכה של האסטרולוגית היה סתום, וירון יצא מביתה תוהה וחסר כיוון יותר מכפי שנכנס אליו.

--- לא ידעה אותה אסטרולוגית עד כמה תחזיתה הייתה מדויקת. לו הייתה רואה את ירון כמה שנים לאחר מכן, אברך חסידי לכל דבר, עטור זקן עבות ושקוע כל כולו בשליחות המיוחדת של הכנסת עוד ועוד יהודים בבריתו של אברהם אבינו – לא הייתה מזהה בו בשום פנים את הצעיר הנבוך והמהוסס שהידפק על דלתה לפני שנים...

פרק שלישי

ראש בני ישראל וחסידו כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו וירון

חלום ושברו

שנים ארוכות נהג הרב ירון לנסוע עם חבריו מידי 'ליל שישי' לקבר יוסף הצדיק בשכם, ולשהות שם במשך לילה שלם. במשך השנים הללו, זכה הרב ירון לראות בעיניו ניסים גלויים, מופתים של ממש שהתרחשו בזכות התפילות על ציון הצדיק. מתים קליניים שחזרו לחיים, אנשים ששכבו כשהם מוגדרים כ'צמח' והתעוררו ועוד מופתים על טבעיים לחלוטין – 'בעל-שם' סקע מעשה'ס'.

היה זה בשנת תשמ"ו. לילה אחד, חלם הרב ירון חלום מיוחד. בחלומו, הוא עומד בכניסה האחורית לבניין 770, המרכז העולמי של חסידי חב"ד. שמאלה מהכניסה, ניצב עמוד צהוב. אז, הוא היה עדין צבוע בחום. סמוך לעמוד ניצב הרב ירון בחלומו, ולפתע הוא רואה את פניו הקדושות של הרבי. הרבי פונה אליו ואומר: "יישר כוח גדול על הנסיעה ליוסף הצדיק!".

חלפו ארבע שנים.

בתש"נ, זכה הרב ירון לממש את משאת נפשו ולהגיע בפעם הראשונה לרבי. בלב נרגש הוא נכנס בשעריו של הבניין העתיק, נושם אל קרבו את הניחוח המיוחד וחש שהגיע הביתה. ואז, אחזה בו צמרמורת... הוא זיהה את המקום בו עמד לפני ארבע שנים עם הרבי, ושמע את דבריו. חלום ומציאות התערבבו כשעמד סמוך לעמוד, בדיוק באותו מקום בו ראה את הרבי לראשונה.

שש עשרה שנה נוספות חלפו.

בשנת תשס"ו, כשהגיע הרב ירון פעם נוסת אל הרבי, הוא שוחח עם הרב ישראל הלר – מוהל בניו יורק שעובד עם ארגון 'ברית יוסף יצחק' – בייסודו ובראשותו של הרב ירון. במהלך השיחה, הצביע הרב ירון על המקום מדויק בו ראה את הרבי בחלומו, ואמר לרב הלר: "כאן, לפני עשרים שנה חלמתי על הרבי!". הרב הלר הגיב: "אתה יודע מה זה המקום הזה? זה המקום שלי בהתוועדויות לפני עשרים שנה!"---

הרב ירון הנרגש סגר ברגע זה מעגל בן עשרים שנה. מבחינתו, לא יכול היה לקבל הוכחה מוחצת יותר לקורת הרוח של הרבי מפעולותיו הברוכות של ארגון 'ברית יוסף יצחק'.

אולם מסתבר שהמעגל טרם נסגר... כעבור כמה שנים שוב הגיע הרב ירון אל הרבי. הפעם, שוחח עם יהודי אחר האחראי על אגף דוברי ספרדית בארגון, ושמו הרב יעקב טוויל. גם הפעם, הצביע הרב ירון על המקום המדויק וסיפר את פרטי החלום. משסיים, קרא האיש בהתרגשות: "אתה יודע מה זה המקום הזה?? זה המקום שלי בהתוועדויות עם הרבי מלפני שלושים שנה!"...

למעלה מהזמן

בשנת תש"נ הגיע הרב ירון לראשונה אל הרבי. בחיל וברעדה הוא עמד בתור והמתין לקבלת דולר מידו הקדושה של הרבי. מספר מקומות לפניו בתור עמד אדם גדול מימדים. כשהגיע תורו של יהודי זה לעבור לפני הרבי, הוא אחז בידו של הרבי ונשקה כמנהג יהודי עדות המזרח. הוא לא הסתפק בכך, ועבר לאחוז ביד הרבי בשתי ידיו, תוך שהוא משוחח עם הרבי ארוכות. הסדרנים שתפקידם לשמור על הסדר והמהלך התקין של התור החלו לגלות סימני חוסר סבלנות. התור ארוך וישנם עוד אלפים שמחכים, אולם הלה לא הראה

כל סימנים שבכוונתו לסיים. מכיוון שידידו אחזו בחוזק את ידו הקדושה של הרבי לא ניתן היה להזיזו ממקומו, וסוף הסבלנות של הסדרנים הגיע לגבול. סוף כל סוף הרפה היהודי מהרבי והמשיך הלאה, בעוד הם ממהרים להחזיר את התור אל הקצב הרצוי. התור התקדם בעוד מספר מקומות ואז הגיע תורו של הרב ירון. הוא ניצל את ההזדמנות המיוחדת וביקש מהרבי מספר ברכות עבור בני משפחתו, עבור הבריתות ועבור הנסיעות לקבר יוסף הצדיק, וזכה לקבל מידי הרבי מספר דולרים – בעבור כל אחת מהמטרות אותם הזכיר. התמזל מזלו של הרב ירון לעבור בדיוק לאחר היהודי שניצל את כל מכסת הסבלנות של הסדרנים. הללו לא אהבו את השתהותו הממושכת מול הרבי, כמו גם מספר הבקשות לברכה שהשמיע בפניו. כעת אף יכלו להשתמש בכוח הזרוע בכדי לזרז את הרב ירון, ומימשו את יכולתם זו ללא היסוס. הרב ירון הצעיר והחסון היה מופתע. הוא לא התכוון לקבל מול פני הרבי את הדחיפות הבלתי מתפשרות שהבהירו לו כי עליו להתקדם, אולם מומנט ההפתעה לא מנע ממנו להתנגד לכך בכל תוקף. לאחר מספר שניות נוספות הוא מצא עצמו מחוץ לתור כשבידידו אוצר יקר מפז של חמישה דולרים מהרבי. אחד הסדרנים אמר לו בתקיפות: "אני מזמין לך משטרה". הרב ירון הנסער הטיח בו בתגובה: "השתגעו? עברתי חצי עולם כדי להגיע אל הרבי. מה המשיכות והדחיפות הללו אמורות להביע?! הסדרן הגיב במעין התגוננות "כך הורה הרב גרונו". לרב ירון לא היה שמץ של מושג מיהו הרב לייבל גרונו, מזכירו של הרבי. הוא הגיב במשיכת כתף: "מי זה הרב גרונו? אני לא באתי לרב גרונו, באתי לרבי". סערת רוחו של הרב ירון לא באה על חלל ריק. כל נסיעתו אל הרבי הייתה בגדר מסירות נפש כאשר לא היה בידו שום סכום לנסיעה. את מאת השקלים הראשונים הוא קיבל בתרומה מידידו החיפאי אברהם פסח ז"ל, שהקדיש אותה כסכום ראשוני עבור נסיעה לרבי. את שארית הסכום הוא קיבץ, לא בקלות, שקל לשקל.

הרב ירון ידע כי לפניו שהות של כחמישה שבועות בניו יורק. בעקבות החוויה שעבר, החליט כי בפעמים הבאות שיעבור בחלוקת הדולרים, יפצל את משא הבקשות ויבקש בכל חלוקה ברכה בעניין אחר. בהתאם לאסטרטגיה זו, הוא ביקש מהרבי ביום ראשון הבא ברכה בעניין אחד שהיה בעל חשיבות עבורו. הרבי העניק לו דולר וברכו ב"ברכה והצלחה".

מה שהרב ירון לא ידע קודם בפעם הראשונה שעבר בפני הרבי הוא, כי יש לבקש מהצלם ומהמסריט הניצבים מול הרבי להנציח את הרגע בו הוא עובר. אחרת לא תיוותר מזכרת מהמעמד. לקראת הפעם השנייה הוא כבר הגיע מצויד במידע, וסימן מראש לצלם ולמסריט לבצע את מלאכתם.

הרגע המדהים בעוצמתו הגיע. הרב ירון ניצב שוב מול פני הקודש של הרבי, והנה הוא חש כי הרבי 'מפצה' אותו על החוויה שעבר בחלוקה הקודמת ומשדר לו כי יש לו בעבורו את כל הזמן שבעולם. אמנם הרב ירון ביקש רק את הבקשה האחת שהכין, והרגיש כאילו הרבי ממתין שיבקש עוד ברכות. אך כיון שהכין רק ברכה אחת לא עלה במחשבותו בקשה נוספת. אולם תחושתו הייתה מרוממת. חלפו רגעי הנצח והרב ירון יצא החוצה בהרגשה ששהה זמן רב במחיצת הרבי. מאוחר יותר הוא שילם לצלם ולמסריט וקיבל את התמורה.

משהסתיים הביקור והרב ירון שב ארצה, הוא חפץ לראות את קלטת הוידאו המתעדת את הרגעים שלו עם הרבי. אך דא עקא, שהקלטת האמריקאית לא התאימה למכשיר הוידאו הישראלי. המרת הקלטת כך שתתאים למכשיר הוידאו הישראלי הייתה כרוכה בתשלום גבוה, ומשאלתו של הרב ירון נדחתה לעת עתה.

זמן רב חלף, ובשורה חדשה הגיעה ארצה בדמות מכשיר הוידאו 'מולטי סיסטם' שאפשר לצפות בקלטות מכל הסוגים והשיטות. הרב ירון יכול היה סוף סוף לממש את חלומו. בלב נרגש הוא הכניס את הקלטת אל מכשיר הוידאו והחל לצפות ברגעים המרטיטים. והנה לתדהמתו הוא רואה את עצמו עובר לפני הרבי, אומר דבר מה, הרבי מושיט לו דולר ואומר לו "ברכה והצלחה" ו... הופ, הוא בחוץ. הבא בתור כבר חולף מול הרבי. הרב ירון משפשף את עיניו ולא מאמין. הלא הוא זוכר בוודאות כי במציאות עמד זמן רב מול הרבי!

מסרטת הוידאו המגושמת לא קלטה את המציאות כפי שחווה אותה הרב ירון...

במוחו של הרב ירון נצנץ הסיפור המופלא אודות המהר"ל מפראג וחלום המלך שהיה למציאות. 'גם אני חויתי שליטה של הצדיק על מימד הזמן...' הרהר בהתרוממות הרוח.

וזה דבר הסיפור:

צדיק גוזר

היה זה לפני כשלוש מאות ושמונים שנה בעיר פראג שבצ'כוסלובקיה. באותה תקופה חי במקום הצדיק רבי יהודה ליוואי הנודע בכינויו 'המהר"ל מפראג'. המהר"ל מפורסם ברוח קודשו ובניסים המופלאים שחולל.

המלך ששלט במדינה באותה תקופה, היה אדם נבון וישר. אשתו לעומתו היתה מרשעת ושנאה את היהודים בכל מאודה. בשתוף פעולה של הכמרים שונאי ישראל תכופות המלכה היתה מדברת על ליבו של בעלה שיגזור גזירות נגדם. המלך לא קיבל את דברי השטנה שלה ונהג כלפי היהודים כראוי, כמו בכל אזרחי המדינה.

באחד הלילות, הציקה המלכה לבעלה המלך עד מאוד בדרישתה לעשות משהו כנגד היהודים. השעה הייתה שעת לילה מאוחרת, והמלך היה עייף מאוד וחסר כח להתווכח עימה. ברצונו לסיים את הויכוח העקר אמר לה: "כתבי מה שאת רוצה על קלף המלוכה ובבוקר אעבור על הכתוב ואראה אם לחתום". במילים אלו נשכב המלך ונרדם. המלכה המרוצה אצה עולות לסופר המלוכה, ועד מהרה מוכנה הייתה מגילת קלף בה נכתבה המזימה המרושעת – גזירת גירוש כל היהודים מהארץ ונישולם מרכושם שיישאר לשלל לנוצרים. המגילה הגורלית הונחה בזהירות תחת כר השינה של המלך, בכדי למנוע הגעת המידע לידי היהודים, אשר ינסו לעשות כל אשר לאל ידם בכדי לבטל את הגזירה.

באותו הלילה, ישן המלך שנת ישרים ויחלום חלום. ובחלומו, והנה הוא נלחם עם צבא המדינה השכנה עימה היו יחסיו מתוחים. הקרב היה קשה ונטה לרעתו, ועד מהרה גברה יד האויב והמלך נפל בשבי. הוא נכלא בתא נעול בראש מגדל שמור היטב, ולא נודע לו כלל מה עלה בגורל ארצו ועמו. לא ניתן לו כי אם מעט אוכל ומים ותו לא. כך עברו עליו ימים, שבועות חודשים ושנים.

ארבע עשרה שנים תמימות חלפו---

והנה, נצרכה הרבנית, אשתו של הצדיק המהר"ל מפראג להגיע למדינה השכנה. היא הזדמנה למקום בו היה המלך לשעבר כלוא, בדיוק כאשר פתחו הסוהרים את התא על מנת להכניס למלך את מנתו הזעומה. לתדהמתה

הרבה הבחינה במלך, אשר עקבותיו אבדו זה שנים, הכלוא בתא. היא חפשה הזדמנות לבוא עימו בדברים, ובסופו של דבר הצליח המלך להעביר לה מסר – מה תוכל לעשות בכדי לשחררו. היא עשתה כאשר אמר והצליחה להסדיר את התנאים למילוט המלך מהכלא. לאחר שנות שביה ארוכות היה המלך חופשי.

הרבנית לקחה אותו אל בעלה הרב בכדי שיסתתר בינתיים בביתם. המהר"ל נחרד בראותו את ההלך המזוהם, מגודל הציפורניים והשערות, בו זיהה את צל דיוקנו של מלכו לשעבר. הוא רחצו וסייע לו להסתפר ולגזוז צפרניו, והחזירו דרך דלת סודית לחדרו הפרטי בארמון ובעודו עושה כן הביא המהר"ל שתי קערות. באחת מהן הניח את השערות הגזויות, ובשניה את הצפרנים. המלך פתח את פיו במטרה לשאול לשם מה נחוץ להניח את השערות והצפרנים בשתי הקערות, אולם לפתע התעורר. מספר רגעים ארכו למוחו להצטלל ולהבין שהכל היה חלום בלהות. הוא חיך לעצמו, אולם חיוכו נמוג וקפא במהירות. מול שתי עיניו עמדו על השולחן בחדרו, מוחשיות לחלוטין, שתי קערות. האחת הייתה מלאה בשערות, והשנייה – בצפרניים...

המלך רעד מפחד. הוא הבין שלא דבר ריק הוא. חיש מהרה ציוה לקרוא למהר"ל שיבוא לפניו. בהגיע הרב סיפר לו המלך את דברי החלום ואף הראה לו את שתי הקערות. המהר"ל הביט בעיניו העמוקות במלך, ואחר נענה ואמר: "אלקים יענה את שלום המלך תמיד, אך אולי היה איזה דבר רע מתחת ראש המלך הלילה ולכן חלם חלום זה, ואל יפחד ממנו המלך..." המלך החרד מיהר לגשש במיטתו, וחיש מהרה מצא את מגילת הקלף שהכינה המלכה כנגד היהודים, ממתינה אך לחתימתו. "אכן, נודע הדבר" אמר המלך הנפעם, וסיפר למהר"ל את השתלשלות העניינים. הוא שרף לעיניו את המגילה והבטיח לו שמכאן ולהבא יגן הוא אישית על יהודי הארץ...

"כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך"

ידוע כי בשעת התפילה מתנועע גופו של היהודי. ההסבר הרוחני לכך הוא, כי הנשמה רוצה לצאת מהגוף ולדבוק בה', בדומה לשלהבת הנר השואפת לעלות למקורה, אולם בעל כורחה שבה אל הגוף כי זהו רצון ה' – שתפעל בגוף הגשמי. על פי הפשט קיים חיוב להתנועע, בכדי לקיים את הכתוב "כל

עצמותי תאמרנה", אך מאידך ישנם מקורות על פי קבלה האוסרים להתנועע בזמן התפילה. אכן ידוע כי הרבי לא היה זו בשעת התפילה.

היה זה באותו ביקור של הרב ירון אצל הרבי, בשנת תש"נ. באחת השבתות, בעיצומה של ההתוועדות, כאשר הרבי יושב ומדבר בשפת האידיש מול אלפי חסידיו, החלה לנקר בראשו של הרב ירון שאלה, אותה הוא הפנה במחשבתו אל הרבי: כיצד ייתכן שעל פי קבלה אסור לנוע בתפילה, בעוד שעל פי הפשט – זוהי חובה? הרבי המשיך בדבריו כאשר הרב ירון ממשיך לעמוד ולהקשיב בקבלת עול, אף שאינו מבין מילה משפת האידיש.

למחרת, ביום ראשון, יצאה כרגיל 'הנחה' [תמלול ותרגום דבריו של הרבי, שנכתב על פי זכרון ה'חוזרים'] מדברי הרבי בשבת. הרב ירון נטל לידי את הדף הכתוב בעברית והחל לעיין בו. להפתעתו הוא מבחין כי הרבי מדבר על נושא מסוים, עוצר, עובר לעסוק בשאלתו של הרב ירון, מתרצה – וחוזר לנושא הקודם.

כיסא רחמים

היה זה באותו ביקור ראשון של הרב ירון אצל הרבי, בשנת תש"נ. השבת הייתה שבת מברכים. כמנהג חסידי חב"ד בשבת מברכים, אמרו החסידים לפני התפילה את כל ספר התהילים. הרבי, שבגילו המתקדם שמונים ושמונה, עמד על רגליו הקדושות כל משך זמן אמירת התהילים, ואף לאחר מכן, במהלך התפילה. למותר לציין שכל הציבור העצום נשאר אף הוא לעמוד על רגליו.

סמוך למקום עמדו של הרב ירון, ניצב יהודי מבוגר בעל נכות ל"ע. ניכר היה בו שהעמידה הממושכת קשה עליו מאוד. הרב ירון הבחין במצוקתו של היהודי, ופנה אל הרבי במחשבתו: "כ"ק אדמו"ר שליט"א, כל זמן שהרבי לא ישב, היהודי שלידי לא ישב..." בו ברגע התיישב הרבי במקומו. שבריר שנייה לאחר מכן, התיישב אף היהודי הנכה כשאנחת רווחה פורצת מליבו.

דולרים מתגלגלים

בשנת תשס"ו טס הרב ירון עם בני שפחתו לשליחות בארה"ב מטעם הארגון. במשך שבע שנים התגוררה המשפחה בפלורידה. באותה תקופה הגיע לאמריקה יעקב הרצוג. יעקב הינו יהודי יקר, שסייע בעבר ומסייע בהווה לארגון ותרום לו רבות מהונו. בהמשך, החליט לתרום גם מאונו והפך למוהל בארגון. יעקב הגיע לניו יורק לכבוד שבת ה'אופרוף' של אחיו, שנערכה בבית מדרשו של הרבי. לאמתו של דבר, הייתה באמתחתו מטרה נוספת לנסיעה, אותה סיפר לרב ירון. יעקב השתוקק בכל ליבו לקבל דולר של הרבי. היטב ידע יעקב כי משאלה זו היא בגדר חלום שלמרבה הצער בדרך הטבע – אינו יכול להתממש. בתקופה זו בה חושך יכסה הארץ, איש אינו זוכה לקבל דולר מידי הקדושות של הרבי, עד אשר ירחם עלינו ה' ויוציאנו מן הגלות. יעקב ידע. ובכל זאת, המשיך לקוות לנס.

יעקב נפגש עם הרב ירון ושמע ממנו את הסיפור הבא:

סיפורו של הרב ירון: דולר ל"שמח" ומנוע חדש

היה זה בשנת תש"נ, עת הגיע הרב ירון בפעם הראשונה לרבי. הוא עמד, כהרגלו, בתור לחלוקת הדולרים. אלפי יהודים עמדו והמתינו בדחילו ורחימו לתורם. התור היה ארוך מתמיד והשתרך עד רחוב יוניון. בסביבות השעה ארבע וחצי, לאחר שש שעות בהן עמד הרבי על רגליו הקדושות וחילק דולרים, מצא עצמו הרב ירון סמוך לדלת. לאחריה, הוא ידע, עליו לטפס גרם מדרגות קצר והופ... אוטוטו הוא כבר במסדרון המוביל לחדרו של הרבי. מפלס ההתרגשות כבר החל לעלות בקצב מהיר, כשלפתע – אכזבה. מאי שם הופיע מישהו והודיע כי נוסעי טיסת אל-על הקרובה יוכנסו כעת, שלא לפי התור, לקבל דולר מהרבי. לשם מעברם המהיר של הנוסעים, נפתחה דלת צדדית והם נכנסו דרכה. 'שוב המתנה'... הרהר לעצמו הרב ירון בהשלמה ונשען אחרנית, מרפה מעט את שריריו הדרוכים.

כשהגיע תורו והוא עמד סוף סוף מול הרבי, מקבל מידי הקדושות את הדולר וזוכה לברכתו, פרחו להן בן רגע שעות ההמתנה הארוכות והמתישות. הכל

היה שווה על מנת לזכות ברגעים היקרים הללו. בתחושה עילאית יצא הרב ירון אל הרחוב הקריר.

מאוחר יותר, משניגש הרב ירון אל הצלם שהנציח את הרגעים המשמעותיים וקיבל לידי את התמונה – התבהרה לו ההשגחה הפרטית המופלאה שכיוונה את קבלת הדולר בדיוק למועד המיועד לו. השעון הניצב מעל מורה על השעה המדויקת בה קיבל הרב ירון לידי את הדולר: 5:00.

המספר 5 לא אומר הרבה למרבית בני האדם. אך לירון, מספר זה אמר המון. בצבא, לכל מפקד יחידה ישנו קוד המהווה חלופה לשמו הפרטי. שם הקוד של הרב ירון בצבא היה – "חמש". כאשר קיבל קריאות בקשר הן הופנו ל"חמש". מבחינתו – חמש זה הוא, הרב ירון. כעת הובהר לו מדוע נאלץ להמתין זמן כה רב בכדי לזכות להגיע אל הרבי ולקבל את הדולר מידי. השעה המיועדת לו הייתה 5:00. רגע לא קודם לכן.

"חמש" – הן גם אותיות "שמח". באותה תקופה קשה היה לקרוא לירון "שמח". הארגון שהקב"ה הקים, ארגון "ברית יוסף יצחק" היה בתחילת דרכו. קשיי ההתחלה, העבודה עם הרופאים שספק יודעים את מלאכת מילת המבוגרים-ספק לא יודעים, ההכרח לענות לטלפונים בשבת, כל אלו הנמיכו את רוחו. הקש שכמעט שבר את גב הגמל היה מקרה בו הוועק הרב ירון בעיצומו של יום השבת לביתו של ילד שנזקק לטיפול רפואי לאחר הברית. הסיטואציה המביכה בה נהג בעל כופה גדולה, פאות וזקן עבות, נוהג בחוצות העיר בעיצומו של היום הקדוש, ברכב שעל ראשו מתנוסס בגאון שלט צהוב, גדול ומאיר עיניים המכריז "היכוננו לביאת המשיח"...

הדולר שקיבל הרב ירון מהרבי באותו ביקור, בשעה חמש בדיוק, סימל עבור הרב ירון את הוראתו הברורה של רבי: המשך בבריתות – ובשמחה! שמח על הזכות הגדולה שנפלה בחלקך. בנוסף, חמש – עולה בגימטריא: "שליח". "חמש" הם גם אותיות: שמח. הרב ירון קיבל מהרבי את המסר: "היה שליח שמח!".

בשבתות הבאות מצא עצמו הרב ירון מתוך ודרוך כקפיץ, ומתפלל בכל ליבו, שהשבת תעבור בשלום. הוא הודה לה' על כל שעת מנוחה שעברה עליו, וכאשר החריד צלצול הטלפון את מנוחת השבת, החסיר ליבו פעימה. כעבור

תקופה קצרה נוספת של מתח נפשי רב, חש הרב ירון כי המשא והלחץ הזה גדול... גדול מידי.

בשנת תשנ"ב בחנוכה הוא החליט לנסוע אל הרבי על מנת לשאול האם להמשיך בבריתות. כך הגיע הרב ירון ביחד עם חבר אמיתי הרב שמואל סבן מאיתמר אל הרבי.

--- היה זה בעיצומה של תפילת שחרית. הרבי עמד על הבימה, ולחש תפילתו הזכה הרעיד את ליבו של הרב ירון, שישב בשורה הראשונה ליד הקיר הדרומי של 770. בעיצומן של ברכות קריאת שמע, חלפה מחשבת פתע במוחו של הרב ירון: 'כ"ק אדמו"ר שליט"א! אם אני צריך להמשיך לעסוק בבריתות, אני מבקש ממך, בבקשה: תן לי סימן!!!'.

בו ברגע, הסתובב הרבי לכיוונו של הרב ירון, התבונן בו במבטו החודר והניף את ידו הימנית אל על בתנועת עידוד... הרב ירון זינק לגובה שלא היה מבייש ספורטאי מצטיין. מנת העידוד שקיבל באותו רגע היתה מחשמלת. מאוחר יותר, יעיד ידידו שמואל סבן שישב שני ספסלים מאחור, שהרב ירון קפץ לא פחות ממטר וחצי באוויר. הרב ירון לעומתו, יצהיר כי באותו הרגע ממש, נטל ממנו הרבי את המנוע הישן וחסר החיים והרכיב תחתיו מנוע חדש ועוצמתי. מנוע, שלא נס ליחו מאז עד היום. בזכות מנוע זה, זכו בס"ד הרב ירון וחברי הארגון לערוך 63,000 בריתות במאות נקודות שונות על פני הגלובוס---

את סיפורם של הדולר שניתן בחמש והעידוד המיוחד לו זכה מהרבי, סיפר הרב ירון ליעקב הרצוג, והגביר בלבו את התשוקה העזה לזכות בדולר.

ביום ראשון, הגיע יעקב הרצוג לבניין 770 ונעמד באופן 'סתמי' בדיוק ב... מקום בו עמד הרבי וברך את הרב ירון בחלומו, ובו עמדו פעילי הארגון שנים קודם לכן בזמני ההתוועדיות. במקום הזה, כזכור, הנצו ניצניו הראשונים של ארגון 'ברית יוסף יצחק'. לפתע הופיע במקום יוסף יצחק לוי, ידידו של יעקב. יעקב פנה אל יוסף יצחק וסח לו: "היום אני טס לישראל". בתגובה, הכניס יוסף יצחק את ידו לכיסו ודלה משם דולר. הוא הושיטו ליעקב באמרו: "הא לך, שליח מצוה". יעקב העיף מבט בדולר וקריאת השתאות פרצה מפיו. "אמור לי" – נופף בדולר מול עיניו של יוסף יצחק – "אתה יודע איזה דולר

נתת לי?? זהו דולר של הרבי!". יוסף יצחק הגיב ספונטאנית: "הוי, תחזיר לי את הדולר... לא ידעתי שזה דולר של הרבי".

"אשיב לך" – השיב יעקב – "אך ברשותך אספר לך סיפור קודם לכן". "נו, נשמע" הגיב יוסף יצחק.

"ראשית" – פתח יעקב בהצהרה חגיגית – "הגעתי הנה בכדי לקבל דולר של הרבי והנה, קיבלתי!". אל מול חיוכו הסלחני של יוסף יצחק הוא סיפר לו את סיפור חלומו של הרב ירון, ואת סיפורו של הדולר שקיבל הרב ירון בדיוק בשעה חמש. פניו של יוסף יצחק החליפו גוונים. הם עמדו בדיוק במקום בו עודד הרבי את הרב ירון בחלומו, ובו נבטו הזרעים של הארגון רב הפארות 'ברית יוסף יצחק'. 'הבט בשעון' – הוא אמר ליוסף יצחק, נפעם. יוסף יצחק הביט. השעה הייתה בדיוק 5:00 בבוקר.

"מה שם הארגון שהנך שותף בו?" הוא הוסיף ושאל, ויעקב השיב: "ברית יוסף יצחק". "ומה כתוב על הדולר?" הצביע יוסף יצחק על כתב ידו המציין את שם בעל הדולר: "יוסף יצחק". "ומהו התאריך?" הוא סיים, והשניים קראו יחד את התאריך הרשום על הדולר: "ט"א תשמ"ח. ת, שמח-חמש.

"אם כן" – סיכם יוסף יצחק – "קח את הדולר, הוא שלך"...

תחיית המתים

היה זה כאשר שירת ירון במשטרה. מפקד המטה הארצי היה ניצב משנה שמעוני. באחת ההזדמנויות, הסיע את ירון 'טרמפ' לביתו, ובדרך סיפר לירון סיפור מופלא שהוא היה גיבורו הראשי: כאשר עדיין היה שוטר פשוט, היה עסוק באחד הימים במרדף אחרי מבוקש שברח. בעיצומו של המרדף, התהפכה מכוניתו המשטרתית והוא ספג מכה אנושה. הרופאים שהוזעקו למקום נאלצו לקבוע את מותו. גופתו כוסתה והועברה לחדר קירור בו משהים את גופות

4) מעניין לציין כי הפסוק היחידי בתנ"ך בו מופיע השם 'ירון' הינו: ב'פֶּשַׁע אִישׁ רָע מוֹקֵשׁ וְצַדִּיק יָרוֹן וְשָׂמַח' (משלי פרק כט, ו). בהשגחה פרטית מופיע בפסוק 'מוקש' – ממנו ניצל ירון כמסופר לעיל, 'שמח' – גימטריא 'שליח' והמסר להיות 'שמח', ובשינוי אותיות – 'חמש', מספר הגיפ של ירון והשם שלו ברשת הקשר.

המתים עד לקבורתם. תעודת הפטירה כבר הונפקה ונמסרה למשפחתו בצער רב... מאוחר מידי.

חמיו של שמעוני המנוח היה מקובל גדול. משהגיעה לאוזניו הבשורה המרה פנה אל אלוקים וביקש ממנו לערוך 'עסקת חליפין': נשמתו של חתנו תשוב אליו, בעוד הוא עצמו יעלה השמימה... דבריו של המקובל התגשמו. בו ברגע הוא התמוטט במרפסת ביתו ונפטר, והשוטר המונח בחדר הקירור פקח את עיניו. תחושת הקור הרעידה את גופו הוא החל דופק על הדלת...

השומר ההמום נבהל מאוד למשמע הנקישות. הוא פתח את הדלת וכמעט התעלף לראות את המת העומד מולו רועד מקור ומבקש ביגוד חם...

חלפו כמה עשורים. השוטר ששב לחיים הדרדר מדחי אל דחי, עד שבסופו של דבר עזב את אשתו ונשא, רח"ל, ערביה ממזרח ירושלים.

...כנראה שלא תמיד כדאי להתערב בדרכי ההשגחה.

שישו בני מעי

היה זה כאשר שירת הרב ירון במשטרה במטה הארצי. הוא שימש כקצין ביקורת על המשטרה. אחד מחבריו ומעמיתיו למקצוע היה ניסים טויטו, ששימש כרב פקד בחשבות של המשטרה. רעייתו של ניסים, עליזה, סבלה ל"ע במשך חמישה חודשים ייסורים איומים כתוצאה מהתהפכות במעיים. מלבד הכאבים הבלתי נסבלים, מדובר במצב של סכנת נפשות כאשר המעיים עלולות להסגר וליצור נמק.

היה זה לאחר כ"ז אדר ב' תשנ"ב, התאריך הזכור לכל חסיד, בו עבר הרבי אירוע מוחי. בתקופה זו ענה הרבי לשאלות שהופנו אליו בתנועת ראש לחיוב או לשלילה. הרב ירון, שניסים שיתפו במתרחש, הציע לידידו לשלוח פקס למזכירות הרבי ובו בקשת ברכה לרפואת אשתו. ניסים קיבל את העצה ושלח פקס. התשובה שקיבל מהמזכירות הייתה שהרבי בירך את האישה, כלומר – הנהן בראשו לאחר שהזכירו בפניו את שמה. בינתיים נקבע לאישה תור לניתוח.

בהגיע המועד, הוכנסה האישה לחדר הניתוח. ניסים המתוח עמד מאחורי הדלת והמתין בדריכות רבה לבשורות הרופאים. דקות אחדות לאחר שהחל הניתוח, נפתחה הדלת והרופא המנתח יצא החוצה. ניסים נבהל. הוא לא ציפה לסיום הניתוח במהירות כה רבה. הרופא לא הותיר אותו במתח זמן רב. הוא חיך ואמר לניסים: מזה ארבעים שנה שאני עובד כמנתח, וטרם ראיתי כדבר הזה! המעיים חזרו מעצמן למקומן בצורה מושלמת, ללא צורך בהתערבות יד אדם. זהו נס רפואי של ממש!"

מבחינת הרופא היה זה נס בלתי מוסבר. אולם לדידו של הרב ירון, שניסים הנרגש מיהר לעדכנו בבשורות הטובות, לא היה בכך כל פלא. הרבי מליובאוויטש בירך – והמעיים חזרו למקומן הטבעי...

יחידות שהצילה ממות

את שמוליק שכטר הכיר הרב ירון בפלורידה. שמוליק הוא ישראלי במקור, יליד העיר בני ברק. שמוליק גדל בבית חסידי. בצעירותו התגייס לצה"ל ושירת ביחידת הצנחנים.

באותה תקופה ביקר אביו אצל הרבי ונכנס אליו ליחידות. הוא הושיט לרבי פ"נ – פדיון נפש, ובו רשימה של כל בני משפחתו, לברכה. הרבי קרא את כל השמות המופיעים ברשימה על פי הסדר, אולם כשהגיע לשמו של שמוליק אירע דבר מוזר. הרבי דילג על השם והמשיך הלאה, לשם הבא. האב המופתע הבחין כי שמו של שמוליק נשמט מהברכה, ומיהר 'להזכיר' לרבי בעדינות כי שמוליק זקוק אף הוא לברכה. הרבי נטל לידי את הפ"נ בשנית, וקרא שוב את השמות על פי הסדר. אך שוב... משהגיע לשמו של שמוליק, דילג עליו והמשיך לשמות הבאים.

כאן כבר ברור היה לאב כי יש דברים בגו. בקול שבור הוא פנה לרבי: "רבי, אין לי רבי אחר, למי אלך לקבל ברכה עבור שמוליק???" הרבי נטל לידי את הדף בפעם השלישית, וקרא שוב את כל השמות. הפעם, הזכיר הרבי גם את שמו של שמוליק לברכה. הרבי הושיט לאב בקבוק וודקה קטן, ואמר: "זה עבור ההתוועדות". האב לא הבין, ושאל בתמיהה "איזה התוועדות?" והרבי השיב: "אתה עוד תדע".

זמן קצר לאחר מכן אירע הדבר. שמוליק שירת כמ"מ (מפקד מחלקת) סיור ביחידת הצנחנים. היה זה זמן קצר לאחר מלחמת ששת הימים. בתקופה זו רבו המרדפים אחר מחבלים מסתננים בבקעת הירדן, עד שהבקעה קיבלה את הכינוי 'ארץ המרדפים'. המחבלים היו נכנסים לישראל מגבול ירדן, ומתחבאים בהרים במערות הרבות הפזורות באזור. הם השתמשו באמצעים שונים לטשטש את עקבותיהם. לדוגמא, הם נעלו את נעליהם בכיוון הפוך מהכיוון הנכון במטרה להטעות את הגששים הצבאיים, ולגרום להם לחשוב שהעקבות שייכות לאנשים היוצאים מישראל לירדן, ולא לכאלו הנכנסים מירדן לישראל.

כך, בדרכים מתוחכמות ואפלות, היו חודרים לקיבוצים, כפרים וישובים ומבצעים פיגועים קטלנים. הייתה זו תקופה קשה בתולדות הארץ, והמאבק במפגעים הרצחניים גבה מחיר כבד של אזרחים וכוחות הביטחון. באחת הפעמים, הסתננו המחבלים כדרכם אל בקעת הירדן והסתתרו במערה. יחידת הצנחנים בפיקודו של שמוליק שכטר רדפה אחריהם. הצנחנים נסעו בג'יפ סיור שהוא ג'יפ פתוח, והגיעו סמוך למערה בה הסתתרו המחבלים, היה לאחרונים יתרון על גביהם: הם היו במעלה ההר, בעוד הצנחנים עם הג'יפ – למטה.

המחבלים ניצלו את היתרון וזרקו רימון לעבר החיילים. הרימון פגע ישירות בג'יפ, מאחורי מושב הכיסא של המפקד, והתפוצץ. שמוליק נפגע באורח קשה בגבו. הוא נלקח מיד אל בית הרפואה, שם, במחלקה האורתופדית, נאלצו הרופאים להשכיבו באוויר, באמצעות רצועות שהשתלשלו מהתקרה, כשפניו כלפי מטה. הוא לא יכול היה לשכב על מיטה. במשך שלושה חודשים הוא שכב כך, מתייסר נוראות, שעה שהרופאים עמלו לתקן את הפגיעה שנוצרה בעמוד השדרה.

במשך כל הזמן הזה לא שהו הוריו לצדו ולא הגיעו לבקרו. זאת משום שביקש מפיקודו לבל יספרו להוריו על דבר פציעתו. הוא ידע שאם ייוודע להם מצבו, לא יעזבו הוריו את מיטתו בדאגתם לו, וחשש ששאר אחיו, ביניהם ילדים רכים, יפגעו מכך. הוא הורה לחיילים למסור להוריו שהוא בפעילות בצבא ואינו יכול להגיע הביתה.

כעבור שלושה חודשים החלים שמוליק בחסדי השי"ת בנסי ניסים והשתחרר מבית הרפואה. הוא צעד רגלית מבית הרפואה תל השומר עד ביתו שבבני ברק, מרחק של מספר קילומטרים. עבור מי ששירת בחיל הצנחנים הליכה כזו היא משימה קלה ביותר, אולם שמוליק שאך זה עתה החלים מפציעתו הקשה בגב, חש שהוא כמעט מתמוטט מכאבים. משהגיע סוף כל סוף אל ביתו, סיפר להוריו כי שהה במשך שלושה חודשים בפעילות בבקעה.

אביו התבונן בפניו, ומשהו לא 'הריח' לו. הוא ידע היטב כי גם עורו של החייל הבהיר ביותר מתכהה במהלך פעילות ממושכת בבקעה המדברית. אך עורו של שמוליק היה חיוור באופן בלתי הגיוני. מוחו של האב עיבד במהירות את הנתונים והוא הבין מיד כי שמוליק לא היה בצבא. כאשר פרש שמוליק למנוחה, פתח אביו את התיק הצבאי של בנו. הוא מצא את תיקו הרפואי ועיין בו, ונחרד עד מאוד לגלות מה עבר על בנו בחודשים האחרונים.

כששמוליק התעורר מהשינה, גילה את אביו יושב מולו ובידו בקבוק קטן של משקה. "שב", הזמינו האב "הנה משקה מהרבי, הבה נתוועד ונודה לה' על הצלתך". שמוליק הבין שאין יותר מה להסתיר. השניים מזגו כוסיות משקה ואמרו "לחיים". הם שוחחו על קורות החודשים האחרונים. האב הנסער שמע משמוליק על התקופה הקשה שעבר, ושמוליק שמע מאביו על שהתרחש ביחידות עם הרבי.

סוף דבר, שמוליק החלים ב"ה ושב לאיתנו.

חלפה תקופה, וצרה חדשה התרגשה על הוריו של שמוליק. בנם היקר החליט כי הוא רוצה להרוויח כסף טוב. העבודה שמצא בכדי לממש את מטרתו הייתה מסוכנת והחרידה את שלוותם של ההורים. הוא החליט להצטרף לצוות מכבי אש מוצנח בקנדה. שם ישנם יערות גדולים, ובמקרה של שרפה מצניחים למקום מכבי אש, שמנסים להשתלט על האש. תפקיד זה מסוכן מאוד, אך שכרו בצדו. מרגע שכבש הרעיון את שמוליק, לא ניתן היה לעצור בעדו. משראה אביו הפיקח כי כך הם פני הדברים, הגה רעיון במוחו. הוא פנה אל בנו בבקשה: "אתה הרי נוסע לקנדה. סבא שלך מתגורר בקראון הייטס, בשכונה

של הרבי. עשה טובה והיכנס לבקר את סבא". מטרתו האמיתית הייתה כמובן שבנו יבקר אצל הרבי. שמוליק הסכים ויצא לדרך חמוש בתרמילו המצויד.

בינתיים, הוכנס הסב בסוד העניינים ונתבקש לסדר לנכדו יחידות אצל הרבי. בדרך לקנדה עצר שמוליק כמתוכנן בקראון הייטס לביקור אצל סבו. המפגש היה חמים ונחמד, ואז אמר הסב כבדרך אגב: "סידרתי לך יחידות אצל הרבי". שמוליק, הגם שלא צעד בדיוק בתלם בו חינכו אותו הוריו, גדל בבית חסידי – חב"די וידע היטב מהו רבי. הוא לא חשב פעמיים ונכנס ליחידות עם הרבי.

בחדרו של הרבי ציפתה לו הפתעה. הרבי פונה אליו ומורה לו "לך ללמוד במשך שנה בישיבה". שמוליק היה מבולבל. הוא כעת בדרך ליעד אחר לגמרי, ואילו הרבי אינו שואל אותו אם מעוניין או לא, אלא מודיע לו שעליו ללכת לישיבה. כיהודי מבית חסידי שמוליק העריך מאד את הרבי וידע בברור עם הרבי לא מתווכחים, ושמוליק שאל את הרבי: "רבי למה רק לשנה?...". תשובתו של הרבי הייתה צופנת סוד: "אתה תדע".

--- בדיוק ביום השנה לכניסתו לישיבה, נכנס שמוליק בשעה טובה תחת החופה.

ספר התורה מחוף אל חוף

הרב הרצל בורוכוב הינו ידיד ותיק של הרב ירון. בעבר, התגורר הרב בורוכוב בשכנת קאנרסי שברובע ברוקלין בניו יורק. בשנת תשמ"ט התארח בביתו הרב ירון לצורך מסע פרסום לארגון 'ברית יוסף יצחק' שהיה בימי ראשיתו. בהזדמנות זו, שמע ממנו הרב בורוכוב לראשונה בחייו על המושג "כתיבה לרבי".

הרב ירון סיפר לו כי הוא נוהג לפתוח את אחד מספריו של הרבי בביתו שבירושלים בכל עת שיש לו ספק בנוגע לעניין מסוים. בכל פעם, בהשגחה פרטית מופלאה, נפתח הספר בעמוד העוסק במישרין או בעקיפין בנושא בו התחבט. רעיון זה שאב משיחותיו של הרבי. לא פעם התייחס הרבי לכתיבה ופתיחת ספר קודש בעת שצריכים לקבל תשובה דחופה ואין דרך לכתוב לרבי. הרבי הצביע על כך שכבר מקדמת דנן, כשרצו לברר עניין מסוים, נהגו לפתוח ספר קודש, ובמקום שנפתח ונחה העין, שם ראו הוראה בהשגחה פרטית.

הרבי כתב שכשכותבים אליו, עומד העניין לנגד עיניו של הרבי באותו הרגע ממש, ולכן יש לצייר כאילו נמצאים ב'יחידות' אצל הרבי. לכן הסביר הרב ירון להרצל, כדאי לכתוב ולדווח על המצב הרוחני ועל הקבלות העצמיות להוספה בתורה, במצוות ובגמילות חסדים כדי להיות 'כלי' לברכה. הרבי הוסיף עוד, שכאשר יכניסו את ה'פדיון נפש' לאחד הספרים של הרבי, במקום שייפתח, שם יראו הוראה! חסידים אף תמיד אמרו, כי ברגע שכותבים לרבי, הרבי כבר עונה את התשובה ופועל את הפעולה הנדרשת למען היהודי. הרב בורוכוב הפנים את הדברים, והתקשרותו לרבי העמיקה והכתה שורשים בליבו.

את המניין בבית חב"ד בשכונת קנארסי, ייסד הרב בורוכוב במסירות נפש בשנת תשנ"א. תחילה התקיים המנין רק בשבתות ובחגי ישראל, אך מהר מאוד נוסף מניין לתפילה יום יומית, שחרית בשעה שבע בבוקר. לשם קיום המניין והצלחתו נדרשה מסירות נפש מצד כל אחד מן המתפללים. היו יהודים שהרב בורוכוב הביאם מידי בוקר ברכבו, בדרכו לבית חב"ד, בכדי שישלימו את המניין. אל אחרים, נדרש לצלצל מבית חב"ד, בכדי שישכימו ויבואו להתפלל. היה גם קושי עצום להשיג ספר תורה, ולו בהשאלה. אמנם הרב בורוכוב הצליח להשיג ספר תורה אחד, אך לאחר זמן קצר ביקשו אותו בחזרה. התופעה חזרה על עצמה פעם אחר פעם.

בעקבות המצב, התעוררה רעייתו הגב' חגית בורוכוב לכתוב ספר תורה. היא טענה שיש לדבר על העניין עם המקורבים והמתפללים, כדי שכל אחד ישתתף בזכות הגדולה הזאת. לאחר לא מעט היסוסים החליטו בני הזוג בורוכוב לקחת את הפרויקט על עצמם. הרב בורוכוב הוגיע את מוחו בניסיונות למצוא מקורות להשגת הסכום הנכבד עבור כתיבת ספר תורה, סכום שנע בין שלושים לארבעים אלף דולר. תורמים נכבדים כאלו לא היו בין המתפללים הקבועים בבית חב"ד. זוגתו ביטלה את החששות וקבעה כי יש לבקש תחילה ברכה מהרבי. "מחר, יום ראשון, נתייצב בתור לחלוקת הדולרים לברכה, נקבל את ברכתו של הרבי וזו תהיה ההתחלה".

היה זה בשלהי חודש כסלו תשנ"ב. הרב בורוכוב נסע עם זוגתו חגית לקבל את ברכתו של הרבי לכתוב ספר תורה עבור בית חב"ד. כשהגיע תורו, ביקש מהרבי את ברכתו לעניין זה, והרבי אכן האציל ברכה ואף העניק לו דולר נוסף

על מנת לתתו ב'פושקה' (קופת צדקה) של בית חב"ד קנארסי. מאוחר יותר עברה גם זוגתו בתור הנשים וביקשה שוב ברכה לכתובת ספר תורה לבית חב"ד בקנארסי. הרבי נתן לה דולר נוסף עבור ספר התורה ואמר לה לתת את הדולר לצדקה ב'פושקה' (קופת צדקה) של בית חב"ד... לוס אנג'לס!

כשחגיגת בורוכוב יצאה מחוץ לבית רבנו 770 ובידה הדולר לברכה, פגשה בחוץ את בעלה ואת הרב ירון עמית. היא סיפרה להם שהרבי בירך אותה בברכת 'ברכה והצלחה' ובנוסף דיבר על לוס אנג'לס. ההתרגשות הייתה גדולה, ועוד יותר מכך ההפתעה. איש לא הבין מה הקשר של לוס אנג'לס. "כדאי לכם לקנות את הוידיאו המתעד את המעבר ליד הרבי, כך תוכלו לשמוע בשנית את דברי הרבי" הציע הרב ירון לבני הזוג. בעוד שהם תוהים לפשר דברי הרבי, סיפר הרב בורוכוב לזוגתו על בחורה בעלת תשובה שלמדה ב'מכון חנה' ברחוב פרויזנט בשכונה, ועברה ליד הרבי וביקשה ברכה לזיווג. הרבי הפנה אותה לרב מסוים בפריז, ומתוך קבלת עול הגיעה כבר באותו שבוע לפריז. היא נפגשה עם הרב שלא היה 'חב"דניק', והוא נדהם לשמוע שהרבי שלח אותה אליו; מעולם הוא לא התעסק בשדכנות... הרב בורוכוב הבין כי כך הוא הדבר גם במקרה שלהם: אם הרבי נתן לרעייתו דולר עם הוראה לתתו בקופת צדקה בלוס אנג'לס, הרי שהישועה תבוא דווקא משם. רעייתו הסכימה בכל לב לדברים והשניים החליטו שחגיגת טטוס ללוס אנג'לס.

כששיתפו בני הזוג מכרים מהשכונה בסיפור ובהחלטה, התגובות היו שונות. היו כאלה שאמרו שאפשר לשלוח את הדולר על ידי שליח, ואפילו בדואר, ולהניחו שם בקופת הצדקה. מישהו אמר שבקראון הייטס התארח בשבת האחרונה קבוצה שלמה מלוס אנג'לס, גם הם עברו ב'דולרים' והיו אמורים לטוס באותו היום חזרה ללוס אנג'לס, ואפשר לשלוח את הדולר אתם. לעומתם, הרב יהודה פרידמן, השליח בקנארסי אמר, שהוא עצמו היה טס ללוס אנג'לס בעצמו ולא על ידי שליח.

לבני הזוג בורוכוב הייתה תחושה ברורה שלא צריך להתחשב כרגע בשיקולים כאלה ואחרים, וחגיגת צריכה לטוס ללוס אנג'לס. כיוון שניו יורק ממוקמת בחוף המזרחי ולוס אנג'לס בחוף המערבי, הדבר כרוך בטיסה מחוף אל חוף – למעלה מחמש שעות טיסה. כששבו בני הזוג לביתם, פתחה חגיגת את האלפון המרכז את שמות הטלפונים של כל בתי חב"ד בעולם ('צא"ח ליסט'). היא גילתה שבלוס אנג'לס יש עשרות בתי חב"ד. דא עקא, שהרבי לא ציין בית

חב"ד מסוים, והשניים לא ידעו לאן עליה לנסוע. סימני שאלה רבים אפפו את הנסיעה הצפויה.

חגית המשיכה לעבור על רשימת שמות בתי חב"ד בחוף המערבי, כשלתע הצביעה על כתובת של אחד מבתי חב"ד בהכריזה: "השגחה פרטית! זה בית חב"ד שעלי להגיע אליו". לשאלתו של בעלה מדוע בחרה דווקא בו, הסבירה בהדגישה את ההשגחה הפרטית: מספר הבית של בית חב"ד האמור הוא 9017, ומספר בית חב"ד בקנארסי הוא 917 – המספר זהה פרט לספרה 0 (כידוע בתורת החסידות, ש'אפס' מסמל ביטול והעדר מציאות). בנוסף, בית חב"ד המדובר בלוס אנג'לס, בראשות הרב ימיני, נקרא "ישראלי סנטר" (מרכז לישראלים), דבר המאפיין את הצביון של בית חב"ד בקנארסי.

חגית פנתה להזמין מיד כרטיס טיסה, אולם הופתעה לשמוע שזו תקופת השיא בשנה, ומחיר הכרטיס עומד על \$1400, סכום רב לכל הדעות. רק בעוד שלושה שבועות המחירים ירדו שוב. בעבור חגית לא היווה המחיר מכשול, אך הרב הרצל סבר ש'כל עכבה לטובה', בעיקר בגלל המחיר המופרז, וההחלטה נפלה אפוא לחכות פרק זמן זה, עד שהמחירים יוזלו.

בתקופת ההמתנה בשבועות אלו, הגיעה חגית לרבי בכל יום ראשון כדי לקבל את ברכתו. ביום ראשון של השבוע השני הסיע הרב הרצל את זוגתו לרבי לקבל את ברכתו בחלוקת הדולרים לברכה ובשליחות מצווה. בדרך ביקשה חגית לעצור ליד תיבת הדואר. היא הכניסה \$13 לתוך מעטפה מבוילת אל בית חב"ד בלוס אנג'לס ושלתלה אותה לתיבה. "צריכים להיות זריזים במצווה ולא להחמיצה", הסבירה נוכח תמיהתו של בעלה. "היות ששליחות מצווה מתעכבת, לכן אני שולחת למקום היעד \$13 לצדקה כנגד י"ג מדות הרחמים להצלחת העניין".

בשבוע השלישי שוב נסעה חגית לרבי לבקש את ברכתו לפני הטיסה שתוכננה ליום רביעי באותו השבוע. שתי בנותיה הצטרפו אליה. אוראל הגדולה שהייתה בת ארבע שנים, הכריזה כהרגלה: "זי וואנט משיח נאו" (אנו רוצים משיח עכשיו), הרבי הביט בה וענה "אמן". חגית ציינה שהיא אמורה לטוס השבוע ללוס אנג'לס בקשר לספר התורה לבית חב"ד בקנארסי. הרבי נתן לה דולר נוסף, והפעם אמר לתת אותו לצדקה בלוס אנג'לס מבלי תוספת. הרבי הצביע פתאום על מיטל הקטנה, שטרם מלאו לה שנתיים, שנישאה

בידי אימה, ושאל אם גם היא נוסעת. הרבי כפל את שאלתו פעמיים, וחגית הנהנה בחיוב. הרבי הוסיף דולר לנסיעה בעבור הקטנה בלבד. שוב ראתה חגית הנפעמת גילוי של רוח הקודש: בזמן ההמתנה החליטה חגית שאת הבת הגדולה תשאיר בבית והתלבטה מה לעשות עם מיטל הקטנה, האם לקחת אותה ללוס אנג'לס או להשאיר גם אותה. היא לא הצליחה להכריע, וכשהרבי שאל פעמיים, הבינה שעליה לקחת עמה את הקטנה.

חגית החלה להתרחק ממקום הקודש מבלי שהספיקה לבקש ברכה נוספת בעבור יום הולדתה שחל בסמיכות, ביום ל' בכסלו. הרבי קרא לה לחזור, נתן דולר נוסף "עבור יום ההולדת", צירף ברכות למכביר וחתם "אזכיר על הציון".

במהלך ימי ההכנות לנסיעה, נזכרה חגית בגננת שלה מתקופת הגן, עשרים ושבע שנים קודם לכן. הוריה גרו בגבול בני ברק רמת גן, והגננת, בלהה אלון שמה, הייתה מיוחדת עם הוריה של חגית. מאימה שמעה חגית, שבלהה אלון גרה זה שנים רבות בלוס אנג'לס. חגית הרגישה דחף פנימי לפגוש את הגננת מהגן. לעומתה סבר בעלה שעליה להתמקד בשליחות לבית חב"ד, ואין זה הזמן המתאים לחיפוש נעדרים... אולי בפעם אחרת. אולם חגית התעקשה ולאחר מאמצים הצליחה לאתר את מספר הטלפון של הגננת, כתבה אותו על פתק ושמרה בארנקה.

באותו שבוע ארעה התפתחות נוספת בנושא ספר התורה. בשבוע זה היה על הרב בורוכוב להשיב את ספר התורה שהיה בבית חב"ד בהשאלה, וכך נותר בית הכנסת שוב ללא ספר תורה. והנה, נס בתוך נס: באחד הערבים של אותו שבוע, יצאה חגית עם מיטל הקטנה לחדר מיון בחצות הלילה, לאחר שזו לא חשה בטוב. השתיים המתינו זמן רב לרופא, כשבינתיים ניגש אליהן יהודי שומר תורה ומצוות לברר את סיבת המתנתן במקום כל כך לא סימפטי. כשהבין שהעניין סובל דיחוי עד למחרת, המליץ על רופא ידיד, ומסר לחגית כרטיס ביקור. למחרת השתפר מצבה של מיטל הקטנה וחגית התקשרה אליו לבשר זאת. בינתיים התפתחה שיחה במהלכה נודע לחגית שמו של אותו יהודי: ר' יעקב שפיצר. במהלך השיחה סיפרה לו חגית על בית חב"ד בקאנרסי, על המניין הטרי ועל המשפחות הצעירות שמתחזקות ומתקרבות לתורה ולחסידות. היא גם סיפרה לו על הבעיה של ספר התורה אותו נאלצו להחזיר באותו שבוע, וכי יום חמישי מתקרב, וטרם הושג ספר תורה חלופי. "זו השגחה פרטית מופלאה", השיב הרב שפיצר, וסיפר כי ברשותו כמה ספרי

תורה וכי הוא מוכן להשאיל לבית חב"ד ספר תורה לזמן בלתי מוגבל, כמובן לאחר חתימה על טופסי ביטוח.

ביום רביעי, יום הטיסה של חגית, הפנה הרב שפיצר את בני הזוג לבית אבות מסוים כדי לקבל שם את ספר התורה. איזו הקלה! השניים הגיעו למקום בצהרי יום רביעי, ולאחר שחתמו על הטפסים הנדרשים, מיהרו להביא את ספר התורה לבית חב"ד. השעה הייתה ארבע אחר הצהריים בעוד הטיסה הייתה אמורה להמריא בשש בערב. רק בנס הגיעו בני המשפחה ברגע האחרון אל הטרמינל. משנכנסו פנימה שמעו הכרזה במערכת הרמקולים: "גב' חגית בורכוב, טיסה מספר... ללוס אנג'לס עומדת להמריא... דבר בלתי שגרתי, במיוחד כאשר בדרך הטבע לא הייתה אמורה חגית להספיק את זמן ההמראה... השניים חשו שגם ב'קנדי' הרבי מנהל את העניינים.

כששב הרב בורוכוב לביתו, ניסה ליצור קשר עם בית חב"ד בלוס אנג'לס כדי להודיע להם על בואן של חגית ומיטל הקטנה, אלא שנוצרו קשיים של ממש להשיג את השליח. השעות נקפו, השעה כבר הייתה חצות לפי שעון ניו-יורק, לפי החשבון של הרב בורוכוב נראה היה שכבר נחתו בלוס-אנג'לס, אך איש אינו יודע על בואן בשעת לילה. באותו רגע נזכר הרב בורוכוב בגגנת שגרה בלוס אנג'לס והחליט לצלצל אליה. מכיוון שלא היה מענה, השאיר הודעה.

כעבור כחצי שעה צלצלה אליו הגגנת המופתעת בחזרה. הוא הציג עצמו כחתן של משפחת שניידר, שבתם למדה אצלה בגן לפני עשרים ושבע שנים. "האם את זוכרת אותה?! שאל. "כמובן. מה העניין?" שאלה בסקרנות. הרב בורוכוב ציין שזוגתו אמורה לנחות בזמן זה בלוס אנג'לס, ואולי כבר נחתה. "שמא שמעת משהו אודותיה?! "לאחר שהשיבה בשלילה, שאלה לאן מועדות פניה בשעת לילה מאוחרת שכזו. הרב בורוכוב ענה שבכוונתה לפנות לבית חב"ד של הרב ימיני בטרזנה. הגגנת אמרה בהתרגשות שהיא מכירה את הרב ימיני, ויש לה אפילו קשר עם משפחתו. הרב בורוכוב ביקש ממנה שתנסה ליצור עמם קשר כדי לוודא שאכן הגיעה, או לשמוע אם ידוע להם משהו על בואה. בבית חב"ד השיבו כי לא ידוע להם דבר אודותיה. היא הוסיפה והתקשרה לשדה תעופה והתברר שהמטוס נוחת לאחר עיכוב קטן בקנדי.

משחזרה הגגנת עם האינפורמציה שבידה אל הרב בורוכוב, שאלה לתומה: "מה עושה אישה עם תינוקת באמצע הלילה בלוס אנג'לס?" במטרה לסיים

את השיחה, ענה הרב בורוכוב שהיא קיבלה מהרבי דולר לברכה על מנת לתת בלוס אנג'לס. "נס! נס! נס!" נשמעה מפיה קריאת התפעלות. "הרבי שלח לי דולר עם התלמידה שלי. כן, הרבי שלח לי דולר", חזרה הגננת שוב ושוב על נוסח זה בהתרגשות רבה. תדהמה אחזה ברב בורוכוב. הוא לא הבין על מה היא מדברת. הוא הופתע לגמרי מהתרגשותה ומהצורה הנחרצת שבה הודיעה שהרבי שלח לה דולר לברכה עם תלמידתה.

הגננת לא השתהתה והבהירה את כוונתה. היא סיפרה כי זה שבע עשרה שנים שהם חיים בלוס אנג'לס, ולפני אחת עשרה שנים פקד אותם אסון טרגי. היה זה ביום שבת קודש, כאשר הגיעה הביתה וראתה התקהלות אנשים ליד ביתה לצד רכבי משטרה ואמבולנס. לבה, לב של אמא, ניבא לה רעות. רופא שנכח במקום סיפר לה כי בנה רועי בן השנתיים, טבע בבריכה הפרטית שבביתם והלך לעולמו. ההלם והכאב היו גדולים מנשוא. באותן שעות משבר איזמות, הגיע הרב מרדכי אייבינדר, משלוחי הרבי באיזור, ולקח את העניינים לידיים. הוא אירגן את כל הקשור ל'חברה קדישא' וליווה את המשפחה ברגעיה הקשים.

לאור היותם ישראלים במקור, נוצר קשר עם בית חב"ד 'מרכז לישראלים' בראשות הרב ימיני. הגננת הוסיפה וסיפרה, כי בעקבות האסון הדרדר מצבה והיא חלתה נפשית ופיזית. בני משפחתה היו מודאגים מאוד; כל ההצעות והרעיונות להשכיח ממנה את הכאב הנורא, לא הועילו. "מה שנתן לי כוח להתגבר ולהמשיך הלאה באותם ימים קשים", סיפרה, "היה קול פנימי שהביא אותי להחלטה, כי כאשר יגיע זמן הבר מצווה של רועי ז"ל, בעוד אחת עשרה שנים, אתרום ספר תורה לעילוי נשמתו. החלטתי אז שספר התורה יוכנס לבית חב"ד של הרב מ. אייבינדר שיחיה".

תכניות לחוד ומציאות לחוד. עם התקרב מועד הבר מצווה, נקלע העסק המשפחתי שלהם לקשיים, ולא היה באפשרותם לממש את החלום. ככל שהתקרבו למועד הבר מצווה, גבר הצער. הרב ימיני הציע לה אפוא להצטרף לקבוצה שיוצאת ביוזמת בית חב"ד, לשבות עם הרבי בקראון הייטס. ביום ראשון תעבור כל הקבוצה מול פני המלך בחלוקת הדולרים, ואז תוכל לבקש מהרבי ברכה לכל העניינים. תאריך השבת הזו היה סמוך לתאריך בר המצווה. גברת בלהה אלון התלהבה מהרעיון, אלא שגם הפעם היו מניעות ועיכובים,

ולא עלה בידה להצטרף. הגנת בלהה סיימה את דבריה במשפט מדהים:
"הרבי ראה את הצער שלי ושלח לי דולר לברכה עם התלמידה שלי...".

"גברת אלון, כל הפאזל ברור עכשיו", צעק הרב בורוכוב לתוך האפרכסת.
כעת הגיע תורה להיות מופתעת. "איזה פאזל, על מה אתה מדבר? אינני
מבינה כלום!"

כעת הגיע תורו לספר לה על בית חב"ד בקנארסי, על המניין שנוסד לפני
קרוב לשנה ועל כך שעדיין אין לבית חב"ד ספר תורה משלו. "גמלה בלבנו
ההחלטה לעשות מעשה ולכתוב ספר תורה. באותו יום ראשון, שבו חשבת
להגיע לרבי עם קבוצת בית חב"ד של הרב ימיני ולא זכית, חלפה תלמידתך
חגית מול פני קודשו של הרבי וביקשה ברכה לספר תורה חדש לבית חב"ד
בקנארסי. הרבי אמר לה לתת את הדולר בלוס אנג'לס." גברת אלון עצרה
את הסיפור בהתרגשות גוברת. "זו ממש רוח הקודש" – הצהירה – "ממש
מדהים". "אכן", הוסיף הרב בורוכוב.

נפלה שתיקה ממושכת, ואז אמר הרב בורוכוב: "אין מה לדאוג", כשהוא
מתכוון לקשיים הכספיים עליהם סיפרה קודם ואשר מנעו ממנה להקדיש
ספר תורה. "לאחר גילוי אלוקות כה ברור, כשהכול החל בניסים ובהשגחה
פרטית מופלאה בכל צעד, כך יהיה בוודאי גם ההמשך".

לאחר רגע שאלה הגנת במבוכה: "הרי כל השנים היה ברור ומוסכם שהספר
יוכנס לבית חב"ד של הרב מרדכי אייבינדר... ומה נעשה בנידון?"

"לאחר שראית את ההשגחה הפרטית ואמרת בעצמך שזו רוח הקודש, האם
יש לך עדיין ספק?! שאל-קבע הרב בורוכוב. לאחר רגע של מחשבה החליטה
הגנת שספר התורה צריך להיתרם, ללא ספק, עבור בית חב"ד בקנארסי!---

בינתיים הגיעו חגית ומיטל בשלום אל ביתו של השליח, הרב גורביץ.

למחרת, ביום חמישי, הגיעה הגנת בלהה אלון לפגוש את תלמידתה. לאחר
רגעי ההתרגשות הראשוניים, שלפה חגית מתיקה מספר מחזיקי מפתחות
עם תמונת הרבי. הגנת הביטה בשי והבחינה שמספר מחזיקי המפתחות הוא
בהשגחה פרטית כמניין נפשות בני ביתה, ששה במספר...

לפתע הצביעה המארכת, הגברת גורביץ, על מיטל הקטנה בהתרגשות. כולם הביטו בה בפליאה ותהו לפשר התרגשותה. מסתבר שהחליפה החדשה שלבשה מיטל הקטנה לראשונה, נושאת מאחור את המספר 9017. המספר היה מוכר וידוע... מספרו של בית חב"ד בלוס אנג'לס. השגחה פרטית.

זמן קצר לאחר מכן התקשר הרב ימיני וסיפר בהתרגשות כי בית חב"ד עבר לכתובת חדשה. הבוקר, יום חמישי, הגיעה לכתובת הישנה ב-9017 לבדוק אם יש דואר וגילה את המכתב שנשלח שבוע קודם לכן על ידי חגית עם שלושה עשר הדולרים בתוכו. הדולר של הרבי והדולרים שנשלחו בינתיים, הגיעו בו זמנית. הרב ימיני הוסיף כי הוא מרגיש ששלוש עשרה הדולרים קשורים לבר מצווה – י"ג למצוות.

רצף של סימני השגחה פרטית על כל צעד ושעל.

הרב ימיני אמר לגברת אלון שהזמן קצר ויש להתארגן בהתאם לקראת מוצאי שבת ולהתאסף אצלה לסעודת 'מלווה מלכה' כדי להחליט מה לעשות. ואכן, מכרים, ידידי משפחה, שכנים ובאי בית חב"ד פקדו במוצאי שבת את ביתה של גברת אלון. היא סיפרה את השתלשלות העניינים מאז התרחשות האסון ועד לרגע זה, והרחיבה בעניין החזון לכתוב ספר תורה לקראת בר המצווה של הילד רועי ז"ל ביום בר המצווה. היא פירטה את הקשיים שנוצרו עד שהרבי התערב בסיפור, ובהשגחה פלאית הולך העסק וקורם עור וגידים בעזרת חגית בורוכוב, נציגת בית חב"ד קנארסי, שהגיעה במיוחד בשליחות הרבי ללוס אנג'לס.

כעת נפנו האורחים לשמוע מחגית על השתלשלות העניינים מזווית ראייתה, וההתרגשות הרקיעה שחקים. כולם נרתמו ונתנו את נדבת לבם. חלק נכבד תרמה הגננת. באותו ערב כוסו כשני שלישים מעלות ספר התורה!... מיותר לציין שההתרגשות בבית חב"ד קנארסי הייתה גדולה. הכול התאחדו בתחושת השותפות עם בית חב"ד. חגית חזרה מלוס אנג'לס לאחר השבת ומיד נכנסו בני הזוג להילוך גבוה. בעזרת הרב פרידמן, חיפשו סופר סת"ם ומצאו את הסופר הרב פנחס קארף. בו במקום הם סיכמו על כתיבת ספר תורה, וחגיגת כתיבת האותיות הראשונות נקבעה לפורים קטן תשנ"ב. הזמנות הודפסו, ואחת מהן נמסרה לרבי בידי גבאי בית הכנסת בבית חב"ד קנארסי, ר' יהושע הלוי. הרבי ענה ובירך "ברוב עם הדרת מלך".

כתיבת האותיות הראשונות לזכות הרבי והרבנית נמכרו בסכומים יפים, וכך גם שאר האותיות. הגננת; בלהה הגיעה מלוס אנג'לס במיוחד לכבוד האירוע. ביום האירוע, יום ראשון, הגיעה בלהה יחד עם חגית לרבי במעמד חלוקת הדולרים. היא תכננה לבקש מהרבי ארבע בקשות, ביניהן גם על ספר התורה, אך כשעמדה מול פני המלך, לא יכלה לפצות פיה מרוב התרגשות. הרבי לא המתין ונתן לה בדיוק ארבעה דולרים כנגד ארבעה הבקשות. את הדולר הרביעי נתן בידה באמרו "וזה עבור ספר התורה!".

עוד זמן רב הייתה בלהה נתונה תחת הרושם העמוק מרוח הקודש הגלויה, אך הייתה מאוכזבת מעצמה שסוף סוף הגיעה לרבי ולא דיברה. חגית החליטה להמתין לזמן שבו הרבי נוסע לאחר החלוקה לאוהל של חותנו, הרבי הריי"צ. היא ידעה שלפני הכניסה לרכב מחלק הרבי מטבעות וברכות. לבלהה תהא זו הזדמנות נוספת לבקש ברכה. לאחר סיבוב בשכונה חזרו לבניין 770, אך לצערן גילו שהרבי כבר בתוך הרכב שהחל לנסוע. "הרבי ראה את הצער שלי, וכשהרמזור התחלף לאדום התקדמתי לכיוון הרכב. כשהרבי ראה אותי, פתח ביוזמתו את החלון ובירך אותי בידיש", סיפרה בלהה לאחר מכן.

ח"י חודשים חלפו עד ליום ט"ו באב תשנ"ג, יום סיום כתיבת ספר התורה והכנסתו לבית הכנסת בחגיגה גדולה ברוב עם והדר. גם הפעם הגיעה הגברת אלון במיוחד להכנסת ספר התורה, שנכתב לעילוי נשמת הילד רועי ז"ל בן בלהה, לזכות כל משפחת בית חב"ד קאנרסי ולקרוב הגאולה.

שנה חלפה. החיים מלאים תהפוכות הם ומשפחת בורוכוב מצאה עצמה בארץ ישראל בג' בתמוז תשנ"ד.

היה זה במוצאי אחת השבתות. משפחת בורוכוב יצאה לביקור קצר בכפר חב"ד. בדרכה חזרה צירפו לנסיעה 'טרמפיסט' – בחור הלומד בישיבה בכפר וביקש לצאת לכיוון צומת בילו. בדרך התברר כי הוא מקריית עקרון. ברכב התפתחה שיחה ערה, במהלכה סיפר לו הרב בורוכוב את סיפורו של ספר התורה. הבחור האזין בריכוז. באמצע הסיפור הפסיק את בן שיחו בהתרגשות ואמר, כי בשבת זו סיפר המשפיע, הרב לוי יצחק גינזבורג, את הסיפור הזה לתמימים.

באותו שבוע הגיעה בחורה מקריית עקרון לערב הנשים השבועי המתקיים בבית משפחת בורוכוב ב"מרכז אגרות קודש". היא סיפרה שבחור הישיבה הטורמפיסט הוא שכנה וסיפר לה את הסיפור. הוא ציין, כי כששמע בשבת את הסיפור מפי הרב גינזבורג, הטיל ספק באמיתות הסיפור, אך מיד במוצאי שבת זכה לשמוע את הסיפור מבעלי המעשה עצמם! היא מצידה ציינה שהיא מכירה את חגית ומאז היא מגיעה לשיעורים ולמסיבות ראש חודש הנערכות ב'מרכז'.

באחד הימים פגש הרב בורוכוב את הרב עמרם מויאל ממכון 'אסנט' (קבלה וחסידות) שבצפת. הלה סיפר לו שבדרך כלל הוא פותח את התוועדות וההרצאות שלו עם מקורבים בסיפור של ספר התורה מקאנרסקי, כדי להמחיש את עניין האמונה בצדיק הדור וההתקשרות אליו. בכל פעם שהוא מספר את הסיפור, הוא זוכה לראות השגחה פרטית מיידית: תמיד מישהו מקהל המאזינים נעמד בסיום ההרצאה ומציין את הקשר שלו לסיפור.

הוא אף סיפר דוגמאות אחדות: "פעם הוזמנתי להתוועדות באחד מבתי חב"ד באזור חיפה. בעודי מספר את סיפור ספר התורה, נעמדה בחורה וציינה שהיא עמדה בדיוק מאחורי חגית כאשר ביקשה לראשונה ברכה לספר תורה והרבי אמר לה לתת דולר בבית חב"ד לוס אנג'לס. ההתרגשות בקהל ששמע את הדברים, הייתה גדולה. בהזדמנות אחרת התוועדתי בבית חב"ד רמת השרון בפני ציבור נשים. פתאום נעמדו שלוש נשים ואמרו שהן מלוס אנג'לס וגרות בשכנות לבלהה אלון הגגנת. הן שמעו בזמנו את כל הסיפור מפי הגגנת עצמה ואף קראו עליו בעיתון יהודי מקומי בלוס אנג'לס.

"שוב סיפרתי את הסיפור בפני קהל מקורבים וסקרנים שהגיעו לשבת אירוח ב"אסנט". היה נראה לי שאחת הנשים המבוגרות היושבת בקהל, כועסת משום מה למשמע הסיפור. בסיום דבריי נעמד איש עסקים, שוחר מיסטיקה, שסיפר בהתרגשות, כי באותה תקופה גר בלוס אנג'לס והבטיח לתרום מעשר אם אחת העסקאות החשובות שעמד לבצע, תצליח. ההצלחה אכן האירה לו פנים, והוא הסתפק למי לתרום את המעשר. בדיוק אז הוזמן למלווה מלכה במוצאי שבת בביתה של גב' בלהה אלון, שם שמע על ספר התורה ועל חגית שהגיעה מניו יורק בברכת הרבי. הסיפור ריגש אותו מאוד והחליט לתרום מיד לספר תורה...

"אנחה בקעה מפי אותה גברת שנדמתה לי ככועסת, והיא קמה ממקומה ופתחה אף היא בדברים. היא סיפרה שהיא גרה בתל אביב ובתה התקרבה לחב"ד. בתה ניסתה להשפיע עליה לבוא לחב"ד, אך היא סירבה בטענה כי היא 'חילונית' ול'דוסיים' השחורים' היא אינה הולכת. באותה תקופה נתקלה במודעה של 'אסנט' ובה הזמנה לשבת של מיסטיקה וקבלה. היא נענתה והגיעה מתל-אביב אבל לא 'חלמה' שמדובר באותם 'דוסיים' חב"דניקים, ולכן הייתה כעוסה ומרירה.

"כשמעיה את סיפור ספר התורה שסיפרתי, זה הגדיש מבחינתה את הסאה. הסיפור נשמע לה מוגזם ודימוני, וכעסה גאה עוד יותר, איך ייתכן שהפאנטיים הללו מאמינים לכל בדיה... כעס זה נמשך עד לאותו רגע בו קם הבחור וסיפר כי הוא עצמו היה שם ותרם מכספו לספר תורה... עדות ראשונית זו שברה את מחסום ההתנגדות אצלה ומאז היא נסחפה. במהלך כל אותה שבת קראה ספרי סיפורים על הרבי..."

"רק לאחרונה" – הוסיף הרב מויאל וסיפר – "הגיעה אלי שיחת טלפון מידידי הרב ירון עמית, ראש ארגון "ברית יוסף יצחק" המתגורר במיאמי ביץ' שבפלורידה. אשתו סיפרה שהייתה בהתוועדות שלי וסיפרתי את הסיפור הזה, כשאני מוסיף כי תמיד לאחר שאני מסיים לספר את הסיפור, קמים אנשים מקהל השומעים ומספרים שהיו קשורים בצורה זו או אחרת למאורע. כשאשתו של הרב עמית שמעה זאת, קמה היא בעצמה וסיפרה לקהל שבעלה, הרב ירון, היה בביקור אצל הרבי, ושהה בבית משפחת בורוכוב שבקנארסי ואף היה שותף לסיפור..."

כי אמרתך חייתי

היה זה בשנת תש"נ, כאשר שהה הרב ירון בקנרסי, ניו יורק, והתארח אצל משפחת הרצל וחגית בורוכוב. בזמן שהותו בביתם, הכיר משפחת מכרים של מארחיו – זוג שחיכה שנים רבות לילדים. האישה, יעל, חזרה בתשובה ואילו בעלה, בשלב ההוא, טרם. יעל נהגה לעבור בכל יום ראשון בחלוקת הדולרים אצל הרבי, כשהיא מבקשת רק דבר אחד: ילדים. בכל שבוע העניק לה הרבי שני דולרים, באומרו: "אחד עבורך ואחד עבור בעלך". מאות דולרים הצטברו בביתה של יעל, והישועה – טרם הגיעה.

ביום ראשון בלתי נשכח זה, עברה יעל כהרגלה לפני הרבי על מנת לקבל מידי את הדולרים. אך הפעם הזו הייתה שונה. הרבי הושיט ליעל שלושה דולרים, באומרו "עבור כל המשפחה". יעל הייתה המומה. היא יצאה החוצה כמו רוח סערה, הראשון שראתה בחוץ היה הרב ירון, שזכה אף הוא לקבל דולר מידי הקדושות של הרבי, ויצא לפניה. יעל מיהרה לספר לו בהתרגשות את דבריו המסעירים של הרבי, ושאלה אותו למה התכוון הרבי. הרב ירון הסביר לה כי בעזרת ה' המשפחה תגדל ויבואו ילדים.

בשבוע הבא, עמדה שוב יעל בתור לחלוקת הדולרים, ורצתה לשמוע במפורש מהרבי, שהדולר הנוסף מבשר על הילד שעתיד להגיע. אך בהגיע תורה, נחלה אכזבה מרה. הסדרנית העומדת על המשמר לא אפשרה לה להתקדם לעבר הרבי, בטענה שכבר קיבלה היום דולר מהרבי. הייתה זו טעות כמובן, אולם הסדרנית עמדה על דעתה והוציאה אותה מן התור.

סוף דבר, באותה שנה זכו בני הזוג להיפקד ונולדה להם בתם הבכורה. בהמשך גדלה המשפחה ברוך ה', ועלתה ארצה. בחסדי ה' שב גם הבעל אל צור מחצבתו והמשפחה אף שימשה בשליחות הרבי.

יש נביא בישראל

היה זה בשנת התשנ"א באותה תקופה, נהג הרב ירון למסור שיעור חסידות באחד מבתי הכנסת הספרדיים בירושלים. בהוראת הרבי הוא החל ללמד עניני גאולה ומשיח.

אחד ממשנתפי השיעור היה יהודי ששימש כנהג אוטובוס. יהודי זה עבר תלאות רבות וחיייו האישיים היו רצופים בצרות. באחד השיעורים הוא נפתח והחל לספר לרב ירון את מסכת תלאותיו. הרב ירון האזין בקשב רב וחמלה פשטה בליבו. "שמע" הוא אמר לבן שיחו הכאוב "יש רבי בישראל! תכתוב לרבי מליובאוויטש ובעזרת ה' תקבל עצה וברכה". היהודי נשמע לעצתו וכתב לרבי. התשובה שקיבל הייתה כי עליו להחליף את התפילין ולתקן את המזוזות.

הוא מסר את התפילין והמזוזות לבדיקה אצל סופר סת"ם, ואכן התברר כי המזוזות דורשות תיקונים קלים בעוד התפילין אינן ניתנות לתיקון ויש

להחליפן בתפילין חדשות... למותר לציין שכעבור זמן קצר התהפך הגלגל לטובה, וכל הקשיים הסתדרו על הצד הטוב ביותר.

חלפו חודשים מספר ואחותו של היהודי חלתה ל"ע והוצרכה לעבור ניתוח. ללא היסוס פנה אליה האח והציע לה בביטחון לכתוב לרבי. "מניסיון", הוא אמר לה, "זה עוזר". האחות קיבלה את ההצעה אולם הוסיפה כי בנה שוהה בניו יורק, ויוכל להיכנס בעצמו אל הרבי ולבקש ברכה בעבורה. ללא שהיות היא התקשרה לבנה וביקשה ממנו להיכנס אל הרבי ולבקש את ברכתו להצלחת הניתוח ולהחלמתה.

הבן הסביר לאימו כי לא ניתן להגיע אל הרבי ולהיכנס סתם כך. בכדי להתברך יש להגיע ביום ראשון לחלוקת הדולרים, להמתין זמן רב בתור הארוך ולקבל מיידו של הרבי דולר לברכה. "ביום ראשון הקרוב, אם כן, תעבור לפני הרבי ותבקש ברכה עבורי" ביקשה האם, והבן הסכים.

הגיע יום ראשון. האם המאושפזת בבית הרפואה נמה את שנתה. והנה בחלומה מופיע הרבי בכבודו ובעצמו ומברך אותה בברכת רפואה שלמה והצלחה בניתוח. מספר דקות חלפו וקול מוחשי, קולה של אחות בית הרפואה, חדר להכרתה והעיר אותה: "גברתי, יש לך טלפון מארה"ב, הבן שלך על הקו". האם התרוממה באיטיות ממיטתה ושרכה את צעדיה אל עבר הטלפון הציבורי, היחיד שעמד במחלקה. היא הצמידה את אוזנה אל השפופרת. "הלו" לחשה בהתרגשות. מעבר לקו בקע קולו של בנה: "לפני חמש דקות הייתי אצל הרבי והוא אמר – רפואה שלמה והצלחה בניתוח" ---

ברכתו של הרבי התגשמה במלואה. הניתוח עבר בהצלחה והאישה החלימה.

דולר במתנה

היה זה כאשר התגורר הרב ירון בבני הרבור שבפלורידה. בתקופה זו, נהג להתפלל בבית כנסת חב"ד בראשות הרב שלום בער ליפסקר, שליח חב"ד במקום. באחד הימים נכח הרב ירון באירוע ברית מילה של בנו של אחד המפללים, שנערך בבית הכנסת. כנהוג, הקריא אחד הנוכחים את מכתבו של הרבי לפני הברית. הלה צירף בטבעיות את שמו של אבי הרך הנוולד, והקריא אותו כחלק מן המכתב. "עוד מעט תגידו שהרבי מחלק כעת דולרים..." העיר אחד הרבנים הנוכחים בציניות.

היה זה ביום רביעי בשבוע. בחצות הלילה של אותו היום עתידה הייתה להיערך הגרלת לוטו הגדולה בהיסטוריה עד אותו זמן על סך \$560.000.000. קשה היה למצוא באותו היום אזרח שנשאר בביתו ולא יצא אל תחנת הפיס הסמוכה למקום מגוריו, לקנות כרטיס. גם מיודענו הרב חפץ להשקיע שני דולר – השקעה פעוטה תמורת ההזדמנות הקלה להתעשר, במידה ויזכה. בתחנה הסמוכה לביתו השתרך תור ארוך מאוד של אנשים החולמים להתעשר, והוא החליט לנסות את מזלו במקום אחר. הוא נסע אל תחנת דלק, קנה כרטיס הגרלה, קיבל עודף ושב לביתו.

למחרת בבוקר חל יום ההולדת של ביתו. רעייתו בקשה ממנו דולר עבור הבת, בכדי שתיתן צדקה, והוא השיב לה שיש דולר בארנק. האישה פתחה את הארנק והביטה פנימה וקריאה נרגשת פרצה מגרונה: "מניין הדולר הזה???" בעלה התמה לא הבין על מה היא מדברת, עד שהציץ בעצמו בדולר – וקריאת תדהמה נשמעה אף מכיוונו. היה זה... דולר מהרבי. על גבי הדולר נכתב בכתב ידה של אישה כי זהו דולר שקיבלה מהרבי, וצוין התאריך בו נתקבל. הרב המום לא ידע את נפשו. שעות מספר לאחר חוסר האמון שהביע בחלוקת דולרים בימינו – וכבר הוכיח לו והרבי כי הוא ממשיך להעניק את ברכותיו ואת הדולרים, גם כיום...

גודל הזכות לתרום למוסדות על שם האדמו"ר הריי"ץ.

כ"ק אדמו"ר הרבי נשיא דורנו משיחת יום א' פ' פינחס, י"ג תמוז ה'תשי"ב.
משיחה של הרבי על מעלה וגודל הזכות לתרום למוסדות על שם האדמו"ר הריי"ץ

כשכ"ק אדמו"ר הרבי נשיא דורנו אמר שיחה זאת היה קיים רק מוסד אחד רשת "אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש", על שם כ"ק האדמו"ר הקודם האדמו"ר רבי יוסף יצחק!

וידוע שבמשך השנים כ"ק אדמו"ר הרבי נשיא דורנו לא נתן רשות ששום מוסד יקרא על שם כ"ק האדמו"ר הקודם האדמו"ר רבי יוסף יצחק!
והארגון היחידי שנוסף שנים רבות לאחר מכן הוא ברית יוסף יצחק.

ז. ובנוגע לפועל

ישנם כמה וכמה מוסדות ששםם "אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש", על שמו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שמתנהלים ברוחו וכפי רצונו, - עד כמה שיכולים לשער שכך הוא רצונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, וכיון שניהול המוסדות הוא ללא פניות, נכונה השערתו - ובהצלחה מופלגה למעלה מדרך הטבע, כיון שבמוסדות אלו נמצאים כחותיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר.

אמנם, כיון שמוסדות אלו שנושאים את שמו של הרבי, ומתנהלים ברוחו וכפי רצונו, הם קדושים ביותר - חלים עליהם דברי הרמב"ן: "כל המקודש מחבירו חרב יותר מחבירו"... כך שקיים מחסור גדול בכסף הדרוש להמשך ניהול המוסדות, ועאכו"כ - להרחבתם.

המוסדות מתנהלים אמנם בהצלחה מופלגה למעלה מדרך הטבע, אבל, ההצלחה לא הגיעה עד כדי כך ("עס איז ניט דערגאנגען אזוי ווייט") שיוכלו לנהל את המוסדות ללא כסף!....

- יתכן שהסיבה לכך שלא ניתן לנהל את המוסדות ללא שום כסף היא כדי לזכות את כאו"א שיוכל להשתתף בהחזקת המוסדות של כ"ק מו"ח אדמו"ר.

וע"ד מה שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר בנוגע לכתיבת הספר תורה לקבלת פני משיח צדקנו במהרה בימינו - שהי' יכול ליתן בעצמו את כל הכסף הדרוש, אלא שמצד גודל הזכות שבדבר, רצה לזכות את כאו"א מבנ"י להשתתף בזה.

ודוגמתו בנוגע למוסדות האמורים - שלאמיתתו של דבר היו יכולים להתנהל ללא כסף כלל, כיון שבלאה"כ מתנהלים למעלה מן הטבע, והסיבה לכך שהמוסדות מתנהלים באמצעות כסף, היא, כדי שכאו"א יוכל ליתן חלק בהחזקת המוסדות ע"י הנתנה מכספו, אשר, בפעולה זו מתקשר הוא עם (עבודתו של) כ"ק מו"ח אדמו"ר בכל מציאותו (לא רק בחלק מסויים ממציאותו), כמובן ממ"ש בתניא ש"במעוה אלו הי' יכול לקנות חיי נפשו . . . הרי נותן חיי נפשו לה".

כ"ק אדמו"ר הרבי נשיא דורנו אגרות קודש כרך יח ו'תקיא

ועל גודל הענין וערך הדבר, בודאי אין צריך ביאור ואריכות, ורק באתי להדגיש ע"פ מאמר רז"ל, שמא מילתא היא, ובפרט בהנוגע לצדיק נשיא ישראל, אשר רועה נאמן לא יעזוב צאן מרעיתו גם בעלותו השמימה עומד ומעורר ר"ר על כל עניניהם, ובלשון הזהר הק' מובא באגה"ק לרבנו הזקן, צדיקא דאתפטר אשתכח בכולהו עלמין יתיר מבחיוהי, עאכו"כ בצדיק נשיא ישראל נשמה הכללית אשר מקשר הוא עמו נשמות הפרטיות שהן המקושרים אליו וההולכים בעקבותיו, ובעיקר אלו הממלאים הוראותיו באותן הענינים עליהם מסר נפשו בחיים חיותו, ואשר בהנוגע לכ"ק מו"ח אדמו"ר, ה"ז ענין החינוך, עטה"ק, ודוקא מואר באור וחום תורת החסידות ועניניה.

שמהנ"ל מובן, אשר כל השתדלות ויגיעה כדאיות הן בענין זה ובמוסד קדוש הנקרא על שמו וגורם נח"ר לנשמת הצדיק הנשיא, שע"ז עוד מוסיף בהתעוררות ר"ר (רחמים רבים) שלו על הצלחת המוסד והצלחת כל העוסקים בזה

ומה שנראים קישורים ועניני התנגדות ולפעמים עניני התנגדות מכאלה, אשר אדרבה צריכים היו לסייע בזה בכל תוקף, ה"ז עצמו הוכחה אשר מנסה ה' אלקיכם אתכם לדעת וגו'.

וכידוע הבחינה בזה, שכל פעולה והתנגדות האמורה ה"ז מסוג זה, שמונעת את איש הישראלי מענין של תורה ומצות, והרי מקורה לא מצד ימין, ועיין היום יום כ"ג סיון.

ויהי רצון שינצלו במילואה את ההצלחה והברכה שמשפיעים מלמעלה.

נוסח הברכה ששלח כ"ק אדמו"ר לארגון ברית יוסף יצחק

בחודש טבת התשנ"א התקבל פקס ברכתו של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו לארגון:

נת' ות"ח ותהא פעולה נמשכת ובהוספה והזמ"ג, כנתינת כח דחז"ל וברכתם דכל המוסיף מוסיפין לו, ובמיוחד ברכתו דהקב"ה שתוספתו מרובה כו'.

והזמ"ג -חותם חודש כסלו- חודש השלישי - בדוגמא דחודש השלישי דקיץ- שבו ימי סגולה - ט', יו"ד, י"ט וחותרם דימי חנוכה,

והמשכם בשנת ה(י) ת(הא) ש(נת) א(ראנו) נ(נפלאות) אזכיר עה"צ.

רב"י: ראש בני ישראל

רב"י: בראשי תיבות ראש בני ישראל נקרא גם נשיא הדור הינו צדיק אשר נמצא בכל דור, דרכו נמשכת החיות לאנשי הדור ומשמש כממוצע המחבר בין ישראל להקדוש ברוך הוא. נשיא, ראשי תיבות: ניצוצו של יעקב אבינו, שיעקב נשמתו כלולה מכל הנשמות שבישראל (מופיע בספר קהלת יעקב מערכת "רבי") נשיא הדור הראשון הינו משה רבינו עליו אומר רש"י: "משה הוא ישראל וישראל הם משה, לומר לך שנשיא הדור הוא ככל הדור, כי הנשיא הוא הכל" ובכל דור "אין דור שאין בו כמשה" וכן נכתב בתיקוני זוהר: "אתפשטותיה בכל דרא ודרא" שבכל דור יש את נשמתו של משה המלובשת בנשיא הדור.

וכך אומר הרבי: "נשיא בכלל, נקרא ראש אלפי ישראל, הוא בחינת ראש ומוח לגביהם, וממנו היא יניקה וחיות שלהם. ועל ידי הדביקה בו קשורים ומיוחדים הם בשורשם למעלה מעלה". ספר השיחות תשנ"ב חלק ב' עמ' 470 אותו נשיא הוא גם המשיח שבדור, כיוון שהנשיא כולל את נשמות ישראל וניצוץ משיח שבכל אחת מהם יחידה הפרטית, הרי הוא המשיח הכללי שבדור, יחידה הכללית, והוא העתיד לגאול את ישראל. כ"ק אדמו"ר הזקן תניא שער היחוד והאמונה פרק ה: והנה על זה אמרו רז"ל בתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם במדה"ד ראה שאין העולם מתקיים שתף בו מדת רחמים דהיינו התגלות אלהות על ידי צדיקים ואותות ומופתים שבתורה.

ביאר רבי דוד שלמה אייבשיץ מסורוקא וצוק"ל (פר' קורח לו, דה"ה דרך השלישי). "כי בכל דור ודור ההכרח להיות צדיק אחד, היותו גדול מכל צדיקי הדור, אשר מקור נשמתו אגוד במקור המקורות כולם, ונוקב ויורד דרך כל העולמות, עד גופו של צדיק זה, נמצא ראש נשמתו במקור המקורות, וראשו השני בטבור הארץ בגוף שלו, והוא המקשר כל העולמות זה בזה, והוא כדמיון קו מרגליות אשר לולא החוט שנוקב בהם, היו נופלים זה מזה ומתפרדים, רק מחמת שהחוט נוקב ויורד בהם מראשן עד סופן קשור בשני ראשיו, ע"י זה הם כולם מתחברים זה בזה, כך נשמה זו קשורה בראש ובסוף".

אותו צדיק "אשר נשמתו קשורה ונשתלשלה מגבהי מרומים" הוא כדוגמת "החוט בתוך המרגליות", כך שכל העולמות תלויים בו " והוא הנקרא יסוד עולם, כי הוא יעדן וקיומן של כל העולמות" ולפיכך, "הוא מבחר כל העולמות,

והוא המשפיע על פי שורש נשמתו מן המקור כל ההשפעות הצריכות לכולם, ובלעדו היו כל העולמות בטלים מן המציאות".

במקום אחר (פרשת בהעלותך י', א') הוא מסביר כי צדיק זה "הוא עיקר המושג שעיקר ההשגחה וההשפעה אליו, וכלל ישראל הם מושגחים ומושפעים ומקבלים חיותם על ידו וכו', ואין כלל ישראל יכולים לקבל שום שפע מבלעדי הצדיק".

מאחר שההשפעה עוברת דרכו של צדיק זה, לפיכך עושה לו הקב"ה רצון לעניני עולם הזה, בכדי שיהיה קשור לכל צרכי העולם, וכתוצאה מכך יבקש ויתפלל על צורכי העולם, ובוה תתעורר להם ההשפעה – "וזהו כוונת הפסוק רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם (תהילים קמ"ה, י"ט) רוצה לומר, הקב"ה עושה רצון אל הצדיק, שיהיה לו רצון לעסקי עוה"ז, בכדי שיהיה: ואת שועתם ישמע ויושיעם, שיתפלל להקב"ה על כך, ותפילתו תתקבל ומשאלותיו יתמלאו לטובת הדור.

רגשות לרגשות של ילד

באחת הטיסות מארה"ב לארה"ק ישב ליד ירון יהודי כבן שלושנים פלוס.

היהודי סיפר כשהוא היה ילד בן שמונה היה בכינוס ילדים ב 770 ביחד עם כ"ק אדמו"ר הרבי מליובאוויטש.

הוא קיבל מהמדריכים הזכות להגיד פסוק משנים עשר הפסוקים לפני כל הילדים. והילדים והרבי יחזרו אחריו מילה מילה.

אך בגלל איזה אי הבנה קראו בטעות לילד אחר. והוא נפגע עד עמקי נשמתו.

אך המצב לא נמשך זמן רב. כשהילד סיים הפסוק. הרבי הורה למנחה הכנוס להפסיק את אמירת הפסוקים. הרבי הצביע עליו בתוך אלפי ילדים וסימן לו לעלות לבמה. כשעלה הרבי אמר לו להגיד שנית את הפסוק.

פרק רביעי

ארגון 'ברית יוסף יצחק' והמהפכה שחולל בעולם

בשנת תשמ"ט אירע הדבר. כזכור, נהג הרב ירון להתפלל על קבר יוסף הצדיק בכל ליל שישי, במשך לילה שלם. באחת הפעמים בזמן שהותו שם, שמע הרב ירון אודות שבעה בני אדם מבוגרים הזקוקים לעבור ברית מילה. הרב ירון החליט לקחת על עצמו את גיוס המשאבים הרבים הנדרשים עבור חדר ניתוח ורופא. בחסדי השי"ת נאסף הסכום והבריתות נערכו. כעבור מספר ימים הופנתה אל הרב ירון בקשה לסיוע בארגון שבע בריתות נוספות. כמוכן, גם הפעם הוא נענה במלוא המרץ. כך החל כדור השלג להתגלגל במהירות, והרב ירון מצא עצמו בהשגחה פרטית עומד בראשותו של ארגון ייחודי: 'ברית יוסף יצחק'.

במבט לאחור, מבין הרב ירון כי שליחות חייו נצנצה בו כבר מגיל צעיר. כשלמד בתיכון עירוני ג' בנווה שאנן בחיפה, והוא עוד הרבה קודם שזכה להכיר את בוראו, נהוג היה לערוך מידי יום שישי 'שעת חברה'. בשעה זו, בחר כל תלמיד בתורו את הפעילות בכיתה. זה בחר שיר, וזה בחר ריקודים. ירון הצעיר בחר לשוחח על... ברית מילה. כנראה, נשמתו חשה כבר אז כי זוהי השליחות שייעד עבורה הקדוש ברוך הוא.

ארגון 'ברית יוסף יצחק' נוסד בס"ד על ידי הרב ירון עמית במטרה לסייע לכל יהודי לקיים את מצוות ברית המילה כהלכתה, ולגרום לכך שלא יהיה

בעולם יהודי שלא ייכנס בבריתו של אברהם אבינו. הרב ירון וצוות המוהלים מסור עובדים מסביב לשעון. הם נכונים במשך עשרים וארבע שעות ביממה, בכל יום מימות השנה, כולל חגים ואפילו ביום הכיפורים – להיענות לכל פנייה, ולהגיע לכל מקום בארץ ובעולם על מנת לבצע ברית מילה. הבריתות מבוצעות על ידי מוהלים מוסמכים או רופאים כירורגים מומחים. המוהלים מלים תינוקות, ילדים ומבוגרים. עד כה זכה הארגון בחסדי ה' יתברך לבצע למעלה משישים ושלוש אלף בריתות ברחבי העולם(!), כאשר הכל נעשה לשם מצווה, וללא כל תשלום מהנימולים!.

ברית מילה למבוגר, בניגוד למחשבה המוטעית, היא פעולה כירורגית קטנה יחסית, שלרוב אינה דורשת אשפוז, אינה גורמת לכאבים ואף אינה מונעת מהאדם לשוב לתפקוד רגיל באופן מיידי. זאת אודות לשיטות הריפוי החדשות בהן נוקטים רופאי ומוהלי הארגון.

אמנם, בעבר נהג הרב ירון להורות לנימולים שלא לחזור לעבודה פיזית ביום הברית, וכמו כן לא לשאת משאות כבדים בימים הסמוכים. זאת בהתאם להנחיית הרופאים. אולם עם התקדמות אמצעי הריפוי שינה הרב ירון את ההנחיה ומתיר לנימולים להמשיך בתפקוד רגיל. ראייה ליכולתם של הנימולים לתפקד היטב לאחר הברית, ואף לשאת משאות כבדים, ניתן ללמוד מהסיפור הבא:

הרב יצחק זילבר זצ"ל היה יהודי מיוחד ובעל מסירות נפש, שהרב ירון שמע במו אוזניו את הרב אלישיב זצ"ל מעיד עליו שהוא מל"ו צדיקי הדור. הרב זילבר פעל רבות לקירוב היהודים בקרב קהילות יוצאי רוסיה. הוא נודע בגישתו החמה והלבבית, והיה נערץ על כל תלמידיו ומקורביו. פעם, הוא הביא יהודי לקיום מצוות ברית מילה. יהודי זה היה חסר בית, וישן ברחובות. כשוחח עמו הרב זילבר וניסה להשפיע עליו לקיים את המצווה, טען היהודי: "כיצד אוכל לקיים את המצווה כאשר אני ישן ברחוב המלוכלך? והרי יש לשמור על סטריליות לאחר הברית..." הרב זילבר לא התמהמה. הוא ניגש לישבה וביקש מיטה למשך מספר לילות עבור יהודי. ההנהלה הסכימה, והיהודי הגיע לקיים את מצוות ברית המילה. לאחר מכן הוא הגיע כמסוכם

לישון בישיבה. למחרת בבוקר התגלה כי היהודי נעלם, ועמו נעלם מקרר השייך לישיבה. מכאן, שניתן לשאת משאות כבדים אחרי ברית מילה...

פרט לברית המילה קיבלו הנימולים שירותים נוספים: הסעה בחינם, תשמישי קדושה כגון פמוטים לשבת לאימהות הילדים הנימולים או לנשותיהם, סידור וחומש עם תרגום לרוסית, וכן תשמישי קדושה מיוחדים לפני החגים, כגון הגדות לפסח, חנוכיות ונרות לחנוכה, ארבעת המינים לסוכות. מלבד זאת זוכים הנימולים בשרותי דת נלווים לברית: פדיון הבן לבכורים⁵, בר מצווה והנחת תפילין לכל נימול מעל גיל מצוות וכמובן סעודת מצווה מכובדת.

החלק המדהים ביותר בארגון הוא, שכל המענק האדיר הזה ניתן חינם אין כסף. זאת על אף שרוב הבריתות נערכות ליהודים מבוגרים שטרם נימולו, וברית של מבוגר דורשת חדר ניתוח מאובזר, עם רופאים כירורגים אורולוגים ומרדימים ואנשי צוות נוספים. גם במקרה שמצבו הבריאותי של הנימול מצריך טיפול רפואי מיוחד נדרש ציוד מיוחד ויקר. עלותה של ברית אחת כזאת עלולה להסתכם בכמה אלפי דולרים.

חשיבותו של הארגון בלתי ניתנת לתיאור, בפרט לאור הנתונים המספריים הבלתי נתפסים של יהודים שטרם נימולו (מיליוני יהודים ברחבי העולם). עדות לכך ניתן למצוא בבית כנסת אורתודוכסי סטנדרטי בארצות הברית, שם הספיק אחד משליחי הארגון בגיחה קצרה לבצע ארבע עשרה (!) בריתות מילה, רובן ליהודים בעלי תשובה מארה"ב, דרום אמריקה, ואפילו ישראל. הפלא הוא, שאפילו החברים הקרובים בבית כנסת לא ידעו במשך שנים את עובדת היות חבריהם ערלים.

5) עריכת פדיון הבן לנימולים הזקוקים לכך נושאת בחובה ערך חשוב מאין כמותו. עדות לחשיבות המצווה ניתן למצוא בסיפור הבא:

היה זה בעיצומה של מלחמת יום הכיפורים. ימי לחימה קשים במיוחד עברו על הטייסים הישראלים. באורח לא טבעי, נפלו המטוסים בזה אחר זה, והטייסים נפגעו קשות או שנפלו בשבי. אל הרבי מליובאוויטש הגיעה שאלה דחופה מה ניתן לעשות בעניין. תשובת הרבי הייתה כי יש לבדוק האם הטייסים הלוחמים קיימו את מצוות 'פדיון הבן'. (הסטטיסטיקה בצה"ל אומרת כי חלק גדול מהטייסים הינם בכורים). הרצים יצאו דחופים למלא את הציווי, ואכן, לאחר עריכת 'פדיון הבן' לטייסים הזקוקים לכך השתפר המצב.

ארצות הברית היא דוגמא אחת מיני מדינות רבות בעולם למקום המרכזי יהודים רבים שלא נימולו. מוקד מרכזי נוסף, אם לא הגדול מכולם, של ריבוי יהודים שלא נימולו הוא בברית המועצות. הסיבה העיקרית לכך היא שנות האפילה שעברו על יהודי ברית המועצות הסובייטית מאחורי מסך הברזל. בימים קשים אלו, נידונו יהודי שמל את בנו והמוהל שחרף נפשו למען המצווה – לחמש שנות מאסר בסיביר הקפואה. במקרים רבים מוהלים שנתפסו הוצאו להורג. זו הסיבה לכך שרוב יהודי חבר העמים, שמספרם מגיע למיליונים, אינם נימולים.

מסירותם של המוהלים בעבר, התבטאה במסירות נפש כפשוטו. כך למשל, ברוסיה, כפי שסיפר הרב יצחק זילבר זצ"ל, נולד תינוק למפקד בית סוהר יהודי בבית כלא הסמוך לגבול. כמובן שלא הייתה שום אפשרות להביא מוהל לאזור, והאפשרות היחידה הייתה שמוהל ינסה לחצות את הגבול, כביכול במטרה לברוח. הדבר כרוך בסיכון גדול שיירה וייהרג, אך אם יישאר בחיים – ייתפס וייאסר, וכך יוכל לערוך את הברית בתוך בית הסוהר. אכן נמצא מוהל שהסכים למבצע הנועז, ובמסירות נפש תוך סיכון עצמי, ביצע את המשימה והצליח.

גם בדורנו המוהלים נזקקים למסור את נפשם באופן ממשי. אומנם לא עד כדי סיכון חיייהם, אך במדינות מסוימות כרוכה המילה במעבר על החוק. הרבי מליובאוויטש הגדיר את המונח 'מסירות נפש' – כקיום מצווה שעלולים להיענש עליה. בנוסף, מבטאים המוהלים כיום מסירות והקרבה מסוג אחר: היעדרות מהבית, נסיעות וטלטולי דרכים במשך שעות נסיעה – ברכבת או במטוס רוסי מיטלטל, וכן במזגי אוויר קיצוניים חמים או קרים. ישנם מקרים, לדוגמא, של טיסות ארוכות לאיים נידחים באוקיאנוס, המתמשכות שישים שעות הלוך ושוב(!) שבוע שלם של נסיעה, כאשר המטוס, בדרכו ליעד, מעלה נוסעים ומוריד בתחנות שונות... הכל בשביל יהודי אחד.

בכל מקרה ובכל זמן נכונים המוהלים לקיים את המצווה במסירות.

ובדרך שאדם רוצה לילך – מוליכים אותו. הקדוש ברוך הוא מלמעלה רואה את מאמציהם הטהורים, חסרי הפניות, של אנשי הארגון, ושולח מצדו את ידו הטובה לעזרה. על כל צעד ושעל, רואה הארגון סייעתא דשמיא וברכה מיוחדת.

ההשגחה העליונה מביאה כל אחד למקום מגוריו, בשביל חיזוק היהדות והרבצת התורה. כשחורשים וזורעים – זה צומח.

טל תחייה במיקרונזיה

אליזבט – אלישבע עברה להתגורר באי פונפיי שבמיקרונזיה הנמצאת באוקיינוס השקט, צפונית-מזרחית לפפואה גינאה החדשה, מטעמי עבודה.

כעבור מספר שנים, נולד לה בן בשעה טובה. היא ביקשה מאביה שיחפש בעבורה מוהל שיאות לבוא ולבצע את הברית במקום הנידח והמרוחק. המשימה לא הייתה פשוטה, מכיוון שהמוהל הכי קרוב נמצא במרחק שלוש שעות טיסה (!) לצד אחד, כאשר הטיסה כוללת שלוש חניות ביניים עם המתנה למשך מספר שעות, וזאת מבלי לרדת מהמטוס כלל! הטיסה חזור אורכת "רק" עשרים שעות, ובאותה מתכונת. קשה מאוד למצוא מוהל שיסכים לצאת למסע מפרך שכזה. תחילה ניסה האב לפנות לרופאים גויים מהאי גואם, הנמצא במרחק מספר שעות טיסה מהאי פונפיי. בחסדי השם, לא הסכימו הרופאים להגיע. אלישבע לא אמרה נואש, ופתחה בחיפוש נמרצים אחר המוהל המיוחל. במהלך החיפוש היא הגיעה לאתר של ארגון 'ברית יוסף יצחק', והחליטה לפנות לארגון ולנסות את מזלה שם.

להפתעתה הרבה, המוהל הרב טל פרז מלוס אנג'לס הסכים ללא כל היסוס בהתנדבות ובשמחה למצווה. הוא נסע קרוב לשישים שעות על מנת להכניס בבריתו של אברהם אבינו יהודי נוסף.

הברית נערכה כמתוכנן בשעה טובה ומוצלחת, ונקרא שמו בישראל יצחק בן אלישבע. לאחר הברית, הניח המוהל תפילין לסב התינוק שהגיע במיוחד מפלורידה בכדי לשמש סנדק. ראוי לציין את הפתגם המופיע בלוח "היום יום" בתאריך בו נערכה הברית: "המאמין בהשגחה פרטית יודע כי מה מצעדי גבר כוננו, אשר נשמה זו צריכה לברר ולתקן איזה בירור ותיקון במקום פלוני. ומאות בשנים או גם משעת בריאת העולם הנה הדבר שצריך להתברר או להתתקן מחכה לאותה הנשמה שתבוא לבררו ולתקנו, וגם נשמה הלזו הנה מאז נאצלה ונבראה היא מחכה לזמן ירידתה לברר ולתקן את אשר הוטל עליה".

“זרוק חוטרא אאוירא אעיקרא קאי”⁶

הרב מנחם מענדל טייכמן, שליחו של הרבי לעיר האדיטש זכה לערוך בריתות מילה רבות ליהודי גלילות האדיטש. הברית הראשונה שערך באזור, היוותה סגירת מעגל כפולה מדהימה. הברית נערכה ליהודי בן שבעים מהעיר סומי שבאוקראינה. שבעים שנה קודם לכן, ימים מספר לאחר שהגיח הרך הנוולד לאוויר העולם, התחוללה מלחמת איתנים בין כוח הקדושה לכוחות הרשע והסטרא אחרא: סביו של הנימול חרף נפשו להכניס את הילוד הרך בבריתו של אברהם אבינו, ואילו אמו שהייתה חברה במפלגה הקומוניסטית, נלחמה בכל כוחה שלא למול את בנה רח"ל. בשעתו דומה היה שהאם היא זו שנצחה, אולם בחסדי השי"ת, שבעים שנה בדיוק לאחר מכן, ניצח הסב את הקומוניזם. נכדו זכה להיכנס בבריתו של אברהם אבינו. הברית בוצעה על ידי המוהל הראשי של אוקראינה, הרב יעקב גייסנוביץ' מארגון "ברית יוסף יצחק". הברית נערכה בסמיכות ממש לציון רבנו הזקן, ונקרא שמו בישראל כשם סבו וכשם אבי רבנו הזקן – ברוך! בכך נסגר מעגל ראשון...

גם גביע היין עליו נאמרו הברכות, טמן בחובו סגירת מעגל היסטורית מרגשת. בהשגחה פרטית מופלאה, בערב הברית, הגיש היהודי הנימול לשלוחים גביע שהיה לפני השואה ברשות בית הכנסת בעיר סומי, והגיע לסבו של הנימול על ידי רבה של סומי דאז. לפני פטירת הסב בשנת תשל"ו, העביר לנכדו את הגביע באמרו: "שמור את הגביע אצלך. בטח יבוא היום ותדע למי להעביר את הגביע..."

הרב טייכמן העביר את הגביע לידידו ורעו השליח ורבה של סומי והגלילות – הרב יחיאל שלמה הלוי לויטנסקי, אשר החזירה למקומה הטבעי, לבית הכנסת בעיר סומי. הנה כי כן, הגביע הושב למקומו הראוי לו בבית הכנסת ממנו הוצא כשמונה עשורים קודם לכן...

רישיון פלאי

היה זה בימי הבראשית של הארגון. הרב ירון החליט לרכוש אמבולנס עבור הארגון. זאת בכדי להשיב את הנימולים לביתם לאחר הרדמה כללית. רכישה

6) ילקוט שמעוני תורה פרשת וירא רמז פב.

זו השתלמה לארגון אף מבחינה כלכלית, משום שרכישת אמבולנס זולה יותר מרכישת רכב רגיל. באותה התקופה, כמעט בלתי אפשרי היה עבור ארגון פרטי להשיג רישיון להחזקת אמבולנס. הרב ירון כתב לרבי על רצונו וביקש את ברכתו. כמו כן ביקש ברכה מהאדמו"ר מרחמסטריווקא זצוק"ל. לא חלף זמן רב, והרב ירון מקבל מכתב המבשר לו כי הוא מוזמן להגיע למשרד הבריאות בירושלים ולקבל את הרישיון המיוחל.

בלב שמח הגיע הרב ירון ביום המיועד אל המשרד. הממונה על הרישיונות הושיט לרב ירון את הרישיון, ואמר לו בזו הלשון: "מזה חמש שנים שלא נתתי לאף אחד רישיון לאמבולנס. האמן לי שאיני מבין כיצד אני נותן לך...". הרב ירון מיהר ליטול את הרישיון ונס החוצה במהירות, לפני שהלה יבין מה שפיו אמר... .

ביום כ"ד טבת, יום ההילולא של אדמו"ר הזקן, קיבל הארגון לידי את האמבולנס הראשון בתולדותיו.

כסף טהור

באחד מגלגוליו של הארגון, עמד לרשותו רכב GMC עם נהג צמוד. הרכב נתנם לארגון מדגם ישן והרב ירון החליף רבים מחלקיו בחדשים. בכל ברית שערך הארגון, נשלח הנהג להביא את הנימולים מכל מקום בו התגוררו, ולהשיבם בשלום אל בתיהם לאחר הברית, כשהם נימולים כדת וכדין. הנהג עבד קשה מאד, והרכב, מצידו, עשה כל מאמץ להערים קשיים נוספים. לעיתים תכופות נתקע הרכב באמצע הדרך ונזקק לשירותי הגרר. הנס היה שהדבר לא אירע מעולם כאשר היו על הרכב נימולים. כל עוד שהו הנימולים ברכב – נסע זה ללא תקלות. אולם לאחר שהללו ירדו ממנו – החלו התקלות.

הטלפונים לחברת הגרר הפכו עניין שבשגרה. מידי יום התקלקל חלק אחר ברכב, וחברת הגרר לא חסכה בדיחות על חשבון הרכב המקרטע: "מה איתכם?" סנטו ברב ירון "אתם נוסעים צד אחד, ולצד השני חוזרים עלינו? חוסכים דלק?" הנהג מצדו תרם אף הוא את חלקו בטענות שהיו צודקות בהחלט: "לעיתים אני יוצא מביתי לעבודת היום בשעה ארבע או חמש לפנות

בוקר, ושב אל ביתי בשבע בערב במקרה הטוב. ואם לא די בכך, הרכב נתקע פעם אחר פעם. קשה לי לעבוד בתנאים הללו, מוכרחים רכב חדיש יותר”.

בצר לו, נשא הרב ירון תפילה לאבינו שבשמים שיסייע. עודו הולך ברחוב מגוריו הלוך והתפלל, והנה אל מול עיניו ניצב רכב GMC חדש למדיי, כבן שלוש או ארבע שנים. בירור קצר העלה שהרכב שייך ליהודי היושב מאחורי הרב ירון בבית הכנסת. הרב ירון לא היסס ופנה אליו מיד בשאלה אודות הרכב העומד באותו מקום כבר למעלה משנה. “מדובר ברכב מקולקל” הגיב הלה בתנועת ביטול. הרב ירון לא הרפה: “מקולקל? תן לנו אותו, אנחנו נתקן אותו ונקיים בעזרתו מצוות”. היהודי לא התנגד והסכים במשיכת כתפיים לעסקה חסרת התוחלת בעיניו.

חיש מהר הזמין הרב ירון רכב גרר שלקח את הרכב המקולקל למוסך במאה שערים. עד היום הרב ירון אינו מבין מה הניע את הנהג דווקא למוסך זה. עד אז, נהג לתקן את רכבי ה-GMC במוסך אחר, שביצע את העבודה הנדרשת ללא תשלום. רק על חלקי החילוף נדרש הרב ירון לשלם.

הנהג הגיע למוסך במאה שערים, והותיר את הרכב מול המוסך. על גביו הניח פתק המיועד לבעל המוסך, ובו רשום מספר הטלפון שלו. בחצות הלילה, התעורר הנהג לקול צלצול הטלפון. מעבר לקו נשמע קול בלתי מוכר, שנימת כעס גלויה נתלוותה אליו: “ה-GMC שעומד פה שייך לך?” “כן” השיב הנהג בקול רדום ושפשף את עיניו. האלמוני מעבר לקו נשמע ערני ונמרץ לחלוטין “יפה. קח אותו עכשיו. הוא עומד על יד המחסן שלי ומפריע לי”. שבריר שנייה נוסף חלף ומוחו של הנהג הצטלל לגמרי. “מה זאת אומרת? מדובר במקום חנייה חוקי. אין לך שום זכות לסלק אותי משם”. “קח את הרכב עכשיו” חזר האלמוני על דבריו בטון פסקני. “זה דחוף לך עכשיו?” ניסה הנהג להרוויח זמן “אתה צריך להוציא משהו מהמחסן? להכניס משהו?” “לא” השיב האיש המוזר “כבר עשרים שנה שלא פתחתי את המחסן. אבל הרכב שלך לא יעמוד לי בפתח המחסן!”

הנהג הבין עם מי יש לו עסק. “שמע נא” הוא אמר בטון רך “השעה עכשיו היא שתים עשרה בלילה. בשעה שבע בבוקר הרכב יוכנס למוסך שמולך מעבר לכביש”. התשובה לא איחרה להגיע: “אתה שומע מה אני אומר? אם אתה לא לוקח את הרכב עכשיו, לא תמצא אותו מחר בבוקר”.

הנהג העייף ניתק את הטלפון וצנח חזרה על מיטתו. 'מה אפשר לעשות' הרהר כששמורות עיניו עצומות למחצה 'לא אוכל לשנות את כל בני האדם עלי האדמות...'

על יד המחסן, בחלקה האחר של העיר, לא בזבו מיודענו זמן. החוק בירושלים אומר שכאשר נמצא רכב חסר לוחיות זיהוי וחלונותיו שבורים – מגיע החבלן המשטרתי ויורה בו ללא שאלות. לאחר מכן מגיע גרר מטעם העירייה ומפנה אותו לזבל ללא שאלות. זאת בשל המצב הביטחוני השברירי בעיר ולאור ניסיון מר של מכוניות תופת שהפעילו המחבלים. מצויד במידע זה, הסיר הברנש את לוחיות הזיהוי, שבר במקצועיות את החלונות, וכשהוא מתבונן בסיפוק במעשה ידיו, חייג אל תחנת המשטרה. "יש פה רכב חשוד שעומד ברחוב, ללא לוחיות זיהוי וחלונותיו שבורים" דיווח בטון בהול. כצפוי, כעבור זמן קצר הופיע החבלן המשטרתי. רגעים מספר חלפו והרכב הפך להיסטוריה. מספר דקות נוספות ארכו לגרר העירייה להגיע אל הזירה ולפנות את ה'רכב' אחר כבוד אל המזבלה העירונית.

הבוקר השכם, והנהג הזדרו להגיע אל אזור המוסך. התבונן כה וכה, וירא כי אין רכב... הוא שפשף את עיניו בתדהמה. לא, הוא לא טועה. הרכב נמוג ואיננו. השכנים שחלפו על פניו סיפרו לו את מאורעות הלילה. בידיים ריקות הוא שב אל הרב ירון ובפיו שאלה גדולה: "איך זה, הרב ירון? איך זה ייתכן? תרמו לנו רכב חדש. נדרש רק לתקנו והיינו מתחילים לנסוע באופן תיקני. בלי להיתקע, בלי גררים. למה זה קרה לנו???" "איך ומדוע" השיב הרב ירון "אינני יודע אך הקב"ה יראה לנו את הסיבה!".

עוד באותו היום, בשעות אחר הצהרים, צלצל הנהג הנרגש אל הרב ירון: "אני יודע את התשובה!" מסתבר שהלה האזין לתכנית רדיו שעסקה בארגונים דתיים שמקבלים כסף מהמיסיון הנוצרי. מהדברים ששמע עלה, כי תורם הרכב הוא בעל בית תבשיל המספק מזון לנזקקים. חלק ממקורות המימון שלו הן תרומות מארגוני המיסיון הנוצרי. הקב"ה סובב, שכסף של מיסיון לא יגיע אל הארגון.

מקווה פועל ישועות

תלמוד בבלי, מסכת תענית, דף כג, עמוד ב.
 חָנַן הַנְּחָבָא בֶּן בְּתוֹ שֶׁל חוּנֵי הַמַּעְגָּל הָיָה.
 כְּשֶׁהָיָה הָעוֹלָם נִצְרָף לְגִשְׁמִים הָיוּ הַחֲכָמִים מְשַׁגְּרִים אֶצְלוֹ תִּינוּקוֹת שֶׁל
 בֵּית רַבּוֹ,
 וְהָיוּ תוֹפְסִים בְּשׂוּלֵי בְּגָדָיו
 וְאוֹמְרִים לוֹ: "אָבָא, אָבָא, תֵּן לָנוּ גִשְׁמִים!"
 אָמַר לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם!
 עָשָׂה בְּשִׁבִיל אֱלוֹ שְׂאִין מְכִירִים בֵּין אָבָא שְׁנוֹתָן גִּשְׁמִים לְאָבָא שְׂאִינוֹ
 נוֹתֵן גִּשְׁמִים.

על סמך לימוד התורה הקדושה הזאת נבין את הסיפור להלן:

רכב ה-GMC המיושן המשיך לשמש את הארגון, וגם הצרות המשיכו...
 הקושי בהתנהלות עם הרכב המקרטע גבר והלך, ובשלב מסוים חש הנהג כי
 הגיעו מים עד נפש. הוא ביקש מהרב ירון שיתפלל לשינוי המצב.

הרב ירון החליט לטבול במקווה ולבקש רחמי שמים, וכך עשה. הוא פנה
 בתחינה לקב"ה: "רבונו של עולם, בניך היקרים שבאים להיכנס בבריתו של
 אברהם אבינו, זקוקים לרכב שיביאם לחדרי הניתוח וישיבם לביתם". הוא
 סיים את תפילתו הנרגשת ויצא מהמקווה כשהוא בטוח שתפילתו תענה. טרם
 יבשו שערותיו, כאשר הגיח לעברו בריצה יהודי מעברו השני של הרחוב. הוא
 הציג עצמו כאחראי רכב של חברה קבלנית, הושיט לרב ירון צרור מפתחות
 והחווה בידו השנייה על... רכב DODGE בעל 8 מושבים שחנה לא הרחק,
 באמרו: "הרכב הזה שלכם".

אני ערב לו

באחד מגלגוליו של הארגון הוא נקלע לחובות אדירים. בבוקר אחד לא בהיר,
 ללא כל התראה מראש, קיבל הרב ירון, במקום מגוריו שבפלורידה, הודעה
 ולפיה הנו בעל חוב של מליון וחצי ₪. חובות לחברות האשראי השונות,
 לבנק, לחברות הסלולר, לחדרי ניתוח של בתי רפואה ולמי לא.

באותה תקופה נהג הרב ירון באופן עקרוני שלא ללוות סכומי כסף מאנשים, אלא אם כן ידע בוודאות כי יהודי התחייב לתת צדקה שצריכה להגיע תוך פרק זמן. ואז יהיה בידו אמצעים להשבת הסכום. והנה, זמן קצר לאחר שנודע לו על חובו האדיר, הוא קיבל שיחת טלפון מידידו חבר אמת שמואל סבן המתגורר בישוב איתמר שבשומרון. בפיו של החבר הייתה הצעה מפתה להלוואה על סך תשעים אלף ₪. לרב ירון לא היה מושג מדויק אודות מקור הכסף, והוא סבר שמדובר בירושה שקיבל ידידו מאביו ז"ל שנפטר לאחרונה. כך או כך, מצבו של הארגון היה דחוק מאוד והרב ירון החליט להיענות בחיוב להצעה. על שטר החוב הוא הצהיר שישלב את הסכום בתוך שלש שנים שנקצב מראש. הוא הוסיף כי הערב הוא הקב"ה.

בדיוק כשהגיע מועד הפירעון, קיבל הארגון תרומה על הסך המדויק של החוב. אולם, דבר החוב נשמט מזיכרונו של הרב ירון, שלא זכר לאחר שלוש שנים שהיום הוא יום הפירעון. הארגון ברוך ה' המשיך לפעול במרץ והלחץ הכלכלי לא פחת, כך שהכסף נוצל להתחייבויות אחרות. זמן קצר אחר שיצא הסכום מרשותו, נזכר הרב ירון בהלוואה וחשב לעצמו, מעניין מתי מועד הפירעון של ההלוואה ששמואל נתן. הוא מיהר לבדוק במחשבו את שטר החוב ונוכח להוותו כי ביום בו הגיע הסכום אמור היה לשלם את חובו.

הכסף כבר איננו ברשותו, ומה יעשה כעת?

הוא מיהר ליצור קשר עם ידידו שמואל וסיפר לו את אשר אירע. שמואל החבר האמיתי הגיב ברוחב לב: "אין בעיה, רק תשנה את התאריך לעוד שנה. באותו התאריך בשנה הבאה תחזיר את החוב בעזרת ה'". הרב ירון הסכים לעסקה, אך הוסיף: "אבל אם הקב"ה ישלח לי שוב את הסכום, אעביר לך אותו מיד".

לא עברו כמה ימים, והקב"ה – הערב – שלח שנית סכום של תשעים אלף ₪. הפעם, כמובן, מיהר הרב ירון להשיב את חובו לידידו. מאוחר יותר נודע לו, כי ידידו הטוב ביחד עם רעייתו פתחו קופת גמל קודם זמנה על מנת לבצע ההלוואה, ולא מכספי ירושה. אלא מקופת הגמל על מנת לסייע לארגון במצבו הדחוק...

הקב"ה לא נשאר חייב לחברים הנפלאים שהלוו הכסף, וראו ברכה גדולה בכסף שהוחזר.

הערב הנאמן שילם את הסכום במועד, ולא פעם אלא פעמיים... הקב"ה משלם על הכל. פי מִמֶּנָּה הַכֹּל וּמִיָּדָה נִתְּנוּ לָךְ.⁷

מצו"ב המכתב המקורי:

בס"ד

ה אלול התשס"ט

לכבוד ידידי היקר שמואל סבן

הריני לאשר שקיבלנו ממך הלואה על סך 90,000 תשעים אלף שקל למשך 3 שנים.

אני ירון עמית לוקח ההלואה על מנת להלוואת אותה לארגון ברית יוסף יצחק

כשהערב שלנו להחזרת ההלואה הוא הקב"ה כמו במעשה בגמרא עם רבי עקיבא⁸,

וגם על דעת תורתנו הקדושה

משלי פרק יט פסוק יז: מלוה ה' חונן דל וגמולו ישלם לו

רש"י: מלוה ה' חונן דל וגמולו ישלם לו – כשיחלה ויטה למות צדקתו מליצה עליו לפני מדת הדין לומר העני היתה נפשו מפרכסת לצאת ברעב וזה פרנסה והחזירה לגופה אף אני אחזיר לו נפשו:

(7) דברי הימים א כט יד.

(8) נדרים דף נ עמוד א: "פעם אחת הוצרכו חכמים ממוון הרבה לבית המדרש ושיגרו את רבי עקיבא אצל מטרוניתא אחת ולוה ממנה ממוון גדול וכשנתנה לו אמרה לו מי יהיה לי ערב שתפרע לי לזמן קבוע אמר לה מי שתרצה אמרה לו הקב"ה והים שהיה ביתה על שפת הים אמר לה ר"ע כן יהיה כשהגיע הזמן חלה ר"ע ולא היה יכול להביא הממוון יצאת אותה מטרוניתא על שפת הים ואמרה רבשי"ע גלוי וידוע לפניך כי לך ולים הזה האמנתי מעותי. הכניס הקב"ה רוח שטות בלבה של בת הקיסר ונכנסה לבית גנזיו של אביה. ונטלה קרטלית וזרקה לים והשליכה הים לפתח ביתה של אותה מטרוניתא ונטלתה. ולאחר זמן הביא לה ר' עקיבא הממוון ואמר לה אל יחר לך שלא הבאתי לך הממוון בזמן שקבענו כיון שחלית. אמרה לו יהא הכל שלך. שממוני בא לידי בזמנו וספרה לו כל המעשה ונתנה לו מתנות גדולות ופטרתי לשלום:"

אבן עזרא: מלוה – מי שיחון הדלים השי"ת ילוהו כי העושר בידי אדם הוא פקדון והלוואה וגמולו שיחון אותו השם כשחנן הדלים:
מצודות דוד: מלוה וגו' – החונן את הדל בתת לו צדקה הוא כמלוה את ה' והנה יפרע לו דמי ההלוואה ויוסיף עוד לשלם לו גמול על טובת ההלוואה:

בכבוד רב ובידידות ירון עמית

לוא עלי ואני פורע

באותה תקופה קשה של חובות בארה"ק תובב"א. הגיע לארגון בארה"ב תרומה של \$30,000 מחבר יקר הרוצה בעילום שמו. הרב ירון התקשר לבנו אריה אליעד ואמר לו. בבקשה גש ושלם 50,000 מתוך 150,000 ₪ שחיביים עבור חדרי הניתוח למרכז רפואי ביקור חולים. אריה אליעד הגיע לפגישה עם סמנכ"ל הכספים. ואמר לו באתי לשלם 50,000 ₪ על חשבון החוב. וביקש את רשותו לספר לו מה סמנכ"ל הכספים הקודם אמר לו. היות והארגון נכנס לחובות הסמנכ"ל אמר שלמו 50,000 ₪ במקום 150,000 ₪ ונסגור כל החוב. אך פשוט לא היה מאיפה לשלם!!! בנתיים עברו מספר שנים והסמנכ"ל התחלף ולא ידע מההצעה הקודמת. ענה הסמנכ"ל הנוכחי תראה אינני יודע מה אמר הסמנכ"ל הקודם. אנו חשבנו שאתם "גנבים" שעשיתם בריתות ואת החדר ניתוח אנו צריכים לשלם. אך היות ובאתם מעצמכם לשלם אז אני מסכים כך נעשה! אתם תשלמו 50,000 ₪ במקום 150,000 ₪ ונסגור כל החוב!

וכך היה גם עם ויזה, בנקים, וחברות תקשורת.

הפח נשבר ואנחנו נמלטנו

הרב ישי דהן, מוותיקי המוהלים בארגון, חווה נס גלוי בדרכו לברית מילה. היה זה בעת שנסע בכביש הבקעה עם בני משפחתו לברית מילה שנערכה במעלות. בתוך הרכב שהו שש נפשות. תוך כדי נסיעה, נכנס הרכב לשלולית של שמן, החליק ותפס תאוצה בלתי נשלטת. כעבור מספר רגעים סטה הרכב לכיוון הנגדי של התנועה, והמשיך לסטות היישר אל תוך קיר. מעוצמת ההתנגשות התהפך הרכב שלוש פעמים ונעמד במהופך. רק הדלת הסמוכה

למושב הנהג נפתחה, וכעבור מספר רגעים למרבה הנס – כל המשפחה יצאה מהרכב המעוך בריאה ושלימה!

עדי ראייה שראו את מצבו של הרכב התקשו להאמין שאי מי יצא ממנו חי. משהופיע רכב הגרר על מנת לפנות את הרכב, נמצא בתוך הרכב דיסק ששרד את התאונה הקשה. על גביו נכתב: ישראל מעל המזל.

אכן, שלוחי מצווה אינם ניזוקים בדרכם. "שומר הברית והחסד לאהביו ולשומרי מצותיו" (דברים ז, ט)

טוב מוהל רחוק מאב קרוב

יום אחד הגיעה אל משרדי הארגון פנייה מאחד ה'חורים' הנידחים בעולם – הרי ההימלאיה שבהודו, ההר הגבוה בעולם. הפניה הגיעה ממזכירתו של נשיא המדינה נבון, שהתקשרה בתור סבתא. בתה וחתנה, כך סיפרה, הם זוג מטיילים שהשתקעו בכפר בהרי ההימלאיה ומגדלים שם עגבניות. לפני מספר ימים נולד להם תינוק בשעה טובה, והם מצאו עצמם 'תקועים' ללא מוהל. ההורים מצד עצמם הרימו ידיים, אך הסבתא המתגוררת בארץ, דחפה את קיומה של ברית המילה עם כל הקושי הכרוך בדבר.

מבחינת המוהל שייקח על עצמו את הפרויקט, משמעות הדבר הייתה – עריכת בדיקות רפואיות מתישות וקבלת חיסונים נגד מחלות שונות ומשונות שקיימות עדיין בהודו הפרימיטיבית, השגת ויזה להודו, טיסה ארוכה בת שלושים שעות הכוללת תחנה בשוויץ, ומשם טיסה נוספת לניו דלהי. בכך לא תם המסע; כעת נדרש מסע ארוך, כארבע עשרה שעות ברכב, לדרמסאלה, ולאחריו – מסע ארוך ברגל בהרי ההימלאיה. מה שנקרא 'תחתון שאין תחתון למטה הימנו'.

הבקשה הועברה לטיפולו של הרב ישי דהן, אחד המוהלים הוותיקים של הארגון, שנחשב מומחה ממש. הלה נרתם למשימה.

זמן קצר לפני הטיסה, קיבל המוהל לפתע הודעה שבנו, תינוק בן מספר ימים, אושפז בדחיפות בבית הרפואה במחלקת טיפול נמרץ, לאחר אירוע רפואי פתאומי. המוהל נסער מהידיעה, ומאבק קשה החל להתחולל בקרבם: האם

להמשיך בשליחותו החשובה – עריכת ברית מילה לילד יהודי, כאשר הוא היחידי היכול לבצעה בזמן הקצר שנותר, או לעזוב הכול ולהתייצב במהירות לצדו של בנו, השרוי בסכנת חיים במחלקה לטיפול נמרץ.

המאבק היה קצר, ובסופו התקשר המוהל אל הרב ירון והודיע: "אני לא נוסע! הבן שלי, תינוק שרק נולד, מאושפז בטיפול נמרץ. אשתי, אחותה ואני מחליפים משמרות לטפל בילד. מצטער, אך הנסיעה התבטלה".

כעבור זמן קצר הופיע הרב ירון בביתו של הרב דהן. "שמע נא" הוא אמר למוהל "לומר לך לנסוע במצב הנוכחי איני יכול. אך אספר לך סיפור ואת ההחלטה שאשיר בידך. בחור צעיר שניחן בכישרונות מיוחדים הגיע ללמוד בישיבה של רבי חיים מולואזין. לאחר שהתחיל ללמוד הפך הלה לתלמיד הטוב ביותר בישיבה. מידי יום היה יושב במשך שש עשרה שעות ולומד תורה. באחד הימים הוא קיבל מכתב מאמו, בו היא מבקשת ממנו לשוב הביתה, מכיון שאביו חולה ואין מי שיפרנס את המשפחה. עם המכתב בידו, ניגש הבחור אל ראש הישיבה וביקש את רשותו לשוב הביתה. הרהר ראש הישיבה מספר רגעים, ולבסוף אמר: "איני יכול לומר לך מה טמון בעומק הדברים, אך אם לעצתי תשמע, שוב ללימודך!" שמע התלמיד אל דברי רבו וחזר ללמוד. כעבור זמן מה הגיע מכתב נוסף מהאם, ובו בשורת האיוב על פטירת האב. היא שבה ומתחננת אל בנה כי ישוב הביתה, ויסייע בפרנסת המשפחה. בצר לו ניגש הבחור שוב אל ראש הישיבה. תשובתו של רבי חיים הייתה זהה לקודמתה. שוב מילא הבחור את ציווי רבו ושב אל לימודו. גם משהגיעו מכתבים נוספים ברוח זו, לא אז הרב מעמדו והבחור נשאר בישיבה והתעלה בלימוד התורה.

כעבור שנים רבות היה הבחור לאחד מגדולי הדור.

טרם פטירתו של ראש הישיבה, הוא קרה אליו את הבחור וגילה לו: "דע לך, כי משום שלמדת בכזו דבקות ויראת שמים, אהבת ה' ויראת ה' תורה לשמה, ביקש השטן רשות לנסותך. כל המאורעות שאירעו בביתך היו ניסיונות להפסיקך מלימודך. אני הבנתי כי מדובר במעשה שטן ומשום כך הוריתי לך להמשיך וללמוד..."

"זהו הסיפור" סיים הרב ירון "ועתה עשה כהבנתך".

הוא יצא מביתו של המוהל והותירו ללבטיו, שקוע בשרעפיו.

התלבטותו של המוהל ארכה עוד זמן מה, אולם המסר מסיפורו של הרב ירון הכריע לבסוף את הכף. הוא התקשר אל הרב ירון והודיע את החלטתו: הנסיעה תתקיים כמתוכנן.

ביום המיועד, טס הרב דהן וערך את הברית במקום המיועד.

בחסדי ה' יתברך, אירע הנס ובנו יצא מכלל סכנה ושוחרר מטיפול נמרץ. משחזר ארצה, התברר לו שהזמן בו אירע הפלא היה בדיוק בשעה בה ערך את ברית המילה בהרי ההימלאיה!

המוהל שנפקד

אחד מהמוהלים של הארגון הסכים לנסוע לראש השנה לשוב באחד מהשטחים המשוחררים בשומרון, וזאת לאחר שקשה מאד היה למצוא מתנדב אחר שיסכים להסתכן. במסירות נפש של ממש, נסע המוהל בגפו לשוב ליומיים של החג. כעבור תשעה חודשים נפקדה אשתו ובני הזוג חבקו בן בכור לאחר שנים רבות שלא נפקדו. מאז ברוך ה' התרחבה המשפחה, ובניו מפארים כשתילי זיתים את שולחנו.

מלבד בריתות המילה ליהודים שלא נימולו מעולם – ערלים, רח"ל, עוסק הארגון בתיקון מילתם של יהודים רבים שנימולו שלא כדין. חוסר המודעות בנושא גורם לכך שיהודים רבים, חלקם שומרי תורה ומצוות ואף כאלו המכהנים פאר כרבנים, שלוחים ונושאי משרות תורניות – מסתובבים שנים ארוכות כשברית המילה שבבשרם אינה כדין, או גרוע מכך – הם ערלים, מבלי שיעלה על דתם לבדוק את העניין. במהלך השנים צבר הרב ירון ניסיון רב בכל הנוגע לבריתות שנעשו שלא כהלכתן. כמות המקרים של בריתות הדורשות תיקון אליה נחשף הרב ירון – עצומה. לפניכם מעט מהסיפורים המלמד על הכלל.

הרב הקדוש משינווא כ"ק מרן יחזקאל שרגא הלברשטם בנו הבכור של מרן הקדוש ה"דברי חיים" מצאנז אמר בשם רבו הקדוש השר שלום מבעלו "בעת

ביאת המשיח צדקנו יהיה נעשה גבעת ערלות מה שיתקנו מילת בני ישראל שאינם נימולים כדת".

שליח לדבר מילה

היה זה זמן קצר לפני פסח תשס"ב. אל אחת מקהילות ישראל בארץ הגיע נציג ארגון 'ברית יוסף יצחק' העורך בריתות לתינוקות ומבוגרים בכל רחבי תבל, לשבת התרמה. במהלך השבת סיפר נציג הארגון על הפעולות הברוכות, ועל סכומי הכסף הגדולים הנדרשים לארגון הבריתות, וביקש מהתושבים להשתתף בהוצאות הגדולות באמצעות תרומה חד-פעמית או הוראת קבע.

חברי הקהילה התרגשו מאוד לשמוע את הסיפורים המרתקים על בריתות שנערכו במקומות רחוקים בקצות-תבל או בריתות ליהודים שהיו רחוקים מתורה ומצוות, ובמוצאי שבת הרימו את תרומתם, איש כפי נדבת ליבו. אחד המתפללים, שליח המכהן כרב של מספר ישובים התרשם אף הוא, והחליט לחתום על הוראת קבע, ובלבו שמח שיש לו "מנייה" בארגון הנפלא הזה.

למחרת, נסע השליח לחלק 'מצות שמורה' למקורביו, ובין השאר נסע גם לאחד היישובים שנמצא בתחום שליחותו. מכיוון שהגיע ליישוב בשעה מאוד מאוחרת, השאיר את חבילות המצות אצל איש הקשר שלו ביישוב, וביקש ממנו לחלק למקורבים וגם להשאיר חבילת מצות לסדר הציבורי של היישוב.

כאשר יצא מביתו לכיוון החנייה של היישוב, הגיח לפתע מאחד השבילים החשוכים בחור צעיר, גבוה וחסון, והחל ללכת לצידו. הוא חשש מעט, משום שלא ידע מי האיש, ומה הוא מחפש.

כעבור זמן קצר של הליכה משותפת, פנה אליו הצעיר הזר ושאל באנגלית: "ראבבי, אולי תוכל לעזור לי?"

השליח חשב לתומו שהלה צריך עזרה בענייני היישוב, והבהיר לו שאינו מהאזור. אך הלה אמר שאיננו זקוק לעזרה בקשר ליישוב, אלא בקשר למשהו אחר, עניין דתי. הוא ניסה להביע את עצמו, אך לא הצליח למצוא את המילים המתאימות לבטא את מבוקשו.

מבטאו הסגיר שהוא אינו יליד הארץ, והשליח ראה שהוא נבוכ מאד בנסינותיו להסביר את מבוקשו. מכיוון שהייה תחת רישומם של הסיפורים הנפלאים של ארגון "ברית יוסף יצחק" – שאלו השליח בעדינות אולי הוא מתכוון לעזרה בעריכת ברית מילה... "כן, כן", אישר הצעיר בהתלהבות, כשהוא תמה כיצד הצליח השליח לנחש את מבוקשו...

השליח התרגש מאד מגילוי ההשגחה הפרטית. הן רק אתמול חתם על הוראת קבע לארגון "ברית יוסף יצחק", וכבר זימן לו הקב"ה הזדמנות להיות שותף מעשי לברית מילה. הוא אמר לצעיר בהתרגשות: "יש לי מישהו שיסדר עבורך את הכל, ובחינם! בוא איתי לרכב, ונטלפן אליו".

בדרך לרכב שאל השליח את הצעיר מהיכן הוא, הלה סיפר ששמו יעקב מרוויצה, והוא הגיע מיוגוסלביה להתנדב ביישוב. לדבריו, רבה הראשי של יוגוסלביה מכיר אותו, ויכול להעיד על יהדותו.

השניים הגיעו לרכב, והשליח טלפן לארגון "ברית יוסף יצחק". מנהל הארגון, הרב ירון עמית, בירר כמה פרטים, ולאחר ששמע שהצעיר נקב בשמו של הרב הראשי ליוגוסלביה כאחד היכול להעיד על יהדותו, התפעל מאד ואמר שבדיוק לפני כמה שעות שוחח עם אותו רב... הוא ביקש איפוא מהצעיר שישלח לו בפקס את תעודת הלידה שלו, ישאיר מספר פלאפון, ואת השאר יסדרו חברי הארגון.

השליח שמח שקישר בין השנים וסייע לעוד יהודי לבוא בבריתו של אברהם אבינו, והמשיך בדרכו.

בשבת הבאה, בהתוועדות שהתקיימה בקהילתו, סיפר השליח על ההשגחה הפרטית המופלאה שאירעה עימו. כשסיים, קם אחד התושבים וסיפר שהוא עובד כנהג עבור ארגון "ברית יוסף יצחק", וביום שלישי האחרון הוא נשלח לאותו יישוב לקחת את הצעיר היוגוסלבי לברית מילה. "אתה יכול להיות רגוע", חייך הנהג, "הוא עבר את הברית בהצלחה, והחזרתי אותו ליישובו".

כל הנוכחים בהתוועדות התרגשו להיווכח כיצד מתרומה קטנה לארגון כבר זכה השליח להיות שותף מלא בפעילות הארגון, ואף לראות פירות.

כעבור כמה חודשים נסע השליח לדרום אמריקה לגיוס כספים עבור הפעילות. הוא התארח בביתו של השליח המקומי, ובשבת סיפר בבית הכנסת על ההשגחה הפרטית המופלאה. אחד המתפללים התפעל מאוד מהסיפור, ולאחר השבת נתן לו שתי תרומות: האחת עבור הפעילות שלו, ואת השנייה – ביקש שיעביר לארגון "ברית יוסף יצחק".

מדרום אמריקה, נסע השליח למיאמי שבפלורידה. בהיותו שם, נכנס לבית הכנסת הגדול של הרב ליפסקר, המכונה "השול", והופתע לפגוש במקום את הרב ירון עמית. הוא שמח מאוד לפגוש אותו, והעביר לו את התרומה שקיבל עבורו, תוך שהוא מספר לו את צירופי הנסיבות.

כעבור תקופה, בקיץ תשס"ה, פורסם בתקשורת על אירוע טראגי בו עלה נגמ"ש צבאי על מטען חבלה רב-עצמה והתפוצץ על ששת חיילי צה"ל שהיו בו, הי"ד. היה זה אירוע קשה במיוחד, שכן מעוצמת ההדף של הפיצוץ לא נשאר כמעט זכר להרוגים, ובמשך שעות ארוכות עמלו חיילי צה"ל לאסוף את חלקי הגופות על מנת להביאם לקבר ישראל.

כמו שאר אזרחי המדינה, שמע גם השליח בכלי התקשורת על האירוע הקשה. לאחר כמה שעות, כאשר הקריאו את שמות ההרוגים, הוא נדהם לשמוע שבין ההרוגים היה גם הצעיר היוגוסלבי יעקב מרוויצה, הי"ד.

הוא מיהר להתקשר מיד לרב הרב ירון עמית וסיפר לו על הטרגדיה. יחד כאבו השניים על הירצחו של יעקב מרוויצה. נחמתם היחידה הייתה, שהוא נהרג כיהודי שלם. "מי יודע", אמר הרב ירון "יכול להיות שכל ירידתו לעולם הייתה בשביל המצווה הזאת, וזאת הייתה הזכות שלנו"¹⁰.

10) יעקב מרוויצה נולד בשנת תשל"ט ביוגוסלביה וגדל בעיר נוביסד. עם סיום המלחמה ביוגוסלביה, עזב את הצבא היוגוסלבי, שם שירת ביחידה מובחרת, והחליט להגשים את חלומו ולעלות לארץ ישראל. בחורף תשס"ב הגיע יעקב לבדו לארץ ישראל ולאחר כחצי שנה התגייס לצה"ל כחייל בודד. הוא שאף להשתמש בידע שלו על מנת להציל את היהודים מהמחבלים הערביים, ולשם כך התעקש להתגייס ליחידה קרבית בצה"ל.

בכי אייר תשס"ד בהיותו בן 26 כל חלומותיו נגדעו. יעקב נהרג ביחד עם חמשת חבריו, במהלך מבצע הריסת מחרטות (המוכר כ"אסון הנגמ"ש") בשכונת זייתון שבדרום רצועת עזה. לפי בקשת אימו נקבר יעקב בבית הקברות היהודי שבעיר נוביסד, ביוגוסלביה.

חלפו כמה חודשים, והשליח נסע שוב למיאמי לגיוס כספים. ביום האחרון לשהותו שם, הוא הגיע בבוקר לבית הכנסת של הרב ליפסקר, ושוב פגש את הרב ירון עמית. השניים שוחחו על הא ועל דא, ומטבע הדברים נסובה שיחתם לאותו סיפור מופלא שאירע עם יעקב מרוויצה הי"ד.

מהון להון, נסובה השיחה לבעייתיות שיש אצל בני הקיבוצים בעניין ברית המילה. הרב ירון סיפר שרבים מהם נימולים על ידי רופאים שאינם שומרי תורה ומצוות, ודבר זה כשלעצמו מהווה בעיה. מה גם שרבים מרופאים אלו אינם מלים לפי כללי ההלכה, ופעמים רבות גם לאחר התינוק נותר ערל בהגדרה ההלכתית. "היה מן הראוי", אמר הרב ירון, "כי מי שיודע שברית המילה שלו לא נערכה על ידי מוהל ירא-שמים, יודא שהוא מהול על פי ההלכה".

המשפט האחרון הקפיץ את השליח. הוא עצמו נולד בקיבוץ וחזר בתשובה בצעירותו... כעת נזכר גם, שכאשר שאל פעם את אימו אודות ברית המילה שלו, היא סיפרה שכלל לא תכננו לערוך לו ברית מילה, אולם רופא שהגיע לבדוק את התינוקות שנולדו בקיבוץ הציע להוריו לערוך את הברית, והם הסכימו. כעת, לשמע דבריו של ר' הרב ירון חשש שאולי גם אצלו יש בעיה...

"אני עצמי נולדתי בקיבוץ", שמע את עצמו משתף את הרב ירון במחשבותיו. כששמע את הפרטים, הביע את דעתו שכדאי מאוד לבדוק אם אכן הברית נעשתה כהלכה.

ואכן, בבדיקת העניין, התגלה לחרדתו הרבה של השליח כי חששו של הרב ירון היה מוצדק...

מסתבר כי הרופא ביצע בתינוק חיתוך קל. מבחינה הלכתית לא הייתה ב'מילה' זו כל מצווה. מאז ועד היום נותר השליח ערל מבלי ידיעתו.

תדהמתו של השליח עם הגילוי הייתה עצומה. הוא חי בעולם כחמישים שנה, מהם כמה עשרות שנים כיהודי חרדי, שליח של הרבי, דואג לזכות אלפי יהודים בעוד ועוד מצוות, מארגן בריתות בעשרות משפחות, והנה הוא מגלה שאיננו מהול כהלכה! הוא היה מבולבל לחלוטין. "מיד כשאגיע לארץ ישראל" – אמר לרב הרב ירון – "אגיע אליכם על מנת לתקן את העניין".

אולם הרב ירון דאג להבהיר לו שבכל רגע שחולף והוא אינו מתקן את העניין, חל עליו איסור כרת! "צריך לארגן עבורך ברית, ותיכף ומיד!" הבהיר.

השליח, שמרוב הבלבול טרם קלט את חומרת העניין, אמר לרב ירון שבעוד שעות מספר, בשעה 18:00, יש לו טיסה חזרה לניו-יורק, ועליו להיפגש שם עם כמה מקורבים לעניינים דחופים. אך הרב ירון, תכליתי כדרכו, עצר אותו ואמר בהחלטיות: "שכח מכל המקורבים שלך, שכח מכל הפרוייקטים. כעת, אתה עצמך הוא הפרוייקט! בעזרת ה' תטוס בשעה 18:00 יהודי שלם עם ברית מילה".

לשליח ארכו מספר דקות לעכל את המצב המוזר אליו נקלע. כשהתאושש מעט מההלם, כבר היה הרב ירון בעיצומו של סבב טלפונים. כעבור מספר דקות הגיע אל השליח ואמר: "בעוד שעתיים מחכה לך חדר ניתוח בקליניקה פרטית, כאן באזור, יהיו שם מוהל מומחה, וסנדק. אתה מוזמן לברית שלך...".

ואכן, בשעה 12:00 בצהריים הגיע השליח לחדר הניתוח של ד"ר מיכאל סלסאוור שתורם את חדרי הניתוח שלו ואת עבודתו, שם המתינו לו המנתח והמוהל ועוד מספר יהודים שהגיעו בעקבות הזמנתו להשתתף בברית. השליח עבר בהצלחה את הברית, שנערכה כברית לכל דבר, עם כוס יין וברכות הברית. ונקרא שוב שמו בישראל... למזל טוב!

בכך לא תם הסיפור. התברר כי אחד היהודים הנוכחים במקום זקוק אף הוא להטפת דם. השלמתה של ברית מילה נוספת נחוגה באותו מעמד.

בשעה 18:00 ישב השליח על המטוס לניו-יורק, ולראשונה בחייו הגיע לבניין 770 כשהוא נימול – כהלכה...

מל את עצמו

סיפורו של השליח שנימול בגיל חמישים ושנים בפלורידה, הכה גלים ברחבי העולם, וכמובן – הגיע גם לבית הכנסת בו מתפלל הרב ירון. בסיום התפילה חש הרב ירון דחיפה קלה במרפקו. המתפלל היושב לצידו לחש באוזנו: "אני חושש שאיני נימול כהלכה. התוכל לבדוק זאת?". הרב ירון חייך: "לא כל מי ששומע את הסיפור נזקק למילה..." אולם הלה התעקש. משראה הרב ירון

שהוא רציני בכוונותיו, נעתר לבקשתו. כמו בסיפורים, הסתבר ש... האיש ערל.

התברר שלאחר לידתו בקולומביה הגיע הרופא המקומי ששימש כמוהל לראותו, והלה קבע שהתינוק נולד נימול ואינו זקוק לברית מילה... חיש מהר מצא עצמו האיש בחדר הניתוח. רגע לפני קיום המצווה, הוא פנה אל הרב ירון ושאלו: "של מי המצווה?" "שלך" השיב הרב ירון. "אם כך" אמר האיש "אני רוצה למול את עצמי". למרות שזאת הפעם הראשונה בחייו שנימול מבקש ממנו למול עצמו, אך לבקשה שכזו לא יכול היה הרב ירון לסרב. הרופא המוהל ביצע הרדמה מקומית והכין את כל התנאים הנדרשים, והיהודי בירך ומל את עצמו.

מה נפלאות דרכי ההשגחה, כאשר התברר לאחר שנים רבות כי הרופא שהמליץ שלא למול את התינוק, הינו הרופא במדינת קולומביה בדורם אמריקה המשמש לקהילה כ"מוהל" רפואי (כמובן לא הלכתי). רופא זה הינו לא אחר מאשר דודה של היידי, רעייתו של הרב ירון. האחייני תיקן את שעיוות הדוד.

לא יאומן כי יסופר

זוג תאומים שירתו בצה"ל כל אחד ביחידה אחרת. ללא כל תאום בניהם, החליט כל אחד מהם להכנס בבריתו של אאע"ה. ולא סיפרו איש לאחיו את החלטתם. ולהפתעתם ולהפתעת הצוות נפגשו התאומים באותו יום במרכז הרפואי לפני שנכנסו לערוך הברית מילה.

חיפש סידור ויצא מסודר

יהודי מבוגר, עולה חדש מחבר העמים, נכנס אל בית הכנסת הסמוך לקליניקה של ארגון 'ברית יוסף יצחק'. היות ולא היה שם איש, פנה היהודי אל המבנה הסמוך, ופגש באלכס אסנין מצוות הארגון. הוא שאלו האם אפשר לקבל סידור תפילה עם תרגום לרוסית. אלכס הסביר לו לאן נקלע בהשגחה פרטית ומהי חשיבותה של ברית המילה. היהודי ניגש לביתו והביא תעודות מרוסיה המוכיחות את יהדותו. עד מהרה נכנס גם הוא בבריתו של אברהם אבינו ע"ה. כמובן, לאחר שנעשה יהודי שלם קיבל מהארגון גם סידור תפילה עם תרגום לרוסית.

הרוצה לטהר מסייעין בידו

מלבד התעמולה הרבה של הארגון במטרה לגרום ליהודים רבים ככל הניתן לקיים את מצוות ברית המילה, מעודד הארגון איתור יהודים הזקוקים לברית מילה והפנייתם לארגון.

באחת ההזדמנויות, עורר הרב ירון את מתפללי בית הכנסת "אור החיים הקדוש" בראשותו של מזכי הרבים הרב אלון ראזלה בפלורידה בדבר חשיבות הבאת יהודים אל הארגון לקיום מצוות המילה. הרב ירון הכריז כי מי שחפץ באמת להביא יהודים לקיום המצווה, יזמן לו ה' יתברך את היהודים הנכונים. אחד המתפללים הושפע עמוקות מהדברים, וקיבל על עצמו לגרום ליהודי אחר לקיים את מצוות המילה.

באחד הימים הופיע היהודי לתפילה וגילה כי נמצאים בבית הכנסת רק תשעה איש, וחסר עשירי למניין. יצא היהודי החוצה ותר אחר יהודי. עוברים ושבים חלפו במקום, אך רובם היו גויים. לפתע זיהה מיודענו אדם מבוגר בעל תווי פנים יהודיים. "סלח לי" הוא פנה אליו "האם הנך יהודי?" הלה השיב בחיוב. "התסכים להצטרף לתפילתנו כעשירי למניין?" שאל היהודי בתחנונים. האיש לא עמד בפני העיניים המתחננות ונאות להצטרף למניין. השניים צעדו אל עבר בית הכנסת אגב שיחה קלילה. מסתבר כי היהודי המבוגר הוא חקלאי, בן שבעים ושלוש, ממדינת מיסיסיפי שבדרום ארצות הברית.

"זו ההזדמנות שלך" לחשה ציפור קטנה בליבו של המתפלל. "אמור לי" הוא פנה בשאלת אגב אל בן שיחו – "עברת ברית מילה?" היהודי נענע בראשו לשלילה. בהתרגשות קלה שאלו המתפלל: "האם תרצה לקיים את המצווה?". הכפרי הנהן בראשו בעיניים נוצצות.

עד מהרה נוצר הקשר עם ארגון 'ברית יוסף יצחק' ונקבע מועד סמוך לעריכת ברית מילה. האיש עבר מספר בדיקות נחוצות בכדי לוודא שהוא כשיר בגילו מבחינה רפואית לעבור את התהליך, והכל היה כשורה. אולם אז הגיע הניסיון. היהודי נתקף בדלקת ריאות. בגילו המתקדם מדובר במצב לא פשוט, וודאי שקיום ברית המילה אינו בא בחשבון.

מחצית השנה חלפה, ובמהלכה עמד הארגון בקשר טלפוני רציף עם היהודי. בחסדי השי"ת, כעבור תקופה זו הופיע היהודי לקיים את מצוות ברית המילה.

שהתקימה במרפאתו של האורולוג היהודי היקר ד"ר יעקב כהן במרכז רפואי היי עליה פלורידה שתרום את מרפאותו ועבודתו. היהודי בן 73 נכנס בבריתו של אברהם אבינו והתרגשות הייתה רבה.

הנה כי כן, מי שבאמת מחליט להביא יהודים לקיום מצוות ברית המילה, זוכה לסייעתא דשמיא ומצליח במשימה.

דרכיה דרכי נועם

הרב יצחק זילבר פעל, כאמור, רבות לקירובם של יהודים יוצאי רוסיה ליהדות. הרב ירון זכה ללמוד ממנו בדוגמא חיה כיצד משפיעים על יהודים בדרכי נועם להיכנס בבריתו של אברהם אבינו. היה זה כאשר יצא הרב זילבר אל הרחוב, ו'תפס' יהודי הפוסע לתומו. הוא אחז בידו בחמימות ואמר לו ברכות: "בוא עמי לעשות לך ברית מילה". ולא יסף. ללא אומר פסע היהודי בעקבותיו ועד מהרה נכנס בבריתו של אברהם אבינו.

ברית בגן עדן

מרק, יהודי בן שישים ושתיים יליד מולדביה המתגורר בקנדה, טס במיוחד לביי-הרבור שבפלורידה, על מנת להיכנס בבריתו של אברהם אבינו, בעזרת מוהל מטעם הארגון. הברית נערכה בחדרי הניתוח המפוארים של ד"ר מיכאל סלסאוור, שהוקצו עבור עריכת בריתות מילה על ידי ארגון 'ברית יוסף יצחק'. אנשי הצוות המסורים הסבירו לנימול את התהליך שהוא עומד לעבור, וסיפרו לו שהזמן שבין מילה לפריעה הינו עת רצון. בזוהר הקדוש כתוב, כך הסבירו, ששערי גן עדן פתוחים בשעה זו וכדאי לנצלה לתפילה.

המוהל החל במלאכתו, והיהודי פרץ בבכי חסר מעצורים. כל הנוכחים הכירו בו שהוא שרוי בעולמות אחרים. הצוות כמובן לא הפריע לו להתייחד עם קונו וביצע את המלאכה בשקט ובמיומנות. לאחר שתמו הברית ולאחריה החלק הכירורגי הכולל עצירת הדם, תפירות וחבישה, התקשה היהודי להיפרד משולחן הניתוחים... "עברתי הרבה ניתוחים בחיי, ביניהם ניתוח לב" סיפר לנוכחים בהתרגשות "תמיד רציתי לברוח מחדר הניתוח. אולם הפעם, בזמן כריתת הברית עם הקב"ה, הייתי בגן עדן ולא רציתי שזה יפסק..."

לאחר הברית נערכו לנימול טקס פדיון הבן בהיותו בכור, וסעודות מצווה של ברית מילה ופדיון הבן. ונקרא שמו בישראל: מאיר.

חלום של ברית

שומכר ולדמיר בן השבעים ושש נולד במינסק. סבו היה יהודי חרדי והוא רצה להכניסו בבריתו של אברהם אבינו, אך בנו, אביו של שומכר היה קומוניסט והוא סרב בתוקף למול את בנו. בשבוע שעבר נגלה אליו סבו בפעם הראשונה בחייו, ושאלו "עד מתי תלך כמו גוי ערל ללא ברית מילה? למחרת ראה שומכר בפתח ביתו מודעה ברוסית שתלו במבצעים בחורי הישיבה התמימים מחב"ד, פרסום של 'ארגון ברית יוסף יצחק' העורך בריתות מילה. הוא מיהר ליצור עימם קשר, ובשעה טובה הוכנס בבריתו של אברהם אבינו, ונקרא שמו בישראל זאב.

המדען שנימול

יורי אברמוביץ שנולד בעיר סחלין שברוסיה על גבול יפן, כיהן כמדען בכיר בחקר החלל הסובייטי, ואף התחייב שלעולם לא יבקש לעזוב את רוסיה בגלל סודיות מקצועו. בשנת תשמ"ח ערכו הרוסים טיול למדענים בכירים ובני משפחותיהם לקובה ופנמה, ויורי ניצל את ההזדמנות וברח לקהילה היהודית במקום שעזרו להם תוך שהם מסכנים את עצמם מכיוון שיש לפנמה הסכם הסגרה לפליטים עם רוסיה. שש עשרה שנה ביקש יורי להיכנס בבריתו של אברהם אבינו, אך לא רצה לעשות זאת כניתוח עם רופא, הוא רצה לעשות המצווה כהלכתה, ורק לאחרונה שמע על הארגון.

כעבור מספר שעות מרגע פנייתו של יורי לארגון 'ברית יוסף יצחק', ולאחר בירור מצבו הרפואי ויהדותו, בוצעה הברית כהלכה כדת וכדין, ונקרא שמו בישראל אורי. באותו היום, הוכנס בבריתו של אברהם אבינו גם נכדו ונקרא שמו בישראל יונתן.

מול יום אחד לפני

וואדים הוא פרופסור מכובד לכלכלה ואחד מבכירי הכלכלה הרוסית. בעברו הוא עבד במעבדה סודית במוסקבה לייצור נשק גרעיני של ממשלת רוסיה. באחד הימים פנה הפרופסור המבוגר מיוזמתו אל ארגון ברית יוסף יצחק, והביע את רצונו למול עצמו. ברית המילה נערכה במוסקבה על ידי המוהל של רוסיה, ד"ר ר' ישעיהו שאפיט. בסנדקאות כובד ר' חיים מאכלין, מנהל בית חב"ד "מארינה רושצ'ה". ויקרא שמו בישראל: צבי הירש. לאחר הברית, הסביר הפרופסור למוהל בפשטות: "בימים אלו חגגתי את יום הולדתי השמונים וחמישה, אני רוצה למות כיהודי!..."

ואם בגבורות

יוחאי גוטמן הוא יהודי בן שמונים ואחת שעלה לארץ בשנות החמישים. כשנולד יוחאי חששה אמו למול אותו מסיבות רפואיות ואביו הסכים עימה. כך אירע שיוחאי הקטן לא נכנס בבריתו של אברהם אבינו.

כאשר הגיע יוחאי לארץ, הוא נשלח לקיבוץ דוברת שבצפון הארץ. רוב שנותיו עברו עליו בקיבוץ, כאשר בגיל ארבעים התעורר לעבור ברית מילה. הוא חש שלא בנוח בהעדר המילה, כאילו אינו יהודי שלם. הוא פנה לרופא בקיבוץ ושאל לדעתו על עריכת ברית מילה. הרופא הגיב בשלילה באומרו: "במסגרת ההסתדרות זה לא בא בחשבון". כך נגנז חלומו של יוחאי והוא העביר ארבעים ואחת שנים נוספות ללא ברית מילה.

בערוב ימיו כאשר כבר היה מבוגר ונזקק לעזרה עקב בריאותו וגילו, נוצר הצורך להיעזר במטפלת. המטפלת שושנה, מתברות הקיבוץ, הייתה בעיצומו של תהליך חזרה בתשובה. באחת השיחות עימה עלה נושא ברית המילה, ויוחאי סיפר שמעולם לא נימול, ועז רצונו להשלים את החסר. שושנה המסורה החליטה לנסות לסייע לו להגשים את חלומו.

היא יצרה קשר עם הרב ויצמן מעפולה אותו הכירה, והלה הפנה אותה לארגון 'ברית יוסף יצחק' העורך בריתות מילה לאנשים מבוגרים. שושנה התקשתה להאמין שמדובר בארגון מציאותי, אולם החליטה לנסות את מזלה ויצרה קשר עם הארגון. ו... החלום בן שמונים ואחת שנים קם והיה למציאות.

יוחאי הנרגש נכנס בבריתו של אברהם אבינו והשמחה הייתה גדולה. הברית בוצעה בשנת תשס"ג.

שלוש עשרה שנה חלפו. הרב ירון נועד בפגישה מקצועית בענייני בריתות מילה ברובע היהודי בירושלים, עם מספר יהודים חסידי חב"ד וכן עם בעלת מקצוע מומחית הגברת יהודית אסרף. כשהגברת שמעה שהארגון עוסק בבריתות מילה של מבוגרים, סיפרה בשם הרב שהיא קשורה אליו, הרב אשרוב יובל הכהן, שהנו גם מומחה בעל שם עולמי ברפואה אלטרנטיבית, כך: לפני מספר שנים, מסר הרב הרצאות בנושאי יהדות בקיבוץ דוברת. אחד המאזינים, יהודי זקן ששמע ממנו על מצוות תפילין, ביקש מהרב שיניח לו תפילין. כעבור מספר שיעורים שוחח הרב הכהן על מצוות ברית המילה. זמן קצר לאחר מכן נודע לרב כי היהודי נימול על ידי הארגון בבית הרפואה 'משגב לדרך' בירושלים, בסיוע בעלת התשובה שושי...

עוד מעגל נסגר.

"וימל את יצחק... כאשר ציווה אלוקים"

במהלך פעילות חסידי חב"ד בטירת הכרמל, יצאו הפעילים למבצע תפילין. אחד המקומות בו פעיל שניאור הינו מתחם חנויות, בו מבליים את זמנם יהודים ממוצא רוסי. באחד הימים, פגש שניאור במקום אדם בשם ג'נה, ושאלו ליהדותו. הלה השיב בחיוב. הסתבר כי הוא אפילו כהן. שניאור הציע לו להניח תפילין, והביא בחורים שיתרגמו לו את מילות קריאת שמע. ג'נה חזר על המילים בדבקות. ניכר היה כי הוא מאד מתרגש.

החל מאותו יום, רצה ג'נה להניח תפילין מידי יום. במשך שלושה חודשים הגיע שניאור למקום מידי יום ביומו, והניח לג'נה תפילין. כעבור תקופה זו, הביע ג'נה את רצונו לשנות את שמו מ'ג'נה' לשם יהודי – יצחק, על שם סביו שהיה יהודי צדיק. הסתבר כי ג'נה לא נימול מעולם.

שניאור מיהר ליצור קשר עם אלכס אסנין מארגון 'ברית יוסף יצחק', שנענה מייד ושוחח עם ג'נה ברוסית. תוך זמן קצר סודרו כל העניינים הטכניים. ג'נה

הביא אישורים ליהדותו ואת שאר המסמכים הדרושים. אולם כאשר שוחח עם רופאו, צצה תקלה בלתי צפויה: הרופא פסק כי עקב מצב בריאותו הרעוע, ג'נה אינו כשיר לעבור ברית מילה. אם יבצע את המעשה – הזהיר הרופא – הוא עלול למות!

אולם ג'נה התעקש. "לא אכפת לי למות!" הצהיר. "אני רוצה למות כיהודי, עם ברית מילה, ובשם יצחק". הרופאים ובני משפחתו התנגדו נחרצות, אך הוא עמד נגדם כסלע איתן. כוח הרצון העז של ג'נה ניצח. הברית נערכה כנגד כל המכשולים. המעמד היה מרגש עד דמעות. במהלך הברית התבונן ג'נה-יצחק בעיניים דומעות בשניאור ואמר לו: "עכשיו אתה כמו אבא"...

מאוחר יותר כתב יצחק לרבי בהכוונתו של שניאור. תשובת הרבי ב'אגרות קודש' הייתה כי עליו לשמור כשרות. באותו רגע קיבל על עצמו יצחק לשמור כשרות, ולא להכניס לביתו כל דבר מאכל לא כשר.

שנתיים חלפו, ומצבו הרפואי של יצחק הידרדר מאד. הוא הגיע לחדר מיון במצב קשה מאד ושקע בתרדמת. למחרת השיב את נשמתו לבוראה.

יצחק הכהן זכה למות כיהודי. הוא קיבל במתנה שתי שנות חיים מרגע הברית. במהלך השנתיים הללו זכה להתעלות במצוות, ובעקבותיו התקרבה כל המשפחה.

יהי זכרו ברוך.

הוכחה חותכת

לפני עשר שנים נחשפה בפתח תקוה כנופיית ניאו-נאצים שחבריה נהגו להצדיע במועל-יד, היכו יהודים וריססו צלבי-קרס על בתי-כנסת. שנתיים לאחר מכן החליט אלכס, הצעיר שבין חברי הקבוצה, להיכנס בבריתו של אברהם אבינו. אלכס-יוני הוא בן למשפחת עולים מרוסיה, שלמד בבית הספר הדתי בישוב נחלים. אמנם הוריו לא היו דתיים, אולם המשמעת וההשכלה שהוקנו לתלמידי בית הספר, כמו גם חופש הפעולה הדתי שניתן לתלמידים – קסמו להם. סבתו של יוני היא ניצולת שואה. באופן אבסורדי ביותר, מצא

עצמו נכדה הצעיר נסחף לחבורת נערים שהאידיאולוגיה בה נפנפה הייתה ניאו-נאצית.

יוני נחשב תלמיד מצוין ואהוב, אולם מסתבר כי עמוק בנפשו פנימה, חש חסר בתחושת משמעות ושייכות בסיסיות. מהוריו לא קיבל מעולם הסבר על משמעות יהדותו, ובקרב חבריו לספסל הלימודים חש מבודד ודחוי. חסמים נפשיים אלו הובילו אותו לנפילה אל חברה לא טובה, של נערים פוחזים והוללים. יוני החל לצאת עימם לבילויים, אליהם הצטרפה שתייה בכמויות גדולות מאוד. הנערים הסתבכו בקטטות, והשתעשעו ברעיון שהם 'גזע עליון'. מבלי משים נסחף יוני אחריהם, כשהוא נוכח במעשי אלימות והתעללות סדיסטית של בני החבורה המשועממים.

יום אחד, הגיע הסוף למצב. המשטרה עלתה על החבורה והניחה עליה את ידה. כל חברי הכנופיה נעצרו, ויוני ביניהם. בחסדי הי"ת ובסיוע צוות בית הספר, הצליח יוני להוכיח את חפותו וחוסר נגיעותו באידיאולוגיה ניאו נאצית אנטישמית. מכאן, החל המפנה החיובי בחייו של יוני. הוא החל בתהליך מעמיק של חיפוש משמעות לחייו, ומתוך כך הפך לשומר תורה ומצוות. לאחר התלבטות ומאבק פנימי קשה הגיע יוני להחלטה האמיצה – הוא רוצה לעבור ברית מילה ולהפוך ליהודי כשר. מבחינתו, ההחלטה אליה הגיע בכוחות עצמו, בגיל מבוגר ומתוך בשלות פנימית, מהווה הוכחה חותכת לכך שהוא מוכן לקשר אמיתי עם הקדוש ברוך הוא.

השחקן שבחר במילה

שחקן הנוער של נבחרת ישראל בכדורגל בוריס צ'שני'ה עלה ארצה עם משפחתו לפני למעלה מעשור. לאחרונה, אמור היה לנסוע לחו"ל לאימוני הנבחרת לקראת התחרויות החשובות שעמדו בפניה. במסירות נפש של ממש, ויתר בוריס על הנסיעה החשובה על מנת להיכנס בבריתו של אברהם אבינו ע"ה. תחילה היה בדעתו לדחות את הברית לאחר הנסיעה, אולם לאחר ששמע מאנשי הארגון על חשיבותה של הברית לנשמתו, ויתר על הנסיעה לטובת הנשמה.

ברית מילה ועסקת חבילה

יהודי בן שבעים יוצא קייב שבאוקראינה הוכנס בבריתו של אברהם אבינו על ידי ארגון 'ברית יוסף יצחק'. היהודי הוא ניצול שואה. בהיותו בגיל שבע נרצחה אימו הי"ד על ידי הנאצים ב'באבי יאר' על יד קייב יחד עם עוד כמאה אלף יהודים. לאחר ברית המילה, מתנדבי הארגון הניחו לו תפילין בפעם הראשונה בחייו, והוא יצא מגדר של 'קרקפתא דלא מנח תפילין'. לאחר בירור התגלה שהיהודי הוא גם בכור. היהודי ביקש לערוך פדיון הבן, ולאחר שהובהרה לו המשמעות הרוחנית של 'פדיון הבן', פרץ היהודי בבכי של התרגשות כשהוא נזכר בילדותו ובאמו הי"ד. המחזה היה מרגש במיוחד: ברית מילה, פדיון הבן ובר מצווה במאורע אחד – בגיל שבעים.

ניצל מפיגוע ונכנס בברית

בן ציון צ'רניחובסקי בן החמישים, עבד כמאבטח בכביש המנהרות בין ירושלים לביתר. בפיגוע שבוצע על ידי מחבלים נפגע בן ציון באורח קשה. הוא ספג חמישה כדורים, בראש, בריאות, בבטן וברגל, והיה בסכנת חיים. לאחר סדרת ניתוחים קשה, החל להחלים, בעוד שהכדור שחדר לראשו פגע במרכז הדיבור ובמשך חצי שנה לא יכול היה להגיד אפילו מילה אחת. לאחרונה חזר בן ציון בתשובה והחל לשמור תורה ומצוות. בניסים גלויים חזרה יכולת הדיבור ולאחר התאוששות והחלמה הגיע לארגון 'ברית יוסף יצחק' על-מנת להיכנס בבריתו של אברהם אבינו. בהשגחה פרטית התארח בארץ המוהל המפורסם הרב ישראל (ברודי) שטרן מלונדון וכובד לערוך את הברית.

מהמיסיון לברית

ארגון 'ברית יוסף יצחק' ערך ברית מילה ליהודי בן עשרים ושש. היהודי הינו בן לזוג יהודים המשמשים כמיסיונרים הנוודים בכל העולם לטובת המיסיון. הניצוץ האיר בנימול והוא התעורר בתשובה. בתפילתו בעת רצון בשעת הברית, ביקש הנימול מהקב"ה שיזכו בני משפחתו – אחיו, אביו ואימו לחזור בתשובה שלימה ולאבינו שבשמים ולתורתנו הקדושה. מסתבר, שהאב נולד בניו יורק והאם יהודיה ממוצא מרוקאי, וכשהתנצרו לא עשו לו ברית מילה.

כעת, כאמור, החל לקיים תורה ומצוות, ונקרא שמו בישראל מיכאל. כעבור זמן קצר פנה גם אחיו שגר בארה"ב לארגון ברית יוסף יצחק שרצונו להכנס בבריתו של אברהם אבינו ע"ה. הארגון הפנה אותו לרב ישראל הלר בשכונת המלך קראון הייטס. ועוד בן חזר ליהדותו.

וְבָאוּ הָאֲבָדִים בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר וְהַנְּדָחִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, וְהִשְׁתַּחֲוּ לֵה' בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַם.

"גם במנוחתו לא ישכנו ערלים..."

ערב יום הכיפורים תשס"ו.

בליוז לאוניד, בן חמישים ושמונה, עלה לארץ ממולדוביה ומתגורר בחיפה. לאחרונה מתחזק בליוז בשמירת מצוות ואף הולך לבית הכנסת במקום מגוריו. בתפילת שבת נתקלו עיניו בפסוק "גם במנוחתו לא ישכנו ערלים..." וכתוצאה מכך החליט לעשות ברית. בליוז נכנס בבריתו של אברהם אבינו בערב יום הכיפורים ונקרא שמו בישראל "יצחק".

מילה בעקבות מילה

אחד המוהלים של ארגון 'ברית יוסף יצחק' שהה במוסקבה. היה זה שעות ספורות לפני מועד טיסתו חזרה ארצה. כעשרים דקות לפני השקיעה, שוחח המוהל בבית הכנסת עם הרב יצחק זילבר. עודם מדברים, נכנס יהודי ושאל: "מהי יהדות?" הרב יצחק שוחח עימו מעט, ושאלו: "האם הנך נימול?". היהודי השיב בשלילה. עמד הרב יצחק והסביר לו את חשיבות מצוות המילה. כעבור מספר דקות השתכנע היהודי והסכים להיכנס בבריתו של אברהם אבינו. הברית התקיימה דקות ספורות לפני השקיעה...

בעקבות הברית, העמיק היהודי את התעניינותו ביהדות, ונשלח לשיבה במוסקבה. הניצוץ שבנשמתו הפך לשלהבת. הכל בזכות הברית מילה.

מעשה אבות סימן לבנים

בבית ספר יהודי ברוסיה, לימדה המורה חומש בראשית. בהגיעה לפרשת לך-לך, היא תיארה לתלמידים את מסירות נפשו של אברהם אבינו, שנימול בגיל תשעים ותשע שנים. הסיפור עשה רושם עז על התלמידים, וכולם כאחד נעמדו ודרשו לזכות אף הם להיכנס בברית. עד מהרה נוצר קשר עם ארגון 'ברית יוסף יצחק' ונקבע מועד מתאים. המוהלים המומחים ישי דהן וחיים רובין טסו במיוחד מארץ הקודש, וכל בני הכיתה זכו ביום אחד להיכנס בבריתו של אברהם אבינו.

הפגנת הילדים

לפני למעלה משני עשורים, היה המוהל ד"ר שפיט אמור לטוס ממוסקבה לקזחסטן בכדי לבצע עשרים וחמשה בריתות מילה לילדים, תלמידי בית הספר היהודי במקום. הטיסה התעכבה עקב סיבות טכניות. כראות הילדים כי המוהל מתמהמה, ערכו הפגנה: הם רוצים כבר להיכנס תחת כנפי השכינה!!!

עקשנות שהשתלמה

בירושלים התגורר בחור ממדינות חבר העמים, שלדאבון הלב, כמו יהודים רבים אחרים שהגיעו ממקומות אלו, טרם נימול. עז היה רצונו של הילד להיכנס בבריתו של אברהם אבינו. הוא פנה אל ארגון 'ברית יוסף יצחק', אולם לא היו ברשותו תעודות לידה מקוריות המאשרות את יהדותו. תעודות אלו נמצאו בידי דודו, אחי אימו, שהתגורר באשקלון. הדוד, אדם מבוגר כבן שבעים, סירב בעקשנות למסור את התעודות הנדרשות לצורך אישור יהדות לאחינו. בראות אנשי ארגון שכך, החליטו לשנות טקטיקה, ובקשו ממנו להגיע עם המסמכים למועד שנקבע לקיום ברית המילה. לכך, לא סרב הדוד. ביום המיועד הוא הגיע לרבנות ובידיו התעודות לאישור יהדות. משהגיע למקום הוברר שגם הוא לא נימול. הוא התבונן סביבו וליבו זע בראותו את שמחתם של הנימולים לאחר הברית. בו במקום החליט אף הוא להיכנס בבריתו של אברהם אבינו.

מילת הלב

חלק בלתי נפרד מתהליך הברית, הוא טקס הענקת השם במהלך הברכות שלאחריה. פעמים רבות כולל הטקס חוויה מיוחדת ומרוממת של החלפת שם נכרי בשם יהודי. אך לא לכולם מהווה ההחלפה חוויה קלה. אחד הנימולים שנשא שנים רבות שם נכרי על שם הצאר הרשע ניקולאי, התנגד בכל תוקף לשנות את שמו לשם יהודי. כל שכנועי המוהלים לפני הברית לא נשאו פרי. גם הנימולים הרבים המבוגרים ממנו ששינו את שמם, אותם הביאו אנשי הארגון כהוכחה לכך שהדבר בר ביצוע, לא הצליחו להזיזו מעמדתו. עם תום הברית, כאשר הכריז המברך "ויקרא שמו בישראל" – הופתעו הנוכחים לשמוע את הנימול בקול חלש אך צלול: "אליהו" בן "פנחס". וכידוע פנחס הוא אליהו.

בעקבות הברית נפתחה גם ערלת הלב.

הסנדק שנימול

יהודי עולה מצרפת הגיע לאחת הבריתות שערך הארגון לשמש כסנדק. תוך כדי המעמד סיפר היהודי שהוא עבר ברית מילה בבית רפואה בצרפת. בירור קל העלה ש'המוהל' היה לא אחר מאשר רופא גוי. מיד לאחר הברית עבר הסנדק הטפת דם וכך זכה לשמחה כפולה: זכות הסנדקאות וזכות המילה.

הרופא שנימול

רופא יהודי בפלורידה הגיע לשמש סנדק בברית מילה של יהודי מבוגר. במהלך הברית, סיפר הרופא לתומו שהוא נולד נימול ומשום כך לא עבר מעולם ברית מילה. לאחר בדיקה התברר שהיהודי ערל... הוא עלה אחר כבוד על שולחן הניתוחים ונכנס בבריתו של אברהם אבינו עליו השלום.

המוהל שנימול

יהודי יקר המשמש כמוהל בדרום אמריקה, המתין במשך שנים רבות לילדים. הוא הוציא סכומי עתק על רופאים וטיפולים, אולם הללו לא הניבו כל פרי.

באחד הימים, שמע המוהל כי הסנדקאות הינה סגולה להיפקד בילדים. הוא הגיע לירושלים על מנת לשמש סנדק באחת הבריתות של הארגון. קודם שהחלה הברית, ביקש המוהל להיבדק בעצמו עקב חשש שקינן בו...

סוף דבר, המוהל נימול תחילה ולאחר מכן שימש כסנדק בברית המילה שלכבודה הגיע. לא קשה לנחש, כי באותה השנה זכו המוהל ואשתו להיפקד בילד.

מילה גוררת מילה

נער יהודי עולה מרוסיה שטרם הגיע לגיל מצוות, ביקר בכותל המערבי. שם שפך נפשו לפני ה' וביקש בשפת אימו, רוסית: הקב"ה אם אני צריך לעשות ברית מילה בבקשה תראה לי את הדרך לכך"... עוד המילים על דל שפתיו, נגשו אליו כמה יהודים חסידי חב"ד בעלי ארשת חביבה שעסקו בזיכוי הרבים בהנחת תפילין, ומסרו לו דפי מידע אודות ארגון 'ברית יוסף יצחק'.

והוסיפו: "שמענו אותך מדבר רוסית, לכן מסרנו לך חומר בשפה הרוסית". הם לא שיערו כלל על מה הוא התפלל רגע לפני כן...

יהודי טרם שנתגייר

אחד הנימולים של הארגון, עת שכב על שולחן הניתוחים, סיפר לצוות את סיפורו המדהים: הוא עולה מסין, שהגיש בקשה ברבנות לעבור גיור. משנשאל מדוע, השיב כי במשפחתו היו יהודים. לאחר בירור יסודי, הוברר לתדהמתו כי סבתו הייתה יהודייה ממוצא רוסי. היא ברחת מרוסיה לסין, והתחתנה עם אזרח מקומי בסין. מנישואין אלו נולדה לה בת. הבת נישאה לאזרח סיני, ונולד לה בן. ה'סיני' שביקש להתגייר היה לא אחר מאשר בנה. אם כן, אדם זה הנו יהודי לכל דבר ואינו צריך לעבור גיור.

כעת, משנודע לו שהינו יהודי, כל שנותר הוא לעבור ברית מילה ולהפוך ליהודי שלם.

ירידה לצורך עלייה

ארגון 'ברית יוסף יצחק' עורך בריתות בכל מקום. אפילו בבתי סוהר. [בבדיחה דורשים, שההבדל בין חדר ניתוח בבית סוהר לחדר הניתוח בבית הרפואה הוא רק בסורגים...]. אחד האסירים שנימול התבטא אחרי הברית: "היה כדאי להגיע לדיוטא התחתונה, רק כדי שאוכל לעבור ברית".

ברית חפזה

באחד הימים, בשעה 14:00 התקבל טלפון במשרדי הארגון. האדם שמעבר לקו ביקש עריכת ברית לזוג תאומים, למחרת בישב שלומי (הסמוך לגבול לבנון). לאחר ברור על מועד הולדת התאומים התברר שהיום השמיני הוא היום, ולא מחר כפי שחשבו ההורים. בו במקום אולתרו מוהל וסנדקים, שהספיקו בסייעתא דשמיא להגיע למקום במהירות לפני השקיעה, שהייתה באותו יום בשעה 16:30. בהשגחה פרטית השמות שניתנו לתינוקות היו זהים לשמות הסנדקים, שהגיעו דרך השגחה פרטית כאילו במקרה, ובחפזון.

ברית תחת טיול

באחד הימים התקבלה במשרדי הארגון הודעה, כי תלמיד באחד מבתי הספר מעוניין לעבור ברית מילה. צוות הארגון נענה מייד והודיע שהברית תיערך בו ביום. מההנהלה מסרו, שיתכן והילד לא יסכים לעריכת הברית ביום זה, עקב טיול שתוכנן בדיוק להיום. צוות הארגון הוגיע את מוחו בניסיון לחשוב כיצד לשכנע את התלמיד לוותר על הטיול, אולם הילד פתר את התהיות. כשנשאל האם הוא רוצה לעבור את הברית היום, השיב מיידית: "כן, ודאי ומיד!". הברית נערכה ללא שהיות. אשריכם ישראל!

כתינוק הבורח

יהודי יוצא קווקז (אזור בו רוב היהודים נימולים) פנה לארגון וביקש שיערכו לו ברית. לשאלה מדוע לא נימול בהיותו תינוק, השיב כי בעת לידתו ישב אביו במאסר. משהשתחרר האב חלה התינוק, וההורים נאלצו להמתין זמן רב

להחלמתו. בהגיעו לגיל ארבע הזמינו מוהל בשעה טובה, אולם הילד שכבר היה בוגר דיו בשביל לפחד, ברח למקום מסתור והתחבא עד יעבור זעם. החיפושים הקדחתניים אחריו לא העלו מאום, והאורחים נואשו והתפזרו לבתיהם. ההורים הנבוכים המציאו למוהל תינוק בן שמונה ימים בכדי לרצותו, והוא מל אותו ושב לביתו. כך עברו על היהודי השנים מבלי שזכה להיכנס בברית. כעת, משהתבגר, הוא הגיע לארגון מרצונו בכדי לתקן את המעוות.

מילה בזכות 'טעות'

אחד מצוות המוהלים של הארגון עלה על אוטובוס בניו יורק לנסיעה, ובאקראי נודע לו שעלה בטעות על האוטובוס הלא נכון. בין לבין הבחין כי הנוסע היושב לצידו הינו יהודי מחבר העמים. המוהל נכנס אתו בשיחה, והם הגיעו – איך לא – לנושא הברית. התברר שהלה טרם נימול. בחסדי השי"ת הצליח המוהל לשכנעו להיכנס בברית. או אז הבין שמשמים גלגלו שיעלה לאוטובוס הלא נכון.

בושה שהוסרה

יהודי כבן חמישים וחמש פרץ לאחר הברית בבכי חסר מעצורים, והביע את גודל התרגשותו ביום זה. "עד עתה" – הוא הוסיף – "התביישתי לעלות לתורה, מכיוון שהייתי נחשב כערל, כעת הנני מרגיש יהודי ככל יהודי אחר!"

מהפרטיזנים לבריתו של אברהם אבינו

סטיבן הוא פרופסור מאוניברסיטת מיאמי בפלורידה. סטיבן נולד בשנת 1944 בהרי האולמפוס ביוון, בזמן השואה. שלוש שנים קודם לכן, ברח אמו, צעירה בת שבע עשרה, מסלוניקי שביוון אל הרי האולימפוס, מאימת המוות והמלחמה. על מנת להצטרף לפרטיזנים. אולם היא ידעה היטב כי בכדי להפוך לאחת מהם עליה להרוג במו ידיה חייל גרמני ולהביא את הרובה שלו אל הפרטיזנים. רק כך ניתן להצטרף אל הלוחמים. בדרך לא דרך השיגה הנערה האמיצה רובה והפכה לאחת מן החבורה... שם, על שפת אחד הנחלים, היא

הצטרפה אל הפרטיזנים השוהים שם. תחילה היא עבדה עבורם בשירותים שונים כמו בישול, ונקיונות. ולאחר מכן כפרטיזנית מן המניין לכל דבר.

במהלך שהותה בהרי האולימפוס נולד סטיבן, ושם בילה את שנותיו הראשונות בעולם. סטיבן לא נימול מעולם, שכן אימו חששה שיגלו את זהותו היהודית ויהרגוהו.

שנות ילדותו של סטיבן חלפו עליו בצל תחושה עמומה של מסתורין האופף את אימו. מידי זמן מה הייתה אימו מסתגרת בחדר ואביו אסר על סטיבן ואחיו להתקרב ולהפריע. רק בגיל ארבע עשרה שמע סטיבן לראשונה את קול תפילתה של אימו הבוקע מן החדר. שנים רבות לאחר מכן, בגיל שישים ואחת והוא פרופסור מכובד באוניברסיטה בפלורידה, ביקש הפרופסור להיכנס בבריתו של אברהם-אבינו ע"ה, לכבוד ולעילוי נשמת אימו האמיצה.

בחדרי הניתוח של המרכז הרפואי ווצ'סטר בפלורידה שנתרמו ע"י הרופא היהודי הבעלים של המרכז הרפואי, נערך טקס ברית-המילה שאורגן על-ידי הרב שניאור זלמן גנזבורג מנהל ארגון 'ברית יוסף-יצחק' בארה"ב ובוצע על ידי הרב ירון עמית יו"ר הארגון ביחד עם הרופא המתנדב היהודי היקר ד"ר יעקב כהן והמוהל הרב אלון ראזלה. ויקרא שמו בישראל: שמעון בן רחל. לאחר הברית, נערכו לפרופסור פדיון-הבן ובר-מצווה. בסעודת המצוה שנערכה, קיבל על עצמו הפרופסור להתחיל לשמור שבת וכשרות.

עזרה משמים

היות וב"ה כל השרות ליהודים הוא בחינם ע"י הארגון. לכן משתדלים בעזרה"ת לא למול גויים. ולבדוק עד היכן שהיד מגעת יהדות של המיועדים לברית מילה. סיפור שסיפר המוהל יעקב גיסינוביץ.

סיפור מדהים שקשור על חשיבות של ברור יהדות לפני ברית מילה...

ומדהים עד איפה הדברים יכולים להגיע ומגיעים... אספר לכם מקרה שקרה לי

הגיע אלי בן אדם ושמו זלמן בן אהרון ודבורה לאה פינקלשטיין יליד שנת 60

תשאלו מה יש לבדוק כאן יהדות. הרי שמות ההורים הם שמות יהודיים משני הצדדים, גם של האבא וגם של האמא איזה חשש יש??? איך הוא יכול להיות לא יהודי?

ביקשתי את תעודת הלידה של האם שלו גב' דבורה לאה.

היא נולדה ב 1938

האבא שלה היה שניאור זלמן, ולכבודו קראו את נכדו זלמן שהגיע אלי.

האם פראסקוביה בת קונון Прасковья Кононовна שם רוסי למופת של גוייה גמורה.

הסיפור היה כך. שניאור זלמן שלנו בשנת 1935 נכנס לעבוד במשטרה החשאית הארורה בנקב"ד. שם התאהב בעובדת המצטיינת גב' פראסקוביה והתחתן איתה חתונה אזרחית.

כשנולדה להם בת. האבא שניאור זלמן הלך לרשם האוכלוסין ורשם אותה בשם דבורה על שם אמו שהלכה לעולמה לפני שבוע. פראסקוביה הסכימה בלב שלם כי ראתה את גודל הצער של בעלה על פטירת אמו.

כך לעולם הגיע דבורה בת שניאור זלמן גוייה למהדרין.

ב 1942 פרסקוביה נהרגה בקרב במלחמה.

ושניאור זלמן הכיר בשדה הקרב אחות רפואית צעירה בשם צירל כצנלסון והם התחתנו. וגידלו את דבורה לאה ברוח החינוך הכופר הסובייטי.

הילדה דבורה הייתה חכמה ולמדה בפקולטה למתמטיקה ושם הכירה יהודי בשם אהרון.

הוריו של אהרון תמיד אמרו לו שיש להתחתן אך ורק עם יהודיה.

וכשבאו ההורים של אהרון להכיר את ההורים של דבורה לאה נפטר כבר שניאור זלמן. וגב' צירל כצנלסון לא סיפרה שהיא לא האם הביולוגית של דבורה לאה.

התחתנו בשמחה.

נולד להם בן וקראו לו זלמן על שם האב של דבורה לאה שנפטר חודש לפני חתונתם.

וזלמן בן אהרון ודבורה לאה הגיע לברית וגילה שהוא לא יהודי!!!

ונהפוך הוא

פעם הגיע לארגון אחד שביקש להכנס בבריתו של אאע"ה. הביא המסמכים מרוסיה וכתוב שם שאמו רוסייה. אך אמר אני יהודי בן לאמא יהודיה, אך אני ילד מאומץ ולכן כתוב לי בתעודה הלאום של אימי המאמצת. שלחנו המסמכים לשליח בפטרבורג שבדק במשרד הפנים ונתגלה האמת כפי שאמר שאימו יהודיה!

שילם בחינם

פעם הגיע לארגון אחד שביקש להכנס בבריתו של אאע"ה. הביא המסמכים מרוסיה וכתוב שם שאמו רוסייה ואביו יהודי. אמרנו לו יהדות נקבעת על פי האמא.

אמר מה ??? לפני שעלתי למדינה שילמתי \$500 על מנת שיכתבו לי בתעודת לידה שאבא שלי יהודי ...

מתנת יום הולדת ל'בעל שם טוב' הקדוש

העיירה מז'בוז' היוותה מימי קדם מגדלור של תורה וחסידות, כאשר זרח בה אורו של הבעל שם טוב הקדוש. לאחר החורבן הנורא שהגיע בעקבות שואת יהודי אירופה, הפכה העיירה המוארת לשוממה וחשוכה. דמויות יהודיות לא התהלכו בסמטאותיה ובריתות מילה חדלו מלהתקיים בה.

שנים רבות לאחר מכן, בח"י אלול תשס"ו, יום ההולדת של הבעש"ט הקדוש, הפציע אור חדש-ישן בעיירה הרדומה. באותו היום, הגיעו רבנים ושלוחים

ויהודים רבים לציונו של הבעש"ט הקדוש על מנת להתפלל שם. בעיר חמלניצקי שבאוקראינה נולד תינוק לאם העובדת בבית הספר היהודי בעיר. האם פנתה לשליח הרבי, הרב יהושע רסקין, בבקשה שיסייע בהכנות לקראת הברית של התינוק. הרב רסקין יצר קשר עם המוהל של ארגון 'ברית יוסף יצחק', הרב יעקב גיסינוביץ, מדונייצק שבאוקראינה, לצורך עריכת הברית. היות והיום השמיני חל בח"י אלול, יום הולדתו של הבעש"ט, החליטו בני המשפחה והרב לערוך את הברית במז'בוז' בבית הכנסת המשופץ של הבעל שם טוב הקדוש. הרך הנולד הובא עם משפחתו היישר מהעיר חמלניצקי. הרב יעקב גיסינוביץ, המוהל הגיע בטיסה מדונייצק לקייב ומשם המשיך במונית חמש שעות, וזאת לאחר שיום לפני כן נולדה לו בת למזל טוב. ומל את התינוק. ואז, לראשונה מזה שנים רבות, התקיימה בעיירה ברית מילה לתינוק בן שמונה ימים. האווירה הייתה קדושה ומרוממת. במקום נכחו יהודים נוספים ממקומות שונים ברחבי אוקראינה, רבים מהם מקורבים שהובאו על ידי שלוחי הרבי בערי מגוריהם, בכדי להתפלל על הציון הקדוש ביום הולדתו של הבעש"ט. ברית המילה המיוחדת, שנערכה לאחר שנים רבות של שממה רוחנית במקום, נגעה בליבותיהם של כל הנוכחים.

בברית השתתפו גם יהודים מישראל ומארגנטינה, ששהו על הציון במז'בוז', ונקרא שמו בישראל דניאל. לאחר הברית של התינוק, הכריז אחד המשתתפים, מקורב של השליח הרב אברהם וולף מאודסה, כי גם הוא חפץ לערוך ברית מילה. היות וציוד ניתוח לא היה במקום, המוהל ד"ר יעקב גיסינוביץ נסע לבית רפואה הקרוב לחפש אך למרבה אכזבתם גם שם לא היה. המוהל נאלץ לנסוע שעה וחצי לעיר גדולה סמוכה, שם מצאו ציוד ושילמו בהתאם על כך. המוהל חזר למז'בוז' והכניס את היהודי בבריתו של אברהם אבינו ע"ה ונקרא שמו בישראל – ישראל על שם הבעש"ט הקדוש. יצוין, כי מזה שישים וחמש שנה, מאז השואה, לא נערכה בעירו של הבעש"ט הקדוש ברית מילה, וכעת, ביום אחד – ח"י באלול, נערכו שתי בריתות על ציונו, אחת בזמנה ואחת – שנים רבות אחריו. לאחר שנים רבות של חשכה, הוחזרה עטרה ליושנה ושתי בריתות מילה האירו את המקום בקדושה יהודית.

לא תכבה

פעילי ארגון 'יד לאחים', העסוקים בהשבת נשים יהודיות השבויות בידי בני מיעוטים לחיק עמם ויהדותם, עמלים ללא הפסקה בחזיתות נוספות של השבת יהודים אל יהדותם בכל דרך אפשרית. בחסות הארגון מוקמים שיעורי תורה רבים במקומות שונים בארץ. אחד מהם הוא אזור חיפה והקריות, בו נפתחו שיעורי תורה רבים המיועדים לעולי חבר העמים. לאחר פעילות מקדימה בקרב דוברי הרוסית בקרית ים, התכנסו עשרים נשים לשיעור חדש שהוקם במקום. הנושא של השיעור הראשון הוקדש לכשרות ולבית היהודי.

כשהמרצה דיבר בפני המשתתפות על חשיבותו של המשך קיום המסורת והחינוך היהודי, קמה לפתע אחת מהן, שעלתה לארץ רק לאחרונה מויניצה שבאוקראינה. בהתרגשות רבה היא הצהירה כי היא מקבלת על עצמה לערוך ברית מילה לבנה יחידה בן השנה וחצי. היא סיפרה כי סבה, דוד שמו, היה אחד מאותם יחידי סגולה שדאגו לשמירת הגחלת היהודית של יהודי העיר תחת המגף הקומוניסטי. הוא היה זה שדאג לתקוע בשופר בסתר במניינים המחתרתיים, לאפות מצות במרתפים מוסתרים ולהניח תפילין לנערים ביום בר המצווה שלהם. כשעלה הכורת הנאצי על אוקראינה, והנאצים פלשו גם לויניצה, הושמו היהודים בגטו כשטלאי צהוב בולט על דש בגדיהם. "גורלם של שלושים ושישה אלף מיהודי העיר לא שפר עליהם, והם נרצחו על ידי הנאצים ימ"ש" סיפרה האישה "וגם סבי דוד הי"ד היה ביניהם". בהתרגשות הרבה שאחזה בה, ביקשה האישה לערוך את ברית המילה לבנה הפעוט כבר בימים הקרובים.

כבר למחרת, בשעת אחר הצהריים נערכה ברית המילה בבית האם על ידי מוהל מארגון "ברית יוסף יצחק". בסנדקאות, כובד מנהל סניף יד לאחים בחיפה הרב חנניה זוהר. בסיום הברית כשהגיע המוהל שכובד לומר את הברכות ל"ויקרא שמו בישראל" לחשה האם: "דוד...". כל המשתתפים, שכבר שמעו את סיפוריה, מחו מעיניהם דמעות התרגשות.

בכך לא דעכה הלהבה שהבליחה בשיעור התורה. לאחר הברית הצהירה האם ברטט באזני הנוכחים: "הניצוץ שנדלק בשיעור התורה והזכיר לי את כל משפחת אב סבי ומסירותם למען היהדות, הביא אותי להחלטה לשנות את

הבית שלי, לבית יהודי כשר ונאמן. מהיום אקרא לבני בשם 'דוד', על פני השם האוקראיני שהיה לו עד כה..."

משעבוד לגאולה

דמעות של גיל והתרגשות התערבו בקריאות "מזל טוב" נרגשות, בעיצומו של מעמד צנוע ומרגש ששילב ברית מילה וחנוכת בית. המעמד הזה היה אות לסיומו המרגש של פרק חיים, שתחילתו עצב וייסורים וסיומו הצלה וחזרה לחיים חדשים. שנים ארוכות וקשות חלפו על נ. ושלושת ילדיה בכפר הערבי שבצפון הארץ. מסכת של ייסורי גוף ונפש, בה היטלטלה נ. בין ייאוש כבד לתקווה קלושה, תמה עם חילוצם המוצלח של נ. ושלושת ילדיה בידיהם המסורות של פעילי ארגון 'יד לאחים'. מיד לאחר החילוץ, נקלטה הניצולה נ. בזרועותיהם המקצועיות והרגישות של פעילי הארגון, אשר שיכנו אותה בבית מסתור מאובזר היטב. כאן החלה מלאכת השיקום שנועדה להכשיר את הקרקע לחיים שלווים ומאושרים, עם השיבה המיוחלת לעמה ולמולדתה.

כעבור תקופה קצרה, ניתן היה להתחיל לברך על המוגמר כאשר כל הנתונים הוכיחו כי האם יכולה כבר לצאת מבית המסתור ולעבור לבית משלה, והילדים כשירים אף הם, רוחנית ומנטלית, למעבר למוסדות תורניים וקליטה בהם. בשעה טובה, הועברה נ. למשכנה החדש. המעמד המרגש של חנוכת הבית כלל אירוע מרגש נוסף: טקס 'הטפת דם' לבנה בן השש של נ.. בטקס השתתפו פעילי 'יד לאחים' המלווים את נ. מאז יצירת הקשר הראשוני בכפר הערבי ועד עצם היום הזה.

הרב ישראל ליפשיץ, סגן יו"ר 'יד לאחים' דאז, כובד בסנדקאות. שקט מתוח ונרגש נשמר בחללו של סלון הבית, עת נשמע קולו של המוהל, הרב ידידיה בבושקין מארגון ברית יוסף יצחק המכריז: "אליהו מלאך הברית, עמוד פה לימיני..." דמעות נקוו בעיני המשתתפים עת הוכרז שמו היהודי של הילד, שנקרא עד כה בשמו הערבי מחמוד: "וייקרא שמו בישראל: נתנאל".

"מזל טוב", קראו כל הנוכחים ברגש, "כשם שנכנס לברית, כן ייכנס לתורה, לחופה ולמעשים טובים". רגע לאחר מכן לא נותרה עין יבשה בקהל, כאשר הניצולה נ. שבתקופה האחרונה התקרבה בצעדי ענק ליהדות, ניגשה לבנה

שעבר זה עתה ברית מילה, וחיבקה אותו בחזקה, תוך שהיא פורצת בבכי ואומרת "מזל טוב נתנאל, עכשיו אתה יהודי מושלם".

טרם התיישבו הנוכחים לסעודת המצווה, יצאו כולם בריקוד של שמחה מתפרצת, כשהילד הנימול נישא על כתפי המשתתפים, וקירות הבית רועדים מריקודי השמחה. מזוזות נקבעו בכל פתחי הבית, ולאחר מכן התיישבו הנוכחים לסעודת מצווה שהתקיימה בבית והוכנה מראש בידי פעילי יד לאחים.

כך נסגר המעגל, והמהפך שהחל בחייה האומללים של נ. הסתיים בהפיכת ביתה ודייריו למקום משכן השכינה.

השגחה פרטית שהובילה לברית

כל אחד מכיר את התחושה, ש'היום לא הולך'. כל מה שעושים, באורח פלא, לא מסתדר כפי התכניות. כזו היתה תחושתו של ג.ב, פעיל בבית חב"ד בתל אביב המנהל את מרבית הפעילות היוצאת ממנו, באותו יום קיץ חם. בצהרי אותו יום, הגיעו שני בחורים לבית חב"ד במטרה לסייע. כיוון שלא הייתה עבודה דחופה בבית חב"ד, פנה אליו השליח וביקש שיצא עם שני הבחורים למרכז תל אביב להניח תפילין עם העוברים ושבים. השליח תחב את ידו לכיסו והוציא משם מספר שטרות, מסר לו אותן והוסיף: "זה בשביל מונית...".

היה זה יום חמסין. השמש קפחה. אף על פי כן, שליחות זו שליחות. ג. ושני הבחורים יצאו החוצה לתפוס מונית. לאחר מספר דקות של המתנה בשמש, עצר לידם רכבו של אחד ממקורבי בית חב"ד. "לאן?" שאל בחיוך. "למרכז תל אביב", השיב ג. – "מצטער, אבל אני בכיוון אחר" ענה הלה. לפתע עלה במוחו של ג. רעיון. "חכה רגע... יש לי פה כסף למונית. אם תסכים לקחת אותנו למרכז העיר, על אף שזה קצת מאריך את הדרך, תוכל להרוויח את הכסף ביושר...". שנייה של מחשבה חלפה. "קדימה, עלו, אבל בזריזות אני חייב להספיק להגיע בזמן לשיעור".

השלושה עלו על הרכב והנהג פתח בנסיעה מהירה למרכז תל אביב. אך כשהגיעו קרוב לנקודת המבצעים, התברר כי הרכב לא יכול להתקרב למקום עצמו בשל שינויים בתנועה, ועל כן נאלץ הנהג להורידם במרחק-מה מהמקום.

שוב הדברים לא מתנהלים כמצופה. היה עליהם ללכת כעשר דקות לעבר היעד, משימה לא פשוטה נוכח החום האיום ששרר בחוץ והזיעה שנטפה ממצחם. אם לא די בכך, הרי שלאחר הליכה של כמה דקות התחוויר להם כי פנו ברחוב הלא נכון ובכך התארכה הדרך בסיבוב בכמה רחובות נוספים... לג. כבר היה ברור שהיום זה לא היום שלו.

השלושה המשיכו לצעוד, והנה צועד לקראתם בחור תל אביב טיפוסי, לבוש מכנסי ברמודה קצרים, חולצת חוף אופנתית, ומשקפי-שמש. נראה היה כמי שחוזר מחוף הים או בדרך אליו. על אף שתיאר לעצמו כי יזכה למענה לא סימפטי, ניסה ג. את מזלו, ופנה אליו: "יהודי, תרצה להניח תפילין?" הבחור עצר, הביט בג. חכך בדעתו וענה בחיוך נבוך: "כן, למה לא!?" מבלי לחשוב פעמיים, פתח ג. את תיק התפילין והתחיל להניח לו תפילין. במהלך ההנחה הוא הסביר לו בקצרה על מהות מצוות התפילין ועל החשיבות שבמצווה זו. ג. ראה על פניו כי הוא מקשיב לדבריו ברצינות. "זו הפעם הראשונה שלי", אמר במבוכה. "אני קצת מתרגש"...

ג. נתן לבחור את הדף של קריאת שמע, והלה החל לומר אותה בעברית במבטא אירופאי מובהק. בין כה וכה סימן ג. לבחורים לבל יתעכבו עימו, כדאי שיתקדמו הלאה והוא יהיה איתם בקשר בהמשך.

כשחלץ ג. לבחור את התפילין, קל היה לראות את ההתרגשות שעל פניו. ג. ראה כי זה זמן מוכשר לפתוח בשיחה על יהדות ושמירת תורה ומצוות. השניים החלו לשוחח. הבחור סיפר כי שמו קווין, מוצאו מהולנד, והוא מעריץ נלהב של ארץ ישראל. הוא נוהג לבקר בארץ לפחות פעם בשנה, ולא מוכן לוותר על כך בשום אופן. ידיעה ביהדות לא הייתה לו, הוא רק ידע כי אמו יהודיה שהתייתמה בגיל צעיר ונאלצה לגדול במנזר, אך שמרה על יהדותה במסירות נפש. הוא עצמו נשא ל"ע גויה לאישה אולם כעבור כמה שנות נישואין, נפרדו. כעת הוא מחפש להינשא שוב, אך הוא די מתלבט, כי יש לו שתי אפשרויות – האחת יהודיה, כאן בארץ ישראל, והאחרת בחורה סינית המחכה לו בהולנד. השיחה המעניינת המשיכה וקלחה, וכאילו מבלי משים נפלטה מפיו של ג. השאלה: "קווין, האם עשית ברית מילה?" "ברית מילה זה החלום שלי. הרבה שנים שאני הולך עם הרגשה שזה חסר לי וזה מאד מטריד אותי" השיב קווין בעיניים נוצצות, והוסיף כי הוא בקשר עם רב

בהולנד שאמר כי יסדר לו ברית מילה, אך העניין מתעכב זמן רב, וגם דורשים ממנו סכום כסף לא קטן.

פתאום נזכר ג. כי שבועיים קודם לכן, ביקר הרב ירון עמית מ'ברית יוסף יצחק' בבית חב"ד והשאיר לו את כרטיס הביקור שלו לכל מקרה שיזדקק. הוא ראה בכך השגחה פרטית מופלאה. מיד שלף את הכרטיס וחייג אליו. הוא סיפר לרב ירון על הפגישה עם היהודי מהולנד שחולם לעשות ברית אך אין הדבר עולה בידו. הרב ירון הקשיב בהבנה והשיב: "תשאל אותו אם יש לו תעודות המוכיחות את יהדותו". ג. העביר לקווין את השאלה, והוא השיב בחיוב. הוא אף הוסיף כי מכיוון שהחל את תהליך העלייה, יש לו את כל המסמכים הנדרשים המעידים על יהדותו.

"יש לו הכל", השיב ג. לרב הרב ירון לתוך השפופרת, "מתי אתה חושב שהוא יוכל לעבור את ברית המילה?" – "תבוא עוד היום לירושלים!" קבע הוא מיידית. – "היום?" שאל ג. בפליאה. – "כן, כן יש לנו מוהל עם חדר ניתוח עד השעה חמש. חבל על כל רגע. שיבוא עוד היום!"

הכל היה לא צפוי, אבל לאור קולו הנחרץ של הרב ירון, הישיר ג. מבט לקווין ואמר: "הוא אומר שתבוא לעשות את הברית מילה היום!"

"היום?!"

פניו של קווין החלו להאדים. נראה כי בשורה זו הייתה בשבילו 'שבירת הכלים' של ממש. הוא חייך במבוכה ואמר "היום? ממש היום? המממ... אני לא יודע..." – "טוב תשמע, אחזור אליך עוד מעט", מלמל גם ג. די מופתע לתוך השפופרת וסיים את שיחת הטלפון עם הרב ירון.

"תראה זה לא פשוט. לא הייתי מוכן לזה... אני צריך לחשוב על זה", התנצל קווין בנימוס. "וחוץ מזה, איך בכלל אגיע לשם? אני לא מכיר את האוטובוסים פה בארץ ישראל!" – "אני אבוא איתך עד לשם, אין לך מה לדאוג. הברית תיערך כמה דקות ואתה בחוץ" התחנן ג. בפני קווין. הוא ראה על פניו כי הוא עדיין מהסס. "תבין קווין, ההשגחה העליונה הפגישה אותנו בצורה פלאית, ומי יודע אם זה לא בשביל זה?!" "מה זאת אומרת?" קווין לא הבין. "כלל לא הייתי אמור לפגוש אותך, פשוט הורידו אותי מהרכב במקום אחר לגמרי, ולאחר מכן טעיתי ברחובות, וכל זה עשה הי"ת רק כדי שאפגוש אותך!..."

הסביר ג. קווין הביט בו במבט מהורהר ואמר: "תשמע, אני גר מספר רחובות מכאן. בוא איתי הביתה, נשב על כוס קפה ונדבר על זה". מובן שג. הסכים בשמחה.

השניים הלכו יחד לביתו, כאשר בדרך מנסה ג. להסביר לו את חשיבותה של מצוות המילה, גם על פי תורת החסידות. כשהגיעו לדירתו, שהתנה שם חברתו גלית. היא הייתה די מופתעת מכל הסיפור, אך למזלו של ג. דווקא עודדה את קווין לקיים את המצווה ולהגשים את חלומו.

קווין ישב על הכורסה, הצית לעצמו סיגריה ושקע במחשבות. לפתע פנה אל ג. ואמר כמו שלא ממין העניין: "אני צריך לבחור לעצמי שם לא?! פנה לפתע לחברתו איזה שם את מציעה לי לבחור?" ושניהם התחילו לזרוק שמות שונים לאוויר. "לסבא שלי קראו אהרן, אולי אקרא לעצמי על שמו?" זרק קווין לחלל האוויר. – "רעיון טוב", השיב ג.. "אהרן זה שם 'זקן'", התערבה גלית "תבחר שם אחר". שמות נוספים המשכו להתעופף בחלל האוויר

עד שקווין קם ממקומו ופסק: "חבל על הזמן אני ניגש להתארגן ואחר כך נחליט מה עושים!" ג. התפלל לנס שיתחולל בינתיים.

בין כה וכה הטלפון הסלולארי של ג. צלצל. על הקו היה הרב ירון: "תשמע, יש לי נהג שחוזר מתל אביב לירושלים בשעה שלוש, תהיה איתו בקשר. הוא ייקח אתכם בדרך!" – "אין בעיות", השיב ג. מקווה עדיין לתשובה חיובית מקווין. ג. התקשר לנהג וסיכם עימו על נקודת מפגש ברחוב בו ג. והבחורים אמורים היו להניח תפילין, כאשר ג. יעלה ראשון ולאחר מכן ייסעו יחד לקחת את קווין מביתו. כשהופיע קווין בסלון, חיך ואמר: "בסדר, אני הולך על זה! חיכיתי כל כך הרבה, חבל לוותר על ההזדמנות!" לשמחתו של ג. לא היה גבול. "נהדר..." הוא אמר בחיוך מלא סיפוק, והודיע לקווין על הרכב עם הנהג שייקח אותם ויביא אותם למרפאה בירושלים עד השעה שלוש. "תהיה מוכן עם כל המסמכים על הכביש הראשי, נבוא לאסוף אותך בשלוש!" אמר ג.. העניין סוכם וג. יצא חזרה לרחובה של עיר להמשיך ב'מבצעים'. כמתוכנן, כמה דקות לפני השעה שלוש, הגיע הנהג וג. עלה על המכונית. יחד הם נסעו לרחוב הראשי כמו שקבעו, אבל קווין לא היה שם. "איפה הבחור שלך?" שאל הנהג. "הוא היה אמור להיות כאן", השיב ג. כשהוא בולש בעיניו אחר העוברים ושבים. "סע עוד כמה מטרים קדימה, נראה מה קורה".

ג. החל לחשוש שמא קווין נסוג וויתר על כל העניין ברגע האחרון... לפתע ראה את קווין עומד בפנינת רחוב אחר ממה שסיכמו. ניכר היה כי הוא מבולבל ומחפש דבר מה.

"קווין" צעק ג. "אנחנו כאן!"

קווין הפנה לעברו מבט מופתע, והחל לצעוד לעבר המכונית. ג. לחץ את ידו בחמימות והם נכנסו לרכב. "לא תאמין מה קרה. זה פשוט נס..." מלמל קווין. "מה קרה?" שאל ג. ואז קווין סיפר כי הוא חשב שקבעו להיפגש ברחוב אחר, אך בגלל שהוא לא מכיר מספיק את רחובות תל אביב, לא הצליח להגיע לשם, ובכל פעם התבלבל, עשה סיבוב וחזר לכביש הראשי בפנינת רחוב אחר. "חשבתי לעצמי כי אם לא אפגוש בכם, סימן שאני לא צריך לעשות ברית", הסביר. "עודי עומד כך מבולבל, שמעתי מישהו צועק 'קווין'. זה היית אתה, ואז הבנתי שזה אכן משמייים, שזה הדבר הנכון, או כמו שאמרת לי קודם 'השגחה אלוקית'". "אין סוף לניסים", אמר ג. בהתרגשות, וידע על מה הוא מדבר... שלא כמתוכנן, בשלב מסוים נפרדו, וקווין המשיך עם הנהג למרפאה בירושלים. בשעה ארבע וחצי התקשר ג. לברר מה קורה. אחד מנציגי 'ברית יוסף יצחק' הרים את הטלפון וסיפר כי הכול הולך מצויין עד כה, וכי הם כבר סיימו את הברית. ג. שמח מאוד על הזכות הגדולה שנפלה בחלקו לעזור ליהודי להיכנס בבריתו של אברהם אבינו, והיה סקורן לשמוע מה קורה איתו. למחרת התקשר ג. אל קווין. "אז איך קוראים לך עכשיו?" שאל בסקרנות. "יש!" השיב בשמחה גלויה. "התלבטתי מאוד איזה שם לבחור לעצמי. כשהגעתי לחדר הניתוחים שאלתי את המוהל לשמו, הוא אמר לי ששמו 'ישי' וזה נשמע לי 'מצלצל טוב', אז בחרתי להקרא בשם זה. השניים שוחחו עוד על המשך דרכו ביהדות ובחיים בכלל, והבטיחו זה לזה לשמור על קשר. ישי שב להולנד וכעבור חודשיים התקשר לבשר לג. כי מגיע לו מזל טוב. הוא וגלית באו בברית הנישואין. הוא מתכוון לעלות ארצה שם יקבע הזוג את מושבו. חלפה כשנה, ושוב טלפון מישי. הפעם שמח לבשר לג. כי נולד לו בן בשעה טובה ומוצלחת. בקשה מעניינת הייתה בפיו – שהמוהל שמל אותו יהיה גם המוהל של בנו. "אין סגירת מעגל טובה מזו", הסכים איתו ג. וטלפן לארגון 'ברית יוסף יצחק' כדי לאתר את המוהל. הנה כי כן, ההשגחה הפרטית הובילה את שליחו של הרבי בדרך לא דרך להכניס דורות של יהודים בבריתו של אברהם אבינו.

השגחה במצדה

קיץ אחד, התבקש הרב ירון מטעם ארגון 'אור חיה' למסור הרצאות במסגרת נופש שהתקיים בעין גדי. אך זמן קצר קודם לכן ביקר הרב ירון בעין גדי ובמצדה הסמוכה, אולם באופן בלתי מוסבר, התעורר בו לפתע דחף פנימי חזק לנסוע לטייל במצדה. הוא לא הצליח להבין את עצמו. "מה קורה לי?" שאל בליבו. הוא הכיר את עצמו כאדם שקול ורציונאלי שאינו נכנע לדחפים מכל סוג שהם. אולם הפעם הקול הפנימי היה חזק ממנו. בפסק הזמן שבין הרצאה למשנה, מצא הרב ירון את עצמו עולה על הרכב כשפניו מועדות ל... מצדה.

הסיור במקום הסתיים די מהר, והוא פנה אל הרכבל המעניק למטיילים חוויה של צפייה בנוף המרהיב ממבט הציפור, תוך נסיעה מהנה בין שמים לארץ. האדם היחיד אותו פגש היה העובד האחראי להפעלת הרכבל. הלה פנה אל הרב ירון במבטא רוסי כבד, והרב ירון כהרגלו מיהר להושיט לו את כרטיס הביקור של הארגון – בשפה הרוסית, כשהוא מסביר לו על הארגון העורך בריתות מילה ליהודי רוסיה. העובד הגיב בחיוב והבטיח שיגיע לעבור ברית מילה.

הטיול נמשך, ולמען האמת, חש הרב ירון שעמום כבד. הוא לא הבין מה משך אותו לכאן, אולם במחשבה שנייה תפס כי ביקורו היה מכוון מלמעלה, כדי שיפגוש את אותו עובד ויסב את תשומת ליבו לנחיצות קיום מצוות ברית המילה. מספר ימים חלפו, והעובד קיים את הבטחתו והגיע לקיים את מצוות ברית המילה. שוב, בפעם המי יודע כמה, נוכח הרב ירון בהשגחה הפרטית המופלאה המכוונת את האדם בכל צעדיו, כאשר הוא משמש שליח בלבד לקיום רצון הבורא. ההשגחה העליונה מביאה כל אחד למקום מגוריו, בשביל חיזוק היהדות והרבצת התורה. כשחורשים וזורעים – זה צומח.

מילה הבאה לידך אל תחמיצנה

היה זה כאשר התגורר הרב ירון במיאמי שבפלורידה. באחד הימים צלצל הטלפון הנייד שלו. מעבר לקו נשמע יהודי שהציג את עצמו בשם שמעון. "אני בן שישים ושתים, מתגורר בשיקאגו. אני רוצה לעבור ברית מילה." "אם

כן, קיימות שתי אפשרויות" – הגיב הרב ירון בתכליתיות. "האחת – שתגיע לפלורידה ותתארח אצלי, ונערוך את הברית בחדר ניתוח מסודר. האפשרות השנייה היא שאני אטוס לשיקאגו עם ארבע מזוודות, המכילות את כל הציוד הסטרילי הנדרש, ונערוך את הברית שם במרפאה של רופא יהודי יקר שעזר רבות בעבר להכניס יהודים בבריתו של אברהם אבינו עליו שלום במרפאתו". האיש השיב בטון החלטי: "לא, בפברואר אני אגיע אליך למיאמי".

כעבור זמן מה, טס הרב ירון לניו יורק. הוא צלצל אל שמעון וספק הציע-ספק קבע כי מכיוון שהוא כבר בדרך למטוס לניו-יורק, וכל הציוד עימו – ימשיך לשיקאגו וימול את שמעון. שמעון הגיב "לא, בפברואר אני אגיע למיאמי..."

חלפה תקופה נוספת, והרב ירון הוזמן לערוך ברית מילה בשיקאגו. הוא יצר שוב קשר עם שמעון ואמר: "אני מגיע לשיקאגו. הבה ננצל את ההזדמנות לערוך לך את הברית!" אך שמעון הגיב: "לא, פיטרו אותי מהעבודה וכעת אני מתגורר בלוס אנג'לס בקליפורניה ביחד עם בני...". – "אם כבר אהיה בשיקאגו" לא אמר הרב ירון נואש – "אמשיך מערבה בטיסת המשך ואמול אותך". אולם שמעון בשלו: "בפברואר אגיע למיאמי... הרב ירון החליט להיות גלוי. "אמור לי את האמת, מה מפריע לך?" הוא שאל ישירות. שמעון שתק לרגע בהיסוס. נשימותיו הכבדות נשמעו מעבר לקו. ואז השיב: "אומר לך. אחי עבר ברית מילה ולאחריה הוא סבל מכאבים, שכב במיטה ובמשך תקופה לא יכול היה לצאת לעבודה... אני... אני פשוט פוחד".

"שמע", אמר לו ירון, "אני עורך לך כעת שיחת ועידה עם פרופסור דוד בנדר שנימול על ידי כשהיה בן גילך – שישים ושתים.

בהשגחה פרטית מדהימה בדיוק שנה לאחר הברית, באותו יום בשנה, הפרופסור התחתן בפעם הראשונה בחייו עם יהודיה. (אשתו הקודמת הייתה גויה רח"ל). שאל אותו האם היו לו כאבים..."

שיחת הוועידה עם הפרופסור דוד ארכה קרוב לשעתיים, ובמהלכה עמל הפרופסור לשכנע את שמעון כי סיפורו של אחיו אינו משקף את המציאות, והוא לא יעבור סבל דומה. בתום השיחה פנה הרב ירון אל שמעון: "נו...?"

"בפברואר אגיע למיאמי" הייתה התשובה.

תקופה קצרה לאחר מכן טס הרב ירון לס. פרנסיסקו שבקליפורניה בכדי לערוך שם בריתות מילה. הוא ניסה שוב את מזלו והתקשר לשמעון: "אני נמצא במרחק שעת טיסה מלוס אנג'לס, להגיע אליך?" כמובן, גם הפעם חזרה על עצמה התגובה הנצחית: "לא, בפברואר אני אגיע אליך".

פברואר הגיע, וגם תם.

בתחילת חודש מרץ הידפק לפתע זיכרון עמום על דלתי מוחו של הרב ירון: שמעון! היכן הוא??? חיש מהר מצא הרב ירון את מספרו של שמעון וחייג. אין תשובה. הוא ניסה שוב ושוב אך לא היה מענה. לפתע נזכר כי קיים באופן נדיר במאגר המספרים מספר הטלפון של בנו של שמעון. הוא מיהר להתקשר אך גם כאן לא היה מענה.

בפעם השנייה ענה הבן. בקול עצוב הוא בישר לרב ירון: "לפני יומיים אבא שלי היה אצלי בבית. כששב לביתו הוא קיבל התקף לב ונפטר לבית עולמו". חשבון מהיר של הרב ירון ההמום העלה, כי נשמתו של שמעון עלתה השמימה בסוף חודש פברואר או בתחילתו של חודש מרץ. כנראה שנשמתו חשה מת היא עתידה להיפרד מגופו, ולא רצתה לעוזבו קודם שיעבור ברית מילה.

לדאבון הלב, הוא לא הספיק.

סיפור זה נכתב על מנת שפרסומו יהיה לעילוי נשמתו של שמעון.

כאשר נתקל הרב ירון בעקשנים נוספים הדוחים את עריכת הברית פעם אחר פעם, הוא מספר להם את סיפורו של שמעון. בדרך כלל, זה עובד.

חלומות (לא) שווא ידברו

באחד הימים הגיע הרב ירון יחד עם ר' אריה וונטש, מתנדב המנהל את הארגון בארצות הברית, לס. פרנסיסקו שבקליפורניה, על מנת לערוך שש בריתות מילה באותו היום. אחד הנימולים שמו היה פטרנקו מיכאיל, פרופסור יהודי לאומנות. פטרנקו זה, היה בן לאב רוסי ולאם יהודיה. לדאבון הלב, הוא היה נשוי לאישה נוכריה ואב לשני בנים. לא הייתה לו כל זיקה ליהדות.

בהיותו בן שבעים ושלוש, חלם פטרננקו באחד הלילות חלום מוזר. קול סמכותי ציוה עליו: "לך לעשות ברית מילה!". פטרננקו התעורר, מבולבל. הוא שלח את ידו למתג החשמל במטרה להדליק את האור, אך האור לא נדלק. אין חשמל בחדר. הוא יצא לחדר אחר והדליק אור, נטל לידי ספר תנ"ך רוסי ופתחו. הספר נפתח בתיאור ציווי הי"ת לאברהם לקיים את מצוות ברית המילה. פטרננקו ראה בכך אות משמים, והחליט לפנות לעזרה אל אחיו היהודים. המוסד היהודי היחידי שהכיר הוא הפדרציה היהודית בעירו – המרכז הקהילתי לפעילות תרבות וספורט. שם, הציג את עצמו כיהודי בן שבעים ושלוש, פרופסור לאומנות באקדמיה הראשית לאומנות במוסקוה אשר הגיע לעבור ברית מילה. תגובת הפקיד הייתה: "אם אתה רוצה לשחק פה טניס או כדורסל אתה יכול, אבל ברית מילה..."

פטרננקו נואש ומשך את ידיו מהעניין. כעבור חצי שנה שב ונשנה החלום המשונה. הקול הסמכותי פקד עליו בשנית לקיים את מצוות ברית המילה. הוא התעורר, וגם הפעם לא הצליח להדליק את האור בחדר. אין חשמל. הפעם, הבין פטרננקו כי יש דברים בגו. הוא חיפש רב ומצא את הרב מרגולין, שליח של הרבי בס. פרנסיסקו שפעל בקרב יהודים יוצאי רוסיה. בינתיים הוזמן הרב ירון לערוך ברית בס. פרנסיסקו. כהרגלו הוא יצר קשר עם רבני העיר, הודיע על בואו ושאל אם יש דרישה לבריתות נוספות. הרב מרגולין נענה: "אכן, ישנו יהודי מבוגר, בן שבעים ושלוש, המעוניין לעבור ברית מילה". נוצר קשר עם פטרננקו, ובמועד הברית נימול אף הוא. בזמן הברית, שוחח עימו הסנדק ר' אריה וונטש ושאלו מאיזו עיר באוקראינה מוצאו. הלה השיב "מניקולייב". "הוריך היו דתיים?" הוסיף הסנדק ושאל. פטרננקו השיב: "סבי היה הנשיא של בית הכנסת בו התפלל רבי לוי יצחק שניאורסון, אביו של הרבי!"

ונקרא שמו בישראל מיכאל.

אכן, זכות אבותיו עמדה לו. למעלה ממאה שנה מאוחר יותר, סובבו משמים שהנכד יכנס בבריתו של אברהם אבינו, באמצעות שליחים טובים של הרבי מליובאוויטש: האחד מוהל, השני סנדק, השלישי – רבם של היהודים יוצאי ברית המועצות והרביעי – שליח הרבי, הרב אהרון הכט, מנהל בית חב"ד בס. פרנסיסקו.

לברית הבט

אורן לופט נולד לזוג יהודי הרחוק מאוד מיהדותו. אב ממוצא אמריקאי ואם ממוצא צרפתי שהכירו זה את זה בקומונה היפית בבלגיה בשנות השבעים. אורן נולד בבית רפואה נוצרי. מיד לאחר הלידה חפצה אימו לערוך לו ברית מילה, כמנהג היהודים. עם כל הריחוק מהיהדות, נותרה בליבה זיקה למסורת אותה ראתה בבית הוריה. היא פנתה אל הרופא בבית הרפואה בבקשה שימול את בנה, אך הלה סרב באומרו שלא מקובל לערוך בריתות בבית רפואה זה.

מששבה האם לקומונה וסיפרה על רצונה למול את בנה, הגיבו כולם ברתיעה. "זהו מעשה בלתי מוסרי בעליל!" הצהירו החברים, וההשפעה הסביבתית עשתה את שלה. אורן הרך הגיע לגיל חודש כשהוא עדיין ערל. בשלב זה, הגיעו הוריו יחד עם התינוק הרך לביקור בפריז, אצל משפחתה של האם. הסבתא, אמה של האם הטרייה, הציעה להביא מוהל ולערוך לתינוק ברית מילה, אולם האם התנגדה בכל תוקף: "מה מבין הרב בעריכת ניתוח? צריך רופא!" וכך נדחתה הברית שוב, למועד בלתי ידוע. שנים ארוכות חלפו על אורן. הוא טיפס והגיע לגיל עשרים וארבע ללא ברית מילה. במשך השנים הללו הוא חש תמיד בזהותו היהודית, אולם מעבר לעובדה שהוריו יהודים וסבו כהן לא ידע מאום על יהדות. משפחתו התגוררה בדרום צרפת, הרחק מקהילה יהודית כלשהי. מניין התקיים במקום ביום הכיפורים בלבד, וגם זאת שנים אחדות בלבד. הרגש היהודי היה מתעורר בו כאשר פגש במקרה יהודי נוסף. או אז היה חש כלפיו קירבה מיוחדת. בזאת הסתכמה כל יהדותו.

משבגר אורן, החל לנהל את חייו העצמאיים בהתאם למודל אותו ראה בבית הוריו. בהיותו בן שבע עשרה, עזב את בית הוריו לטובת משאית עם כלבים וחברים. הוא הקים קומונות בעצמו, והתמסר לחיי הפקרות ולמסיבות הוללות למיניהן. בערך בתקופה זו, החלה אימו לחוש בחסר מעיק בנשמתה. היא החלה להתעניין ביהדות, לקרוא חומר בנושא ולחשוב על התקרבות מעשית ליהדות. כשנה לאחר שעזב אורן את הבית, החליטה האם לנסוע לחופשה בארץ ישראל יחד עם בתה, אחותו של אורן. השבועיים בהן בילו השתיים בארץ הקודש השפיעו מאוד על האם, והיו נקודת תפנית בחייה. היא החלה לחלום על עלייה לארץ ישראל. הבעיה היחידה שעמדה בפניה הייתה... אורן. היא לא רצתה להשאירו לבדו בצרפת. היא שוחחה על כך עם אורן והתייעצה עמו כיצד לנהוג. הוא מצידו עודד אותה להגשים את חלומה ולעלות ארצה.

הדחיפה של אורן הייתה המכה בפטיש, והאם החליטה. היא החלה להתארגן לקראת המעבר החד, וכעבור כשנה עלתה לארץ הקודש. אורן נשאר בגפו והמשיך את חייו ללא כל שינוי. הוא החל ללמוד באוניברסיטה, ובמקביל המשיך בארגון מסיבות ובחיי חברה. אולם אט אט החל המצב החדש להעיק עליו. המחשבה על אימו המתגוררת בארץ הקודש חלחלה בו ולא נתנה לו מנוח. "בעצם, אני יהודי" הרהר לעצמו "מה זה אומר לגביי?"

באחד הימים החליט לעזוב את מקום מגוריו בדרום צרפת ולעקור לפריז. הוא הגיע לפריז עם משאיתו עליה הועמס כל רכושו, ומצא עצמו ללא מקור פרנסה. הוא חי בתוך המשאית, ללא קורת גג מעל לראשו. במשך השנים אימץ לעצמו את הכלל ששינן לו אביו, ולפיו עליו להקפיד על החוק ללא סטייה. הוא לא גנב והקפיד להרוויח את לחמו ביושר. גם כעת חיפש לעצמו מקום עבודה מסודר. בהשגחה פרטית הוא נתקל בכתובת של מרכז עזרה ליהודים. "יופי!" הרהר לעצמו "המקום הזה בדיוק בשבילי!". הוא שם פעמיו אל המקום, ועד מהרה עמדו רגליו מול הדלת השחורה, שעליה התנוסס השלט 'מרכז סיוע ליהודים'. דמותו של אורן בתקופה זו הייתה מרתיעה למדי, אפילו מפחידה. שערות ראשו עמדו מסומרות כקוצים, ופניו ואוזניו היו עטויות בתכשיטים שונים ומשונים. הצל שכיסה את עינית הדלת השתהה רגעים ארוכים טרם שהיא נפתחה, ולאורן לא נותרה ברירה אלא להתחיל לדבר אל הדלת הסגורה. "הגעתי לפריז, אני מחפש עבודה, אימא שלי בארץ ואני יהודי". בסופו של הנאום השתכנע האדם שמאחורי הדלת, והיא נפתחה לרווחה. אורן נכנס פנימה. הוא נשאל מספר שאלות והתבקש לחזור על סיפורו. ואז, שאל אותו האדם שמולו שאלה שכמעט הפילה אותו אל הרצפה: "איך אוכל לדעת שאתה יהודי?" -- אורן היה בהלם. מעולם לא חשב על כך קודם לכן. לפתע הכתה בו ההכרה כי הסממן היהודי הבסיסי ביותר – ברית המילה – חסר לו!

סופו של דבר ניאות הארגון לסייע לו. הוא קיבל סכום כסף התחלתי, ובעזרתו התחיל חיים חדשים בפריז. עד מהרה הוא מצא עבודה וחייו נכנסו לשגרה מסודרת. אולם השאלה הנוקבת "איך אוכל לדעת שאתה יהודי?" המשיכה להדהד במוחו ולא נתנה לו מנוח. המחשבה על כך שהוא יהודי אולם טרם עבר ברית מילה חלחלה בו ללא הרף וטרדה את מנוחתו. הוא שוחח על כך עם אימו שבארץ ישראל, ואף היא הסכימה עמו שיש לתקן את המעוות.

כעבור זמן מה הגיעה האם לביקור בצרפת. השניים נפגשו עם רב, והלה נתן לאורן כרטיס של מוהל מקומי. אורן נטל את הכרטיס בתודה, טמנו עמוק בכיסו, ו... הכרטיס נשאר שם. עוד שנים ארוכות.

כל השנים הללו, היה אורן חצוי: מצד אחד חש תמיד חסר ובלתי שלם בהיעדרה של ברית המילה. הוא נהג תמיד להציג עצמו כ"יהודי ללא ברית מילה". בכך ביטא את תחושת החסר והרצון לשינוי. מצד שני הצעד המעשי היה קשה מידי לביצוע. חיי היום יום על שלל עיסוקיהם, עבודה, חברים – דחקו את ביצוע ברית המילה אל שולי סדר היום. כנראה שנפשו של אורן לא הייתה בשלה דייה לצעד האמיץ. הדילמה הפנימית ותחושת חוסר הנוחות רדפו את אורן במשך שנים ארוכות, והוא הדחיק אותן תדיר אל ירכתי מוחו. אמו מצידה לא חדלה מניסיונות השכנוע. היא נהגה לשלוח לו מכתבים ולתאר באוזניו את חשיבות ברית המילה ואת השינוי המבורך שזו תביא בעקבותיה. שאיפות חדשות, שפע גשמי ורוחני ותחושת שלמות פנימית. אורן היה מקשיב, לעיתים מתפרץ בכעס "עזבי אותי, לא רוצה לדבר על זה!" אך בפועל הדברים חלחלו עמוק במוחו ובלבו.

באותה תקופה, חי אורן בקומונה בפריז עם חברים וכלבים גם יחד. הוא עבד קשה למחייתו כמהנדס סאונד, ונאלץ לעבוד בלילות. כתוצאה מכך הוא כמעט ולא ישן, וחוסר השינה יחד עם לחץ החיים נתנו בו את אותותיהם. יום אחד ערכו אורן וחבריו מסיבה. הם שתו לשכרה והתהוללו, ואז פלט אחד החברים מילה שאינה במקומה. בו במקום זינק אורן מעליו בחמת זעם והחל להכותו מכות חזקות. מהלומה, ועוד אחת, ועוד אחת. כמעט שהתפתחה במקום תגרת שיכורים, אולם החברים עצרו את אורן מבעוד מועד. "ראה מה עשית לחבר שלך!" הוכיחו אותו. אורן התבונן סביבו בעיניים מזוגגות ולפתע קלט את שעשה. הוא קם ללא אומר, יצא מהחדר בלוויית כלבתו הנאמנה, ופסע לכיוון היער. אורן התבונן בכלבה ארוכות, ולפתע הכתה בו מחשבה מפחידה: מה קורה לך? הפכת להיות כלב!... ההתפרצות הבלתי מרוסנת התאימה לבעל חיים, ולא לבני אדם. הוא החל לבחון את עצמו ואת התנהגותו והגיע למסקנה הבלתי נעימה: אין הבדל רב בינו לבין הכלבה הגדולה הפוסעת לצדו...

הידיעה המהממת הייתה משפילה ומכאיבה, אולם היא הובילה את אורן לפעולה שתרום אותו מיד למדרגה גבוהה ונעלית יותר. אני לא אהיה בעל

חי! החליט נחושות. הוא שב לביתו, נטל לידיו את הכרטיס שקיבל לפני כשנתיים מהרב ועדיין שכן כבוד בארנקו, וחייג את המספר הרשום עליו. המוהל שהרים את השפופרת מן העבר השני היה הד"ר החבד"י אהרון אלטבה מצרפת. אורן הביע את רצונו לערוך ברית מילה והשניים תיאמו מפגש במקום מגוריו של ד"ר אלטבה. עוד באותו היום הגיע אורן אל המוהל, שקבע עמו מועד לעריכת הברית בעוד שלושה ימים בבית הרפואה. שלושת הימים חלפו על אורן בעבודה רצופה ימים ולילות, כהרגלו. בבוקרו של המועד שנקבע הוא הגיע אל המקום וזכה בשעה טובה להיכנס בבריתו של אברהם אבינו. כשנשאל לשם שבחר לעצמו, השיב "אהרן", כשמו של ד"ר אלטבה – הרופא שמל אותו. הוא קרא בתורה על אהרן הכהן, שהיה אוהב שלום ורודף שלום, וחפץ אף הוא להיקרא בשם זה.

החל מאותו היום, הפך אהרן לאדם חדש.

שמחה גדולה מלאה את לבו, והוא חש שלבו עולה על גדותיו מהתרוממות הרוח. "אני יהודי, ויש לי ברית מילה!" הכריז בשמחה באוזני כל מי שרק מוכן היה לשמוע. ופתאום, החלו הדברים להתגלגל במהירות. שליחי הרבי מלויבאוויטש הגיעו למקום העבודה שלו והניחו לו תפילין בפעם הראשונה בחייו. טקס בר המצווה היה מרגש מאין כמותו. זמן קצר לאחר מכן הגיע אהרן לביקור בארץ הקודש, שם קיבלה יהדותו מימד חדש והוא החל ללמוד במרץ ובהתלהבות על מהות היהדות. בהדרגה, השתנו חייו מן הקצה אל הקצה. הוא נשאר בארץ, נישא והקים בית חסידי איתן. נולדו לו ילדים המתחנכים ברוח היהדות והחסידות הצרופה, ולא עובר יום בו הוא אינו מודה לה' בשמחה ובהתרגשות על המהפך לו זכה בעקבות קיום מצוות ברית המילה. ובכל שנה, בתפילת יום הכיפורים, עת מפזמות שפתותיו של אהרן ברגש את ניגונו של הפיוט "כי הנה כחומר", בכל עת בה בוקעת מפיו התחינה "לברית הבט" – עוברת במוחו מחשבה זהה: ריבוננו של עולם, הבט על הברית. מצוות רבות קיימתי בחיי, אולם איני יודע אם יש מתוכן שנעשו באמת לשם שמיים. מצווה אחת ויחידה עשיתי למענך בלבד, ריבוננו של עולם – ברית המילה.

אנא, לברית הבט.

סגירת מעגל

אלכס אסנין עלה מרוסיה לישראל זמן קצר לאחר המהפכה של גורבאצ'וב בשנת תש"נ. כמו מרבית העולים מרוסיה באותה תקופה, לא זכה אלכס להתחנך על ברכי היהדות הצרופה. הוא הגיע ארצה בשעות הלילה, ולמחרת בבוקר כבר הגיעו אליו פעילי ארגון והחלו לשוחח עמו ולשדלו לעבור ברית מילה. אלכס לא הבין הרבה ממשמעות הדבר, אולם הסכים כמו מרבית העולים לביצוע המצווה. עם הזמן, הוא החל להתקרב אט אט אל יהדותו, עד שהפך ליהודי שומר תורה ומצוות. למעלה מעשור לאחר שעשה את הצעד הראשון לשיבה ליהדות בעזרת ארגון 'ברית יוסף יצחק', הצטרף אלכס לצוות הארגון כאחראי הסברה, פרויקטים וקשרי חוץ. בכך סגר אלכס מעגל, כאשר לזכותו נזקפות פעולות רבות של הפצה, השפעה והכנסת יהודים נוספים בבריתו של אברהם אבינו.

מדבקה...

שנות הקומוניזם ברוסיה 'אחראיות' לעובדה המצערת, כי יהודים רבים ילדי רוסיה של הימים ההם לא נכנסו בבריתו של אברהם אבינו. ילד אחד כזה, אחד מני רבים, נותר ערל, וסבו הצהיר באוזניו: "עד שלא תעבור ברית מילה, לא אנשק אותך!"

חלפו שנים, הילד גדל ועלה לארץ. הסבא שלו כבר הסתלק זה מכבר לבית עולמו. באחד הבקרים הוא התעורר ותפעם רוחו: סבו הגיע אליו שוב בחלום, ואמר לו: "עד מתי תסתובב ערל?! הגיע הזמן לעבור ברית!" הנכד יצא אל הרחוב אפוף מחשבות, והחל את מסלול ההליכה הרגיל שלו. טרם פסע פסיעה אחת, והנה, נתקלות עיניו במדבקת הסברה מטעם ארגון "ברית יוסף יצחק" המודבקת על לוח מודעות בכניסה לביתו. מסתבר כי בחורי ישיבה הדביקו מדבקות פרסום של הארגון.

הנכד הנפעם בלע בשקיקה את תוכן הפרסום, ומיהר ליצור קשר עם הארגון. לא עבר זמן רב והוא נכנס בבריתו של אברהם אבינו. קשה לנחש מי מבין השנים, הסב או הנכד, היה מאושר יותר.

קריאה משמים

עם התקדמות הטכנולוגיה, השתכללו גם שיטות הפרסום של ארגון 'ברית יוסף יצחק', והוא החל לשלוח פרסומות על בריתות מילה בחינם למבוגרים ותינוקות, באמצעות חברה למשלוח הודעות כתובות לפלאפון. באחד הימים, עמד יהודי עולה חדש מברית המועצות על יד קברה של אמו ביום השנה לפטירתה. עודו עומד שחוח כתפיים ובוהה במצבה היקרה לליבו, צפצף מכשיר בכיסו לאות כי התקבלה הודעה חדשה. מבלי משים נשלחה ידו אל כיס מקטורנו ושלחה ממנו את המכשיר. "יהודי יקר" הוא החל לקרוא "אם טרם נכנסת בבריתו של אברהם אבינו, רצינו ליידע אותך...." הלום רעם, הוא קיבל על עצמו בו במקום להיכנס בבריתו של אברהם אבינו. הוא יצר קשר עם הארגון ועד מהרה היה ליהודי שלם.

אני (לא) יהודי

חסיד חב"ד ניגש לחייל לוחם בחטיבת הצנחנים, עולה חדש מחבר העמים, והציע לו להניח תפלין. השיב לו הצנחן: "אבל אני לא יהודי! אבא שלי לא יהודי!" "ואימא שלך?" לא התייאש החב"דניק, "יהודיה!" השיב הצנחן בפשטות.

בארשת ניצחון הסביר לו החסיד, כי על פי ההלכה היהודית הלאום נקבע על פי האם וכי הוא יהודי לכל דבר... החייל שמח מאד למשמע הבשורה. שאלתו הבאה של החסיד הייתה, האם הוא רוצה להיות יהודי שלם ולהיכנס בברית. "בוודאי!" נענה מיודענו בשמחה. עד מהרה נוצר הקשר עם הארגון והחייל זכה להיכנס בבריתו של אברהם אבינו ע"ה.

"ושמרתם את בריתי... זה ברית מילה ועבודה זרה"¹²

לפעילי חב"ד בבאר שבע נודע, באחד הימים, על אישה המתגוררת באחת השכונות בעיר ומשתמשת בכוחות הטומאה על מנת להסית, רח"ל, יהודים תמימים להמיר את דתם. "היא עושה נפלאות בכוח הכישוף! במו עינינו

(12) שם משמואל במדבר פרשת במדבר.

ראינו!" דווחו אנשים נסערים, שכמעט נפלו קרבן בתום לב למעללי האישה ולניסיון להעבירם על דתם. למרבה האבסורד, אחד ממקורות המידע המהימנים ביותר הייתה דווקא... אימה של אותה אישה, ששמעה אודות מעללי בתה והזדעזעה עד עמקי נשמתה.

הפעילים הנמרצים החליטו לגשת מיד אל המקום ולבדוק במו עיניהם את נכונות הדברים. הם הגיעו אל בית האישה. את הדלת פתח להם ילד כבן שבע. הם ביקשו לשוחח עם אימא והיא נגשה אל הדלת. הפעילים פתחו עמה בשיחה, ועד מהרה נוכחו לדעת כי השמועות שהגיעו לאוזניהם נכונות. הם לא הסתירו את מטרותיהם האמיתיות והבהירו לאישה כי עליה לחדול על אתר מפעילותה במקום. הם לא הסתפקו בכך אלא אף הזהירו אותה באזהרות חמורות כי אם לא תחדל ממעשיה, יערבו את המשטרה וגורמים נוספים כמו משרד הפנים.

האישה, שנוכחה ברצינות כוונותיהם, הביעה את הסכמתה לחדול מפעילותה והצהירה שלא תמשיך במעשיה. כעת שבו הפעילים אל בית הוריה, על מנת להודות לאם על הסיוע. בעודם שוהים בביתה נכנס בעלה הביתה. הפעילים הופתעו לגלות שהם מכירים משכבר הימים. הלה עובד במשרד הבריאות על גבול ישראל-מצרים במסוף בניצנה, שם נוהגים הפעילים להפיץ יהדות בפעולות שונות כגון הנחת תפילין. הם קיבלו את ידידם בחיבוק חם והתיישבו לשיחת רעים.

משראתה האישה כי האורחים ובעלה הם מכרים משכבר הימים, פתחה לפתע את פיה והחלה צועקת ומאשימה את בעלה אל מול עיני האורחים הנדהמים: "אתה אשם בכל! כל הירידה של ביתנו, עד הידרדרות לנישואין עם גוי ונפילה לעבודה זרה ולמיסיון... הכל באשמתך!"

שתיקה כבדה נפלה בחלל החדר. האורחים ישבו ושתקו במבוכה והאיש עמד בוש ונכלם מול אורחיו, נוכח מתקפתה הבלתי צפויה של אשתו. אולם היא המשיכה והכתה בו ללא רחם: "הכל בגלל ברית המילה..." ובפנותה לאורחים התוהים הוסיפה: "כבר שלושים שנה, עוד מעת שהותנו ברוסיה, אני מתחננת אליו שיעבור ברית מילה כמו כל היהודים, והוא מסרב. כעת רואים את התוצאות... אני יודעת בתוך תוכי שזו הסיבה לצרותנו. בת אחת ויחידה

יש לנו, וכל חלומנו היה לעלות לארץ הקודש ולחיות בין יהודים. אבל כעת הפסדנו את בתנו היחידה, והכול בגלל שהוא לא עבר ברית מילה!"

שוב השתררה דממה. האורחים ישבו ועיכלו את הדברים. "כיצד זה לא סיפרת לנו עד כה כי אינך נימול?" שאלו בפליאה. "אנו מכירים כבר שנים, אתה מניח אתנו תפילין, ועובדה כה בסיסית לא ידענו?!"

האיש שתק. הוא התרגש מאד וקשה היה לו לעצור בעד רגשותיו. בו במקום יצרו הפעילים קשר עם הרב ירון עמית, וסיפרו לו דברים כהווייתם. הרב ירון הודיע מיד כי למחרת השכם בבוקר, תמתין ליהודי מונית שתוביל אותו אל בית הרפואה, שם יעבור ברית מילה. ואכן, כך היה.

היהודי זכה להיכנס בבריתו של אברהם אבינו, ושב אל ביתו מאושר, כאדם חדש. מאז אותו היום, חיים בני הזוג באושר ובנחת ומודים לה' יתברך על שליחי הרבי מליובאוויטש, שהגיעו להצילם ברגע הנכון.

ברית מילה בצל המלחמה

השליח במריופל שבאוקראינה, שלמד להיות מוהל בארגון 'ברית יוסף יצחק' הרב מנחם מענדל כהן, זכה להכניס ילד יהודי בבריתו של אברהם אבינו במסירות נפש של ממש. היה זה בשנת תשע"ד, כאשר המצב הביטחוני באוקראינה הפך רעוע ומסוכן. במקומות שונים במדינה שררה מלחמה של ממש, והתושבים, ביניהם יהודים רבים ואף שליחי הרבי בערים השונות, חוו מקרוב אירועים ביטחוניים חמורים. קולות ירי והרוגים הפכו לדבר שבשגרה. באחד בימים, בשעת צהריים, קיבל הרב כהן שיחת טלפון מהרב שלום גופין, שליח הרבי ורבה של העיר לוגאנסק והמחוז. אזור זה היה אזור 'חם' ולמוד קרבות. עם כל זאת המשיך בית הכנסת להיות פתוח ופעיל, והפעילות היהודית בעיר המשיכה ככל שאפשר המצב המתוח. הרב גופין סיפר לרב כהן על ילד יהודי, תושב עירו, שאמור להיכנס בבריתו של אברהם אבינו, אולם המוהל המומחה מטעם ארגון 'ברית יוסף יצחק', הרב יעקב גייסינוביץ, לא יכול להגיע לעיר עקב המצב הביטחוני הקשה בדונייצק. שדה התעופה הממוקם בדונצ'יק חרב, ובעיר מתנהלת מלחמה של ממש. אין דרך להשיג מוהל, והוא אובד עצות ואינו יודע מה לעשות.

בהשגחה פרטית למד הרב כהן את מלאכת המילה בארגון והשתלם והתמחה אצל המוהל המפורסם הרב דוד שלמה גלבר. ככזה, הוא יודע את המלאכה על בוריה. הוא לא אכזב את הרב גופין והודיע מיד כי הוא יוצא לדרך והוא מקווה להגיע בזמן. לא פשוט היה למצוא נהג שיסכים לנסוע בדרכים המסוכנות בימים טרופים שכאלה. לאחר מסע חיפושים מתיש, שארך שעה שלמה וכלל אין סוף שידולים והפצרות נמצא סוף סוף, בשעה 15:00, הנהג שנאות להסתכן. הרב כהן לא התמהמה רגע, שעון החול הלך ואזל, והם יצאו מיד לדרך. בימים כתיקונם, אורכת הנסיעה ארבע שעות. בעיתות מלחמה שכאלה, ניתן לשער כי הנסיעה מתארכת מעבר לצפוי. לפחות עשרה מחסומים עברו השניים בדרכם, ואת כולם צלחו בחסדי הי"ת בקלות. הרב כהן הצליח במשימה והגיע ללוגאנסק לפני השקיעה. הוא זכה להכניס את התינוק בבריתו של אברהם אבינו, ונקרא שמו בישראל דוד.

ויקרא שמו ישראל

בין שלל תפקידיהם של אנשי צוות הארגון, הם משמשים לרוב גם כאנשי הסברה ככל שהדבר נוגע לבחירת שם יהודי לנימול. לא אחת, הם נתקלים ביהודים המנותקים לגמרי מכל הוויה יהודית. במקרים כאלה, הם מסבירים לנימולים על נשיאי החסידות ואף מיידעים אותם במקרה שביום הברית חל יום השנה להסתלקות של צדיק. זאת בכדי לכוונם לשם בעל משמעות חיובית.

באחד המקרים הגיע הרב ירון לפלורידה, לשם עריכת ברית מילה ליהודי מבוגר. הנימול היה מנותק מכל דבר של יהדות, אפילו שמות יהודיים הוא לא הכיר. אחד הנוכחים הציע לו את השם **ישראל**, וההצעה התקבלה. מאוחר יותר החליטו אנשי הצוות לבדוק את תאריך הלידה של הנימול, ובהשוואה של תאריך לועזי לתאריך עברי התברר שהוא נולד בח"י אלול, יום ההולדת של רבנו ישראל בעל שם טוב.

עורי צפון ובואי תימן

משוויץ בא לתימן, המוהל היהודי אמריקאי מרדכי צבי סולומון נתבקש ע"י הרב ירון לטוס לתימן למול תינוק בן שמונה ימים. וב"ה הברית עברה בהצלחה

מרובה. היות והיה חג הפורים המוהל זכה וזיכה את היהודים במצוות החג. הוא הביא עימו מגילה וקרא בה ליהודים. קנה אוכל כשר ונתן להם לעשות משלוח מנות. חילק להם כסף הדרוש להלכה ונתנו איש לרעהו מתנות לאביונים.

באיזה שפה דיבר אתם המוהל שיודע ארבע שפות אנגלית רוסית אידיש עברית.

אידיש!

איך מספר יהודים בתימן יודעים לדבר אידיש? פשוט מאד חסידות סאטמר הביאה מספר מילדי תימן ללמוד במוסדות שלהם בניו יורק ושם מדברים ולומדים באידיש. כשהגיעו לפרקם חזרו להקים את ביתם בתימן ע"י חופה וקידושין עם יהודיה מקומית. בסיום סעודת המצוה של הברית המילה הביאו למוהל לקינוח מאכל שעל פי המסורת שבידם כשר.

חגב...

מעוות שתוקן

יהודי מבת ים התקשר לרב ירון וביקש ממנו לשלוח מוהל עבור משפחת חברים שלו במורסיה ספרד. הרב ירון ביקש מהרב ישראל הלר מניו יורק לטוס לעשות את הברית מילה. כעבור מספר ימים הרב הלר ביקש שהרב ירון בס"ד ישלח מוהל אחר כיון שיש לו ברית בעירו. הרב ירון העביר המשימה לרן נחמני ממוהלי הארגון בארץ. העיר מורסיה שבספרד היא עיר המהווה מבחינה יהודית מדבר שממה רוחני, וסביר להניח שמאז תקופת האינקוויזיציה לפני כחמש מאות שנה לא נערכה בה ברית מילה. משהגיע המוהל אל העיר ופגש את אבי הבן, התבונן בו הלה ארוכות ואז שאלו: "אמור לי, האם לא שרתת בצבא בגדוד פלוני בחטיבת גבעתי לפני כחמש עשרה שנה?" המוהל המופתע השיב בחיוב. אכן, הוא שירת. "האם הנך זוכר אירוע בו נפגעו בשגגה שלשה חיילים יהודיים מיחידת המסתערבים, כאשר כוח צה"לי זיהה אותם בטעות כערבים?" הוסיף האב ושאל. "הו" נאנח המוהל "את חטאי הנך מזכיר לי... וכי כיצד אוכל לשכוח? והלא אני עצמי הייתי חלק מהפלוגה שארבה ל'ערבים' ופתחה עליהם בירי ברגע בו התקרבו..." הם היו לי ממש על הכוונות של הרובה, נאנח המוהל בשנית. "ובכן, לפחות לגבי הנך יכול להיות רגוע.. כפי

שהנך רואה הנני בריא ושלם. אולם בזמנו המצב לא היה פשוט כלל וכלל. אני הייתי חלק מיחידת המסתערבים. הירי פגע בי ונפצעתי אנושות. הרופאים לא נתנו לי סיכוי מעבר לכמה שעות חיים.

הוריי שהם ממשפחה דתית כתבו לרבי מליובאוויטש וביקשו את ברכתו להצילתי. תשובת הרבי הייתה כי בעוד שמונה ימים אצא ממחלקת טיפול נמרץ. וכך היה. בזמן ששהייתי בטיפול נמרץ, נכנס לפתע אל החדר יהודי בעל חזות חרדית וניגש היישר אל מיטתי. אמי פנתה אליו וביקשה ממנו לברכני, והוא ענה לה: "הוא יבריא". כעבור מספר רגעים היהודי נעלם..."

כעבור שמונה ימים כנבואת הרבי הועברתי למחלקה רגילה ולאחר מכן יצאתי מבית הרפואה לבית לוינשטיין. ההשגחה הפרטית המופלאה גלגלה כי אותו מוהל שהיה חלק מהכוח הצבאי שפגע במסתערבים, הגיע כעבור חמש עשרה שנים למול את בנו של הנפגע שניצל בנס.

מילה אחת בזמנה

"הו קא מסרי נפשייהו אקדושת השם" (תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כ עמוד א)

בחודש שבת תש"ע קיבל המוהל הרב אלון ראזלה מפלורידה, שיחת טלפון מגברת שהציגה עצמה בשם שני יובנר. האישה סיפרה כי היא מתגוררת בעיר מוביל אשר במדינת אלבמה, עיר נידחת בדרום ארצות הברית, וכי היא עתידה ללדת בן בעוד מספר חודשים ומעוניינת שהרב אלון ימול אותו בבוא העת. הלה רשם את שמה, וסיכם עימה כי תיצור עימו קשר לכשתלד. חלפו מספר חודשים. האישה התקשרה ובישרה לרב אלון כי ילדה בן בה' באדר. מועד הברית אמור היה לחול ביום שישי, י"ב באדר.

הרב אלון החל לבדוק את מועדי הטיסה האפשריים, בידיעה שמוצאי שבת יחול חג הפורים ועליו להיות בביתו עד אז, כלומר – לפני שבת, אולם הוא לא הצליח למצוא טיסה חזור לפלורידה לפני שבת. משראה הרב אלון שאין שום אפשרות שהוא יבצע את הברית, העביר את הטיפול בה לידי הרב ירון, שהתגורר באותה תקופה בביי הרבור שבפלורידה, ובזה הסתיים העניין מבחינתו. הרב ירון טיפל בבקשה ותיאם עם אחד ממוהלי הארגון את ביצוע

הברית. אולם, עקב קשיים טכניים מרובים הקשורים בטיסות, ביטל המוהל את הגעתו ברגע האחרון.

ביום חמישי בערב, ליל י"ב אדר, סיום תענית אסתר, ערך הרב אלון התוועדות לכבוד יום הולדתו שחל באותו הלילה. בעיצומה של ההתוועדות, בהשתתפות כשישים איש, צלצל הפלא פון הנייד של הרב אלון. על הצג הופיע שמה של הגברת יובנר. הרב אלון לא יכול היה לענות, ועד מהרה חייגה האישה את מספרו של הרב ירון, שנוכח אף הוא בהתוועדות וישב בסמוך לרב אלון. הרב ירון קיבל את השיחה, האזין לנאמר במשך מספר רגעים ואז פנה אל הרב אלון באומרו: "לשני אין מוהל מחר..." הרב אלון היה המום. רשת המוהלים של הארגון פרוסה בכל העולם כולו, ובס"ד מעולם לא אירע מצב בו נותרו יהודים שפנו אל הארגון – ללא מוהל. אולם מה ניתן לעשות כעת, ביום חמישי בערב, כאשר הברית אמורה להעריך למחרת בבוקר, ואין בנמצא טיסת חזור שתנחת בפלורידה לפני שבת?

הרב אלון התקשר חזרה אל שני, והודיע לה כי לצערו ככל הנראה לא תוכל לערוך את הברית למחרת עם מוהל מטעם הארגון. שני סיפרה לו שפנתה למוהלים רבים, כאשר כל אחד מפנה אותה אל רעהו, והיחידי שמסכים להגיע אל מקום מגוריה הנידח, יכול להגיע רק ביום שלישי בשבוע הבא. מכיוון שכך, היא מבקשת שהרב אלון יבצע את הברית כפי שהעדיפה לכתחילה, ביום שני או שלישי.

הרב אלון חש מועקה בליבו. צוות הארגון עושה כל מאמץ בכדי שכל תינוק יהודי יזכה להיכנס בברית בעיתו וכשורה ביומו השמיני. גם כאשר נבצר ממוהל מסוים להגיע, נשלח מוהל אחר תחתיו. כך אמור היה להיעשות גם הפעם, כפי שגם הבטיח הרב אלון לשני בשיחתם הראשונה. אולם בפועל נראה היה כי המציאות אינה מאפשרת זאת, והדבר הכאיב מאוד לרב אלון. "לא ייתכן" חשב בליבו "כי תינוק יהודי לא ייכנס בברית כהלכה ביומו השמיני, בגלל מגבלות של כסף מקום וזמן". הוא התנער. "תני לי בבקשה שלושים דקות לחשוב מה ניתן לעשות" ביקש. הוא ניתק את מכשיר הפלא פון, והחל להתפלל לה' בכוונה רבה כי העניין יסתדר, תוך שהוא מהרהר במזלו הגובר ביום הולדתו.

רוח קנאה נכנסה בו, והוא התמלא נחישות דקדושה לפעול בכל כוחותיו לעריכת ברית המילה בזמנה. הוא ביקש את רשות הדיבור, ושיתף את הנוכחים במקרה העומד על הפרק, בפנותו אל ציבור המתוועדים: "ללא ספק יש ביניכם אי מי שמכיר בעלים של מטוס פרטי... אנא אמצו את מוחותיכם. אם נשיג מטוס שכזה נוכל לגייסו לצורך מצווה ולערוך ברית בזמנה לתינוק יהודי במוביל אלבמה..." הס הושלך בחדר. הדברים הנרגשים עשו רושם עמוק על הנוכחים. כעבור רגע שטף בליל של קולות את החדר. רעיונות שונים החלו נזרקים לחלל האוויר, טלפונים הורמו וכעבור זמן קצר נמצא המטוס המיוחל. מדובר היה במטוס מדגם ג'ט סילוני, הנוסע במהירות גבוהה, אשר אמור לבצע את הטיסה במשך כשעה וחצי לכל צד. הארגון היה מוכן לשלם כל סכום והעיקר לבצע מצוות ברית המילה ביום השמיני, ולכבד את השבת קודש, ולחזור הרבה לפני הדלקת נרות שבת. בתוך פחות ממחצית השעה סוכמו הפרטים עם טייס המטוס הפרטי. הטיסה נקבעה למחרת בשעה 9:00. בין המתוועדים סוכם על מניין המשתתפים בטיסה, צורכי הסעודה שיביאו עימם וכן ההשתתפות הכספית בעלות הגבוהה של הטיסה – כאשר רבים מהם השתתפו בתרומה של \$ 1000 לכיסוי ההוצאה היקרה.

אם התינוק קיבלה את הבשורה הטובה בהתרגשות רבה ופרצה בבכי חסר מעצורים, שנשמע היטב דרך שפופרת הטלפון בפלורידה. היא לא עיכלה את גודל החסד: לא די שהברית תתקיים בזמנה אלא שהרב אלון יהיה המוהל, כפי ששאפה. אף היא הבטיחה את השתתפותה בהוצאות הטיסה.

לפני כל טיסה נוהג הרב אלון לבקש ברכה מהרבי באמצעות ה'אגרות קודש'. גם במקרה זה הוא עשה כמנהגו, ובין היתר ביקש ברכה לנסיעה טובה ולחזרה בזמן, לפני שבת קודש. בתשובת הרבי הופיעה ברכה לנסיעה טובה, בתוספת הערה כי יש לבדוק היטב את הדברים, מכיוון שלא כל הנראה לעין משקף את המציאות. הרב אלון הסיק כי קיימת בעיה מסוימת, ושיער כי הדבר קשור באימות יהדותה של האם. בשעה 1:00 אחר חצות הלילה, משתמה ההתוועדות, הוא התקשר אל שני ווידא פעם נוספת את יהדותה. שוב עבר עימה על כל המסמכים ושאל את השאלות הנדרשות, אף שביצע את התהליך כבר בפעם הראשונה בה התקשרה. התוצאה הייתה זהה: האם יהודיה.

השחר הפציע. מנין הברית השכים קום והתייצב לתפילת שחרית מוקדמת בבית כנסת "אור החיים הקדוש". מיד לאחריה יצאה החבורה אל שדה

התעופה פורט לודרדייל. בהגיעם למקום, חיפשו את המטוס ג'ט הסילוני 'שלהם'. המטוס שהמתין להם לא היה המטוס סילוני המהיר מהדגם עליו סיכמו עם הטייס, אלא מטוס פרופלור איטי שלא התאים לצרכיהם. כעת כבר היה מאוחר מידי, ולא נותר להם זמן לבזבז בוויכוחים, אלא לעלות על המטוס ולקוות להי"ת לטוב. במהלך הטיסה התגלה כי חששותיהם היו מוצדקים. הטייס שמר על מטוסו כבבת עינו וטס במהירות נמוכה בכדי לשמור על המנוע חדש ככל הניתן, על אף הפצרות הנוסעים שיגביר את המהירות. בסופו של דבר, נחתה החבורה בשלום במוביל אל אנמה בשעה 14:30 במקום ב-10:30, כפי שציפו. זאת, כאשר השבת אמורה להיכנס בשעה 19:00. הלחץ היה רב. הם מיהרו לבית משפחת יובנר, הכינו בזריזות את הנדרש וערכו ברית מילה כדת. ההתרגשות הייתה גדולה, ודמעות בצבצו בזוויות עיניהם של הנוכחים.

האם, שני, סיפרה לרב אלון כי היא יהודיה מתבוללת, רח"ל, אשר הקשר שלה ליהדות מעשית מינימאלי. כאשר ביקש ממנה הרב אלון ארכה של שלושים דקות, כך סיפרה, הייתה זו הפעם הראשונה בחייה בה התפללה לקב"ה. ברגע בו חזר אליה הרב אלון, היא ראתה עין בעין כיצד תפילתה נענית מיד...

מיד עם סיום הברית, מיהרה החבורה אל שדה התעופה. בדרך הם הספיקו אף לאבד את דרכם ולמצאה חזרה ולבזבז זמן יקר מאד, ומשהגיעו למטוס בשעה מאוחרת בהרבה מתוכניתם המקורית, לחצו על הטייס למהר ככל הניתן. בחסדי שמים הטייס זירז את הקצב, אם כי לא מיצה את שיא מהירותו של המטוס. בחסדי שמים אף הרוח שיתפה פעולה בהניעה את המטוס קדימה. המטוס נחת בשעה 18:20, כמחצית השעה לפני כניסת השבת. הרב ירון ויתר על תכניתו לשוב אל ביתו שבביי הרבור, ונשאר לשבות בביתו של הרב אלון. הרב ירון שימש כנהג והסיע את כולם חזרה הביתה. הוא נהג במהירות של 120 מייל, כשאת רוב הדרך עשה על שולי הכביש. תוך שהוא עוקף שיירות אדירות של מכוניות מבלי להתחשב בשום שוטר שעשוי לצוץ בדרך. בחסדי שמים, הם הגיעו אל ביתו של הרב אלון בדיוק בזמן הדלקת נרות השבת... את השבת נאלץ הרב ירון לעשות עם בגדי חול.

הסיפור לא הסתיים בברית המילה. מצווה גוררת מצווה, ושני שהחלה בפעולה חיובית אחת, החלה לעלות על המסלול הבטוח בדרך העולה בית א-ל. היא הכירה בחור יהודי שעשה אף הוא את צעדיו הראשונים בעולם היהדות. השניים נישאו, עלו ארצה והקימו בית יהודי נאמן, כאשר הם הולכים

ומתחזקים ביהדותם כל העת. הילד הרך, החל ללמוד בגן דתי והוא מקבל חינוך יהודי כשר וטהור.

צאו וראו מה כוחה של מסירות נפש לקיים מצוות מילה אחת בזמנה...

ציפור המדברת

אין זה סוד כי ההשגחה הפרטית מכוונת כל מהלך המתרחש בעולם באופן מדויק להפליא. אולם לא תמיד זוכה האדם להבין את המסתתר מאחורי חלק הפאזל הקטנטן שהוא רואה בתמונה. כאשר זה קורה, חש האדם יותר מתמיד את עוצמתו האין סופית של הבורא, ומבין לרגע את אפסיותו...

היה זה כאשר חש הרב ירון כי הוגדשה הסאה. החזקת ארגון 'ברית יוסף יצחק' אינה עניין זול כלל ועיקר. ההוצאות הינן בסדר גודל עצום – החל מאין ספור טיסות לכל רחבי העולם, שעד כה עלו למעלה ממיליון דולרים, המשך בחדרי ניתוח ובציוד רפואי יקר ערך וכלה בהוצאות הנלוות כמו עריכת סעודת הברית. רק כדי לשבר את האוזן, עלותם הכוללת של חוטי תפירה לכל הבריתות שנעשו עד כה, עולה על שמונה מאות אלף דולרים.

ובפרט לאור מה שכותב כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק"¹³ וז"ש רז"ל ובכל מאדך בכל ממונך, דלכאורה תמוה איך שייך הממון לאהבה רבה זו דמאדך, והענין עפמ"ש וצדקה תרומם גוי וחסד לאומים חטאת, פי' חטאתם של ישראל שאין צדיק בארץ אשר לא יחטא הוא הגורם חסד והשפעה לעובדי כוכבים ומזלות כי ע"י החטא נמשכת ומתלבשת הנפש בחיצונים והוא ענין הפגם שנעשה בה ובמקור היינו ע"י הנפש הבהמית שהיא המורידה וממשכת גם את הנפש האלוקית בעמקי הקליפות ח"ו, ואמנם צדקה תרומם גוי אלו ישראל והיינו נפשות הבהמיות שבהם, שע"י הצדקה שהאדם עושה נפרדת ונבדלת נפשו הבהמית מן הרע הגמור ומתרוממת גם היא להיות כל מדותיה ולבושיה לה' לבדו.

באורח בלתי נמנע, נאלץ הרב ירון להשקיע חלק גדול מזמנו ומשאביו בגיוס תרומות, בלעדיהם לא יוכל הארגון לעמוד על רגליו. בהיותו מתגורר בסמוך לעשיריה הגדולים של פלורידה, אנשים שהקב"ה ברח אותם במיליונים וחלקם אף במיליארדים, היה דבר מה שהפריע לו מאוד בכל פעם שנתקל בו.

(13) דרך מצותיך ספר המצות שרש מצות התפלה קלט, ב.

עשירים רבים תרמו בעין יפה, אולם מולם היו אחרים שאמנם תרמו, אך לא ביחס ליכולותיהם האדירות. הרב ירון, שהקדיש את חייו לשליחות מילתם של בני העם היהודי בכל מקום בעולם בו הם נמצאים, כאב מאוד מצב זה. הייתכן, כך חשב, כי לאחר שנים של היעדר אפשרות לקיים מצוות מילה ללא מסירות נפש בפועל ממש, כאשר סוף כל סוף משתוקקים היהודים לקיים את המצווה, מוכנים לשאת את הצער הכרוך בה, ויש מי שמתנדב לעשות זאת עבורם חנם אין כסף – הגורם המונע מהם לבצע את משאלתם יהיה...
הכסף???

העובדה שאנשים שיכולים אינם תורמים ברוחב לב ואינם מעמיקים דעתם: בעובדה שיהודי מוכן לעשות מצווה במסירות נפש, שנמנעה ממנו בכח ע"י שונאי ועוכרי ישראל. הטרידה את הרב ירון והציקה לו מאוד, עד שהחליט לקחת פסק זמן ו"לנקות את הראש". הוא חיפש מקום מבודד בחיק הטבע, אליו יוכל לצאת לזמן מה ולהיות לבדו עם הקב"ה.

התייעצות עם חברים מקומיים העלתה, כי במרחק של מספר שעות נסיעה נמצא המקום אותו הוא מחפש. "סע ל'קיי ווסט" יעצו לו "שם יש טבע, הרבה איים וים". הרב ירון קיבל את העצה ויצא לדרך. הוא נסע שעות ארוכות בכביש הארוך, כאשר משני הצדדים, למלוא העין, אוקיינוס אין סופי. הנוף הכחול היה מרגיע, הטבע אכן שולט במקום, אולם כל הדרך הייתה מיושבת. על שפת הים ניצבו בתים רבים. לא הייתה זו ההתבודדות אליה שאף הרב ירון. גם בקילומטרים הארוכים שלא היו מיושבים, לא שרר השקט המיוחל. תנועה ערה של מכוניות ומשאיות פוגגה את החלום. בלית ברירה עצר הרב ירון בצד הכביש, פתח כיסא מתקפל והתיישב. הוא השקיף אל עבר הנוף הימי וניסה להתרפות, אך רעש המכוניות צרם באוזניו...

ואז, לפתע, הופיעה במקום ציפור לבנה עם רגליים כתומות ומקור ארוך, ונעמדה בים. שלך. ציפור הניזונת מדגים. הרב ירון התבונן במחזה הנשקף מול עיניו. הוא ראה את הציפור מכניסה את מקורה אל תוך המים. כעבור רגעים מספר, הרימה הציפור את ראשה. דג היה אחוז במקורה. היא פערה את לועה ובלעה אותו במהירות. הציפור טרם סיימה את ארוחתה. היא שבה והכניסה את מקורה אל המים. הפעם העלתה דג גדול ושמן. היא פערה את לועה בשנית אולם הדג היה גדול מידי עבור צווארה. מספר שניות של מאבק חלפו. הרב ירון ראה כיצד הציפור לא מוותרת על טרפה, בעוד הדג מתעקש להמשיך לחיות, עד שלבסוף הצליח הדג לקפוץ וזינק חזרה למים.

הרב ירון המרותק למחזה הבחין כי הציפור מכניסה את מקורה בשלישית למים, והפעם שולה מהם עלים ועשבי ים. היא טועמת מעט ומעווה את פניה, וזורקת את השלל חזרה אל הים. בינתיים, ממרחק של מספר קילומטרים אי שם בשמיים, הבחינו מספר ציפורים נוספות מאותו המין בשלך העסוק בדייג. עד מהרה הופיעו אף הן בשקשוק כנפים והצטרפו לניסיונות. אף הן העלו במקורותיהן שלל נאה. אחת הציפורים העזה להתקרב אל הציפור הראשונה, ונעמדה כחמישים מטרים ממנה. הציפור שהגיעה ראשונה החלה לנופף בכנפיה לאות אזהרה: אל תתקרבי לפה. זו הטריטוריה שלי. הציפור הנועזת הבינה את המסר ומיהרה להתרחק מהאזור.

ספירה מהירה גילתה לרב ירון כי מדובר בשמונה ציפורים. מוחו קישר מיד את המספר ליום השמיני, בו נערכת ברית המילה. הוא התנער מהמחזה באומרו לעצמו: לא זה מה שחיפשתי. הגעתי הנה לחפש שקט בכדי לנקות את הראש, להתקרב להי"ת, להתבודד. איני מבין מדוע זימן לי הי"ת את ה'הצגה' הזו.

תוהה ומאוכזב מעט הוא קיפל את הכיסא, הכניסו אל תא המטען, נכנס אל המכונית והחל לנסוע חזרה לביתו. המכונית גמאה במהירות את מאה וחמישים המיילים עד לביתו. הוא הגיע, נכנס הביתה וראה מולו את התמונה של הרבי, מביט בו במלוא הדרתו. "רבי" הוא אמר "אני בטוח שאתה תענה לי את התשובה". הוא נטל לידיו את הספר 'שערי אמונה' המכיל לקט מתורתו של הרבי בענייני אמונה, ופתחו באופן אקראי. כאשר קרא את דברי הרבי בעמוד שנפתח, עמוד נח, הוא עמד משתאה לנוכח ההשגחה הפרטית של הקב"ה, וגילוי רוח הקודש המובהק. בספר נכתב כך:

"ידוע פירוש וחיידוש מורנו הבעש"ט בעניין השגחת הקב"ה על עולמו, שיש השגחה פרטית לא רק על מין המדבר אלא על כל הברואים, גם חי, צומח ודומם. דכמה מחכמי ישראל עד הבעש"ט סבירא להו אשר השגחה פרטית היא רק על כל אחד ואחד ממין המדבר, ואילו בחי צומח ודומם יש רק השגחה כללית על המין. והבעש"ט פירש וחיידש דגם פרטי המאורעות של דומם, צומח וחי, הם על פי השגחתו יתברך. וכמדובר כמה פעמים אשר כל העניינים המבוארים בתורת החסידות מקורם בנגלה דתורה (אם באופן מפורש או על כל פנים בדרך רמז). וכן בעניין זה שיש ראייה מפורשת מנגלה דתורה שהשגחה פרטית היא גם בדומם, צומח וחי, שהביאה אדמו"ר הזקן מדברי חז"ל במסכת חולין: "רבי יוחנן כי הוה חזי שלך ("עוף השולה דגים מן הים") אמר: "משפטיך תהום רבה" וכפרוש רש"י: "שזמנתה שלך לשפוט

ולעשות נקמתך בדגי הים להמית המזומנים למות". הרי מפורש להדיא שיש דין ומשפט גם על פרט דגי הים, ועד שהקב"ה מזמין עוף פרטי כדי להמית דג פרטי זה המזומן למות".

מילותיו של הרבי עוסקות בעניין ההשגחה הפרטית על כל נברא ונברא, אשר על פי ביאור החסידות – קיימת על כל פרט ופרט, בכל מין בעולם. הרבי מביא כדוגמה את דברי רבי יוחנן בשעה שהיה רואה... שלך. בדיוק אותה ציפור שראתה הרב ירון על פני המים. הוא הלך לחפש תשובה ומרגוע, ואכן הקב"ה בחסדיו העניק לו את התשובה, אולם טחו עיניו מראות ומהבין. הרבי, כממוצע המחבר בין הקב"ה לעמו, פקח את עיניו ועזר לו להבין את התשובה:

שלוש הסיטואציות של הציפור המנסה לתפוס דג בפיה, הן כנגד שלושה סוגי עשירים בשלהם נסע הרב ירון לסוף העולם בכדי לחפש מרגוע. הציפור התופסת דג ובולעת אותו, מסמלת את העשירים התורמים בעין יפה, בהתאם ליכולותיהם. הדג הגדול שנתפס אך לא נבלע, ולבסוף חמק למים חזרה – מסמל את העשירים הגדולים שכיסיהם מנופחים וחיוכם מדושן עונג. לפגישה עם עשירים כאלו נאלץ הרב ירון להמתין לעיתים שנים ארוכות, כאשר בסופו של דבר יצא בפחי נפש, עם הבטחות בלבד. המקרה השלישי, בו העלתה הציפור עשבים שאין בהם תועלת – מסמל מצבים בהם מצא עצמו הרב ירון רודף אחרי הרוח, מחפש את העשירים אך אינו מצליח להגיע אליהם. מכל הסוגים הללו למד הרב ירון כי אין אדם מוציא מכיסו למטה לפני שמכריזים עליו למעלה. כאשר נגזר בשמים כי הוא יקבל כסף, הוא יקבל, וכאשר נגזר להיפך – יהפכו העשירים הגדולים לדגים חמקמקים במקרה הטוב, ובמקרה הפחות טוב – לעשבים שוטים.

הרב ירון נזכר בשלושה סיפורים דומים ששמע פעם.

האחד:

פרוטות שהעפילו על זכיה בפיס

היו שני שד"רים – שלוחי דרבנן, שנשלחו מטעם ישיבת הנציב מוולוז'ין לאסוף כספים. לאחר דרך ארוכה, מושלגת ורבת תלאות, הם הגיעו לבית בקצה היער. איתרע מזלם, ובעל הבית היה אדם פשוט וחסר אמצעים, שעמל לפרנסתו ממכירת חימר ובכל יום הניח פרוטה בקופסא. כאשר הגיעו, הושיט

להם האדם צרור של פרוטות, חסר ערך כמעט. מאוכזבים, פסעו השניים בדרכם והתפלאו על מצבם. לבסוף החליטו לגשת ולנסות את מזלם בתחנת הפיס. הם סיכמו ביניהם כי את הרווחים יחלקו בין הישיבה ובינם.

השניים הגיעו לתחנה והתבוננו בכרטיסים שלפניהם. האחד שם עיניו על אחד הכרטיסים עליו נרשם: 21. 18. אולם חברו הסב את תשומת ליבו לכרטיס הקודם לו, עליו נרשם: 21. 17. "עשרים ואחד בגימטריא "אך", ושבע עשרה בגימטריא "טוב". "אך טוב לישראל". הבה ניקח את הכרטיס הזה!" כך אמר. החבר השתכנע, ואכן השניים קנו את הכרטיס צופן הברכה, וקיוו שיזכה. לאחר חודש של המתנה נערכה ההגרלה. הכרטיס שזכה היה זה שעל גביו נרשם... 21. 18. היה זה הקש ששבר את גב הגמל. מתוסכלים עד עמקי נפשם, ניגשו השניים אל ראש הישיבה וטענו: "הייתכן?! תחילה כיתתנו רגלנו בשלג במעבה היער בקשיים רבים, ולבסוף קיבלנו סכום שלא כיסה אף את הוצאות הדרך, ולאחר מכן, כמעט קנינו את כרטיס הפיס שזכה בפרס הגדול, אך אז נכנסה בראשנו המחשבה "אך טוב לישראל" בשלה קנינו את הכרטיס הסמוך...מדוע זה מגיע לנו?"

תשובתו של ראש הישיבה הייתה מפתיעה: "וכי חושבים הנכם שהקב"ה זקוק לעזרת הפיס בכדי לפרנס את ישיבתנו הקדושה? דעו לכם כי הסיבה בשלה טרחתם עד לקצה היער אינה עבורנו אלא עבור היהודי. הקב"ה מעוניין שגם ליהודי פשוט זה יהיה חלק בתורה שלומדים בישיבה. ללמוד אינו יכול, אך הפרוטות הדלות אותן הוא תורם במאמץ עצום לזכות לימוד התורה, מזכות גם אותו בחלק בתורה!".

באותו אופן, הרהר בליבו הרב ירון, לא תמיד יכול אני להבין מדוע סובבו משמים כי אתאמץ ואתייגע עד שאגיע לגביר פלוני, ולבסוף הוא תורם מעט, הרבה מתחת לציפיות. אין זאת, אלא כי הקב"ה מנהל את העולם, והמטרה הפנימית של האיסוף היא לעיתים לא תועלת הארגון, אלא טובתו של העשיר עצמו.

הסיפור השני:

השגחה פרטית מול בחירה חופשית

שניים מתלמידי רבי לוי יצחק מברדיצ'וב סובבו בשליחותו על הפתחים, ואספו כסף לפדיון שבויים. היו אלו שבויים יהודים שנחטפו, ושוביהם דרשו

סכומי עתק תמורת שחרורם, כפי שאירע בימים ההם חדשות לבקרים. בעיר אליה הגיעו, התגורר עשיר גדול שהיה ידוע כבעל צדקה וכתומך נלהב של רבי לוי יצחק. כל אימת שהגיעו אליו שליחי רבי לוי יצחק לאסוף כספים, היה נוהג להעניק את כל הסכום הנדרש. השניים החליטו לשמור אותו לסוף, כ'מכה בפטיש', וכך עשו.

סובבו השניים בין יהודי העיר ואספו סכום כסף נכבד. לבסוף, הגיעו אל העשיר. הלה קיבל אותם בסבר פנים יפות, כיאה לתלמידיו של הרבי הקדוש. לאחר שהשיבו נפשם במזון ובשתייה, שאלם העשיר למטרת בואם. השניים השיבו כי הגיעו לאסוף צדקה למטרת פדיון שבויים. "לאיזה סכום הנכם זקוקים?" שאל הגביר, והם השיבו "אלף רובל". "כמה כבר אספתם?" הוסיף העשיר והקשה. השניים השיבו "תשע מאות תשעים ושמונה רובל". פשפש העשיר בכיסו, שלה משם שני רובלים והושיטם ליהודים באומרו: "הא לכם, כעת כל הסכום הנדרש בידכם ותוכלו לפדות את היהודי..."

מאוכזבים מעט, פנו השניים לדרכם חזרה לעירם. בהגיעם, סיפרו לרבים את הסיפור. השיב הרבי: "אין פלא בדבר. קודם שיוצא האדם לשליחות מצווה לגייס צדקה, מכריזים בשמים כמה יצליח לאסוף. אולם מי ייתן וכמה – זאת לא מכריזים בשמים; הדבר תלוי בבחירתו החופשית של האדם. גם לעשיר גדול ניתנה הבחירה האם לתת אלף רובל או להסתפק בשניים..."

גם אני, הרהר הרב ירון, יוצא למשימת גיוס הכספים לאחר שהוכרז בשמים כמה אקבל. אין לי מה לקבול על עשיר פלוני שתרום 'שני רובלים'. את הסכום שנקבע מלמעלה, אקבל בסופו של דבר.

הסיפור השלישי:

מתת יד

מייסד ישיבת פוניבז', הרב כהנמן, סובב בין בתי יהודים באמריקה לפני עשרות שנים על מנת לאסוף כסף עבור הישיבה. במהלך הסיבוב, הידפק על דלת ביתו של עשיר גדול. העשיר לא חיבב דתיים, בלשון המעטה. משפתח את הדלת וראה אדם חרדי המבקש תרומה, הנחית בפניו סטירה מצלצלת וטרק את הדלת. לא התייאש הרב ודפק פעם נוספת. יצא העשיר בשנית ושאל בחמת זעם: "לא הספיקה לך סטירה אחת? רוצה עוד אחת?". ענה הרב:

"הסטירה היא בשבילי, אך כעת מה עבור הישיבה?... " לא ארכו הדקות והרב יצא מהבית ובידיו סכום כסף נכבד.

עשיר זה הזכיר לרב ירון את הציפור ששלחה מן הים עשבים. כמו הציפור, גם הרב כהנמן קיבל בתחילה 'עשבים' בדמות חירופים וסטירה. אך בניגוד לציפור, לא אמר הרב נואש ולבסוף יצא ברכוש גדול. הי"ת ישלח ברכתו ובסופו של דבר הארגון יצליח, הרהר הרב ירון, מעודד, ורוחו שבה אליו.

"ריבון העולמים, ידעתי כי הנני בידך לבד כחומר ביד היוצר. ואם גם אתאמץ בעצות ותחבולות, וכל יושבי תבל יעמדו לימיני להושיעני ולסמוך נפשי, מבלעדי עוזך ועזרתך, אין עזרה וישועה".

אין עוד מלבדו!

מילה ששינתה את חי

מספר הרב ברוך וילהלם מבית חב"ד נהריה:

לפני מספר שנים, התארח אצלי בסעודת חג הסוכות, אחד מתלמידי היקרים, ר' אלכסנדר שי' אסנין. אחרי הסיום 'הרשמי' של הסעודה, המשכנו לשבת עוד זמן ממושך עם האורחים, להתוועדות חסידית ואמירת 'לחיים'.

הי' זה הלילה הראשון של סוכות, האושפיזין הוא כידוע, אברהם אבינו. ובקשר לזה השיחה נסבה אודות ברית המילה, שנקרא "בריתו של אברהם אבינו".

ר' אלכסנדר שי', מהפעילים המרכזיים בארגון "ברית יוסף יצחק". ארגון שפועל גדולות ונצורות, בארגון עשרות אלפי בריתות לילדים ולמבוגרים, גילה עניין רב בשיחה זו.

כדרכו, פנה ר' אלכסנדר לאורחים והתעניין אצלם, היכן עשו להם ברית מילה ומי היה המוהל. תשובתו של אחד מהם "לא מצאה חן בעיניו". וכששמע את הפרטים, חשד שמשהו לא היה שם תקין והציע לו לגשת מיד אחרי החג

ולהיבדק ע"י מוהל שמתמחה בבדיקת מבוגרים כדי לוודא שהוא אכן מהול כהלכה.

אותו אורח, מוכר לי היטיב כבר שנים רבות, הוא היה מגיע לשיעורי תורה רבים וכו' וכו', אך, עובדה. כל "תזווה" משמעותית לא חלה באורח חייו. הכל עבר כאילו לידו...

ואכן, מיד למחרת החג, באמצע חול המועד, נסע למרכז הארץ ונפגש עם אחד המוהלים מארגון 'ברית יוסף יצחק'. לתדהמתו התברר, ש... הוא ערל גמור! הוא לא היה מהול כהלכה!

עוד באותו יום הוא עבר שם ברית מילה כדת וכדין.

ומאז... התרחש, לנגד עיני, פלא עצום! האדם התחיל אט אט להשתנות ללא היכר. דברי התורה החלו להיקלט במוחו ובמשך הזמן השתנה לגמרי כל אורח חייו וחיי משפחתו.

עבורי הייתה זו חוויה מטלטלת! ניתן היה לראות בצורה מוחשית כיצד הנפש הקדושה חודרת ליהודי אחרי שהוא עובר ברית מילה.

טרמפ מייד

בשנת תשס"ז המוהל מרדכי צבי סלומון נקרא למול תינוק במונטריאול קנדה על מנת לחסוך בהוצאות החליט לסוע באוטו ולא בטיסה. המרחק ברכב הוא 386 מייל וזמן הנסיעה הוא בין שש לשבע שעות.

המוהל נכנס לבית הכנסת של כ"ק אדמו"ר נשיא דורונו ב 770 בשכונת קרוואן הייטס.

היהודי הראשון שפגש שאל אותו אולי אתה נוסע למונטריאול?

והיהודי השיב...

כן.

פרק חמישי

אותות ומופתים בבריתות

ארגון 'ברית יוסף יצחק' התחיל בקטן, ועד מהרה צבר תאוצה והתפתח. בריתות רבות נערכו מידי יום. בתקופות השיא שלו, ערך הארגון עשרים ושמונה בריתות ביום אחד! פעם אחר פעם, מדהים להיווכח כי כל המעורבים במצוות ברית המילה, בין אם מדובר בנימולים, במוהלים, בסנדקים, ובין אם מדובר בתורמים או במסייעים באופן כל שהוא בקיום המצווה – זוכים לראות ניסים ונפלאות גלויים. אין פלא בדבר, שהלא במקורות רבים מבוארות הסגולות המיוחדות הטמונות בהשתתפות בברית מילה. נאמר בתוספות: "ואין מיסב בסעודת מצוה – היינו סעודת מילה דאמר במדרש דניצול מדינה של גיהנם"¹⁴. בנוסף, הרב הקדוש רבי צבי אלימלך מדינוב מביא בספריו בשם המדרש¹⁵, כי מי שמשותף בברית מילה עוונותיו נמחלים. שכן, אליהו הנביא התנה עם הקדוש ברוך הוא שאינו רוצה להגיע לברית כשרשעים נמצאים שם, ולכן הבטיח לו הי"ת שימחל לכל הקהל המשתתף בברית מילה.¹⁶

(14) תוספות מסכת פסחים דף קיד עמוד א דיבור המתחיל ואין מיסב בסעודת מצוה
 (15) והגם דמדרש זה אינו נמצא לפנינו, הובאו דבריו גם בספר 'שולחן גבוה' לרבי יוסף מלכו ז"ל (נדפס בשנת תקכ"ד) ובספר 'מכשירי מילה' לרבי אליהו ברבי יוסף שמאע הלוי ז"ל (נדפס בשנת תקנ"ג),
 (16) בני יששכר – תשרי, וכן אגרא דפרקא סימן קמ"ו

גם מחבר הספר 'מעבר יבק' הפליג בחשיבות המשתתף במעמד המילה: "כל העם ההולכים לברית מילה, הם כמקבלים פני השכינה הבאה להופיע מאורה על כל המטפלים במצוה ההיא, ויש להם תוספת נשמה גם כן, לכן אמרו שיום טוב שלהם הוא, כמו שביום טוב יש נשמה יתירה, ולכן חייבים כל העם לעמוד בעמידה בשעת המילה"¹⁷.

דברים דומים אמר רבי נחמן מברסלב: "מי שהוא רגיל להיות מוהל או לספק צרכי סעודת ברית מילה של עני, על ידי זה ניצולין מבית האסורין; אשרי מי שיש לו חלק בלעזור לסעודת ברית מילה ואשרי ואשרי מי שזוכה להופיע בברית, שאז מוחלין לו כל עוונותיו"¹⁸.

עם השנים צבר הארגון אין ספור סיפורי נסים ונפלאות שאירעו בהקשר לבריתות, לפנייהן, במהלכן או בעקבותיהן. תקצר היריעה מלפרט את כולם. חלק קטן מאד, טיפה מן הים, מובאים כאן לפניכם.

כשאברהם אבינו הגיע לשמש כסנדק

באחד הימים הורה אדמו"ר ה'צמח צדק' לחסידיו הוראה תמוהה ומשונה: "כאשר יגיע הנה עגלון פלוני – הביאו אותו אליי!" החסידים תמהו לפשרו של הציווי המוזר, אולם לא שאלו שאלות. כאשר הגיע העגלון אל העיירה ליובאוויטש, הם מיהרו לקיים את הציווי ולהביאו אל הרבי. בעת שהגיע העגלון, היה הרבי בעיצומה של סעודה, ואכל מרק. משנכנס העגלון, הושיבו הרבי לצידו, הושיט לו כפית וכיבדו לאכול עמו מהמרק שבצלחתו. החסידים שנכחו במעמד השתוממו למראה המחזה. הם לא הבינו את פשר הכבוד לו זכה העגלון הפשוט, מה גם שבליובאוויטש לא נהגו באכילת שיירי הצדיק.

לאחר שהעגלון יצא לדרכו, הרהיב אחד החסידים עוז ושאל את הרבי לפשר הנהגתו הבלתי שגרתית. נענה ה'צמח צדק' ואמר: "שמעו ואספר לכם סיפור. העגלון הזה עוסק לפרנסתו במסחר. הוא קונה ומוכר מתושבי הכפרים הרחוקים, יהודים וגויים כאחד. שנים רבות הוא נוסע עם עגלתו עמוסת הסחורה מכפר לכפר. בין מקח וממכר, נהג היהודי לעסוק במצווה ולהסיע

17) 'מעבר יבק' חלק עתר ענן קטורת פרק ה'

18) רבי נחמן מברסלב ז"ל ספר המדות אות פדיון שבויים סימן י"ב

מוהלים מהעיר אל הכפרים בהם נדרשו, ולהחזירם לביתם. לאחר שנים של עיסוק במצווה, החליט העגלון לחסוך בזמן ובטרחה. הוא למד את מלאכת המילה והיה למוהל בעצמו. מיני אז, בכל פעם בה נתבקש להסיע מוהל מהעיר לכפר היה מציע עצמו לתפקיד ומשמש כמוהל. מעולם לא הסכים לקבל תשלום על הטירחו, וקיים את המצווה לשם שמים.

באחד הימים, בעיצומה של נסיעה, עצרו יהודי שעמד בצידי הדרך והחל מתחנן אליו: 'היום הוא היום השמיני ללידתו של בני. אנא ממך, סע העירה והבא לי מוהל שימול את בני'. נענה המוהל כהרגלו ואמר בשמחה: 'אני מוהל, ואוכל לבצע את המלאכה. אין צורך לנסוע העירה'. 'מצוין' השיב הכפרי 'גש אל ביתי אשר בקצה הכפר, אשתי והילדים נמצאים שם, ומול את בני'. 'האם ישנם יהודים נוספים בכפר?' שאל המוהל, והכפרי השיב בשלילה. 'אם כן, בוא איתי ותהיה הסנדק' ביקש המוהל. הכפרי סירב. "איני יכול להשאיר את התרנגולות שלי ללא השגחה" הוא אמר "הן עלולות להיגנב, ומה אעשה אז?" הכפרי המגושם לא המתין לתגובה, והחל לפסוע בצעדים מהירים לכיוון הלול. עד מהרה נעלמה דמותו במעבה היער.

המוהל נותר במקומו נבוך, ולא ידע לשית עצות בנפשו. ברור היה לו כי לא יוכל למול את התינוק ללא עזרת סנדק. הוא הביט כה וכה ותר אחר יהודי, וירא כי אין איש. כל עוברי האורח אותם שאל הבהירו לו כי אין באזור אף יהודי אחד לרפואה. השמש נטתה מערבה, השקיעה קרבה ובאה.

פתע פתאום, הופיע במקום יהודי גבוה ונאה, בעל זקן ארוך, שנשא על כתפו שק עמוס במיני סדקית למכירה. פנה אליו המוהל בשמחה ואמר לו: 'רבי יהודי, זכית במצווה! הנך הסנדק בברית המילה אותה אערוך עכשיו!' 'אינני סנדק, עד שאמכור את כל תכולת השק שלי!' השיב הרוכל היהודי 'יש לי משפחה שעלי לפרנס ולהאכיל, אין לי פנאי כעת לסנדקאות'. המוהל הרהר לשבריר שנייה, ואז שאל את היהודי: 'כמה שווה השק שברשותך על כל תכולתו?' 'חמשה רובל' – השיב היהודי. מבלי להסס, שלף המוהל את הסכום והושיטו ליהודי. 'שמור את השק ובוא להיות סנדק' זרזו. הפעם, לא סירב היהודי. השניים מיהרו אל בית הכפרי. שם, כבר המתנינו להם האם והתינוק הרך. היהודי ישב כסנדק והמוהל מל את הילד בזריזות, ושחרר אנחת רווחה עמוקה".

ה'צמח צדק' סיים את סיפורו, והחסידיים החרישו, משתאים מהמעשה המופלא. ואז הוסיף ה'צמח צדק': "יהודי שאברהם אבינו ע"ה ישב אצלו סנדק, גם אני יכול לאכול עימו מרק מאותה הצלחת..."

מלאך הברית

רכב סוואנה לבן עושה את דרכו בכבישי הדרום המדבריים. על מושב הנהג יושב הרב ישי דהאן, מוהל מזה עשרים ואחת שנה מטעם ארגון 'ברית יוסף יצחק', ונוהג בידיים אמונות. היעד: באר שבע. ברית מילה לתינוק אמורה להיערך שם סמוך לשקיעה. הוא מביט בשעונו. השעה עדין מוקדמת. הוא יספיק בע"ה.

הרב ישי נוהג בזהירות. הנוף ההררי חדגוני ואינו משתנה. למלוא האופק חולות וחולות. הרכב הכבד, בעל גלגלים כשל משאית, מתנהל בבטחה לכיוון היעד. לפתע, חמישים קילומטרים לפני הכניסה לבאר שבע, קפיצה קלה. הרכב מיטלטל ו... נעצר.

תקר בגלגל.

באנחה קלה, התרומם הרב ישי מרום מושבו, פתח את הדלת וקפץ החוצה. רק זה היה חסר עכשיו. בזריזות הוא פתח את תא המטע וחפש חלקי חילוף. אנחת רווחה בקעה מגרונו משמצא גלגל חלופי. כעת מה שחסר הוא מפתח ברגים על מנת לשחרר את הגלגל סורר. הרב ישי תר בזריזות אחר החלק החסר. חפצים שונים שהיו מגובבים בתא המטען הורמו והועברו מצד אל צד אולם המפתח המיוחל לא נמצא.

הרב ירון שהה באותה העת בעין גדי. כשהטלפון הנייד שלו צלצל ועל הצג הופיע השם "הרב ישי". "אין ברכב מפתח גלגלים וג'ק (מגבהה)" – אמר. ומה עושים עכשיו??? "עצור רכב גרר של 'שגריר'" הוא הורה לרב ישי. כשהוא מהרהר בנסתרות דרכיו של הבורא יתברך. קרוב לשעה חולפת והרב ישי שוב על הקו, כשהוא נשמע אובד עצות. זמן השקיעה קרב, ושום עזרה לא נראית באופק. הרב ירון מנסה לחשוב על פתרונות כמו השגת רכב חלופי מירושלים. השיחה מסתיימת בתקווה לנס.

והנס מגיע. מאי שם צץ לו אדם לבן זקן, ובידיו מפתחות קטנים של רכב פיאט. עיניו של הרב ישי מנצנצות לרגע, אך ברגע הבא הוא מביט במפתחות וליבו נופל. הוא יודע שהם לא יעזרו לו. גלגלי רכבו גדולים והמפתחות הללו אינם מתאימים. הוא מפנה מבטו הלאה וממשיך לנעוץ בכביש הריק מבט מייחל, אולי סוף סוף תגיע העזרה הנכספת. נקודה קטנה נראית, והיא הולכת וקרבה במהירות. הרב ישי מביט בה בתקווה. הרכב קרב, ועוצר סמוך לרב ישי. דלת הרכב נפתחת, והנהג יוצא. הוא לא שואל את הרב ישי מה הוא צריך, אלא נגש אל תא המטען שלו, פותח אותו, שולף מפתחות וג'ק ומושיט לרב ישי. זה האחרון נוטל את הכלים בתודה ופותח פיו לבקש מהנהג סיוע נוסף בהחלפת הגלגלים, אך הלה ממהר. הוא נכנס אל רכבו, סוגר אותו בטריקת דלת, מנופף לידי לאות 'יהיה בסדר', ומפליג לדרכו. הרב ישי המבולבל מביט כה וכה, חוכך בדעתו מה לעשות. הוא לא מספיק להניד עפעף והאיש בעל הזקן הלבן ניצב לצידו. "אין לך זמן" – הוא אומר לרב ישי ומצביע על הגלגל – "הברגים כבר פתוחים". ישי מביט ולא מאמין: הברגים המחברים את הגלגל – משוחררים, נותרו שני סיבובים להשלמת הפרדת הגלגל. כהלום רעם מסובב הרב ישי את הברגים, מפריד את הגלגל ומחליף אותו. האיש המסתורי לא מסתפק בכך, ואומר לרב ישי: "סע אחרי עד המקום שאתה צריך". בלי להוסיף מילה הוא נכנס אל רכבו שחנה לפני הרכב של הרב ישי. הוא מתניע ונוסע, והרב ישי אחריו, עד היעד המבוקש. ואז הוא נעלם.

הרב ישי הגיע בזמן, והספיק להכניס את הרך הנולד בבריתו של אברהם אבינו טרם תשקע השמש.

מלאך בספרד

הרב ישי דהאן, אחד המוהלים המומחים מותיקי הארגון, טס פעם למלגה שבספרד לעריכת ברית. החוויה השמימית לה זכה באותו מסע בלתי נשכח אינה נתפסת בשכל אנושי, אולם 'בדידי הווה עובדא':

הטיסה היוצאת מהארץ התעכבה מסיבות שונות, והגיעה לספרד באיחור ניכר. משנחת הרב דהאן סוף כל סוף בספרד, גילה להוותו כי הטיסה הפנימית למלגה כבר יצאה לדרכה. "מה אעשה?" הרהר המוהל בליבו, אובד עצות "לאן אפנה? איני מכיר את שפת המקום ואין לי כאן כל מכר ומודע"... תחושת

הזרות והבדידות גברה עת נדחק בין ההמון באוטובוס הצפוף, המסיע את כולם ברחבי הטרימינל ענק. השאלות המשיכו להטרידו. הוא לא ידע אנה יפנה ברגע בו יסחף עם הזרם בנתיב הירידה מהאוטובוס. האם ייסוב על עקבותיו וישוב ארצה כלעומת שבא, או שיתאמץ להשלים את המשימה בשלה הגיע הנה ולנסוע לברית? (כיצד בדיוק?...) מעומק ליבו התפלל לה' שישלח לו שליח טוב להושיעו.

לפתע פתאום, כמו משום מקום, צץ על ידו אדם בעל זקן, חבוש קסקט. הלה נצמד אליו והחל לשאלו: "מי אתה? האם אתה רב?" "לא, אני מוהל" השיב הרב דהאן בפליאה. "ולאן אתה נוסע?" המשיך הזר לשאול "למלגה?" "הן" השיב המוהל. "המטוס כבר טס..." המהם הלה, ולפתע כמו התעשת ופקד על המוהל: "תן לי את דרכונך". המוהל בצע בצייתנות את ההוראה והוציא את דרכונו. הלה תפס את ידי המוהל, הורידו מהאוטובוס והחל להריץ אותו ברחבי הטרימינל במהירות מטורפת. הזר רץ במהירות, והמוהל המשתאה מתנשם, בעקבותיו, מנסה להדביק את הקצב. הם רצים בדרך לא דרך. חולפים במהירת מסחררת על פני השטח העצום ומטפסים-מרחפים על גרם מדרגות. והנה הם מוצאים עצמם לפני דלפק העליה למטוס, בו ניתנים הכרטיסים. הזר, טרם הגיע לדלפק, כאשר המוהל במרחק עשרה צעדים ממנו, וכבר מסתובב אל המוהל ומושיט לעברו כרטיס עליה למטוס. טרם הביט בדרכו וראה את פרטיו האישיים של המוהל... שוב הוא תפסו בידו והוליכו אל הדלת האחרונה המובילה מהדלפק למטוס. הדייל בדלפק, שבדיוק עמד לסגור הדלת, אפשר למוהל לעבור. הזר הכניסו פנימה באמרו "זהו... אתה תגיע לברית".

הבלתי יאמן אירע. המוהל הגיע לברית במועד, ללא שום עיכוב.

הברכה המיוחדת השמורה לפעילי ארגון 'ברית יוסף יצחק' אינה ניכרת בהצלחת הארגון בלבד. הקדוש ברוך הוא אינו נשאר חייב, וגומל למוהלי הארגון טובות גם בחייהם הפרטיים.

מסירות נפש עד סיביר

באחת ההזדמנויות נקראו מוהלי הארגון לערוך בריתות בסיביר הנידחת. שני מוהלים, הרב ישי דהן והרב חיים רובין, טסו לביצוע המשימה. מסלול נסיעתם היה מורכב ומייגע: מישראל טסו למוסקבה. משם אמורים היו לטוס לולדיוסטוק, מרחק של שתיים עשרה שעות טיסה. משם היה עליהם להמשיך ברכבת עוד מספר שעות עד לבירוביג'אן.

אולם משנחתו השניים בשדה התעופה במוסקבה, ציפתה להם הפתעה לא נעימה. שלג נערם לגובה עצום, והטיסות בוטלו. שבוע שלם שהו המוהלים בחדרון רוסי טיפוסי, בהמתנים לחידוש הטיסות. מזונם בשבוע זה כלל קרקרים וסרדינים בלבד. אחרי שבוע נרגע מזג האוויר, ושדה התעופה חזר לפעול. השניים נשמו לרווחה, ויצאו לכיוון שדה התעופה במוסקווה כשיעדם הוא סיביר. אולם מסתבר שתלאותיהם טרם תמו. משהגיעו לשדה התעופה בסיביר, גילו שאיחרו. המטוס לטיסת ההמשך כבר יצא לדרכו...

בעודם עומדים נבוכים ואובדי עצות, ניגש אליהם אדם מצוות שדה התעופה ופנה אליהם בשפה הגרמנית. למזלם אחד מהם הבין את שפת האידיש, שדומה למדי לשפה הגרמנית. הוא הבין כי הלה שואל האם היו אמורים לעלות על המטוס שזה עתה יצא. המוהל השיב בחיוב, והעובד פנה אל מכשיר הקשר וזרק צרור הוראות ברוסית מהירה. טרם הספיקו השניים להבין את המתרחש, סימן להם האיש לבוא עמו ופתח בריצה מהירה לכיוון מסלול ההמראה. השניים רצו בעקבותיו, מנסים להדביקו, ולעיניהם הנדהמות עצר המטוס מנסיעתו על מסלול ההמראה, והמתין...

משהגיעו אל פתח המטוס נפתחו לקראתם הדלתות והאיש, מושיעם, החווה בידו לעברן כאומר "עלו". השניים חייבו לעברו בתודה ומיהרו לעלות, הלה נופף בידיו לשלום, והדלת נסגרה מאחוריהם. המטוס הפליג לדרכו כששני המוהלים עליו...

ברית שהעירה

לפני מספר שנים אירע הדבר. מכלוף, יהודי ישראלי המתגורר בפלורידה פסע לאיטו ברחוב ורוחו נכאה. מזה חמישה חודשים שמצבה הבריאותי של אימו

בארץ הקודש בכי רע. היא שרויה בקומה-תרדמת, והרופאים כבר אמרו ל"ע נואש לחייה, ורצו לנתק אותה מהמכשירים. הבשורות מהארץ העכירו את רוחו של מכלוף. הוא התהלך לאיטו, שקוע בהרהורים נוגים ודמעות סמאו את עיניו.

"סלח לי, האם אתה יהודי?" הקול הסמוך העיר אותו באחת משרעפיו. הוא פלבל בעיניו והביט נכחו. מולו עמדה אישה, שהכיפה שעל ראשו משכה את תשומת ליבה. הא הנהן בפיוור נפש. לאישה זה הספיק והיא פתחה את פיה והחלה לספר בשטף: "גם אני יהודיה. הגעתי מונצואלה. הבן שלי בן שלוש, אך לצערי הרב טרם נימול, משום שאביו הגוי, עימו חייתי, איים עלי כי אם אמול את בני – ישחט אותי. כעת נפרדנו, הוא בונצואלה ואני כאן, בפלורידה, חופשייה לנפשי. עז רצוני למלא את משאת נפשי ולמול את בני, אך איני יודעת לאן לפנות. אנא, עזור לי לבצע את משאלתי!".

מכלוף האזין לאישה ודבריה נגעו בליבו. הוא שכח לרגע את צרתו הפרטית ונרתם לעזרה. כמה שיחות טלפון, והוא הגיע לארגון 'ברית יוסף יצחק'. מעבר לקו האזינו לו בקשב רב, ועיבדו במהירות את הנתונים. מילת ילד בן שלוש, כפי שהסביר האדם החביב מהארגון, מורכבת יותר ממילת תינוק בן שמונה ימים. לרוב, היא כוללת הרדמה כללית, עצירת הדם עם מכשיר חשמלי, ולעתים אף תפרים. לכן, יש צורך לערוך את הברית בחדר ניתוח מתאים ומאובזר בכל הציוד הרפאי הנדרש. לאחר דיון קצר, נקבעו זמן ומועד לברית המילה. האישה הנרגשת הודתה למכלוף במלים חמות. מכלוף עצמו חש סיפוק ושמחה של מצווה, ובארגון 'ברית יוסף יצחק' נרשמה בהתרגשות שלא נס ליחה זכות נוספת של הכנסת יהודי יקר תחת כנפי השכינה.

הגיע היום הגדול.

מכלוף הנרגש בבגדים חגיגיים, האם הדומעת מהתרגשות, חתן שמחה הרך וטהור העיניים, מספר מצומצם של מכרים וכמובן המוהל מארגון 'ברית יוסף יצחק', ניצבו הכן לקראת המצווה. המוהל החל במלאכתו בריכוז ובמיומנות. דממת הוד שררה בחדר הקט. לפתע, הופרה הדממה על ידי צלצול רם. מכשיר הטלפון הנייד רטט בכיסו של מכלוף. הצצה בצג המכשיר גילתה לו שהשיחה מישראל, מאחיו. הוא נאנח קלות, השתיק את המכשיר וטמנו בכיסו. "אני כעת בשמחת ברית" – אמר לעצמו – "את הבשורות בקשר לאמא, המגיעות

מהארץ, אשמע לאחר מכן...". הוא טרם כילה להרהר והנה, צלצול נוסף. ומיד לאחריו עוד צלצול, ועוד צלצול ועוד אחד.

תם טקס ברית, וצלצול נוסף נשמע. במתח רב לחץ כלוף על המקש ולחש אל הפומית "הלו". "מכלוף" בקע קולו הרם והנרגש של אחיו – "סוף סוף אתה עונה. לאן נעלמת? יש כסא לידך? שב, שב. לא תאמין מה קרה. נס!! נס גדול!!! אמא התעוררה!!!"

מכלוף הנרגש התקשה להכיל את עצמת הבשורה. הוא התיישב על הכסא הראשון שראה, ברך בקול חנוק "ברוך רופא חולים" ופרץ בבכי חסר עצורים. הפעם, היה זה בכי של פורקן, שמחה והודיה. משנרגע מעט, יכול היה לשמוע מאחיו את פרטי המאורע המופלא:

מסתבר, שברגע שהחל טקס ברית המילה בפלורידה, פקחה האם את עיניה. זה היה הצלצול הראשון. כעבור מספר דקות היא נשאלה אם תרצה לשוחח עם מכלוף בנה, הנמצא בפלורידה. תשובתה המפתיעה הייתה: 'לא'. ההמשך היה מדהים: "אל תפריעו לו" – אמרה האם בעיניים מפוכחות – "הוא עכשיו עם אליהו הנביא ואברהם אבינו"---

אכן, כתוב במדרש שבנוסף לאליהו הנביא, גם אברהם אבינו מגיע לכל הבריתות.

אברהם אבינו מגיע לברית

בניו יורק שבארצות הברית מתגורר יהודי מבוגר, בן שמונים וחמש לערך, ושמו רבי אברהם הכהן. אברהם נולד בפרשבורג שבסלובקיה למשפחה עשירה ובעלת אמצעים. אביו היה ידוע כמכניס אורחים גדול, שהכניס אל ביתו כל צרוע וזב חוטם. בין האורחים שקיבל באהבה היו אנשים מוזנחים ומלוכלכים שאיש לא פתח בפניהם את דלתות ביתו. אביו של אברהם היה רוחץ במו ידיו את אורחיו, מחליף את בגדיהם ומנקה את מקום מושבם מהכינים הרבות שנותרו בו לאחר קומם. בשואה האיזומה שוכן האב במחנה הידוע לשמצה אושוויץ, שם שרצו הכינים לאלפים. באורח פלא אף לא כינה אחת דבקה בבשרו של האב. כשהוא זכה בחסדי שמים להינצל, הגיע לארצות הברית וזכה לפגוש את הרבי. הרבי אמר לו: "ראית מלאך בזמן המלחמה

ובזכות כך ניצלת". הוא דאג ליהודים מסכנים נזקקים והקב"ה דאג לו מידה כנגד מידה; הוא ניקה אותם והקב"ה ניקה אותו.

בזמן השואה, היה הבן אברהם נער בן חמש עשרה בלבד. אביו הפקיד בידיו סכום כסף גדול. אברהם הצעיר והנועז צבע את שערו השחור בצבע בהיר ונראה כמו אחד ה'שקצים' המשתייכים ל'גזע הארי'. במסווה זה הסתובב אברהם בין הגויים בסביבה ושיחד אותם בסכומי כסף גדולים להחביא ולכלכל בבתיהם יהודים רבים, כחמישים ושמונה במספר. הנער האמיץ הפך למבוקש בידי הגאסטפו. תמונתו הופצה בכל תחנות המשטרה, וכל היודע דבר על מקום הימצאו התבקש לסור לתחנת המשטרה ולמסור את המידע. על אף הסיכון העצום, לא פסק אברהם ממאמצי ההצלה. יהודים רבים חייבים לרבי אברהם את חייהם, שניצלו בזכות מעשי הגבורה שלו.

גם אברהם זכה להינצל בעצמו מן התופת, ושנים אחר כך הפך למוהל. הוא מל תינוקות ואף מבוגרים. לימים, זכה להגיע אל הרבי לחלוקת הדולרים. כשעבר לפני הרבי אמר לו הרבי: "דע לך שבכל ברית שלך נמצא אברהם אבינו!"

ברית שהקימה

במדינת קונטיקט שבארצות הברית חי יהודי כבן שישים ושתים. יהודי זה נולד בצ'כוסלובקיה לזוג הורים ניצולי שואה – שניהם נצלו בזכות חסיד אומות העולם הידוע – אוסקר שינדלר. שינדלר היה תעשיין גרמני, שעסק בתקופת השואה בהצלת חייהם של יהודים רבים ממכונת ההשמדה הנאצית. שינדלר, שהיה בעליהם של מפעלי תעשייה, שיחד קציני צבא גרמנים על-מנת שיתאפשר לו להעסיק יהודים, על אף סיכון חייו שלו. הוא העסיק במפעלו כאלף מאתיים יהודים. לעת זקנה הוכר שינדלר על ידי מדינת ישראל כחסיד אומות העולם ואף נקבר בירושלים. בסוף המלחמה נדרש שינדלר להעתיק את מפעלו מערבה נוכח החזית הרוסית המתקרבת. בתקופה זו שקדו יצחק שטרן ושינדלר על הרשימה של העובדים הנחוצים שלא יישלחו להשמדה. רשימה זו הייתה בפועל לרשימת הצלה. משנכבש המפעל על ידי בעלות הברית שוחררו העובדים לחופשי וחייהם ניצלו.

בנוסף לכך, בימיה האחרונים של המלחמה כאשר רשת הרכבות הנאצית הייתה משובשת, נמצאו על ידי שינדלר מספר קרונות להובלת בקר שבתוכם יהודים שחלקם מתים ורובם גוססים. שינדלר החליט להצילם, ולמרות המצב הכלכלי הקשה שאליו נקלע המפעל, קיים אותם בחצר המפעל ובכך הציל רבים מהם. שניים מהם, שזכו להינצל בזכות השליח הטוב, היו הוריי היהודי גיבור סיפורנו.

בני הזוג נישאו לאחר המלחמה ונולד להם בן למזל טוב. שני ההורים היו דתיים, אולם בצ'כוסלובקיה המדינה הקומוניסטית בה חיו לא ניתן היה למצוא מוהל, וכך עברו שמונת הימים הראשונים, ולאחריהם שבועות, חודשים ושנים, כאשר בנם טרם נכנס בבריתו של אברהם אבינו.

חלפו השנים. הבן התבגר. בגיל תשע עשרה הוא עזב את צ'כוסלובקיה ועקר לארצות הברית. את דבר היותו ערל לא גילה לאיש מחמת הבושה. הוא נשא עימו את סודו המעיק לכל מקום, וכאשר היה עולה לתורה הייתה תחושת הבושה גוברת וממלאת אותו עד שלא יכול היה למצוא לעצמו מקום. במשך שנים חיפש האיש אחר מוהל מומחה אך העלה חרס בידיו. לרופא לא רצה לפנות משום שחפץ לקיים את המצווה כהלכתה. כך הוא מצא את עצמו בגיל שישים ושתים כשהוא עדיין ערל. באחד הימים, התגלגלה אליו ידיעה אודות חייל שנימול בישראל בעזרת ארגון 'ברית יוסף יצחק'. הידיעה הציתה אור בעיניו של האיש חסר המנוחה. הוא מיהר לאתר את מספר הטלפון של הארגון בארצות הברית, וחייג ביד רועדת.

צלצול הטלפון נשמע ברמה בביתו של הרב ירון. הקול המבוגר מעבר לקו נשמע נרגש מאוד: "מזה שנים שאני מחפש מוהל בכדי לקיים את המצווה היקרה של ברית המילה. אני לא מאמין שמצאתי!". הרב ירון חייך. את תגובותיהם הנרגשות של האנשים המופתעים לגלות שיש כתובת, הוא כבר מכיר היטב. "בוא אלי לכאן" – הוא הציע בחביבות לאלמוני – "כך נוכל לערוך את הברית בחדר ניתוח מסודר ומצויד בכל הדרוש. תהיה אורח שלי למשך תקופת שהותך בפלורידה".

היהודי קיבל את ההצעה הנדיבה בתודה. כעבור זמן מה, הוא אכן הגיע עם רעייתו והתארח בביתו של הרב ירון עד למועד הברית. בהגיע הרגע הגדול, ניגש הרב ירון למלאכה באומרו "זמן המילה הוא עת רצון מיוחדת. כפי שכתוב

בספר ה'זוהר' הקדוש, כל שערי גן עדן פתוחים אז. זוהי הזדמנות לבקש מה שרוצים ובעזרת הי"ת התפילות נענות". היהודי קיבל את הדברים ברצינות והחל להתפלל בכוונה גדולה על חמותו, אישה מבוגרת מאוד שזה למעלה משנה שאינה יכולה לזוז בכוחות עצמה.

שבוע חלף, ולתיבת המייל של הרב ירון הגיעה ידיעה נרגשת, עליה חתומה רעיתו של היהודי: "אימא שלי חזרה ללכת..."

הווילה שנמכרה

כיום ארגון ברית יוסף יצחק הוא ארגון מוכר ומסודר. לרשות המוהלים עומדים מספר רב של חדרי ניתוח בבתי רפואה שונים בעולם, והאמון הרב שהרופאים רוחשים להם כמו גם הפריבילגיות להן הם זוכים, מעוררים השתאות. כך לדוגמא אחד הרופאים הבכירים בפלורידה, מזה ארבעים שנה בתחום הרפואה, מוסר את מפתחות הקליניקה שלו לירון בכל עת בה הוא זקוק לחדר מצויד לעריכת ברית מילה.

אולם, לא תמיד היה המצב כך. בראשית דרכם, נאלצו המוהלים לערוך את בריתות המילה בבתי כנסת. בין הבריתות הראשונות שערך הארגון בארה"ב, היו ברית לבחור בן שש עשרה וברית לאדם מבוגר בן שישים וארבע. הרב ירון, המוהל, הגיע אל בית הכנסת ובמעמד של כמאה איש הכריז: "כל מי ששכל בקודקודו מוזמן להגיע מחר לברית המילה ולבקש מהי"ת את כל משאלותיו". למחרת בשעה היעודה התייצבו בבית הכנסת... חמישה אנשים.

חמש שנים חלפו מאותן בריתות היסטוריות. הרב ירון, כבר וותיק בפלורידה, עסק באותה עת בזיכוי אנשים בתרומה לארגון 'ברית יוסף יצחק'. הוא ניגש לאדם לא מוכר וסח לו: "איני יודע אם הינך מכיר אותי. יש לנו ארגון של בריתות מילה...". העיניים שהלה נעץ בו היו גדולות ועגולות "האם אני מכיר אותך??? והלוא בזכותך זכיתי לנס!" הפעם, היה זה תורו של הרב ירון לנעוץ בבן שיחו זוג עיניים תוהות. והאיש סיפר: "לפני חמש שנים שמעתי את הכרוזתך בבית הכנסת בעניין ברית המילה. הדברים נכנסו לראשי ולמחרת הייתי בין הבודדים שהגיעו לברית. משאלה אחת הייתה בליבי – מזה מספר שנים ניסיתי למכור בפלורידה ווילה יוקרתית על אי הנושקת לשפת הים

שהייתה ברשותי, אולם קונה לא נמצא. בלית ברירה הוזלתי את המחיר אולם הווילה טרם נמכרה. בשעת הברית בין המילה לפריעה ביקשתי כוונה גדולה שאצליח למכור את הנכס. מספר שניות לאחר תום האירוע, כשנכנסתי אל המעלית בדרכי לצאת מהמתחם, נכנס עמי אדם נוסף. הוא פנה אלי באומר 'שמעתי שאתה מוכר את הווילה שלך. אני מעוניין לקנות אותה'. המחיר שהציע האיש היה גבוה ממחירה הראשוני של הווילה...".

כמובן, אדם זה פתח את ליבו ואת ידו ותרם בנדיבות למצוות ברית המילה. מאז, הוא הפך לתורם קבוע ומשמעותי לארגון 'ברית יוסף יצחק'.

אורחים מעולם האמת

אחד הנימולים במסגרת פעילות הארגון, הינו בחור יהודי בגיל עשרים ואחד שאיבד ל"ע את שני הוריו, והגיע לקיים את המצווה גם לעילוי נשמתם. במהלך ביצוע ברית המילה, בעודו שוכב על מיטת הנימולים, אחז לפתע היהודי בחזקה במחיצת המתכת עטוית הבד המפרידה בינו לבין המוהל, כשידיו רועדות ללא שליטה. "אני רואה אותם, הנה הם באו לברית... מלמל בהתרגשות עצומה, כשכול גופו רועד, פניו חיוורות והוא נראה על סף עילפון ממש. משסיים המוהל את מלאכתו, נדהם לשמוע מהיהודי כי זכה לביקורם של הוריו מעולם האמת. שניהם הגיעו להשתתף עימו בשמחת הברית.

מכתבו נתקבל

באחד הימים, הגיע הרב ישראל הלר, מוהל מגניו יורק לאי באוקינוס האטלנטי בו שוכנת מדינת הרפובליקה הדומיניקאנית, לערוך ברית מילה לתינוק. בשובו לגניו יורק הוא פנה אל הרב ירון והציע לו ליצור קשר עם אבי הרך נימול. "הוא בעל אמצעים, נראה שתוכל להיעזר בו בתרומה לארגון" אמר לרב ירון. הרב ירון שמע לעצתו ויצר קשר עם האדם. השניים קבעו להיפגש ברפובליקה הדומיניקאנית.

טרם נסיעתו עדכן הרב ירון את מנהל הארגון בארצות הברית, הרב שניאור זלמן גנזבורג, שהוא נוסע לרפובליקה הדומיניקאנית. הרב גנזבורג נענה ואמר: "בדיוק לפני שבוע הגיע בקשה מיהודי ברפובליקה הדומיניקאנית

שמבקש ברית מילה, אך היות ועדין לא שלח מסמכים להוכחת יהדותו טרם טופל. אם הנך נוסע לרפובליקה הדומיניקאנית – הא לך הפרטים, טפל בו". כשהרב ירון הביט בפרטים, נדהם לראות שהיהודי המבקש לעבור ברית מילה – הוא הוא האדם עמו הוא מתעתד להיפגש.

ירון לא התמהמה וחיש צלצל אל האדם: "האם הנך מעוניין גם בברית מילה?" שאלו. האיש השיב בחיוב. "האם ישנם ברשותך מסמכים המעידים על יהדותך?" הקשה ירון. גם הפעם השיב האיש בחיוב, וסיפר כי סבתו ברחה מאירופה בזמן השואה, עד לאי הנידח. "שלח לי את המסמכים" ביקש הרב ירון. המסמכים הגיעו, והאדם קיבל אישור יהדות. חיש מהרה צלצל אליו הרב ירון, והודיע לו כי פגישתם הוקדמה. התרומה סובלת דיחוי, הברית – לא.

הרב ירון הגיע במהירות האפשרית אל הרפובליקה הדומיניקאנית. בשדה התעופה חיכה לו היהודי. השניים נסעו הישר לבית רפואה ממשלתי. היהודי פתח את כיסו ושילם תשלום הגון למנהל, והרב ירון קיבל חדר ניתוח לעריכת הברית. היה זה דבר פלא, משום שהנהלת בית הרפואה לא הכירה אותו ולא ראתה כל תעודות הסמכה שלו. מנהל מחלקת ההרדמה שימש כעוזרו של הרב ירון, והאחיות שרצו להיכנס לא הורשו על ידי הרב ירון לעשות זאת. גם העובדה שהכל נשמעו להוראותיו הייתה כמעט בגדר נס.

לאחר הברית סיפר היהודי לרב ירון, כי ארבעה חודשים קודם לכן נסע ידידו מהרפובליקה הדומיניקאנית לארץ הקודש. טרם נסיעתו מסר לו היהודי שזה עתה נימול פתק, וביקש ממנו להטמינו בכותל המערבי. בפתק נכתב: "ריבוננו של עולם, אנא שלח לי מוהל לרפובליקה הדומיניקאנית בכדי שאוכל להיכנס בבריתו של אברהם אבינו"...

לא חלפו חודשים רבים ותפילתנו התגשמה באורח שמימי.

מזל טוב כפול

"בעלי, בשעה טובה ומוצלחת נולדה לנו בת!"

"מזל טוב, מזל טוב, אשתי! אז הברית תהיה ביום חמישי"...

את השיחה התמוהה הזו ניהלו חיים ולאה בר"ח ניסן התש"ע, שעה קלה אחרי הולדת בתם השנייה. "הברית תתקיים בדיוק כפי שהרבי הבטיח" חשבה לאה לעצמה, "ואני חשבתי שאני מבינה משהו ושחס וחלילה הרבי טעה הפעם..."

הכל התחיל כחודש וחצי לפני הלידה. לאה צריכה הייתה לקבל החלטה לגבי ביצוע שינוי כלשהו בארגון בו היא מתנדבת. מאחר והרעיון היה מצויין לדעתה, לא הייתה סיבה להסס והיא כמהה לפעול ולבצע אותו. אך משום מה היו כל מיני מגיעות ועיכובים שמנעו את ביצוע הרעיון ה'מצויין' הזה במשך כמה שבועות. בסופו של דבר החליטה לאה לכתוב לרבי ולקבל את עצתו. כך עשתה, ואף צירפה מכתב נוסף בו היא מבשרת כי ההריון שלה מתקדם יפה והם מחכים ללידה בקרוב בע"ה. התשובה מהרבי היתה מדויקת. בכרך ז' עמ' שנח' כתב הרבי לשואל כי אין מקום לחידושים היכן שדרך החסידות כבר מגישה לו הכל מוכן, ולמרות "שרוצה לחפש לו דוקא דרכים חדשים", עליו לדעת כי "הכשלון שלו יהיה בעצם הדרך"! קשה היה ללאה לקבל את התשובה הזו. הייתה זו לה הפעם הראשונה בה היא מקבלת תשובה כה ברורה שלא לעשות משהו... יום לא פשוט עבר על לאה אך בסופו של דבר נצנצה תחילתה של הבנה, שאולי הרבי מזכה אותה בקצה קצה של הרגשת התבטלות החסיד לרצון רבו.

במענה למכתבה השני, קיבלה תשובה בעמוד הקודם, המתחילה במילים "מצינו במצוות מילה". בתשובה מוסברת באריכות מעלתה של ברית המילה. חיים ולאה לא ידעו את מין העובר, אך עם תשובה כזו חשו בטוחים שאפשר להתחיל לברר עלויות של אולם לברית המילה הצפויה...

לאחר כמה שבועות, כתבה לאה לרבי פ"נ ובו בקשת ברכה על התקדמות ההיריון, לקראת בדיקה שהייתה צריכה לעבור. מכתב הרבי (כרך י' עמ' שלג) עסק במעלת נתינת השם לתינוק. השם בו דובר היה יוסף יצחק ומכך הובן שמדובר בהולדת בן והתרגשותם של בני הזוג גברה והלכה.

הימים נקפו ולאה הגיעה לשבוע הארבעים ואחד. כוחה כשל, והיא חשה כבדה וחלושה. מכתב נוסף לרבי והתשובה שלאה קיבלה הייתה ישירה ומרגיעה (כרך טו' עמ' שטו) ובה כתוב "השי"ת ימלא ימי הריונה כשורה ובנקל ותלד זחו"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל". לאה נרגעה. יומיים לאחר מכן ילדה בשעה טובה... בת.

לאה הופתעה לרגע, אך עד מהרה הבינה כי אם משהו לא ברור הבעיה היא בראייתה המוגבלת. לכן היא הניחה את תהיותיה בצד וציפתה להתבהרות התעלומה. וההתבהרות לא איחרה להגיע.

כחודש וחצי לפני הלידה, קיבל חיים, בעלה של לאה, שיחת טלפון מחבר העוסק בפעילות בארגון ברית יוסף יצחק. החבר התקשר לעניין את חיים להצטרף כסנדק לארגון החשוב הזה שעוסק בפועל ממש בהצלת חיים והסביר לו כמה דברים אמורים. השיחה הפכה לשיחות רבות על הנושא. חיים שמע על מקרים בהם אנשים נעזרו בארגון ומצאו את עצמם נימולים מחדש, ומפה לשם החל להתעורר בו חשש מסויים לגבי עצמו. החבר עודד אותו לבדוק אם חששו מוצדק, ואכן הבדיקות העלו כי ברית המילה שעבר חיים בקטנותו לא בהכרח בוצעה על ידי מוהל מוסמך. באותם הימים בעודו עולל קטן, טרם התוודע חיים לדרך חב"ד, לרבי בפרט ולנושא קיום תורה ומצוות בכלל. אימו הבטיחה לו שהיא כמעט משוכנעת שלמוהל היה זקן, זו היתה סיבה מספקת כדי לגרום לו ללכת לבצע בדיקה המאששת או מפריכה את חששותיו לגבי טיבה ההלכתי של ברית המילה שעבר.

הימים חלפו וחיים ולאה מצאו את עצמם נוסעים לבית היולדות לניאדו. הצירים נמשכו זה זמן וחיים החליט, בהסכמת אשתו, לקפוץ לבני ברק הסמוכה ולנסוע לשם להתפלל על הלידה ואגב אורחא לבצע בדיקה. בבני ברק, תר חיים אחר רב מוסמך לנושא שיבדוק אותו. החבר מהארגון אמר לו בזמנו שיש רב כזה בבני ברק אך התברר שבדיוק הבוקר הוא לא נמצא. החבר יעץ לחיים לנסוע מייד לבית שאן שם נמצא ברגעים אלו ממש רב נוסף היכול לסייע. חיים הסביר לו שהדבר לא בא בחשבון והחיפוש נמשך. בסוף אותה בראשון לציון רב שאמור לערוך ברית בעוד שעה. חיים יצא מייד לדרך, בעוד לאה מוכנסת לחדר הלידה ובתה יוצאת לאוויר העולם.

רק באיחור של יומיים קלט מוחה היגע של לאה את ההשגחה הפרטית שליוותה את השתלשלות העניינים מהחל ועד כלה. הכל התברר, וכל התמונה התחברה. לאה תמחה מדוע עסקו תשובות הרבי בנושא הברית כאשר ברחמה נישאת בת. נעלם מעיניה הקשר בין הבדיקות שערך חיים בתחום זה ממש למסר שהעביר הרבי.

הבדיקה אכן העלתה כי מילתו של חיים לא רק שאינה כשרה לחומרא – היא אינה תופסת אף לקולא. לא ברור מה בדיוק נעשה שם אבל זו וודאי לא היתה ברית כהלכתה. יומיים לאחר הלידה, מצאה עצמה לאה עומדת ואומרת תהילים לסיום תהליך מהיר ונקל לבעלה. הברית בוצעה בהרדמה מקומית וללא כאב, ובסיומה הניח חיים תפילין לראשונה כיהודי מהול כהלכה. ההתרגשות הייתה גדולה. בשבת ערכו בני הזוג המאושרים קידוש הודיה בבית הכנסת. חיים עלה לתורה והוסיף את השם יוסף לשמו, כהוראת הרבי מהמכתב על חשיבות השם. בהתוועדות סיפר חיים את הסיפור המלא בעזרת הגברים, ובעזרת הנשים סיפרה לאה.

ההשגחה הפרטית הובילה יהודי וחסיד נוסף להיכנס בבריתו של אברהם אבינו.

פרק שישי

תורמים וסנדקים רואים ישועות

לא רק הנוכחים בברית המילה זוכים לישועות. בארגון 'ברית יוסף יצחק' נרשמו אין סוף סיפורי ניסים שאירעו לסנדקים, ואף לתורמים למצווה.

תרומה שהתירה כבלים

לאה מירושלים הייתה בתקופה לא פשוטה בחייה. כשהיא מגדלת לבדה את ילדה, המתינה לאה במשך למעלה משלוש שנים קשות עד מאוד לקבל גט מבעלה.

באחד מן הימים פגשה לאה ידיד של משפחתה, ופרשה בפניו את מסכת צרותיה וסבלה. הידיד הקשיב בהשתתפות לסיפורה העגום וליבו נכמר. בכל ליבו חפץ לסייע לה לצאת מן המיצר אל המרחב. הוא הרהר מעט ולבסוף אמר: "יש לי רעיון שאולי יוכל בסייעתא דשמיא, לסייע לך". לאה הטתה אוזן קשבת, והידיד סיפר לה על פעילותו הברוכה של ארגון 'ברית יוסף יצחק'. לאה שמעה בהשתאות על הבריתות הרבות הנערכות מידי יום, ועל מספרן העצום של הבריתות שערך הארגון ברחבי העולם עד כה – למעלה משלושים וחמישה אלף בריתות! מששמעה לאה אודות אלפי הסנדקים שנושעו בזכות תרומתם לארגון, החליטה על אתר להיות שותפה למצווה הגדולה, בתקוה

שזכות המצווה תעמוד לה, ותזכה אף היא לישועה. היא החליטה לתרום מהונה עבור עריכת ברית מילה לשלושה ילדים, בנים לאימהות חד הוריות, בבית הרפואה "משגב לדך" בירושלים. לשמש בסנדקאות בפועל אמנם לא יכלה, בשל היותה אישה, בתחילה החליטה לתרום \$1,800 אולם לאחר שראתה את הילדים יוצאים מחדר הניתוח יהודים שלמים, ובמהלך הברית וסעודת המצווה, התבוננה לאה באימהות הנרגשות, אשר מסירות נפשן לקיים מצוות ברית מילה בבניהן מעוררת השתאות. היא חשבה על הילדים הטהורים המוכנים לקיום המצווה הלא קלה בשמחה יהודית, והתרגשות רבה אחזה בה. בו במקום, קיבלה לאה על עצמה להכפיל את תרומתה. ביד רוטטת היא הושיטה לאנשי צוות הארגון המחאה על סך סכום \$3,600, עלות עריכת שלוש הבריתות וסעודות המצווה, עיקר מצוות הסנדקאות – יכלה גם יכלה. והיא עשתה זאת בלב שלם ובנפש חפצה.

אך יצאה לאה מברית הרפואה, והנס התרחש.

הטלפון הסלולרי שבכיסה רטט. על הצג היא זיהתה את מספרו המוכר של עורך הדין שטיפל בתיקה. בקול בהול הוא בישר לה שבעלה מעוניין להתקדם בהליכי הגט לאחר שנים של דממת אלחוט. לאה נדהמה. עד כה, התקדמות כזו הייתה בגדר חלום רחוק, בשל גחמותיו של הבעל מול בית הדין הרבני.

חודש בלבד חלף, ולאחריה המאושרת יצאה משער בית הדין ובידה הגט המיוחל. באורח פלא ניסי וללא כל הסבר הגיוני הפך בעלה את עורו וביצע את המוטל עליו ללא הערמת קשיים. לאה חשה בריה חדשה.

לא היה לה צל של ספק לזכותו של מי לייחס את המהפך הבלתי יאומן בחייה. הפעילות המיוחדת במינה של פעילי "ברית יוסף יצחק", ומסירות הנפש של הילדים המוכנים לעבור את ברית המילה בגיל מתקדם ובידיעה צלולה – העניקו לה השראה וכוחות נפש להתמודד במצבה הקשה. ברור היה לה כי בזכות התרומה שלה לארגון ולעריכת שישה בריתות מילה זכתה להיגאל גם היא מעגינותה.

מהברית לחתונה

עמיחי שטראוס היה מעוכב זיווג במשך שנים ארוכות. עולמו סבב בין השדכנים, התקוות והאכזבות שהיו מנת חלקו פעם אחר פעם. יום אחד פנה אליו ידידו הטוב ר' אריה עמית, מראשי ארגון 'ברית יוסף יצחק', בהצעה להיות סנדק בברית, סגולה ידועה למעוכבי זיווג. עמיחי פנה אל הארגון ונודע לו שהארגון עורך בריתות כמעט בכל יום. הוא הביע את רצונו לשמש כסנדק ואכן נקבע עבורו מועד לכך. עמיחי, שכבר ניסה כמעט הכל, היה סקפטי למדי בתחילה ולא תלה בסגולה החדשה תקוות רבות. אולם, ביום בו שימש כסנדק הוא חווה חוויה מרוממת שאין דומה לה.

הוא הביט באותו יהודי מבוגר, כבן ארבעים, שהקריב את עצמו כפשוטו כדי להיות יהודי שלם, ובאנשי 'ברית יוסף יצחק' בפעילותם הברוכה המיוחדת – וקיבל כוחות מחודשים. שבועיים ימים לאחר יום הברית הוא קיבל את הצעת השידוך המיועדת לו. השידוך נסגר במהירות תוך סייעתא דשמיא מופלאה. המעניין כי בכך לא תם הסיפור. לאור הנס הגלוי הוא החליט לקבל על עצמו מאותו יום ואילך לתת את כספי התרומות לארגון 'ברית יוסף יצחק'. באורח פלא, בתוך חודש ימים הוא מצא מקום עבודה מבוסס בתנאים מצוינים.

הקלה בכבד

אחד התורמים הגדולים של הארגון, הוא יהודי בשם מר ברוק. ליהודי אחות החולה שנים רבות וזקוקה להשתלת כבד. בכל ברית מילה בה הוא משתתף כסנדק מתפלל היהודי לרפואתה של אחותו, ובכל פעם משתפר מצבה באורח פלאי והיא מתרחקת והולכת מהמקום הראשון ברשימת הזקוקים להשתלה.

הסנדקאות שהצילה חיים

ראובן ג., יהודי יקר, החליט לתרום את עלויות הברית לבוריס, יהודי בן 76 שעלה מברית המועצות, ולשמש סנדק בטקס ברית המילה שלו. הוא לא שיער בנפשו עד כמה יזדקק לזכות הזו.

עם כניסתו של ראובן לחדר הניתוח ששכרו אנשי ארגון "ברית יוסף יצחק" בבית הרפואה 'ביקור חולים' בירושלים, צלצל מכשיר הטלפון הסלולארי שבכיסו בקול מבשר רעות. מעבר לקו נשמע אחיו, מתנשף. הוא בישר לו כי דקות אחדות קודם לכן נמצא אביו בביתו ללא נשימה, וכעת הוא מובל בניידת טיפול נמרץ לבית הרפואה הישר לחדר ניתוח, לאחר שאובחן אצלו אירוע לב חמור. למותר לתאר את ההלם שאחו בראובן ואת תחושתו הקשה. רגעים מספר הוא בהה באלם במכשיר שבידיו. מששב לעצמו, החליט נרגשות לנצל את הרגעים הגדולים של הכנסת יהודי בבריתו של אברהם אבינו כדי להתפלל מעומק לבו לרפואת אביו.

בה בשעה שהתכונן ראובן לשמש סנדק לבוריס בחדר הניתוח בבית הרפואה 'ביקור חולים', הובהל אביו אל חדר ניתוח לא הרחק משם, בבית הרפואה 'שערי צדק'. כשבירך בוריס את ברכת הנימול, פרץ ראובן בכי נרגש וביקש על אביו שיצא אף הוא מאפלה לאורה. מיד לאחר הברית של בוריס התברר כי הוא בכור, ונערך במקום גם טקס "פדיון הבן". משם מיהר ראובן ל'שערי צדק', שם סיימו הרופאים לנתח את אביו. בלב הולם המתין ראובן, יחד עם שאר בני המשפחה, להתעוררות האב. שעות מספר חלפו, והאב פקח את עיניו. הרופאים שבדקו אותו הביעו שביעות רצון מרובה מהצלחת הניתוח, שבוצע ברגעים קריטיים, והשתאו מקצב ההחלמה המהיר. כשעיין ראובן בדו"ח הרפואי של אביו, נדהם לגלות כי השעה בה יצא אביו מכלל סכנה הייתה בדיוק השעה בה התקיימה ברית המילה...

ניצל מכלייה

גיא ברזני הוא בן ארבעים וחמש ומתגורר בבת ים. במהלך חייו הספיק גיא לעבור השתלת כליה. עקב מצבו הבריאותי המורכב הוא מצוי תחת מעקב רפואי מתמיד.

באחד הימים, גילו הרופאים אבן בקוטר עשרה מ"מ בכליה. במצבו של גיא, האפשרות היחידה להוציא את האבן הייתה באמצעות ניתוח מיוחד ומורכב. בינתיים החל מצבו של גיא להידרדר. הנוזלים בגופו החלו להצטבר ללא יכולת ניקוז, וגופו החל להתנפח. הוא הגיע אל חדר המיון בהרגשה גרועה

למדי. הרופאים החליטו לחבר לגופו נקז חיצוני, על מנת לרוקנו מהנוזלים שהצטברו.

במשך קרוב לשבוע ימים הסתובב גיא כשהוא מחובר לשקיות ניקוז. נקבע עבורו מועד לניתוח להוצאת האבן. בדיוק בימים גורליים אלו, זימן לו ה' יתברך בחסדיו את שיחת הטלפון של הרב ירון. הלה יצר עמו קשר והזמינו לשמש כסנדק באחת מבריתות המילה שערך הארגון שבראשותו. גיא אכן הגיע אל ברית המילה שנערכה כשבוע לפני הניתוח, ושימש כסנדק. במהלך הברית ברכו המוהל מעומק ליבו שיזכה לרפואה שלמה ושהאבן תצא לבד בלי ניתוח, והוא עצמו נשא תפילה לה' שיחולל נס ויוציא מגופו את האבן ללא צורך בניתוח. היה זה ביום חמישי בשבוע. מספר ימים לאחר מכן, ביום ראשון בבוקר, השתחרר הנקז מעצמו מגופו של גיא, באורח לא רגיל. גיא נבהל מעט ומיהר לנסוע אל חדר המיון.

שלושה רופאים עמלו בניסיון להחדיר את הנקז בשנית, ללא הצלחה. הרופאים עמדו נבוכים, והחליטו להמתין עד הערב כדי לראות מה מתפתח. בערב, הורו הרופאים לגיא להתחיל בצום לקראת הניתוח, שיערך בעוד מספר שעות. השעות מזדחלות בעצלתיים והמתח נותן בגיא את אותותיו. כעשר דקות לפני תחילת הניתוח, הרופאים כבר מכינים את גיא, ומשהו בליבו לא נותן לו מנוח. מין הרגשה לא מוסברת גורמת לו לבקש מהרופא לנסות להוציא את הנוזלים באופן טבעי, בכוחות עצמו. הרופא משך בכתפיו. הזמן קצר, והניתוח תכף מתחיל, אך הוא לא התנגד.

באותו רגע התחולל נס מופלא. האבן הגדולה התפוררה לחלקים שיצאו מהגוף יחד עם הנוזלים... הרופאים עמדו המומים. "אין לך מה לעשות כאן" אמרו לגיא "אין צורך בניתוח, הכול התפרק מעצמו!"

ברכתו של המוהל מארגון 'ברית יוסף יצחק' הדהדה באוזניו של גיא המאושר. הברכה התקיימה בשלמותה.

בכך לא הסתיימה שרשרת הניסים. גיא נותר מאושפז בבית הרפואה להשגחת הרופאים. הללו החליטו לשחררו ביום רביעי, אולם גיא התעקש להישאר יום נוסף תחת השגחת הרופאים. מאת ה' היה הדבר.

יום המחרת, יום חמישי ז' בכסלו תשע"ו, ייזכר כיום קשה בתולדות עם ישראל. בצהרי אותו היום אירע פיגוע טרור רצחני בבית הכנסת בבניין 'פנורמה' בדרום תל אביב. הבניין בו עובד גיא. בפיגוע הדקירה נרצחו שני יהודים בעת שהתכוננו לתפילת מנחה. אחד מהם הוא ר' אהרן יסייב הי"ד, בן שלושים ושניים מחולון, אשר עבד בחנות סמוכה.

בבית כנסת זה נהג גיא להתפלל מנחה מידי יום. לרוב כאשר הגיע כבר היה בית הכנסת מלא במתפללים וגיא נאלץ להצטרף לתפילה ממקום עמדו בסמוך לדלת הכניסה. תדיר עמד על ידו חברו הטוב, ר' אהרן יסייב הי"ד. אילו היה גיא משתחרר מבית הרפואה ביום רביעי, כתכניתם של הרופאים, מירב הסיכויים שביום חמישי כבר היה מתייצב לעבודה. את תפילת המנחה, בשעה 1:40, היה עושה כהרגלו בחצר בית הכנסת... גיא לא רוצה לחשוב מה היה קורה אילו חלילה הייתה התכנית של הרופאים יוצאת אל הפועל.

אין זאת, כי אם בורא העולם שמר על גיא והצילו מסכנת מוות. לגיא המאושר אין ולו צל של ספק, כי זכות הסנדקאות בברית המילה עמדה לו להינצל.

סנדקאות שריפאה

באחד הימים פנה אל ארגון 'ברית יוסף יצחק' יהודי וסיפר על צרה איומה המרחפת על ביתו. ביתו בת השש, כך סיפר, חולה ר"ל במחלה האיומה. הוא ביקש לשמש כסנדק בברית מילה שעורך הארגון, כסגולה להחלמתה של ביתו. הוא אכן שימש כסנדק בברית מילה. כעבור שלושה שבועות מהברית, בישר האב המאושר לרב ירון כי התקבלו התוצאות האחרונות של הבדיקות, וברוך ה' הן טובות בהרבה מהתוצאות הקודמות. המצב משתפר והולך, והמחלה הגיעה אל קיצה.

הכנסה לברית והצלה ממס ההכנסה

פעמים רבות ניסה הרב ירון לשדל את האיש לשמש כסנדק, והוא תמיד סירב בתואנה שעסקיו אינם מאפשרים לו להיעדר מהם. בוקר אחד בשעה מוקדמת מאד, מתקשר האיש אל הרב ירון והודיע: "היום אני רוצה להיות סנדק!" הרב ירון הסכים מיד, והאיש הופיע בשעה היעודה. בזמן הסנדקאות עצם

האיש את עיניו ושקע בתפילה מעומק ליבו. ניכר היה שהוא מתחנן ומבקש על דבר מה הנוגע מאד בנפשו. ימים מספר לאחר הברית קרא האיש לירון למשרדו ושאלו מה חסר לארגון. הרב ירון פירט, ומבלי להניד עפעף הוציא האיש פנקס צ'קים וחתם על המחאה בסכום גדול מאוד \$10,900, עלות של שולחן ניתוח, ולאחר מכן תרם מיטת ניתוח נוספת לחדרי הניתוח בדוניאצק באוקראינה. עוד \$12,000 עבור מוניטור ללב לחדר הניתוח במוסקבה; עוד \$5,000 מכשיר יקר הבודק צהבת לתינוקות; ובנוסף סכום מכובד של דולרים.

כשהתאושש הרב ירון מהשפע שנחת עליו, הוא הודה לאיש מעומק ליבו וביקש הסבר לפרץ הנדיבות. סיפורו של האיש היה מפליא: "לפני זמן קצר נקראתי למשרדי החקירות של מס הכנסה. נדרשתי לשלם סכום אסטרונומי של מילוני דולרים והובהר לי שהתחנה הבאה שלי היא בבית הסוהר. החקירה נקבעה ליום ראשון בשבוע. באותו בוקר" – המשיך האיש וסיפר – שאלתי רב מה לעשות? ויעץ לי להיות סנדק! "התקשרתי אליך וביקשתי להיות סנדק. קיויתי שזכות המצווה תעמוד לי כסגולה להינצל מהצרה אליה נקלעתי. ישר מהברית נסעתי למשרדי החקירות. במשרד ציפתה לי ערמה גבוהה של ניירות המהווים מסמכי הרשעה כנגדי, ואני יודע שכל מילה הכתובה בהם היא אמת. החקירה ערכה שש שעות, כשבסופן אמר לי הפקיד: "אתה יכול ללכת הביתה, אינו לנו מאום נגדך!".

שידוך תמורת סנדקאות

יהודי כהן, בעל-תשובה שהפך לחסיד ברסלב, חיפש שנים את זיווגו. מבחר האפשרויות שלו הצטמצם פלאים עקב מגבלתו ההלכתית בשל היותו כהן מלהינשא לגרושה ולגירות. הוא טיפס והגיע לגיל שלושים וארבע, ואז הגיע אל ארגון 'ברית יוסף יצחק' בבקשה לשמש כסנדק. בזמן הסנדקאות התפלל הבחור בבכיה רבה והתחנן להי"ת שימציא לו את זיווגו.

בדרכו חזרה מברית המילה הוא עצר בתחנה המרכזית בירושלים, כמנהגו מידי יום, ועמד למכור ספרים של רבי נחמן מברסלב על שולחנו הקבוע. כעבור זמן קצר הופיעה בדוכנו עלמה שהגיעה במטרה לקנות ספר. כעבור ארבעה חודשים עמדו השנים תחת החופה, והרב ירון המאושר הגיע להשתתף בשמחתם ברגשי הודיה להי"ת על היותו שליח לישועה.

מברית המילה לברית הנישואין

הרב גלויברמן היה זקוק באותה תקופה לישועה. בתו טרם מצאה את זיווגה, ובת נוספת המתינה אף היא לישועתה. המתח, הציפייה ואי הוודאות נתנו את אותותיהם. ואז הגיע אל הרב גלויברמן ההצעה לשימש כסנדק בברית מילה, בכדי לזכות לסגולה הגדולה הטמונה בכך. הוא קיבל את ההצעה ושימש כסנדק בברית שערך ארגון 'ברית יוסף יצחק'. והישועה לא איחרה להגיע. בו ביום הגיעה הצעת השידוך, שנסגר כעבור זמן קצר לשמחת כל הצדדים.

כעבור מספר חודשים השתמש הרב גלויברמן שנית בסגולה. הפעם, הוקדשה הסנדקאות לזכותה של הבת האחרת. שוב, באופן פלאי, בו ביום הגיעה הישועה.

שרשרת של ניסים

בנימין הוא יהודי טוב בעל לב חם ואוהב ישראל. באחד הימים, שמע מידידו אודות הסגולות הנפלאות הכרוכות בסנדקאות בבריתות מילה. הידיד סיפר על משפחה שהכיר, ששתיים מבנותיה טיפסו לשנות העשרים המאוחרות וטרם מצאו את זיווגן. לאחר שאבי המשפחה שימש, בעצת ידידו, כסנדק בברית מילה שערך ארגון 'ברית יוסף יצחק', נושעו שתי הבנות.

בנימין האזין לדברים בהשתאות, והם מצאו הד בליבו. הוא חשב על כל אותן בנות הממתינות לזיווגן. "לו רק ידעו הוריהן על הסגולה הנפלאה" הרהר לעצמו "כי אז מי יודע כמה שנות המתנה ועוגמת נפש היו נחסכות"... הוא שב אל ביתו ושיתף את רעייתו במחשבותיו. רעייתו הייתה מעשית. היא מיהרה להתקשר אל ידידתה הטובה המתגוררת בחו"ל, אשר בתה המתינה אף היא לישועה.

הידידה התלהבה מהרעיון והביעה את רצונה לבצע את הסגולה. "יש רק בעיה אחת" אמרה "שאנו לא מתגוררים בארץ... עלינו למצוא שליח שימש סנדק עבורנו". עד מהרה סוכם כי בנימין ימש סנדק לזכות בתה המתבגרת של הידידה מחו"ל. כעבור מספר ימים ביצע בנימין את שליחותו, והתוצאות לא איחרו לבוא. שלושה שבועות חלפו, והבת באה בשעה טובה בקשרי השידוכין.

כראות בנימין את הפלא, החליט להמשיך את שרשרת החסד. הוא סיפר אודות הסגולה למכרה נוספת, שהתאלמנה ל"ע ובמשך עשר שנים ניסתה למצוא זיווג מתאים, ללא הצלחה. הוא הציע לה שאחד מבני משפחתה ישמש כסנדק. ההצעה נתקבלה, ואביה שימש כסנדק בברית מילה שערך הארגון.

בחסדי הי"ת יתברך, באותה שנה מצאה האלמנה את זיווגה לאחר שנות ציפייה ארוכות. לא ניתן לתאר את האושר הרב שהציף את כל בני המשפחה, לאחר שנות השבר.

בנימין המשיך וסיפר על דבר הסגולה לידיד נוסף שבתו טרם מצאה את זיווגה. חודש וחצי לאחר הסנדקאות נשברה צלחת בביתו, לשמחת לב כל בני המשפחה.

חוליה ועוד חוליה נוספו לשרשרת הניסים האין סופית שנקשרה לארגון ברית יוסף יצחק, בזכות חסד ורצון להיטיב של יהודי אחד.

"זכרתי להם ברית... וארשתיך לי לעולם"¹⁹

אחד המסייעים בפעילות הברוכה של הארגון היה יהודי שבע ימים. הלה הוביל את הרב ירון אל פתחי נדיבים וסייע לו בגיוס תרומות עבור פעילות הארגון. ליהודי זה היה בן מבוגר מאוד שטרם מצא את זיווגו. הרב ירון פנה אל האב באמרו: "אין לי דרך לגמול לך על עזרתך הרבה, אלא להציע לך שבנך ישמש כסנדק בברית מילה, ובעזרת ה' יזכה לישועה". האב נענה להצעה בתודה, והבן אכן שימש כסנדק בברית שנערכה ביום הרביעי בשבוע. יומיים וחצי לאחר מכן, במוצאי שבת, נחוגה בשעה טובה מסיבת ה'זוארט' – קשרי השידוכין בין הבן והכלה המיועדת.

ילדים תמורת סנדקאות

ערב אחד השתתף הרב ירון במסיבת חנוכת הבית, במהלכה סיפר לציבור המשתתפים סיפורי ניסים שאירעו בעקבות בריתות מילה וסנדקאות. עודו מדבר, והנה הוא מבחין באדם שפניו משתנות והוא מחוויר והולך מסיפור

(19) הושע ב, כא – כב.

לסיפור. הרב ירון חשש שמבלי משים פגע בנקודה רגישה, ובחן את עצמו במטרה להבין מה בדבריו גרם לאדם שמולו להגיב כך, אך לא מצא. בדרכו החוצה, שמע מאחוריו טפיפות רגלים מהירות. טרם הספיק להסתובב והאלמוני השיגו ופנה אליו בתחינה: "סליחה, סליחה, אנא סלח לי". הרב ירון התמה לא הבין על מה הוא מדבר. "איני מכיר אותך" הוא אמר, אך הלה התעקש: "אתה מכיר אותי". כאשר חלפו הדקות והרב ירון לא הצליח לזהותו, הוא סיפר לו: "לפני למעלה מעשר שנים שימשתי כסנדק בברית מילה שערך ארגון 'ברית יוסף יצחק', כסגולה לזכות בזרע של קיימא. אתה" – הוא פנה לירון – "בירכת אותי שבעזרת ה'ת אפקד בשנה זו והוספת: אבל תקרא לנו למול את הילדים שלך. ברוך ה' שלושה ילדים בביתי ואני מבקש סליחה מעומק ליבי על כך שלא פניתי אליכם...".

אחרי בלותי הייתה לי עדנה

הרב עקיבא הרנפלד זצ"ל, יהודי גדול בעל תורה ת"ח גדול ומזכה הרבים, צאצא ישיר של שני גדולי ישראל החתם סופר ורבי עקיבא אייגר, היה ידיד ותומך גדול של ארגון 'ברית יוסף יצחק'. הרב עקיבא כבר זכה לראות נינים מכל ילדיו, למעט מבת אחת שהגיעה לגיל חמישים וטרם זכתה לפרי בטן. בת זו עברה לפני הרבי בחלוקת הדולרים בהיותה בת ארבעים ושבע שנים. הרבי הושיט לה שלושה דולרים באומרו: "אחד עבורך ושנים נוספים עבור שני הילדים שיוולדו לך". חלפו שלוש שנים במהלכן תרם אביה סכומים ניכרים לארגון 'ברית יוסף יצחק', סייע רבות והפעיל קשריו עם בעלי תפקידים גבוהים. ואף שימש כסנדק. בהגיעה לגיל חמישים, לאחר שלושים שנות נישואים, נפקדה האישה בכך ובבת.

הרב ירון שהיה עד לכל המעשה, סיפרו לידיד אחר שהגיע אף הוא לגיל חמישים וטרם זכה לפרי בטן. הידיד שמע, והגיע אף הוא לשמש כסנדק בברית שערך הארגון. כעבור תשעה חודשים נפקדו בני הזוג בכך זכר.

צ'ק שנפרע בעתו

הרב דניאל – דני וינדרבאום הוא שליח של הרבי בבית חב"ד קאסול שבצפון הודו. בשנת תשס"ג הוא בא בברית הנישואים עם רעייתו רבקה הילה. שנת

הנישואין הראשונה חלפה לה בנעימים, אך ילדים לא נראו באופק. האישה הצעירה החלה לדאוג. חברותיה בנות גילה, שנישאו בערך באותה תקופה, כבר צעדו עם עגלה, ואילו אצלה הבשורות הטובות בוששו מלהגיע.

החודשים נקפו, ובני הזוג החלו בבדיקות. הללו לא העלו דבר, הכל ב"ה תקין, אולם בפועל אין שינוי. בשלב מסוים הפכו הבדיקות מעמיקות יותר, ולאחריהן החלו גם טיפולים. שנה נוספת חלפה, ועוד אחת. הטיפולים הפכו אינטנסיביים, ויחד איתם הגיעו גם הסגולות. עצות שונות ומשונות ניתנו לבני הזוג מחברות, מכרות ובנות משפחה של האישה. אלו גם אלו לא הביאו את התוצאה המיוחלת.

השעון המשיך לתקתק.

למעלה משש שנות נישואין חלפו, והמצב נשאר כשהיה. בני הזוג היו מדוכדכים, ואף חסרי אימון וסבלנות כלפי סגולות נוספות. במצב זה תפסה את דני שיחת הטלפון מחברו הטוב מימי הישיבה, אלכס אסנין. אלכס סיפר לדני על ארגון 'ברית יוסף יצחק' בו הוא פעיל, ואמר: "אני רוצה להציע לך סגולה בדוקה ומנוסה לילדים". למען האמת, לדני לא התחשק לשמוע על שום סגולה נוספת, אך מטעמי נימוס אמר "נו, נשמע". "אני מציע לך לבוא להיות סנדק בברית מילה שעורך הארגון" אמר אלכס והוסיף, כי רבים שעשו זאת זכו לישועה.

"לבוא להיות סנדק? בסדר, אני מוכן" נענה דני – "האם זה דורש ממני דבר מה נוסף?" "כן" השיב אלכס "אם תממן ברית אחת נודה לך מאוד. הברית כרוכה בהשכרת חדר ניתוח, שהיא עניין יקר". "המ" המהם דני "אני שומע... באיזה סכום מדובר?" "שלושת אלפים וחמש מאות ש"ח" אמר אלכס. "נו באמת אלכס, אתה שוכח עם מי אתה מדבר?" הגיב דני "אני דני מהישיבה, שליח בהודו, מהיכן לדעתך אשיג את הסכום הזה?" אלכס לא נרתע, והסביר לדני בניחותא כי התוצאה היקרה של התרומה שווה עשרת מונים מהתשלום החד פעמי.

דני נכנע, אולם התנה עם אלכס שהסכום יינתן בצ'ק דחוי לשנה. "אם במהלך השנה הזו תיפקד רעייתי תוכלו לפרוע את הצ'ק, אולם אם חלילה לא – תוכלו לראות את הצ'ק כמבוטל" קבע בפסקנות. אלכס הסכים.

כעבור זמן קצר התקשר אלכס והודיע לדני על ברית שצפויה להיערך בקרוב בבית רפואה בירושלים. דני יצא מיד לדרך. בבית הרפואה נערכו מספר בריתות למבוגרים, עולים מרוסיה. בחלקו של דני נפל להיות סנדק של בחור עדין כבן עשרים, שלאחר הברית הפך להיות 'אלון'. במהלך הברית היה דני מרוגש מאוד. הוא חש את הקדושה באוויר, היא הייתה כמעט ניתנת למישוש. לאחר הטקס נערכה סעודת הברית, ובמהלכה בירך דני את אלון, ואלון בירך אותו. דני כתב כמסוכם את הצ'ק לארגון, ורשם את התאריך שיחול בעוד שנה: כ"ח כסלו תש"ע.

חודשיים חלפו. ואז, בישרה הרעייה לדני את הבשורה הטובה ביותר ששמע אי פעם. היא נפקדה.

עם כל ההתרגשות הרבה שאפפה אותם, לא הרשו לעצמם בני הזוג להיות שאננים. עם כל חודש שחלף כשורה הם שיחררו נשימה עמוקה והודו להי"ת על חסדו. תשעה ירחים חלפו. תאריך הלידה המשוער הגיע אולם מאום לא קרה. חלף יום, ועוד יום ועוד אחד, והלידה מתמהמהת. בבית הרפואה בודקים ומרגיעים: הכל בסדר. אך ככל שהימים חולפים גובר הלחץ. מה יהיה?

שבועיים חלפו ממועד הלידה המשוער, והאישה חשה כי משהו החל לזוז. בני הזוג נסעו מיד אל בית הרפואה ע"ש קפלן ברחובות, שם עלה החשד לאיתותי מצוקה עוברית. הרופאים המליצו על ניתוח קיסרי. בני הזוג החלו להתלבט, עד שהרופא הכריע ואמר: "בהריון הראשון לאחר שבע שנות ציפייה אני לא לוקח שום סיכונים. קדימה לחדר הניתוח!" כעבור חצי שעה התבשר דני בבשורה המשמחת: נולדה לו בת מזל טוב, ילדה בריאה ושלמה. לדני הנרגש לא היה שום ספק כי הנס התרחש בעקבות הסנדקאות. הוא מיהר להשיג את הסכום הנדרש, שלושת אלפים וחמש מאות שקלים, משום שידע שלצ'ק אין כיסוי. למחרת היום נסע דני לאלכס ידידו, ובידיו מעטפה המכילה את סכום הכסף. לאחר צהלות השמחה וההתרגשות הראשונית, ניגש אלכס והוציא את הצ'ק מלפני שנה, בכדי להשיבו לבעליו. קריאת הפתעה נפלטה מפיו "הבט!" והוא הצביע על התאריך הרשום על גבי הצ'ק: כ"ח כסלו תש"ע. בדיוק בתאריך זה לפני שנה היית סנדק, ובתוך נולדה בדיוק ביום הפירעון – אותו התאריך, שנה לאחר מכן!

הנס היה גלוי ומפעים.

התינוקת הרכה נקראה בשם לאה חנה, לאורך ימים ושנים טובות.

“וישמע אליה אלוקים ויפתח את רחמה”²⁰

ישראל הוא אברך צעיר המתגורר בכפר חב"ד. לאחר נישואיהם, המתינו ישראל ורעייתו במשך שלוש שנים לילדים. במהלך המתנתם, 'זכו' השניים לשמוע שלל עצות וסגולות מבני משפחה ומכרים דורשי טובתם. ישראל לא האמין בסגולות. הוא סבר שאם קיימת בעיה, יש צורך לגשת לטיפול רפואי. בני הזוג אכן נבדקו ועברו טיפולים שונים, שלא נשאו פירות. השלב הבא היה ניתוח שעבר ישראל בהמלצת הרופאים. תקופת ההמתנה שלאחריו הייתה משמימה, ובסופה מצאו עצמם בני הזוג באותו המצב. בשלב זה הכתה בישראל ההכרה כי אם הרפואה לא עוזרת, יש לנסות רפואה רוחנית.

לקראת כ"ד טבת, יום ההילולא של אדמו"ר הזקן, קמו ישראל ורעייתו ונסעו לציון הקדוש בהאדיטש. בעת שעמדו ושטחו תחינתם על הציון, הגיע לאוזניהם שמעה של סגולה, ולפיה האומר את כל ספר התהילים על הציון יזכה להיפקד באותה השנה. כמוכן שבני הזוג קראו בדבקות את כל פרקי התהילים, וקיוו לטוב. תקופה נוספת חלפה אך עדיין ישועתם בוששה מלהגיע. ישראל החליט לעשות צעד רוחני נוסף, ושימש כסנדק בברית מילה את מימונה תרם לארגון ברית יוסף יצחק.

באותו שבוע ערך ישראל בדיקות רפואיות נוספות. תשובת הרופאים נותרה כשהייתה: על פי דרך הטבע אין סיכוי, רח"ל, לילדים. הרופאים אף הצביעו על צורך בנייתו נוסף. אולם כעבור זמן קצר הסתבר כי הרופאים טעו הפעם. רעייתו של ישראל נפקדה באופן טבעי, ללא שום בעיות וללא התערבות רפואית... בחסדי ה' יתברך, צינור השפע נפתח סוף סוף לבני הזוג, והם זכו לילדים נוספים.

(20) בראשית ל, כב.

אל הנער הזה התפללתי

לפני למעלה מעשרים שנה ביקר הרב ירון בעיר סרסל שבצרפת, שם משמש כמוהל ד"ר אהרון אלטאבה. הרב ירון ביקר בבית חב"ד המקומי ודיבר בפני הנוכחים אודות ארגון 'ברית יוסף יצחק' וחשיבות תרומת בריתות מילה. אחד הנוכחים קם ממקומו ותרם על אתר מימון ברית. חלפו עברו כחמש עשרה שנים. הרב ירון שהה באותה עת בבית מדרשו של הרבי מליובאוויטש 770, כאשר נפגש באקראי עם השליח לעיר סרסל. השליח זיהה את הרב ירון ופנה אליו: "אתה מארגון ברית יוסף יצחק?" הרב ירון אישר. "האם הנך זוכר את האדם שתרם מימון ברית בו במקום בבית חב"ד, לפני כחמש עשרה שנים?" הוסיף השליח ושאל. "הן". "דע לך" סיפר השליח "כי אדם זה היה עני מרוד, אשר שנים רבות לא זכה לילדים. ברגע בו שמע על חשיבות תרומת הברית ועל סגולתה לחולל ישועות, החליט ליטול הלוואה אותה עמל להשיב במשך זמן רב. השקעתו השתלמה, והוא אכן זכה לילד". הזדמנות זו בבית חב"ד בסרסל הניבה פרי נוסף. אדם אחר חשוך בנים, רופא במקצועו, שהיה נוכח אף הוא במעמד, תרם אף הוא מימון ברית. גם הוא זכה להיפקד בנן. שמונה עשרה שנים מאוחר יותר, ב-770, זכה הרב ירון לפגוש באופן אישי את התוצאה של אותה תרומה – בנו של היהודי, שנולד בעקבות המאמץ האדיר של אביו לתת צדקה לארגון.

"ותהר ותלד... ותאמר קניתי איש" (בראשית, ד, א)

לפני כחמש עשרה שנה, קיבל הרב ירון שיחת טלפון מיהודי ארגנטינאי שהכיר את הארגון. "אמור לי בבקשה, כמה עולה לקנות ילד?...". התברר כי ידידו הממתין מזה עשר שנים לילדים, שמע על סגולת הבריתות והוא מעוניין 'לקנות ילד'. הרב ירון השיב: "אם מדובר באדם עשיר, כדאי שיעשה פעולה לכבוד הקב"ה ויתרום לבריתות. אם מדובר בעני, הוא יכול להשאיר את שמו, והארגון יערוך ברית לזכותו ובעזרת ה' יזכה לישועה". האדם מעבר לקו הרהר לרגע, ואז שאל: "אם הוא יעביר \$30,000 זה בסדר?"

"כנראה שכן" השיב הרב ירון. כעבור יומיים נח בחשבון הבנק של הארגון סכום של \$30,000.

ארבעה חודשים חלפו והאלמוני צלצל בשנית ושאלה בפיו: "אפשר להעביר עוד \$30,000?...?" "בבקשה..." אמר הרב ירון.

כעבור יומיים היו בבנק עוד \$30,000.

חלפו ארבעה חודשים נוספים והאלמוני ביקש להעביר סכום נוסף של \$18,000. כעבור יומים התווסף גם סכום זה לקודמיו.

בסך הכל תרם האיש \$78,000.

עשרה חודשים מהיום בו העביר היהודי את הדולר הראשון, נפקדה אשתו בשעה טובה, לאחר כאחת עשרה שנות ציפייה.

צינורות השפע

סיפורנו התרחש לפני למעלה משני עשורים. גיבור הסיפור, יהודי בעל עסק בשם גבי, התגורר באנגליה. באותה תקופה עמד העסק על סף פשיטת רגל. מצבו הכלכלי של גבי היה ככי רע. הוא כלכל את בני משפחתו בצמצום רב מקצבאות הביטוח הלאומי באנגליה, והכסף הספיק בקושי רב ללחם לפי הטף.

בדיוק בתקופה דחוקה זו, פנה אליו השליח בלונדון וביקש ממנו שיארח יהודי מיישראל, היות והוא הישראלי היחידי באזור. גבי הסכים, ואל ביתו הגיע האורח – הרב ירון עמית. גבי לא הכירו מקודם, אך דמותו הרשימה אותו מאוד. הוא אירח את הרב ירון בסבר פנים יפות במשך כשבועיים, ואף סייע לו בניסיון איסוף הכספים, כשהשנים עוברים יחד מבית לבית ומעוררים את לב העם לתרום עבור המצווה החשובה. מסע ההתרמות הסתיים ללא הצלחה רבה, והרב ירון, מאוכזב מעט, התכונן לנסיעתו חזרה ארצה. קודם שיצא לדרך הוא ניגש למארחו ואמר לו: "אני חושב שגם אתה יכול לתרום עבור המצווה הנעלית. אני מבקש ממך לתרום... ברית אחת לחודש!"

המארח היה המום. "לתרום? כיצד אתה מסוגל לבקש ממני בקשה כזו, לאחר שאתה שווה כאן במשך שבועיים ורואה את הדלות הקשה? הלא אתה עצמך נאלצת כל התקופה הזו לאכול סנדויצ'ים בלבד, משום שאין שום מזון אחר, ואתה מבקש ממני לתרום?!?" הרב ירון לא התרגש. הוא המתין בשלווה לסיום

דבריו הנסערים של מארחו, ומשזה השתתק, הגיב: "אני חושב שכדאי לך לתרום ברית לחודש..."

"ראה" הוסיף המארח ואמר "עלות של ברית אחת היא מאתיים חמישים שטרלינג לערך. סכום זה אני מרוויח בחודש. אם אתן לך אותו, מה יישאר לי?" והרב ירון חזר ואמר בנחת: "תן – הקב"ה לא נשאר חייב!".

מתוך תמימות וחוסר היגיון מוחלט, קיבל המארח על עצמו את הדברים. הוא החל להעביר את הסכום בכל חודש, תמידין כסדרון, לידי הארגון.

כל מי ששמע על מעשהו הפזיזו של גבי, הניד בראשו ברחמנות לאות כי הלה ירד מדעתו. רעייתו לא האמינה למשמע אוזניה משסיפר לה כי תרם את קצבתם החודשית עבור מצוות המילה. שותפו לעסק הביט בו כעל משוגע. אך הוא לא חזר בו. חלפה תקופה קצרה. באחד הימים קיבל גבי הזמנת סחורה בסדר גודל ענקי מאדם המתגורר בהולנד. הסחורה המבוקשת לא השתייכה לתחום בו גבי עוסק על פי רוב. המזמין ביקש לקבל את הסחורה תוך שלושה ימים בלבד מיום ההזמנה. משום מה, הסכים גבי לביצוע העסקה. בדרך לא דרך הוא הצליח לספק את הסחורה על אף הקושי. היקף העסקה עמד על חצי מיליון דולר. זה תקופה ארוכה שגבי לא התעסק עם סכומים בסדר גודל שכזה.

התרומה הראשונה לארגון עברה בהצלחה.

הגוי ההולנדי היה מרוצה, ומיהר להזמין סחורה חדשה. מהר מאוד החלו העסקים לפרוח. גבי ושותפו עבדו עם הגוי במשך מספר חודשים וסכומים נכבדים החלו לזרום אל חשבונות הבנק שלהם. כעבור תקופה קצרה החליט גבי לשנות את סכום התרומה החודשית, מברית אחת לחודש – לברית אחת לשבוע! העסקים המשיכו להצליח למעלה מן המשוער, וכעבור מספר חודשים נוסף – החלו גבי ושותפו לתרום לארגון ברית אחת ליום! כעבור תקופה קצרה השתנה אופי התרומות מתרומה לברית, לתרומות ענק קבועות. השניים החזיקו את הארגון במשך למעלה משנה, כשכל הזמן הזה הם רואים ברכה בלתי רגילה בעסקים.

באחת ההזדמנויות שאל גבי את הגוי שהיה הגורם למהפך שחל בעסקיו בתקופה כה קצרה: "כיצד בכלל הגעת אלי? הרי אני כלל לא מתעסק בסוג

הסחורה אותה ביקשת... "מה זאת אומרת?" התפלא הגוי על עצם השאלה "אני תמיד מזמין ממך, אתה מספק לי סחורה כבר מזה שלוש שנים!"...

או אז הבין גבי את גודל הנס שהקדוש ברוך הוא שלח לו ברחמיו; כל הגעתו של הגוי אליו הייתה בעקבות טעות. הוא טעה בחיוב מספר הטלפון של הספק הקבוע שלו, והגיע בהשגחה פרטית אל גבי. הלה ללא מחשבה הבטיח לספק את הסחורה, וה' עזר לו לעמוד בדבריו. כך נוצר הקשר שהחזיק מעמד שנים מספר והביא לגבי, לשותפו ובעיקר לארגון 'ברית יוסף יצחק' – רווחה כלכלית.

באחד הימים קיבל גבי שיחת טלפון מהרב ירון. "תודה וישר כוח על הסכום הענק שתרמתם. ברוך ה' בעזרתו יהודים רבים נכנסו בבריתו של אברהם אבינו. אולם, אין הקומץ משביע את הארי. תודה לק-ל, ישנם יהודים רבים נוספים המעוניינים לקיים את המצווה, וצריך לשלם את עלות חדרי הניתוח, הרופאים, הטיסות והציוד הסטרילי..." "אתייעץ עם שותפי" השיב גבי.

כשהעלה גבי את העניין לפני שותפו, הגיב הלה: "רק לפני מספר ימים העברנו סכום גדול של עשרים אלף דולר, בעוד כשבועיים נוכל להעביר תרומה נוספת". "אתה בטוח בעצמך?" שאל גבי "הרי משמים עשו אותנו הצינור להעביר צדקה לבריתות. האם אנו יכולים לסרב?" "לא אמרתי לסרב" התגונן השותף "הרי רק נתנו לפני מספר ימים..." עוד המילים על דל שפתיו, והטלפון מצלצל. על הקו הלקוח מהולנד. הוא מבקש לבטל את ההזמנה.

מספר ימים נוספים חלפו. יום לאחר ראש השנה פנה השותף אל גבי ואמר: "בסדר, נעביר עוד תרומה גדולה". עוד ההחלטה הטובה מהדהדת במשרד, והטלפון מצלצל. על הקו הלקוח מהולנד. הוא מבקש לחזור בו ולבצע שנית את ההזמנה בשווי מיליון וחצי דולר.

--- ויום אחד הכל נגמר. היה זה בעת שיחה בין גבי לשותפו. השניים החלו להעלות ספקות בדבר תרומתם הגדולה לארגון. במשך תקופה ארוכה הם תרמו לארגון למעלה מחומש מרווחיהם, וכעת החלו הרהורי הפחתת התרומות... שבוע בלבד חלף מהעלאת הפקפוקים, והעסקים עם הגוי מהולנד פסקו כפי שהחלו!

רק כעת, רגע אחד מאוחר מידי, הבין גבי כי שותפו והוא זכו להיבחר לשמש כצינור שפע לארגון 'ברית יוסף יצחק'. כל עוד מילאו את תפקידם נאמנה, זכו לברכה מיוחדת בעסקיהם. אך ברגע בו החלו לפקפק בנכונות מעשיהם, נלקח מהם התפקיד המיוחד והם שבו להיות כאחד האדם.

סנדקאות שהביאה שפע

אברהם הינו בעלים של מפעל יצור שנחשב מצליח למדי. עסקיו התנהלו על מי מנוחות, עד שהגיעה תקופת מיתון קשה. כל העולם הכלכלי התנדנד בעקבות המצב. גם חלקו של אברהם לא נכחד. הוא חש היטב את השינוי. לקוחותיו החלו לצבור חובות, וההזמנות פחתו. בעיקר בתחום הייצוא, ששימש חלק נרחב מהכנסותיו. אברהם הביט בעיניים כלות בעסקיו הקטנים והולכים. החשש והדאגה כרסמו בליבו ולא נתנו לו מנוח.

זמן מה חלף, והשינוי לא נראה באופק.

בצר לו, החליט אברהם לקנות לעצמו זכויות באמצעות השתתפות במפעל החשוב של ארגון 'ברית יוסף יצחק', על ידי תרומה של ברית מילה ליהודי מבוגר, כאשר הוא משמש כסנדק בברית. מיד למחרת ההחלטה חש אברהם באורח פלאי התעוררות מה בעסק. התפנית הבהירה לו כי החלטתו נכונה, והוא בכיוון חיובי. מעודד, פנה אברהם לבצע את החלטתו. הוא יצר קשר עם הארגון, ונקבע לו מועד בשבוע שלאחר מכן לשמש כסנדק ליהודי, יוצא ברית המועצות, שהגיע לגיל שמונים ושבע וטרם זכה להיכנס בברית.

הגיע היום המיועד. אברהם הגיע אל המקום, נרגש כולו. מעמד הברית היה מרטיט. אברהם חש בפרץ של התרגשות בלתי מוסברת גואה בו. הוא פרץ בבכי וניצל את הרגעים המרוממים לבקש עבור בני משפחתו ועל הצלחה בעסקיו.

--- מיד ביום המחרת הגיעה הישועה, ועסקיו שבו לפרוח.

סנדקאות שפתחה שערים

אחד ממכריו של הרב ירון הנו יהודי המקורב לחב"ד ואוהב מאוד את הרבי. בכל הזדמנות שהוא בא להיות סנדק ופוגש את הרב ירון הדורש בשלומו הוא נוהג להשיב כשבת שחוק קלה על שפתיו: "אם אני פה – סימן שצריכים ישועה..."

באחד הימים, עת נפגשו השניים, חזר על עצמו הדו שיח הקבוע. אלא שהפעם הוסיף הידיד: "אני חושב שרק סנדקאות תוכל להושיע אותי במצב בו אני שרוי". הסתבר כי האיש בנה לאחרונה אולם שמחות חדש, וממתין לקבלת אישור רשמי בכדי להתחיל לתפעל את המקום. האישור מותנה ברישיונות מגורמים שונים כמו חברת החשמל, העירייה מכבי אש ועוד. למרבה הצער, הפקחים שהגיעו לביקורת הודיעו לו כי האולם לא עבר את הביקורת, והוא אינו זכאי לקבל רישיון. "אם תגיש כעת בקשה נוספת", הוסיפו ואמרו, "יעבור זמן רב עד שתקבל רישיון".

הידיד ההמום מצא עצמו בפני שוקת שבורה. ביום המחרת אמורה הייתה להיערך באולם החתונה הראשונה, שהוזמנה מספר חודשים קודם לכן. "מה אעשה? כיצד אשא פני לבעלי השמחה? מה אומר להם?" סיים את סיפורו העגום בקול נואש.

הרב ירון עודד אותו, והשניים נפרדו לא לפני שהודיע לו הרב ירון על שעת הברית האמורה להתקיים באותו יום.

בשעה היעודה, הופיע הידיד לשמש כסנדק בברית המילה. כחלק מתפקיד הסנדקאות הוא תרם את העלות של חדר הניתוח. בכל ליבו התפלל כי זכות המצווה תעמוד לו לצאת מהסבך אליו נקלע.

עם סיום טקס הברית, יצא האיש החוצה. בו ברגע החל המכשיר הנייד שלו לצלצל. הרב ירון שהיה עד לכל ההתרחשות, הבחין בהבעת פניו של ידידו המשתנה מהלם ראשוני לחיוך רחב. מעבר לקו נשמע קולו השמח של בנו. התברר כי הפקחים הופיעו לפתע בשנית, ללא הזמנה. הם ביצעו בדיקה דקדקנית ולבסוף העניקו לבנו את הרישיון המיוחל. הנס אירע רגעים אחדים לאחר הסנדקאות.

מבירא עמיקתא לאיגרא רמא

אייל היה בתקופה קשה בחייו כאשר הכיר את הרב ירון. ביתו התפרק, ואשתו לשעבר הגישה נגדו תלונות שווא במשטרה. הוא היה מסובך בהליכים משפטיים ואף נמנע ממנו לראות את ילדיו. בתקופה זו הוא בהשגחה פרטית נפגש עם הרב ירון. השניים שוחחו מעט ואייל סיפר לרב ירון את סיפורו העגום, וביקש לשמוע את עצתו. בתגובה, סיפר לו הרב ירון על ארגון 'ברית יוסף יצחק' ועל הניסים הגלויים שזוכים התורמים לראות, והציע לו לקחת על עצמו מימונה של ברית אחת. "אני מבטיח לך שבעזרת הי"ת יהיו ניסים גדולים!" אמר הרב ירון בביטחון.

אייל הוא אדם מאמין והדברים התקבלו על ליבו. אישיותו של הרב ירון הרשימה אותו, והוא החליט לעשות כעצתו, אף שאפשרויותיו הכלכליות היו מצומצמות. הוא הוזמן אל חדרי הניתוח בהם נערכות בריתות המילה של הארגון. בזמן שהמתינו להגעתו של הנימול ולתחילת הברית, התרשם אייל מהפעילות, מהמקצועיות ומהאווירה הנעימה שהשרה במקום צוות הארגון. בברית עצמה שימש אייל כסנדק ליהודי בן שבעים. החוויה הייתה מרוממת מאוד ומרגשת עד דמעות. טרם שיצא אייל חזרה לביתו הושיט לו הרב ירון את הסכין ששימשה את המוהל בברית המילה, באומרו כי יש בדבר סגולה לשמירה.²¹

שבועיים חלפו ממועד הברית, ולפתע החלו הענינים לזרום במהירות. השופטת החליטה ונתנה הוראה למשטרה באורח פלא לסגור, אחד אחרי השני, את כל התיקים שנפתחו נגד אייל והיו באמצע חקירה. זמן קצר לאחר מכן, קבעה השופטת שאייל רשאי לראות את ילדיו. כעבור מספר חודשים הכיר אייל אישה טובה הראויה לו. בחסדי הי"ת הוא זכה להינשא ולהקים משפחה חדשה. כיום ב"ה אייל נשוי באושר גדול. את המהפך שחל בחייו מבירא עמיקתא לאיגרא רמא – הוא חב לסנדקאות אחת.

21) כפי שאמר רביז"ל (ספר המדות אות מוהל סימן ד') מצות מילה יש לה כוח שיש לבגדי כהן גדול [היינו שהיא מכפרת עוונות, כי כל בגד של הכהן כיפר על דברים אחרים]. וכן אמר רביז"ל (שם אות ב') אשה שאינה יכולה להתעבר – תביט על הסכין של מילה אחר המילה. וסיפר לי הרב החסיד ר' לוי יצחק בנדר ז"ל שכך היה המנהג באומן בקלויז, שאחר שהיה ברית היה המוהל מגביה את הסכין כדי שהנשים יסתכלו על זה. ובכתבי רבי נחמן מברסלב כתוב שאשה שאין לה ילדים תסתכל על הסכין ותפצל לקב"ה שתזכה להפקד.

לידה (על) טבעית

שלמה זכה לשמש כסנדק בברית מילה של יהודי בן שישים ותשע שערך ארגון 'ברית יוסף יצחק'. כעבור יומיים וחצי, באמצע הלילה, תקפו צירי לידה את אשתו של שלמה. בני הזוג החליטו להמתין מעט ולראות את התפתחות העניינים, אולם אז נהיה מאוחר מידי והם ראו שאין ברירה כי אם להזמין אמבולנס. אולם הלידה התפתחה במהירות, האמבולנס טרם הספיק להגיע והאישה חשה כי העובר עומד לצאת בכל רגע. הלחץ היה גדול משום שלא נמצא באזור אף אדם בעל ידע רפואי שיוכל לסייע. ה' עזר, ובניסי ניסים נולדה תינוקת בריאה ושלימה. לאם ולתינוקת שלום. לאב הנרגש לא היה ספק כי זכות הסנדקאות עמדה לאשתו ולבתו לעבור את החוויה בשלום.

חיים במתנה

היה זה באחד מימי אלול הבהירים. אריה אליעד חייג את מספרו של יעקב הרצוג, ידידו ושותפו לצוות ארגון ברית יוסף יצחק. "שמע נא, יעקב" פתח אריה אליעד ללא הקדמות מיותרות מיד כשזיהה את המבטא האמריקאי המוכר מתגלגל מעבר לקו. כדאי שתתרמו הרבה בריתות מילה לזכות אביך.

יעקב לא זלזל בבקשתו של ידידו, והחליט שצדקה אף פעם לא תזיק. הוא תרם מספר בריתות לארגון וקיווה לטוב. חודש בלבד חלף, ואביו של יעקב לקה בשבץ מוחי... הוא נלקח לבית רפואה בצפון מנהטן. המשפחה כולה עטפה את האב בחום ובדאגה. בתחילה היה מצבו ככי רע, והוא לא יכול היה להניע איבר. החשש וחוסר הודאות היו גדולים. ואז, במפתיע, כעבור ארבעה ימים, חזרה התחושה אל גופו.

היה זה נס גלוי. האם – רעייתו המאושרת הודתה לרופא בהתרגשות שוב ושוב, אך הלה הגיב בכנות: "אין לך מה להודות לי, אני לא עשיתי מאום...". כך, באופן פלאי, יצא האב שארבעה ימים קודם לכן היה משותק לחלוטין מבית הרפואה – כשהוא צועד על שתי רגליו.

מחיה המתים

חלפו מספר שנים. מצבו הגופני של האב המבוגר כבר לא היה מזהיר כבעבר. הוא לקה בשבץ נוסף ואושפז בשנית. שוב נחלצו בני המשפחה לעזרה רוחנית עבור האב. הפעם היה זה שמואל, אחיו של יעקב, ששימש כסנדק בברית המילה שתרמה המשפחה לזכות האב. בשעת הסנדקאות, מכשיר הטלפון הסלולרי של שמואל לא פסק מלצלצל. כשהתפנה לבדוק מי המצלצל, גילה שחיפשו אותו מבית הרפואה. בסוף הברית מילה שמואל מיהר ליצור קשר עם המרכז הרפואי, שם עידכנו אותו כי לפני זמן מה קיבל האב דום לב ומבחינה רפואית למעשה היה מת קליני כשלשת רביעי שעה, וזה עתה סיימו לבצע בגופו החיאה שנמשכה ארבעים וחמש דקות. הייתה זו פעולה נדירה מצד הרופאים, שכן על פי רוב באדם בגיל האב ובמצבו לא מבוצעת החיאה לאורך כל כך הרבה זמן. מעין 'השלמה עם הגורל' המסייעת לו לסיים את חייו ללא סבל מיותר.

סיכומו של דבר, גופו של האב המבוגר והחולה הצליח באורח פלא להתגבר על מצבו הרפואי הקשה. הוא קיבל במתנה עוד כשלוש שנות חיים.

'מעוות יוכל לתקון'

גרשון הוא יהודי יקר המחבב באופן מיוחד את מצוות הסנדקאות. באחד הימים הוזמן גרשון לשמש כסנדק בברית ליהודי עולה מרוסיה. עם ההכנות לברית, ראה המוהל כי מדובר במקרה סבוך במיוחד והחליט שהוא לא ייקח את הסיכון ויבצע את הברית. גרשון, שכבר נוכח במקום והמתין בציפייה דרוכה לקיום המצווה היקרה, התאכזב מאוד. בעיקר נעגמה נפשו משום שבתפילת שחרית הודיע לציבור שלא יאמרו תחנון מכיון שהוא עתיד להיות היום סנדק, והנה מתברר שאין ברית...

בצערו הוא פנה אל רבו בבקשת תיקון. "התיקון יהיה כאשר בעזרת ה' תהיה לך סנדקאות ובטעות תשכח והציבור יאמרו תחנון" אמר לו הרב בחיוך מעודד. שבועיים בלבד חלפו, ולשמחתו קיבל גרשון הזמנה לשמש כסנדק בברית שיערוך הארגון למחרת היום. למחרת התפלל גרשון שחרית כהרגלו בבית הכנסת, והנה... שכח שהיום הוא סנדק והציבור אמר תחנון. לאחר התפילה

הכה בו לפתע הזיכרון – "אני הרי סנדק היום!" שמחה גדולה אפפה אותו כאשר הבין שהתיקון שלו הגיע מהר הרבה יותר מששיער.

שמח וטוב לב הגיע גרשון אל ברית המילה, כשהוא מוכן ומזומן לקיום המצווה. הוא העיף מבט בפניו של הנימול וקריאת הפתעה נפלטה מפיו. היה זה לא אחר מהיהודי שבבריתו אמור היה לשמש כסנדק לפני כשבועיים...

סוף דבר, נימול היהודי על ידי הרב ירון. הניתוח המורכב עבר בהצלחה בחסדי ה' ולנימול שלום.

חלום אמת

מספר שליח הרבי בדרכי לברית בסוכה, סיפר לי הנהג החבר שלקחני טרעמפ: על אמא חד הורית, (לא שומרת תומ"צ) חברה של אשתו, שלא רצתה למול את בנה כלל. הילד בגר והגיע לגיל 6, והחברות החבדיות שלה לחצו עליה שהיא חייבת, ובכל זאת זה לא עזר, עד ש....

מידי לילה הילד שלה הגיע לה בחלום ואומר לה: "תורידי לי את הלכלוך שיש עלי", כשהוא מצביע על אבר הברית.

אחרי כמה לילות של חלומות כאלו היא נשברה והכניסתה לבריתו של אאע"ה.

כיום הילד בן עשר ובוק בה' ובתורתו ולא מש מספריו של הרמב"ם. והאמא כבר שומרת תורה ומצוות.

פרק שביעי

נימולים רואים ישועות

הקרב שקירב

היה זה באב, תשס"ו, בתקופת מלחמת לבנון השנייה. דוד, חייל יהודי המשרת בחטיבת גולני, מצא עצמו בימי לחימה סוערת, כשסכנת המוות מרחפת מעל לראשו. במהלך המלחמה השתתף דוד בקרב העקוב מדם בעיירה בינת ג'בל בלבנון. בקרב מפורסם זה נהרגו שמונה מחיילי צה"ל, הי"ד. דוד נקלע למארב רצחני. הוא ראה את המוות מול עיניו, קרוב מאי פעם. ברגעים מסמרי שער אלו, הבטיח דוד בליבו שאם הקב"ה יצילו הוא יעבור ברית מילה. בחסדי הי"ת הוא ניצל מהמארב ובא לקיים את הבטחתו ולהיכנס בבריתו של אברהם אבינו, דרך ארגון 'ברית יוסף יצחק'. הסנדק בברית המילה היה הרב הצבאי הראשי לשעבר הרב ישראל וייס. הרב וייס התרגש מאוד מסיפורו של החייל, וחזק את ידיו בקיום המצווה החשובה. בהשגחה פרטית מעניינת, המוהל שמל את דוד היה ר' יעקב הרצוג. ר' יעקב גויס כקצין למילואים במלחמת לבנון השנייה, והוא שירת בגדוד שסיפק את הסיוע הארטילרי לקרב בבינת ג'בל. כעת הוא סגר מעגל בהיותו השליח לסייע לדוד לקיים את הבטחתו בקרב.

ברית שהצילה ממוות

צעיר יהודי כבן עשרים ממוצא רוסי, תושב בת ים, התקשר לארגון באחד מימי חמישי וביקש שיערכו לו ברית מילה. לאחר בירור יהדותו הוזמן הבחור להגיע ולקיים את המצווה. אולם הבחור הגיע באיחור, השמש כבר שקעה, ולא ניתן היה למול אותו מבחינה הלכתית. נקבע לו מועד חדש – למחרת ביום שישי בשעה 12:00. אמנם גם הפעם איחר הבחור והגיע שעתיים לאחר המועד שנקבע, אולם מוהל הארגון הספיק להכניסו בברית לפני שבת קודש.

לאחר הברית, רצה הבחור לחזור לביתו באוטובוס, אך המוהלים שכנעו אותו שלאחר מעשה גדול וקדוש כמו ברית מילה, לא כדאי שהפעולה הראשונה תהיה כרוכה בחילול שבת. הם הציעו לו שישאר לשבות בישיבה לבעלי תשובה מרוסיה, שם יזכה לאירוח נאות ולעונג שבת, ולאחר השבת יחליף תחבושת וייסע חזרה לביתו. הבחור נאות להצעתם.

לאחר שבת קודש שעברה עליו בנעימים ובפתיחת אופקים חדשים, הגיע הבחור להחליף תחבושת. הוא התפרץ למקום בצעקות... בעודו קורא בהתרגשות: "הצלתם את חיי!!!" לאחר שנרגע מעט סיפר כי אמש, בליל שבת, בילו חבריו בדולפינריום בתל אביב. למרבה הצער, אירע במקום פיגוע התאבדות חבלני²² בו נהרגו רבים מחבריו, הי"ד, וחלקם האחר נפצע. "אלמלא הייתי שומע בקולכם לא הייתי היום חי" סיים בקול חנוק.

שנים לאחר מכן, נסגר מעגל אצל הרב ירון כאשר התברר כי חתנו, בעל תשובה אף הוא, היה אף הוא חלק מתבורת הצעירים, חבריו של הצעיר שניצל. גם הוא בהשגחה פרטית לא בילה באותו לילה עם חבריו, וכך ניצל מפיגוע התופת.

נימול וניצול

במקרה אחר, הגיע יהודי כבן שלושים לעבור ברית מילה על ידי צוות המוהלים של הארגון. מחדר הניתוח פנה האיש ישירות ל'מדרחוב' ברחוב בן יהודה בירושלים. הוא צעד ליד מכונית חונה ועבר אותה בכמה מטרים. בפינת

22) הפיגוע בדולפינריום היה פיגוע התאבדות שהתרחש בכניסה למועדון הדולפינריום בתל אביב ב-1 ביוני 2001, ובו נרצחו 21 איש.

הבניין פנה לרחוב הבא. שניות מעטות לאחר מכן התפוצצה המכונת שרגע לפני כן עבר לידה. הבניין ספג את הפיצוץ, והנימול שהספיק לעבור את פינת הבניין – ניצל!

שלוחי מצווה אינם ניזוקים

היה זה בתקופה שקדמה לתקופת מגוריו של הרב ביי הרבור. באחד הימים, הוא הוזמן לפלורידה לערוך בריתות מילה למספר יהודים. ביניהם, היה יהודי שנולד בפרו. שמעה של ברית המילה שעבר היהודי מפרו, הגיע לאוזניו של דודו הזקן המתגורר אף הוא בפרו. הלה, אדם מבוגר כבן שבעים ושתיים, החליט להיכנס אף הוא בבריתו של אברהם אבינו. הוא פנה אל הארגון וביקש שנציגו יגיעו לפרו על מנת למול אותו. הרב ירון ביקש, כהרגלו, את המסמכים המעידים על יהדותו של האדם. הלה, שהיה יליד רומניה, שלח מסמכים עתיקים עליהם חתומים ראשי הקהילה היהודית ברומניה, ויהדותו אושרה.

הרב ירון יצר קשר עם השליח בפרו, הרב בלומנפלד, ושאל אותו אם יש ביקוש לבריתות נוספות, מכיון שהוא בדרך לפרו. הרב בלומנפלד השיב בחיוב. אכן, ישנם ארבעה אחים המעוניינים להיכנס בבריתו של אברהם אבינו. היהודים, בנים לאם יהודיה ואב גוי, ונשואים בעצמם לנשים גויות, רח"ל. חלקם התוודעו רק לאחרונה ליהדותם. האחים, הגרים במקומות רחוקים ונידחים (צ'אפן, טורכיו, קסה מרקה), יצרו קשר עם השליח הרב שניאור זלמן בלומנפלד. לאחר שבירר השליח את יהדותם, נרתם לסייע להם. העניין סוכם, והרב ירון טס לפרו. בהשגחה פרטית, אחת מנשות הקהילה היהודית בכל הרבור הייתה אחיינית של פרופ' שטרן, מנהל בית רפואה בלימה, בירת פרו. בעזרת הקשרים של הרב בלומנפלד עם פרופ' שטרן ובסיעתא דשמיא, קיבל הרב ירון את חדרי הניתוח המאובזרים בבית הרפואה בלימה, כולל רופאים ואחים לסיוע – בחינם.

בשמחה ובהתרגשות התקיים טקס הברית של היהודי המבוגר ושל שלושה מהאחים שביקשו לעבור ברית. את הבריתות ערכו הרב ירון עמית והרב אלון רזלה מפלורידה, כאשר כ'סנדקים' משמשים חברי הקהילה היהודית המקומית. כל אחד מהנימולים זכה אף לחגוג 'בר מצווה' בהנחת תפילין

לראשונה בחייו. לאחר הבריתות התיישבו הנימולים לסעודת מצוה והתוועדות חסידית יחד עם המוהלים והסנדקים. לסעודה הגיעה גם אמם בת התשעים של האחים הנימולים על כסא גלגלים שהתרגשה עד דמעות להשתתף בשמחת בניה. במהלך סעודת הברית נשאו דברים המוהלים והרב בלומנפלד בדבר חשיבותה של ברית המילה ובדבר עובדת כניסת הנפש האלוקית ליהודי על ידה. הנימולים התפללו תפלת מנחה וערבית – לראשונה בחייהם, וקיבלו את שמותיהם היהודיים החדשים.

בסיום סעודת הברית, הציג הרב ירון סרט קצר על הארגון ומסר שיעור מיוחד ומקיף בהלכות מילה. השיעור, בהשתתפות תלמידי מכון הסמיכה המקומי, חברי הקהילה ואורחים, כלל סיפורים מניסיונו האישי, ובסיומו ענה לשאלותיהם השונות של המשתתפים שגילו התעניינות רבה בתחום.

במהלך טקס הבריתות הבחין הרב ירון שהאח הרביעי חסר. "סוכם על בריתות לארבעה אחים, הלא כן?" שאל את הרב בלומנפלד. התברר, כי הרופא הגוי שלו אסר עליו לעבור ברית, כיון שיש לו סוכרת. הרב ירון יצר מיד קשר עם האח, ובירר אצלו את פרטיה הרפואיים של מחלתו. לאחר ששמע את הפרטים הגיב: "יש לך סוכרת נמוכה ביותר, נמוכה אפילו יותר משלי... אין שום בעיה שתעבור ברית מילה".

היהודי השתכנע להצטרף אל אחיו ולעבור אף הוא ברית מילה. כמנהג המקום, התקשר לחברת האוטובוסים בכדי להירשם למקום באוטובוס ללימה הבירה. זמן הנסיעה מעירו עד ללימה, הוא שמונה עשרה שעות לכל צד! אך חברת האוטובוסים במדינה הפרימיטיבית ענתה לו שכל המקומות מוזמנים וגם רשימת ההמתנה מלאה כך שאין לו שום סיכוי לנסוע באוטובוס זה. היהודי לא התייאש, והגיע בעצמו בזמן לנסיעה. אולם כפי שנאמר לו, לא היה מקום פנוי. הוא חיפש חברה אחרת ולאחר מאמצים רבים מצא מקום באוטובוס אחר. ישן, לא ממוזג וחסר חלונות אוורור. הנסיעה לא הייתה קלה. מלבד התנאים הגרועים באוטובוס עצמו, מדובר בדרך הררית ומתפתלת, כאשר הנהג הצר עובר מעל תהום פעורה בעומק של מאות מטרים. היהודי סבל בשקט, כשמוע עיניו ניצבת כל העת מטרתו הנעלית – קיום מצות המילה. כעבור כמה שעות נסיעה, שמע לתדהמתו במהדורת החדשות ברדיו שהאוטובוס הראשון, עליו כל כך רצה לעלות, נפל לתהום מגובה רב ונוסעיו נהרגו...

כשהגיע סוף סוף למחרת היום, לחגוג את ברית המילה שלו, שיתף את הנוכחים כשדמעות התרגשות בעיניו בנס הצלתו. בסעודת הברית שנערכה לאחר קיום המצווה – הראשונה בחייו בגיל שישים ושלוש – אמר בהתרגשות: "הקב"ה הציל אותי ממוות בזכות המצווה הראשונה בחיי – ברית המילה".

כעבור שש שנים בדיוק באותו התאריך יום וחודש, הגיע הרב ירון שוב לפרו לערוך שישה בריתות מילה.

ששת הנימולים היו כולם בני משפחה אחת. אם המשפחה, יהודייה מארגנטינה, נישאה לגוי וילדה בנים ובנות. שנים לאחר מכן הגיעו בנה וחמישה מנכדיה לעבור ברית מילה. אחד מהנכדים היה נער בן חמש עשרה, בן למשפחה ענייה מרודה, שגדל כל ימיו בין נוצרים והיה כאחד מהם. את כספי חסכוניותו האחרונים, ניצל עבור תשלום לאוטובוס שנסע ארבע עשרה שעות מכפרו ללימה עיר הבירה. עבור הנסיעה חזור לא נותר לו כסף. הרב ירון הושיט לו סכום כסף עבור הנסיעה ועוד הוסיף והעניק לנער סכום נכבד, שנתן תלמיד שהביא עימו הרב ירון מניו יורק.

ניתן רק לשער את גודל נחת הרוח שיש לקב"ה מיהודי שכזה שאת שארית חסכוניותו הדלים מוציא על מנת להיכנס בבריתו של אברהם אבינו.

המילה כתרופה לפחדים

הרב משה אנטיזדה שיח' הוא רב קהילת יוצאי איראן בנתניה. חודש לפני כינוס השלוחים בכסלו תשס"ג, נכנס אליו יהודי יוצא לוב והתאונן על כך שלאחרונה הוא סובל מחרדות, נדודי שינה ובעיות רבות מספור. לדבריו חייו אינם חיים והוא איננו יכול להמשיך כך. בעזרת הרב אנטיזדה, כתב היהודי לרבי באגרות קודש. לצד ברכה דיבר הרבי על הנושא של ברית מילה, ודן בשאלה האם לעשות זאת עם הרדמה או בלי. הרב אנטיזדה התלבט האם לדבר עם היהודי שמולו על זה, היות והוא יוצא לוב וממשפחה דתית ואין חשש שלא ערכו לו ברית מילה.

לבסוף, אזור אומץ ושאלו אם הוא נימול. למשמע השאלה, היהודי כמעט התעלף. בצער רב הודה שהוא אכן נימול על ידי רופא ולא על ידי מוהל. כבר בילדותו ידע שמילתו לא כשרה, אך הוא דחה את תיקון המעוות מיום

ליום עד שהדבר נשכח לגמרי מזכרונו. הרב אנטיזדה הסביר לו שבתשובה הרבי מצביע על היעדר המילה כגורם העיקרי לכל הפחדים, עודדו לתקן את המעוות וקישרו עם ארגון 'ברית יוסף יצחק'.

באחד מכינוסי השלוחים, השתתף הרב אנטיזדה באחת ההתוועדויות, ובמהלכה סיפר את הסיפור. כשסיים לספר את הסיפור, קם הרב ירון עמית שנכח בהתוועדות ואישר את הסיפור, והוסיף שהלה הגיע אליו ולאחר בדיקה נתגלה שהוא לא נמול כהלכה! במהלך הברית – הוסיף הרב ירון – סיפר היהודי סיפור מדהים: הוא נולד למשפחה דתית. כשגדל למד בפנימייה דתית אך כיון שנימול שלא כהלכה ונותרה בגופו עורלה הנקראת בהלכה "ציצין המעכבין", סברו ילדי הפנימייה כי הוא אינו יהודי, ולכן היו מבקשים ממנו להדליק האור בשבת. מצווה גוררת מצווה, ורח"ל גם להיפך. בעקבות הדלקת האור בשבת הוא הלך והדרדר, עד שברבות השנים הפסיק לשמור תורה ומצוות. מסיפור מזעזע זה ניתן ללמוד עד כמה חשובה זהירותו של המוהל למול כהלכה.

לאחר שנערכה ליהודי ברית מילה כדת וכדין, פסקו הפחדים שאפפו אותו, וחיו הפכו להיות שלווים ורגועים.

זה הקטן גדול יהיה

הרב הרצל בורוכוב, מנהל 'מרכז אגרות קודש' ברחובות, פועל במרץ רב באזור התעשייה בעירו: מבצע תפילין, מזוזה, נש"ק (נרות שבת קודש) וטהרת המשפחה. הוא גם מעורר יהודים להתחזק בהתקשרות לרבי נשיא דורנו ובכתיבה באגרות קודש. הפעילות הנרחבת לא פוסחת על איש, גם בקרב שומרי מצוות וכאלו שעדיין לא. הרב בורוכוב עושה מלאכתו נאמנה בביקוריו התכופים. לפני חג הפסח תשנ"ח, עסק הרב בורוכוב במבצע חלוקת מצה שמורה. בין היתר, הגיע גם למוסך 'לירון' של מר ציון קדושים וזוגתו. המוסך נקרא על שם לירון בנם בן החמש עשרה. בני הזוג היו מסורתיים והרב בורוכוב עמד עימם בקשר מזה זמן מה. כעת הם חשו צורך לפתוח בפניו את צפונות ליבם. "לירון שלנו" – החל מר קדושים מספר כשדמעות מצטיפות את עיניו – "כבר נער כבן חמש עשרה, אבל מגיל צעיר הוא הפסיק להתפתח ונראה כילד בן שמונה. לכולנו יש עגמת נפש רבה מכך, אבל הוא סובל מזה

ביתר שאת. הוא הפך לנער שקט ומופנם בצורה חריפה. אצל מי לא היינו?
הלכנו לטובי הרופאים ולגדולי הרבנים והמקובלים – אך ללא הועיל”.

בני הזוג פרצו בבכי חסר מעצורים. כל הרופאים אליהם הלכו, לא מצאו את הסיבה לבעיה המסתורית. גם צילומים ובדיקות רבות ומסובכות שנעשו, לא חשפו את הבעיה בגינה נותר הנער נמוך כילד קטן. חבריו של לירון קיבלו את מצבו בתגובות מעורבות. היו מהם שהבינו לליבו וסייעו לו להתגבר, היו שהתעלמו ממנו, אבל היו גם כאלה שלא חמלו עליו ולעגו לו. לירון שנסע ממרכז רפואי למשנהו, מרב אחד למקובל אחר, כבר היה במצב רוח נפול. הלעג של חבריו שבר אותו לחלוטין. ההורים היו אובדי עצות, וביקשו מהרב בורוכוב שיכתוב עבורם לרבי ב'אגרות-קודש', ויוסיף כי הם מבקשים ברכה לרפואה של הבן.

הרב בורוכוב שמע את סיפורם וליבו נצבט לנוכח הסבל. הוא הסביר להם את התנאים לכתיבה לרבי באמצעות ה'אגרות קודש', והוסיף כי עליהם לקבל על עצמם מצווה או הנהגה טובה. ציון שהגו יהודי מסורתי שמניח תפילין, הסכים לבדוק את התפילין והמזוזות שלו. למחרת, יום שישי, ישב הרב בורוכוב בביתו וחשב על מר גורלה של המשפחה המגדלת נער עם מחלה מסתורית קשה. הוא כתב בשם לרבי, וקיווה לקבל תשובה. את המכתב הכניס ל'אגרות-קודש' כרך טז, ונפתח בעמוד רסו. המכתב בעמוד זה היה מיועד לגאון הרב אפרים אליעזר יאלעס, והרבי עסק בו בלמדנות משולבת בקבלה. התוכן היה עמוק: “להעיר מהקישור והסדר -- מלמטה למעלה – דערב שבת קודש, תעבור עליו שבת אחת, ומילה ופרשת היום (שישי כפי שפירסם על ידי תקנתו כ”ק מו”ח אדמו”ר) פרשת המן, שהוא המוכיח (ונדחה מפני) קדושת שבת (עיין לקו”ת סד”ה למנצח על השמינית השייכות ליוסף) מטרוניתא קטנה שמילה, מטרוניתא גדולה נסמכת עליה. ויפה היא המילה...”. מכתבו של הרבי עסק במהות מצוות המילה והידורה. הרב בורוכוב חשב לעצמו שאם הרבי כותב על ברית מילה, זהו הנושא הקשור ללירון. אולם נשגב מבינתו כיצד הנושא מתקשר אליו, שכן מסתבר כי הורים מסורתיים בארץ ישראל מלו את בנם כדת וכדין. למרות מבוכתו, נכנס הרב בורוכוב כעבור מספר ימים למוסך לירון. ציון ורעייתו קיבלו אותו במאור פנים, וציפו לשמוע תשובה מהרבי. הרב בורוכוב היסס מעט, ולבסוף אزر עוז ואמר להם שהתשובה של הרבי היא בקשר לברית מילה. “מי היה המוהל של הבן?” שאל בהיסוס. ציון השפיל

מבט. אשתו הביטה בו, כמו מחכה שהוא יענה. הרב בורוכוב הבחין במבוכה וניסה לעזור: "אולי שכחת מי המוהל?". ציון התעשת והשיב בשלילה. כאן רעייתו באה לעזרה, "איך זה אירע לנו גם אני לא יודעת, אבל מי שמל אותו היה רופא ולא מוהל...". "כעת הכל מובן", אמר הרב בורוכוב. "אולי הרופא מל שלא על פי ההלכה?!" בו במקום הוא טלפן לרב ירון עמית עימו הוא עומד בקשר הדוק. הרב עמית אמר שיש לברר האם הרופא עשה את הברית כראוי. "כדאי שההורים והבן יבואו לחדרי הניתוח של קופת חולים כללית בירושלים שבהם ארגון 'ברית יוסף יצחק' עורך הבריתות מילה, ונברר את העניין". ציון ורעייתו שמחו. הם הרגישו שכעת הם קרובים לפתרון בעיה שסחבו עמם שנים רבות – ומי יודע, קיוו, כך גם תיפתר המחלה שלו. לא קל היה לשכנע את הבן לירון עצמו. הוא פחד מכל העניין. שיחות ארוכות עימו שנמשכו שלושה חודשים, הובילו לשכנועו. לירון והוריו יחד עם הרב בורוכוב הגיעו לחדרי הניתוח לבדיקה. התברר כי הברית אכן לא נעשתה כראוי. הרב עמית ביצע את התיקונים לפי ההלכה, ולירון והוריו יצאו מרוצים. כעת היה הבן נימול כהלכה.

לאחר סיום הברית שקע הנושא אי שם בתהומות הנשייה. הרב בורוכוב לא נפגש עם בני משפחת קדושים זמן רב וטרדות החיים השכיחו מליבו את המאורע.

חמש שנים חלפו.

בשנת תשס"ג הזדמן הרב בורוכוב למוסך 'לירון'. הוא פגש שוב את ציון רכון על גבי מנועו של אחד הרכבים. לאחר ברכת שלום הדדית, שאל בחשש מה: "מה שלום הבן לירון?" ציון צחק. "לירון היום גבוה ממך, והרבה יותר ממני". הרב בורוכוב הופתע. האב המשיך וסיפר בשמחה: "כעת לירון משרת בהנדסה קרבית ובקרוב יסיים בהצטיינות את השירות הסדיר שלו. מאז ברית המילה שערכנו לו, הוא החל באורח פלא לגבוה ולהתפתח עד שהפך לבחור חסון וגבוה". הרב בורוכוב לא האמין למשמע אוזניו. ציון הסביר שאיש לא מבין כיצד אירע הדבר. "הוא החל לגבוה ולהתפתח ללא תרופות או טיפולים כלשהם. הרופאים עצמם התפלאו מאד – אבל אנחנו ידענו כי רק בזכות ברכת הרבי, הבן שלנו בריא, חזק ושלם".

כמה מפליא היה לראות את המילים של הרבי לקראת סיום מכתבו "ויפה היא המילה" – הרבי רוצה מילה מהודרת, כשרה כדת וכדין...

ממנו יראו וכן יעשו

מספר שנים חלפו מאז התרחש סיפורו המדהים של לירון. הרב ירון ביקר בקראון הייטס – שכונת המלך, ונפגש עם ידידו הטוב ושותפו לארגון, מוהל התינוקות והמבוגרים בניו יורק, הרב ישראל הלר. בהיותם במשרדו של הרב הלר, התקבלה שיחה מפלורידה. על הקו הייתה אישה יהודייה, שסיפרה כי היא גרושה מבעלה הגוי ואם לילד בן אחת עשרה שנים. האישה סיפרה כי בנה סובל מבעיה של חוסר גדילה והתפתחות בהתאם לגילו. בהשגחה פרטית נתקלה האישה ברשת האינטרנט בסיפורו של הילד לירון, שתורגם לאנגלית על ידי הרב טוביה בולטון מכפר חב"ד.

הרב הלר שאל את האישה: "האם את יודעת מי נמצא אצלי במשרד בהשגחה פרטית ברגע זה?" האישה השיבה בשלילה. הרב הלר אמר לה: "הקשיבי היטב. נמצא על ידי המוהל שמל את הילד בסיפור שקראת. לא רק זאת, יש ברשותו כרטיס טיסה לפלורידה שנקנה בתכנון מוקדם. את הרי גרה בפלורידה. האם את רוצה שהוא יבוא למול את בנך?" האישה, אחוזת הלם מגודל ההשגחה הפרטית, נענתה מיד בחיוב.

הרב ירון המשיך בדרכו לפלורידה. כמתוכנן, הגיעו האם ובנה אל חדרי הניתוח של ד"ר מיכאל סלסאוור לקראת ברית המילה. כל הפרטים אורגנו כנדרש. בהיותם כבר בלובי שלפני חדר הניתוח, מספר רגעים לפני התחלת הברית, הגיע ניסיון מבהיל ומדהים בעוצמתו. סביו של הילד מצד אביו הגוי התקשר לטלפון הנייד של האם וביקש לשוחח עם הילד. כשהילד עלה על הקו הורה לו הסב בנחרצות: "אם ישדלו אותך לערוך ברית מילה אל תסכים!" התזמון היה מפליא, שכן איש לא עדכן את אבי הילד או את סבו על תכנית עריכת הברית.

סוף טוב – הכול טוב. הכול הלך למישרין והילד נכנס בבריתו של אברהם אבינו ע"ה באופן הטוב ביותר. עוד יהודי נושע.

מיליונים בעקבות מילה

סיפורנו מתרחש בתקופת התפוררותו של משטר הברזל ברוסיה הסובייטית. השלטון הקומוניסטי העריץ והנוקשה התנפץ בחסדי השם יתברך בקול רעש גדול, והאזרחים, בפרט היהודים, החלו לנשום לרווחה. באנדרלמוסיה שנוצרה, החלה חלוקה חסרת פרופורציות של כל הנכסים שהיו שייכים עד כה למדינה. אזרחי המדינה, שיכורים מהחופש הפתאומי לאחר שנות דיקטטורה ודיכוי בלתי נתפסים, דמו לבעל חי שהרסן שעל פיו הותר באופן פתאומי והוא מתפרץ בחוסר שליטה לכל עבר. הם השתלטו על כל נכס שנקרה בדרכם בדרך של 'כל דאלים גבר'. יהודי אחד בעל בנק. עקב היותו חסר ניסיון, הסכים להלוות סכום עצום של חמישים מיליון דולר. חלפה תקופה קצרה, והתברר כי ההלוואה הפכה למענק... הלווה לא חשב כלל להחזיר את הכסף. משראה היהודי כי כך הם פני הדברים, החליט בצר לו לפנות אל המאפיה הרוסית. אנשי המאפיה הטילו את חתתם על פני כל תושבי רוסיה, והוא קיווה שמאימתם יאלץ הלווה להשיב את הכסף. אנשי המאפיה הסכימו לבצע את המשימה, אך הבהירו לו שהגבייה כרוכה בעמלה של חמישים אחוז מהסכום... היהודי, שלא ראה כל מוצא אחר, נאלץ להסכים לתנאי.

כעבור מספר ימים, שבו אנשי המאפיה אל היהודי ובשורה בפיהם: "הלווה החזיר את כל הסכום. הנך זכאי לקבל את חלקך". הם הושיטו ליהודי ערמת שטרות צרורה. הלה מנה את השטרות וקרא בתדהמה: "יש כאן חמישים אלף דולר בלבד! סיכמנו על מחצית מהסכום!" אולם הללו לא התכוונו להוסיף ולו דולר בודד. ארשת פניהם המאיימת לא הותירה מקום לספקות. "סיכמנו על חמישים (אחוז) וקיבלת חמישים (אלף)" חתמו את הדיון ונעלמו כלעומת שבאו, מותירים את היהודי המום וחסר אונים. כעבור זמן מה התעשת היהודי, והחליט לפנות אל רבה של מוסקבה, אולי ממנו תצמח הישועה. כשהגיע אל הרב, נכחו במקום באותה העת, בהשגחה פרטית מופלאה, שני מוהלים של ארגון 'ברית יוסף יצחק' הרב חיים רובין והרב ישי דהאן. הרב שמע את דבריו, נענה ואמר: "אם לעצתי תשמע, עשה את רצון ה' וקיים מצוות ברית מילה, וה' יעזור לך". היהודי קיבל את הדברים, וחיש מהר נקבע מועד לעריכת הברית – למחרת היום.

ביום המחרת, הקיפו תשע לימוזינות את הבית בו שהו המוהלים. שומרים חמושים במכוונות ירייה קפצו מהרכבים והקיפו את הבית. מאחת המכוניות

ירד הבנקאי. הוא ניגש אל פתח הבית, נקש בדלת ונבלע במהירות פנימה. עד מהרה הוא יצא מהבית ונהרה שפוכה על פניו. בשעה טובה, הוא נכנס בבריתו של אברהם אבינו.

למחרת הגיע היהודי שנית על מנת להחליף את התחבושת. "לא תאמינו" הוא סיפר בהתרגשות – "הרב צדק! המצווה עזרה! מספר שעות לאחר הברית הופיעו אנשי המאפיה בביתי והושיטו לי ערמה נוספת של שטרות, באומרם 'הפעם זה חצי-חצי'... החבילה כללה חמש מיליון דולר!"

מספר חודשים חלפו ואנשי המאפיה העבירו ליהודי סכום נוסף של כמה מליוני דולרים... כעבור זמן קצר עזב היהודי את רוסיה, כשפניו מועדות אל ארץ ישראל מקום בו יודעים חשבון טוב יותר.

יד משמים

באחד הימים ערך ארגון 'ברית יוסף יצחק' ברית מילה ליהודי עולה מברית המועצות. היהודי הנו מהנדס יערות במקצועו, ועובד לפרנסתו ב'קרן הקיימת לישראל' בעיר באר שבע.

היהודי עשה את דרכו למקום עבודתו ברכבו הפרטי. במהלך הנסיעה הוא ירד לרגע מהרכב לצורך ביצוע עבודתו. באותו רגע, הופיעה במקום קבוצה גדולה של כארבעים ערבים, בידיהם אלות והבעת פניהם מאיימת. טרם הספיק המהנדס לפצות את פיו, התנפלו עליו בני החבורה והחלו להכותו בעזרת האלות שבידיהם. מצבו של היהודי היה גרוע. לא היה לו כל סיכוי מול ההמון הזועם והמצויד. כפסע הפריד בינו לבין המוות.

ואז, באורח פלאי ושמימי לחלוטין יצאה יד משמים וכיסתה את היהודי בטלית. לא יאומן, אך מטח המהלומות שספג לא פגע בו כלל מלבד נקע בכתף... באורח נס הצליח היהודי להיכנס למכוניתו. הוא לחץ בכל כוחו על דוושת הגז והרכב דהר קדימה, הרחק מהסכנה. היהודי ניצל.

בעקבות הנס המופלא שחווה, החליט המהנדס לעבור ברית מילה. הוא ובנו החייל החליטו גם לשמור שבת. בזמן הברית, כשסיפר לצוות המוהלים את סיפורו המדהים, שאלו אותו מספר פרטים אודותיו. כמשיח לפי תומו סיפר

המהנדס שהוא צאצא של סניגורם של ישראל, רבי לוי יצחק מברדיצ'ב. כעת הובן לכל באיזו זכות נעשה לו נס מופלא כל כך.

מקור קדום להצלה שמימית באמצעות טלית – סיפר הרב הקדוש מרן רבי חיים אלעזר שפירא זצוק"ל אב בית-דין מונקאטש, ששמע מהרב הקדוש מרן משינאוא בעל "דברי יחזקאל" זיע"א והוא קיבל מחותנו הגאון הקדוש זיע"א בעל 'אריה דבי עילאי', שהיה מגדולי תלמידי ה'חווה מלובלין':

"והנה בשנת תקע"ה, בי"ג בתשרי, נסתלק לחיי העולם הבא המגיד הקדוש מקאזניץ. והרבי החווה הקדוש מלובלין נסתם ממנו כל חזון, ולא ידע מזה, והכין עצמו לליל שמחת תורה לעורר ולהרעיש על הקץ, ואמר שאז עת רצון שכל ישראל זכאים אחרי ימי הדין. וחשב שהמגיד מקאזניץ ותלמידיו, הרב הקדוש בעל "מאור ושמש" והרב הקדוש רבי הירש הלפרין אב בית דין דקהילה קדושה ברעצאן, יהיו לו לעוזרים בעבודתם בשמחת תורה.

ויהי ליל שמחת תורה הנ"ל, כשנכנס הרבי מלובלין לחדרו שהיה עליון גבוה ועל גבי עליה, והחלון יוצא לצד השוק והרחוב, ציוה להרבנית בחדר הסמוך שלא לצאת מהבית, רק לשמור אותו עד שיתעורר. והחסידים שהיו על יום טוב עשו בתוך כך מחול וריקוד לכבוד שמחת תורה ברחוב בהתלהבות עצומה.

ופתאום נדמה לרבנית ששמעה צעקת ובכיית ילד דופק בפתח ביתה, ושכחה הציווי, והלכה לפתוח את הדלת, ובשובה – והנה הרבי מלובלין איננו בביתו. והחסידים שהיו ברחוב שמעו פתאום קול גניחה מעל הארץ מתחת, והלכו לראות מה זה ועל מה זה קול אנחה יוצא בחשכת ליל, וראו כי תמונת אדם מונח על הארץ בשוק, ושאלו אותו מי הוא, והשיב בקול דממה דקה: "אני יעקב יצחק בן מאטיל", וחרדו מאוד לראות שכן הוא זה רבם הקדוש נפל ומושכב על הארץ, ומיד נעשה רעש ואחזוהו ורוממוהו ועשו גורל מי זה ישאהו ברגליו, וזה בגופו וזה בראשו, והביאוהו לחדרו.

והרבי מלובלין נאנח ושאל מדוע העלימו ממנו שהמגיד הקדוש מקאזניץ כבר נלקח מאיתנו ואיננו, כי אילו ידעתי זאת לא הייתי נכנס בעובי הקורה כל כך בדרכים מסוכנים בשמי מרום עבור הגאולה. "ועתה הנה רצו לפגוע בי, לולא המגיד הקדוש שבא מגן עדן לסומכני ולסעדני, ופרש כנף טליתו להורידני

בנחת ארצה, ואלמלא הוא – לא היה נשאר עצם מעצמי, כי הפיל אותי הבעל-דבר החוצה, דרך החלון הנ"ל" (והחלון הנ"ל היה קטן מאוד, שע"פ דרך הטבע לא יכול אדם לעבור דרך החלון, ומשם נפל הרבי מלובלין). ועוד אמר אז הרבי מלובלין, שאם היה "היהודי הקדוש" קיים, היה לו מסייע גדול לעבודה זו, ולא היה בא לידי נפילה זו כי "היהודי הקדוש" נפטר בחול המועד בשנת תקע"ד".

הבטחה שקוימה

דוד, צעיר יהודי בעל תשובה, בא בשעה טובה בקשרי השידוכים. זמן מה לפני מועד החתונה פנה אבי החתן לבנו בהצעה: "בקש ממני את המתנה שהנך רוצה לכבוד החתונה ואשמח לתת מענה". הבן הרהר מעט ולבסוף השיב: "אני מבקש ממך כמתנה שמהיום ואילך תתפלל בכל יום בבית הכנסת". "מצטער" השיב האב – "לא לבקשה כזו התכוונתי... לא אוכל לעשות זאת. בקש מתנה אחרת". החתן הרהר בשנית ולבסוף אמר: "אם כן אבקש ממך שתעבור ברית מילה". הפעם לא מיהר האב לסרב. "תן לי זמן מה לחשוב על הרעיון" ביקש מבנו. למחרת הודיע האב לבנו המאושר כי הוא מסכים לקיים את הבקשה. ועד מהרה נכנס האב בבריתו של אברהם אבינו.

היום המאושר הגיע. בלב נרגש הוביל האב את בנו אל החופה. לאחר מכן נערכו סעודת המצווה והריקודים, כאשר האב רוקד ושמח עד לב השמים ונראה כמרחף ברוב אושרו. למחרת התקיימה סעודת ה'שבע ברכות' אצל חברו הטוב של החתן – שליח הרבי מליובאוויטש, אשר היה השליח הטוב לקרבו לחיק היהדות. גם הפעם השמחה פרצה גבולות, הנוכחים שתו 'לחיים' ואיחלו לבני הזוג את כל הברכות שבעולם. כטוב ליבם בשמחה, קם לפתע השליח והכריז: "יש לי הפתעה מיוחדת עבור אבי החתן". הכול הביטו בסקרנות, ולהפתעתם שלף השליח מכיסו דולר שקיבל מהרבי ומסרו לאב. בו ברגע התמוטט האב ממקומו כשהוא מחוסר הכרה. קמה מהומה גדולה במקום. אי מי מן הנוכחים המבוהלים התעשת במהירות והזעיק את שירותי הצלה. הללו הגיעו תוך דקות ספורות וחיש מהר החלו לטפל באב המעולף ולנסות לייצב את מצבו. כעבור זמן מה פקח האב את עיניו, ומרגע לרגע הוא נראה מאושר יותר. מספר דקות נוספות חלפו והלה חזר לעצמו. הוא

הביט בנוכחים שסבבו אותו, מבולבלים, סימני שאלה בעיניהם והם ממתנינים למוצא פיו.

“אינכם מבינים מה מתרחש כאן” הוא פתח ואמר. “הסכיתו ושמעו סיפור נפלא: לפני שנים רבות, כשבני החתן היה בן שנתיים, לחצו עליי מכרים שאלך לחלוקת הדולרים אצל הרבי מליובאוויטש. נכנעתי ללחצים והלכתי עם בני. המתנתי במשך כשעה לתורי, ומשזה הגיע – הושיט הרבי דולר אחד ומסרו לידי בני היקר. לאחר מכן נראה היה שהרבי עומד להעניק גם לי דולר, אך אז לפתע פנה אלי הרבי ואמר: “אתה תקבל ממני דולר אחרי שתעשה ברית מילה!” ---

“שלושים שנה חלפו” סיים האב המרוגש את סיפורו “והנה, קיים הרבי את הבטחתו”.

נס גורר נס

במסגרת תפקידו חובק העולם, נפגש הרב ירון עם אישים רבים ממדינות שונות. במהלך השנים הוא יצר קשר, בין היתר, עם שלוחים ממדינות שונות ברחבי העולם, אשר מטבע הדברים מספקים לו חלק מה'סחורה' האנושית. אחד מהשלוחים עמו עומד הרב ירון בקשר מזה שנים ארוכות, הוא הרב שאול הורוויץ, שליח הרבי לעיר ויניצה שבאוקראינה. בעזרת הרב הורוויץ שלח הרב ירון את שליח הארגון, המוהל הראשי של אוקראינה ד"ר יעקב גיסינוביץ, לערוך בריתות רבות בעיר ויניצה.

באחד הימים, התהלך הרב ידידיה, מתנדב בארגון, בשכונת רמת שלמה הירושלמית, כשלפתע הופיע לקראתו הרב הורוויץ ששהה בדיוק בארץ. השליח קפץ על הרב ידידיה בחיבוק חסידי אמיץ, וקרא: “איזו השגחה פרטית לפגוש אותך כעת!” הרב ידידיה המופתע לא הספיק לתהות, כשהחל הרב הורוויץ לספר בשטף: “ישנו יהודי המתגורר בוויניצה, אשר מזה מספר שנים שאני מנסה לשכנע אותו לעבור ברית מילה, ופשוט לא מצליח. למרבה הצער התגלתה בגופו מחלה ממארת ר"ל וכעת הוא הגיע לארץ, לטיפולים. אתן לך את מספר הטלפון שלו, אנא דבר עימו ונסה לשכנע אותו לקיים את המצווה”.

הרב ידידיה הסכים בשמחה למשימה והביע נכונות לשוחח טלפונית ואף להיפגש עם היהודי.

כעבור זמן קצר יצר הרב ידידיה קשר עם היהודי, ועד מהרה נפגש איתו והחל לשוחח עימו ולנסות להשפיע עליו להיכנס בברית. הוא הסביר לו את חשיבות המצווה ואת סגולותיה, והלה הקשיב ולבסוף אמר: "שמעתי את זה מהרב שאול כמה פעמים. כעת אני סובל ייסורים קשים. הגעתי ארצה לעבור טיפולי כימותרפיה ואני לא חושב שזה הרגע הנכון לעבור ברית מילה. כעת קשה לי אף לשמוע את הדברים. אחרי שאסיים את הטיפולים נהיה בקשר".

הרב ידידיה שוחח עם הרב הורוויץ והסביר לו כי היהודי כעת שרוי בתקופה קשה, עובר טיפולים מפרכים ואף מבחינה רפואית הוא אינו כשיר כעת להתערבות כירורגית.

כעבור זמן קצר, קיבל הרב ידידיה שיחת טלפון מהרב הורוויץ שכבר שב לויניצה. "שמע נא" שח הרב הורוויץ לעמיתו "בעוד שלושה ימים, ביום ראשון, כ"ה תשרי יחול יום השנה ('יארצייט') של רבי לוי יצחק מברדיצ'וב. היהודי מיודענו פנה אלי ואמר כי אם יגיע אליו מוהל ביום זה הוא מוכן לעבור ברית מילה".

באותה התקופה, בכדי להיכנס לאוקראינה נדרשה ויזה. הרב ידידיה הסביר לרב הורוויץ כי היות והיום יום חמישי, היום היחידי שנתר לפעולה הוא יום שישי בו הקונסוליות סגורות, משום כך בדרך הטבע לא נראה כי התכנית תוכל לצאת אל הפועל. הרב הורוויץ חתם את השיחה בבקשה שהרב ידידיה יעשה כל שביכולתו בכדי לממש את הנסיעה ולזכות את היהודי במצוות ברית המילה. הרב ידידיה החל לבדוק את האפשרויות העומדות בפניו, וראה כי אכן בדרך הטבע הרגילה לא ניתן יהיה להספיק לקבל ויזה עד יום ראשון. אולם הוא לא הרים ידיים ובירר אפשרויות נוספות. בהשגחה פרטית מופלאה ובעזתי"ת. הוא גילה כי ביום ראשון מתוכננת טיסה פרטית של קבוצה בראשות הרב פירר אל ברדיצ'וב שבאוקראינה, לרגל ה'יארצייט'. בדרך לא דרך, הוא הצליח לצרף את המוהל לויזה הקבוצתית.

ביום ראשון טס המוהל כמתוכנן לאוקראינה וזכה לערוך בה שתי בריתות מילה – האחת ליהודי מויניצה והשנייה ליהודי נוסף שהגיע מזיטומיר.

שלושה ימים לאחר הברית שוחח הרב ידידיה עם היהודי מויניצה והדריכו כיצד לנהוג לאחר הסרת התחבושת. הוא שמע ממנו כי ברוך ה' הכל עבר בשלום.

שבועיים חלפו, והרב ידידיה מקבל שיחת טלפון מהרב הורוויץ. "שמע" הוא אומר "היהודי שנימול נמצא אצלי במשרד ובוכה בדמעות". "מה קרה?" נבהל הרב ידידיה "הבנתי ממנו בשיחת הטלפון שהכול בסדר!" "הקשב, היהודי הלך לעבור בדיקות רפואיות. הרופאים התבוננו בתוצאות ואמרו כי דבר מה השתבש – נראה שאלו תוצאות של נבדק אחר. הם ביקשו ממנו לערוך בדיקה חוזרת. הוא נענה, ומשהביטו הרופאים בתוצאות הבדיקה החוזרת הם לא האמינו למראה עיניהם: תוצאות כל הבדיקות השתנו לחלוטין, וכל מה שהיה לו – חלף כלא היה!" --- יתגדל ויתקדש שמו הגדול של הקב"ה

הנס הרפואי התפרסם ברשת האינטרנט ואף בעיתונות המקומית בויניצה. הנס הנוסף שאירע בעקבותיו הוא השינוי הדרסטי שהתחולל ביהודי בעקבות נס החלמתו. הוא השתנה לחלוטין. שב בתשובה שלימה, וכיום הוא הראשון המופיע מידי בוקר בבית הכנסת, יושב לפני התפילה ושופך את נפשו בפרקי תהילים מתוך הודיה לה' על חסדיו עימו.

כעבור כשנה שהה הרב ידידיה במז'יבוז' על ציונו של הבעש"ט הקדוש. לפתע נכנס אל המקום אברך עטור זקן ופאות, לבוש בחליפה ועל ראשו כובע חסידי. הוא רץ לכיוונו של הרב ידידיה וחיבק אותו בחזקה. הרב ידידיה לא הצליח לזהות את האדם והלה שאלו בחיך קורן: "האומנם אינך מזהה אותי? אני הוא היהודי מויניצה שהחלים בחסדי הי"ת בנס בזכות ברית המילה!".

ניסים דומים אירעו במקומות שונים בעולם. כך למשל חלה יהודי מאוסטרליה והגיע למצב חמור ביותר. חבר חבד"י יעץ לו לעבור ברית מילה והוא הסכים ועבר, ונס ההחלמה לא איחר מלהופיע. גם בפלורידה אירע סיפור דומה עם בחור בן חמש עשרה, שנימול על ידי הרב ירון עמית. סבתו הייתה חולה ל"ע במחלה הידועה, וקיבלה טיפולים כימותרפיים שונים. בעת הברית הסביר לו הרב ירון את גודל השעה ואת סגולתה כעת רצון לתפילות ובקשות. הלה ביקש על סבתו, ובבדיקה הבאה שנערכה לה התברר שהמחלה נעלמה לגמרי.

לעולם לא מאוחר

יהודי בגיל חמישים לערך, הגיע אל הקליניקה של הארגון בכדי לעבור ברית מילה. קודם הברית, הוסבר לו שבשעת קיום המצווה שערי גן עדן פתוחים, והבקשות מתקבלות, כפי שכתוב בזוהר הקדוש. היהודי לא היה נשוי. בעברו היה נשוי פעמיים, לשתי נשים גויות רח"ל. הוא החליט לבקש מה' שיזכה להינשא לאישה יהודיה ולהוליד ילדים. כך אכן עשה. בזמן המילה הוא התפלל מעומק ליבו וביקש מהי"ת את ששאלה נפשו.

בסיום הברית אמר לו הרב ירון בנימה אופטימית: "ברור לי שהקב"ה ישמע לתפילתך וייתן לך אישה וילדים. רק אל תשכח לקרוא לנו לערוך את הברית של הבן שלך".

חמש שנים חלפו.

באחד הימים, התקבלה שיחת טלפון במכשירו של הרב ירון: "שלום כבוד הרב, זה אני, זוכר אותי? ביקשתי מהי"ת אישה וילדים בגיל חמישים... אמרת לי שלא אשכח לקרוא לך כשילד לי בן, זוכר?" – "זוכר גם זוכר" השיב הרב ירון בחיוך.

"ובכן, מיד אחרי הברית התחתנתי. כעבור שנה נולדה לי בת ברוך ה'. אז לא קראתי לכם.... כעת, בשעה טובה, נולד לי בן. חיפשתי וחיפשתי את מספר הטלפון שלכם וסוף סוף מצאתי, והנה אני מזמין אתכם לערוך ברית מילה לבן שלי..."

מפתח הפרנסה

אחד הנימולים שנימולו על ידי הארגון היה יהודי עולה מרוסיה. הלה היה במקצועו אח רפואי מוסמך, שעבר את כל הבחינות וקיבל תעודה ממשרד הבריאות שיכול לעבוד בישראל. סבב האח בין בתי הרפואה השונים בארץ ותר אחר מקום עבודה. בכל המקומות קיבל תשובה זהה: אנו לא צריכים כרגע אח נוסף. כל המשרות מאוישות.

בינתיים, החליט האח המובטל לעבור ברית מילה. "בקש ישועה בין מילה לפריעה – ובעזרת הי"ת תמצא עבודה" הציע לו הרב ירון.

למחרת הברית, הגיע הנימול להחליף תחבושת וסיפר בהתפעלות לרב ירון: "לא תאמין! מיד לאחר הברית קיבלתי שלוש שיחות טלפון משלושה בתי רפואה שהייתי אצלם לפני שנה, שנתיים ושלוש. כולם ביקשו שאבוא לעבוד אצלם. וזאת לאחר שנים של חיפושי עבודה חסרי תוחלת..."

טעם מצוות מילה

אחד הנימולים על ידי הארגון היה יהודי מבוגר. בסעודת המצווה שנערכה לאחר הברית, פנה אליו אלכס אסנין, מפעילי הארגון, ושאלו בחביבות: "נו, איך ההרגשה? האם הנך חש שינוי לאחר הברית?" השיב היהודי בהתרגשות: "תודה לקב"ה. לפני מספר שנים, בעקבות סיבה רפואית, איבדתי את חוש הטעם וכל מה שאני אוכל נרגש בפי תפל וחסר טעם. והנה פלאי פלאים, נס גמור – בסעודת מצווה הראשונה לאחר ברית המילה, שב חוש הטעם אל פי".

ישועה על הסף

יהודי שאינו שומר תורה ומצוות גילה כי הברית שנערכה לו בינקותו אינה כשרה. אב בית דין פסק כי עליו לעבור ברית מילה נוספת. היהודי הגיע פעם אחר פעם אל חדר הניתוח, אך בכל פעם ירד ממיתת הניתוח... ללא ניתוח. הפחד גבר עליו, ולא הועילו כל שעות השכנוע של צוות הארגון שיסיים עם זה אחת ולתמיד. התסריט חזר על עצמו כשמונה פעמים. בינתיים, התחלפו בנות הזוג של היהודי בזו אחר זו, והוא טרם מצא את המיועדת לו.

בפעם התשיעית והאחרונה, עלה היהודי על מיטת הניתוח והפעם העז. רגע קודם הברית, אמר לו הרב ירון: "אלו רגעים גדולים. נצל את הרגעים הללו ותבקש מבורא העולם להינשא". היהודי אכן ניצל את הרגעים הקדושים וביקש מה' כי יזכה להינשא לבת הזוג הנוכחית הממתנה בחוץ.

משיצא היהודי כשהוא נימול כדין מחדר הניתוח, פנה הוא אל בת זוגו הניצבת שם והציע לה נישואין... כעבור מספר חודשים רקד עימו הרב ירון כשאושר רב בליבו, בשמחת כלולתיו.

פרק שמיני

סיפורי בריתות מופלאים

מילה תציל ממוות

שמו של 'השר היהודי' רבי ראובן, נישא בהערצה בפי כל נתיני הממלכה הטורקית. הוא התברך בפקחות ובתבונה, וכיון שנתן ה' חינו בעיני השולטן – מינהו ליועצו האישי ואיש אמונו. עובדה זו עוררה קנאה עזה מצד שרי המלוכה הנכריים; הם חיפשו ללא הרף דרכים להגות את היהודי מן המסילה, אולם לא עלה בידם. באחד הימים, הבריק במוחו של אחד השרים, 'קאפצין פאשה' שמו, רעיון מרושע. הוא ביקש לפגוש ברבי ראובן, וכשנועד עמו בארבע עיניים, אמר לו כדברים האלה: "מכובדי, יועץ השולטן! מוכרח אני להביא לידיעתך דבר שהגיע לאוזני, הקשור בפגישות הסודיות בינך ובין השולטן". ר' ראובן זקף גבותיו בתמיהה, וקפצין פאשה מיהר "להבהיר" את הדברים: "אהבתו של השולטן כלפיך הנה מן המפורסמות, מסיבה זו חושש הוא לומר לך את הדברים, שמא תיפגע. אך אני מרגיש חובה להביאם לידיעתך; ובכן, כפי ששמעתי בשם הוד מלכותו, בתקופה האחרונה, חש הוא בריח איום הבוקע מפיך, ההופך את פגישותיו עמך לסיוט מתמשך"... פניו של ר' ראובן הלבינו, וקפצין המשיך לטוות את הרשת... "עצתי לך, שבכל עת בואך לפגישתך עם השולטן, תצטייד באגודת עשב ריחני, אותה תחזיק במטפחת קרוב לפיך, כך תמנע סבל ואי נעימות מהוד מלכותו".

השר היהודי התפלא כיצד לא הרגיש בריח הנודף מפיו לאחרונה, אך החליט למען הסר ספק, לעשות כעצתו של קפצין; עוד באותו יום, יצא לשוק בקושטא, ורכש חבילה מכובדת של עשבי בשמים.

בשעה הזאת ממש, הגיע קאפצין פאשה אל השולטן "נסער" כולו, קד קידה, ופתח: "דבר נורא גונב לאוזניי; השר היהודי ראובן הוציא דיבת השולטן רעה!" "האם בטוח הנך? במה דברים אמורים?!" התעניין השולטן. ניכר כי הקנאה מדברת מתוך גרונו של קאפצין... זה האחרון מסר 'עדות מהימנה': "היהודי סיפר כי כל פגישה עם הוד מלכותו היא גיהנום עבורו, לטענתו בוקע ריח רע מפי השולטן, שמעתיו אף אומר: מהיום והלאה אצטייד באגודת בשמים בבואי אל ארמון השולטן!"

למחרתו של יום, הוזמן רבי ראובן ששימש כמוהל לברית מילה בעיר מרוחקת. מעולם לא סרב כאשר הוזמן לברית, כיון שכך, קווה שפגישתו היומית עם השולטן לא תתארך יתר על המידה, כדי שיוכל להגיע לברית בזמן. הוא החיש צעדיו אל שער הארמון, כשידו מחזיקה במטפחת ובה עשבים ריחניים...

אותה שעה, חש השולטן כי מדורה של זעם ניצתת בקרבו; 'יהודי צבוע' הרהר בחימה, אך פניו לא הסגירו מאומה. הוא מיהר לטבול נוצה בקסת דיו, והחל כותב איגרת על קלף, כשסיים חתם את האיגרת במעטפה חתומה, ופנה אל יועצו היהודי: "היום אין דברים מיוחדים העומדים על הפרק, ברם, זקוק אני שתיקח מכתב זה ותמסור אותו לעבדול, הממונה על כבשני השריפה שמחוץ לעיר". שמח ר' ראובן על שמשמים מסייעים לו שלא להחמיץ את המצווה במועדה: "בודאי הוד מלכותו, אמלא בחפץ לב את השליחות". הוא נטל את המכתב, ארז את כליו ונחפו לדרכו. בצאתו מהארמון, פגש בקפצין פאשה, הלה תמה: "כיצד נסתיימה פגישתכם מוקדם כל כך?!" "הפעם" השיב ר' ראובן "הטיל עלי השולטן שליחות קלה. הו, מה דעתך לבצע אותה במקומי? ממחר אני למצווה חשובה מאד!"

קאפצין הסכים מייד, לקח מידו את המכתב ויצא אל בית הכבשנים מחוץ לעיר. בדרך הרהר בסיפוק: "כעת יש לי עוד מה לספר לשולטן: 'היהודי זלזל בשליחות שהטלת עליו, והעדיף לקיים את מצוות דתו'..." כשנכנס קאפצין פאשה אל בית הכבשנים, קד עבדול קידה עמוקה לכבודו: "מה הביא את הוד מעלתו לכאן?" "מכתב לי אליך מן השולטן" ענה קאפצין בגאווה בלתי

מוסתרת. עבדול פתח את האיגרת והחל קורא בה, כשאז נפערו עיניו וכמעט שיצאו מחוריהן מתדהמה, הוא הביט במכתב ובקפצין חליפות, וכך היה כתוב שם: "מצווה אני עליך בזאת לאחוז במוסר כתב זה ולהשליכו אל הכבשן הבוער, גם אם יצעק ויטען כי בודאי נפלה כאן טעות, אל תפנה לזעקותיו, ומהר לקיים פקודתי". המכתב היה חתום בחותמת השולטן. עבדול לא התמהמה, ציוה על שני עוזריו לתפוס בשר החשוב ולהשליכו אל הכבשן הבוער...

למחרת, נדהם השולטן לראות את יועצו היהודי, צועד אל תוככי הארמון בריא ושלם. "האם מסרת את האיגרת לתעודתה?" נזעקה השאלה מפיו. "המכתב הגיע אל עבדול על ידי קאפצין פאשה, שהתנדב למלא את התפקיד במקומי" ---

השולטן חש שהדם אוזל מראשו: "ומדוע לא קיימת בעצמך את השליחות?" "מצווה חשובה יש אצלנו היהודים, וברית מילה שמה, אתמול הוזמנתי למול ילד מישראל, ולפי שמיהרתי לדרכי, מסרתי את המכתב בידי קאפצין פאשה, אבל מדוע פני השולטן ירום הודו חיבורים כשלאג?!"

"אמור לי" שאל השולטן "מדוע אתמול כשנכנסת אלי החזקת בידיך בשמים?" ר' ראובן הסמיק קמעא, וענה "הגיע לידיעתי, כי הוד מלכותו מצטער צער רב מן הריח הנודף מפיו... כך סיפר לי קאפצין פאשה..." קם השולטן ממקומו, וקרא בקול נרגש: "ראובן אהובי! ברוך אלוקי ישראל שהצילך ממות. עלילה שפלה העליל עליך קאפצין, והאלוקים הגדול שילם לו את עונשו המגיע לו!"

מִי פֶעַל וְעָשָׂה קִרְא הַדְּרוֹת מִרְאֵשׁ אֲנִי ה' רִאשׁוֹן וְאֶת־אֲחֵרִים אֲנִי הוּא

הרב הגאון שמעון וואלף אויערבך, עלה ונתעלה להיות חתנו של המהרש"ל — הגאון רבי שלמה לוריא מלובלין (נפטר בי"ב בכסלו של"ד) {עפ"י ספר ישורון עמוד תרנט}

שנים אחדות הנהיג ר' שמעון וואלף אויערבך את רבנותו בלובלין ומאות תלמידים למדו בישיבתו. "היה גאון הגאונים, איש א־לקים קדוש וטהור,

מקובל א-לקי נורא, אשר האיר עיני חכמים בהלכה, חסיד ופרוש, גאוני עולם
היו תלמידיו”

בחודש טבת שפ”ו נבחר הגאון רבי יו”ט ליפמן הלוי העליר בעל “תוספות
יום טוב” מגדולי תלמידיו של המהר”ל מפראג, לרב ואב”ד בפראג. עקב
הלשנה לשלטונות על חוסר נאמנות כביכול לשלטונות, נאסר הרב בתמוז
שפ”ט ונידון למיתה. לאחר השתדלות מרובה, קיבל חנינה מהמלך פרדיננד
השני בכ”ח באב, גזר הדין הומר בתשלום כופר רב ונאסר עליו לכהן כרבה של
פראג. בתום מאסר של ארבעים יום חזר לביתו בערב יום הכיפורים של שנת
ש”צ. הרב עזב את פראג ג’ תמוז שצ”א על מנת לכהן כרבה של נעמירוב.

במקום הרב העליר נקרא הרב שמעון וואלף אויערבך למלא מקומו כרבה של
פראג וכל מדינת פיהם (בוהמיה) והוא בן למעלה משמונים שנה. גם מגדול
בישראל זה כמקודמו לא זכתה קהילת פראג ליהנות זמן רב. ביום ד’ י”ז מר
חשון שצ”ב השיב הרב שמעון וואלף אויערבך את נשמתו ליוצרו ונקבר קרוב
לקברו של המהר”ל הקדוש.

הפלא ופלא כשלוש מאות שבעים ושתים שנה לאחר מכן בשנת תשס”ב.
נפגשו הצאצאים של הרבנים גדולי ישראל אלו המוהל ישראל העליר הצאצא
של הגאון רבי יו”ט ליפמן הלוי העליר צוק”ל משכונת קראון הייטס ניו יורק.
והרב ירון עמית הצאצא של הרב שמעון וואלף אויערבך צוק”ל. ועובדים
בשיתוף פעולה גדול על מנת להכניס יהודים בבריתו של אאע”ה תחת כנפי
השכינה.

הרב שמעון וואלף אויערבך נשאר בק”ק לובלין עד שנת. שמ”ד-שמ”ה
(1584), ואז עבר לק”ק פרעמישלא, על כס הרבנות בלובלין עלה, בשנת
שמ”ח, הגאון ר’ מרדכי יפה – בעל ה”לבושים”. שאחד מנכדיו יוסף בנט
התנדב בארגון!

סופו נעוץ בתחילתו

יהודי בשם פטר פפוזק המכהן כראש הקהילה היהודית בעיר אולמוס שבצכיה
ביקש להיכנס בבריתו של אברהם אבינו ע”ה. הוא פנה למוהל נפתלי גליק
מארגון ברית יוסף יצחק שיבוא למול אותו. המוהל פנה לרב ירון ששלח אותו

לכצע את הברית מטעם הארגון. הברית נערכה בחודש שבט תשס"ט, בבית הדין בחדר ההוראה של המהר"ל מפראג ושל הרב שמעון וואלף אויערבך ושל הנודע ביהודה בגטו היהודי בפראג – בבניין שנקרא בית מיזלמן ע"ש משה מיזלמן שהיה ראש הקהילה היהודית בפראג בזמן המהר"ל. המוהל ניצל את ההזדמנות לטוס ולערוך בריתות בערים נוספות בגרמניה.

הפלא ופלא: בשנת שפ"ו נתמנה לאב"ד פראג הרב שמעון וואלף אויערבך. שלוש מאות שמונים ושלוש שנה לאחר מכן מוהל שליח של הארגון בראשות הצאצא של הרב שמעון וואלף אויערבך אב"ד פראג ביצע ברית מילה בחדר בית הדין שלו!

צדיק מצרה נחלץ ויבוא רשע תחתיו

הגאון רבי אברהם אויערבך זצ"ל אב"ד בונא (תקכ"ג – תר"ו) למד ונתחנך על ברכיו של סבו הגדול הגאון רבי צבי הירש אויערבך רבה של וורמייזא שנים אחדות. עד ששלחו ללמוד תורה אצל הגאון המקובל הגדול הרב נתן אדלר הכהן. שם גדל בחברתם של הרב משה סופר (החתם סופר) ואחרים שנעשו במרוצת השנים לגדולי תורה ורועי ישראל.

שנת תקנ"ד היתה שנה של טרור ושלטון אימים. בחודש נובמבר 1793 נאסרו כל מנהיגי היהודים באלזס. בספר "כלילת יופי" מתואר כיצד הוכרחו יהודים לחלל שבת, היה מסוכן ללמוד תורה לקיים תפילה במנין ואף לבישת ציצית והנחת תפילין – היה צריך להעשות בסתר. בין המנהיגים שנאסרו היה הרב אברהם אויערבך ששימש גם כמוהל. ועל אף הסכנה שבדבר המשיך להכניס ילדי ישראל בבריתו של אאע"ה, חרף איסור שלטון העריצות המהפכני.

הרב אויערבך אברהם (תקכ"ג-תר"ו) שימש כרב בצרפת בתקופת טרום המהפכה הצרפתית. בתוקף תפקידו, שימש גם כמוהל. בזמן המהפכה (-1789) עלה מקסימיליאן רובספייר שר"י לשלטון, וחוקק חוק האוסר לערוך ברית מילה. העונש שהוטל על ה'פושעים' שיעברו על החוק היה חמור מאוד – גילויטינה, או בשמה העברי – מערפת. היה זה מתקן בעל סכין חדה וכבדה, אשר נופלת ועורפת את ראש האדם השכוב מתחתיה קשור, אל תוך סל.

הרב אויערבך נשפט על 'פשעיו' כמוהל, ופסק הדין האכזרי שנגזר עליו היה מוות באמצעות גיליוטינה. בפרק הזמן שחלף ממתן גזר הדין ועד לביצועו, נכלא הרב אויערבך בבית הסוהר, בו הושמו במאסר הנידונים למוות.

מספר ימים לאחר שנאסר הרב, הוא נלקח לגיליוטינה, לביצוע גזר הדין. בהשגחה פרטית מופלאה, התחוללה בדיוק באותה העת המהפכה הנגדית. ב-27.7.1794 רובספייר העריץ נתפס ע"י אחדים מחבריו שמאסו במעשי הטירוף שלו, והובל היישר אל הגיליוטינה, והגזירה בוטלה. כחודש לאחר מכן ב-20.8.1794 הרב אויערבך שוחרר ויצא לחופשי. הנס הונצח ע"י הרב צבי בנימין אויערבך בספר "ברית אברהם"

הפלא הגדול הוא שבהשגחה פרטית, הרב ירון הוא צאצא מצד אמו ז"ל של הרב אויערבך המוהל מצרפת.

וכן צאצא נוסף הוא ד"ר ניתאי פרנקל מב"ש שהוא רופא מוהל. ואת הכשרתו כמוהל למד בארגון ברית יוסף יצחק.

נולד סבא

בכפר קטן, סמוך לעיר אומן שברוסיה, התגוררו יהודי וישמו ר' ברוך גרונדי ואשתו רחל. עשיר גדול היה וקנה בכפר אחוזה רחבת-ידיים. הוא לא היה תלמיד-חכם, אלא סתם יהודי פשוט, אבל היה איש תם וירא-אלוקים. גם אשתו, רחל, היתה בעלת מידות טובות ויראת-ה'. בני-הזוג עסקו הרבה במעשי צדקה וחסד, ובעיקר התאמצו במצוות הכנסת אורחים. לשם קיום מצווה זו בנו בית מיוחד, ובו הרבה חדרים קטנים. כל עובר-אורח היה רשאי להתאכסן בבית זה שבוע ימים ולקבל שתי ארוחות ליום. בשבתות היו כל האורחים סועדים על שולחנם של ר' ברוך ורעייתו.

היה זה בתקופה שרבי ישראל בעל-שם-טוב עדיין היה נסתר. הוא התפרנס אז מכריית חול וטיט וממכירתם בעיר. אשתו, אף שהיתה רכה וענוגה, ידעה את צדקת בעלה ואת רצונו להיסתר מעיני הבריות ולעסוק בעבודות-כפיים, ולא-אחת היתה מצטרפת אל בעלה ועוזרת לו לכרות את החול ולהעמיסו על העגלה. מאחר שפרנסת הבעש"ט היתה דחוקה מאוד, היה ביכולתו לקנות רק

סוס זקן וחלש. גם המספוא שהיה יכול לספק לסוס לא היה מן המשובחים. עם הזמן נחלש הסוס מאוד, עד שלא היה יכול עוד לשאת משא.

הבעש"ט ואשתו הגיעו לר' ברוך נתקבלו בבית הכנסת אורחים, סעדו את ליבם והחיו את נפשם. כשר' ברוך ראה את סוסו החלש של הבעש"ט, ציווה מיד על משרתיו לתת לו במתנה סוס חזק, ועוד הזמין את האורחים להישאר אצלו לשבת, כדי שיוכלו לנוח מהנסיעה הארוכה.

במוצאי-השבת, כשר' ברוך התכוון לשכב לישון, הביט מהחלון לעבר בית האורחים, וראה אור בוקע מאחד החלונות. נדמה היה לו שפרצה שם שריפה, ומיהר לרוץ לשם. כשהתקרב לחדר הרגיש שאין מדובר בדליקה, אלא באור מסתורי וחסר-פשר. הוא ניגש אל הדלת והציץ מבעד לחור המנעול.

המראה שנגלה לעיניו המם אותו. הוא ראה את האורח העני יושב על הארץ ועורך 'תיקון-חצות' ברעדה גדולה. כפיו היו פרושות לצדדים ומעיניו זלגו דמעות. ר' ברוך הוסיף והתבונן, ונבעת: ליד העני עמד איש גבה-קומה, לבוש לבנים ובעל פנים מאירות באור שלא מן העולם-הזה. ר' ברוך נפל מתעלף.

למשמע קול נפילתו, פתח הבעש"ט את הדלת והחל מיד לשפשף את בשרו עד שהעירו מן העילפון. הוא הכניסו לחדר ודיבר עמו דברים מרגיעים, עד שנרגע כליל. ר' ברוך נוכח כי העני אינו איש פשוט, והחל לבקש את סליחתו על שלא כיבדו כראוי.

הבעש"ט הפסיקו, וגזר עליו שיחדל מלדבר על כך וגם הזהירו שישמור את הדבר בסוד גמור כל ימי חייו. אחר-כך בירכו ואמר לו שייולד לו בן שיהיה צדיק גדול, ושאשתו תקפיד להניק את הילד בעצמה ולא למסרו למינקת, כפי שנהגה בילדיה האחרים.

ר' ברוך היה נרגש מאוד מהדברים וביקש מהבעש"ט לגלות לו מי היה האיש נשוא-הפנים שעמד לצידו. אמר לו הבעש"ט: "מכיוון שזכית לראותו, אגלה לך סוד ענינו. הזקן הזה, הוא נשמת הצדיק הגדול רבי יהודה ליווא המהר"ל מפראג, אשר אתה מתייחס על צאצאיו. עתה הגיעה השעה שנשמתו תרד שוב לעולם, כדי לפעול ישועות גדולות ולתקן תיקונים גדולים ונוראים, ואתה זכית שנשמה קדושה זו תתגלגל בבנך אשר תוליד. כל הנשמות הגדולות

הנשלחות לעולם הזה, מתאוות במיוחד, להתגלגל באנשים שהם מגזעיהן ושורשיהן. כיון שאתה צאצאו של המהר"ל מפראג, זכית בנשמתו הטהורה.

הבעש"ט ציווהו לקרוא לילד אריה-לייב, ואמר, כי הוא בטוח שיראה את את הבן שייוולד והוא יברכהו.

למחרת נסע הבעש"ט לדרכו, וברכתו נתקיימה. לאחר שנה ילדה רחל אשת ר' ברוך בן. ר' ברוך הזמין לברית-המילה את כל עניי הסביבה, בתקווה שעמם יבוא גם הבעש"ט.

כשנאספו האנשים, התהלך אבי הבן בקהל כדי לראות אם הבעש"ט נמצא שם, ואכן, זיהה אותו בין האביונים. הוא רץ לקראתו בשמחה רבה, אך הבעש"ט הזהירו לבל ידבר עמו ולבל יחלוק לו כבוד כלשהו.

ברית-המילה נערכה בזמנה ושמו של הילד נקרא אריה-לייב. אחר-כך, כשהחזירו את הילד לאמו, ביקש ר' ברוך שיעברו גם בין העניים, כדי שהבעש"ט יוכל לברכו. כשהגיעו אליו, הניח הבעש"ט את ידיו על ראש התינוק ואמר:

"אני עם-הארץ ואינני יודע לברך ברכות בלשון-הקודש. אבל אני זוכר מה שאבי לימדני על הפסוק 'ואברהם זקן' – 'אב' הוא אבא "פאטער", ו'זקן' הוא סבא "זיידע", והפירוש של 'אברהם זקן' הוא, שאברהם אבינו נעשה סבא שלנו. על-כן אני מברך את הילד שיהיה סבא לכל ישראל, כמו שאברהם אבינו היה סבא לכל ישראל".

דבריו עוררו פרץ-צחוק מפי הנוכחים, והכול סיפרו איש לרעהו את הפירוש של העני ואת הכינוי 'סבא' שהעניק לילד. הכינוי הזה נקלט בפי הבריות, וכשהיו שואלים את האב או האם לשלום הילד, היו אומרים: "מה שלום ה'סבא' שלכם?".

גם כשנתפרסם ברבות הימים כצדיק פועל-ישועות, שביטל הרבה גזירות רעות מעל עם-ישראל, לא פסקו מלקרוא 'סבא'. הלא הוא ה'סבא' הקדוש משפולי!

כתב עליו בעל ה'מליצי אש' השפאלער זיידע היה צדיק נסתר, קודש הקודשים, בעל מקובל גדול ונורא, כל מעשיו לשם שמים, כל מגמתו להכניס

רשעים תחת כנפי השכינה. ונהרו אליו אלפי בני" מכל הארצות ופעל טובות, ריפא חולים, והיה בעל מופת גדול.

כ"ק אדמו"ר: שמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר מהשייכות שהיה בין אדמו"ר הזקן ו"השפאלער זיידע": ידוע שכ"ק אדה"ז רצה לכתוב "ספר של צדיקים" נוסף ל"ספר של בינונים" (ספר התניא). והוציא כוונתו מן הכוח אל הפועל וכתבו – אלא שנשרף, הספר הזה עלה בלהב השמימה, באותו זמן שה"שפאלער זיידע" הסתלק.

הסבא משפולי הלביש את הרוזינאי בדרכו ל"חדר"

בימי ה"צמח צדק" היה איש אחד בשם ר' אלעזר משה. בהיותו בן שבע-שמונה נחטף לשרת במסגרת הקנטוניסטים. הוא למד מעט מאוד. ברם, על אף הייסורים הקשים שסבל שם, נשאר ביהדותו. משגדל, עשוהו לחייל. מקום מגורו היה בבאבינוביץ ושלחוהו לשרת בהומיל. שם היה נכנס לפרקים לבית המדרש ומאזין לשיעורי הלומדים בחומש, נ"ך, משניות וכן היה שומע דברי חסידות. לאחר מכן שלחוהו לשמור על מחסן חומרי נפץ ובעומדו על משמרתו היה אומר "שכינתא בגלותא – וי". הוא היה איש פשוט. הרגיש ה"צמח צדק" בליובאוויטש איך ר' אלעזר משה אומר על משמרתו "שכינתא בגלותא – וי", ואמר על כך: הסבא משפאלע אמר על הרוזינאי הקדוש כשהלביש אותו בדרכו ל"חדר", שהוא גולל ספר תורה. כך גם מי שנתקל בר' אלעזר משה, נתקל בספר תורה. וה"צמח צדק" היה עומד בפניו.

למעלה ממאתיים שנה לאחר שהסבא משפאלע אמר על הרוזינר הקדוש כשהלביש אותו בדרכו ל"חדר", שהוא גולל ספר תורה.

הרב ירון והמוהל הראשי של אוקראינה יעקב גיסינוביץ הגיעו להתפלל בתאריך ג חשון התש"ס ביום השנה של הרוזינר הקדוש האדמו"ר ישראל פרידמן צוק"ל. היו אז שני דברים אחד אישי ואחד לטובת עם ישראל והארגון שצריכים ניסים משמים.

הרב ירון ביקש רשות מהרוזינר הקדוש לעשות איתו הסכם. שהרוזינר הקדוש יפעל אצל הקב"ה שיעשה הניסים בשני העינים. והרב ירון מצידו יעשה חלקו בהסכם, איזה דבר לכבוד הרוזינר הקדוש.

הפלא ופלא הרוזינר הקדוש עמד ראשון ומילא חלקו בהסכם – הקב"ה עשה
הניסים!!!

בקבוק היין לא יכלה

בוינה התגורר יינן יהודי, שעסק בייצור יינות. הוא ייצר יינות שטיבם התפרסם בכל הסביבה כטעימים במיוחד. מרחוק ומקרוב באו אליו יהודים, כדי לקנות אצלו יין לצרכי שבת וחג וכן לצרכי סעודה של מצווה. ליינן זה היה מנהג קבוע: כאשר נערכה סעודת ברית-מילה בעירו, היה נותן לאבי התינוק בקבוק יין במתנה. יין זה היה בעל טעם מיוחד, ואלה שזכו לטעום ממנו, העידו כי טעם גן-עדן לו. אם אי מי ביקש לקנות ממנו מאותו סוג יין מיוחד ומעולה, הסכים היינן אך בתנאי שהיין ישמש רק לצרכי קידוש והבדלה. לא מעטים הסתקרנו לדעת את סודו של אותו יין מיוחד, אולם היינן אמר, כי את הסוד הזה הוא לא יכול לגלות.

בבוא הזמן, כאשר חיתן היינן את בתו הצעירה, הוא ערך לכבוד המאורע סעודה גדולה כיד-המלך. בתום הסעודה, כאשר מילאו שתי כוסות יין, האחת לברכת המזון, והשניה לשבע-ברכות, נטל בעל-השמחה את בקבוק היין, אותו מין משובח וידוע, וחילק לכל המסובים. כולם רצו לטעום מן היין המשובח, והוא חילק וחילק, מזג מן הבקבוק לכל הכוסות, עד שאחרון הקרואים קיבל את חלקו. ואז, התפוצץ לפתע הבקבוק הריק בקול רעש גדול והתנפץ לרסיסים. כל המוזמנים קראו בקול רם "מזל טוב!" "מזל טוב!" משל זה עתה שבר החתן את הכוס תחת החופה.

רחש עבר בקהל המוזמנים למראה האירוע המופלא. כל העיניים נשואות היו אל בעל-השמחה, היינן. כעת ציפו לשמוע ממנו הסבר על מה שקרה ולהיודע סוף-סוף על סודו של היין המיוחד.

היינן לא חיכה שיפצירו בו רבות. הוא נעמד על רגליו והחל לספר: "ידידי היקרים! עד כה הודיתי לה' על חסדיו עימי בליבי פנימה, אולם עתה הגיעה השעה לספר את הסוד לכל הנאספים כאן בשמחתי. לכן שמעו גם אתם ותווכחו, כמה נפלאים וגדולים מעשי ה'. לפני שנים רבות, לאחר שהתחתנתי, התפרנסתי מעבודתי כמוהל. חיבבתי את מצות-המילה, ומעולם לא דחיתי

הזמנה כאשר נתבקשתי להכניס ילד בבריתו של אברהם אבינו עליו השלום. תמיד עשיתי את מלאכתי בשמחה גדולה, בין אם בעל-הברית היה עשיר, או עני מרוד, שממנו לא לקחתי פרוטה אחת לשכר טרחתי.

"פעם אחת, היה זה בבוקרו של ערב יום-כיפור, הגיע אלי יהודי כפרי וביקש ממני לבוא לביתו, כדי למול את בנו, שזה היום השמיני להיוולדו. שאלתי אותו היכן הוא גר, והוא נקב בשמו של אחד הכפרים הסמוכים.

"האם יש לך סוס ועגלה?" שאלתי.

"לא", אמר, "באתי ברגל".

"האם אתה יכול לשכור סוס ועגלה?"

"לא, אין לי כסף".

"כמה זמן לקח לך להגיע הנה?"

"כשעה" הוא עונה.

"האם הנך יודע, שערב יום-כיפור היום?"

"כן, אני יודע שצריך לצום כל היום, אבל זה בכלל לא מפריע לי. אני צם לא אחת במשך השנה". "מיד ראיתי שיש לי כאן עסק עם יהודי כפרי פשוט, שכלל לא מפריעה לו העובדה שהיום הוא ערב יום הכיפורים. הנה הוא מבקש ממני לצעוד רגלי לכפר כדי לערוך ברית לבנו ועוד לשוב בעוד יום חזרה לביתי, הרי לא אספיק להתכונן כראוי ליום הקדוש". "תוך כדי הרהורים, תפסתי את עצמי: נכון, היום ערב היום הקדוש, אך האם עלי לוותר על מצוה יקרה זו, מצות ברית מילה, רק בגלל אי-הנוחות הכרוכה בה? מיד אמרתי ליהודי הכפרי: "טוב, בוא נלך!"

"לקחתי את מכשירי המילה שלי ויצאנו לדרך. היהודי הכפרי צעד צעדים גדולים ורחבים. ניכר היה כי הוא חסון ומורגל בצעידות ארוכות. כעת הבנתי כיצד ארכה לו הדרך עד אלי שעה אחת בלבד. התחלתי להבין כי לי תארך הדרך שעתיים לכל הפחות. "הכפרי לא היה מרוצה מקצב הליכתי, משראה שאני הולך לאט, אמר לי: "אין לי זמן להישרך אחריך כמו צב. הדרך לכפר

ישרה ואינך יכול לטעות. אני אתקדם ואתה תמשיך אחרי. כשתגיע לכפר, כל אחד יוכל להסביר לך היכן ביתי. להתראות!" אמר, ונעלם מעיני.

"המשכתי בדרכי ולבסוף הגעתי אל הכפר עייף ויגע. התעניינתי היכן בית היולדת ומיד מצאתי את הבית. הדלת הייתה פתוחה. נקשתי ונכנסתי. איש לא היה בבית מלבד האישה, שישבה על מיטתה ובזרועותיה בנה התינוק.

"היכן בעלך?" שאלתי אותה. אני לא יודעת, כנראה שהוא עובד באחד השדות. אבל, הוא אמר לי, שהמוהל צריך להגיע, והוא יסתדר בלעדיו. "להשתוממותי לא היה גבול. לא תיארתי לעצמי, שיהודי כפרי פשוט, יכול להיות כה מגושם וכה אדיש לקיום מצות מילה של בנו. איך הוא יכול להרשות לעצמו להיעדר מברית המילה של הבן? אך לא היה זמן להרהורים. מה עושים עכשיו? איך אפשר למול את התינוק ללא סנדק שיחזיק אותו על ברכיו? הרי זו סכנת נפשות!

"יצאתי החוצה בתקווה למצוא יהודי שיתנדב להיות סנדק. עמדתי וחיכיתי זמן רב, אך לא ראיתי אף לא יהודי אחד. התברר לי, שבכפר הזה אין יהודים נוספים. מה אעשה עכשיו? התחלתי להתפלל: "מי שענה לאברהם אבינו בהר המוריה הוא יענני... מי שענה לאליהו בהר הכרמל, הוא יענני..."

"רק התחלתי להתפלל, והנה אני מבחין מרחוק ביהודי עני, הצועד לבדו בדרך, כשהוא נושא תרמיל על גבו. רצתי אליו בשמחה רבה ואמרתי לו: "תודה לה' שהגעת לכאן! הגעת בדיוק בזמן, כדי לעזור לי לקיים את המצוה הגדולה, למול ילד יהודי. זכית להיות סנדק בברית, דבר שלא קורה כל יום..."

"מה סנדק, איפה סנדק. אני ממהר העירה. אתה יודע שערב יום-כיפור היום, ואם אגיע בזמן, אספיק לעשות עוד כמה מטבעות מפדיון-כפרות, אני לא יכול להתעכב." "אתה חייב להישאר, בבקשה! אמור לי כמה כסף אתה חושב שתרוויח היום מפדיון כפרות?" "רובל אחד או קצת יותר" ענה לי. "קח לך רובל. עכשיו בבקשה בוא עימי. זה לא יקח הרבה זמן, חבל על כל רגע". נתתי לו את הרובל היחיד שהיה ברשותי, אותו חסכתי מפני, כדי שיהיה לי כסף לקניית אתרוג בשותפות.

"נכנסנו הביתה, הקבצן התיישב על ספסל, אותו העמדתי כ"כסא של אליהו הנביא", לקח את התינוק והניחו על ברכיו. הסנדק מילא את תפקידו

בשלמות, מלתי את התינוק כדת וכדין וברוך-השם הכול עבר בשלום. לאחר-מכן החזרתי את התינוק לאמו ואמרתי לה, שהיות שלא היא ולא בעלה בחרו בשם לתינוק, קראתי לו בשם אברהם, וברכתי אותה ואת בעלה, שיזכו לגדלו לתורה לחופה ולמעשים-טובים.

"מבלי לאבד זמן נוסף, יצאנו לדרך. צעדתי מהר ככל שיכולתי, אך הסנדק היה זריז ממני. לבסוף הגעתי הביתה שעה קלה לפני שקיעת החמה.

"השולחן כבר היה ערוך לסעודה המפסקת, אבל אני עוד לא טבלתי במקווה לכבוד היום הקדוש והזמן קצר ביותר. מזגתי לעצמי כוס יין, מהבקבוק שלקחתי עימי לברית ובדיוק אז, נכנס לביתי הסנדק, ומזגתי כוס יין גם בשבילו. שוב הודיתי לו על-כך שהסכים להיות סנדק, אמרנו "לחיים" ואיחלנו זה לזה "גמר חתימה טובה". ואז הרים הקבצן את ידו וברך אותי, שאזכה לקיים את כל המצוות מתוך שמחה. הוא גם הבטיח לי, כי היין שבבקבוק לא יגמר, עד אשר אשיא את אחרון ילדי ונברך עליו "שבע ברכות" בחתונתו..."

כאן סיים היינן את סיפורו המרתק:

"מאז ועד היום לא ראיתי את הקבצן-הסנדק שוב, אולם כפי שהינכם רואים, ברכתו נתקיימה. היום, כאשר זכיתי, ברוך השם, להשיא את בתי הצעירה, הייתה לכולנו הזכות לטעום מהיין ההוא, עד לטיפה האחרונה של הבקבוק. שיהיה זה סימן טוב ומזל טוב, לנו ולכל ישראל."

"אמן ואמן", קרא קהל המוזמנים בקול גדול, "אמן כן יהי רצון!"

מילה של רבי

הייתה זו שעת לילה מאוחרת. חסידים ואנשי מעשה ישבו ב'זאל' (אולם בית המדרש) של ליובאוויטש והתוועדו לכבוד היום, יום חג הגאולה של הוד כבוד קדושת אדמו"ר האמצעי. יום גאולה וסגולה הוא, יום בו אפשר לפעול ישועות. ניגונם מעורר-הרגש של החסידים בקע מבעד לקירות העץ הישנים של ה'זאל' ועלה בחללה של ליובאוויטש, והתערב באוושת הרוח החורפית הקרה שנשבה בין בתי העץ.

בעוד החסידים מתוועדים ביניהם, בין אשמורת שניה לשלישית, נמה הרבנית רבקה – אשת רבי שמואל, בן הזקונים של הרבי' ה"צמח צדק" – את שנתה, שינה עמוקה. והנה היא רואה בחלומה את אמה, כבוד הרבנית הצדקנית מרת שרה ע"ה (בתו של כ"ק אדמו"ר האמצעי) ואת סבה אדמו"ר האמצעי רבי דובער ע"ה בכבודו ובעצמו, ופניו צהובות, מאירות באור יקרות.

שניהם, האב ובתו, התבוננו בבתם-נכדתם בעיניים מפיקות רוך.

"רבקה", פתחה הרבנית שרה, וקולה שקט אך עמוס רגש, "את ובעלך תכתבו ספר תורה". הסבא, כ"ק אדמו"ר האמצעי החרה-החזיק אחריה והוסיף: "ויהיה לכם בן טוב! ואל נא תשכחו לקרוא את שמו כשמי". נענה הרבנית שרה בראשה קלות, וכמשלימה את הדברים הדגישה: "רבקה בתני, השומעת את מה שאבי אומר לך?!". כעבור רגע, או פחות מכך, נגוזו שניהם ונעלמו כלא היו...

הרבנית רבקה הקיצה משנתה, וחתרה במבטה אל תוך אפילת החדר. בגדלות רוחה ידעה כי לא חלום ריק הוא, וכי יש דברים בגו. במשך כל היום שלמחרת, היו רעיונותיה טרודים סביב החלום, בהפכה בדברים לכאן ולכאן. מכל מקום, מסיבותיה שלה בחרה שלא לשתף את בעלה, הרבי מהר"ש, במעשה החלום ולא סיפרה לו מאום על כך. רק עשר שנים חלפו מאז חתונתם של הרבי מהר"ש, צעיר בניו של אדמו"ר ה"צמח צדק" והרבנית רבקה, נכדתו של כ"ק אדמו"ר האמצעי. צעירים היו שעה שנישאו: רבי שמואל היה נער כבן שש עשרה שנים, ואילו הרבנית רבקה הייתה בת חמש עשרה שנים. ביום חמישי, י"א בניסן תר"י, באו בברית הנישואין.

ימי סבל ותלאה רבים ידעה הרבנית רבקה בילדותה, בהיותה יתומה ואומללה "הושחר תוארה ובריסי עיניה נראו תלאותיה", מספר נכדה כ"ק אדמו"ר הרי"צ. כל אלה חלפו לאחר נישואיה, כאשר אור ואושר מילאו את חייה באשר זכתה להיות כלתו של מלך, אשת חבר, ולימים אשת המלך, אדמו"ר מהר"ש. בהיותה בחצר המלכות הליובאוויטשית, עשתה הכול כדי לגרום נחת רוח לחמיה הרבי וחמותה הרבנית, וכן לבעלה מהר"ש. כל מעשיה נעשו בטהרת לב, בעדינות, וללא כוונה נוספת מלבד הכוונה הכנה – לעשות את הצריך להיעשות. אף הרבי ה"צמח צדק" ורעייתו הרבנית השיבו לה כגמולה

הטוב מנה אפיים, וקירבו אותה בקירובים שונים, מתוך מאור פנים ואצילות-לב.

גם לצד בעלה הייתה "אשת חיל עטרת בעלה", ונהגה בו בכבוד רב, מתוך ביטול מופלג. "האשה הטובה הלזו ככל מעינה היתה לעשות רצון צדיק, ומיום התחברה אליו כל לבה ונפשה, שמה להטיב מעשיה..." מצייני נכדה אדמו"ר הרי"צ. מעולם לא קראה לו בשמו, מתוך הדרת כבוד פנימית, אלא "הוא" או כשהייתה מדברת עם ילדיה, הייתה קוראת לו "אבא". היא עצמה סיפרה כי מעולם לא נהגה להרהר אחריו כלל.

ואישה, הרבי מהר"ש מצדו, נתן בה אימון מלא, והרעיף עליה בגשמיות וברוחניות, ואף אפשר לה לגדל בביתם את אחותה ואחיה הקטנים, היתומים. הוא אף היה משתף אותה "בענינים פנימיים מעניני הכלל והפרט... והיה מקרב אותה ביותר". על הכבוד האמיתי שרחשו זה לזו, ניתן ללמוד מהעובדה הבאה, שמעולם לא ישבה בפניו, וכשהיה נכנסה לחדרה, הייתה עומדת מלא קומתה עד אשר הוא עצמו היה מתיישב בסמוך לה. ופעם אחת, כשסבלה בכאבים חזקים ברגלה והתקשתה לעמוד, גער בה שתשב, ובכל זאת סירבה...

יומיים או שלשה בלבד חלפו מאז החלום שחלמה בליל י' בכסלו תר"כ. חמותה, הרבנית הצדקנית מרת חיה מושקא, אשת כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" נפלה למשכב בשל חום גבוה. הרבנית רבקה, כלתה, היא זו שזכתה לשמש אותה ולסעוד אותה בעת חולייה זה. היא טיפלה בה במסירות של ממש, כשבמשך הלילה טרחה להוריד את חומה במיני מרקחת וריפוי שונים. כבר בלילה הראשון סר החום ובבוקר הוטב לה. לאחר תפילת שחרית, נכנס אישה, הרבי ה"צמח צדק" לחדר רעייתו הרבנית כדי לבקרה ולשאול בשלומה. פתחה הרבנית את פיה וסיפרה לבעלה הרבי חלום שחלמה בלילה ההוא. בתום סיפור החלום, חיך הרבי קלות וציטט מדברי התלמוד כי "חלום יפה הוא לחולה", והוסיף הרבי: "ובענין החלומות ישנן שתי דעות, האחת שמאמינה בחלומות, והשנייה שאיננה מאמינה בהם". הרבי השתהה מעט, ואז הפנה ראשו לעבר כלתו, הרבנית רבקה, וכמו המשך לדבריו הקודמים, הדגיש בקול רם: "וחלום טוב בודאי שיש לקיימו..."

לאחר שיצא הרבי ה"צמח צדק" מחדר הרבנית, התבוננה כלתו בדבריו הקדושים. חלומה אשר חלמה שלושה לילות קודם לכן, בליל י' בכסלו, צף

ועלה במוחה בבהירות רבה. היא חשה כי לא סתם פנה אליה חותנה והדגיש באוזניה דברים אלו. היא החליטה אפוא שכשתשוב לביתה, תספר לאישה רבי שמואל, את דבר החלום המיוחד. אולם הדברים פרחו מזיכרונה שעה שהגיעה לביתה ומצאה את בתה דבורה לאה חולה ומצוננת, גרונה אדום, וחומה גבוה במיוחד. הרבנית החלה לטרוח סביב בתה, וטיפלה בה במסירות רבה במשך שלושה ימים, במהלכם שכחה מכל העניין.

שוב הגיע חג הגאולה, ליל י"ט כסלו.

ליל סגולה הוא זה, ושוב חזרה חלומה ונשנה, אך ביתר שאת מבפעם הראשונה. בחלומה שוב הגיעו אמה, הרבנית שרה, סבה כ"ק אדמו"ר האמצעי והפעם היה עמם יהודי נוסף, זקן, הדור פנים.

פנתה האם לבתה ואמרה: "רבקה בתי, את ובעלך תכתבו ספר תורה". התקדם אדמו"ר האמצעי, הסב, ואמר: "ויהיה לכם בן טוב". והאיש הזקן נרכן מעט אמר: "אמן, כן יאמר ה'". האם, הרבנית שרה, פנתה אל היהודי הזקן, ובקול רווי תחינה ביקשה: "סבא, ברך אותה" והישיש הדור הפנים ברכה. שניהם, אדמו"ר האמצעי ובתו ענו 'אמן', וגם נכדתם, הרבנית רבקה, החרתה והחזיקה אחריהם, ואמרה 'אמן' בקול רם. בעוד הדמויות נגוזו באחת, הקיצה הרבנית משנתה, הביטה כה וכה, וראתה את אישה, המהר"ש, כבר עומד על רגליו לאחר שהקיץ משנתו, ומכין עצמו לקראת עבודת יום חדש. "שמעתך אומרת זה עתה 'אמן'", נענה הרבי מהר"ש בקול רם, ספק אומר ספק שואל.

הרבנית זקפה עצמה מן המיטה, נטלה ידיה לסירוגין, ואישרה: "אכן, חלום חלמתי. בעוד שעה קלה אבוא לחדרך ואספר את דבר החלום". עמדה הרבנית וסיפרה לבעלה על החלום הראשון שחלמה בליל י' בכסלו, והחלום בלילה הנוכחי. התהרהרו פניו של מהר"ש בסבר של רצינות, הוא פסע בחדר אנה ואנה, ולאחר מכן עצר ואמר: "חלום טוב חלמת, ומדוע לא סיפרת לי מיד כשחלמת ביו"ד כסלו? חלומות כאלה – הוסיף והדגיש – הם מן הדברים העומדים ברומם של עולם".

בו במקום החל המהר"ש להרהר בקול רם על אודות ספר התורה שנצטווה לכתוב. הוא הביע רצונו שספר התורה ייכתב על קלף מעורות שחוטים וכשרים דווקא, דבר שלא היה קל למצוא באותם ימים. חמישה שבועות חלפו עד

שהשיגו יריעות קלף שכאלו. אביו, הרבי ה"צמח צדק", ציווה על בנו להתחיל את מלאכת הכתיבה בחשאי, בנוכחות אחיו בלבד, כאשר ההתחלה תהיה בחדרו הקדוש.

ביום הסגולה, ראש השנה לאילנות, חמשה עשר בשבט, החלו בחשאי בכתיבת ספר התורה בחדרו של אדמו"ר ה"צמח צדק". הרבי מהר"ש זירז את סופר הסת"ם בכתיבת הספר, ואכן, שבעה חודשים לאחר מכן, בחודש הרחמים והסליחות, כמעט ונסתיימה מלאכת הכתיבה. הרבי מהר"ש ביקש לערוך את מלאכת הסיום, למזל טוב, ביום שלמחרת יום הכיפורים, היום החמישי בשבוע, יום לאחר שבו חזר משה רבינו עם הלוחות השניים והביאם לעם ישראל, ואביו הרבי הסכים לדעתו. מהר"ש אף ביקש להכין סעודת מצווה רבתי לכבודה של תורה. הרבנית רבקה כבר הייתה הרה באותו זמן, ולכן לא יכולה הייתה להתעסק בהכנת סעודת המצווה של הסיום. משום כך לקחו במיוחד את אחד המשמשים על מנת שיכין את הסעודה.

כבר בימים של ראש השנה ועשרת ימי תשובה התפרסם בקרב ציבור החסידים הגדול שהתאסף בליובאוויטש, כי למחרת יום הכיפורים תתקיים חגיגת סיום והכנסת ספר תורה. לא מעט מן האורחים שבאו ליום הכיפורים, נשארו לחגיגת הסיום. ואכן, למחרת יום כיפור, בהשכמת הבוקר, קרא אדמו"ר ה"צמח צדק" לבן זקוניו ואמר לו "היום תערוך סעודה גדולה, וגם אני אבוא לסעודה ואומר דא"ח, אבל את הסיום עצמו – אל תעשה היום", אמר הרבי במפתיע ולא נימק את דבריו. במהלך היום נערכה סעודה גדולה לכבודה של תורה, בהשתתפות רבים מן החסידים בליובאוויטש.

רק ביום שני, י"ג במר-חשוון, הורה הרבי ה"צמח צדק" במפתיע, לקרוא בערבו של אותו יום אל סופר הסת"ם, כדי לערוך את כתיבת האותיות האחרונות בחדרו הקדוש, אף זאת בחשאי, מבלי שהציבור יידע על כך. הרבנית רבקה – שזכתה ודרכה ובזכותה נכתב ספר התורה – תפרה את מעיל הפרוכת שעל הספר. כשהכניסה את המעיל לחדרו של חותנה הרבי, נענה לה הרבי בפנים צהובות: "מזל טוב, יקים השם יתברך את דבר הברכה שברכו אותך חותני – אדמו"ר האמצעי – וסבי אדמו"ר הזקן".

ביום שני לפרשת 'חיי שרה', בעשרים לחודש מר חשוון תרכ"א, בשעה תשע בבוקר, נולד בן נוסף לרבי שמואל המהר"ש ולרעייתו הרבנית רבקה,

למזל טוב ולאריכות ימים ושנים, ועדת חסידי חב"ד – ליובאוויטש, צהלה ושמחה. גם בברית המילה היו ארועים 'שמיימיים' ובלתי מובנים, וזאת על פי הוראותיו של סב התינוק, אדמו"ר ה"צמח צדק". ברית המילה אמורה הייתה להתקיים שמונה ימים לאחר מכן, ביום ז"ך במר חשוון. לקראת ברית המילה הגיעו לליובאוויטש אורחים רבים מהעיירות הסמוכות, ולקראת האירוע הוכנה סעודה רבתי.

שבת קודש פרשת 'חיי שרה', הייתה שבת עילאית ומרוממת. באותה שבת אמר הרבי ה"צמח צדק" שני מאמרי חסידות. שלא כדרכו בקודש, הגיע הרבי בלילה להתוועדות ה"בן זכר" וכן למסיבת ה"שלום בן זכר" שהתקיימה למחרת. בכל פעם ישב שעה ארוכה מתוך שמחה גדולה שקרנה מפניו.

כבר ביום ראשון בלילה המתה ליובאוויטש באורחים רבים, וכן בני משפחתה של הרבנית רבקה. הללו היו ערים כל הלילה ושקעו באמירת מזמורי תהלים ובלימוד פרקי הזהר אותם נוהגים לומר בלילה שלפני הברית – 'וואך נאכט'.

באותה עת שוב הייתה הרבנית הצדקנית מרת חיה מושקא, אשת אדמו"ר ה"צמח צדק" נתונה בחולשה בריאותית של ממש. יחד עמה לנה בתה, הרבנית דבורה לאה. חדרה של הרבנית היה בסמוך לחדרו של אישה הרבי.

השעה הייתה שלוש בלילה, כאשר קולות פתאומיים עלו מתוך חדרו של הרבי. הרבנית התעוררה באחת והטתה את אוזנה. היא ובתה שמעו את הרבי ה"צמח צדק" משוחח עם משרתו הנאמן ר' חיים דוב. הייתה זו שעה לא שגרתית, וכמעט מעולם לא קרא הרבי למשרתו בשעה זו, של לא לילה ולא יום. הרבנית בדאגתה שלחה את בתה לברר מה קרה לפתע בשעה זו, ואם הכול כשורה.

דבורה לאה התקרבה ומבעד לדלת האזינה ושמעה את אביה הרבי מצווה את המשרת לגשת לבן זקונו, מהר"ש, ולומר לו כי ברית המילה לא תתקיים למחרת כצפוי. בצעדים חרישיים שבה דבורה לאה לחדרה של אמה וסיפרה לה דברים כהווייתם. לא היה גבול לצערה של הרבנית. היא הבינה כי דברים בגו, ואף על פי כן, התקשתה להבין על מה ולמה תידחה ברית המילה לאחר שהרך הנולד נבדק ונמצא ראוי לברית. היא שלחה אפוא את בתה כדי לבקש מהאב שלא ישלח את המשרת להודיע את ההודעה האמורה, שכן לילדת

תגרם עגמת נפש מרובה, ובהיותה חלשה לאחר הלידה, עלול הדבר להשפיע עליה לרעה ולהזיק לבריאותה.

הרבי האזין לדברים בתשומת לב, אך לא שב מדבריו, ובניע ראש הורה למשרת ר' חיים דוב לצאת לשליחות אל בית בנו מהר"ש.

הרבנית חיה מושקא לא וויתרה, ושוב שלחה את בתה אל הרבי בתחינה ובבקשה שלא לדחות את ברית המילה. "הן הגיעו כבר אורחים רבים, והוכנה סעודה כיד המלך, דבר שיגרום להפסד של ממש, שלא לדבר על כבוד החסידים וצערם שייגרם בגין כך". נראה שהיו טעמים כמוסים בהוראה זו, שכן הרבי השיב כי הוא יודע ובקי בדין, ואף על פי כן יש לו סיבות וטעמים שהברית לא תתקיים בזמנה.

משראתה הרבנית בעמדתו התקיפה של הרבי, שלחה את בתה בשלישית בבקשה משולשת להימנע מלשלוח את משרתו עם הבשורה הלא-טובה. היא הוסיפה ואמרה כי בהיותה בת תלמיד חכם, הרי בכוחה, כוח התורה, ובזכותה לדרוש ממנו דבר זה. קמטים נחרשו על מצחו הרם של הרבי ה"צמח צדק" והוא שקע לרגע קט בהרהורים. לאחר מכן נשא את עיניו ואמר לבתו בנימת השלמה: "מה אוכל לעשות לאמך הרבנית, מאחר שהיא רוצה כך ודורשת בדין היותה בת תלמיד חכם, הריני מוכרח לקיים רצונה, אבל הדבר כך צריך להיות – (וכאן רמז על הקשר בין מאורע זה למאורע הדחייה הפתאומי של סיום כתיבת ספר התורה) – שהכנסת ספר התורה הייתה דווקא במועד שצריכה להיות, שכן הכול נעשה בהשגחה פרטית כפי רצון העליון יתברך". הרבי הוסיף והדגיש כי הכנסת הוולד בבריתו של אברהם אבינו ע"ה תהיה גם היא במועד שצריך להיות, הוא המועד שנקבע משמים, לא רגע לפני ולא רגע אחרי, סתם ולא ביאר.

קרני שמש חורפיות בקעו חלון מבינות לעבים שחורים של חורף רוסי קפוא. אור בהיר הציף את היקום של יום שני, ז"ך במר חשוון. ראשוני החסידים הזדרזו לקום לעבודת יומם, יום מיוחד הוא, יום של שמחה, עם הכנסת נכדו של הרבי בבריתו של אברהם אבינו. כבר בשעת בוקר מוקדמת התכנסו רבים בבית הכנסת לתפילת שחרית. כנהוג במעמד זה, הודלקו מבעוד מועד נרות רבים, והחזן דילג על אמירת 'תחנון'. לאחר התפילה נכנס אדמו"ר ה"צמח צדק" לבית הכנסת הגדול. כסאו של אליהו הנביא כבר עמד הכן על מקומו,

והרבי מצדו התכונן לסנדקאות. ה"קוואטר" הכניסו את התינוק פנימה, והרבי מהר"ש כבר הכין עצמו למול, בהיותו מוהל בעצמו, ולקיים בעצמו את מצוות המילה. אולם משהוכנס התינוק פנימה, הבחין האב כי פני הרך הילוד אינם כתמול שלשום, וכי עננה צהבהבה על פניו. כמה מוהלים נוספים שנכחו בבית המדרש, בדקו אף הם את התינוק, ואישרו כי במצבו זה אי אפשר למולו. הרבי ה"צמח צדק" שכבר נתעטף בטליתו, הסכים לדעתם, וברית המילה נדחתה...

אף על פי כן, נשאר הרבי בבית הכנסת וביקש להביא את בקבוקי ה'משקה' ומיני המזונות שהוכנו לברית כפי הנהוג. הוא שתה 'לחיים' ואמר מאמר חסידות במסיבת חסידים שמחה שנמשכה עד זמן מנחה. לאחר התפילה הורה הרבי להוציא את סעודת המצווה, ולהסב מתוך שמחה. גם הפעם חזר הרבי ואמר מאמר חסידות מתוך שמחה גדולה, משל התקיימה הברית במועדה.

כחודש ימים חלף מאז אותו יום. התינוק טרם היה מוכן למילה. אבי-הבן, מהר"ש, הבין בדעתו הרחבה כי לא דבר ריק הוא, והמתין להוראתו של אביו. אור ליום שני, נר שני של חנוכה, קרא הרבי ה"צמח צדק" לבנו, ואמר לו: "מחר תערכו את ברית המילה של בנכם, כאשר הברית תתקיים בחדר התפילה שלי (שנקרא בפי החסידים "דעם רבינ'ס קליינער מנין"), ובחשאי, רק במעמד אחיך והקרובים לך ביותר; ובכל אופן, שלא יהיו במקום יותר משני מנינים". הרבי רמז למעשה הלוחות השניות שניתנו בחשאי, שלא כראשונות שנשתברו, דווקא אלו נשארו לתמיד וקונים בהם "לא ימושו מפיד ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם".

לאחר חיתוך ופריעה, כשקולו של התינוק עולה בבכי של מצווה, נקרא שמו בישראל "שלום דובער" – כאשר שלום נקרא על שם אביו של אדמו"ר ה"צמח צדק", ודובער על שם אדמו"ר האמצעי, כפי שביקש בשני החלומות "ואל נא תשכחו לקרוא את שמו כשמי". במהלך הסעודה התייחס הסב-הרבי למהות שמו של התינוק ואמר: "רש"ב הוא אותיות 'בשר' ואותיות 'שבר' – צריכים לשבור את בשר הגוף". הוא אף הוסיף ואמר בנוגע לתאריך הולדתו: "תינוק זה נולד כ' חשוון תרכ"א, שיש בזה שני כפין, הוא רמז לכתרא עילאה". והיו שלימים ראו בכך רמז לכתר ונזר הנשיאות שהונח על ראשו של הרש"ב כעבור שנים לא רבות, כשהיה לנשיא השישי בשושלת ממלכת בית ליובאוויטש ---

מילה שהכריעה

לילה. הרב זלמן ליברמן, שליח הרבי הרש"ב (האדמו"ר חמישי בשושלת אדמו"רי חב"ד) לכפר אילינקה שברוסיה, שנשלח על מנת לסייע ליהודי הכפר והסביבה לשמור על גחלת יהדותם, דימה לשמוע דפיקות חרישיות על דלת ביתו. הוא ניגש בלאט אל הדלת וסובב את המפתח כשליבו הולם בקרבו. בפתח ניצב מושל הכפר, עטוף מעיל שכיסה גם את פניו. המושל לחש במהירות, תוך שהוא מסתכל לצדדים: "בן נולד לנו. בוא מחר למול אותנו. הסבא בבית, יסייע לך בכל הדרוש. אני נוסע עכשיו הרחק מכאן, כדי לא לעורר חשד כלשהו". הוא סיים את דבריו – ונעלם אל תוך האפילה, לא לפני שהספיק לראות את ר' זלמן מהנהן בראשו לאות הסכמה.

ר' זלמן לא היה מופתע. פעמים רבות הוא עמד בסיטואציות דומות, וגם הפעם מילא נאמנה את שליחותו והתייצב במועד לעריכת ברית המילה במסירות נפש, מתחת לאפו של השלטון הסובייטי.

לא חלפו ימים והמעשה נודע. המושל נחקר והפיל את הרב ליברמן, וטען שהרב ניצל את היעדרותו מהבית, ושכנע את אביו הקשיש לערוך את הברית. הסיפור תפס כותרות, והפך מהר מאוד לשערוריה ציבורית גדולה. הסבא הקשיש הוגדר כבלתי-כשיר לעמוד לדין. אשמת-הפשע התמקדה ברב-המוהל-השליח. שופט בכיר נשלח במיוחד ממוסקבה לדון בפרשה. הסימנים הוכיחו שעומד להיות פה משפט-ראווה גדול, נגד הרב היהודי. בית המשפט המה אדם. על כיסא הנאשמים, כפות בידי וברגליו, כפושע מסוכן, ישב הרב מכונס בעצמו. התובע המחוזי, השחיו את לשונו והרעיל את האווירה בהאשמות חמורות שהציג נגד הרב, שהעז לעבור על חוקי-המדינה. הוא פרט את העבירות אחת לאחת: ביצוע בכפייה חתך ברברי בתינוק בן-יומו. גרימת נכות פיזית ונפשית לתינוק חסר-אונים, נכות שלא ניתן לתקן לעולם. הוצאת דם מגופו של הנוולד, דבר שעלול להחמיר את המצב ואף לגרום למותו של התינוק. לסיכום, פעולות אכזריות המשתמעות כניסיון מיסטי לרצח, והעונש היחידי הראוי עליהן הוא כמובן – מוות!

הסניגור אשר גם הוא מונה לתפקידו מטעם המדינה גימגם תירוצים חסרי-משקל, שרק העצימו את דעת הקהל נגד הרב. קריאות גנאי נשמעו באולם. האווירה התלהטה. יהודי אילינקה והסביבה חשו חרדה גדולה, ובעיקר חרדו

לגורלו של רבם. כל אחד נשא תפילה בלבו... השופט פנה אל הרב ושאל אם יש לו מה להוסיף, בטרם יוכרע הדין. שקט נזעם ומתוח שרר באולם, כאשר הרב, חיזור ומותש, עמד על רגליו, ובקול חלש אך ברור פתח ואמר: "כבוד השופט, כבר מעל ארבעים שנה אני מל תינוקות יהודים, מתוך אמונה גדולה שאני עושה את הדבר הנכון. הריני נשבע שמעולם לא ראיתי, וגם לא הגיעו לידיעתך שמישהו מהתינוקות נפגע מכך באופן פיזי או נפשי". והרב המשיך: "הנה אפילו כאן באולם בית-המשפט, יושבים אנשים נכבדים מאד, שאוחזים בתפקידים חשובים בשלטון הציבורי, פועלים בחינוכות ובדבקות, והם נראים בריאים ושלמים!" הרים הרב את ידו והצביע הישר על התובע המחוזי, ועל חוקר משטרת אילינקה, קרא בשמותיהם, והמשיך: את שניהם מְלַתִּי בהיותם בני שמונה ימים, כאשר אימהותיהם פנו אלי בתחינה, לעשות להם ברית-מילה כדת-ישראל. איני סבור שפגעתני בשכלם או בנפשם. האם מישהו מהנוכחים כאן מבקש לערער על עובדה זו?"

ההלם והמבוכה ניכרו בכולם. התובע בלע את לשונו, החוקר השפיל את ראשו, השופט מצמץ בעיניו, לא היה לו במה להיאחז.

רבי זלמן, שליחו הנאמן של הרבי, שב לביתו להמשיך להכניס, במסירות-נפש, עוד הרבה ילדים יהודים בבריתו של אברהם אבינו...

אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי

פעם שלח כ"ק אדמו"ר המהר"ש חסיד לארכיון מסוים של הממשל ברוסיה לעיין או להביא את תיקיהם של רבותינו נשיאינו שישבו במאסר, וכיון שלא ניתנה שום אפשרות של גישה למקום הסודי ביותר, סיכם החסיד עם פקיד מסוים [כנראה בעבור תשלום] שיבוא בשעה מסוימת כשהמקום שומם ואיש מהעובדים לא נמצא שם.

החסיד הגיע בזמן שנקבע, ואכן לא היה שם איש, אולם לאחר זמן מה, נשמע צלצול פעמון ומנהל הארכיון, שלא כמצופה כלל, הגיע למקום...

כשראה המנהל את החסיד, שאלו בתמהון: מה מעשיך כאן?! החסיד נבהל, וענה שהגיע בשליחות הרבי. כשראה המנהל שהוא נפחד, הרגיעו והזמינו לביתו לאמר לו שרוצה לשוחח אתו.

כשהגיע החסיד לביתו של המנהל, אמר לו המנהל: אספר לך סיפור שקרה איתי לפני שנים רבות:

"כשהרבי הצמח צדק נלקח לחקירה אודות עניני דת, [בין החוקרים נמנה הקיסר ניקולאי] שאלו אותו (בין השאר) אודות מצות מילה, על-כך ענה הרבי "למה לכם להתערב בענין שיכול לפגוע בעצם המלוכה". המתורגמן שפחד לתרגם את המילים האלו התחיל לגמגם ואמר דברים אחרים, אך החוקרים הרגישו בדבר. הרבי הצמח צדק הרגיש בזה, ואמר לו "אמור את מה שאמרת לך!", ואז הוא תירגם את דברי הרבי.

"ניקולאי ששמע זאת לא אמר מאומה, רק העביר את ידו על הראש לסימן שיגלחו אותו, [כי כן היה הסדר, שמי שמוציאים אותו להורג ר"ל, היו מגלחים את שערותיו מקודם].

"חבורת שוטרים הקיפה את הצמח צדק, ולקחו אותו למקום נפרד. השוטרים הרגישו שיש להם עסק עם אדם גדול וקדוש במיוחד, ושאלו אותו איך ביכלתם לסייע לו בדבר שיהיה לו לעונג. ענה להם הצמח צדק, שיתנו לו להתפלל מנחה. הם הסכימו, והצמח צדק עמד בצד והתפלל מנחה.

"באותו זמן שהצמח צדק התפלל, כבר היה ניקולאי בביתו, ולפתע [בזמן תפילת הרבי] עלה בדעתו, שלא נכון עשה כששפט את הצמח צדק להריגה, ואמר מיד למשרתו: רוץ מהר לשם וראה, אם הוא עדיין בין החיים, אל יוציאווהו להורג".

ממשיך ומספר מנהל הארכיון: "אני הוא המשרת, אותי שלח ניקולאי לבטל את פסק-הדין האיום. רצתי מהר לשם, מצאתי את הרבי בחיים, ומסרתי את דברי ניקולאי הרשע, וכמובן שלא עשו לו מאומה.

"הרבי שלכם", אמר המנהל, "בירך אותי בעשירות ובאריכות ימים, והנה עתה אני עשיר מופלג ואני זקן, ועתה שמצאתי אותך בארכיון, איך אוכל להרע לחסיד של בנו של רבי צדיק גדול?.."

נס הצלה זה התרחש בנר החמישי או השלישי של חנוכה.

(סיפור שסיפר הרה"ח ר' אברהם אהרן חן ששמע מאביו הרה"ח פרץ חן מנעוועל. התפרסם ביומני "בית חיינו", גיליון 120, י-י"ז טבת תשנ"ב)

"כי עליך הורגנו כל היום" – זו מילה²³

היה זה כאשר שהה רבי ישראל שפירא, הרב מבולז'וב, במחנה הריכוז יאנובסקה. בכל בוקר, עם עלות השחר, נהגו הגרמנים ימ"ש להוביל את האסירים אל מחוץ למחנה ליום של עבודה קשה שהסתיים רק עם רדת החשכה. כל זוג עובדים קיבל מסור ענקי והיה צריך לנסר את מכסת בולי העץ שלו. בגלל התנאים האיומים ששררו במחנה ומנות הרעב מהם היו אמורים האומללים להתקיים, היה מצבם הפיזי של האסירים קשה מאוד. רובם עמדו אך בקושי על רגליהם, מחמת החולשה. אולם הם המשיכו לנסר, בידועם שחייהם תלויים בכך. כל מי שהתמוטט במהלך עבודתו או שלא הצליח לנסר את המכסה היומית שלו, היה נהרג במקום.

יום אחד, בעוד רבי ישראל דוחף ומושך את המסור הכבד יחד עם שותפו, ניגשה אליו אישה צעירה מקבוצת העובדים. חיוורון פניה הסגיר את היותה במצב פיזי חלש ביותר. "רבי", היא לחשה לעברו, "יש לך סכין?" רבי ישראל הבין מיד את כוונתה וחש את האחריות הכבדה המונחת על כתפיו. "בתי", התחנן בפניה, כשהוא משתדל לגייס את כל החמלה והשכנוע שבלבו כדי להניא מן המעשה שאותו היא מתכננת. "אל תיקחי את חייך. אני יודע שחייך כעת הם גיהנום עלי אדמות, שהמוות נראה כמו שחרור מבורך ביחס אליו. אך אסור לנו לאבד תקווה אף פעם. בעזרת השם, נשרוד את המבחן הזה ונגיע לימים טובים יותר". אך האישה נראתה כאילו אינה שומעת את דבריו כלל. "סכין", היא שבה ואמרה. "אני מוכרחה סכין. עכשיו. לפני שיהיה מאוחר מדי".

באותו רגע, אחד השומרים הגרמנים ימ"ש הבחין בהם לוחשים וניגש אליהם. "מה היא אמרה לך?" תבע לדעת. שניהם קפאו על עומדם. שיחה בשעת העבודה הייתה עבירה חמורה. רבים מיושבי המחנה נורו על המקום בשל

(23) תהלים מד, כג; גיטין נז, ב וברש"י.

פשעים קטנים בהרבה. האישה הייתה הראשונה להתאושש. "ביקשתי ממנו סכין", היא אמרה. רבי ישראל קפא על מקומו מששמע אותה פונה אל השומר בבקשה – דרישה: "תן לי סכין!" גם הגרמני ניחש את כוונתה, וחיוך שטני ריחף על שפתיו. אין ספק שראה את גופות האנשים שמרוב ייאוש השליכו את עצמם בלילה על הגדר החשמלית שסבבה את המחנה, אך זה יהיה מחזה חדש עבורו. בעודו מחייך, שם ידו בכיסו ונתן לה סכין קטנה. האישה לקחה את הסכין ומיהרה חזרה לעמדת העבודה שלה. היא רכנה מעל חבילת סמרטוטים קטנה שהניחה על בול עץ. פתחה את החבילה והוציאה ממנה תינוק זעיר. לפני עיניהם הנדהמות, היא מלה את התינוק בן השמונה ימים במהירות ובמיומנות רבה. "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם", אמרה בקול צלול, "אשר קידשנו במצוותיו וציוונו להכניסו בברית אברהם אבינו". בהחזיקה את הילד בזרועותיה, הרגיעה אותו ואז פנתה לשמים: "אדון עולם! לפני שמונה ימים נתת לי ילד. אני יודעת שלא הוא ולא אני נשרוד זמן רב במקום הארור הזה. אבל עכשיו, כשתיקח אותו חזרה, תקבל אותו כיהודי שלם".

"הסכין שלך", היא אמרה, והגישה את החפץ הקדוש חזרה לגרמני. "תודה!"

אורח הכבוד בברית המילה: קצין סובייטי שיכור

עבור יעקב (יני, כפי שהיו מכנים אותו בחיבה) קריצ'בסקי, בן להורים חסידים, החיים לא היו קלים. לאביו, שלא רצה לעבוד בשבת, לא הייתה עבודה קבועה, ומצב זה אילץ את משפחתו לחיות בלי לדעת מהיכן תגיע ארוחתם הבאה. לעתים תכופות נהג יני לאכול אצל משפחת בלניצקי שהיו ידידי משפחה קרובים של משפחתו. האב, ישראל נח בלניצקי, עבד כמנהל חשבונות במפעל אחד. הוא הצליח להימנע מעבודה בשבת בכך שנשאר לעבוד מאוחר בימי חמישי והגיע מוקדם לעבודה ביום ראשון בבוקר.

עקב הסכנה שבשמירת מצוות ברוסיה הקומוניסטית מעולם לא הלך יני לבית הכנסת בילדותו, אך מוקדם בבוקר היה בא תלמיד ישיבה לביתו כדי ללמדו יהדות. הלה קיבל כשכר על עבודתו מעט מזון שהצליחה ללקט ציפורה, אמו של יני. כשגדל יני, קיבל מעט מאוד חינוך יהודי בסיסי, והוא נעשה בוגר מערכת בתי הספר הסובייטית. אחרי נישואיו לנערה מסמרקנד

שבאוזבקיסטן, למד יני שהחיים ברוסיה בצד הבוכרי טובים בהרבה. אף שלא יכלו לשמור בגלוי את מצוות היהדות או ללמד תורה, הרשויות שם התרשלו באכיפת החוקים. כך מצאו את דרכם יהודים דתיים רבים לצד זה של המדינה, ויני מצא את מקומו שם בקלות. הוא הצטרף לתפילות בבית חב"ד ליובאוויטש, שם היה מקום בעמידה בלבד עקב הקהל הרב שנאסף שם דרך קבע. לאחר התפילות התקיימו תמיד התוועדויות חסידיות, בהן המשתתפים חלקו זה עם זה דברי תורה, ניגנו ניגונים מעוררי לב ושוחחו זה עם זה באהבת רעים. בפעם הראשונה פגש יני יהודים שכל חייהם נסבו סביב עבודת ה' באהבה וביראה. הם נהגו לכסות את ראשיהם ואת פניהם בטליתותיהם ולומר את מלות התפילה מתוך כוונה עמוקה. עבור האנשים הללו, המילים לא היו מילים סתם, אלא לכל מילה הייתה משמעות והיא נהגתה בדבקות מיוחדת.

יני למד לאהוב את יהדותו.

בינתיים טיפס יני לאיטו בסולם הדרגות בעולם העסקים והפך למנהל של מספר רב של מפעלי טקסטיל. מעמדו איפשר לו להעסיק רבים שלא רוצים לעבוד ביום השבת. הוא הלך בדרכם של בני משפחת בלניצקי אותה ראה בילדותו, ופתח את ביתו כדי לסייע לאחרים השרויים במצוקה. היו זמנים שבהם רצפת הסלון בביתו הייתה מכוסה מקיר לקיר במזרונים, עד שלא היה מקום לעבור.

במטבחם הכינו בני הזוג מזון כשר למשפחות שאביהם נאסר בגין הפצת היהדות. יני אף סייע לאסירים אחרים על ידי כך ששיכנע פקידים רמי דרג להעבירם לבתי כלא או למחנות עבודה בטוחים יותר. כמנהל הרשמי של מפעלים רווחיים רבים, היה יני מקושר היטב. אך אליה וקוץ בה; מעמד בכיר זה היה כרוך בפיקוח נוסף ודרישות ושאלות על כל מעשיו. הוא ידע שפעילויותיו היהודיות נעשות תחת עינם הפקוחה של הממשלה הסובייטית. יני הצליח להמשיך בפעילויותיו הבלתי חוקיות באמצעות הרבה מתן שוחד ווודקה יקרה.

משנולד בנו השני של יני, יצרו עמו קשר פקידים סובייטיים מקומיים שהזהירו אותו: "אם תמול את בנך, תישלח לסיביר לפחות לעשר שנים".

יני השיב בנימה נוקשה, שאמנם הוא מכבד את בקשתם, אך בשום אופן לא יוותר על זכותו לעשות חגיגה גדולה למשפחתו ולידידיו לכבוד הולדת בנו. הפקידים הסכימו ואיחלו לו כל טוב להולדת בנו התינוק הקטן. יני ואשתו רחל החלו מיד בהכנות למסיבה. הם הזמינו את משפחתם ואת חבריהם, כולם מן הקהילה החסידית. כדי שלא לעורר חשד, הזמינו גם את מר שפיגל, פקיד רם דרג בממשלת אוזבקיסטן בטשקנט, שבמקרה היה יהודי.

הקהל נאסף לכבוד המסיבה. יני ישב עם שפיגל והציע לו כוס וודקה ענקית. אחרי כן הוטל על אורח אחר לשתות עם שפיגל, ולאחר מכן – על עוד אורח. זמן קצר לאחר מכן, שפיגל היה שתוי לחלוטין, והם היו מוכנים לערוך את ברית המילה...

בני הזוג קריצ'בסקי כיבדו את הרב שמעיה מרינובסקי, חסיד מכובד ונשוא פנים, להחזיק את התינוק ולשמש סנדק לילד. זקנו הלבן השופע של הרבי מרינובסקי היה רטוב מדמעות שמחה נוכח הזכות להחזיק את הרך הנולד בכואו בברית, תוך הקרבה גדולה מצד הוריו. הוא ידע, שאם שפיגל ישוב ויתפכח, יישלח יני לגלות לשנים רבות. עשרה גברים התכנסו סביב התינוק, הילד נימול ונקרא מתתיהו, על שמו של מתתיהו הכהן שהצליח להחזיק מעמד נגד היוונים ואף לנצח אותם.

כשהתפזר הקהל, התעורר לפתע שפיגל ושאל, "מיהו האיש הקדוש הזה?" הנוכחים שלא רצו ששפיגל יבין את המתרחש, אמרו לו שיש מנהג לפיו אדם צדיק וקשיש מחזיק את התינוק ונותן לו ברכה. השיב להם הקומוניסט: "אני רוצה להתכופף ולנשק לו את היד". הרב מרינובסקי החוויר מאימה וחשש לגרוע מכל עבור יני, משפחתו והקהילה כולה.

איש לא ידע מה עומד לקרות.

זמן קצר לאחר מכן הלך יני למשרדו של מר שפיגל בטשקנט. הוא רצה לגלות אם מר שפיגל דיווח עליו לרשויות, וכתוצאה מכך, אם נרקחת, חלילה, מזימה כלשהי נגד הקהילה היהודית. יני הביא עמו מצרכים נוספים בהם יוכל להשתמש כשוחד. משהגיע יני אל המשרד, נחרד לגלות כי השלט ששכן דרך קבע מעל דלתו של שפיגל הוסר, וכי הוא לא נמצא בבניין. ברוסיה הסובייטית, הסרת שלט מדלת משרד משמעותה בדרך כלל כי היושב באותו משרד נאסר.

יני החל מיד לחקור את הנושא, מודאג פן גילו השלטונות הסובייטיים כי הקצין רם הדרג הלך לטקס ברית מילה, וכי הוא – יני ובני משפחתו עלולים להעצר זמן קצר לאחר מכן. אך למרבה ההפתעה, נאמר לו ששפיגל פרש בגלל סיבות בריאותיות. יני החליט לבקרו בביתו. כשהגיע יני, הופתע לראות כי שפיגל הושפע כל כך מן ההקרבה העצמית שגילו אחרים ביחס ליהדותם, שהוא החליט לוותר על דרגתו הרמה ועל הקריירה עתירת הממון, ולשוב לשורשיו היהודיים.

ר' יעקב קריצ'בסקי (בן למעלה משמונים שנה לאורך ימים), היגר עם אשתו רחל לישראל, שם הפך לדיפלומט רוסי רשמי ולנציג הטרנס-אירופיני. יש לו נכדים המשמשים כשליחי הרבי מליובאוויטש, חלקם ברוסיה הסובייטית לשעבר – דבר שהוא מחשיב לנקמה הגדולה ביותר בקומוניזם.

זכות שתעמוד לעד

היה זה בתקופת החושך ברוסיה הקומוניסטית. כידוע, בשנים אלו כל סממן יהודי היה בגדר "הפרת חוק רשמית" שהעונשים עליה חמורים ביותר.

מצוות ברית המילה הייתה מלחמה של ממש. המוהלים נרדפו ביותר. נערך מעקב אחרי כל תינוק שנולד, ונדרשה מסירות נפש אמיתית כדי לקיים את המצווה הזו. אחת העורמות הגדולות של השלטון הקומוניסטי היה קביעה בחוק, ולפיה כל אם ותינוק יאושפזו במשך תשעה ימים בבית הרפואה. זאת בכדי למנוע קיום מצוות מילה בזמנה – ביום השמיני ללידת התינוק. הודות ל'פטנט' אכזרי זה, לא היה תינוק אחד בכל רחבי ברית המועצות שנכנס בבריתו של אברהם אבינו בגיל שמונה ימים. עשרות מיליוני יולדות במשך למעלה משישים ושמונה שנים – קיבלו ימי אשפוז כה רבים, שעלותם הון עתק. וזאת, רק כדי להתחכם נגד היהודים.

הרב יצחק זילבר זצ"ל היה יהודי מזן נדיר, שהתגורר בברית המועצות. משנולד בנו, הוא החליט לעשות מעשה של מסירות נפש. הוא היה מתמטיקאי דגול, והשתמש במוניטין שצבר, בכדי לקבל את כתובתה של שרת הבריות. הוא הגיע לקרמלין, כדי לפגוש אותה במשרדה. באורח פלא השומרים נתנו לו להיכנס לפגישה אף על פי שלא תואמה מראש.

הרב זילבר פנה אל השרה וביקש ממנה לשחרר את רעייתו מבית הרפואה ביום השמיני ללידתה. השרה המופתעת שאלה בפליאה: "מדוע זה חשוב לך כל כך?". הרב זילבר לא התבלבל וענה לה בבטחה: "כי אני רוצה לקיים לבני ברית מילה בעתו ובזמנו, לשמונה ימים. כמצוות התורה".

השרה, נדהמת מהתעוזה ועם זאת מתפעלת מהעמידה על העקרונות ומאומץ הרוח, הוציאה ללא אומר את המסמך המתאים, חתמה והושיטה אל הרב זילבר. הוא הודה לה בחופזה ויצא במהירות מהמשרד. כשהמסמך המיוחל בכיסו, הוא אץ אל מנהל בית הרפואה ושיחרר את בנו בדיוק ביום השמיני. בסודי סודות נערכה ברית המילה. היה זה התינוק הראשון והיחידי(!!!), במשך עשרות שנים, שזכה למילה בזמנה.

אך בכך לא תם הסיפור.

למחרת, הגיע שוב הרב זילבר לקרמלין. השומרים הכירו אותו וידעו שיש לו אישור להיכנס. אולם שרת הבריות כמעט התעלפה כשראתה אותו. "למה הגעת?" שאלה בחדות. "באתי להודות לך על המעשה הטוב שעשית" – אמר לה. "האם אתה שפוי?" הזדעזעה השרה. "איך לא תחשוש לבוא שוב למקום שבו מחפשים אחרי כל שומר מצוות? איך נכנסת שוב ללוע הארי? אם נעשה לך נס אחד, למה תחזור להסתכן?" הרב זילבר השיב לה בעדינות: "מוכרח הייתי להודות לך, יש לך זכות גדולה!!!". השרה הנדהמת פרצה בבכי חסר מעצורים: "זכות?! על איזו זכות אתה מדבר?" הרב זילבר לא הבין את כוונתה והחריש, מצפה להמשך. ואז גילתה לו השרה כי היא יהודיה שנשואה לגוי, רח"ל. "בטח אין לי סיכוי!" חזרה ואמרה.

הבטיח לה רבי יצחק זצ"ל כי זכות זו של מעשה הברית לשמונה ימים תעמוד לה לעד!

ברית בגוב באריות

הסיפור הבא התרחש ברוסיה הקומוניסטית. מוהל יהודי שחי ברוסיה באותה התקופה והיה מוסר נפשו להכניס יהודים בבריתו של אברהם אבינו, נקרא באחד הימים לחקירה אצל הבולשת. יום מתיש של חקירה צולבת עבר על

המוהל, במטרה לחלץ מפיו את שמות היהודים שמלו את בניהם. אולם המוהל עמד בגבורה בניסיון, ולא פצה את פיו.

בסוף היום נקרא המוהל אל חדרו של ראש הק.ג.ב.. שם, כאשר היו בארבע עיניים, פנה אליו המפקד הגדול בלחש: "שמע! גם אני יהודי. נולד לי בן, ואני חייב להכניס אותו בבריתו של אברהם אבינו. אינני מקיים מצוות אך לפחות שבני ישאר יהודי. ניסיתי אותך היטב כדי לדעת אם אפשר לסמוך על לשונך הנצורה, ורואה אני שאכן כן.

לכן, מחר, תצא לטייל באיזור פלוני כשבתיקך הכלים הנחוצים, מיד יאסרו אותך ויובילו אל ביתי. שם ימתינו לך האם והתינוק, ותמול אותנו. אני אהיה בעיר אחרת בשליחות מבצעית בכדי שלא יהיה עלי שום חשד. לקראת ערב אבוא לשחרר אותך, ואף אעזור לך לעבור דירה לעיר הגדולה שם פחות יבחינו בך ובמצוות שאתה מקיים..."

וכך היה.

'מום נוראי שכזה'

בתחילתה של תקופת הקומוניזם ברוסיה, נחקק חוק האוסר לערוך ברית מילה לתינוק מטעם של 'כפייה דתית', שהרי התינוק לא יכול להתנגד לניתוח שעורכים בבשרו. לעומת זאת אם אדם מבוגר, מעל גיל שמונה עשרה, רוצה שימולו אותו, זהו עניינו הפרטי ואין בכך שום עבירה על חוקי המדינה.

באחד הימים נולד בן לאחד היהודים. אמו הקשישה של היהודי, סבתא של התינוק, הבהירה לבנה באופן נחרץ: "דע לך שאם לא תמול את בנך, לא אכיר בו כנכד שלי, ואפילו לא אסכים לגעת בו! הרי לא יעלה על הדעת שאחזיק בזרועותיי נכד שאינו מהול כדת משה וישראל". הבן היה נבוך מדברי אמו. מצד אחד פחד מאוד לעבור על החוק ולהסתבך עם המשטר הקומוניסטי האכזרי, ומאידך לא רצה לפגוע באמו הזקנה בערוב ימיה, מה גם שבסתר לבו רצה למול את בנו. לבסוף אמר לה: "את רשאית לעשות לבני מה שאת רוצה, אבל הכול יהיה על אחריותך האישית, ולא על אחריותי. לא אוכל להרשות לעצמי להרוס את חיי משפחתי". לאחר זמן מה נסעו בני הזוג למקום מרוחק למשך ימים אחדים, והשאירו את תינוקם הרך בידי הסבתא. היא הזדרזה

להזמין מוהל וערכה את הברית במקום נסתר מעיני הבריות, כשהיא נוטלת לעצמה את כל הכיבודים הנהוגים: קוואטר, כיסא של אליהו הנביא. כאשר חזר הבן ומצא את בנו מהול כדת, התמלא חרדה פן יתגלה הדבר בעת הטיפול השגרתי של התינוק בתחנה לאם ולילד. האחות המטפלת בוודאי תמסור זאת למשטרה. כאשר הבין שכלתה אליו הרעה, החליט להקדים תרופה למכה, והקים קול צעקה כנגד אמו הזקנה, שעשתה את ברית המילה בניגוד לרצונו ורצון אשתו. הסבתא נאסרה מיד על ידי המשטרה, והוגש נגדה כתב אישום על "כפייה דתית כנגד תינוק חסר מגן". הזקנה הגיעה לבית הדין, והשופט שמולו ניצבה היה יהודי מבטן ומלידה. הוא פנה אל הנאשמת בפנים מלאות זעם: "איך העזת לעשות לתינוק הרך מום נוראי שכזה?!" הזקנה לא התבלבלה וענתה לו בנימת לעג: "כבוד השופט, הלא גם אתה יהודי, ובוודאי גם לך יש מום נוראי כזה..." "נכון", השיב השופט הנבוך, "אבל זה היה לפני המהפכה. ואילו היום במשטר הקומוניסטי, זו עבירה חמורה לעשות דבר כזה לתינוק חסר ישע". הזקנה המשיכה להטיח דברים בשופט: "תראה, למרות שאתה נימול כדת היהודים, הדבר לא הזיק לך כלל, ולא הפריע לך להיות גוי ככל הגויים, ולהתנהג בדיוק כמוהם. לפיכך, אני יכולה להרגיע אותך, ולומר שהברית מילה לא תזיק לנכד שלי במאומה לכשיגדל, והוא יוכל להיות, גם אחרי שנימול, גוי מושלם כמוך וגם קומוניסט כשר..."

סבלנותו של השופט פקעה, והוא פנה אליה בכעס רב: "מדוע את עושה עצמך כחסרת הבנה? אנחנו נשלח אותך עשר שנים לבית הכלא, ואז תיווכחי אם ברית המילה הזיקה לנכדך או לא". הזקנה נשאה את עיניה כלפי מעלה, ואמרה: "אני מודה לך, ריבוננו של עולם, על החסד שעשית עמי. הנה חשבת ששנותרו לי לחיות בעולם הזה עוד שנה או שנתיים לכל היותר, וכעת בא השופט היהודי הזה ומבטיח לי עוד עשר שנים. ישתבח שמך לעד!" לאחר מכן השירה את מבטה לעבר השופט: "וגם לך, אדוני השופט, מגיעה תודה גדולה על שהענקת לי אריכות שנים כה רבה!"

כל הנוכחים באולם פרצו בצחוק רם. גם השופט הקשוח לא מסוגל היה להתאפק ופרץ בצחוק מתגלגל. עורך הדין הממולח של הזקנה ניצל את שעת הכושר ופנה אל השופט: "אדוני השופט, הלא אתה רואה עם מי יש לך עסק: אישה זקנה שדעתה מטושטשת מרוב שנים. האם ראית מימיך אדם שיכריז

כי הוא מאושר כאשר פוסקים לו עשר שנות מאסר?! אין לך הוכחה גדולה מזו שהיא אינה שפויה כלל!"

טיעונו של הסנגור, בצירוף החיוכים הרחבים שהיו על פני כולם, פעלו את פעולתם, והשופט פסק שהזקנה תקבל שנתיים מאסר על תנאי...

נשיקה בת שנתיים וחצי

חורף בחוץ. חורף סוער וקשה של מוסקבה. במטבח הקטן, מואר באור קלוש, יושבים אליעזר ושרה, מחממים את ידיהם סביב כוסות תה רותח.

בשעת לילה זו, כשהילדים כבר ישנים לעומק, הם משוחחים בלחש, מחליפים רשמים מהיום ומרפים מעט מהמתח. ברוך ה' עבר עוד יום, עוד יום של חינוך יהודי, של מצוות, עוד ברית מילה והם לא נתפסו.

בחוץ רוח סערה מפזרת פתיתי שלג גדולים. הם חגים באוויר במעוף אצילי ואחר נוחתים לקרקע, נערמים זה על גבי זה ומכסים את הרחובות, את העצים ואת גגות הבתים בלובן צח. אך לא מהרוח הזו הם חוששים. רוחות רעות אחרות מנשבות ברחובות מוסקבה: הבולשת הסובייטית, סוכני החרש, אורבים בכל פינה.

לא קל להיות יהודי במוסקבה. להיות יהודי שומר תורה ומצוות כמעט בלתי אפשרי. סכנת כלא, שליחה לגלות בערבות הקרח של סיביר ואפילו מוות מרחפת תמיד, קרובה, מאיימת. ובתוך כל זה אליעזר ושרה מגדלים שלושה ילדים בדרך התורה. שרה מלמדת אותם בסתר, על ברכיה ממש, על בריאת העולם, על תפילה וברכות. ואליעזר? אליעזר הוא כלי קודש. הוא המוהל היחיד בכל המחוז.

תחת האיום הממשי והפחד להיתפס הוא חומק לחדרים חשוכים ומרתפים ושם הוא מכניס תינוקות יהודיים בבריתו של אברהם אבינו, כשלב כל הנוכחים פועם בחוזקה כדי להסוות את בכי התינוק מאוזניה הפקוחות של אמא רוסיה הרשעה.

הרוח הקרה מבחוץ מתדפקת על החלונות, בקור הזה אין נפש חיה בחוץ, אז מה הם הרשרושים החשודים הנשמעים מעבר לדלת? הם קופאים באימה

ומשתתקים. מישהו מצותת להם, אפשר להרגיש את הנוכחות הכבדה של מישהו זר מבחוץ. נצח של פחד עובר, אליעזר אוזר אומץ ומציץ בדרך. המסדרון חשוך ושקט. מה זה היה? מה זה היה?

הוא פותח את הדלק כדי סדק צר ולרגליו נופלת מעטפה חומה וחתומה. מאחוריו הוא שומע את נשימותיה המבוהלות של שרה. "פתח כבר את המעטפה", היא מתחננת "אני לא עומדת במתח". הפתק בפנים אומר מילים ספורות: "עליך להתייצב מחר בשעה 2:30 בניז'ני גורוד, ברחוב טברסקיה 233. משרדינו נמצאים בקומת המרתף". וזהו. בלי חתימה, בלי סיבה, ללא אף הסבר הגיוני. צו התייצבות תמוה ובעיקר מדאיג.

האם ללכת או לא ללכת? מה יצפה לו שם? גיוס לצבא, חקירה, כליאה. הכל ייתכן. זו רוסיה, אנשים נעלמים בכל יום ולא חוזרים לעולם. ומה אם לא ילך? המכתב ממוקד מאוד. הם יודעים היכן הוא גר. הם יתפסו אותו בכל מקרה. אולי, אולי כדאי להתייצב כנדרש ולהוכיח כי הוא לא עריק מהחוק.

--- מאוחר. עליו כבר לצאת מהבית, ברכבת של אחר חצות כדי להספיק את הזמן הנדרש. בפנים חיוורות ועיניים לחות מדמע, שרה אורזת עבורו בחיפזון צידה לדרך הארוכה ומצרפת אליו את התיק האישי. בתוך התיק, בתא צדדי ונסתר, נמצאים כלי המילה אותם הוא לוקח איתו לכל מקום. הוא יקח אותם גם הפעם. בעזרת השם הם לא יצליחו למצוא אותם, ומי יודע אולי הוא יזדקק להם בעיר אליה הוא יישלח לגלות?

אליעזר חומק חרישית לחדר הילדים, נושק להם ברטט וחורט בזיכרונו את תווי פניהם השלווים. ואז פרידה. אליעזר ושרה עומדים על המפתן ולא אומרים מילה, רק עיניהם מדברות את אשר על לבם. אליעזר מישיר מבט חזק. יהיה בסדר, בעזרת השם. שרה שולחת מבט מלא תפילה. ה', שמור על בעלי. מי יודע מתי יתראו שוב?

אליעזר מיטיב את הכובע והצעף ופונה לתחנת הרכבת. שרה מתמוטטת לתוך ספר התהילים בבכי של תחינה. היא יודעת, היא יודעת שהם עשו את הדבר הנכון. על אף הסכנות, היא לא מעלה בדעתה אף לא לרגע לבחור בחיים אחרים. הם זכו. הם זכו למסור את נפשם יום על התורה ועל החסידות.

הם זכו להכניס תינוקות יהודיים תחת כנפי השכינה. ואם, אם חלילה עכשיו הגיע הזמן לשלם את המחיר?

ובינתיים, ברכבת, בירכתי הקרון, אליעזר מכווץ במושבו, מאמץ אל ליבו את התיק עם ציוד המוהלים, מנסה להיות בלתי נראה ככל האפשר. הוא עוצם עיניים, חושב על השליחות המיוחדת, על הרבי ששלח אותו. מנסה לשאוב ביטחון וכוח שירגיעו במעט את פעימות ליבו הדוהרות בפחד. יש לי תפקיד, הוא מהרהר שוב ושוב. הגעתי לעולם הזה כדי למסור את נפשי על גחלת היהדות. ואם, אם חלילה עכשיו הגיע הזמן לשלם את המחיר?

אליעזר מחיש צעדיו. בעוד דקות ספורות יגיע מועד ההתייצבות. הוא רוצה להגיע קצת קודם, לסרוק את השטח, אולי יקבל רמז על מטרת בואו.

רחוב טברסקיה מסתיים בבית מספר 232, ובמכתב מצויינת הכתובת 233. הוא מביט לכאן ולכאן ורואה כי הרחוב מתפתל לדרך עפר צרה ומפותלת, ובסופה מבנה ארוך הנראה נטוש. קומת המרתף, מורה המכתב. מדוע הביאו אותו למקום שומם שכזה? האם לכאן נעלמים האנשים שלא חזרו? האם כאן מוציאים להורג מבלי שאף אחד ידע?

הוא מתקרב בצעדים מהוססים ומהוסיים.

חלל המבנה חשוך לחלוטין. "זדרסוויטי" הוא קורא ומקבל הד חוזר של קולו. "קראתם לי להגיע הנה". שקט. דממה מוחלטת. הלב הולם בפחד אמיתי. הוא כבר מדמיין את התרחיש. איש בולשת וודאי יפתיע אותו מאחור, יתקע לו כדור אקדח בעורף ויגמור את הסיפור. הוא יעלם, ילדיו יתייתמו, אשתו תהיה עגונה ללא ידיעה על גורלו. אוי, טאטע. אני לא רוצה למות!!!

לפתע קול בכי רך נשמע מרחוק. בכי של תינוק, ועוד קולות חרישיים. הוא נכנס לתוך האפילה. לנגד עיניו הנקרעות לרווחה נגלתה קבוצה של נשים. אימהות. כל אחת אוחזת בידיה תינוק. לזו תינוק בן יומו, לאחרת פעוט בן כמה חודשים, ועל הרצפה משחק בדממה ינוקא כבן שנתיים. מה קורה פה?

"אתה המוהל? אתה המוהל?" הן שואלות בלחישה. "כן", הוא עונה להם מבולבל "אני הוא".

והן סיפרו לו. כולן אימהות יהודיות הפזורות בעיירות המחוז, כולן ילדו בנים ומוהל אין בנמצא. במסתרים הן התאגדו והחליטו להזמין מוהל יחד, למול את כל הבנים. "סליחה שהפחדנו אותך," הסבירה אחת "לא יכולנו להסגיר דבר במכתב לא הייתה לנו ברירה אחרת".

אליעזר ההמום ערך שולחן והוציא את כלי המילה. האימהות נעמדו בתור. בדחילו ורחימו הוא נטל את התינוק הראשון והתכונן לקיום המצווה.

"רגע, בבקשה," קראה אם אחת "תנו לי להיות ראשונה!" הייתה זו אמו של התינוק הגדול מכולם. "מיום היוולדו של בני רציתי למול אותך, בעלי גוי ולא הסכים בשום פנים ואופן. ואני כל כך רציתי שבני יהיה יהודי. פחדתי שלא אעמוד בנסיון ונדרתי נדר שעד שהוא יעבור ברית מילה לא אנשק אותו. אתן יכולות לתאר לעצמכן? בני האהוב, ילדי המתוק, כבר בן שנתיים וחצי. ומעולם לא קיבל נשיקה מאימא".

שנתיים וחצי ומעולם לא נתנה לו אמו נשיקה.

אליעזר ידע. לרגע הזה הוא נולד ברוסיה, לרגע הזה הוא למד מילה, לשם כך הרבי שלח אותו. הוא הרים בדביקות את עיניו ובירך בכוונה גדולה: ברוך אתה ה' אשר קידשנו במצוותיו וציוונו על המילה.

ובמרתף, בפאתי רחוב טברסקיה, הדהדה קריאת "אמן!" נרגשת מכל האימהות יחד, ובכי התינוק שזה עתה נכנס בבריתו של אברהם אבינו הצטלצל במתיקות יהודית.

דמעותיו של הילד התערבבו בדמעותיה של האימא כשהיא לקחה אותו בזרועותיה ונשיקה לו, בפעם הראשונה בחייו.

ונהפוך הוא

רחש עבר בשוק היהודי: "המן הרשע". שתי מלים אלה הספיקו. בתוך שניות התרוקן השוק כדי מחציתו. רוכלים ורוכלות עטפו בחיפזון את מרכולתם ונעלמו בבהלה. חנויות הוגפו ולקוחות רבים נשאו את רגליהם והתפזרו כעדת ציפורים נפחדות. רק הנועזים יותר העזו להישאר במקומם. בואו של 'המן הרשע' מעולם לא בישר טובות ליהודים. איש לא הצליח לעמוד על שורש

שנאתו העזה של קומיסר העיירה כלפי היהודים. תמיד מצא דרך להתעלל בהם ולרדת לחייהם. הוא היה קונסם בקנסות, מחרים את סחורותיהם ועוד כהנה התעמריות. בהצמדת הכינוי "המן הרשע" היה אפוא גם שמץ מן התקווה שיהא סופו של זה כסופו של זה.

ר' הלל, תושב העיירה, היה מוהל. כמתחייב מאווירת אותם ימים, נאלץ היה לבצע את מלאכתו בחשאיות רבה. חרש-חרש היה נודד מבית לבית, כדי להכניס את ילדי ישראל בכריתו של אברהם אבינו. לא אחת נרמז לו כי השלטונות מודעים למעשיו, אך הוא ראה בכך את שליחות חייו ולא נרתע.

באותו בוקר היה ר' הלל בדרכו לעבר אחד הבתים בשכונה יוקרתית בעיירה. את שם משפחת הנימול לא ידע, אבל על-פי הכתובת הבין שמדובר באיש נושא משרה ממשלתית, את הכתובת והשעה קיבל מאת שמש בית-הכנסת. כשנכנס אל הבית, מצא בו רק את השמש. "עוד מעט יגיעו עוד שבעה יהודים, וביחד עם אבי הבן יהיה לנו מניין", הבטיח זה. כעבור דקות אחדות הופיעו עוד שבעה אנשים, שעל פניהם ניכרו אותות התרגשות ופחד. הכול המתינו עתה לאבי הבן, שיביא עמו גם את התינוק. "מיהו בעל-הבית?", הופנתה השאלה אל השמש. גם הוא לא ידע להשיב עליה. בבוקר, כשעמד לנעול את שערי בית-הכנסת, הופיע מאחוריו אדם לבוש הדר ותחב בידו פתק קטן, שבו נרשמו כל הפרטים הקשורים בברית.

זמן רב לניחושים לא נותר להם, כי מיד הופיע בעל-הבית והרך הנולד בידיו. האיש היה עטוף במעילו, שלכן קשה היה להבחין בתווי-פניו. אולם ר' הלל, שעמד סמוך אליו ולקח מידיו את התינוק, הצליח להעיף מבט חטוף בפניו. נדמה היה לו כי כבר ראה פעם את הפנים הללו, אך בשום אופן לא הצליח להיזכר מתי והיכן. הברית הסתיימה במהירות, והאיש נחפו ליטול עמו את הרך הנימול ולהסתלק כלעומת שבא.

למחרת מצא ר' הלל מתחת לדלת ביתו מכתב שהעביר חלחלה בכל גופו. זו אינה הפעם הראשונה שהוא נקרא לבוא אל משרדי השלטונות, אבל הפעם ניבא לו לבו רעות. "הגיע רגע האמת", חש. בהגיעו אל הבניין, הופנה ישירות אל לשכתו של הקומיסר. לבו פעם בחזקה וכל גופו רעד. לפתע, בעודו מתבונן בקומיסר, הבזיק במוחו ניצוץ של הבנה. לא ייאמן – זה הוא!!! אבי התינוק מאתמול, היה לא אחר מאשר... הקומיסר. 'המן הרשע'. הקומיסר

שלף סיגריה מקופסת העץ שעל השולחן והציתה. עיניו ריצדו בחוריהן ונשימתו נעשתה כבדה. "הבחנתי שזיהית אותי אתמול", פתח ואמר. "לכן זימנתי אותך לכאן כדי לוודא שאיש בעולם לא יידע זאת מלבדך". הקומיסר קם ממקומו, ניגש אל החלון, הקיש עליו באצבעותיו בעצבנות וחזר לכיסאו. לפתע, ללא כל הודעה מוקדמת, החל לספר לר' הלל הנדהם על עצמו ועל עברו.

הוא גדל אי-שם בעיירה קטנה. אמו הייתה אישה טובה ואוהבת, אך אביו היה אדם נוקשה ואלים. הוא היה מכה אותו בלי הרף ומשפילו לעיני כול. יום אחד ברח הילד האומלל מביתו. שלוש פעמים התחרט על מעשהו ואף שלח מכתבי חרטה לאביו, אך זה לא השיב לו אף לא על אחד מהם. הדבר פצע את נפשו אנושות, וכך גמלה בלבו החלטה לנטוש לגמרי את יהדותו. הוא התגייס לצבא, נעשה קצין, ועם הזמן התקדם במעמדו עד שהגיע לתפקידו הנוכחי. מצבור עצום של שנאה הצטבר בקרבו כלפי היהודים. עוד בעבר נשבע, כי יבוא יום והוא ינקום בהם.

לפני שנים אחדות נשא אישה, שרק לאחר הנישואין נודע לו כי אף היא יהודייה. כשכרעה ללדת את בנם בכורם, הסתבכה הלידה והתעורר חשש לחייה ולחי העובר. באותם רגעים השביעה אותו, כי אם יישאר היילוד חי – ימול אותו. הוא הבטיח למלא את בקשתה אך בלבו התכוון שלא לקיימה. כשבסופו של דבר ניצלו חייה של רעייתו, התעשת והחליט לקיים את הבטחתו. "כשראיתי אתמול את נכונותכם להסתכן למען אדם שאינכם מכירים אותו, זע משהו בלבי", סיים את סיפורו. "שוב אינני יודע אם באמת אני שונא כל-כך את היהודים"... תושבי העיירה הבחינו כי דבר-מה קרה לקומיסר. הוא חדל להתנכל ליהודים. כשעבר בשוק היהודי, עשה זאת במהירות ובלי להביט ימין ושמאל. קומתו כאילו שחה. השחצנות שאפיינה אותו תדיר – נעלמה.

בצוהרי פורים עברה שמועה מרעישה בעיירה: הקומיסר השתבץ ומת. בניגוד לצפוי, לא עוררה הבשורה פרץ של שמחה וצהלה, אלא תחושות תמיהה והשתוממות. הכול הרגישו כי דבר מה עבר על האיש. שוב לא אמרו "המן הרשע", אלא הקומיסר. כשהגיעה הבשורה לר' הלל, נצנצה דמעה בעינו. הוא היה היחיד שידע את שהתרחש בלבו של הקומיסר. סערת הרגשות, שלראשיתה היה עד, היא זו שהכריעתו.

מאיר עיני שניהם ה'²⁴

בת שבע, בתו של רבי יצחק זאב גולדברג מאנשי ירושלים, חיה בין חומות ירושלים העתיקה בראשית המאה העשרים. היה זה בעת שציפתה ללידתה הראשונה. תקופת ההיריון הייתה לא קלה, וככל שהתקרב מועד הלידה היא חשה תחושה מבשרת רעות. לידה באותם ימים בירושלים הצפופה חסרת התנאים הסניטריים ומוכת המחלות הייתה מסוכנת, גם ללא סיבוכים מיוחדים. בחודש האחרון שלפני הלידה חשה בת-שבע כתלויה בין שמים לארץ. עוד סיבוך קטן בערפל האופף את מצבה וחייה יגוזו כענן פורח. שבוע לפני הלידה ראתה בת-שבע בחלומה יהודי הדור פנים בעל זקן לבן צח כשלג שאמר לה: "אל תחששי, ילדתי, ייוולד לך בן בריא ושלם ותקראי לו מאיר על שמי-רבי מאיר בעל הנס".

בת-שבע קמה נרעשת מהחלום למציאות, אולם החלום הוסיף לדבוק במציאות ובת-שבע גילתה שכל הכאבים והתקפי קוצר הנשימה שחשה קודם נעלמו כלא היו, והיא בריאה ורעננה כמו שמעולם לא הייתה.

מאז אותו חלום, כוחות חדשים נסכו בה וההיריון נכנס לראשונה למסלול תקין. שבוע לאחר מכן היא ילדה בשעה טובה תינוק בריא ושלם. הלידה הייתה קלה וחלקה, ובחסדי הי"ת לא הותיר ההיריון הקשה באם או בתינוק כל סימן. בת שבע ידעה ללא כל ספק איזה שם היא רוצה להעניק לתינוק – מאיר. השם הזה האיר את מצבה העגום וחסר התקווה באורו של רבי מאיר בעל הנס. אולם את מה שידעה היא, סירב אביה, רבי יצחק זאב לדעת. בחירת השם הייתה זכותו הבלעדית, שכן באותם ימים נהוג היה בירושלים שאת השם לבן הבכור נותן אביה של האם. "אנחנו לא מנהלים את חיינו לפי חלומות וקל וחומר שלא קוראים לילדים שמות על פי חלום. את יכולה לבחור לתינוק איזה שם שתרצי אבל צריכה להיות לך סיבה מדוע בחרת בשם זה, חלום הוא לא סיבה!" אמר אבי התינוק אברהם יוחנן, תומך ללא עוררין בדברי חמיו הנערץ.

שבעה ימים חלפו, מועד הברית התקרב ובת-שבע חשה פחד משתק, היא התחייבה לזקן בחלום לקרוא לבנה מאיר, אך היא אינה יכולה לקיים

את התחייבותה, אין לה אומץ להתנגד לדברי אביה, ולחלום שחלמה אין שום משקל בויכוח רציונאלי. חלומה כה ערטילאי שאינו יכול להסביר את מחויבותה העמוקה לשם מאיר. בלילה שלפני הברית הגיעו ילדי השכנים לקרוא עם הרך הנולד "קריאת שמע" כמנהג ירושלים. בת-שבע הביטה על פניו של התינוק באכזבה, היא השתוקקה מאוד לקרוא לו מאיר, השם שכה הלם את פניו המאירות והמלאכיות. חשש כבד כרסם בה שאם לא תעמוד בהבטחתה עלול לקרות לתינוק שלה אסון. הילדים גמרו לקרוא קריאת שמע, בת-שבע חילקה להם עוגיות לקח ואז שאל אותה בן השכנים: "מה יש לתינוק מעל העין?" בת-שבע הציצה על התינוק ולחרדתה ראתה קרום דלקתי מכסה את העין הימנית. היא הזעיקה את רופא הילדים והלה נתן לה משחות, והזהיר כי אסור למול את התינוק ביום המחרת, ויש לחכות שבוע ימים לכל הפחות עד שניתן יהיה לחשוב על ברית. כשהדלקת חלפה והתינוק היה בן שבועיים התכוננה כל המשפחה המסועפת לסעודת הברית, אך לילה לפני הברית התינוק קיבל צהבת והברית נדחתה שוב בעוד שבוע. כשהדבר חזר על עצמו בריטואל קבוע כמה פעמים והברית נדחתה בכל פעם מסיבה אחרת, הבין גם הסבא הטרי, רבי יצחק זאב, שיש דברים בגו ואמר לביתו: "נו, שיקרא מאיר, העיקר שיהיה יהודי כשר". מילות ההסכמה צלצלו כמנגינת קסם בליבה של בת-שבע. למחרת הוזמן המוהל ולמרבה הפלא היה התינוק כשיר לעריכת ברית ונקרא שמו בישראל – מאיר.

מאיר הקטן גדל והיה לתלמיד חכם צנוע ועניו. מעטים ידעו על גדלותו בתורה ועל היקף ידיעותיו העמוקות בקבלה. בחביבותו הרבה הצניע את עצמו תמיד, ונתן לכולם תחושה שהם גדולים וטובים ממנו עשרת מונים. בירושלים העתיקה נהגו אנשים רבים לקנות לעצמם קבר בעודם בחיים. מנהג זה של קניית קבר ותכריכים היה מקובל כסגולה לאריכות ימים, והיו אף דמויות של אנשי הוד בירושלים, שפקדו מעת לעת את קברם כדי להזכיר לעצמם את יום המיתה – כמו שאמר במשנה ר' אליעזר לתלמידיו: "שוב יום אחד לפני מיתתך". וכששאלוהו תלמידיו: "וכי אדם יודע באיזה יום ימות?" ענה להם: "ישוב היום שמא ימות מחר ונמצאו כל ימיו בתשובה".

ר' מאיר קנה לעצמו חלקת קבר בהר הזיתים ומדי פעם, אחר שגמר לשפוך שיחו לפני ה' בכותל המערבי, היה עומד ליד חלקה זו ומהרהר באותו יום בו תיפרד נשמתו מגופו וילך לבית עולמו. עפרו ישוב לארץ ורוחו תשוב

לאלוקים אשר נתנה. מלחמת תש"ח (1949) שפרצה באותם הימים, הפרידה את ר' מאיר מאותה חלקה שרכש לעצמו. הימים נקפו, מכרים ובני משפחה שנפטרו בינתיים נטמנו בבית העלמין סנהדריה ובהר המנוחות שבעיר החדשה, אולם ר' מאיר הודיע לילדיו השכם והערב שהוא, לאחר מאה ועשרים השנים שלו, ייקבר רק בהר הזיתים. דבריו נשמעו סתומים ובלתי מובנים שכן הר הזיתים נתון היה בידיים ירדניות, וחומת תיל ועמדות צלפים הפרידו בין בני ירושלים לבין הכותל המערבי והמקומות הקדושים אליהם כה נכספו. היו נכדים שראו בדבריו של רבי מאיר מין נבואת אחרית הימים, והיו שראו בכך הזיות ושברי חלומות, הכל לפי מידת הדרך ארץ שרכשו בני המשפחה ביחסם לסבם המבוגר.

כמה ימים לפני פטירתו הודיע שוב ר' מאיר לבני משפחתו שהוא אינו מוותר על קברו בהר הזיתים וששם הוא רוצה להיקבר. ר' מאיר, למרות גילו המבוגר, לא נס ליחו ולא כהתה עינו. הוא לא סבל מבעיות בריאותיות והיה חזק ובריא כמו נער צעיר, ודבוריו אודות מוות וקבורה נשמעו רחוקים ולא רלוונטיים כמו אותו קבר רחוק ונשכח בהר הזיתים. בכ"ח ניסן תשכ"ז נפטר רבי מאיר בפתאומיות ונטמן בהר המנוחות כשעימו נטמן חלומו הגדול להיקבר בהר הזיתים. חודש אחר כך, בכ"ח באייר, שוחררה ירושלים העתיקה ובאותו זמן נולד לרבי מאיר ניין. היה זה הניין הראשון שעתיד היה להיקרא על שמו. והנה מאורעות העבר חזרו על עצמם בצורה מדויקת: לילה לפני הברית, גלתה אימו של התינוק דלקת מעל העין והמוהל קבע שהברית תדחה בשבוע. כשלתינוק מלאו שבועיים הוא קיבל צהבת שדחתה את הברית בעוד שבוע, וכך הברית נדחתה משבוע לשבוע כשכל פעם צצה במפתיע בעיה בריאותית אחרת בתינוק שמנעה ממנו עריכת ברית.

בניו של ר' מאיר, והסב הטרי ביניהם, חשו כי יש קשר הדוק בין הברית שלא נערכת לבין רצונו העז של אביהם, ר' מאיר להיקבר בהר הזיתים בירושלים. בכוחות משותפים הם ניגשו למשימה הקשה – העברת אביהם מקברו בהר המנוחות להר הזיתים. רבי פינחס אפשטיין, רב העדה החרדית בירושלים, שהיה ידיד קרוב של הנפטר, עודדם מאוד לעשות זאת ולמלא את רצונו האחרון של המת.

הייתה זו משימה לא פשוטה ולא קלה, מנהל החברה קדישא הראשי עימו דיברו הבנים סרב לכך בתוקף: "איננו עושים דברים כאלו", הוא דפק בחוזקה

על השולחן, פרש את כף ידו ואמר: "אם יצמח כאן שיער, אתן להעביר מתים מקברם". לא ברור כיצד הצליחו האחים לקבל אישור, להשיג אנשים שיסכימו לביצוע המשימה הקשה – ולהעביר את אביהם, ר' מאיר, לקברו בהר הזיתים, מקום הצופה על הר הבית ומשקיף על מקום המקדש, שם ינוח בשלום על משכבו עד אחרית הימים. מייד לאחר שהוכתרה המשימה בהצלחה, סרו פתאום באופן מפתיע כל הבעיות הבריאותיות שמנעו את האפשרות לערוך ברית לתינוק, ואחר בדיקת רופא ומוהל נמצא התינוק כשיר לעריכת ברית. יומיים לאחר מכן נערכה ברית באולם ירושלמי קטן, שמקלעות פגזים עדיין קשטו את חזיתו והזכירו לכולם את ניסי המלחמה הגדולים.

"ברוך אתה ה'... שהחיינו וקיימנו והגענו לזמן הזה" רטט קולו של האב הצעיר.

...ויקרא שמו בישראל: מאיר בן אברהם יוחנן בן יצחק זאב בן מאיר.

"עיניך יונים" (שיר השירים א, טו)

בכל שנה ושנה בחג הפסח, היה הבעל קורא הוותיק עולה על הבימה, פורס את מגילת הקלף המהודרת, ופותח בקולו הערב בקריאת שיר השירים.

אנשים רבים, שזו אינה השנה הראשונה לתפילתם בבית כנסת זה, כבר ציפו לבאות, והפנו את עיניהם אל כותל המזרח, שם ישב הגאון רבי חיים ברלין זצ"ל וכולו אומר התרגשות דקדושה. גבינו התקשתו בציפיה דרוכה, וכשהחזן סלסל בקולו "אשכול הכופר דודי לי בכרמי עין גדי" דומה היה שנפשו כבר אינה עומדת בהמתנה, ואכן בפסוק הבא "הנך יפה רעיתי הנך יפה עיניך יונים" חדל הבעל קורא מקריאתו, והתייפחותו החרישית של רבי חיים ברלין נשמעה בכל פינות בית הכנסת.

כך, בכל שנה היה המחזה חוזר על עצמו, בכל פעם שהגאון היה שומע את הפסוק "הנך יפה רעיתי הנך יפה עיניך יונים". איש מהמתפללים לא הרהיב עוז בנפשו לשאול את הרב לפשר הדבר.

היתה זו עת רצון, סיפר הצדיק רבי אריה לוין זצ"ל, שניצל את שעת הכושר כדי לבקש מהרב ברלין לגלות לו מה טומנות בחובן אותן דמעות שלישי.

מששמע הרב את השאלה, נקשרה דמעה קלה בזווית עינו, והוא החל לספר: היה זה במוסקבה בעת ששימשתי בקודש בעיר זו. יהדות היתה בבחינת בל יראה ובל ימצא, ומלבד זקנים אחדים לא שמר איש תורה ומצוות בפרהסיא.

יום אחד הוזמנתי להתייצב בפני פקיד רוסי בכיר, אשר חקר אותי חקירת שתי וערב על מעשי, מי הם האנשים שנימולו על ידי ולמי אני מגיש שירותי דת. משראה שאיני פוצה פה ומסרב לספר לו דבר, קם, הילך סביב השולחן וניגש אלי. בטוח הייתי בליבי שהוא עומד להכותני או לחוקרני בגסות, אך להפתעתי התקרב אלי החוקר ואמר לי בלחישתו: "רואה אנוכי שהנך איש סוד. מחר בשעה 8:00 בבוקר בוא לביתי, שם יהיה בני התינוק. ודאי תדע מה לעשות עמו". או אז מסר לי את כתובת ביתו, ובספר פנים חמורות קרא לפקיד, והורה לו להנפיק עבורי הזמנה לחקירה נוספת בשבוע הבא.

למחרת עם בוקר הגעתי לכתובת שניתנה לי, כשבאמתחתי חבויה סכין המילה.

במקום המתינה בחרדה אם הקצין, סבתו של התינוק, יהודיה זקנה וצדקנית, ומסרה לי את הרך העולל בידים רועדות. לעיניה מלתי אותו בזריזות, ובצל הפחד ניקרה בליבי שאלה אחת: "מה ראה קצין כופר זה למול את בנו".

בשבוע שלאחר מכן הופעתי לחקירתי השניה. הקצין ערך חקירה צולבת למראית עין, ותוך כדי הפגישה אמר: "תודה לך, על שמלת את בני". מששמעתי את דבריו הרהבתי עוז ושאלתי: "הלא התנהגותך סותרת את היהדות, הינך לוחם בכל דבר שבקדושה, ואת בנך אתה מל?"

הקצין לא היסס וענה לי בקצרה: "בילדותי, אבי היה לומד תורה בבית, כדי שאני, בנו, אראה אותו עוסק בתורה ואספוג את האווירה הקדושה של לימוד התורה. משנולד בני הרהרתי רבות אם למולו. אולם, משצפה מולי דמות אבי העוסק בתורה, החלטתי כי לא אנעל את הדלת בפניו. אמנם אחנכו כפי שיטתי, אך רוצה אני למולו, כדי שאם יחליט לחזור לדרך של סבו לא תהא דרכו חסומה בפניו, ואף שהדבר כרוך בסכנה, החלטתי להסתכן מעט כאבי המנוח".

"חז"ל אומרים", הוסיף רבי חיים ברלין וסיפר לרבי אריה לוינ הנרגש, "כי היונה אינה מתרחקת מן הקן, אלא עד למקום שממנו תוכל לחזור אליו.

בכל פעם ששומע אני את הפסוק 'עיניך יונים' נזכר אני בכך שכנסת ישראל נמשלה ליונה. גם אותו קצין ק.ג.ב. יש בו משהוא מעדינות אורחותיה של היונה ההומיה, ובנפשו פנימה כמה הוא אל אלוקיו, אף כי מעטה עב ומחוספס מכסה על רגשותיו ומאוייו הנסתרים. זהו יחודנו כעם, זוהי גדולתנו. בנקודת אור פנימית וחבויה זו מסתרת מהות הנפש היהודית, שבסופו של דבר תחזור לכור מחצבתה, גם לאחר דורות, ועל אף יסורים וגלגולים רבים.

"זכה אותו סב זקן, והתורה שלמד ליד בנו הפעוט, שהפך לימים לקצין ק.ג.ב. קשוח ומנוכר, ריככה את לב האבן ששכן בקרבו, שלא ירחיק את נכדו מקרב עם ישראל".

על כפיו אותו יביא

כשככתב המשורר יורם טהר-לב את שירו "על כפיו אותו יביא" היה זה בהשראתו של נגר יהודי עני שפגש. באותה תקופה הוא שימש כעיתונאי. באחד הימים, נשלח לצורך הכנת כתבה עיתונאית אל הגטו של רמלה, שנחשב אזור ערבי. אל הגטו הגיעו לגור עולים חדשים, ויורם נתקל שם במחזות של עוני, שאלמלא ראה בעיניו לא היה מאמין בקיומם. באחד הבתים אליהם נכנס, ישב אדם לא צעיר, כבן חמישים, שהשיב ברצון לכל שאלותיו. אך כשיוורם שאל אותו במה הוא עובד, ענה: "אני לא רוצה לדבר על זה". כשהסתיימה השיחה ביניהם, שלף יורם את המצלמה בכדי לצלמו. ואז, הוא הרים את ידו ואמר: "אל תצלם אותי פה, צלם אותי בחוץ". הוא הוביל את יורם החוצה. שם, על יד הבית, ניצבה ערמת ארגזים זרוקים. ביניהם עמד ארגז גבוה, מכוסה בוילון. הוא הסיט את הוילון, נעמד ואמר: "צלם אותי כאן". יורם הביט אל תוך הארגז, וראה כיסא יפהפה של אליהו הנביא. הוא צילם את האיש עם הכיסא, ואז שאלו: "מדוע ביקשת להצטלם דווקא פה?" ואז, גילה לו האיש שזהו המקצוע שלו. "במרוקו הייתי מייצר רהיטים לבתי כנסת. כשהגעתי לארץ ייצרתי את הכיסא הזה, הכיסא של אליהו, ואז הלכתי איתו מבית כנסת אחד למשנהו כדי לבקש שיתנו לי עבודה. בכל בית כנסת אמרו לי 'כרגע אין לנו עבודה, כשתהיה אנחנו נפנה אליך, תחכה'. ומאז אני באמת יושב ומחכה..."

את הסיפור הזה נהג יורם לספר בהופעות רבות שלו. בסיום אחת ההופעות שהתקיימה בפוריה, על יד הכינרת, ניגשה אליו אישה ואמרה לו: "אני חושבת שאני מכירה את הנגר הזה". וכך סיפרה: "נולדתי בגטו של רמלה ושם גדלתי. אחת החברות שלי התחתנה עם דייג ערבי מיפו ונולד להם בן. אבא שלי חיפש בעבודה מוהל שימול את הילד, אולם אף מוהל לא הסכים למול ילד "מעורב". בסופו של דבר הוא מצא רב מכפר חב"ד שהסכים לשמש כמוהל, בתנאי שאבא ימצא לו כיסא של אליהו לברית המילה. אבא סובב בגטו, עד שלבסוף מצא נגר שהסכים לתת לו בשמחה את הכיסא, והברית נערכה. לאחר הברית פנה המוהל לאבא ואמר: "אני מרגיש שעשיתי מצווה גדולה היום, האם תוכל לתת לי את הכסא הזה?" והוא באמת נתן לו" סיימה האישה את סיפורה.

ומאז ועד היום, יושב הכיסא ומחכה לו, לאליהו, שיבוא.

הנהג החטוף

המוהל הרב אברהם סילם, נושא באמתחתו אין ספור סיפורי השגחה פרטית מדהימים שאירעו לו במסגרת עבודתו המיוחדת. אחד מהם הוא הסיפור הבא: היה זה באחד מימי הקיץ הלוהטים של חודש אלול. באותו יום ציפתה לרב סילם עבודה רבה. היה עליו למול מספר לא מבוטל של תינוקות, באזור נתניה וסביבותיה. הברית האחת לפני האחרונה נערכה באולם באזור התעשייה הצפוני בשעה 19:00, רבע שעה לפני שקיעת החמה. הברית האחרונה לאותו יום עמוס, אמורה הייתה להתקיים בשכונה הדרומית של העיר, קרית נורדאו, בבית הכנסת "אליהו הנביא". לרב סילם ולעוזרו ר' יעקב נותרה פחות מרבע שעה להגיע למקום. הם עלו בזריזות על מכוניתו של המוהל, ושעטו במהירות לכיוון כביש החוף. טרם עלותם לגשר הצפוני המוביל לכביש החוף, חש הנהג-המוהל שההגה כבד ואינו מגיב. ליבו אמר לו כי אירע תקר בגלגל... בלב הולם הוא עצר בשולי הכביש, ירד מן הרכב והעיף מבט אל הגלגלים. את אשר יגור בא לו: הגלגל הימני-קדמי העלה עשן מן החיכוך עקב התקר. הוא הביט בשעון, ופעימות ליבו החלו לנסוק. הוא חש שרקותיו מכות בו בהתרגשות... נותרו להם בקושי עשר דקות להגיע לקרית נורדאו. הרכב מושבת. עד שיזמין מונית, עד שהיא תגיע, מדובר בזמן יקר... אחרי השקיעה אסור למול. אין מלים בלילה, והם עומדים להיכנס, חלילה,

ליום התשיעי. מבטי האכזבה של ההורים והאורחים החלו לצלוף בו בדמיונו, ובשניות הלחוצות הללו חיפש נואש אחרי פיתרון ניסי... אך מאחר וברור היה לו שלא ינחיתו לו את המלאך גבריאל מן השמים כדי להטיסו במשק כנפיים עד לבית הכנסת "אליהו הנביא", מוכרח היה לייצר לעצמו את המלאך הזה...

הוא נעמד במרכז הכביש, והנהג המבוהל שהגיע למולו החל לצפצף ארוכות. הוא חשש שכנראה מדובר באדם לא יציב בנפשו. הרב סילם סימן לו לעצור. הוא עצר. השניים נכנסו ללא שהיות למכוניתו, והמוהל פנה אליו בתחנונים: "סע צדיק שלי, סע... אתה לא עוזב אותנו... אתה חייב לעזור לנו..."

הנהג היה המום. "מי אתם?! מה אתם רוצים ממני?! מה פתאום נכנסתם בלי רשות למכוניתי?! אולי אתם שודדים... תעשו לי טובה, רדו מן הרכב...!!!" "סע!!! שאג המוהל... "תן גאז, אני כבר מסביר לך מה ולמה. רד מן הגשר ימינה, היכנס לכביש החוף, סע דרומה שבעה קילומטרים, ומשם בזריזות לשכונת קרית נורדאו, אני מוהל, יש לי ברית מילה שם, עוד תשע דקות שקיעה, תבין אותי, אירע לי תקר בגלגל מכוניתי. אלוקים שלח אותך אלי, כי אתה המלאך שלי..."

זיק של חיוך ניצת בעיניו של הנהג. הוא אמנם לא היה שומר תורה ומצוות, אך לב יהודי חם פיעם בקרבו: "אתה מוהל? הו, הו, זה כבוד בשבילי להסיע מוהל בשביל מצוות ברית מילה". והוא לחץ על הגאז. עוד איך לחץ על הגאז. מכוניתו החדישה כמו ננערה מן ההלם וטסה במהירות לכוון היעד המבוקש. באותן דקות שנידמו כמו נצח, עסקו המוהל ועוזרו באמירת פרקי תהלים ובתחינה לפני הקב"ה, שהמשימה תצלח בידם להגיע לפני השקיעה לתינוק הזערורי הממתין בקוצר רוח להיכנס לבריתו של אברהם אבינו ביום השמיני... השמש נטתה מערבה וצבעה הפך כתום, קרני אור אדומים החלו להבליח מן הים. המוהל לא העז להביט בשעון. הוא עצם את עיניו, ואמר: "ריבוננו של עולם, לא ביקשתי את התגלות אליהו הנביא, אבל אין לי ספק שהיהודי היקר הזה שמחזיק בהגה רוצה לזכות במצווה, והתינוק הרך גם הוא שואף לבריתו ביום השמיני, והוריו בוודאי מצויים במתח נורא, שלא יגרם להם שברון-לב. עשה למענם אם לא למעני..."

לפתע חריקת בלמים. המוהל פקח את עיניו, והנה למולו בית הכנסת "אליהו הנביא". הוא הביט בשעון: נותרו עוד ארבע וחצי דקות לשקיעה. השניים

פרצו מן הרכב החוצה, ודהרו אל תוך בית הכנסת. הרב סילם מיהר להשקיט את הרוחות הנרגנות, וכעבור דקה וחצי היה התינוק חלק בלתי נפרד מהעם היהודי, נימול כדת וכדין. כל הקהל זימר בהקלה יחד עם המוהל: "הילד יהא רענן בצל השם יתלונן... בסימן טוב בן בא לנו בימיו יבוא הגואל..." באותם רגעים חש המוהל כמי שזוכה לגאולה...

השניים יצאו מבית הכנסת והותירו את בני המשפחה לאכול ולשמוח. מיד הבחינו עיניהם בנהג "שלהם", זה שחטפו אותו בעל-כורחו באמצע נסיעתו. "בואו עלו, אחזיר אתכם לרכב, או לכל מקום שתמצאו" הוא קרא לעברם. השניים עלו בתודה, והמוהל נשקו על מצחו בחום. "ידידי, אין לך מושג לאיזו מצווה אתה שותף. בזכותך נכנס ילד נוסף בבריתו של אברהם אבינו. אשריך!!! ואשרי חלקך..."

הנהג החטוף והאדיב שתק מספר רגעים, מהורהר. ואז התחיל לדבר נרגש כולו: "שמי שמעון. אם לפי דבריך עשיתי מצווה גדולה, ואתה רב ומוהל חשוב, אז אני מבקש ממך ברכה מיוחדת, כי אולי זו עת רצון. אני בן ארבעים וחמש שנים, ועדיין לא נישאתי, אני רווק בעל כורחי, לא מצאתי את זיווגי מן השמים. העיכוב הזה מעיק עלי וגורם לי עצב. וכידוע, אם אין לי אשת חיל, אזי ודאי גם לזרע של קיימא לא זכיתי... אז ברכני רבי שאזכה להינשא בקרוב..."

הוא עמד לפרוץ בבכי. המוהל נשם עמוק, הניח את יד ימינו על ראשו וברכו מכל הלב: "מי ייתן ותינשא בקרוב לאשת חיל חסודה משורש נשמתך ותקים בית נאמן בישראל על אדני התורה, ואזכה למול את בנך ביום השמיני... רק אל תשכח אותי!!!" חלפה לה שנה בדיוק. שיחת טלפון מפתיעה מתקבלת אצל המוהל: "שלום, מדבר שמעון, אתה זוכר אותי... אני הנהג שלך, אני המלאך גבריאל שלך שהובלתי אותך לברית מילה ארבע דקות לפני השקיעה.. רבי אברהם, חודשיים אחרי הברכה שלך נישאתי לנוות-ביתי, והיום בשעה מוצלחת נולד לי בני בכורי... הבטחת לי שתזכה להיות המוהל והקב"ה שמע וקיבל ברכתך."

הסיפור עוד לא ניגמר. הרב סילם הספיק מאז למול את שני בניו של שמעון הנהג החטוף, כאשר לפני הברית, בין פיוט לפיוט, הוא מספר את סיפורם

המופלא. למותר לציין ש"הנהג החטוף", הלא הוא ר' שמעון, הפך יהודי שומר תורה ומצוות, וגם הוא מחזק אנשים בסיפור ההשגחה הפרטי שלו.

ברית הדמעות

הטלפון במשרדו של הרב אבוהב, מוהל תל אביבי ידוע, צלצל. "הלו"? נשמע קולה של אישה. "שלום וברכה", ענה המוהל. "האם זה המוהל אבוהב"? "כן, מי מבקש?" "שלום, האם אתה פנוי מחר ל"ברית מילה"? "היכן ומתי?" "בעיר חולון, 7.30 בבוקר". "בשמחה". "יופי! אז קבענו מחר, בשעה 7.30 בדיוק, משפחת גולן, אני מבקשת לדייק, תודה!" האישה ציינה את הכתובת המדויקת, ובכך הסתיימה השיחה המוזרה. המוהל הניח שהאישה פשוט מתרגשת. הוא רשם לעצמו את הפרטים ויצא ממשרדו.

למחרת, מיד לאחר תפילת "שחרית", יצא המוהל לדרכו. הוא עצר מונית ולאחר כעשרים דקות הגיע לכתובת היעודה. להפתעתו לא היה זה אולם שמחות ואף לא בית כנסת. היה זה בית פרטי בשכונה אמידה. על הדלת היה כתוב: "משפחת גולן". הוא נקש קלות על הדלת וזו נפתחה מיד, "שלום לך, אני מתנצל אך ממש מאוחר לי". אמר בעל הבית ויצא מיד. כעבור רגע הופיעה בפתח אישה: "נעים מאוד! אני גב' גולן, בעלי כבר יצא?" שאלה האישה, ומבלי לחכות לתשובה הוסיפה: "גם אני צריכה לצאת, אך אל דאגה, המטפלת תגיע בעוד כרבע שעה להחליף אותך עם יובלי.. תספיק לערוך את ה"ברית" נכון?" "יובלי..?? תהה המוהל, והאישה מיהרה להבהיר: "אכן... יובלי הוא התינוק שאותו אתה אמור למול".

"כבר קראתם לו שם?" תמה המוהל.

"כן. האמת שלא רצינו בכלל לערוך ברית כיוון שאיננו קשורים כלל לסממנים יהודיים, אך בסוף שגיא ואני החלטנו שאולי בכל זאת כדאי, אתה יודע... שלא יתבייש מחבריו כשיגדל". המוהל התבונן סביבו בחוסר אונים: "אי אפשר לערוך כך ברית מילה! מי הסנדק? היכן אבי הבן? מניין?"

האישה נרתעה לאחוריה: "מניין?? בשום אופן! גם כך מאוחר לי מאוד, אני מבקשת שתתחיל עם הניתוח הזה כי עוד דקה שתיים, גם אני יוצאת". המוהל כבר הבין היטב את הסיטואציה. הוא נכנס לחדרו של התינוק, פרש את כלי

המילה על שידת ההחתלה והביט בתינוק הישן. דמעות רותחות זלגו להן מתוך עיניו. הוא לא האמין כי כך נכנס ילד יהודי בכריתו של אברהם אבינו... הוא העיר את יובלי בעדינות, הושיבו על ברכיו תוך שהוא משמש כסנדק, כמוהל, כאבי הבן והמברך, ומל אותו. משסיים את המלאכה, מצא עצמו יושב עם התינוק בזרועותיו ובוכה יחד עימו. הוא בכה עליו, בכה על צער הגלות ועל כך שיש בארץ ישראל יהודים כל כך רחוקים משורשיהם, מאמונת אבותיהם. הוא בכה על כך שמי שידע לאן יגיע הילד הזה, איזה חינוך הוא יקבל...

כך חלפה לה כמחצית השעה עד שלפתע נכנסה המטפלת. היא התנשפה והתנצלה על כך שאיחרה תוך כדי ריצה לחדרו של יובלי. לפתע היא ראתה את המוהל, אדם חרדי היושב ומנסה, ללא הצלחה, להסתיר את דמעותיו שעד עתה זלגו ללא הרף. "מי אתה?" שאלה בהפתעה. "אני המוהל אבוהב" נענה האיש. "אהה, נכון, שכחתי לגמרי. גב' גולן אמרה שיבולי עובר היום ניתוח קטן, אז מה שלומו? איך הוא מרגיש?" "יהיה בסדר, אני צריך לצאת כבר" אמר המוהל ומיהר לצאת ללא שהות נוספת. באותו היום הרבה המוהל לחשוב על החוויה המשונה שעבר, ואף סיפר לבני משפחתו על הברית הלא שגרתית. כעבור זמן מה פרח המאורע מזיכרונו, ונבלע בין אלפי הבריתות שערך במשך למעלה משלושים שנה.

חלפו כשתים עשרה שנים. אל משרדו של הרב אבוהב ברבנות בתל אביב נכנסו אישה ובנה. השניים נראו כאותם שאינם שומרים תורה ומצוות, אך כאלה נכנסו פעמים רבות למשרדו. "האם אתה המוהל הרב אבוהב?" שאלה האישה. "כן", השיב המוהל "ומי אתם?" "אני גב' גולן מחולון, האם אתה זוכר אותי?" המוהל השיב בשלילה והאישה המשיכה: "לפני כמעט שלוש עשרה שנים הזמנו אותך לערוך ברית ליובלי שלי, השארנו אותך איתו עד שהגיעה המטפלת".

ברגע אחד צף ועלה במוחו של המוהל זכר אותה ברית. כיצד ניתן לשכוח ברית שכזו? "בודאי שאני זוכר!"

יובלי כבר היה נער יפה תואר וגבה קומה. "במה אוכל לעזור לכם?" שאל המוהל. "בני זקוק לעזרה! כבר זמן מה שהוא מתעקש לפגוש את המוהל שלו. איני יודעת מה לעשות אז הבאתי אותו אליך" אמרה ופנתה כעת לבנה: "זה המוהל! עכשיו אתה מרוצה?!" הנער הביט היישר נכחו: "אני רוצה לדבר

עם הרב ביחידות!" אמר בקול צלול. משיצאה אימו של יובל, פרץ הנער בככי ואמר: "אני רוצה תפילין, רוצה שבת, ויותר מהכול אני רוצה ללמוד תורה!"

המוהל קם לעברו, חיבקו ונישקו על מצחו. "ומה הבעיה?" שאל ברכות. "... הוריי!" ענה הנער נחרצות. המוהל פתח את הדלת וקרא לאם לשוב אל החדר. "לבנך אין שום בעיה, והוא אינו זקוק לעזרה, הוא בסך הכול רוצה ללמוד תורה!" "אני יודעת!" השיבה האם. "כבר היינו אצל פסיכולוגים ואנשי מקצוע רבים, ומאום לא עזר... כולם אמרו שעלינו לעשות מה שטוב לילד. לכן באנו אליך. האם תוכל ללמדו תורה?!" שוב מצא עצמו המוהל יושב ובוכה כתינוק. הפעם היה זה בכי של שמחה. פתאום נצנצה בו ההבנה, כי באותה ברית מילה מיוחדת, הוא לא בכה לבדו. בודאי גם אליהו הנביא זכור לטוב בכה יחד איתו. ברוך שומע תפילה!

ברית מילה לא חוקית

ד"ר סימון גבריאלי הוא מסוג הרופאים המהססים, החושבים. מאלה שלא ממהרים להחליט, כי הלוא כל החלטה או אבחנה פזיזה עלולה לעלות בחיי אדם אם בחדר הניתוח, או עקב מתן טיפול תרופתי לא מדויק. עוד בימי בחרותו לחש לו רבו המובהק: "ר' סימון, למדנו שצריך לרפא את החולה וממילא נעלמת המחלה. אתה עוד תהיה דוקטור גדול, ואל תשכח שיש קודם כל בן אדם לפניך, שיש לו רגשות, ולב, ומשפחה, ואמונה, ויש קדוש ברוך הוא בשמים, שבוחן כל החלטה שלך, אם יש לה בסיס יהודי, או חלילה נטיות להתנשאות, או אדישות. אל תהיה רובוט סימון, אל תיגרר לרובוטיקה של הרפואה, תהיה רגיש ואנושי ותאהב את החולים שלך, כאילו הם בניך, כאילו הם בשר מבשרך..."

שלושים שנה חלפו מאז שד"ר סימון גבריאלי היה סטודנט צעיר לרפואה בבוסטון, ואת עיצוב אישיותו ורוחניותו כיהודי וכרופא הוא מסר לידי רבו הישישי. לימים כשנפטר הרב בשיבה טובה עמד ד"ר סימון הצעיר על קיברו מייחל לעצמו לא לשכוח את הנחיותיו. "לרפא את החולה ואחר כך את המחלה, ואל תשכח, תהיה רגיש ואנושי ותאהב את החולים שלך כאילו הם בניך, הם בשר מבשרך".

מעט לעת כשהוא נוסע לכנסים רפואיים בארה"ב הוא פוקד את ציון רבו ומתרפק בזיכרונות על ימים של לימוד תורה במחיצתו, בעיקר על הלכות מילה. הוא מתגעגע לעצותיו הנבונות, ולחמימות הטבעית האוהבת שהעתיר עליו רבו. אחת החוויות המכוננות שד"ר גבריאלי לא יכול לשכוח, היא הלילה הגשום שהוא בבית הרפואה בבוסטון, כשהגיע בדחיפות לחדר הניתוח יהודי כבן שישים עם חשש לגידול באחד מן האיברים הפנימיים. הוא היה בתורנות ונדרש ממנו להכריע כמה הכרעות גורליות. השעה הייתה ארבע אחר הצהריים, עוד שעתיים שקיעה, הוא קרא בעיון את המסמכים בתיק החולה, ולדימיר בנימינוב זה שמו. תוך כדי בדיקה הוא הבחין שהאיש הנאנק בכאביו, איננו נימול. היה ברור לו שהוא עוד אחד מאותם יהודים מרוסיה, שנשאבו אל הריק הקומוניסטי ואל חוסר התודעה היהודית, בעל כורחו. ד"ר גבריאלי שלח אותו לצילומים, והכריע כי יש לבצע הרדמה כללית, אם כי בדיקות המעבדה העכשוויות דווקא היו מעודדות, הסימנים נוטים לכך שהגידול שפיר.

השעה 17:30. ולדימיר בנימינוב נכנס לחדר הניתוח. ד"ר גבריאלי נשען על מרפקיו ובהה בחלל. הסטאז'ר האיץ בו להיכנס לחדר-ניתוח, סימון לא השיב לו, הוא נעמד וצעד לעבר הטלפון. חייג, ואחרי שלושה צלצולים הוא שמע את קולו המוכר של רבו. "זה בסדר ד"ר גבריאלי, אני שמח שהתקשרת למרות שאני שוקד על תלמודי..." הרגיע אותו הרב. "תשמע כבוד הרב, ממש בדקות אלה אני עומד לנתח יהודי בן שישים בשם ולדימיר בנימינוב, יהודי מרוסיה, עם חשש לגידול פנימי. לצורך הניתוח, יש לבצע הרדמה כללית. האיש ערל... מה כבוד הרב אומר, האם כדאי לנצל את ההזדמנות ולמול אותו... או שמא יש בזה משום פגיעה בו... יש גם חשש שירצה לתבוע אותי ואז אסתבך בתביעה משפטית... אני מסתפק, אני די מבולבל... הרב פעם אמר לי להתייחס לחולים כאילו הם בנים שלי... בשר ובשרי, היהודי הזה יכול להיות אבא שלי, לאבא שלי לא הייתי נותן להישאר ערל, ועוד עשרים וחמש דקות שקיעה... לא מלים בלילה.

השתיקה מן העבר השני של הקו הייתה ארוכה למדי. "כן, אתה יכול למול אותו... זו מצווה וזו הזדמנות שיש לנצל אותה. שליחי מצווה אינם ניזוקים" פסק הרב. האמת היא שד"ר סימון גבריאלי היה די מופתע מן הפסק. הוא חשב שהרב לא יתן לו להסתכן יתר על המידה עם שלטונות החוק הרפואיים בארה"ב...

משמרת הערב היתה אמורה להסתיים ב- 22:00 בלילה. בחצות הלילה, שעתיים לאחר מכן, אמור היה ד"ר גבריאלי לטוס לישראל לחופשה של שבועיים ימים בקרב בני משפחתו בירושלים, כך שעם התאוששותו של בנימינוב הוא כבר לא יהיה באזור. מה יהיה? יהיה מה שיהיה. הנוטל עצה מן הזקנים... אינו ניוזק.

אחרי שעתיים של ניתוח, כשלפניו ברית מילה זריזה עם ברכה ופריעה ובנוכחות אליהו הנביא כשלצידו כמה אחיות תמהות, הוכנס במזל טוב ולדימיר בנימינוב בבריתו של אברהם אבינו. ברית המילה בוצעה דקה לפני השקיעה. כמה שעות אחר כך במטוס הג'מבו ישב ד"ר סימון גבריאלי, מנומנם, אבל די מבוהל, הוא חשש מהטלפון שיקרא אותו לסדר...

החופשה בת השבועיים בישראל חלפה בזריזות. הוא קיבל עדכון מהסטז'ר שלו שבנימינוב עדיין במחלקה הכירורגית שיקום וכדאי שיבוא לבצע בו בדיקה נוספת... ד"ר גבריאלי נכנס למחלקה הפנימית שהוא ממונה עליה, ובחצי עין הבחין במר ולדימיר בנימינוב ישוב על כורסא סמוך לחדר האוכל, כשהוא... מעוטר בטלית ותפילין ובידו סידור תפילה. סימון חשב שהוא בולע את לשונו מתדהמה. הוא ניגש בחיוך לבנימינוב ושאל לשלומו. "הו, ברוך השם, מרגישים נפלא" ענה לו בנימינוב באנגלית עילגת "אני כבר יהודי מושלם, אתה דאגת לי לברית מילה, והשכן שלי לחדר דאג לי לתפילין, ואפילו לימד איך להתפלל...". ד"ר גבריאלי ניגש לשכן בחדרו של בנימינוב ושמע ממנו את השתלשלות העניינים. "אתה לא תאמין דוקטור, כשבנימינוב התאושש מהניתוח השכיבו אותו בחדר שלי. הוא פקח את עיניו וראה אותי מתפלל. כשכולו כואב ודואב, הוא ביקש שאניח לו תפילין, שאלמד אותו להגיד קריאת שמע... הוא ביקש ספר תהילים. חשבתי שחדר הניתוח במחיצתך היה עבורו חוויה רוחנית... הוא ביקש מאשתו ללכת לבית הכנסת ולתרום צדקה, ולגשת לרב המקומי ללמוד הלכות כשרות... לא יאומן".

ד"ר גבריאלי נכנס למשרדו וחייג בהתרגשות "כבוד הרב, אתה לא תאמין...". "אני מאמין להכל... אל תשכח סימון, את הפסוק הנפלא של דוד המלך "סור מרע ועשה טוב". ברגע שנכרתה ממנו העורלה, סר ממנו הרע, ומה נותר לו לעשות? רק טוב. אשריך בני, שזכית להכניס עוד יהודי תחת כנפי השכינה. אשריך שזכית להתייחס לכל חולה, כאילו הוא בן או אבא שלך...".

חלפו מהסיפור הזה למעלה מעשרים שנה. כל שנה ביום היארצייט של הרב נפגשים השניים. ד"ר גבריאלי והפציינט שלו אברהם (ולדימיר לשעבר) בנימינוב, וקוראים משניות לעילוי נשמת הצדיק.

"תראה דוקטור" אמר לו פעם בנימינוב "אתה אומנם מלת אותי, אבל לא היית עושה את זה, בלי הפסק של הרב שלך... ואת היהדות שלי אני חייב בעיקר לו..." וד"ר גבריאלי השיב בחיוך מאושר: "אני מאושר שזכיתי להסתופף בחצרו של רב גדול כזה, וגם אתה הרווחת דרכו את עולמך היהודי".

האילן שניטע לפני שבעים שנה

לאחר שנים של לבטים, עשה איוון פסטרנק, השמש הקשיש של בית הכנסת העתיק בברטיסלבה שבסלובקיה, את דרכו לוינה בלוויית שליח הרבי הרב ברוך מאירס, כדי להיכנס בבריתו של אברהם אבינו.

בשנים בהן שלט הקומוניזם, רק יהודים בעלי מסירת נפש ערכו בריתות לבניהם, ולאחר הפלת המשטר רבים החליטו במשך השנים לערוך ברית מרבית המתפללים הקשישים בבית הכנסת כבר עברו ברית מילה בעבר, מאז הגעתם של השלוחים למדינה. איוון היה יוצא דופן בסירובו להצטרף לידידיו למנין ולערוך ברית מילה. בשמחת תורה האחרון היה איוון בשמחה והתעוררות מיוחדת וקיבל החלטה נחרצת לעבור ברית מילה ולהיקרא "אילן". בדרך לוינה שיתף איוון את השליח ר' ברוך בסיפורו האישי העצוב ובמה שגרם לו לקבל את ההחלטה לאחר שנים: איוון נולד בעיר פרסוב להוריו טיאודור ומרטה פסטרנק שנישאו בשנת ה'ת"ש. הגזירות הנאציות ומסעות לדרך ללא חזרה החלו, והוריו החליטו לברוח לברטיסלבה (אז פרשבורג) תחת זהות גויית מזויפת.

בקיץ תש"ד נולד איוון; ההורים החליטו על שמו היהודי של הילד, אולם בתנאים של אז בלתי אפשרי היה לערוך ברית מילה. ההורים המתינו להזדמנות הראשונה, אולם, בגיל שלושה שבעות הנאצים גילו את המשפחה הקטנה, והם נשלחו למחנה ריכוז קטן. אביו נשלח הלאה לאושוויץ וכאן, ואמו שיחדה שומר שהעלים עין ונתן לה לברוח עם תינוקה. הם התחבאו אצל

משפחה סלובקית רחמנית, ולמרות החיפושים הם לא התגלו. אמו סיפרה שהוא לעולם לא בכה וכך הם ניצלו.

בתום המלחמה נודע להם שהאב לא יחזור לעולם, וביחד אתו רבים מבני המשפחה, הי"ד. מידי פעם בשנות ילדותו שאל איוון את אמו מתי יערכו לו ברית מילה, אבל אמו הייתה בטוחה שניתן לערוך ברית רק ביום השמיני, והוא איחר את המועד. כך עברו שנים רבות. לאחר פרישתו ממשרתו בחינוך ופטירת רעייתו לפני חמש שנים, הוא החל לחשוב על עריכת ברית מילה, וקבלת השם "אילן" שהוריו בחרו עבורו לפני שבעים שנה, לפני שהנאצים לקחו את אביו למחנות המוות.

לאחר עריכת הברית וקבלת שמו היהודי, הרגיש אילן שהוריו וסביו מביטים בו ממקומותיהם במרום, וחשים סיפוק ואושר.

מוהל דרך הגב

רומן מינקוביץ, נולד לפני שבעים וארבע שנים בעיר אופה שבדרום הרי אורל, זמן קצר לאחר שמשפחתו עקרה לשם מהעיר מוסקבה. היה זה בתקופת מלחמת העולם השנייה. בבית הרפואה בו נולד שררה טמפרטורה של חמש מעלות צלזיוס, ומצבו הגופני של הרך הנולד היה בכי רע. בכדי לשמור על חום גופו ולהותירו בחיים, הוכנס העולל ל'אינקובטור' פרמיטיבי שנעשה מצמר גפן ומנורות. כשאימו שבה הבייתה מבית הרפואה, נדהמה לגלות כי אין בבית כל עץ להסקה. בעלת הבית, משכירת הדירה, גנבה את עצי ההסקה, והבית שרה בקור מוחלט. בתוך מצב קשה זה, היה אביו של רומא עסוק בדבר אחד: מציאת מוהל שימול את בנו כדת. האב החל בחיפושים קדחתנים אחר מוהל, בכל העיר בה לא הכיר איש. הוא לא מצא מוהל בעיר, אך נאמר לו כי בכפר סמוך, הנמצא במרחק חמישה קילומטרים מהעיר אופה, מתגורר מוהל זקן שיוכל לבצע ברית מילה. אביו לא נרתע מהמרחק ומהשלג הכבד שבדרך, והלך לתור אחר המוהל בכפר הסמוך. הוא אכן מצא אותו, ונשא אותו על גבו בכל הדרך הקרה והמושלגת עד לעירו. זאת על אף הבעיה הבריאותית ממנה סבל, בשלה נאסר עליו לשאת יותר משני קילוגרמים. בסופו של דבר הניב המאמץ העצום פרי. המוהל הזקן ערך את הברית לרומן, ואף לילדים יהודיים

אחרים בעיר אופה. אביו של רומן אירגן את הבריתות בביתו במסירות נפש, על אף שבעיני המשטר הייתה זו עבירה פלילית חמורה ---

“דמים בדמים נגעו” (הושע ד, ב)

הרב צבי ריבקין ורעייתו נעה, הינם שלוחי הרבי לבנגלור שבהודו. השניים הגיעו לבנגלור שבהודו בשלהי שנת תשס”ח, והם השלוחים היחידים שהרב גבריאל וזוגתו רבקי הולצברג הי”ד, שליחי חב”ד שנרצחו בבומביי, הביאו להודו. הגעתם לעיר השליחות הייתה שלשה חודשים לפני הפיגוע הרצחני בבית חב”ד בבומביי.

בנגלור מרוחקת מבומביי מרחק של שעה וחצי טיסה. היא התחילה כמקבץ כפרים עד שהפכו כולם לעיר אחת. כיום מתגוררים בה תשעה מיליון איש, המפוזרים על פני שטח רחב ידיים. בנגלור נחשבת למרכז כלכלי חשוב. רבות מהחברות הבין-לאומיות מפעילות שם סניפים המעסיקים עובדים מקומיים ומנוהלים על ידי נציגים מחוץ למדינה. זו הסיבה להתרכזותן של משפחות יהודיות רבות, חלקם הגדול מישראל, סביב המפעלים. למרות העובדה כי חברות ענק שוכנות שם, בנגלור היא עיר הודית על כל המשתמע מכך. הקוטביות זועקת לשמים, ובנייני פאר לצד חורבות עלובות שוכנים זה לצד זה. בתוככי חוסר הסדר הזה מנהלים הזוג ריבקין את “בית חב”ד – בנגלור”. קהל היעד הינם המשפחות היהודיות המתגוררות במקום לצרכי עבודה וכן מטיילים העוברים בעיר במהלך מסלולם הארוך.

האתגר העיקרי שעומד בפניהם הוא שעשרות המשפחות היהודיות בעיר אינן מרוכזות במקום אחד אלא מפוזרות על פני מרחבים עצומים. מרחק של שעות נסיעה יכול להפריד בין משפחה אחת לאחרת. הרב ריבקין ורעייתו מנהלים בית חב”ד ומנסים לרכז את כולם תחת המכנה המשותף.

החיים בבנגלור אינם משעממים לרגע. השגרה היום יומית אינה שגרתית בעליל. כך לדוגמא, שמע השליח באחד הימים מיהודי מקומי, ישראלי במקור, כי רעייתו והוא עומדים בקרוב לחבוק בן. השלוחים התרגשו. ידוע ידעו, כי חמישים ותשע שנים בדיוק לא בוצעה בבנגלור ברית מילה. הילד האחרון שנימול הינו בן למשפחה היהודית הוותיקה בעיר, משפחה מיוצאי

בגדד שהיגרו לבנגלור לפני למעלה ממאה שנים. אמו המבוגרת של הנימול האחרון עדיין זוכרת בהתרגשות את אותו יום רחוק.

אך מסתבר שמה שהיה ברור לשלוחים, לא היה ברור להורים העתידיים. שבועות מספר לפני הלידה התקשרו בני הזוג אל השלוחים וביקשו להבהיר מספר דברים. הם אמנם סיפרו כי האישה מתכננת ללדת בבנגלור, אך תיארו איזה סוג טקס 'יהודי' הם מבקשים לעשות. התכנית שלהם הייתה להביא מהארץ מנהל מחלקה, רופא מנתח שאינו שומר תורה ומצוות, בכדי לבצע את הברית. לאו דווקא ביום השמיני. הם לא היו מוכנים לשמוע על מוהל שומר תורה ומצוות שיבצע את ברית המילה כהלכה ובזמנה כדת וכדין. מהרב ריבקין הם רצו רק דבר אחד: שיבוא לטקס ויאמר את הברכות. לכל השאר הם ביקשו לדאוג בעצמם, לפי ראות עיניהם. השליח החל להתלבט האם ראוי שישתתף בברית מילה שאינה נעשית לפי כללי ההלכה. תחושת ההחמצה הייתה גדולה. השלוחים כבר תכננו עריכת אירוע גדול לאור העובדה שמתבצעת בעיר ברית מילה לראשונה מזה עשרות שנים. אך מצד שני, ברית מילה שאינה לפי כללי ההלכה, אינה מאורע שהשלוחים יכולים להזדהות עימו.

הרב ריבקין ביקש זמן לחשוב על כך והתייעץ עם רבנים ושלוחים שמנוסים בדבר. כולם הבהירו כי אם הברית לא תתבצע כהלכה הוא אינו יכול להשתתף בה. הוא נפגש עם האב וניסה לדבר על ליבו, ולהסביר שברית מילה מיוחדת זו שנערכת בנקודה נידחת על הגלובוס לראשונה אחר עשרות שנים כדאי שתיעשה בדרך בה נהגו יהודים בכל הדורות. הוא הוסיף כי אירוע כזה, יכול לאחד את כל הקהילה ולהשפיע רבות. לאחר כל ניסיונות השכנוע, ביקש האב לדעת רק דבר אחד: אם בסופו של דבר לא יישמע לעצת השליח – האם יבוא האחרון לכבד את האירוע. השליח השיב נחרצות לשלילה, ויצא את הבית.

לאחר שבוע התקשרו ההורים לרב ריבקין ואמרו כי החליטו לשנות את דעתם. לאור הייחודיות של האירוע והמשמעות המיוחדת כלפי הקהילה כולה הם ניאותו כי בנם יימול על ידי מוהל מוסמך שומר תורה ומצוות. אך הם הציבו דרישה אחת: על המוהל להיות גם רופא מנתח בכיר.

השלוחים שמחו מאוד לשמוע על החלטתם, אך הוצב בפניהם אתגר מורכב – מציאת מוהל מוסמך שומר תורה ומצוות שהוא גם רופא מנתח. הם פנו לארגון 'ברית יוסף יצחק', ולאחר מאמצים רבים נמצא ד"ר רסקין שליח

הארגון, מנתח בכיר בבית הרפואה 'ביקור חולים' בירושלים. הוא היחיד בכל הארץ שגם ענה לדרישות והתאפשר לו לעזוב הכול ולבוא להודו.

ההתרגשות הייתה גדולה. כל המשפחות היהודיות בכל האזור ידעו על האירוע המתוכנן. מלבד ההורים, היו עוד שחשו קשורים עם השמחה: משפחת הילד שנימול בבנגלור בפעם הקודמת. האם המבוגרת לא האמינה שתזכה לראות שוב ברית בעירה וביקשה להיות שותפה לאירוע. לפי התכנון היא הייתה אמורה להחזיק את הילד ולהכניסו לאולם. השלוחים קיוו שהברית לא תחול בשבת. המרחקים בין כל המשפחות היהודיות, כאמור, גדולים. למרות שכולם נחשבים כמתגוררים בעיר אחת, שעות של נסיעה יכולות להפריד ביניהם. ברית מילה שכזו תלווה חילול שבת, והשלוחים לא חפצו כי המצווה תבוא בעבירה. התינוק נולד בשעה טובה-ומוצלחת ביום שבת.

כעת צץ עיכוב נוסף: ההורים התעקשו לקיים את הברית 'בזמנה', אף שהרבנים הסכימו שמוטב לדחות את הברית ליום חול מאשר לקיימה בשבת קודש. לא נותר זמן רב, השליח והמוהל הפעילו את כל כוח השפעתם והצליחו לשכנע את ההורים לערוך את הברית ביום ראשון. משהוסר גם מכשול זה, נותר רק להביא את המוהל לבנגלור. טיסות אל בנגלור וממנה אינן סדירות ביותר. לאחר מאמצים רבים נמצא מקום פנוי באחת הטיסות והמוהל-הרופא עשה את דרכו לבנגלור. לפי התכנון הוא היה אמור לנחות ביום חמישי, לערוך את הברית ביום ראשון, ולמחרת ביום שני לשוב מיד לישראל. נראה היה כי הכול כבר מוכן ומוגמר. השבת חלפה ויום ראשון הגיע. בנגלור התעוררה לבוקר חדש. עשרות שנים אחרי, שוב מוהל בעיר ושוב ילד יהודי עומד להיכנס בבריתו של אברהם אבינו.

ביום הברית, בשעת בוקר מוקדמת, צלצל הטלפון של הרב ריבקיין ויהודי מהצד השני ביקש לדבר עמו בדחיפות. הוא כבר רגיל בבקשות דחופות, אך הבקשה הזו הממה אותה לחלוטין: "אשתי ואני נסענו להודו כשהיא בחודש השישי להריונה, לאשרם, 'לחפש רוחניות'", אמר הדובר מעבר לקו. "אנו נמצאים מרחק שלוש שעות נסיעה מבנגלור. חל סיבוך, ואשתי ילדה בן זכר, טרם הזמן. הוא חי שעתיים בלבד, והלך לבית עולמו. מה עלינו לעשות?"

שניות ספורות חלפו עד שהרב ריבקיין הבין: תהיה היום בבנגלור ברית נוספת. להבדיל בין החיים לחיי החיים, גם את התינוק הנפטר חייבים להכניס בברית

קודם הקבורה. הוא ביקש והתחנן בפני ההורים לבל ישאירו את התינוק בבית הרפואה אלא ידאגו להביאו לקבר ישראל.

מרגע זה החל מרוץ נגד הזמן.

הרב ריבקין, שליח צעיר, אינו מורגל בכל ההסדרים ההלכתיים הנדרשים. באמצעות הטלפון הדריכו אותו רבנים מומחים מה עליו לעשות. עליו לבצע ברית בתינוק ואף לקרוא לו שם טרם הקבורה. לא הייתה אפשרות להביא את התינוק לקבורה בישראל והוסכם כי הוא ייקבר בבנגלור. בעיר קיים בית עלמין יהודי עתיק שהרב ריבקין חידשו לא מכבר. השליח הסביר להורים כי הנפטר חייב להגיע לעיר קודם השקיעה בכדי שיותר לערוך ברית מילה. הדרכים בהודו מפתיעות וההורים יצאו לכיוון בבנגלור בתקווה שיספיקו. המרוץ נגד השעון התנהל בשעה שהמשפחות היהודיות עושות את דרכן לעבר הברית החגיגית אליה חיכו. בני הזוג ריבקין לא רצו שאף אחד מהקהילה יידע על האירוע המצער. השמחה צריכה להישאר בטהרה, הם את שלהם יעשו. רק המוהל עודכן על העבודה הנוספת שמתוכננת לו.

בינתיים, באולם, הקהילה כולה ממתינה לרב והרבנית שייכנסו ויחלו את טקס ברית המילה. איש לא ידע מדוע הם מאחרים. תלונות כבר החלו להישמע. משהגיעו, מלמלו מילות התנצלות ותלו את איחורם בעיכוב כלשהו. הטקס החל. בהתרגשות רבה אחזה היהודייה המבוגרת ברוך הנולד. בנה בן החמישים ותשע אותו מלה לפני עשרות שנים, ניצב לצידה, נרגש אף הוא. הנה תינוק נוסף ממשיך את שרשרת הדורות. הקהילה כולה חשה את הסמליות שהאירוע מהווה בשבילה. עבר, הווה ועתיד התאחדו באותם רגעים. בסיום הברית, סיפר הרב לשני יהודים מהקהילה כי ברית נוספת ממתינה להם עוד היום והוא זקוק לעזרתם. במהירות הם חמקו מהאולם ונסעו לבית חב"ד להמתין לזוג שעתידי לבוא. לאחר תלאות רבות, הגיע הרכב ובתוכו ההורים ותינוקם. הרבנית ריבקין קיבלה אותם והייתה לצידם, הרב עם המוהל לקחו את התינוק אל גג המבנה. מקום אחר לא היה להם לבצע את המוטל עליהם. השמש כבר נסתה לשקוע, בפינה מוסתרת יהודי קטן נוסף כרת ברית עם בוראו. מיד לאחר הברית התקיים תהליך הטהרה. ההלוויה הייתה מצומצמת: הרב והרבנית, ההורים, המוהל, שני יהודים נוספים. קבר טרי נוסף הצטרף לעשרת הקברים היהודיים הפזורים על קרקע בית העלמין העתיק. היום העמוס עמד

להגיע אל סיומו והרב ריבקין כבר לא הצליח לעצור בפרץ רגשותיו. ההורים, בעיניים דומעות, מיאנו להיפרד מתינוקם.

אחד המשתתפים ביקש להסביר להם מהותה של נשמה באמצעות סיפור מהבעל שם טוב: יהודיה מהעיירה לא זכתה בפרי בטן שנים ארוכות. למרות הפצרותיה הרבות, הבעל שם טוב לא הסכים לברכה בפרי בטן. בהחלטה אמיצה נכנסה לחדרו ולא נאותה לצאת עד שתזכה לברכה. לבסוף, בירך אותה הבעל שם טוב כי רצונה ימולא וייוולד לה בן. כך היה, ולאחר שנה הברכה מומשה ולאשה נולד בן.

לאחר שנתיים, חלה התינוק ונפטר ל"ע. האשה הבינה מדוע הבעל שם טוב לא רצה לברכה כל אותן שנים. בעצבותה ניגשה אליו ודרשה להבין מדוע הסכים לברכה למרות שידע את העתיד להתרחש.

הבעל שם טוב גילה לה כי חייה של בנה לא היו לחינם. בגלגולו הקודם הוא היה נסיך גוי שגילה כי הכומר המחנך שלו הינו יהודי החי בסתר. בשנותיו הצעירות החליט לצעוד בעקבות האמת. הוא ברח יחד עם מורו ובעיר רחוקה התגיר וחי כל חייו כיהודי ירא שמים. בבואו לבין דין של מעלה הדרך לגן עדן הייתה סלולה בפניו, רק דבר אחד עצר בעדו. השנים הראשונות בהם חי כגוי דרשו תיקון.

תינוקך, גילה לה הבעל שם טוב, היה התיקון לאותו בן מלך. השנתיים בהם חי השלימו את המשימה וכעת הוא מובל אחר כבוד למקומו בגן עדן. "מי אנו שנבין", הסבירו להורים. "אך ודאי שהתינוק שלכם שחי רק שעתיים בעולם הזה זכה להשלים בכך משימה שהוטלה עליו מלמעלה. הוא זכה ולמרות כל הקשיים אנו מביאים אותו היום לקבר ישראל. תהא נשמתו צרורה בצרור החיים".

ההורים נוחמו במעט. הגולל נסתם. הקבר כוסה בעפר. להורים הייתה רק בקשה אחת: שמרו לנו על הילד.

התהלוכה הקטנה שבה אל מבנה בית חב"ד בשעה מאוחרת בלילה. הרב והרבנית ריבקין התפנו לשוחח מעט יותר עם הזוג שזה עתה הכירו. ההלם של ההורים היה רב, החוויה הקשה אותה נאלצו לעבור דווקא בארץ ניכר לא תרפה מהם במהרה. שלוחי הרבי עודדו אותם כי ערך החיים הוא החשוב מכל

ועליהם להתאזר בביטחון ולהמשיך הלאה. המטרה הברורה שלכם, אמרו, היא להביא ילד נוסף שבעזרת-השם יחיה לאורך שנים טובות.

הזוג ששיכל את תינוקם זה עתה מיהרו לעזוב את העיר. הרב והרבנית ריבקין נותרו להרהר ביום שעבר עליהם. איש לא המתין להם עם הסברים. חוויה טעונה, סמליות משמעותית, רק דבר אחד ברור: העבודה שנדרשה – בוצעה.

מחר יום חדש...

מוהל ונימול שנפגשו

כביש האספלט הרוחת היה חסום לגמרי. אין ספק שפקקים כאילו רק בנגקוק יכולה לייצר. לאחר שעה תמימה בה המונית לא זזה ממקומה, החליט הרב חזקי ליפשיץ, אז שליח הרבי בבנגקוק, תאילנד, ומוהל מברית יוסף יצחק, לרדת מהמונית ולהמשיך ללכת ברגל. כך יגיע הביתה מהר יותר. לפתע הוא שומע קול צעקה "ראביי... ראביי... פליז סטופ, פליז!" (עצור בבקשה).

הרב ליפשיץ הסתובב לאחור והנה ניצב מולו מזיע ומתנשף אדם קירח וגדל גוף שהביט בו בתדהמה. "אני לא מאמין" הוא אומר לו בקול נרגש "אני בטח הוזה. זה ברור!" הוא ממשיך ועיניו נוצצות. אני יושב כאן עם אשתי ההרה במסעדת הדגים שממול. אנו מדברים על הבן העומד להיוולד לנו בימים הקרובים ודאגה אחת ממלאת את ליבנו: מה יהיה עם הברית??? אנחנו אנשי עסקים ולא מכירים יהודים נוספים הגרים במקום. השכנים שלנו כולם או בני המקום או אנשי עסקים זרים, וברית מילה היא למען האמת הדבר היחידי המקשר ביננו לבין היהדות. על כל השאר פחות חשוב לנו לשמור... בצר לנו כבר חשבנו לוותר על זה. "איפה תמצאי כאן בבנגקוק רבי או קל וחומר מוהל שהולך פה ברחוב?! אמרתי לאשתי בציניות. אנחנו יושבים ובוהים בחלונות הזכוכית הארוכים המשקיפים החוצה ופתאום אני רואה אותך. רבי יהודי הולך ברחוב..." הוא נרגש לגמרי.

"לא רק רבי... אני גם מוהל" מחייך אליו חזקי ומושיט לו את ידו "הנה לך! מצאת מוהל שהולך פה ברחוב!"

מהפגישה האקראית ברחוב, נשלח היהודי היישר לשליח הנמרץ הרב יוסף חיים קנטור וכך נוצר הקשר בינו לבין הקהילה היהודית במקום.

שבוע ויומיים לאחר מכן נערכה ברית מילה מפוארת ומרגשת בבנין הקהילה היהודית בבנגקוק. אורחים רבים הגיעו. כולם משפחה אחת גדולה. פאול התינוק הצטרף ברוב עם אל העם היהודי. יחד עימו הצטרפה כל משפחת קין לקהילה היהודית. פאול הקטן היה מבקר בקביעות בבית הכנסת בחגים ובקייטנות הקיץ ואף חגג בר מצווה גדולה עם תפילין ודבר תורה שהוא חיבר בעצמו.

כל אותם שנים סיפרו לו הוריו כי הקשר שלו עם היהדות הוא בזכות אותו מפגש אקראי ברחוב עם הספק מוהל ספק מלאך שנשלח אליהם משמיים. הם שמעו שהוא עבר מאז להתגורר עם משפחתו בנפאל. פתח שם בית חב"ד...

השנים חלפו, ובתאילנד נערכה החתונה היהודית הראשונה במקום – שמחת הנישואין של משפחת קנטור בבנגקוק. הרב ליפשיץ ורעייתו פסעו בנחת מהחופה אל אולם השמחות, כשלפתע עצר אותם קול צעקה: "ראביי... ראביי... פליז סטופ, פליז!" ואל חזקי ניגש בחור תמיר.

"זה אתה! אתה הוא המוהל שלי, אתה הוא אליהו מלאך הברית שלי!" הוא אומר לו ונופל על צווארו.

מאחוריו עמד אביו כשהוא נרגש לא פחות, וסיפר למוהל הנרגש כי משאת נפשו כל העת הייתה להפגיש את פאול שלו עם היהודי שהוא שחיבר שוב בינם לבין היהדות.

סגירת מעגל

"זה לא ייתכן!", אמר הדוקטור המכובד בסערת רגשות. הוא לפת את ראשו בשתי ידיו, נרעש מעוצמת הגילוי. גם הרב שישב מולו התקשה לכלוא את תדהמתו. האם הם עדים לרגע נדיר של סגירת מעגל?

זה קרה בשנת תשמ"ט, כאשר הרב ברוך אוברלנדר בא לבודפשט, בירת הונגריה, בשליחות הרבי מליובאוויטש. עם בואו ייסד שיעור תורה שבועי. בכל יום שני, בשעת ערב, התאספו יהודים ללימוד פרשת השבוע עם מדרשים

וביאורים מספרי החסידות. אט-אט גדל מעגל המשתתפים, עד שהקיף כחמישים יהודים שבאו ללמוד בקביעות.

בין המשתתפים בשיעור היה גם פטר גרגיי, דוקטור למחשבים ואדם משכיל מאוד. באותו זמן עבד בשירות האו"ם. הרב אוברלנדר שם לב לדייקנות המאפיינת את האיש. תמיד בא בשעת תחילת השיעור ועזב עם סיומו. כמעט לא החסיר שיעור. ואולם בשונה מיתר המשתתפים, שעמם יצר הרב אוברלנדר קשרי ידידות אחרי השיעור, הרי שעם פטר לא נוצרה הזדמנות לפיתוח ההיכרות.

יום אחד אירעה לאיש 'תקלה', ובטעות הקדים את בואו ברבע שעה. הוא התנצל והסביר שהעדיף להמתין בביתו של הרב מאשר ברחוב. הרב אוברלנדר קיבל את פניו במאור פנים. סוף-סוף יוכל לשוחח עמו מעט.

"מה שם משפחתך המקורי?", שאל הרב אוברלנדר. רבים מיהודי הונגריה, ששרדו בשואה, המירו את שם משפחתם היהודי בשם מקומי, מתוך רצון להיטמע באוכלוסייה הנכרית. כך נהפך 'שטיין' ל'כובש', 'קליין' ל'קלן' וכיוצא בזה.

"גרינוולד", השיב פטר בפשטות. "ימה שם אביך, וסבך?", הוסיף ושאל הרב אוברלנדר. "לאבא קראו משה", הציג פטר את שורשיו המשפחתיים. "לאביו אליעזר-דוד, ולאביו שלמה, והוא התגורר בפקש. מקור המשפחה בעיר צ'רנה".

"ובמה עסק סבך?", הוסיף הרב אוברלנדר לחקור. "בסחר בעצים", ענה פטר. ארשת הפתעה עלתה על פני הרב אוברלנדר. "אמה של סבתי הייתה אחותו של ר' שלמה, אביו של סבך!", הדהים את האיש.

"לא ייתכן!", נמלטה זעקה מפיו של הדוקטור. דקות ארוכות ישבו השניים דוממים, מנסים לעכל את התגלית המפתיעה. אחר-כך סיפר הרב אוברלנדר לפטר את קורות משפחתם, שהייתה מיוחסת וחשובה בהונגריה. שניים מאחי הסבא רבא והסבתא רבתא שלהם היו הגאון רבי משה, רבה של חוסט (ומחבר הספר 'ערוגת הבושם'), ורבי אליעזר-דוד, רבה של סאטמר (ומחבר הספר 'קרן לדוד'). הרב אוברלנדר הוציא את הספרים מן הארון והציגם לפני פטר, והוא התרגש מאוד לראותם.

כבר באותו ערב עדכן הרב אוברלנדר את אביו בידיעה המסעירה. זה שוחח עם אביו ואימת את העובדה שענף מן המשפחה נסחף לקומוניזם. "לפני שעזבנו את הונגריה", סיפר הסבא, "הפצרנו בהם שישמרו מצוות בסיסיות, אבל לא הצלחנו". ואביו הוסיף: "ברוך, אנא השלם את מה שהוריי לא הצליחו לעשות!".

המפגש המרגש הוליד קרבה מיוחדת בין פטר לרב אוברלנדר. פטר התמיד לבוא לשיעורים השבועיים, אך לא התקדם בשמירת המצוות. הרב אוברלנדר לא לחץ עליו.

שנתיים חלפו ומשתתפי השיעור זכו לסיים את לימוד התורה כולה. הרב אוברלנדר ערך 'סיום' חגיגי, ובמהלכו למדו את פרשת ברכה, הרימו 'לחיים' ואיחלו זה לזה שיוסיפו ויעלו במעלות התורה.

בתום החגיגה ניגש פטר לרב אוברלנדר וביקש לשוחח עמו. השניים סרו הצדה. "אני חושב שהגיע הזמן שאכנס בבריתו של אברהם אבינו", אמר פטר, "ושאלתי היא איך אפשר לעשות זאת בהקדם האפשרי".

"מתי נוח לך?", שאל הרב אוברלנדר, מופתע מהבקשה הלא-צפויה.

"מבחינתי, מחר בבוקר!", השיב פטר, והותיר את הרב אוברלנדר נדהם. מעולם לא התעניין פטר בשמירת מצווה כלשהי, והנה הוא מבקש למול את עצמו כאן ועכשיו! הרב אוברלנדר לא היה יכול שלא לתהות לפשר הבקשה הדחופה.

"אסביר לך", השיב פטר בנחת. "מזמן גמלה בלבי ההחלטה לבוא בברית, אלא שהרגשתי שאיני מסוגל לעשות זאת בטרם אעשה קודם לכן הכנה ראויה. החלטתי לסיים ללמוד את חמישה חומשי תורה ואחר-כך לקיים את המצווה. ובכן, מאחר שסיימנו היום את פרשת ברכה, אפשר מבחינתי לעשות את הברית וחבל על כל יום".

בברית המילה שימש הרב אוברלנדר סנדק. "איזה שם יהודי תבחר לעצמך?", שאל את הנימול. "דוד", השיב פטר, "על שם סבי".

"אני מעריך ששמו המלא היה אליעזר-דוד, כשמו של דודנו הגאון אליעזר-דוד, רבה של סאטמר", הסביר הרב אוברלנדר. כך היה פטר גרגיי לאליעזר-דוד גרינוולד, ובא בבריתו של אברהם אבינו. סגירת מעגל רב-דורית מרגשת.

מאז התהדק הקשר בין קרובי המשפחה, הרב והדוקטור. הרב אוברלנדר קנה בעבורו תפילין ומזוזות, וכיום אליעזר-דוד הוא ממקורביו הנאמנים, והוא מוסיף ומתקדם בשמירת התורה והמצוות בדרך לשוב אל מורשת משפחתו.

תגרי לוד

אברך אחד מתלמידיו של הרב אהרון לייב שטיינמן, נוהג ללמוד עם יהודים שעדיין אינם שומרי תורה ומצוות. באחד הימים הגיע אליו עולה מרוסיה, פרופסור למתמטיקה, וביקש להצטרף לשיעורי התורה, בשני תנאים: הוא לא נימול מעולם, ומבקש שלא ידברו אתו על ענין זה, וכן הוא נשוי לגויה, ומבקש שלא ידברו עמו על כך. "באם אתם מסכימים לתנאים אלו", אמר היהודי, "אשמח להצטרף לשיעור".

מוסר השיעור ניגש לרבו ושאלו מה לעשות. תשובתו של הרב הייתה: "תלמד אתו פרק 'הזהב' בבא מציעא, ואל תדבר אתו מטוב ועד רע בנושאים שאינו חפץ".

ואכן, האברך והפרופסור החלו ללמוד את הפרק עליו הורה הרב שטיינמן. הפרופסור התגלה כבעל כישרון גדול, וקלט יפה את הסוגיות הנלמדות. כך נמשך הלימוד במשך מספר שבועות.

באחד הימים הגיעו השניים לסוגיה של 'תגרי לוד'. כהקדמה לסוגיה אמר האברך לפרופסור: "אתה הרי מתמטיקאי, וכנראה מאוד תהנה ממנה". השניים החלו ללמוד, אך הפרופסור לא קלט. כך חזרו פעם שנייה ושלישית, אך הסוגיה לא נקלטה במוחו של הפרופסור, וההוא הצטער מכך צער רב. השיעור הסתיים, הפרופסור חזר לביתו, ניסה ללמוד בעצמו את הסוגיה שוב ושוב, ולא הצליח להבין.

בצר לו, נזכר הפרופסור כי מוסר השיעור הזכיר את ישיבת 'חברון', בה לומדים התלמידים גם בשעות הלילה המאוחרות. הוא החליט לנסוע לישיבה, אולי

שם יסבירו לו את הסוגיה ותיפקחנה עיניו להבינה. הפרופסור הגיע לישיבה, וביקש מאחד הבחורים שילמד איתו. הם החלו ללמוד, הבחור הסביר לו את הסוגיה פעם אחר פעם אך הוא לא הבין.

למחרת הגיע יום השבת. במהלכו ניסה שוב הפרופסור ללמוד ללא הועיל. "הערלה מפריעה לי להבין את הסוגיה", חשב הפרופסור, והחליט לבצע ברית מילה.

ביום ראשון פנה לארגון 'ברית יוסף יצחק', ונימול באותו היום. כעבור מספר ימים הגיע יום השיעור. הפרופסור התקשר והודיע לאברך כי הוא אינו חש בטוב ועל כן לא יגיע לשיעור. הוא לא ציין את הסיבה בשלה חש שלא בטוב – ברית המילה.

בשבוע שלאחר מכן, למדו השניים שוב את סוגית תגרי לוד. אך ראה זה פלא, הפעם הבין הפרופסור את הסוגיה, וקלט היטב את החשבונות והיו לו קושיות ותירוצים עד כדי חבורה שלימה. האברך השתומם מאוד למראה עיניו: לפני שבועיים לא הבין כלום וכעת הוא מבין כל כך טוב. הפרופסור חש בפליאתו ואמר: "אתה ודאי מתפלא מה קרה... הרגשתי שהערלה מפריעה לי, ועברתי ברית מילה. שבוע לאחר הברית הרגשתי קדושה, ועזבתי את אשתי הגויה. זוהי הסיבה שאני מבין את הסוגיה".

למחרת, נסעו השניים בהתרגשות לביתו של הרב שטיינמן לתפילת ותיקין. לאחר התפילה נכנסו אל הרב, והאברך אמר לו כי האיש שלידו רוצה לומר לו 'חבורה' בענין 'תגרי לוד'. הרב האזין בקשב לסוגיה, ולאחר מכן העיר האברך: "זהו האיש שדיברתי אודותיו לפני כחודשיים, שאינו נימול".

שמע זאת הרב, חיך ואמר לפרופסור: "אתה כבר מהול". בתגובה פרץ הפרופסור בבכי, ושאל את הרב כיצד הוא יודע. השיב הרב: "אי אפשר להבין סוגית תגרי לוד כשיש ערלה, ואם הצלחת להבין את הסוגיה ברור שאתה נימול"²⁵.

(25) הסיפור מובא בספר 'כאיל תערוגי', וסופר על ידי אחד מתלמידיו של הגראי"ל שטיינמן שליט"א.

פרק תשיעי

צדיקים ומצוות ברית מילה

רואה את הנולד

פעם הוזמן רבי יהודה החסיד להחזיק תינוק בשעת מילתו. קהל רב הוזמן להשתתף בסעודת המצוה. כל המוזמנים ישבו במקומותיהם, ומשהוכנס התינוק, קמו לכבודו כולם כנהוג וקראו "ברוך הבא". רק רבי יהודה נשאר במקומו ולא קם. משנשאל על סיבת הנהגתו התמוהה, אמר בצער שלא ראה את אליהו הנביא נכנס בעקבות הילד כדרכו תמיד בכל ברית מילה. "אין זאת" המשיך הצדיק ואמר לשואלים המופתעים, "אלא שילד זה יעבור עבירה חמורה כשיגדל, רוח שטות תיכנס בו וירצה להמיר את דתו. לכן אינו ראוי כבר עכשיו שאלהו הנביא יהיה נוכח בברית שלו"²⁶.

התינוק ניצל – החתול הומת

בכפר אחד חי כומר רשע ושונא יהודים, שנודע כמכשף גדול. לומר זה היה 'מנהג' אכזרי במיוחד: הוא השתמש בכשפיו על מנת להמית, ר"ל, את הילודים היהודיים הרכים בני כפרו, קודם היכנסם בבריתו של אברהם אבינו.

באחד הימים נולד בן לאחד היהודים מתושבי הכפר. מספר ימים לאחר הלידה, ראה הבעל שם טוב הקדוש ברוח קודשו כי הכומר הרשע מתכוון כהרגלו לבצע גם הפעם את זממו בילד. חיש מהר עלה הבעל שם טוב על העגלה, יחד עם אחדים מתלמידיו, ופתח בנסיעה מהירה לכיוון הכפר. כרגיל אצל הבעל שם טוב, אירעה קפיצת הדרך והחבורה מצאה עצמה בכפר סמוך לליל ברית המילה. הבעל שם טוב ותלמידיו התארחו בביתו של היהודי בעל השמחה, אשר קיבל את הצדיק במאור פנים ובכבוד רב. "סגור את דלת הבית והגף את התריסים, וודא שאין כל פתח, ולו חרך צר, שנשאר פרוץ" – הורה הבעל שם טוב למארחו. הוא הוסיף וציוה עליו להכין מקלות גדולים ועבים, ולעמוד הכן לקריאת הבעל שם טוב "הכה" – אז יהיה עליו להכות בכל כוחו.

היהודי לא הבין את פשר הציוויים המשונים, אולם לא שאל שום שאלה ומיהר לקיים את שנצטווה. הגיע הלילה. דפיקות קלות נשמעו על דלת הבית. היהודי, אמון על ציווי הבעל שם טוב, לא פתח את הדלת. משראה הכומר כי אין כל מענה, החליט לפעול בדרך אחרת. הוא השתמש בכוח הכישוף שבידו ושינה את צורתו לדמות חתול, והחל לחפור תחת קרקע הבית. ברגע בו תחב את ראשו אל הבית פנימה, ציוה הבעל שם טוב את היהודי: "הכה!" היהודי החל לחבוט בחתול בכל כוחו, והכה אותו ופצוע עד ששיבר את עצמותיו. פצוע וחבול השתרך ה'חתול' בדרכו החוצה, ושב אל ביתו, מובס. הבוקר אור, ובבית היהודי שמחה רבה. הכל חוגגים את ברית המילה ומודים לה' על הצלת הרך הנולד.

בינתיים בירר הכומר המושפל והזועם מיהו האחראי להכאתו, ונודע לו כי זהו לא אחר מאשר רבם הקדוש של היהודים, רבי ישראל הבעל שם טוב. התלונן הכומר בפני שרי השלטונות, ודרש כי יאלצו את הצדיק לבוא ולהתעמת עימו באופן פומבי, כאשר כל אחד מהם יצטרך להראות את כוחו באותות ובמופתים ולנצח את עמיתו. דרישתו התקבלה ונקבע מועד לעימות הפומבי.

ביום המיועד התאסף קהל רב, ביניהם שרים וכמרים, לצפות בסקרנות בעימות. לאוזני ההמון פתח הבעל שם טוב ופנה אל הכומר: "התחל אתה, והראה את כוחך". הכומר לא המתין להזמנה נוספת והחל, באמצעות כישופים שונים, להביא רוחות, שדים, חיות רעות, נחשים ועקרבים וכל מיני מזיקים במטרה לפגוע בצדיק. אחז הצדיק במטהו, חג סביבו חוגה ונעמד במרכזה. וראה זה פלא – כל המזיקים נעצרו לפני המעגל ולא יכלו לעבור אותו ולפגוע בצדיק!

משראה הכומר שכך, הביא בכשפיו 'דבר אחר'. ראה הצדיק את החיה ואמר: "זהו עז פנים גדול". מיהר ויצר עיגול נוסף, קטן יותר, בתוך העיגול הראשון. עבר החזיר בעזותו בשני טלפיו את העיגול הראשון, אולם לעיגול השני לא הצליח לחדור – וברח. ראה הכומר שכל כישופיו לא הועילו, והוא לא הצליח לפגוע בצדיק. פנה אל הצדיק ואמר לו: "הראה אתה את כוחך!". השיב הבעל שם טוב: "אני לא אעשה מאום, רק אקרא לילדים שהרגת ויעשו בך נקמה". בו ברגע נאספו ובאו ילדים קטנים רבים, התנפלו על הכומר ולא הותירו ממנו עצם אחת שלימה.

כן יאבדו כל אויבך ה'²⁷.

ברית מילה ללא פניות

חסיד אחד שחותנו היה מתנגד גדול, כיבד את הבעל שם טוב הקדוש בסנדקאות. ניאות הצדיק לקבל את ההזמנה.

בבוקר יום הברית, התמהמה הבעש"ט מלהגיע. כאשר ראה חותנו של בעל הברית שהסנדק נשתהה מלבוא והזמן מתאחר, לקח את נכדו הילד ומל אותו. חלף זמן מה והנה הופיע הבעש"ט. רץ אליו אבי הילד בבכיות, וסיפר לו דברים כהווייתם, ואשר חותנו הלך ומל את הילד. הבעש"ט לא שת לבו לצערו של האב, ואמר כי חלף הסנדקאות – יישאר לסעודת הברית. כל משך הסעודה צהבו פניו של הבעש"ט ושמחה מיוחדת ניכרה עליו.

(27) מעשה השם להרחיק מהר"א מקאמרנא זי"ע. בשם הרב אברהם מרדכי מפינטשוב ז"ל.

לאחר הסעודה שאלוהו תלמידיו מדוע היה כל כך שמח בעת הסעודה, והרי לא היה סנדק. השיב להם הבעש"ט הקדוש: "כל מצוה שאדם עושה עליו לקיימה בשמחה רבה ולשם ה' ללא שום מחשבת פסול, פניות של גאווה וכדומה. אולם בשעת קיום המצוה עלול האדם להגיע מעצם קיום המצוה לפניות של כבוד, כגון כאשר מכבדים אותו בסנדקאות, עלול הדבר לעורר בו מחשבת גאווה. רק בעת ההכנה למצוה, לא ייתכנו כמעט פניות של כבוד משום שההכנה נעשית במחשבה. כעת: כתוב "חשב לעשות מצוה ונאנס מעלה עליו כאילו עשאה". בנידון דידן, כאשר כיבדו אותי בסנדקאות, הרי עשיתי את ההכנה למצוה, אך בפועל לא קיימתי את המצוה ונשארה המצוה רק במחשבה, אשר בה כאמור אין שום פניות. לכן שמחתי מאוד שנחשב כאילו קיימתי מצוה אחת בלי שום פניות ומחשבת פסול חלילה".

הסנדק שנעלם

עת מלחמה בעולם. גדודי חיילים נעו בין הערים והפילו את חיתתם על יושביהן. הם ניצלו את אוירת המלחמה כדי לשדוד רכוש או להתעלל באזרחים. הדרכים היו בחזקת סכנה. שודדים גזלו וחמסו ופעלו באין-מפריע. בעיקר פחדו תושבי הכפרים והעיירות הקטנות, שהיו חסרי מגן.

בכפר קטן שליד העיר זליכוב בפולין נולד ילד יהודי. אביו נאלץ לברוח ולהסתתר, מחשש שיגוייס לצבא, והיולדת נשארה לבדה. היא החליטה לעשות הכול כדי שהילד ייכנס בבריתו של אברהם אבינו ביום השמיני ללידתו. בדרך-לא-דרך מצאה עובר אורח שהיה בדרכו לזליכוב, והתחננה לפניו לגשת אל ר' גדליה המוהל, ולבקש ממנו בכל לשון של בקשה לבוא למול את בנה.

רבי גדליה, שהיה מתלמידי המגיד ממזריטש, קיבל את הפנייה והעניין נגע לליבו. בני משפחתו הפצירו בו שלא לצאת לדרך בזמן מסוכן כל-כך, אך הוא לא שעה לדבריהם ואמר להם כי שלוחי מצווה אינם ניזוקים. נטל ר' גדליה את תיק כלי המילה ויצא אל הכפר. לא קלה הייתה דרכו. מפעם לפעם נפל ליבו כאשר שמע קולות מתקרבים. כל רחש הקפיץ את חושיו. אך בסופו של דבר הגיע בשלום לבית היולדת. הוא בדק את התינוק ומצאו כשיר לברית. עתה פנה אל האישה ושאלה היכן בעלה, או איפה יוכל למצוא עוד יהודי, שיהיה

סנדק ויאחזו את התינוק בשעת המילה. האישה ענתה כי בעלה ושאר הגברים בכפר ברחו והסתתרו, ואין לה מושג היכן הם. רבי גדליה נקלע למצוקה. מעולם לא ניסה לערוך ברית בלי סנדק, אך אם לא יערוך את הברית עכשיו, תידחה המילה מי יודע עד מתי. הוא בדק אם יוכל להחזיק את התינוק ולמול אותו בעצמו, ולבסוף נואש. הדבר לא היה אפשרי, ולא היה מנוס מלחפש יהודי שיסייע בידו. יצא ר' גדליה אל פרשת הדרכים, עמד והמתין זמן רב בעיניים כלות, אולי יזדמן לפניו יהודי שיוכל לסייע במצווה.

לאחר המתנה ארוכה שנראתה חסר תוחלת, נראה לפתע מרחוק יהודי מתקרב. בהתרגשות רבה רץ אליו ר' גדליה וקרא בשמחה: "ר' יהודי, הגעת בדיוק בזמן. אתה תשמש סנדק בבריתו של אברהם אבינו, ואני אוכל למול את הילד". מרוב שמחה כבר פנה ר' גדליה לשוב לבית היולדת. לא היה לו ספק כי היהודי ימהר אחריו בשמחה לקיים את המצווה הגדולה. אולם כשהביט לאחור הבין כי היהודי אינו מתכוון לבוא עמו והוא ממשיך בדרכו. ר' גדליה לא הרפה. סוף-סוף זימן הקב"ה לפניו יהודי, האם יוכל לוותר עליו? הוא הפעיל את כל כוח השכנוע שלו כדי לרצות את האיש לבוא עמו, עד שלבסוף התרצה היהודי. בדרך ניסה ר' גדליה לקשור שיחה עם האיש, אך זה כמעט לא ענה דבר. על-פי השרפרף שנשא על גבו הבין ר' גדליה כי סנדלר הוא. בהגיעם לבית היולדת לקח הסנדלר את השרפרף, הניחו על הקרקע והתיישב עליו. ראה ר' גדליה שהאיש אינו משתף פעולה, וגם אינו עונה לשאלותיו, והחליט שלא לשית ליבו לכך. הוא הודה לה' על שזימן לו את האפשרות לקיים בכל-זאת את הברית.

חיש-מהר לקח את התינוק בידי האמונות והניחו על ברכיו של הסנדלר. הסנדלר הביט בו במבט תם, אך אחז את התינוק כראוי, ור' גדליה התכוון לביצוע המילה. בירך ר' גדליה בקול ובהתרגשות את הברכות "ברוך אתה... על המילה... להכניסו בבריתו של אברהם אבינו". האם, העומדת בצד, מחתה דמעות של אושר, על שזכתה לערוך ברית-מילה לבנה בעתה ובזמנה. כעבור זמן קצר כבר היה הילד מהול ורגוע, והמוהל הלבישו והחזירו לעריסתו. ברגע זה הוציא הסנדלר המוזר בקבוק יין מתרמילו ומסרו לר' גדליה. ר' גדליה המופתע התמלא שמחה, שכן בבית לא היה יין והוא כבר חשב לברך בלי כוס. הוא מיהר למלא את הכוס על גדותיה, ובנעימה חגיגית החל בברכת "אשר קידש ידיד מבטן". בעת הברכה היו עיניו עצומות בדבקות, ומשפקח אותן

בסיום הברכה, ראה לתדהמתו כי הסנדלר נעלם ואיננו. לא היה לו שום הסבר מניח את הדעת להיעלמותו הפתאומית של הסנדלר, ועמו תרמילו והשרפרף שישב עליו. אולי זה היה אליהו הנביא בכבודו ובעצמו, שבא בשעה הנכונה לערוך עמו את ברית המילה, הרהר בליבו. בהתרגשות רבה נפרד מהיולדת ויצא לשוב לזליכוב, וליבו מלא אושר על זכות המצווה ועל האפשרות שאולי זכה להיעזר באליהו הנביא.

גם הדרך חזור עברה ללא שום אירוע מיוחד, ובבואו לביתו שמחו בני משפחתו עמו והודו לה' על שחזר בשלום.

מספר חודשים חלפו, המלחמות פסקו והארץ שקטה. ר' גדליה יצא למזריטש, אל רבו המגיד, להסתופף בצילו ולקבל כוחות מחודשים. הוא המתין ליד חדרו וכשהגיע תורו פתח את הדלת בחרדת-קודש. הוא לא הספיק אלא לצעוד צעד אחד פנימה, והמגיד קרא אליו בחיבה: "ר' גדליה, שמחת כשחשבת כי הסנדלר אשר מלת את התינוק על ברכיו היה אליהו הנביא. שמחתך תגדל שבעתיים כשתדע כי זכית לראות את בעל הברית, הלוא הוא אברהם אבינו בעצמו!".

קרבנו של ה'מוסר'

פעם נסעה קבוצת חסידים ללובלין, להסתופף בצל רבם הקדוש, החוזה מלובלין. היות ובעיר מגורם גר 'מוסר' שהיה מצר להם מאוד, החליטו החסידים יחדיו שבעת שיתנו שלום לרבם יספרו לו את כל הצרות והמסירות אשר עולל להם ה'מוסר' בכל הזמנים, ויבקשו ממנו שיברכם שיפטרו מצרה זו.

מדיבור למעשה. מיד בהגיעם ללובלין הלכו לקבל שלום מרבם וסיפרו לו את גודל צרותיהם ועלילות אשר מעליל עליהם ה'מוסר'. השיב להם רבם: "איני יודע מה אתם רוצים ממנו, רואה אני אותו כאילו עומד ומקריב קרבן, ופניו מאירים". החסידים הנבוכים יצאו מעם רבם בפחי נפש, מבלי להבין. "אולי אנחנו טועים בו" הרהרו "ובאמת אינו אלא צדיק נסתר".

אולם בינם לבין עצמם החליטו החסידים שבעת שייגשו לקבל ברכת פרידה מרבם טרם צאתם, יזכירו בשנית את מבוקשם. ואכן, כך עשו.

לפני צאתם ניגשו אל רבם וביקשו את ברכתו להינצל מידי המרושעות של ה'מוסר'. כשמוע החוזה הקדוש את הדברים בירך אותם "שיצליחו ושלא יהיה ל'מוסר' שום שליטה עליהם, ושינחל מפלה במהרה".

החסידים התפלאו מאוד מתשובה זו, ולא הבינו את פשר השינוי שחל ברבם: תחילה דיבר על ה'מוסר' כעל צדיק, וכעת שינה טעמו ובירכם שיזכו להינצל מידי. כראות החוזה הקדוש את פליאת הנוכחים, הסביר להם: "בעת שהזכרתם לפני את ה'מוסר' בפעם הראשונה, היה הוא בעיצומו של קיום מצות מילה לבנו, "וכל המל את בנו הוי כאילו הקריב אותו לקרבן לפני ה'" ולכן ראיתי את פניו מאירים".

מכאן ניתן ללמוד, כי אף אדם פשוט המכניס את בנו בבריתו של אברהם אבינו – הרי הוא מאיר אז באור יקרות.

שכר פסיעות

יהודי מתושבי גרווד"ץ כיבד את האדמו"ר ר' ישראל מוויזניץ בסנדקאות לבנו. בצאתם מבית הרבי בדרכם לברית המילה, הזמין אבי הבן את האדמו"ר להיכנס למרכבה שהמתינה בחוץ. לשאלת האדמו"ר: "היכן הנך מתגורר?", השיב היהודי: "כאן ברחוב הסמוך". "אם כן" השיב לו הרבי "איני נוסע. לברית הנני משתדל ללכת רגלית. אם המקום מרוחק אין לי ברירה והנני נאלץ לנסוע, ברם אם הנך מתגורר בקרבת מקום, אצעד ברגליי".

אמונת צדיקים שהביאה את האב לברית

סמוך לעיר לעכאוויץ התגורר אברך צעיר, מחסידיו של רבי אשר מסטאלין. אברך זה היה סמוך על שולחן חותנו, אדם אמיד ונכבד, שהשתייך לזרם ה'מתנגדים'.

באחד הימים נולד לאברך בן למזל טוב. כ'שווער' טוב, דאג חותנו לעריכת חגיגת "שלום-זכר" בליל שבת קודש כנהוג, ומספר ימים לאחר מכן – לעריכת שמחת ברית המילה. כמקובל, חילק החותן את ה'כיבודים' לחשובי

הקהל: בסנדקאות כיבד את הרב המו"צ, ואת יתר הכיבודים חילק למיודעיו ומכיריו בעלי בתים החשובים.

יום קודם לברית נודע לאברך כי רבו – רבי אשר מסטאלין, הגיע לפתע העירה. מיהר האברך להגיע אל רבו ולקבל שלום, וסיפר לו שנולד לו בן זכר למזל טוב. "מחר" הוסיף האברך – "תתקיים ברית המילה, ורצוני לכבד את הרבי בכל הכיבודים!". הרבי היה מוהל ידוע. כשמוע החותן שהאברך מסר לרבו את כל הכיבודים שכבר הקדים לחלק, חרה אפו מאד, אך הוא לא אמר מאום.

למחרת בעת הברית נאספו כל בעלי הכיבודים לשעבר, משום שחשבו כי הרבי יכבד גם אותם. אולם לפליאתם, נטל הרבי את כל הכיבודים לעצמו ולא הותיר להם מאום... לאחר מכן ברך הרבי את הברכות. משהגיע למילים: "ויקרא שמו בישראל" נעצר ושאל את האברך איזה שם רוצה הוא לקרוא לרך הנימול. האברך נענה ואמר את שם אביו, אשר נפטר לא מזמן. אולם להפתעת כל הנוכחים התעלם הרב מדברי האברך והעניק לרך הנימול שם אחר...

רב העיר, בשמעו זאת, חרה לו מאד על האברך. לתומו הוא חשב שלרבי ישנה משום מה תרעומת על אביו של האברך ולכן לא רצה לקרוא לתינוק על שם האב, אך סבר כי על האברך, מחמת כיבוד אב, למחות ולבקש מהרבי שלו שיקרא לו בשם אביו דווקא. הוא לא הבין את פשר הנהגת האברך, שבחר לשתוק ולקבל את דברי רבו בהכנעה וללא הרהור.

כאשר ישבו כולם לסעודת מצוה, קרא הרבי לאברך ואמר לו: "אז איך וועל עפעס זאגין אויף דיין טאטין וועסטו ענטפערין אמן" (- כשאומר משהו על אביך תענה אמן). ענה האברך: "בוודאי, כן אעשה כאשר הרבי מצוה עלי". אמר הרבי: "זאל אויס רייסין דיין טאטין פון דעם הארט אוואו ער איז" (שיקרע את אביך מהמקום שהוא שם). נענה האברך ואמר: "אמן!". חזר הרבי על דבריו, שנה ושילש, והאברך שב וענה "אמן" בכל פעם.

רב העיר וכל הנוכחים לא האמינו למשמע אזניהם: הרבי מקלל את אביו, והחסיד – לא פחות ולא יותר – עונה "אמן" בדבקות! כעס רב התעורר בקרבם, על הרבי, ועוד יותר מכך על האברך עוד יותר. רב העיר אמר כי יש

לנדודת את האברך שעבר על מצות כיבוד אב, שמע קללת אביו ותחת למחות – עוד ענה אמן.

לפתע, החל הרבי לומר שוב את ברכות ברית המילה, ומשהגיע שוב למילים "יקרא שמו בישראל" העניק לתינוק את... שם סביו המנוח. הפעם כבר יצאו הנוכחים מכליהם: מה קורה כאן??? איש לא הבין את פשר הנהגתו המשוונה של הרבי: מדוע לא העניק לתינוק את שם הסב בתחילה? ומדוע כעת החליט כן לעשות זאת?

הרבי לא הניח לנוכחים להיוותר בתמיהתם למשך זמן. הוא ציווה להביא לפניו את ספר הזהר והראה להם את הכתוב, כי כאשר מתקיימת שמחה אצל יהודי, ברית או חתונה, נותנים לאבותיהם להגיע ולהשתתף בשמחה. כלשון הזהר הקדוש: "קב"ה אעקר לון מגן עדן ואייתי לון עמ'ה להווא חדוה לנטלא חולקא דחדוה עם קב"ה ושכינתיה" (- הקב"ה עוקר אות(ן) מגן עדן ומביא אותן עימו לאותה שמחה ליטול חלק בשמחה של ה' ושכינתו). "כאשר אמר האברך שאביו נפטר" הוסיף הרבי להסביר – "התבוננתי סביב וחפשתי את האב, אך לא ראיתיו. משום כך לא רציתי לקרוא את הילד על שמו. לאחר מכן רציתי שיבוא אל השמחה ולכן צויתי את האברך שיענה אמן על דברי, אף אם יישמעו כקללה. קיוויתי כי בזכות אמונתו הפשוטה יתנו לאביו לבוא אל השמחה. ואכן, כך היה. כעת אני רואה אותו כאן, ולכן קראתי לילד בשמו"---

הכנה למצוה

יהודי שערך ברית מילה לבנו כיבד את רבי אשר מסטאלין בסנדקאות. בהגיע מועד הברית, השתהה הצדיק ולא מיהר לגשת אל התינוק. הקהל שהתאסף עמד והמתין בבית המדרש, אולם הצדיק עודנו מתמהמה. ניגש אחד החסידים אל הרבי ואמר לו: "רבנו, אליהו הנביא מלאך הברית ממתין לכבוד תורתו!"

---הצדיק לא הגיב.

משפנה החסיד לסוב על עקבותיו, קרא לו הצדיק ואמר לו: "אליהו הוא מלאךך ואינו צריך לאכול ולישון, אינו צריך הכנה, וגם למעות אינו צריך. אמנם אנו בשר ודם אנחנו, וצריכים לאכול ולישון, וצריכים הכנה וגם למעות אנו

צריכים". הבין החסיד כי כנראה רומז הרבי לידוע כי סנדקאות היא סגולה לעשירות. אפילו לכך, הבין החסיד, נדרשת הכנה, לעניין הרוחני הטמון בדבר.

זריזות אבות סימן לבנים

רבי מרדכי מלעכוויטש היה מוהל מומחה אומן, והיה מהדר מאוד במצות המילה. מעולם לא דחה אדם שכיבד אותו להיות מוהל. פעם אחת, היה זה בערב שבת של חנוכה, נתבקש רבי מרדכי לשמש כמוהל באותו היום בשני כפרים הרחוקים זה מזה, אחד בצפונה של העיר, ואחד בדרומה. כהרגלו, לא השיב פני איש מהפונים ריקם והבטיח לשניהם לבוא.

מקורביו של רבי מרדכי הטילו ספק ביכולתו לעמוד באתגר המורכב בהצלחה. "אולי לא יוכל רבינו להזדרז כל כך, כי היום קצר והמלאכה מרובה?" שאלהו. השיב רבי מרדכי: "בגמרא חולין אמרו 'זריזותיה דאברהם קא משמע לך', ואני מפרש: הזריזות של אברהם השמיע לנו, כלומר השריש בקרבנו".

ואכן, השכים רבי מרדכי בבוקר ונזדרז למצוה, והספיק למול את שני הילדים בשני הכפרים, ולשוב אל ביתו כשהוא עייף ויגע מטורח הדרך.

מלאך הברית סילק את מלאך המוות

הצדיק ר' יצחק אייזיק מקאמרנא הגיע פעם לכפר שבו התגוררו מעט יהודים, והתאכסן באחד הבתים. בבית זה שמשו הצער והשמחה בערבוביה. באחד החדרים שכב אבי המשפחה, חולה אנוש שכמעט אפסה תקוה להצילו, ובחדר אחר שכבה במיטתה יולדת ובנה הרך לצדה. שמונה ימים חלפו מלידת התינוק, וכאלו חיכו כולם לפטירתו של האב כדי למול את הבן ולקרא אותו על שם אביו.

כששמע זאת הצדיק, גער בבני הבית ואמר: "אינכם מתנהגים כהלכה. הזמן להכניס את הילד בבריתו של אברהם אבינו הגיע, עשו זאת מהר ובשמחה! היות ואלהו הנביא יבוא כדרכו להיות נוכח בשעת המילה, יסתלק לבטח מלאך המוות, כי אין לשניהם מקום בבית אחד. במקום שאלהו הנביא נמצא אין כח ושליטה למלאך המוות!"

מיהרו בני הבית לעשות כדבר האורח הצדיק. אספו מנין יהודים, והצדיק שימש כמוהל וכסנדק. והנה, הפלא ופלא. בו ברגע שנמול הילד החל אביו להתאושש ולהרגיש טוב יותר. סעודת המצוה נמשכה עד שעות הלילה המאוחרות, ובמהלכה הוטב לחולה מרגע לרגע. בסופה של הסעודה הוא הצליח לקום ממיטתו, ולרקוד בשמחת הודיה עם הצדיק שהיה השליח להחלמתו.

אכן, מובא בשם האדמו"ר מהר"ש מבעלזא שאליהו בא לכל ברית, ומביא עמו ישועות ורפואות לחולי ישראל. הדבר מרומז בברכת "ה' רופא חולי עמו ישראל" שהם סופי תיבות "אליהו": אליהו מביא ישועות לבני ישראל.

סעודה הגונה כתנאי להשתתפות במילה

מסופר על הצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב, שכאשר היו מזמינים אותו לברית מילה, נוהג היה להשיב שמוכן הוא לבוא בתנאי שיערכו סעודת מצוה כראוי. פעם שאלו אחד מתלמידיו לפשר התנאי. הסביר הרבי: "מאבקים קשים יש לי נגד השטן אשר בכל עת מחפש דרכים לקטרג על ישראל. לעומת השטן טוען אני שכאשר אדם מישראל מקיים מצוה כלשהי הוא עושה זאת בשמחה וברצון, ואילו כאשר נכשל יהודי בעבירה גורם לו הדבר צער רב ולבו נשבר בקרבו. יש הוכחה לטענתי זו: מעולם לא ראינו יהודי, ואפילו הנחות ביותר, שיערוך סעודה לרגל עבירה שעבר. לעומת זאת, כאשר יהודי עורך ברית מילה, בר מצוה ושאר מצוות – הוא שש ושמח ועורך סעודת מצוה. מכיון שהשטן יודע את האמת, מנסה הוא בכל כוחו למנוע מיהודי לערוך את סעודת המצוה כדי שתהא לו סיבה מספקת לקטרג על ישראל. משום כך, כשמזמינים אותי לשמחת מצוה, מוכן אני לבוא רק בתנאי שיערכו סעודת מצוה כראוי".

השפעת הסנדק והמוהל על הנימול

באחת מבריתות המילה, שימש האדמו"ר ר' נחום מרחמיסטרביקה כסנדק, והאדמו"ר ר' אברהם מסלונים שימש כמוהל. פנה המוהל אל הסנדק ואמר: "כשיגדל הילד ידע כוחנו" ["ווער מיר זענען"], השיב הסנדק: "מי יודע, אם לא אנחנו מה היה קורה" ["ווער וויס ווען ניכט מיר, וואס האט געווייזן"].

סיפור דומה אירע עם האדמו"ר רבי משה טייטלבוים מסאטמאר, שנהגו חסידיו לכבדו בסנדקאות. אחד מחסידיו שנולד לו בן זכר, הגיע אליו וביקש ממנו לוותר על הסנדקאות לטובת אביו שהוא רב מפורסם. השיב לו האדמו"ר: זקני בעל ה"ישמח משה" היה אומר, "במקום שאני סנדק ניכר הדבר בילד".

זריזין מהדרין בסנדק

רבי לייבלה איגר נהג לשמש סנדק בבריתות המילה שנערכו בעירו. אולם, היתה 'בעיה' קטנה: רבי לייבלה נהג ברבנות והיה מאחר להתפלל. משום כך, נגרם עיכוב רב בעריכת בריתות המילה בעירו, שהתאחרו לצהרי היום. בני העיר לא שבעו נחת מהמצב, והתלוננו על כך בפני רבי שמעון סופר מקראקא, בנו של ה'חתם סופר' ושאר בשרו של רבי לייבלה.

רבי שמעון הגיב לפנייה בשני מכתבים. האחד נשלח אל רבי לייבלה, ותוכנו הכיל תוכחת מוסר על מנהגו זה שאינו מתאים למסורת אבותיו, ואף נוגד את ההלכה "זריזין מקדימין למצוות". המכתב השני נשלח לבני עירו של רבי לייבלה, והוא נשא בחובו תוכחה על היותם מהרהרים אחר רבם. במכתב מורה להם רבי שמעון להיות נכנעים לפני רבם ככל אשר הוא עושה, ומסביר כי ענין גדול הוא להדר אחר סנדק גדול כמותו, אף על פי שמתאחר. ראיה לדבריו מביא רבי שמעון מדברי המדרש ש"בשעה שהריחו ישראל ריח גן עדן מן הפסח, היה ריח הצלי נכנס באפיהם והיו מבקשים לאכול, בא הדיבור מהקדוש ברוך הוא אל משה, שאין להם לאכול עד שימולו, והסכימו כולם למול, והיה משה מל ויהושע פורע". אמנם בדרך הטבע התאחרה מילתם של יהודים רבים בהמתנים למנהיג הדור שימול אותם, אולם אף על פי כן העדיפו היהודים לאחר את מילתם, ולזכות במוהל הנעלה מכולם.

מכאן למד רבי שמעון, כי על בני עירו של רבי לייבלה לחזור אחר סנדק בעל מדרגה כרבם, אף אם הדבר כרוך באיחור הברית.

ברית מילה עם רועי ישראל

אביו של רבי אורי מסטרעליסק היה עני מרוד. לפרנסתו הוא שימש תחילה כעגלון, ולאחר מכן שלח ידו במלאכת התפירה, והתפרנס כחייט בצמצום רב.

בכפר בו התגורר, חיו בעיקר גויים. לא היו בנמצא עשרה יהודים למניין לכל דבר שבקדושה. משנולד ר' אורי והגיע היום השמיני ללידתו, מצא עצמו אביו האביון במצב ביש: כסף להכנת צורכי סעודת הברית לא היה ברשותו, וגם לא יכול היה לשכור עשרה יהודים מהעיר הסמוכה שיבואו אל הכפר לשמש כמניין בברית, כמנהג הכפריים אז. עמד האב נבוך וחסר ישע, וצערו היה רב. בצר לו, יצא מביתו והחל מתהלך בדרך בין הכפר לעיר הסמוכה, מי יודע – אולי יזמן שם עובר אורח שיצטרף למנין. אולם השעות נקפו, ושום יהודי לא נראה באופק. הגיעה שעת חצות היום, ומניין איננו...

מותש וחסר עצה, נשען האב על גזע עץ שעמד בצידי הדרכים, ודמעות גדולות החלו לנשור מעיניו. "אנא ה'" התחנן מעומק ליבו "זמן עבורי יהודים אחדים על מנת שאוכל לקיים את המצוה הגדולה כדין".

עוד תחינתו על דל שפתיו, והנה נשמע מרחוק שקשוק גלגלים. מספר רגעים חלפו, ועגלה קטנה נראתה מרחוק כשהיא נוסעת וקרבה אליו. תקווה קלושה נעורה בליבו. הוא אימץ את מבטו והתרגשות החלה לפעם בו משהבחין כי הנוסעים הינם יהודים. מספר רגעים נוספים, והעגלה נעצרה לידו. הנוסעים, שהבחינו ביהודי העומד ובוכה, פנו אליו ושאלהו: "מדוע בוכה הנך?" השיב להם היהודי: "בשעה טובה נולד לי בן, והיום עלי להכניסו בבריתו של אברהם אבינו. אולם פה בכפר אין עשרה יהודים, וגם אין בידי מאום לצרכי סעודה". "אל דאגה" הכריזו הנוסעים "ה' שמע לתפילתך. אנו שבים כעת מחתונה, ועמנו בעגלה שפע מיני מתיקה וגם יין שרף לרוב. עמנו נמצא רב וגם יודע נגן, הבה ניסע אל ביתך ונערוך ברית מילה וסעודת מצוה כיד המלך..."

לימים, כאשר סיפר רבי אורי מסטרעליסק את הסיפור, הוסף ואמר כי הסנדק היה אברהם אבינו, הרב היה משה רבינו, ובעל המנגן היה דוד המלך בכבודם ובעצמם.

הרחמן הוא ישלח לנו את אליהו הנביא...

בכפר אחד סמוך לעיר לעלוב, גר יהודי עני שנהג לבוא מדי פעם אל הרב ולשהות במחיצתו. באחד הימים הגיע העני אל הרבי, וביקש ממנו לשמש כמוהל עבור הבן שנולד לו. "מדוע לא יפנה ויבקש זאת מהמוהל הקבוע?"

שאלו הרבי. השיב העני כי כבר פנה אל המוהל קודם שהגיע אל הרבי, אך זה סירב לבוא אל הכפר מחמת הקור והשלג הכבדים, והביע את חששו שמא יצטנן ויחלה אם ילך למקום נדח ביום חורף סוער. "שוב אליו" פקד הרבי על העני, "ואמור לו בשמי שיהיה המוהל של בנך, ואני מבטיח לו שלא יאונה לו כל רע, להיפך; המצוה תביא לו אושר ושמחה רבה". עשה העני כדברי הרבי, ושב אל המוהל. מששמע המוהל את דברי הצדיק, הסכים והבטיח לבוא ביום המיועד למול את הילד.

דרך ארוכה עשה המוהל מביתו שבעיר אל הכפר. קר מאוד היה, והוא בוסס בבוץ ובשלג עד שהגיע אל בית העני כשהוא עייף, רעב ורועד מקור. בבית בעל הברית שררה הדלות. קור עז, חשכה, רטיבות ולכלוך הורגשו בכל פנה. היולדת שכבה על שמיכה מרופטת על גבי ספסל, ואבי התינוק היה חולה ונאנח מכאבים בפיונה אחרת שבחדר. מים חמים לא היו, גם עצים להסקה לא ראה המוהל. הוא סיכם לעצמו את המצב בחרדה גוברת והולכת: הוא לבד בבית בו שנים חולים, ותינוק חסר ישע, שצריך להכניסו בבריתו של אברהם אבינו. כיצד ימול אותו? חשב בדאגה. מי יחזיק את הרך הנוולד? כיצד יוכל לעשות זאת לבדו?

יצא המוהל מהבית, נשא עיניו ולא ראה איש מסביב. הבית עמד בקצה הכפר, רחוק ומבודד משאר הבתים. השלג שנערם כיסה את השבילים. אין הוא מכיר כאן איש; לשם מה בא ומה יעשה עתה? הרהר המוהל בבעתה, ונשא תפלה לאלוקי מרום שיעזור לו.

לפתע הבחין בהלך מתקרב. רץ אליו המוהל, ובקש ממנו לבוא אל בית העני, ולעזור לו לקיים מצות ברית מילה. האיש סרב. קבצן הוא, כך אמר, ואם לא ימהר יפסיד את הכסף שאנשים טובים נותנים לו כשמגיע הוא העירה. המוהל הפציר בו מאוד, וכשהקבצן עמד בסירובו הבטיח לשלם לו מכיסו את כל מה שיכול הוא לקבץ בזמן שיפסיד כשיתעכב להשתתף במצוה הגדולה. לכך הסכים האיש. הוא נכנס עם המוהל אל בית העני, החזיק את התינוק, והמוהל מל אותו בקדושה. לאחר מכן נטלו שניהם את ידיהם, ואכלו את מעט המזון שהביא אתו המוהל כדי לקיים סעודת מצוה.

משהגיעו בברכת המזון למילים "הרחמן הוא ישלח לנו את אליהו הנביא..." נעלם הקבצן לפתע. או אז הבין המוהל מי היה הסנדק שנשלח משמים כדי

לנסותו. שמחתו על שזכה לראות את אליהו הנביא הייתה גדולה מאוד. מששב אל ביתו, רץ אל הרבי לספר לו על גלוי אליהו שהיה לו. אך הצדיק הקדימו, חיכה לו בפתח הבית וקבלו בשמחה באומרו: "הלא הבטחתי לך שרע לא יאנה לך, הבטחתי שתצא שמח ומאושר מברית מילה זו, אשריך שזכית לכך".

עדיפה הטבלה לנצרות מברית שלא כהלכתה

מעשה ביהודי שהיה מקורב לחצר המלכות ועמד עם השרים בקשר מסחר. ליהודי זה נולד בן, ולמרבה החרפה הוא בחר לכבד בסנדקאות... שר ממשלה קתולי. משהוסבר לו כי לא יתכן למול כך את התינוק, וסנדק חייב להיות יהודי, השיב הלה נחרצות כי אין זה מכבודו לבטל את הכיבוד משר המקורב למלך. "אם לא ירצו למול את התינוק" הוסיף הלה בעזות "אכבד את השר בטקס הטבלת הילד לנצרות..."

עד מהרה נשלח מברק אל האדמו"ר בעל ה'דברי חיים' מצאנז, בו הוא נשאל כיצד יש לנהוג. השיב הצדיק במברק קצר: "שיינע ריינע כפרה, טאופען נישט בשניידען" (כפרה נקייה ויפה, להטביל ולא למול) כלומר – מוטב להטביל רח"ל את התינוק לנצרות מאשר למול עם סנדק גוי.

סופו של מעשה, השר הנוצרי מיאן להשתתף בטקס הטבלת התינוק. בעיניו לא היה זה כמידת כבודו להטביל סתם את תינוקו של העשיר. סנדקאות בברית מילה נראתה לו כבוד גדול יותר, הראוי לו. בראותו זאת התחרט אבי הבן, והסכים למול את בנו כדת משה וישראל על ידי סנדק כשר כראוי.

הזקן המברך

בברית המילה של הרבי מסוכטשוב הופיע יהודי בעל הדרת פנים מרשימה ואומרת כבוד, שאיש מהנוכחים לא הכיר. האיש נדחק אל המקום שבו החזיקו את התינוק, הביט עליו וברך אותו. לאנשים ששאלוהו לזהותו ענה, שהוא מופיע בכל ברית מילה ומברך את הרך הנולד...²⁸

אליהו הנביא מסייע בברית

בערוב ימיו של ה'חתם סופר', כשהיה מוהל, ביצע על פי רוב את החיתוך בלבד, ואילו את הפריעה ביצע חתנו הרב דוד צבי עהרנפלד. והנה, בברית המילה של הרך עקיבא יוסף שלזינגר, כשהגיעה עת הפריעה, חפשו את חתנו רבי דוד צבי ולא מצאוהו שם. בלית ברירה ביצע ה'חתם סופר' גם את הפריעה, וכאשר סיים את המלאכה הרים ידיו אול מול הנוכחים ואמר: "ראו כי אין לי ציפורן, אליהו סייע בידי"²⁹.

עונשו של אליהו

פעם בא הרי"ם מגור לברית מילה בשבת. ברוח קודשו הוא חש שאחד מן הנוכחים חילל את השבת. נענה הצדיק ואמר: "כתוב במדרש שאליהו הנביא נענש עקב התוכחה הקשה שהוכיח את בני ישראל, בכך שהוא בא לכל ברית מילה. לכאורה, לא מובן מהו העונש שבדבר. ההסבר לכך הוא, שכאשר הוא מוכרח לבוא בין אנשים כאלה הרי שזהו עונש עבורו"³⁰.

ברית שלום

הרבי הקדוש משינאווא הקפיד שלא למול ילד כל זמן שהוא בוכה. פעם נתכבד הצדיק בסנדקאות, והרך הנימול לא פסק מלבכות. המתינו הנוכחים עד בוש, בעת שהצדיק יושב כל העת אחוז בשרעפיו. לפתע ננער הצדיק ממחשבותיו, והורה לאחד הנוכחים לצאת מבית הכנסת. אך יצא הלה והתינוק נרגע באורה פלא. לאחר הברית הסביר הצדיק, כי היה כאן יהודי שסירב ללכת לדין תורה, ואליהו מלאך הברית ומלאך השלום, אינו רוצה לבוא למקום ששוררת בו מחלוקת. לכן לא בא, עד שאותו יהודי יצא.³¹

29 תורת יחיאל ח"א עמוד י"ג

30 חידושי הרי"ם-מצוות

31 רבינו הקדוש משינאווא ח"ב עמוד שלי"א

מילתו מתקיימת

האדמו"ר בעל ה'שפת אמת' בקש מקרובו הצדיק רבי פינטשע מפילץ, שיקח את בניו ה'אמרי אמת' ורבי משה בצלאל אל יהודי פלוני בוורשה (הצדיק נקב בשמו) שיברך אותם. עשה רבי פינטשע כפי שנתבקש ויצא עם הילדים לוורשה. הוא תר אחר היהודי, בהיותו בטוח כי מדובר בצדיק המפורסם וידוע לכל. אולם להפתעתו לא קל היה למצוא את ה'צדיק'. כל האנשים אותם שאל אודותיו משכו בכתפיהם. איש לא הכירו. לאחר חקירות ודרישות מאומצות גילה רבי פינטשע את ה'צדיק', והנה לגודל פליאתו, מצא לפניו טיפוס המוני הנראה כאחד מפשרי העם. משהביא לפניו את הילדים, ושטח את בקשתו שיברכם, התרשם רבי פינטשע שהלה אינו מבין כלל מה הוא רוצה ממנו. אף על פי כן מילא את שליחותו ואמר לו: "אף שאינך יודע מאומה, הואל נא לברכם, כבקשת אביהם האדמו"ר מגור..." עשה היהודי כחפצו והרעיף ברכות על ראשם. בצאתם מעל פניו, עדיין חוכך היה רבי פינטשע בדעתו ומשתאה לדעת מי האיש ומה מעשיו. שמא מדובר באחד מל"ו צדיקים נסתרים, הרהר בליבו. אולם בשובו לגור, סח לו ה'שפת אמת' דבר פלא: אכן, איש פשוט ביותר הוא האדם. אולם פעם אחת כשנימול בנו, לא הייתה בידו אף פרוטה לצרכי סעודת הברית, ומכר את כלי מיטתו להכין סעודת מצוה בכסף שקיבל, ואחר כך נשאר בעירום ובחוסר כל. הדבר עשה רושם גדול בשמים; אין דבר קל הוא כי אדם פשוט כמוהו ינהג במסירות נפש שכוז עבור קיום מצוה. משום כך נמנו וגמרו לתת לו שכר גם בעולם הזה: שכל ברכה היוצאת מפיו לא תשוב ריקם. אפילו הוא עצמו אינו מודע לכוח הסגולי בו ניחן. אולם ה'שפת אמת' היודע זאת, לא רצה לוותר על ברכתיו.³²

מצווה גוררת מצווה

פעם ביקר האדמו"ר בעל ה'אמרי אמת' מגור בוורשה. נכנס אליו יהודי פשוט ובלתי מוכר, סנדלר עני שעמד להכניס לברית ביום המחרת את בנו הנולד לו, וכיבד אותו בסנדקאות. כשיצא האיש מעם הרבי, סיפר לחסידים שהרבי ניאות לקבל את הכיבוד, והבטיח שיבוא מחר בשעה שמונה בבוקר לדירתו הנמצאת ברחוב הברזל. למחרת, סמוך לשעה המיועדת, נמצאו כבר במקום

(32) ראש גולת אריאל

פרחי החסידים שהמתינו לבוא הרבי. בשעה שמונה בדיוק הגיע הרבי, בליווי בנו ה'בית ישראל' ומספר מלווים נוספים, אל מעונו העלוב של היהודי השוכן במרתף. הבית היה ריק ושומם, חף מרהיטים. רק בטבורו של החדר ניצב שולחן סנדלרים מכוסה מפה לבנה. בקצה החדר השתלשל סדין, שנמתח לרוחבו על גבי חבל. נראה היה כי אין איש בבית, אך לפתע נשמע מעבר ל'וילון' המאולתר קול האישה היולדת ששאלה לחפצם. כאשר הסבירו לה שהרבי בא לברית המילה, וכי שעתו דוחקת, השיבה היולדת כי בעלה הלך לקרוא לאחיו אל השמחה וטרם הספיק לשוב, וכי תיכף יבוא. בסבלנותו כי רבה, הגיב הרבי כי היא צודקת, אכן יש להמתין לבוא האח. הוא ביקש ממנה להודיע לבעלה כי ישוב הנה בעוד כשעה. בינתיים נסע בכרכרה לברית מילה אצל אברך אחד מחסידי גור. פרחי החסידים ששהו בבית הסנדלר, ניסו להגיע למקום במרוצה, אך בבואם כבר מצאו את הרבי אומר לחיים בסעודת המצוה. באותו יום, השתתף הרבי בלא פחות מארבע עשרה שמחות. לשאלה כיצד מסוגל היה לסעוד ביום אחד בכל כך הרבה שמחות, השיב בדברי החידושי הרי"ם הידועים, כי כשיהודי אוכל בסעודת מצוה, יאכל במידה שיהיה עדיין מסוגל לעוד סעודת מצוה, אחרת – כמוהו כזולל.³³

"סעדני ואושע"

רבי פנחס מקאריץ התאכסן פעם אצל בעל בית אחד, ונודע לו שבנו הגדול אינו נימול. שאל הצדיק את בעל הבית מדוע לא מל את בנו, והלה השיב כי חשש למול אותו מפני שאחיו נפטרו רח"ל מחמת המילה, משום שלא הצליחו לעצור את דמם לאחר המילה. לא מצא הדבר חן בעיני רבי פנחס, ופנה אל האב בבקשה שיאפשר לו למול את בנו, ובעזרת ה' לא יזוב הדם. שאלו האב האם הרבי מבטיח לו שלא יארע לבנו נזק בעקבות הברית, ורבי פנחס השיב בחיוב. נתרצה האב, הכין צרכי סעודת מצוה ונטל את בנו על חיקו. רבי פנחס מל אותו כדין, אולם את אשר יגור האב – בא לו: הדם החל שותת ולא ניתן היה לעצרו. נבהל הצדיק מאוד ולא ידע לשית עצות בנפשו. מרוב צער יצא החוצה, לראות אם ימצא איש שיוכל לסייע בעדו.

הביט רבי פנחס כה וכה, והנה הוא רואה את הצדיק רבי זושא צועד מולו. רץ רבי פנחס לקראתו וסיפר לו את אשר אירע. שני הצדיקים מיהרו להיכנס אל הבית פנימה, ורבי זושא ציווה לערוך מיד את השולחן ולאכול את סעודת המצווה. כך עשו, ובחסדי ה' יתברך במהלך הסעודה נעצר הדם. שאל רבי פנחס את רבי זושא מהיכן שאב את עצתו. השיבו רבי זושא: "כתוב בתורה: 'ויחזו את האלוקים ויאכלו וישתו'³⁴. כלומר, אם רואים מדת הדין ח"ו (שם 'אלוקים' מסמל את מידת הדין), אזי העצה היא 'ויאכלו וישתו'. על ידי האכילה והשתייה נמתקים הדינים". הסימן לכך הוא האמור בתהילים "סעדני ואושע": "סעדני" מלשון סעודה, ומיד אחר כך – "ואושע".³⁵

סעודה רוחנית

פעם באה אישה מגלילות העיר ווילנא לרבי מהרי"ד מבעלו, והתאוננה בפניו כי בנה אינו רוצה ללמוד תורה. שאל אותה הצדיק שלא ממין העניין – במה נהוג לכבד את הקהל אחר ברית המילה. ענתה האישה כי נהוג לכבד את הקהל ב'לעקח' ויין שרף. נענה הצדיק ואמר: "...האם זהו חידוש? כשאינ עושים סעודה ואין התינוק שומע שירות ותשבחות, אין זה חידוש שהלב אינו נמשך ללימוד התורה"---

שומר נפשות חסידי

כאשר נולד הרב דוד שליסל (מחבר הספר גן דוד), הגיע זמנו להיכנס בבריתו של אברהם אבינו ביום הראשון של חג השבועות. האדמו"ר ר' חיים מצאנז בעל ה'דברי חיים' שימש כמוהל וכסנדק. משסיים את מלאכת המילה, ובירך את ברכת "אשר קידש ידיד מבטן" – לא פנה, כנהוג, אל אבי הרך הנימול ושאלו לשם שיינתן, אלא הכריז מעצמו ברוח קדשו: "ויקרא שמו בישראל דוד בן משה יהודה".

שעות מספר לאחר הברית, החל התינוק שותת דם ללא הפוגה, ולא ניתן היה לעצור את שטף הדם. הרופא שהוזעק למקום הרים ידיו ואמר נואש.

(34) שמות כא יא

(35) אמרי יוסף בהקדמה

אימו הצדקת של התינוק לא נכנעה. היא אצה אל הצדיק רבי חיים מצאנז בבכייה מרה, בכדי לבקשו להתפלל ולעורר רחמים על התינוק. הצדיק היסב באותה העת לשולחן יחד עם חסידיו, והאישה לא יכלה להתקרב. החלה האם האומללה לזעוק בבכי מר, וקולה הגיע לאוזני הצדיק. "מהו קול הבכי הנשמע?" שאל הרבי את הגבאים. הללו השיבו לו כי זוהי אימו של הרך שנימול היום, אשר הגיעה לעורר עליו רחמים. ציווה הרבי לאפשר לה להתקרב לשולחן. משהגיעה האישה שאלה הצדיק לסיבת בכייה, והיא סיפרה לו על המצב העגום. ציווה עליה הרבי למסור לידיו את צעיפה כפדיון נפש, לשוב לביתה ולרחוץ את התינוק באמבטיה חמה מאוד. "אם ירצה ה' תהיה לו רפואה שלימה מן השמים, ואל תיבהלי מדברי הרופאים" הוסיף הצדיק.

מיהרה האם להסיר את צעיפה ולמוסרו לצדיק, ואצה אל ביתה לקיים את מצוותו. משראתה המיילדת את האמבטיה החמה שהכינה האם עבור התינוק והבינה את כוונותיה, החלה לצעוק ולנסות להניא אותה ממעשיה: "הלא מרחץ חם עלול לגרום לנזק כבד ולהגביר את הדימום!" הזהירה. אולם האם, אמונה על דברי הצדיק, לא שעתה לאיומיה, והגבירה את מהירות פעילותה. דוד הקטן הוכנס עד מהרה לאמבטיה החמה, ותיכף ומיד פסק שטף הדם מלזרום, והתינוק שב לאיתנו.

לאחר חג השבועות, קרא הרבי על ידי משמשיו לאם, והורה לה לפדות את צעיפה תמורת חמשה זהובים. האישה עשתה כפי שנצטוותה, והרבי הוסיף ואמר לה: "אם ירצה ה' בנך יהיה לאיש ותלמיד חכם גדול, ותהיה לו אריכות ימים". ברכת הרבי התקיימה במלואה, הבן הקטן גדל והיה לרב הגדול רבי דוד שליסל.³⁶

כרטיס כניסה לגן עדן

לחווה מלובלין היה בגד מיוחד, אותו נהג ללבוש רק בימים בהם שימש כסנדק בברית מילה. באחד הימים, לבש הצדיק את הבגד המיוחד לברית, אף שלא הייתה באותו יום ברית מילה. הדבר עורר תמיהה גדולה בעיני החסידים.

36) פי צדיק שריג ב' עמוד שייג

הצדיק, שראה את גודל התמיהה, ניאות להסביר לחסידיו את פשר הדבר והחל לספר:

לאיש אחד נערך משפט בעיר לובלין. הוא שכר את טובי עורכי דין שייצגו אותו בכדי לזכות בדין. בהגיעו לעיר, התעניין היכן יוכל להתאכסן ולאכול בימים בהם ישהה בעיר. הוא שאל עוברי אורח אודות אכסניה ומסעדה בעיר, ובירר את עלות השירות הניתן בהם. מששמע את גובה המחירים, ערך חשבון מהיר והגיע למסקנה כי אף אם יזכה בדין, הרי יוציא את כל כספו על שכר האכסניה. החל איפוא האורח לברר האם ישנו מקום זול יותר. "אכן" השיבו לו התושבים "יש כאן בעיר רבי, החוזה מלובלין. הוא נותן לכל המסתופפים בצילו אוכל די מחסורם. גש לשם ותקבל אש"ל בחינם".

עשה האיש כעצתם והגיע אל חצר הרבי. הוא אכל אצל הרבי, ובלילה שכב על הספסל לישון. כך עבר עליו שבוע, ובחסדי ה' יתברך יצא זכאי בדין. טרם יצא חזרה לדרכו, שמח וטוב לבב, חשב לעצמו כי מן הראוי, לאחר אש"ל במשך שבוע ללא כל תשלום, להיכנס אל הרבי ולשלם לו מעט עבור האכסניה. נועץ הלה בחסידים, ושאלם האם מקובל לנהוג כך. השיבו לו החסידים כי הרבי אינו מקבל כסף, אולם באפשרותו להיכנס אל הרבי עם 'קוויטל' (פתקא) וסכום כסף עבור 'פדיון נפש'. קיבל האיש את עצתם ונכנס עם 'קוויטל' ופדיון של כמה פרוטות אל החוזה, ולאחר מכן שב אל ביתו.

לאחר זמן, נפטר היהודי מן העולם, ונידון בבית דין של מעלה. בדין נמצא כי הוא אינו מהול כראוי, משום כך אינו יכול להיכנס לגן עדן. היהודי מצדו טען הוא כי הוא אינו אשם בדבר, שכן כל ימי חייו עלי אדמות לא ידע שלא מלו אותו כראוי, ולא ניתן לתבוע ממנו מאום. לאחר דין ודברים נאמר לו, שרק צדיק החי עוד בעולם הזה יכול לעזור לו לבוא על תיקונו. הוא נשאל לאיזה צדיק נסע פעם בחייו, וענה שלא נסע לשום צדיק. "נסה להיזכר" הוא נענה "אולי בכל זאת היה פעם אצל אחד מהצדיקים". אימץ היהודי את זיכרונו, עד שנזכר במאורע המשפט שהיה בלובלין, אז נתן פדיון נפש לחוזה מלובלין. הרשות ניתנה לו ללכת אל החוזה, אולם הצדיק אמר כי הוא אינו יכול להושיעו. החל היהודי לזעוק במר נפשו: "רבי, הושיעני!" ענה החוזה ואמר: "האם הייתה לי הנאה כלשהי ממך בחיים חיותך?" השיב היהודי בחיוב, וסיפר לחוזה את כל סיפור המשפט.

“לא נותרה לי כל ברירה” אמר החוזה לחסידיו המשתוממים “אלא לתת לו תיקון”... זו הייתה הסיבה שהחוזה לבש את המלבוש המיוחד לברית מילה. אולם מה היה התיקון לא נודע.

הדמעות שעצרו דם

אחדים מבניו של הצדיק רבי ישעיה מפשעדרו, נפטרו על פניו בקטנותם רח"ל. אחדים מהם נפטרו מחמת המילה. תינה הצדיק את צערו לפני רבו ה'חוזה' מלובלין, והלה ברכו והבטיח לו כי בן זכר בר קיימא יולד לו בקרוב. הוא הורה לו כי בהיוולד הבן בשעה טובה ומוצלחת יודיעוהו לאלתר.

אכן, כעבור זמן מה נולד בן למזל טוב. מיהר האב המאושר לנסוע ללובלין, ולבשר לרבו את הבשורה הטובה. שמח ה'חוזה' עד מאוד לשמע הבשורה. הוא אמר לאב כי מפאת חולשת בריאותו לא יוכל לנסוע בעצמו אל הברית, וציוהו לכבד בסנדקאות את האברך בעריל מראדושיץ שנודע לימים כסבא קדישא מראדושיץ. הוא הוסיף והורה לקרוא לילד בשם 'עמנואל' – לאמור: עמנו א-ל.

אל סעודת הברית נתקבצו ובאו גדולי תלמידי החוזה, וביניהם ה'יהודי הקדוש' ורבי דוד מלעלוב. הרב בעריל מראדושיץ נחבא אל פינת הבית בין האורחים, עטוי בגדים קרועים ומטולאים עקב עניותו הרבה. כאשר הובא התינוק אל החדר, פנה אבי התינוק אל ה'יהודי הקדוש' וביקשו לקרוא את הכיבודים. בהגיעו אל הסנדקאות, הכריז ה'יהודי הקדוש' בקול רם: “האברך ר' בעריל מראדושיץ מכובד בסנדקאות”.

האורחים שהצטופפו במקום לא ידעו למי הכוונה, רבים מהם חשבו את רבי בעריל לאיש פשוט ולא שיערו כי הכוונה אליו. רבי בעריל עצמו לא נע ממקומו. סבור היה בענוותנותו כי הכוונה לאברך אחר, ששמו ומוצאו זהים לשלו. משלא ניגש איש, הכריז היהודי בשנית את שם הסנדק וגם הפעם איש לא נע. ניגש היהודי אל רבי בעריל וקרא אליו בהחווהו כלפיו באצבע: “אכן אליך הכוונה”.

נטל היהודי את התינוק, הניחו על ברכי הסנדק ואמר לו: “בעריל, השומע אתה מה אנכי אומר אליך? הא לך הילד והחזירהו בריא אולם כאחד האדם,

ולא יהיה שום מכשול חס ושלום בילד הזה". רבי בעריל שהיה צעיר לימים ולא הורגל בכגון דא, נבהל מאד. אולם, חזקה עליו מצוות רבו. המוהל החל במלאכתו ודממה דרוכה שררה בקהל. לפתע החל שטף דם פורץ ויוצא מגופו של התינוק. המוהל ניסה לעצור את הדם, אולם כל ניסיונותיו כשלו. מהומה גדולה התחוללה בין הציבור. אבי התינוק החוויר כסיד. "את אשר יגורנו בא" חלף ההרהור בראשי הנוכחים.

ה'יהודי הקדוש' לא איבד את עשתונותיו. הוא רמז אל הסנדק ואמר לו: "הלא אמרתי לך דבר מה"... פרץ רבי בעריל בבכי גדול, עד שנתמלא כל הכר שעליו התינוק בדמעות. ברגע זה נעצר הדם באורח פלא. בקול שמח ומלא הקלה הכריז המברך: "אלוקינו ואלוקי אבותינו, קיים את הילד הזה לאביו ולאמו ויקרא שמו בישראל... עמנואל!" האורחים הסבו לסעודה בשמחה רבה, ואת הסנדק הושיבו בין שאר גדולי החבורה. אולם לפתע באמצע הסעודה, שוב החל הדם שותת, והילד שוב הגיע לסכנת נפשות. חרדה גדולה תקפה את כל הנוכחים, ושוב החזיר היהודי פניו אל רבי בעריל: "הלא אמרתי לך שתחזיר לי את הילד בריא כאחד האדם, והיכן הבטחתך?" השעין רבי בעריל ראשו על השולחן, ודמעות רבות זלגו מעיניו, עד אשר נעשה כעין נחל דמעות סביבו. שוב אירע הנס והדם חדל באחת מלזרום. או אז הרים רבי בעריל את ראשו ואמר: "מעתי אל תדאגו עוד כי בעזרת השם יתברך לא יארע עוד שום רע ושום מכשול בילד". השמחה שבה לשכון בקרב החבורה הקדושה.

הילד הרך גדל בבית אביו הקדוש והיה לפרי הילולים. כל ימיו הזכיר רבי עמנואל מפשע דבורו את רבי בעריל מראדושיץ, אותו היה מכנה ברתת: "אבי מורי" מראדושיץ. אבי – יען כי בזכותו נרפא בעת ברית המילה, ומורי – על שום תורה שלמד מפיהו.³⁷

עצר את הדם והחיה את הילד

בעיר מאזיר שבבלארוס חי סנדלר יהודי, שהמתין מזה שמונה עשרה שנים להיפקד בילדים, וטרם זכה לכך. נסע היהודי לצדיקי הדור שהבטיחו לו בנים, אולם השנים המשיכו לחלוף והישועה טרם הגיעה. ברבות הימים הגיע הצדיק

רבי אהרן מקרלין לבקר במאזיר. יעצו ידידיו של הסנדלר לחברם להיכנס עם זוגתו אל הצדיק ולהתברך מפיו. "אם הוא יבטיח לכם" אמרו בבטחה "וודאי תיוושעו. אך דעו מראש כי ייתכן והצדיק יקפיד עליכם ויגער בכם. חזקו ואמצו ואל תיבהלו מכך".

החברים הוסיפו והכינו את הסנדלר כי יש להגיע מצוידים בכסף מזומן, למקרה שהצדיק יבקש סכום גדול לפדיון נפש.

עשה האיש כעצת חבריו ונכנס אל הצדיק. הוא הושיט לרבי פיתקא בה גולל את מצבו, והוסיף כי כמה מצדיקי הדור כבר הבטיחו לו ישועה אך הבטחתם טרם נתקיימה. פנה אליו הצדיק בשאלה: "וכי מדוע סבור הנך כי ביכולתי להבטיח לכם יותר מהם?" היהודי שתק.

הוסיף הרבי ואמר: "אם תיתן פדיון חשוב אזי אבטיח לכם". השיב האיש כי הוא מוכן לתת כמה שהרבי יבקש. "ח"י רובל" – קצב הרבי את הסכום. ללא שהיות הוציא האיש מכיסו את הסכום הנקוב ומסרו לרבי. הרבי הבטיח לו שיפקד בבן זכר. חלף זמן קצר, וברכת הצדיק נתקיימה.

במשך השנה נפקדו בני הזוג בבן זכר, ושמחה גדולה שרתם במעונם. ביום היכנס הבן בבריתו של אברהם אבינו, הגיע רבי אהרון שוב אל העיר מאזיר. מששמע האיש שהרבי נמצא בעיר, נחפו לבשר לרבי את הבשורה הטובה וביקש להעניק לו את כיבודי הברית, באומרו בהתרגשות: "הרי הילד שלכם, מהברכה שברכתם אותי!" הרבי נעתר והגיע לברית המילה. הוא מל את הילד, ושמחת היהודי הייתה עצומה. לאחר הברית הלך הקהל לבית היולדת עם התינוק לברך אותם, וסעודת מצווה שמחה נערכה בהלל ובהודיה. חלפו שעות מספר ולפתע החל דם המילה לבצבץ. היולדת והמיילדת רצו אל הרבי בזעקות שבר: "עס בלוטיקט זייער" [התינוק מדמם מאוד]. שלח הרבי את רבי יום טוב שמחה שילחש על ברית המילה לעצור הדם. הלך הלה ולחש, ופיזר אבק על דם המילה, וחזר לרבי. עבר זמן מה ושוב הופיעו היולדת והמיילדת לפני הרבינו בזעקות שבר: "דער קינד בלוטיגט" (הילד מדמם). שלח הרבי שנית את ר' יום טוב שמחה ללחוש על ברית המילה, והדם נעצר. בפעם השלישית הגיעו היולדת והמיילדת בזעקה גדולה ומרה עד מאד, שהתינוק כבר לא יכול לנשום. הרבי היה אז בעיצומה של מנוחת צהרים, שכקולות הזעקה הגיעו

לאוזניו ועוררוהו. הוא פקח את עיניו ושאל מה פשר הזעקות. נכנסו השתיים אל הרבי בצעקה כי התינוק גווע ואין בו חיות.

שלח הרבי את רבי יום טוב שמחה שילך ללחוש ולתת אבק על הדם, ולא ישעה לזעקות השבר. עשה ר' יום טוב כציווי הרבי, והגיע אל התינוק. הוא ראה שאכן, התינוק אינו נושם ואין בו חיות. אולם הוא האמין באמונה שלימה שהתינוק יבריא, כדברי הרבי, ועשה את שלו. כעבור זמן קצר התרחש הפלא: התינוק החל להתעורר מעט מעט. רבי יום טוב המתין עד שהתינוק הראה סימני חיים נוספים, והביע רצון לאכול. או אז שב ר' יום טוב אל הרבי לבשר לו שהתינוק חזר לאיתנו.

בתוך כך באו אף היולדת והמיילדת לבשר לרבי על הנס שהתרחש ולהודות לו. משראה אותן הרבי, גער בהן על הצעקות שהקימו קודם לכן אשר הבהילו אותן מתוך שנתו, ואמר להן: "אז א קינד בלוטיגט מאכט מען אזוי א לארים, איז דען א לארים איז דען א נאווינע (א וואנדער) אז א קינד בלוטיגט טרעפט זיך א מאהל" [כשתינוק מדמם עושים כזה אזעקה..... כשתינוק מדמם קורה לפעמים].

כשמוע המיילדת הזקנה את נזיפת הרבי, עמדה ונשבעה בחיי ראשה, כי בתינוק כבר לא הייתה רוח חיים. "איך בין א גוטער מבין" [אני מבינה גדולה] הוסיפה ואמרה.

הרבי לא נתן לה לדבר, ואמר "האט וועט זי גיין זאגין אז איך האב מחיה מתים גיווען, נאר ברחמים רבים" ["היא עוד תלך ותאמר שהחייתי מתים, רק ברחמין הרבים"].³⁸

בריא כשור

ר' ברוך היה סוחר שוורים, מחסידיו של רבי לוי יצחק מברדיצ'ב. פעם נכנס ר' ברוך אל הצדיק וביקש את עצתו וברכתו, באשר מחיר השוורים ירד באופן דראסטי, והוא נותר עם שוורים רבים למכירה. כתגובה, שאל אותו הצדיק שלא ממין העניין: "האם עוסק אתה לעיתים במצווה מיוחדת כלשהי?"

(38) פרי ישע אהרן

השיב הסוחר: "אכן כן, מוהל אני". המשיך הרב ושאל: "ומה אתה עושה אם לפעמים זב, חלילה, הרבה דם מהנימול לאחר המילה?" השיב ר' ברוך: "יש לי תרופות כאלה וכאלה", ופירט באוזני הצדיק את שמות התרופות. שמע הרב את הדברים ואמר: "אתן לך עשב מסויים, ואם יארע חלילה שיקשה לעצור את הדימום – שים את העשב במקום הפצע ובעזרת ה' הכל יתרפא מיד". שאל הסוחר: "ועצה בעניין עסקי השוורים, מה תתן לי?" השיבו הצדיק: "כבר אמרתי לך, כשיהיה דם רב מהנימול, תן שם את העשב ובעזרת ה' הכל יתרפא מיד". הבין הסוחר כי ישנה משמעות נסתרת בתשובת הרבי, ולא הוסיף לשאול עוד בעניין השוורים. הוא האמין שהרבי ענה על שאלתו, הגם שלא הבין בדיוק מהי התשובה. הוא יצא מעם הצדיק ופנה לדרכו. בדרך התעכב, ונכנס לפוש במלון קטן על אם הדרך. בעת שהותו שם, נודע לו כי בנו של בעל המלון אינו מהול. שאל הסוחר את האב: "מדוע לא מלת את בנך?" השיב האב: "בני הקודמים נפטרו מחמת המילה, משום שדם רב זב מהם ולא ניתן היה לעצרו". מששמע הסוחר את דברי האב, נצנצו במוחו דברי רבו הצדיק והוא אמר לבעל המלון: "כמה תיאות לשלם לי על עצה בעניין זה?" ענה לו בעל המלון: "אילו יכול הייתי למול את בני ללא סכנה הייתי מוכן לשלם ארבע מאות רובל". השיבו הסוחר: "הבה נעשה עסק. אני אמול אותך על אחריותי, ואתן לך ערבון של ארבע מאות רובל שהמילה תעבור בשלום. אם יקרה לו דבר חלילה אפסיד את כספי". בעל המלון הרהר מעט והסכים לעסקה, בתנאי אחד: על סוחר השוורים להישאר בכיתו ארבעה שבועות תמימים לאחר המילה, בכדי לראות ששלום לילד והוא לא ניזוק מהמילה. הסוחר נתרצה. הוא מל את הילד. כצפוי, החל דם רב זב מהילד ללא מעצורים. מיד הוציא הסוחר את העשב שנתן לו רבו, והניחו על הפצע. בו ברגע פסק הדם מלזוב, והילד נרפא. שמח האב מאוד, וגם ר' ברוך נשם לרווחה. בתוך כך, עברו סוחרים במקום ונעצרו לשהות בבית המלון. ר' ברוך האזין לשיחתם, והנה הוא שומע כי מחירי השוורים התייקרו. בשומעו זאת, ביקש לנסוע מיד על מנת למכור את שוריו כל עוד מחירם גבוה, אך בעל בית המלון לא הניחו לצאת, בהתאם למוסכם ביניהם. בלית ברירה נשאר הסוחר במקום ארבעה שבועות תמימים. מספר ימים נוספים חלפו, ובינתיים הגיעו אורחים נוספים, מהם שמע הסוחר כי שער השוורים התייקר עוד יותר. בתום ארבעת השבועות, כבר הרקיע מחירם של השוורים שחקים, והסוחר מכר אותם ברווח גדול מאד. כעת נוכח ר' ברוך בהתממשות דברי רבו הצדיק במלואם.

נכנס יין יצא סוד

פורים תקפ"ג, פרשבורג. רבים מתושבי העיר מצטופפים בגורן עגולה סביב הרך הנולד, שזוה עתה הוכנס בבריתו של אברהם אבינו. כסנדק משמש אב-בית-הדין של פרשבורג, הגאון רבי דניאל פרסוניץ. המוהל הוא ה'חתם סופר' בכבודו ובעצמו. תלמידי ה'חתם סופר' מבחינים בשמחה מיוחדת על פני רבם. תחילה הם מייחסים את השמחה היתרה לעיצומו של יום – יום הפורים. אך כששמחת רבם גוברת מרגע לרגע ומגיעה לשיאה ברגע קריאת השם לילד – "ברוך-מרדכי" – הכול מבינים כי שמחתו המיוחדת של ה'חתם סופר' נעוצה ברך הנימול. תהיית הסובבים גוברת כאשר ה'חתם סופר' משנה מהנוסח הרגיל. לאחר "ואומר לך בדמיך חי", בעודו מטיף טיפת יין לפי הרך, מוסיף הוא, כמעט לוחש – "נכנס יין יצא סוד". מכיוון שאין מנהגו של ה'חתם סופר' בדברי משל וחיידוד, מסיקים הנוכחים כי יש דברים בגו. חלפו מספר שנים. ברוך-מרדכי, שנקרא כך לרגל יום הפורים שבו נימול, גדל ונעשה לנער בעל יראת-שמים מיוחדת במינה. השתתפותם של גדולי ישראל בברית-המילה שלו, והברכות שהאצילו עליו אז, ניכרו היטב בדרך תפילתו, בהידוריו במצוות ובטוב-ליבו המיוחד. אך אליה וקוץ בה – כל אימת שמישהו ניסה לפתוח עמו בדברי תורה, נאלם פיו של ברוך-מרדכי, והוא נתן בנן-שיחו מבט נבון. עד מהרה התבררה העובדה המצערת, כי מוחו של ברוך-מרדכי פשוט אינו מסוגל לקלוט דברי תורה, אף לא הקלים והפשוטים. ובכל-זאת, ברוך-מרדכי לא נהג לשוטט סתם כך ברחובות. את רוב יומו הוא בילה בבית – המדרש, מול גמרא פתוחה. מתנועע ומתנועע בלי הפסקה. לא-אחת נהגו ילדי העיר השובבים להתל בו. כשהוא קם לרגע ממקומו, נטלו הם את הגמרא הפתוחה שהניח והחליפוה במסכת אחרת. את ברוך-מרדכי, כך נראה היה, לא הטריד הדבר כלל. מה לו סנהדרין ומה לו בבא-בתרא. בשובו למקומו שב הוא להתנועע מול הספר הפתוח. את הילדים המחזה שעשע. לימים קם ברוך-מרדכי ובעצת רבותיו עלה לארץ-ישראל והתיישב בירושלים. בעיר-הקודש הוא הקים משפחה, ואת לחמו הרוויח משאיבת מים. יראת-השמים שלו ניכרה בכל הליכותיו, גם במלאכתו. בכל ראש-חודש נהג ברוך-מרדכי לפקוד את בתי כל לקוחותיו ולספק להם מים חינם אין-כסף; שמא החסיר טיפה וקיבל תשלום שלא כהוגן במהלך החודש החולף.

פורים תרנ"ג. בביתו של הגאון רבי שניאור-זלמן לאדיער, בעל 'תורת חסד' מלובלין, מגדולי חסידיו של אדמו"ר ה'צמח צדק' מליובאוויטש, מסבה לסעודת פורים קבוצה נכבדה מקרב תלמידי-החכמים ובני-העלייה של ירושלים. סביב עומדים רבים מהמון העם, המבקשים להתבסס משמחת הפורים בצילו של הגאון החסיד וחסורתו. גם ברוך-מרדכי שואב המים ביניהם. הגאון מלובלין מורה למזוג לנוכחים כוסות מלאות יין, שהלוא כך ראוי לעשות – "לבסומי בפוריא". פתאום נשמע קולו של ברוך-מרדכי. "רבי!", קרא אל הגאון היושב בראש השולחן, "היום מלאו שבעים שנה לכניסתי בבריתו של אברהם אבינו!". הקהל, שלא היה רגיל לשמוע את ברוך-מרדכי פוצה את פיו, בוודאי לא בקול רם, הביט בו בהשתוממות. אין זאת אלא שהיין הישן שלגם עשה את שלו, חשבו. הגאון מלובלין האיר פנים לברוך-מרדכי, והורה לשמשו למזוג לו עוד כוס מלאה יין. "מן הראוי לכבדו ביומו הגדול!", נימק הגאון בעל העיניים החריפות, המעוטרות בגבות עבותות. ברוך-מרדכי לא היסס ורוקן את הכוס עד תומה. הגאון לא הרפה מברוך-מרדכי: "נו, אולי תזכה אותנו בדבר תורה מענייני דיומא?". הנוכחים הבליעו את חיוכיהם למראה ברוך-מרדכי שתלה בגאון מבט מזוגג, ששכרות ובורות משמשות בו בערבוביה. "ענייני דיומא?! הלוא יש על זה מסכת שלמה, מסכת מגילה, ומה כבר אוכל להוסיף?". תשובה מפולפלת משהו לאיש כערכו. הגאון מלובלין, כאילו מתוך זחיחות-דעת, הוסיף ללחוץ: "ומה כתוב במסכת מגילה?". ואז, לתדהמת כל הנוכחים, פתח ברוך-מרדכי את פיו והחל להרצות בענייני היום. הוא קרא את לשון המשנה הראשונה, עבר מיד לגמרא, משם גלש לפירושי רש"י והתוספות, תיבל בדברי ראשונים נוספים, התגלגל למסכתות אחרות, הקשה, תירץ, השווה ופרך, עקר הרים וטחנם זה בזה. שעתיים רצופות פלפל ברוך-מרדכי בלי הפסקה, והמסובים היו שרויים בהלם מוחלט. לבסוף תש כוחו של ברוך-מרדכי והוא צנח על כיסאו ושקע בתרדמה. עוד הוא ישן וירושלים כמרקחה – "ברוך-מרדכי שואב המים הוא גאון אדיר!". עלתה על כולנה התפעלותו של ישיש מופלג, יוצא פרשבורג, שאמר: "אני עוד זכיתי להשתתף בברית-המילה של ברוך-מרדכי ולשמוע את דברי ה'חתם סופר' שאמר, 'נכנס יין יצא סוד'. אז היו הדברים בבחינת חידה. והנה, בחלוף שבעים שנה מאותו יום, נתגלה הסוד ונחשפה ברבים גאונותו המופלגת של ברוך-מרדכי בתורה".

כדגים שהם פרים ורבים

לפני שנים רבות כיהן בעיר רבאט אשר במרוקו, רב קדוש. בין שלל תפקידיו שימש גם כמוהל בקהילה היהודית. הקהילה היהודית ברבאט לא התברכה בעושר גשמי, אולם התברכה בילדים רבים. לא עבר כמעט יום מבלי שחגגו בו ברית-מילה. הרב הקדוש שמח מאוד למלא את תפקידו ולקיים את המצווה הגדולה של הכנסת תינוק בבריתו של אברהם אבינו עליו השלום. והנה, הגיעה תקופה שונה. הרב הבחין שכבר זמן רב שאינו מוזמן לערוך ברית. עברו ימים ושבועות והרב אינו מקבל אף הזמנה, עד אשר חגיגת ברית-מילה הפכה להיות אירוע נדיר ביותר. הרב התפלא מאוד ושלח לקרוא לזקני הקהילה, כדי לברר אצלם את פשר התעלומה. "זה כבר זמן רב שלא הוזמנתי לערוך ברית", אמר להם הרב. "האם האמהות היהודיות הפסיקו ללדת, או שמא מוהל אחר תפס את מקומי?" שאל. "זוהי עובדה מעציבה, כבוד הרב, אבל קצב הילודה אצלנו ירד בצורה דרסטית", השיבו הזקנים. "חייבת להיות לכך סיבה", קבע הרב. "האם יש לכם הסבר כלשהו, מה יכולה להיות הסיבה לדבר?" "גם אנו מתפלאים ותמהים על-כך, כבוד הרב, אבל הכל, כנראה, התחיל כאשר המלך מינה את ראש-המחוז כאחראי על סחר הדגים במדינה. ראש-העיר הטיל מיסים כבדים על הדגים המובאים למכירה בשוק. מחירים גבוה כל-כך עד שמלבד עשירים, איש אינו יכול לקנות דגים לשבת". "זה בדיוק מסביר את העניין!" אמר הרב. "אתם יודעים, שמצוה גדולה היא לכבד את השבת בדגים, והדגים הרי התברכו בברכת 'פרו ורבו'. לכן, כאשר היהודים מפסיקים לקנות דגים לשבת, הרי הם מונעים מעצמם את הברכה. האם ניסיתם לדבר עם ראש-המחוז?" "התחננו לפניו שיוריד את המיסים, אבל הוא לא התייחס לבקשתנו" נאנחו הזקנים.

"אם כך", אמר הרב, "השאירו לי את הטיפול בנידון".

לאחר שהלכו הזקנים, לקח הרב קלף חלק וכתב עליו מספר מילים בנוצה ודיו, גלגל את הקלף וקשר אותו. אחר קרא לאחד מתלמידיו ואמר לו: "קח את הקלף ומחר, השכם בבוקר, מיד לאחר הזריחה, לך לחוף הים והשלך אותו למים. לאחר שתעשה זאת, חזור אלי ודווח לי, האם ביצעת את שליחותי במלואה. בדרכך אל חוף הים, אל תדבר עם איש וכך תנהג גם בדרכך חזרה אלי. בנוסף אל תספר לאף אחד על שליחותך". הבחור הצעיר מילא את שליחותו ולאחר מכן שב אל רבו ודיווח לו על מעשיו. "טוב מאוד" אמר הרב

בשביעות רצון. באותו היום, כאשר יצאו הדייגים בסירותיהם אל מלאכת יומם, לא העלו בחכתם אף לא דג אחד. פעם אחר פעם הורידו את הרשתות למים, אולם הללו שבו ועלו ריקות. מלבד כמה סרטנים ואצות-ים, לא היה דבר. לאחר כמה שעות של ניסיונות חוזרים ונשנים, נואשו הדייגים וחזרו אל החוף כלעומת שבאו. איש לא הבין את פשר התופעה המשונה, והכל שחו בפליאה על היעלמותם הפתאומית של הדגים. למחרת חזר המחזה על עצמו. שוב הורדו הרשתות למים פעם אחר פעם, אך דגים – אין! כך קרה גם ביום השלישי. לאור המצב החמור, החליטו הדייגים, כי אין כל תועלת לצאת לדוג, כאשר אין דגים, לא חיים ולא מתים. המלך, שחיבב מאכלי דגים, כעס מאוד. מזה שלושה ימים שלא הוגשו על שולחנו דגים טריים. הוא קרא לטבח ודרש ממנו הסבר על-כך. "אדוני המלך, זה כבר שלושה ימים, שאין בשוק דגים טריים. ישנם רק דגים המיובאים ממרחקים והללו הם דגים מיובשים ומלוחים, שאין זה נאה ומכובד להגישם למלך", הסביר הטבח. חמת המלך בערה בו והוא קרא מיד לראש-המחוז: "מיניתי אותך כאחראי על סחר-הדגים ועכשיו אינני יכול לקבל אף לא פיסת דג על שולחני?! האם הדייגים הפסיקו לדוג, או שמא מתו כל הדגים שבים?" תבע המלך לדעת. ראש-המחוז נרעד בכל גופו ואמר: "אדוני המלך, שאלתי את ראש-הדייגים לפשר הדבר, איימתי עליו, אך כל זה לא עזר. הדייגים יוצאים יום-יום, אולם אינם מעלים ברשתותיהם אף לא דג אחד. כדי להיות בטוח שאכן זה כך, יצאתי עימם לדיג באחד הימים, ואכן בכל פעם שהעלו את הרשתות, הללו היו ריקות!"

"מעולם לא שמעתי על 'מעשה דגים' שכזה", אמר המלך בכעס. "אני נותן לך שלושה ימים כדי להביא לשולחני דג טרי, או רעיון אחר להשיבם. ולא, אזרוק אותך אל הים, כדי שתלך בעצמך לחפש אותם שם..." ראש המחוז עזב את ארמון המלך מבוהל ומפוחד עד מוות. הוא הפיץ כרוז בו הבטיח שכר גדול למי שיביא מידע אודות פרשת היעלמותם של הדגים. מיד עם השמע הכרוז הגיעו שני דייגים אל ביתו של ראש-המחוז וסיפרו לו, כי בבוקרו של אחד הימים, הם ראו יהודי צעיר זורק משהו לתוך המים, ומאז אותו יום לא נראו שוב דגים בים. ראש-המחוז רץ מיד אל המלך. "אדוני המלך", אמר בהתרגשות, "יש לי מידע מהימן שיסביר את התעלומה; היהודים עשו כישוף שגרם להיעלמותם של הדגים! אני מציע שהמלך ישלח לקרוא לרב הקהילה ויצווה עליו להסיר מיד את הכישוף, ואם לא יעשה זאת יגורש מהארץ יחד עם כל בני קהילתו". "זה בדיוק מה שאני עומד לעשות עכשיו", אמר המלך. כאשר הגיעו שליחי

המלך אל בית הרב, כשצו קריאה מאת המלך בידם, נותר הרב שלו ורגוע. לעומתו, זקני הקהילה נראו מודאגים מאוד. "הבה נבטח בה", הורה הרב בשלווה. הרב וזקני הקהילה צעדו לעבר ארמון המלוכה כשהם לבושים בבגדי שבת, וכשהגיעו אל המלך ברכהו בברכת "ברוך שחלק מכבודו למלך בשר ודם" מתוך יראת כבוד. המלך התרשם מאוד מהכבוד הגדול שחלקו בפניו הרב והזקנים והוא פנה אל הרב בנימה ידידותית ושאלו: "האם נכון הדבר, שעשית כישוף על הדגים והם ברחו מאזורינו?" "יחי אדוני המלך", החל הרב בדבריו, "אני לוקח על עצמי את האחריות להיעלמותם של הדגים, אבל לא בכישוף עשיתי זאת. כישוף הוא דבר האסור לנו, היהודים, על-פי התורה הקדושה. נכון הוא, שאני צייתי על הדגים לעזוב את המקום, ויש לכך סיבה טובה ומוצדקת." "ומהי הסיבה?" שאל המלך. "אם טוב בעיני המלך, אסביר את הענין", השיב הרב. "אלוקים הטוב, בורא שמים וארץ ואדון העולם כולו, ברא שפע של דברים בעולמו כדי שכל באי העולם יוכלו להנות מהם. הוא ברא את השמש שתאיר לכולנו ולאף אחד אין רשות להסתיר את אורה מאתנו או ליטול עליה מיסים. הוא ברא את האויר, כדי שנוכל לנשום אותו בחופשיות, הוא ברא רוח, גשם, עננים ואין באפשרותו ובכוחו של איש לעצור אותם או לגבות מיסים בעבורם. הוא ברא מים זכים בנהרות ובאגמים וגם אלו מיועדים לכולנו מבלי שנצטרך לשלם עליהם. אמנם, אנו משלמים על המים, אך זה רק עבור השירות, בו מעבירים לנו את המים שבאגם או בנהר לבתינו ואילו על המים עצמם איננו צריכים לשלם. כך גם, ברא הקב"ה את הדגים שבים לכולנו, כאוכל המזין את גופנו. אבל, שוב, איננו משלמים עבור הדגים כי אם על הטרחה של הדייגים, שלפעמים אף מסכנים את חייהם עבורנו, כדי לדוג דגים ולהביאם לשוק...." "אלה הם דברי חכמה ותבונה", אמר המלך בהתפעלות, "המשך, בבקשה..." והרב המשיך: "מלך מלכי המלכים, אשר חלק מחכמתו לחכמים, ברך גם את אדוני המלך בחכמה רבה ובוודאי שכבודו יבין את עומקם של דברי, אותם אשמיע באזניו, הלוא הם דברי התורה הקדושה. הקב"ה הטיל עלי אחריות כבדה, להיות מנהיג לקהילה בארץ. ובנוסף לכך, ניתנה לי הזכות הגדולה לשרת את אנשי קהילתי ולשמש כמוהל, המכניס תינוק חדש בבריתו של אברהם אבינו. כעת, לאחר שעברה תקופה ארוכה, שמת-לב לכך, שלא הוזמנתי לבריתות, כדי למול תינוקות ולהכניסם בבריתו של אברהם אבינו. משניסיתי להבין, מדוע אמהות יהודיות הפסיקו ללדת ילדים, נוכחתי לדעת שישנו קשר הדוק בין לידת הבנים לבין קניית דגים לכבוד שבת." "זה נשמע מוזר ביותר. מה הקשר בין דגים לתינוקות?" שאל המלך בפליאה. "כאשר

הקב"ה ברא את העולם בששה ימים וקידש את היום השביעי, ברך הבורא שלוש פעמים: בפעם הראשונה ברך ה' את הדגים, שנבראו ביום החמישי, "פרו ורבו ומלאו את הימים"; בפעם השניה הוא ברך את האדם, שנברא ביום השישי, "פרו ורבו ומלאו את הארץ ורדו בדגת הים..."; הפעם השלישית בה ברך ה' היתה כאשר בירך את היום השביעי, "ויברך אלוקים את יום השביעי ויקדש אותו". בשל הברכות הללו, חוב קדוש הוא לכבד את יום השבת, בין היתר, בטעימת דגים בכל ארוחה. על-ידי כך משתלבות ומתקיימות כל שלוש הברכות במלואן. הקב"ה מברך את עמו, שיפרה וירבה בבנים ובכנות, שילמדו את תורתו, ישמרו את השבת ואת כל מצוותיו. אולם כאשר האנשים לא קונים דגים לכבוד שבת, ברכות ה' נעצרות אף הן..."

"אז מדוע הפסיקו היהודים לקנות דגים לכבוד שבת?" שאל המלך.

"כבוד מעלתו, זוהי בדיוק הנקודה. המלך מינה את ראש-המחוז כאחראי על סחר-הדגים, והוא, עצוב לומר, הטיל מס כבד על הדגים הנמכרים בשוק ודבר זה מקשה על רוב היהודים בקניית דגים לכבוד שבת. ניסינו לשכנע את ראש-המחוז שיוריד את המיסים אך נכשלנו, לכן לא היתה לי ברירה ועשיתי מה שעשיתי. כבר הסברתי קודם, דגים הם בריה טבעית מהבורא, ואין לאיש זכות להטיל על קנייתם מיסים. התשלום שאנו משלמים אינו עבור הדגים עצמם, כי אם עבור השרות והטרחת של הדייגים. לכן, בסמכות התורה, צייתית על הדגים לעזוב את החופים וללכת למקומות אחרים, שם יעשו את רצון הבורא..."

"אהה, אני מבין", אמר המלך תוך כדי הרהור ואז שאל לפתע: "ואם אני אפטר את ראש-המחוז התאוותן ואוריד את המיסים ממחיר הדגים, התוכל להחזיר את הדגים?" "עם כל הענווה, אני בוטח בה", שכפי שצייתו לי הדגים כאשר צייתו עליהם לעזוב כך יצייתו לי, כשאפקוד עליהם לחזור", אמר הרב בבטחה. למחרת בבוקר עם הזריחה, התאסף קהל רב מתושבי העיר. יהודים וערבים נהרו לחוף לחזות בחזרתם המופלאה של הדגים. הרב וזקני הקהילה עמדו שם והדייגים ישבו בסירותיהם מתוך צפייה דרוכה. כעת חיכו כולם לבואו של המלך. לא עברו דקות ספורות ומרחוק נראתה הכרכרה המלכותית. המלך הגיע. כל האנשים נעמדו לקראתו בראת כבוד וקראו "יחי המלך!" כעת ניגש הרב לשפת הים וקרא בקול רם: "דגים, הקשיבו, שמעו לקולי."

בסמכות בורא העולם והתורה, בנוכחות המלך והקהל הרב שהתאסף כאן, אני פוקד עליכם, חיזרו מיד ועשו את רצון הבורא! חיזרו, חיזרו”.

הרב אך סיים את דבריו והים הרגוע החל לפתע לגעוש, תחילה בגלים קלים אולם אט-אט גברו הגלים והתעצמו. אין ספור דגים הגיעו מכל עבר ונפלטו אל החוף ודגים רבים קיפצו במים בהתרגשות גדולה. מחיאות כפיים סוערות וקריאות הידד נשמעו באויר, כאשר הדייגים יצאו בסירותיהם לדוג את השפע הגדול.

”ברוך ה' אלוקי ישראל, וברוכים אתם, עבדיו הנאמנים!” קרא המלך, כשהוא לוחץ את ידי הרב. ”אבקש ממך”, אמר המלך, ”שתזמין אותי לברית-המילה הקרובה שתערוך”.

‘שלום-זכר’ שנדחה

לזוג הורים מירושלים נולד ילד. גדל הילד והגיע לגיל שש, ולצערם של הוריו הוא גילה ריחוק וסלידה מכל דבר שבקדושה. תפילות, ברכות ואף לימוד התורה היו לו לזרא, ועיני ההורים רואות וכלות. למרות שהאב לא נמנה על עדת החסידים, הוא החליט בצר לו לפנות אל האדמו”ר רבי אהרון מבעלזא, ולתנות לפניו את צרתו. הוא הגיע אל האדמו”ר, נכנס אליו, ושח את אשר על לבו. ציוה האדמו”ר על הגבאי, ר’ שלום פויגל, לשאול את האב האם ערך חגיגת ‘שלום-זכר’ לבנו בעת שנולד. ענה האב בפשטות: ”בוודאי!”. הוא לא העלה על דעתו אפשרות אחרת. אולם, הצדיק חזר ושאל, האם ערך האב חגיגת ‘שלום-זכר’ לאחר לידת הבן. שוב השיב האב בחיוב, אך גם הפעם שילש הצדיק את שאלתו. כאשר ראה אבי הילד שהצדיק שב ושואל בשלישית אותה השאלה, הבין כי יש דברים בגו. הוא אימץ היטב את זכרונו. לפתע נזכר שאכן, היות וילד זה נולד בערב שבת, סמוך ממש לזמן כניסת השבת, לא היה סיפק בידו להכין צרכי חגיגת ‘שלום-זכר’, ולכן לא נערכה החגיגה. ביום שישי שלאחריו נערכה ברית המילה, ושוב לא נערכה חגיגת ה‘שלום-זכר’. כך אירע כי לבן זה לא נחוגה מעולם חגיגת ‘שלום-זכר’. אמר לו הצדיק: ”כאשר נולד ילד, מיד בא עימו היצר הרע, כמובא בגמרא ”משננער לצאת ממעי אמו”, והוא מבקש להפריעו ולהסיתו שלא ילמד ולא יתנהג כיהודי, חלילה. לכן עורכים ‘שלום-זכר’, ובאים חברים, קרובים וידידים ומברכים את

אבי הילד, שיזכה להכניסו בבריתו של אברהם אבינו ולגדלו לתורה, לחופה ולמעשים טובים. על ידי ברכתם של יהודים מתבטל ה'סיטרא אחרא'. אך מכיון שלבן זה לא נערכה חגיגת ה'שלום-זכר', הוא חסר את הברכות הללו, ולכן אינו רוצה ללמוד ולומר דברי קדושה. אשר על כן, העצה היעוצה היא, שבשבת הבאה תערוך לו חגיגת 'שלום-זכר' ותקרא לכל המוזמנים שהיית מזמין לחגיגה לו הייתה נערכת בזמנה. על ידי שיבואו ויברכו אותנו, יתחיל ללמוד ולומר כל דבר שבקדושה"³⁹.

בטל בשישים

הגאון ר' יצחק זאב (ר' וועלוועל) סולובייצ'יק מבריסק ערך ברית לנכדו. באו לכבודו יקירי ירושלים לשמוח בשמחתו. פנה אחד מהאורחים והסביר לגרי"ז את סיבת בואו, וכי מילתא זוטרתי – ר' וועלוועל עורך ברית לנכדו!

נענה הגרי"ז בתנועת ביטול ונשא משלו: "ידוע הסיפור על סנדלר עני שאמר פעם 'לו הייתי עתיר נכסים בעל ממון כגביר פלוני מפורסם, הייתי יותר עשיר ממנו, שכן אז היה לי את כל כספו, ומלבד זה הייתי ממשך בעבודת הסנדלרות ומרויח את מטבע הקופיקא השבועית שלי...' כך גם בענייננו, סיים ר' וועלוועל בחיוך, מדובר כאן במצוה גדולה מן התורה, ברית מילה שנכרתו עליה י"ג בריתות, כנגד גדלות עניין זה איזו משמעות יש לכך שזוהי ברית אצל ר' וועלוועל?..."

פה אל פה

בראשית בואו לאמריקה, נתכבד האדמו"ר מצאנז קלויזנבורג בסנדקאות אצל אחד מחסידיו. היה זה כאשר כבר ישב הרבי על כסאו של אליהו והתינוק הושם על ברכיו, כשהבחין לפתע באבעבועות קטנות על לשונו של התינוק. אצל הרבי מקובל היה שבמצב כזה לא מלים את התינוק, והוא הורה למוהל שלא למול, וקם מעל הכסא.

(39) בעלזער נייעס פרשת תצוה תשס"ג.

מהומה רבתי פרצה במקום. אבי התינוק כעס מאוד על כי הרבי משבית את השמחה כעת, כאשר הכל מוכן לסעודה, והמוזמנים כולם הגיעו. הוא החליט לקרא לרופא ילדים שגר בסמוך, ולשמוע את חוות דעתו. הרופא שבדק את הילד קבע חד משמעית שמותר למול אותו, אך הרבי לא קיבל את דעתו. האב טרח וקרא לרופא שני, יהודי, וגם זה האחרון סבר כי אין באבעבועות כל סכנה, וכי הן אינן מהוות עילה מוצדקת לדחיית הברית. אולם הרבי לא נכנע לדעתם, ואמר לאב כי הוא יכול לעשות כהבנתו, אך הוא אינו מוכן להיות הסנדק. כמוכן שהברית לא התקיימה, וכולם הלכו הביתה רוטנים על הרבי המחמיר...

למחרת בא אבי הבן אל הרבי בכדי לבקש ממנו מחילה ולהודות לו. הוא סיפר, כי חומו של התינוק עלה לפתע, והרופא אמר שאם הברית הייתה מתקיימת בזמנה הייתה סכנה נשקפת, רח"ל, לחיי התינוק. הפטיר הרבי ואמר, שכעת נוכח לראות שרב בישראל שמקובל אצלו דבר, חייב להישאר איתן בדעתו ולא להיכנע לשום דעות אחרות. אפילו לא דעות של רופאים.

הצלה בהאדיטש

סיפור זה התרחש בעיירה האדיטש שבאוקראינה, במקום מנוחתו של אדמו"ר הזקן, בתקופת השואה האיומה.

באותם ימים שחורים, נרדפו היהודים באכזריות בלתי נתפסת על ידי הגרמנים. לגודל הזוועה, במקומות רבים אליו הגיעו הגרמנים הם 'זכו' לתגבורת מידי התושבים המקומיים שונאי ישראל. הרשעים חברו יחדו להרע, כשמטרתם להשמיד חלילה את העם היהודי. גם באוקראינה סבלו היהודים קשות לא רק מידם האכזרית של הנאצים ימ"ש, כי אם גם מרדיפות תושבי המדינה שששו להכות בם. באחד הימים ברחו משפחת יהודית מהעיירה אל ה'ציון' הקדוש, כאשר האוקראינים, תושבי המקום, רודפים אחריה במטרה להסגירה לידי הנאצים ימ"ש. אבי המשפחה היה לא אחר מאשר סביו של הרב שניאור זלמן גנזבורג שניהל את ארגון 'ברית יוסף יצחק' בארה"ב.

היהודים נכנסו ל'ציון' הקדוש והתפללו בזעקות קורעות שחקים להצלתם. האוקראינים הרשעים התגודדו בחוץ מסביב למקום ה'ציון', כשהם שומרים

על טרפם שלא יברח, בעוד אחדים מהם רצים לקרוא לנאצים בכדי שיגיעו לתפוס את היהודים. בעודם מתפללים, שמע לפתע אבי המשפחה קול בוקע מן ה'ציון' של האדמו"ר הזקן ואומר לו: "מתחת לסטנדר יש מנהרה שמגיעה עד לנהר. צאו דרך המנהרה וכך תינצלו" --- האב ההמום פנה אל בני המשפחה ושאלם: "האם שמעתם מה שאני שמעתי???" – הכל הנידו ראשיהם לשלילה. מלבד האב, לא שמע איש מאום.

"מהרו" הורה האב לבני משפחתו, עודו מחווה באצבעו לכיוון הסנטר – "הימלטו דרך המנהרה". בני המשפחה נכנסו אל המנהרה בזה אחר זה, בעוד האב ממשיך לקרוא מזמורי תהילים בקול רם.

כעבור זמן קצר נפרצה דלת ה'ציון' בידי קלגסי הנאצים ימ"ש. הללו הגיעו ומצאו, כמובן, רק את האב מתפלל על ה'ציון'. מאוכזבים מהטרף שחמק מידם, כילו הצוררים את חמת זעמם באב, הקדוש שמסר נפשו עבור הצלת משפחתו. בני המשפחה הצליחו לברוח דרך המנהרה שהגיעה אל הנהר, ולהגיע אל הפרטיזנים. הלוחמים האמיצים הגיעו עד מהרה והצליחו בחסדי השי"ת לגבור על הנאצים והאוקראינים שעדין שהו באיזור ה'ציון' ולחסלם.

מאז ימי חורבנה של יהדות אירופה לא נערכו בריתות מילה בעיירה האדיטש. בי"ט כסלו תשס"ו, חג הגאולה של האדמו"ר הזקן ממאסרו, נערכה לאחר שנים ארוכות ברית מילה ליהודי מבוגר מאודסה, בבית כנסת הצמוד ל'ציון' הקדוש. ע"י המוהל של ארגון ברית יוסף יצחק ד"ר יעקב גיסינוביץ המוהל הראשי של אוקראינה.

פרק עשירי

מגן הקלאמפ האסור

לפני כחמישים שנה, פיתח מוהל תושב ארה"ב מכשיר הנקרא 'מגן קלאמפ' או 'מגן בורנשטיין'. מכשיר זה נסגר על ציר ומהווה מגן למילה. כבר אז גדולי ישראל ובראשם רבני הבד"צ של העדה החרדית בירושלים אסרו את השימוש במגן, כמו גם במגן נוסף הנקרא 'גומקו קלאמפ' שהוא גרוע אף יותר, כדלהלן. להלן דברי הגה"צ שרי התורה רבני הבד"צ של העדה החרדית בירושלים משנת תש"ל (1970) למנינם:

"על דבר ששמענו שנפרץ לאחרונה גם בארצנו הקדושה אצל מוהלים קלים שהחלו להשתמש במצות מילה בכלי המשחית המכונה "מגן", הנקרא קלאמפ וכיוצא בזה כבר צווחו ומיחו גדולי ישראל בתפוצות נגד זה.

הננו לחוות דעת תורה כי המשתמשים בכלי המגן הנ"ל למצוות מילה לא די שאינם מקימים מצוות מילה, לא חיתוך, ולא הטפת דם ברית, ולא פריעה ולא מציצה, וכחותכים ועוסקים בבשר מת – אלא שהמלים בכלי זה בשבת הם גם מחללים שבת קודש וגם מסכנים את הילד מכמה טעמים, ואסור לקחת לשום ברית מוהל המשתמש במגן הנ"ל, וכן כל מי שיראה מוהל המשתמש בכלי המשחית הנ"ל מחויב להודיע שם המוהל לבד"צ הח"מ.

וכל מי שבידו למחות נגד המוהלים המשחיתים בהנ"ל, מחויבים למחות, ולא ישתמשו המוהלים אלא בסכין כמנהג ישראל מקדמת דנא וכמבואר ברמב"ם הל' מילה (פ"ב) ובשו"ע (סימן רס"ד).

למרבח הצער, כיום במדינות שונות כגון ארצות הברית, דרום אמריקה ואף במספר מקומות באירופה, רוב המוהלים שאינם חרדים לדבר השם משתמשים בכלי האסור. לפי האמור וכן לפי פוסקים נוספים שיובאו להלן, אין לילדי ישראל הקדושים שנימולו על ידם ברית מילה, וצריך להטיף מהם דם ברית קודש. בנוסף, פוגע הדבר בבריאותם הגופנית והנפשית כפי שיוכח בהמשך.

מהטעם האחרון, הוציא משרד הבריאות האמריקאי FDA מכתב האוסר את השימוש הן ב'גומקו קלאמפ' והן ב'מגן קלאפ'. על פי דו"ח משרד הבריאות האמריקאי, משנת 1996 עד שנת 2000 דווחו מאה וחמישה מקרים של תינוקות שנפגעו בעקבות המגן האסור בנמק של הגיד ונוקים נוספים, העלולים להותיר את הילד בעל נכות, ל"ע, למשך כל ימי חייו!⁴⁰

מדוע מוהלים נוטים להשתמש במגן האסור?

הסיבה הראשונה היא, שאין דם לאחר החיתוך (פרט לדם הצרור בעורלה) כי לכך נבנה המכשיר האסור. אולם דווקא משום סיבה זו אוסרים הרבנים את השימוש במגן.

גרועה מכך היא ההשלכה הרפואית – בהעדר דם באבר מסוים, עלול להתפתח נמק. מכיוון שהשימוש במגן מונע זרימת דם, ובפרט במקרה בו נתפס חלק מהעטרה במגן, רב הסיכון להיוצרות נמק ולהתפשטותו. אם לא עוצרים זאת בזמן באמצעות ניתוח, מדרדר המצב עד לקטיעת האבר ח"ו.

בנוסף, בכל פציעה הדם הוא הגורם לרפוי של הפצע. במקרה של שימוש במגן האסור, לא מגיע דם כמו בברית רגילה ומשך זמן הריפוי מתארך עשרת מונים מאשר בברית רגילה.

הסיבה השניה לנטיית המוהלים להשתמש במגן היא, חוסר מיומנותם של רופאים ומוהלים אלו בעצירת הדם ובחבישה בברית רגילה. בעוד אצל מוהלים רגילים החבישה הינה הפעולה הבסיסית ביותר, הרי שהמוהלים המשתמשים בקלאמפ האסור אינם יודעים לבצעה!

חוסר מיומנות זו הינה בגדר סוד גלוי למי שמבין בברית מילה, וקיימות לכך עדויות ראייה רבות. דוגמא לדבר הוא סיפור שלו היה עד הרב ירון עמית:

(40) מכתב FDA מצורף בסוף הפרק

מוהל שהגיע ממדינה מסוימת וכבר ביצע מילות רבות, אך תמיד עשה זאת באמצעות המגן האסור, התכבד מסיבה כל שהיא לערוך ברית מילה רגילה. לאחר החיתוך, התעלף לפתע המוהל ונפל על אדם שעמד לצידו. לאחר שעוררוהו מעלפונו התברר, כי סיבת העלפון הייתה מחמת שזו הפעם הראשונה בחייו של המוהל המהולל והמפורסם שראה דם בברית...

דוגמא נוספת: מוהל הנוהג תדיר להשתמש במגן האסור, נתבקש על ידי הורים שידעו שאסור להשתמש בקלאמפ, למול את בנם ללא המכשיר האסור. זאת לאחר שהבטיח להם שהוא יודע גם לערוך ברית כהלכה. למרבה הצער, הסתיימה הברית בחדר מיון כשהילד דימם רבות. התברר כי המוהל חבש את החתך באופן גרוע שלא עצר את הדם, ולאחר מספר שעות כאשר גילו זאת, כבר היה צורך לפנות את התינוק לבית הרפואה. בחסדי ה' יתברך הילד ניצל. הסיבה השלישית בגינה נוטים מוהלים שונים להשתמש במגן היא עצלנות, חוסר אחריות, וחסכון בכסף.

נהוג בכל העולם שהמוהל או בא כוחו (מוהל או רופא) בודק את הילד יום לאחר הברית מסיבות רבות. כגון: לוודא שאין דמום, לוודא שהילד נותן שתן בצורה רגילה, לוודא שלא נדבקה חתיכת עור על העטרה (דבר המצריך לאחר שנים ניתוח על מנת להפריד עור זה), לבדוק שהאזור נקי ואין זהום, ושאין תגובה בלתי רגילה לחיתוך כגון חום או אלרגיה לחומרים בהם השתמשו המוהל וההורים ועוד. בניגוד למנהג זה, הרי שמוהלים המשתמשים במגן חוסכים מעצמם את הטירחה המיותרת וההוצאות הנלוות אליה. תחת חבישה מקצועית, הם עוטפים את הגיד בצורה פשוטה כך שההורים יוכלו להסיר את התחבושת בעצמם. בכך הם פוטרם עצמם מלהגיע אל בית הנימול, כאשר בכך נמנעת מהתינוק בדיקה רפואית נצרכת.

כך לדוגמא, מוהל ידוע מניו יורק שמבצע מידי יום הרבה מילות ומקבל כמה מאות דולרים על כל מילה (יודגש שאין לכנות את פעולתו 'ברית מילה', מכיון שמשתמש בקלאמפ האסור ולפי כל הפוסקים נחשבת הפעולה כמילה אך לא כברית עם הקב"ה), נשאל מדוע הוא מל שלא כהלכה, ומשתמש במגן שכל הפוסקים – ולהבדיל משרד הבריאות האמריקאי, FDA, אוסרים? תשובת המוהל הייתה: "יש לי שבע מילות ביום, האם אלך ביום המחרת

לשבע כתובות שונות ברחבי ניו יורק בכדי להוריד תחבושות ולטפל בילדים? השמוש בקלאמפ חוסך לי את כל זה".

הסיבה הרביעית בשלה נוטים מוהלים להשתמש במגן היא, רצונם להציג בפני ההורים אידליה – ברית נקיה שאין בה דם. אולם לאמיתו של דבר, הסבל והכאבים הנגרמים לתינוק גבוהים לאין שיעור יותר מאשר בברית רגילה. הריפוי אורך, כאמור, זמן רב יותר וגם הסכנות רבות יותר.

לדוגמא, בעיר מסוימת מכונה מוהל המשתמש בקלאמפ האסור – קוסם. זאת משום שאין דם במילה שעורך. ה'סוד' שלו הוא פשוט מאוד – קודם המילה הוא נכנס עם התינוק לחדר לבדו ולא מרשה אפילו להורים להיכנס, מניח על התינוק את המגן האסור, נותן לו זריקת הרגעה ומגיע עם תינוק שותק. הוא מל את התינוק בשקט ובשלוה והכל נפעמים מגודל ה'קסם'.

לארגון 'ברית יוסף יצחק', שאמון על תיקון מילותיהם של רופאים ומוהלים בחסות פסק דין רבני, ובמקרים רבים מאד אף בעקבות הפניית רופאים, חשוב מאוד להתריע בפני ההורים וליידע אודות חשיבות העניין:

אין סיבה שילד יהודי יעבור ברית מילה יותר מפעם אחת, ובפרט כאשר בפעם השנייה מדובר בניתוח, ובמקרים רבים – בהרדמה כללית. אנא, מנעו את הסבל המיותר ממכם ומילדכם. אל תיקחו מוהל כזה לבניכם.⁴¹

המכשירים מקצרים חיי הילד והמל בשבת חייב סקילה

להלן דברי כ"ק אדמו"ר הרבי הרי"צ אג"ק כ"ק אדמו"ר הרבי הרי"צ ח"ז ע' שצא:

במענה על שאלתם בנדון מילת ילדי ישראל ע"י מכונה הנקראת "גאמקע" הנה לבד זאת שהוא חילול קדושת מצוה זו, שצריכה להיות דוקא בידיים על ידי יהודי שומר מצוה, ולבד זה שגורם צער ויסורים לילד, הנה הוא דבר שאסור לעשותו, לא מיבעי בשבת שהוא סיבוך באיסוא סקילה, אלא גם בחול, ודבר ברור הוא שהמילה הכשרה כדן

(41) הכותב הוא יו"ר ארגון ברית יוסף יצחק העולמי, הארגון שביצע יותר מ-65,000 בריתות למבוגרים וילדים בחדרי ניתוח, בלמעלה מ-450 מקומות שונים בעולם.

סגולה לאריכות ימים, ומילה כזוֹנֵעַם מכשיר הקלאמפּ} היא להפך ח"ו, ועל הרבנים הגאונים לעמוד בכל תוקף עוז נגד פרצה זו, ולהכריז ברבים אשר מילה באופן החדש תגרום ח"ו קיצור ימים לנולדים. שו"ת אגרות משה חלק יו"ד ג סימן צט

מילה במכשירים שנתחדשו לזה

בע"ה אור לג' כסלו תשל"ז מע"כ ידידי מוהר"ר יעקב שוחט שליט"א. הנה בדבר המכשירים שנתחדשו בכאן לעשות בהן מצות המילה, הרי כתבתי ברור באג"מ ח"ב דיו"ד סימן קי"ט אשר אין רוח חכמים נוחה מכל המכשירים שאין לשנות אופן המצוה מכפי שעשו מעולם, וגם מסתבר שיש צערא להינוקא ביותר, שלכן איני הולך לברית שמוהלים שם באיזה מכשיר, אבל במכשיר שאינו יוצא דם כלל אסור למול גם מדין המצוה שלא נתקיימה המצוה כהוגן שהטפת דם ברית הוא ג"כ מדיני המצוה, אבל כאן לא שמענו שאיכא מכשיר כזה שאינו יוצא דם והמצאה אחרונה שהוא המגן אני לא ראיתי מילה זו מעולם אבל כפי שאמרו עושין מתחלה מילה פשוטה וגם עושין מציצה וסוגרין במהירות שלכן אי אפשר שלא יצא דם וגם הרבה ברגעים שקודם הסגר המכונית, ואם אין יוצא דם כמו שכותב כתר"ה הרי כתבתי שבמכשיר כזה שאינו יוצא דם לא נתקיימה המצוה כהוגן ואסור למול במכשיר כזה אבל בכאן אומרים שיוצא דם. אבל הא כתבתי שבכל אופן אין למול בשום מכשיר דאין לשנות המצוה וגם איכא איסור דאיכא צערא לינוקא ביותר ואסור לצער הינוקא יותר מכפי צער המוכרח מהמילה, ולכן אינני מבין כי מוהל שמשמש בזה אומר שאני התרתי בשעה שבתשובה זו כתבתי שאין למול בזה. והנני ידו משה פיינשטיין.

שו"ת ציץ אליעזר חלק יט סימן סח

אודות האיסור למול במכשיר "מגן קלעמפ"

ע"ד הכלי הנקרא בשם "מגן קלעמפ" אם כשר למול בו כבר הארכתי לכתוב על זה בספרי שו"ת ציץ אליעזר חלק שמיני סימן כ"ט ובאתי בשניות על כך בחלק עשירי סימן ל"ח והעלתי לאיסורא שהמילה איננה

מילה והמל עם כלי זה בשבת הר"ז מחלל שבת יעו"ש בפריטי הפרטים שביררתי וכתבתי על כך. והצבעתי גם על תוצאת - סכנה.

והנה בזמנו פרסמו על כך "באייר תשל"א" מודעה ואזהרה, והדפיסו קטע מעט מזעיר מספרי ח"ח הנ"ז, ומצידו "מודעה רבה לאורייתא" מהגאונים בד"ץ העדה החרדית, ולחיזוק האיסור אעתיק בזה הודעתם וכדלקמן:

ע"ד ששמענו שנפרץ לאחרונה גם בארצינו הקדושה אצל מוהלים קלים שהחלו להשתמש למצות מילה בכלי המשחית המכונה "מגן", הנקרא קלעמפ וכיוצא בזה.

כבר צווחו ומיחו גדולי ישראל בתפוצות נגד זה.

והננו בזה לחו"ד דע"ת, כי המשתמשים בכלי ה"מגן" הנ"ל למצות מילה לא די שאינם מקיימים מצות מילה, לא חיתוך, ולא הטפת דם ברית, ולא פריעה ולא מציצה, וכחותכים ועוסקים בבשר מת - אלא שהמלים בכלי זה בשבת קודש הם גם מחללים שב"ק, וגם מסכנים את הילדים מכמה טעמים. ואסור ליקח לשום ברית מוהל כזה המשתמש באיזה מקום שהוא ב"מגן" הנ"ל, וכל מי שיראה מוהל המשתמש בכלי המשחית הנ"ל מחויב להודיע שם המוהל לביד"צ החתומים מטה.

וכל מי שבידו למחות, נגד המוהלים המשחיתים בהנ"ל מחויבים למחות ולא ישתמשו המוהלים אלא בסכין כמנהג ישראל מקדמת דנא וכמבואר ברמב"ם הל' מילה (פ"ב) ובשו"ע (סי' רס"ד).

ונזכה בקרוב דידן למלאך הברית יבוא לבשרינו ולביאת גוא"צ בב"א. הכו"ח הביד"צ דפעי"ה"ק ירושלים תובב"א, נאם: דוד הלוי יונגרייז ראב"ד פעי"ק תובב"א, נאם: יצחק יעקב וויס ס. ראב"ד, נאם הק' משה פריינד, נאם ישראל משה בלאאמו"ר הגה"ק מהרי"ץ זיע"א דושינסקי, נאם אלי' זלאטניק

הוועדה המפקחת על עניני מילה שהדפיסה את הנז"ל הוסיפה מצידה וכתבה: הפסק דין הנ"ל נתפרסם בזמנו בעיתונות וגם נשלחו הוראות באופן ישיר לכל המוהלים ומכאן האזהרה על כל אב שטרם גשתו לקיים מצות מילה בבנו שיתבע מהמוהל להראות לו באיזה מכשיר הוא משתמש, כי ישנם מוהלים שאינם צייתים להוראות הרבנים, ולכן טוב להשיג גם בשעת מעשה.

ואספר בזה עובדא שזכורני במוהל אחד שבא בזמנו בשכונת בית וגן בפעיה"ק ת"ו ומל ילד במכשיר האמור, וכשנודע הדבר להגאון הגר"י אברמסקי ז"ל שלח להתייעץ אתי, והצריך לעשות מחדש הטפת דם ברית לילד זה, ונזף חמורות במוהל. ובזכות קיום מצות מילה כמאמרה נזכה במהרה לבשורת אליהו מלאך הברית לביאת משיח צדקינו שיבוא ויגאלינו בב"א.

שו"ת שבט הלוי חלק ח סימן ריח

ב"ה, אור ליום ג' משפטים תשנ"ב לפ"ק.

כבוד ידידי המכובד הה"ג מושלם בכל החכמות אשרי לו כש"ת מוה"ר מרדכי גנוט שליט"א. נו"נ בשיבתנו

אחדשה"ט וש"ת באהבה.

אשר הציע לפני מכבר בענין מילת עולי רוסיא, והשאלה אם אפשר ומותר להשתמש במכשיר מגן הקלעמפ במילת המבוגרים.

הנה דבר ההשתמשות במכשיר זה נאסר ע"י רוב רבנים חרדים מורים מובהקים, ואב"א משום דחסר יסוד דדם ברית המוזכר בש"ס ובהל' מילה ועיין מש"כ בעניי בזה בשבט הלוי ח"ב סי' קל"ה, ואב"א משום שינוי צורת המצוה כפי המקובל לנו ממשה רבינו עד עכשיו, סדר המילה חיתוך בסכין, ואח"כ פריעה בצפורן, ואח"כ מציצה בפה, וע"ש בשבט הלוי שהארכתני בטעם שינוי בצורת המצוה, ואב"א משום צערא דינוקא הנגרם ע"י כלי הנ"ל, והמוהלים שעושין כן פושטים מעל המצוה כל הודה והדרה, ופשוט אצלינו דהא דסגולת מצוה הק' הזאת מועילה דהיינו שמגינה מדין גיהנם עיין עירובין י"ט ע"א, וגורמת קדושת ישראל, ונעשית ביום הח' כדי לעזור הנימול לכבוש התאוה כמש"כ הרמב"ם, ועוד סגולות עצומות כגון תבנית חותם של אמונת ישראל – והבדלתן מן הגוים ועוד ועוד כל זה רק אם עושים המצוה כמצווה עלינו אז כדאי היא שתרחם עלינו בכל הנ"ל, משא"כ אם מתחכמים נגד המקובל עלינו, נהי דודאי ערל לא נקרא אבל מצות מילה לא קיים לפעמים, וגם אם קיים אבל כנתינתה לא קיים, ואבדו מפעולה זאת כל חלקה וטובה וסגולתה של המצוה הקדושה.

ומצוה למחות בהמשתמשים במכשיר כזה איברא אם אמת נכון במבוגר שע"י חיתוך ופריעה באים אצלו לפעמים שטפי דם שאי אפשר בקלות

לעצור, וצריכים תפירות ע"ג תפירות, נהי דעדין ראוי שלא לשנות המצוה מכ"מ אם הנימול המבוגר מחמת פחד מקבל למול רק בדרך החדש הנ"ל, או שמוהלים צדיקים רואים לפנייהם מקרה כזה וכוונתם לש"ש שלא לבטל ממנו לגמרי מצות מילה, בכזה אי אפשר למחות, ובזכות המצוה כהלכה, נזכה למקור הברכה, והיתה הרווחה – אשרי העם שלו ככה.

הרני דוש"ת בידידות, מצפה לרחמי ה'

שו"ת מנחת יצחק חלק ה סימן כד

ב וע"ד הקלעמף הנקרא מגן שאיזה מתחדשים משתמשים בה למילות ילדי ישראל, וכהדג"ק כתב, שהוא ממש מגיפה לעם ישראל ולילדי ישראל.

הנה לא ראיתי מעולם כלי הנ"ל, ובעזה"י במדינתנו לא נודע מזה, ובנוגע למעשה, ח"ו למול בזה, כי אף אם לא הי' בזה, רק שינוי ממנהג ישראל למול בסכין, כמבואר ברמב"ם (פ"ב מה' מילה) ובש"ע /יו"ד/ (סי' רס"ד), ואף דנושאי כלים לא ציינו לנו המקור, מ"מ שפיר כתב בתשו' מהרי"צ חיות, די"ל דמקורו מהא דמבואר בקרא, דהשי"ת צוה ליהושע, עשה לך חרבות צורים, ושוב מול את ישראל שנית (יהושע ה', ב'), ותרגום יונתן המקובל מפי הנביאים, תרגם, אזמלין חריפין, ומפ"ז כיון דבא הדבור מפורש מפי ד' ליהושע, שיהי' המילה ע"י סכין, נהגו כן, עכת"ד, ובודאי כל המשנה בזה ידו על התחתונה.

אבל לא רק זאת, אלא לפי מה שראיתי במכתבי המוהלים שצירף כהדג"ק, הרי הוא סותם את כל עורקי הדם קודם החיתוך, ואין כאן לא פריעה, ולא מציצה, ובעיקר אין שום אפשרות שיצא דם מילה.

וא"כ אם שלש אלה לא יעשה לה, דהוי תלתא לריעותא, בביטול מצות מילה, דאף הג', היינו דם ברית, הוי חלק מחלקי המצוה, כמ"ש רש"י (שבת קל"ד ע"א ד"ה לכרכי), וז"ל, חדא דאי מהיל לי' לא נפיק מיני' דמא, והטפת דם ברית מצוה, כדכתיב (זכרי' ט'), גם את בדם בריתך, עכ"ל, וכ"כ בר"ן שם, ובספרי (ח"ג סימן ק"א אות י'), הבאתי מה שמיישב הגאון מהר"ם בנעט ז"ל, את שיטת הרמב"ם (פ"ח מה' שבת), דחובל חייב משום מפרק, ושיעורו כגרוגרת, א"כ אמאי חייב במילה משום חובל, והרי ליכא כגרוגרת, ותי', דכיון שמצוה להטיף דם ברית כנ"ל, רחמנא אחשבי', והוי חילול אפילו בפחות מכגרוגרת /מכגרוגרת/ עיי"ש, והיינו, דהא פשיטא, דגם להרמב"ם, מצוה להטיף דם ברית,

דאל"כ בלא"ה קשה, דהרי אינו חייב בחובל משום מפרק, אלא בצריך לדם שיצא מן החבורה, כמבואר ברמב"ם שם (פ"ח ה"ז), אבל כיון שמצוה להטיף דם ברית, הוי מפרק מה"ת, דלדם הוא צריך, עי' פמ"ג (או"ח סי' של"א סק"א), ובספרי שם, כתבתי ליישב, מה שהעיר בתשו' בי"צ (או"ח סי' ל"ו) על תי' הר"מ בנעט הנ"ל, ואף לדברי הבי"צ הוי מצוה בהטפת דם ברית, רק ס"ל, דמצות מילה, והטפת דם ברית, המה שני חלקי המצוה עיי"ש.

והנה אף דלא הזכירו המצוה של הטפת דם ברית בשעת המילה, רק ברש"י ור"ן, מ"מ ראיתי בס' לב ארי' (חולין מ"ז ע"ב על תוס' ד"ה שלישי), דפשיטא ל' / ל"ו / דלכ"ע הוי כן, דכתב שם בזה"ל, אולם הא קשיא לכאורה לדברי התוס' ומהרש"א, דמש"ה מייתי, הא דמתו שני בני', דמטעם זה אמר לה המתניני, דהא גבי ירוק, פי' רש"י התם (בפר"א דמילה), תרתי לגריעותא, חדא דאי מהיל ל"ו, לא נפיק מיני' דמא, והטפת דם ברית מצוה וכו', ומסתמא מחמת זה לחוד, צריך להמתין עד שיפול בו דמו וכו', מ"מ מילתא דפשיטא דבעינן הטפת דם ברית, וממילא דצריך להמתין בירוק מחמת זה, ואפשר, דמשום מצות דם ברית לחודא, לא דחינן מילה בזמנה מחמת זה, רק מחמת חשש פק"נ כפי' רש"י כאן, וכמ"ש הש"ך ז"ל (בסי' רס"ג סק"ב), דלא דחינן שבת, מחמת מצות הטפת דם ברית עי' שם, הרי דפשיטא ל"ו, דלכ"ע בעינן הטפת דם ברית בשעת המילה, ורק ליישב דברי התוס', צ"ל, דס"ל דלא דחינן מילה בזמנה מחמת זה, ולרש"י והר"ן, דחינן אף מילה בזמנה, מחמת זה, כמפורש בדבריהם כנ"ל.

והנה מדברי רש"י והר"ן הנ"ל, וכן מדברי הלב ארי' לכ"ע, יש להוכיח, דלא די לכתחילה, בהטפת דם ברית בשעת המילה, בטפה אחת, כי אף דבנולד מהול, או בענין אחר, שצריכין להטיף דם ברית, אחרי שכבר נמול, די בהטפת דם ברית, בטפה אחת, וכמ"ש בס' אות חיים ושל' (סי' רס"ג אות ה'), מ"מ בשעת המילה, אין לעכב את הדם ברית, מהרגיל להטיף בשעת המילה, באיזה תחבולה שהוא, ולא עוד אלא צריך להמתין מלמול, עד שיפול בו דמו הרגיל, דאל"כ, קשה להבין דברי רש"י והר"ן הנ"ל, דוכי אפשר שאף הירוק ביותר, שלא יצא ממנו אף טפה אחת בשעת המילה, ומהלב ארי' ש"מ, דאף ס"ל כן בפשיטות לכ"ע, דאל"כ היה אפשר לומר בטעם התוס', דס"ל, דאין לדחות המילה מחמת טעם

זה, דאי אפשר שלא יצא טפת דם אף בירוק ביותר, אלא עכ"ח ש"מ דפשיטא לי' כנ"ל.

ובזה נדחה מש"כ בס' מנחת שלמה (סי' ל"ג), ששלח כהד"ג העתק תשובתו הנ"ל, שכתב שם, דיש עצה שירפה קצת, כדי שתצא לפחות טיפת דם, וסגי בזה, ולהנ"ל הרי הוכחנו דלא סגי, ועוד אף לשיטתו, וכי ניתן הדבר לשיעורין, דחוץ ממה שכתבו המוהלים, דא"א להשתמש בו, שלא להדק בתכלית ההידוק, עוד כיון שניתן רשות להשחית, מי מפיס, ומי יבחין בין טוב לרע, ע"כ פשיטא דחוץ, מביטול פריעה ומציצה בזה כנ"ל, יש גם משום ביטול מצות הטפת דם ברית, ועי' בתשו' אבני נזר (חירו"ד סימן של"ח).

וגם כתב כהד"ג, בשם המוהלים בערי השדות, דמחמת ההידוק של המגן קלאמפ נעשה הבשר של הערלה חולה, ולאחר זמן יפול או ישחת, וכשחותך חותך בבשר המת. הנה אף אם לא יהי' רק משום זה בלבד, אסור להשתמש בו, דזה הוי, כמו דנוטל הערלה ע"י סם, דלא הוי בכלל מילה, וכמ"ש בתשו' אמרי יושר (ח"ב סי' ק"מ), דלשון המול, משמע כריתה ביד, או בסכין, ולא בסם, שיכרת ממילא ע"י משיחת הסם, ובש"ע (יו"ד סי' רס"ג) איתא, בכל מוהלין בצור ובזכוכית ובכל דבר הכורת, ומשמע בסם לא, ועי' (קידושין דף כ"א), מאי מיעוט מיעוט סם, וברש"י שם, שלא יתן סם על אזנו וינקבנה, דהא ל"ד למרצע, שאינו נוקב מכח אדם אלא מאליו עיי"ש, ופשיטא דהחיתוך שעושין אחרי שכבר כלה כל החיות ועומד ליפול, ל"ה כלום, עי' (עירובין ק' ע"ב), גבי אילן יבש, ועשבים יבשים, דכתלושים דמי ואין בהם עוד משום תולש בשבת, ושם (בדק"ג = בדף ק"ג = ע"א) לענין יבלת יבישה, והה"ד הכא וק"ל.

ובזה להלכה למעשה, פשיטא דאסור למול בכל זה וכיוצא בזה, והאריכות בזה עוד אך למותר.

הטפת דם

הרב מרדכי אליהו כתב לי בכתב ידו (מצורף צילום) יש לע"ד לעשות לפחות הטפת דם ברית.

הרב אלישיב בתחילה סבר שאין צורך, אך לקבוצת אברכים ממכסיקו שבאי כוחנו עשו להם הטפה פסק שהמטיף דם לאחר קלאמפ תבוא עליו ברכה.

DEPARTMENT OF HEALTH & HUMAN SERVICES

Public Health Service

Food and Drug Administration
9200 Corporate Boulevard
Rockville MD 20850

AUG 28 2000

Potential for Injury from Circumcision Clamps

(You are encouraged to copy and distribute this information.)

Dear Colleague:

This letter is to alert you to the potential for injury from two commonly used circumcision clamps, the Gomco®/gomco-type and Mogen®/mogen-type clamps. Both are widely used during circumcision to remove the foreskin while protecting the glans penis.

Although research suggests that circumcision is generally a safe procedure, we are concerned that some serious device-related complications have occurred. We received 105 reports of injuries involving circumcision clamps between July 1996 and January 2000¹. These have included laceration, hemorrhage, penile amputation, and urethral damage.

We are providing recommendations below that can help avoid these complications.

Nature of the Problem

Gomco® and Gomco-type Clamps

The use of Gomco® and gomco-type clamps that have been reassembled by users with parts from different manufacturers, or that have bent parts or mismatched components, has led to clamps breaking, slipping, falling off during use, tearing penile tissue or failing to make a tight seal. Please note that although Gomco® and gomco-type clamps may appear to have interchangeable parts, these parts may not always be safely interchanged because they may vary slightly in dimensions.

Mogen® and Mogen-type Clamps

The use of Mogen® and mogen-type clamps that have jaw gap dimensions greater than those in the manufacturer's specifications, or use of clamps inappropriately sized for patients, has led to patient injuries. In such cases, the clamp may allow too much tissue to be drawn through the opening of the device, thus facilitating the removal of an excessive amount of foreskin and in some cases, a portion of the glans penis.

Recommendations

General:

Before performing a circumcision procedure, examine the clamp to determine that all parts are available, undamaged, and within the manufacturer's specification.

Gomco® and Gomco-type clamps:

- If you cannot be certain that a clamp component is part of the original clamp or if the clamp has stripped threads, a warped or bent base plate, a bent arm, twisted forks, or a scored or nicked bell, either contact the device manufacturer to obtain replacement parts² or *discard the clamp*.
- When requesting a replacement part, obtain the assurance of the manufacturer or supplier that the part ordered is compatible with the other components of your device. Do not substitute parts from different clamp manufacturers.
- Make sure that you reassemble a clamp from *only its own parts*. Do not mix up parts from different clamps, even from the same manufacturer, unless the manufacturer has assured you that the parts are interchangeable.
- If you choose to mark clamp parts to assure that you correctly reassemble them, ask the manufacturer about the best way to do this, because some marking methods may weaken the device or compromise your ability to sterilize it.

Methods of Circumcision

- Safe בטוח
- No Pain לא כואב
- Kosher כשר

- לא בטוח
- מאד כואב
- לא כשר
- Not Safe
- Very Painful
- Not-Kosher

מטעם רבותינו הגדוץ שרי התורה הביד'צ שליט"א
מנהיג ירושלים ת"ו יום כ' לחורש תמוז שנת תשס"א

מודעה רבא לאורייתא

ע"ד ששמענו שנפרץ לאחרונה גם בארצינו הקדושה אצל מוהלים קלים, שהחלו להשתמש למצות מילה בכלי המשחית המכונה „מגן", הנקרא קלאמפ וכיוצא בזה. כבר צווחו ומיחו גדולי ישראל בתסוצות נגד זה.

והננו בזה לחו"ד דע"ת, כי המשחשים בכלי „המגן" הנ"ל למצות מילה לא די שאינם מקיימים מצות מילה, לא חיתוך, ולא הטפת דם ברית, ולא טריעה ולא מציצה, וכחוחכים ועוסקים בכשרות, — אלא שהמלים בכלי זה בשבת קודש הם גם מחללים שב"ס וגם מסכנים את הילד מכמ"ט.

ואסור ליקח לשום ברית מוהל כזה, המשחמש באיזה מקום שהוא ב„מגן" הנ"ל, וכל מי שיראה מוהל המשחמש בכלי המשחית הנ"ל מחויב להודיע שם המוהל לביד'צ הח"מ.

וכל מי שבידו למחות נגד המוהלים המשחיתים בהנ"ל, מחוייבים למחות, ולא ישחמשו המוהלים אלא בסכין כמנהג ישראל מקדמת דנא וכמבואר ברמב"ם הלי מילה (פ"ב) ובשו"ע (סי' רס"ד).

ונוכח בקרוב יידון למלאך הברית יבוא לבשרינו, ולביאת גוא"צ בכ"א

הכר"ח הביד'צ דפתיח"ק ירושלים חובב"א

נאם רוד הלוי יונגריין
ראב"ד פטרייה חובב"א

נאם הכ"מ משה אריי סריינד
נאם ישראל משה בלאאמנ"ר הגה"ק מנהיג ירושלים ויעי"א רושינסקי
נאם אלי זלאטניק

נאם יצחק יעקב ווייס
ס. ראב"ד

כה. כ"א בט"ו תשס"א

אם אב מוכיח ב"ח לה למה רחוק אהיה קלם, או אונקו קלם.
אכתי שחייג, וכל מוהל שאינש כפי הוא פשוט, ואינו, ובידו להיכתיב
אחלו ולא אה"ו אה"ו יא"ו יא"ו יא"ו, וצ"ע לנסימין המניח אותו בזכר
ואיך און יאבון סוף וסג.

אשרפה יוד

ידא מסכין א"ל ה"ח
הבתיק והגאונות, ואין
אם צ"ע כ"ב, יג, יד, טז
אזכור, פתוח, ה"פג"ק ר"ג
בברכה והב"ת
א"כ פ"א י"ו

פרק אחד עשר

נולד נימול – היפוספדיוס

פרק זה מוקדש כולו למצב רפואי הקיים בקרב כאחוז מהאוכלוסייה, אשר חלק גדול ממנו מאובחן בטעות כ'נולד נימול'. לאמיתו של דבר, מדובר במום מולד הנקרא 'היפוספדיוס' ויש לדעת מהו אופן הטיפול הנכון בו, הן מבחינה רפואית והן מבחינה הלכתית.

היפוספדיוס – מום מולד באבר ובשופכה

היפוספדיאס הינו מום מולד בצינור השתן. בדרגותיו הקלות, מדובר בבעיה אסתטית בלבד הנגרמת מבעיה המתרחשת בתחילת ההריון וכתוצאה מכך – חוסר סגירה מלא של צינור השתן (שופכה).

הפגם: במקרים רבים קיים פתח נוסף בשופכה מלבד זה הרגיל. פתח זה גורם לנזילת שתן בעדו ונובע מסגירה לקויה של השופכה עוד בשבועות ההריון המוקדמים (9-12). הפתח הנוסף נמצא בחלק התחתון של האבר ויכול להיות בכל מקום החל בסמוך לפתח הרגיל ולאורך כל האבר עד לבסיס שק האשכים. מדובר על אחת משלוש אפשרויות, בשלוש דרגות חומרה: קלה, בינונית וקשה.

קלה- פתח השופכה נמצע בעטרת האבר מילימטרים בודדים ממקומו הטבעי. שכיחות מום זה היא בין 50% ל-75% מהמקרים.

בינונית - פתח השופכה מצוי בגוף האבר. מום זה מהווה כ-20% מהמקרים.

קשה - פתח השופכה נמצא בשק האשכים או בקרבתו או מתחתיו. מום זה של היפוספדיאס מהווה כ-5% מהמקרים.

לילדים עם היפוספדיאס יש שינוי בצורת הערלה. במקרה רגיל הערלה מקיפה את האבר מכל צדדיו. בהיפוספדיאס אין ערלה שלמה ותקינה, אלא הערלה קיימת רק בחלקו העליון של האבר ולא בחלקו התחתון.

שיעור מקרי היפוספדיאס באוכלוסייה הוא כ-8 מקרים מכל 1000. הציבור אינו מודע לבעיה. ניתן להסביר זאת בכך שאנשים לא מדברים על דברים נסתרים, ובודאי לא על בעיות שעלולות לפגוע בעתיד בשידוך, ומשתדלים למנוע מאחרים מידע על חשש עתידי לבעיות בפוריות וכדומה. בעולם נהוג לכנות את בעיית ההיפוספדיאס 'נולד נימול', מה שמעורר קונוטציה למשה רבנו שנולד נימול, ומקנה לרך הנולד מעלת צדיק.

ישנם ניתוחים לתיקון המום שמצליחים, אך יש לציין שהרבה מאד ניתוחים אינם מצליחים, וגורמים אך נזק וכאב לילד. במהלך השנים, ביצע ארגון 'ברית יוסף יצחק' אין ספור תיקוני ניתוחים שביצעו רופאים ביהודים שנולדו עם מום ההיפוספדיאס. בכללם טופל יהודי שעבר חמישה ניתוחים כאשר כל ניתוח נועד לתקן את הנזק שגרם קודמו. מלבד הנזקים הגופניים נגרם צער רב הכרוך בחמישה חודשי אשפוז של ילד רך. רק בגיל חמישים ושתים, כשהגיע לארגון, נימול כהלכה והכול הסתדר.

מעטים מאד הרופאים המומחים באמת לתיקון הפגם בשלמות. ישנה בעיה של ריבוי רופאים שאינם מומחים לכך, ומבצעים ניתוחים רבים המסכים נזקים עצומים! בארגון 'ברית יוסף יצחק' מודעים למקרים בהם הולכו ההורים וילדיהם שולל כאשר סברו לתומם שהניתוח תיקן את המום, בשעה שלמעשה לא השתנה דבר, או שגרוע מכך - המצב רק החמיר בעקבות הניתוח.

לדעת רופאים אורולוגים מומחים הגונים, כאשר המום קיים באחת משתי דרגות החומרה הראשונות - יש למול את הילד כרגיל ולא להכניס אותו לסכנת נפשות של הרדמה כללית.

וכלל אין צורך לנתחו!

כשיגדל הילד, יוכל להתחתן ולהביא ילדים. הניתוח בשתי דרגות אלו הוא קוסמטי בלבד! ובשביל קוסמטיקה אין לסכן חיים של ילד.⁴² בפרט לאור העובדה שרבים מהניתוחים נכשלים ונדרשים ניתוחים נוספים בכדי לתקן את נזקי קודמיהם.

לפי מחקרים אמריקאים, 30% מהילדים שעוברים ניתוח לא יוכלו ללדת כשיגדלו. מבחינה הלכתית, בניתוחים מסוימים נעשה הילד ח'ו' כרות שופכה' ולא יכול לבוא בקהל.

אשר על כן ממליץ הרב ירון עמית להורים לחוס על נפש ילדם ועל גופו, ולא להכניסו לניתוח לפני התייעצות עם מומחה מטעם ארגון 'ברית יוסף יצחק'. לאחר מכן ניתן יהיה להפנות אותם לאורולוג מומחה שיאשר את דברי המומחה של הארגון. ברוב המקרים, הציל הארגון ילדים מניתוח, ובמיעוטם המליץ לעבור ניתוח מחוסר ברירה. באחד המקרים הקשים בהם המליץ הארגון לעבור ניתוח, חזר המנותח כעבור שש עשרה שנה אל הארגון בכדי שזה ישלים את אשר החסירו הרופאים.

פרופסור פאול יונש, מנתח בכיר בכירורגיה אורולוגית במרכז הרפואי שיבא התבטא באוזני הרב ירון: "רופא שעושה ניתוח בדרגה הקלה הרי הוא רוצח".

הפרופסור הוסיף ואמר שבמקרים הנ"ל "ניתן לעשות ברית מילה כהלכה ואין צורך להשאיר עור ערלה או פריעה. כי רופא מומחה טוב ידע לתקן במידת הצורך גם כשהתינוק נימול כהלכה!".

אריכות בעניין הרפואי וההלכתי ניתן למצוא בספר ברית אברהם הכהן.

במקרים רבים, ההורים לא מתייעצים עם סמכות הלכתית, כמו רב פוסק המתמצא בנושא או מוהל שעסק בהיפוספדיוס. התוצאה היא שהילד עובר ניתוח ללא ברית מילה ונשארת לו ערלה. על פי ההלכה הינו ערל גמור עם כל המשמעויות החמורות שבדבר.⁴³

חשוב לזכור כי במקרה של היפוספדיוס אין לבצע 'ברית' סמלית – חיתוך קל בלבד חובל בילד ולא נחשב ברית מילה. כמו כן אין לבצע הטפת דם (דקירה)

(42) ראה בהמשך סכנות של הרדמה כללית

(43) ראה בהקדמה לספר

קטנה עם מחט סטרילית והוצאת מעט דם) לפני הניתוח. גם פעולה זו על פי ההלכה הינה בגדר 'חובל' ולא נחשבת כברית מילה.

במקרים מסוימים, אם כבר ביצעו ניתוח היפוספדיוס ולא נשארה ערלה, חובה לבצע הטפת דם.

כורדי chordee :

מצב המצוי במקרים רבים של היפוספדיאס הינו עקמת. מדובר בהטיה של קצה האבר מטה עקב רקמה מקובצת או פיברוטית בחלקו התחתון של האבר, המושכת את קצה האבר מטה. הסיבה למצב זה הינה התפתחות לא מתואמת של רקמות שונות באבר ובשופכה היוצרת מעין מתיחה לא סימטרית של הרקמות השונות באיזור ומביאה לעקמת.

לעיתים יכול להיוולד תינוק עם עקמת chordee בלבד ללא היפוספדיאס, אך עקמת רצינית תופיע במקרה של היפוספדיאס. העקמת מתוקנת בזמן ברית מילה כשרה על ידי מוהל המומחה לכך. בארגון 'ברית יוסף יצחק' קיימים מומחים עולמיים בתחום, אשר רופאים ומוהלים רבים משחרים לפתחם ובאים לצפות במלאכתם על מנת ללמוד ממנה. במקרים קשים, נדרש ניתוח בשני שלבים: בשלב ראשון תיקון העקמת ובניית צינור השתן, ובשלב מאוחר יותר, לאחר כשנה, ניתוח נוסף.

ישנם מרכיבים רבים המשפיעים על הניתוח ושיעור הסיבוכים: דרגת החומרה של מיקום פתח צינור השתן, גודל העטרה, מידת העקמת, מראה עור האבר ועוד.

ישנן מספר סיבות אפשריות להיווצרות המום. סיבה אחת – המום נובע מהתפתחות לקויה של האבר. תהליך זה מתרחש לרוב בתחילת ההיריון. אחד ההסברים להתפתחות לא תקינה הינו תורשה גנטית בהסתברות גדולה של 8% – פי עשר מכלל האוכלוסיה.

בשנים האחרונות יש עליה בהופעת היפוספדיאס, כנראה עקב חשיפת יתר להורמונים באוכל. מגיל שמונה שבועות מתחילים אברי ההולדה להיווצר – כל אחד לפי מינו. בזכרים יש שני קפלי עור המכונים קפלי השופכה המתאחים בקצותיהם וסוגרים בכך מבנה צינורי. מבנה זה יהיה בעתיד החלק

האחורי והאמצעי של השופכה. הסגירה היא מאזור המפשעה והלאה, כלומר – ראשון נסגר החלק הקרוב לגוף ואחרון החלק הרחוק מהגוף. ההורמון הגברי טסטוסטרון משפיע על תהליך זה. החלק הרחוק של השופכה נוצר בדרך שונה. למעשה בקצה השופכה יש חלק אטום בו נוצר נקב המתחבר לחלק האמצעי של השופכה וביחד הם יוצרים את כל צינור השופכה. רבוי מקרי ההיפוספידיאס בחלק הרחוק – בקצה האבר, מדגים עד כמה תהליך זה רגיש לבעיות ויכול להשתבש בקלות.

סיבה נוספת להיווצרות המום – אנדוקרינולוגיה: למרות שמדובר ככל הנראה בסיבה שאינה משמעותית מאוד ליצירת המום, מספר מחקרים הראו כי קיים קשר בין ירידה בכמות ההורמונים הגבריים – טסטוסטרון ונגזרותיו או ביכולת להשתמש בהם ובין היפוספידיאס.

לידות IVF – אחד מהחקרים הצביע על שכיחות גבוהה פי 5 של מקרי היפוספידיאס בלידות IVF.

תרכובות פלסטיק שונות, קוטלי חרקים, סויה, חלב הנאסף מפרות הרות ומספר תרופות שהמבנה שלהם יוצר בנוסף לפעילותן הרגילה גם פעילות דמוית אסטרוגן, מהוות אף הם גורם אפשרי להיווצרות המום.

גורמים אפשריים נוספים המעלים את הסיכון להיווצרות המום הם:

גיל האם – כשהאם מבוגרת הסיכוי להיפוספידיאס בתינוק עולה.

מוצא – מחקרים בארה"ב הראו שבאוכלוסייה הלבנה שיעור גבוה יותר להיפוספידיאס ביחס לקבוצות אתניות אחרות.

פגות ומשקל לידה נמוך – לפחות מחקר אחד הראה ששכיחות ההיפוספידיאס בפגים ובעוברים שסבלו מפיגור בגדילה התוך רחמית, גדולה עד פי חמש ביחס לאוכלוסייה רגילה. גם כאן הסיבות המדויקות לקשר אינן ברורות.

סכרת – מחקר אחד הראה שסכרת (לא סכרת הריונית אלא סכרת טרם תקופת ההריון) קשורה לשכיחות מוגברת של מקרי היפוספידיאס.

כמו כן, מתברר כי לאחים של ילדים עם היפוספידיאס ישנו מום דומה ב- 14% מהמקרים.

טיפול פוריות מעלים גם הם במידה מסוימת את שיעור הופעת המום.

מומים נלווים: אשכים טמירים ובקעים מפשעתיים הינם המומים השכיחים ביותר הנמצאים בתאחיזה להיפוספדיאס. השכיחות של המצאות כל אחד ממצבים אילו יחד עם היפוספדיאס היא 9%.

להיפוספדיאס לרוב אין קשר למומים נלווים של מערכת השתן העליונה ולכן אין צורך לברר את שאר מערכת השתן במידה ואין סיבה ברורה נוספת לברור כזה.

המלצתם החד משמעית של מומחי ארגון 'ברית יוסף יצחק' היא, כי רק בדרגות הקשות של היפוספדיאס יש צורך בניתוח!

סיבוכים: הסיבוכים העלולים להיווצר לאחר ניתוח הינם זיהום. דלקת. דימום בדרגות שונות, נפיחות כמו אחרי כל ניתוח מלווה בצבע עור אדום, שטף דם פנימי (המטומה), יציאה של הקטטר (נקז). בשלב מאוחר יותר עלולה להופיע דלקת אינפקציה בדרגות רבות המצריכה טיפול אנטיביוטי, היצרות פתח השופכה ואף חמור מזה – סתימתו, המהווה מקרה חרום לטיפול מידי, דליפה מחור שאמור היה להיות סגור וידרוש, על פי רוב, ניתוח נוסף. ופיסטולה (בעברית: נצור) – חיבור או מעבר לא רגיל בין שני איברים המכוסים בשכבת תאי אפיתל, שבדרך כלל אין ביניהם קשר. פיסטולה נגרמת בדרך כלל כתוצאה מזיהום חריג או מפציעה, אך לעתים נוצרת באופן מכוון בתהליך ניתוחי. פיסטולה אופיינית במיוחד במחלות דלקתיות מסוימות.

כמו כן, פעמים רבות הניתוח נכשל ויש צורך בניתוח נוסף. ישנם ניתוחים רבים שלא רק שלא תיקנו, אלא אף פגמו גם באסטטיקה. בעקבותיהם נדרש ניתוח פלסטי לתיקון, אשר לא מובטח שיצליח.

להלן מספר עדויות של הורים אודות ניתוחי היפוספדיום ופיסטולה שנכשלו:

מספרת אם: "בני כיום כבר בן חמש כמעט, נולד עם היפוספדיום קל. הוא נותח פעמיים, ניתוח אחד לתיקון היפוספדיום וניתוח שני לתיקון פיסטולה. הניתוח לא הצליח. עד היום יוצא השתן משתי חורים. לא רציתי לעשות ניתוח נוסף מהחשש שלא יצליח שוב ואולי אפילו יהיה יותר גרוע".

אם נוספת מעידה: "יש לי ילד בן שלוש וחצי, ובגיל שמונה חודשים עבר ניתוח לתיקון היפוספדיאס וכתוצאה מהניתוח ניפתחה פיסטולה. לפני כחודש הוא עבר שוב ניתוח לתיקון הפיסטולה והניתוח לא הצליח רק שהפעם זה ממש גרוע. הוא משתין עדיין משני חורים, אבל החור התחתון מוציא יותר זרם מהפתח המקורי. לפני כן זה לא היה כל כך גרוע כמו עכשיו ואני כל יום מצטערת יותר וחושבת איך בכלל עשיתי לו את הניתוח הזה. כתוצאה מהניתוח כמובן שישנה גם הטראומה. עד היום מאז הניתוח הוא רוצה רק טיטול והוא היה כבר גמול לגמרי. אני ממש חסרת אונים ולא רוצה שיעבור את הסבל הזה שוב. הוא היה עשר ימים עם קטטר. לא יודעת מה לעשות. האם להמתין לגיל שבע או שמונה?"

סיכונים נוספים הקיימים בעריכת ניתוח קשורים בהרדמה הנעשית כהכנה לניתוח:

קיימים שלושה סוגי הרדמה: מקומית, אזורית וכללית. לעתים ייתכן שילוב של סוגי הרדמה שונים כמו כללית עם אזורית, אזורית עם מקומית, או שילוב של שתי הרדמות אזוריות (הרדמה אפידורלית וספינלית).

להרדמה מקומית משתמשים בחומר הנקרא מרקאין שפועל להרדמה של שש שעות, לעיתים בשילוב לידוקאין – חומר הרדמה למשך שעה הפועל מיידית. זריקה זו חשובה להפחתת הכאבים במהלך הניתוח. חשוב להיות מודעים לסכנות של המרקאין. קיים סיכון שהילד לא יתעורר לאחר הניתוח, כפי שהעיד רופא מרדים באוזני הרב ירון עמית על ילד שנכנס לקומה ושכב כ'צמח' במשך מספר חודשים בעקבות חדירת מרקאין לוריד.

גם בהרדמה כללית קיים סיכון קל שהמנותח לא יתעורר מההרדמה. אולם רובם המוחלט של המנותחים מתעוררים מהרדמה כללית ללא כל סיכונים. סיכון אחר הקיים בהרדמה כללית הן תופעות הלוואי, שהתגלו במחקרים אחרונים כעשויות להשפיע באופן ניכר על בריאותו של המנותח לטווח ארוך. בין הבעיות: שיטיון, אלצהיימר, הפרעות למידה ועוד.

ליתר פירוט, קיימות מספר שיטות הרדמה:

שיטה ראשונה – הרדמה כללית, בה המנותח הוא מחוסר הכרה.

שיטה שניה – סדציה (טשטוש), המיועדת לניתוחים ולפרוצדורות פחות פולשניות. הסדציה יכולה להיות קלה, בינונית או עמוקה.

שיטה שלישית – הרדמה אזורית שבה מוזרקים חומרים לאלחוש מקומי בקרבת עצבים. קיימות מספר שיטות להרדמה אזורית: הרדמה ספינלית, הרדמה אפידורלית והרדמת עצבים פריפריים.

שיטה רביעית – הרדמה מקומית בה מוזרק חומר האלחוש בקרבת אזור הניתוח. המנותחים בהרדמה מקומית נמצאים בהכרה מלאה במשך כל הניתוח.

שיטה חמישית – שילוב של שיטות הרדמה שונות. למשל, הרדמה כללית והרדמה אזורית אפידורלית, או הרדמה כללית והרדמה מקומית או שילוב של שתי שיטות הרדמה אזוריות, כגון, הרדמה ספינלית והרדמה אפידורלית.

רובם של החולים אינם סובלים מסיבוכי ההרדמה. מיעוטם סובל מתסמינים קלים וחולפים כמו בלבול, בחילה, הקאות, רעידות וכאבים בגרון. במקרים נדירים עלולה ההרדמה לגרום לזיהומי ריאות, להתקפי לב ולשבץ מוחי. חולים בודדים בלבד יתעוררו במהלך הניתוח למרות ההרדמה. עישון, דום נשימה בשינה, השמנת-יתר קיצונית וסוכרת עלולים להגביר את הסיכון לתופעות כאלה. כן עלול להופיע לרינג ספזם שיביא להפסקת נשימה ודום לב. תופעת הלוואי המוכרת והשכיחה ביותר באה לידי ביטוי כאשר המורדם מתעורר מההרדמה המלאה והוא סובל מבלבול מוחלט. לרוב התופעה נעלמת לאחר מספר שעות.

על פי ההערכות, שמונה מכל אלף חולים שנכנסים לחדר הניתוח מתים במהלך הניתוח או ביממה שאחריו, אולם נתון זה כולל גם נפגעי טראומה וחולים שעברו ניתוחים קשים ומורכבים במיוחד, כמו ניתוחי לב. בתקופתנו הסיכון הוא מזערי אך קיים.

בשנים האחרונות מתברר כי סיבוכי ההרדמה רבים משסברו תחילה, וכי הם עלולים להופיע גם שנים רבות לאחר הניתוח. שיעור משמעותי מהחולים

מפתח אחרי הניתוח ירידה קוגניטיבית וסובל מבעיות בזיכרון ומשינויים בהתנהגות. התופעה עשויה להימשך בין שעות לצמיתות.

שכיחות התחלואה והתמותה בהרדמה גבוהה יותר בילדים, בחולים עם מחלות רקע קשות ובניתוחים דחופים. בילדים, התמותה והתחלואה הגבוהים נמצאו בעיקר בתינוקות עד גיל שנה, ובמרכזים רפואיים שבהם אין נמצא מרדימים המתמחים בהרדמת ילדים. בארה"ב לא כל בית רפואה מוסמך לבצע הרדמה כללית לילדים. ישנם בתי רפואה המתמחים בכך, ומעסיקים רופאים מרדימים המתמחים בהרדמת ילדים, ושאר בתי הרפואה מרדימים הרדמה כללית בוגרים מגיל חמש עשרה ומעלה.

התחלואה והתמותה בילדים, הן לרוב תוצאה של סיבוכי נשימה, חסימת דרכי אוויר, לארינג ספזם וכניסת מיץ קיבה לריאות.

מחקרים מהזמן האחרון מראים כי הרדמה כללית גורמת לדלקת של המוח, ומשום כך – עלולה להגביר את הסיכון לדמנציה (שיטיון) או להחליש את מערכת החיסון. אפשרות אחרת שנבדקת בשנים האחרונות היא שהרדמה כזו גורמת למוות של תאי מוח ולקשיי למידה.

בנוסף, חולים מעל גיל חמישים שעברו הרדמה לראשונה בחייהם נמצאים בסיכון כמעט כפול לפתח דמנציה, בעיקר אלצהיימר. דמנציה (שיטיון) היא מצב בו קיימת פגיעה רחבת היקף בתפקודו הקוגניטיבי של אדם. התפקוד הקוגניטיבי כולל את כל היכולות המוחיות הגבוהות של בני אדם – שפה (הבנה והפקה), זיכרון, תפיסה, יכולת למידה, יכולת לבצע אנליזה וסינתזה ועל ידי כך להבין את המציאות ועוד. הסיכון הנו בין שלוש לשבע שנים לאחר הניתוח בהשוואה לאלו שלא עברו הרדמה. המטופלים שעברו הרדמה, נמצאו בסיכון גבוה פי שניים לפתח דמנציה, והסיכון היה שווה הן אצל נשים והן אצל גברים. עוד נמצא, כי חומרי הרדמה בשאיפה עלולים להגביר את הרעילות העצבית של חלבונים, שעודף שלהם קשור לאלצהיימר. מנגנונים אפשריים אחרים לפגיעה עצבית על רקע הרדמה כוללים פגיעה במשק הסידן בגוף.

ידוע שבקרב מנותחים שמפתחים הפרעות קשות של מצב ההכרה מיד לאחר ההרדמה, התוצאה הקוגניטיבית טובה פחות וגם שיעור התמותה שלהם גבוה

יותר בהשוואה למי שלא פיתחו סיבוכים כאלה. במצב כזה יש בפירוש פגיעה משמעותית באיכות החיים.

מעבר לכך, גם צעירים עלולים לסבול מהשפעות שליליות של הרדמה כללית. מחקרים מראים קשר בין הרדמה כזו לבעיות דיבור ולהפרעות למידה בקרב ילדים.

בנוסף, ידוע כי הרדמה כללית חוזרת לפני גיל שנתיים מעלה משמעותית את הסיכון לבעיות למידה. מחקרים נוספים שפורסמו בשנים האחרונות העלו את החשש שהרדמה ממושכת מעלה את הסיכון לתמותה בשנים שלאחר הניתוח.

ההרדמה משפיעה על עצבי המוח, והחשש הגדול הוא מפני תהליך של הרס תאים או מפגיעה ברגנרציה – חידוש תאים. חומרי ההרדמה עלולים לזרז תהליכים בלתי רצויים אלו. ישנם מחקרים שהעלו השערות על סמך ממצאים, כי ילדים שקיבלו חומרי הרדמה במהלך החיים חוו פגיעה בתפקוד היומיומי בבית הספר, שהיה נמוך משל הילדים האחרים.

תופעת ההזיות לאחר הניתוח נפוצה יותר בקרב מבוגרים בני למעלה משבעים, אשר סובלים מפגיעה מנטאלית, ואצל מנותחים שעברו ניתוחים ארוכים שנמשכו מספר שעות ודרשו אשפוז.

חשוב לציין כי רופא מרדים לומד רפואה, ומתמחה שנים רבות בהרדמה. באופן עקרוני הרדמה כללית היא בטוחה, ואין צורך לחשוש מפניה, אך חשוב מאד לברר את מידת מומחיותו ונסיונו של הרופא מרדים, אף יותר מברירת רופא מנתח.

רשלנות רפואית בהרדמה עלולה להיגרם כתוצאה מטעות במינון התרופות. אבחון לקוי והפעלת שיקול דעת מוטעה של הרופא המרדים, התעלמות מעברו הרפואי של המטופל, תגובה אלרגית לחומרים, ציוד לא תקין או שימוש במכשור שלא נבדק כראוי, תכנון לקוי של ההרדמה, התעלמות ממצבו הבריאותי של החולה, אי השגחה של המרדים, כשלים במהלך הניתוח ועוד.

בשל סיבוכים, ישנם מקרים רבים שבהם מטופלים לא מתעוררים לאחר הניתוח, או במקרים קיצוניים מטופלים ערים בכל מהלך הניתוח וקשובים לנעשה בגופם. טיפול רשלני בתהליך ההרדמה, כגון ניטור כושל של רמות החמצן במהלך הניתוח, עשוי לגרום לנזק מוחי בלתי הפיך.

מעבר לתופעות הרגילות של ההרדמה, ישנם מצבים של סיבוכים באופן החדרת הצינור לקנה הנשימה של החולה. אי החדרה תקינה של האינטובציה (צנור הקנה) בדרכי הנשימה של החולה יכולה לגרום למצוקה נשימתית, פגיעה בקנה הנשימה או סיבוכים אחרים. מיקום גרוע יכול לגרום לנזק עצבי בלתי הפיך באיבר הפגוע.

באחריותו של הרופא המרדים בתהליך הניתוח לוודא שהחולה מקבל את הנוזלים המתאימים, ולעקוב אחר חמצן, מתן שתן ואיבוד דם. לאחר הניתוח, חולים בדרך כלל מועברים לחדר התאוששות להשגחת הצוות הרפואי, האחיות והרופא המרדים. שם נבדקים ומנוטרים סימנים חיוניים, דופק, חמצן, מתן שתן וכדומה. המטופל ישוחרר רק לאחר בדיקת יציבותו ובדיקת כל הפרמטרים הנדרשים.

למרבה הפלא מתברר כי הרופאים עדיין לא מבינים כיצד בדיוק פועלת הרדמה כללית על הגוף, ולכן גם מתקשים להבין את תופעות הלוואי שלה. אחת ההשערות היא שהרדמה כזו עלולה לגרום לדלקת במוח. סברה אחרת היא שבעת הניתוח העצבים מרגישים כאב עצום, והגוף מוצף בהורמוני דחק – דבר שמחליש את המערכת החיסונית ופוגע בתפקוד שלה.

כדי להפחית עד למינימום את שיעור הסיבוכים יש לידע לגבי כל מחלה ממנה סובל הילד (במיוחד מחלות מערכת הנשימה), אלרגיות, תרופות אותן נוטל, מחלות משפחתיות שיכולות להשפיע על ההרדמה וכל מחלה ממנה סבל הילד לאחרונה (נזלת, חום וכולי).

יש להקפיד על הוראות הצום: צום ממזון או משקאות שהם לא מים עד שש שעות לפני ניתוח (חלב נחשב למזון).

על אמא מניקה להניק את התינוק עד ארבע שעות לפני הניתוח. מעבר לכך מותר לשתות (מים או תה) עד שלוש שעות לפני ניתוח. חוסר הקפדה על צום יכול לגרום לילד להקיא בזמן הניתוח ומיץ הקיבה יכנס לריאות.

חובה על ההורים להקפיד על כל ההוראות. ולומר את האמת בלבד לרופא המרדים, המנתח והצוות.

לסיכום:

יש לדעת שברוב מוחלט של היפוספדיום אין צורך כלל בניתוח, וניתן לבצע ברית מילה כשרה הלכתית!

אין להבהל מאיומי סרק של רופאים המעוניינים לבצע ניתוחים מיותרים חסרי תועלת ובמקרים רבים אף מזיקים בשל תאות בצע!

קוסמטיקה אינה עילה מוצדקת להכנסת ילד לסכנת נפשות! (הכוונה היא הן לסכנות שבהרדמה כללית ואף מקומית, מהמרקאין, והן לזיהומים וכדומה לאחר הניתוח).

לכן, חוסו על הנפש והגוף של ילדכם ואל תכניסו אותו לניתוח לפני התייעצות עם מומחה מטעם הארגון! לאחר מכן באם תרצו יפנה אתכם צוות הארגון לאורולוג מומחה שיאשר את דברי מומחי הארגון.

במספר מועט ביותר של מקרים המליץ מומחה מטעם הארגון לערוך ניתוח מחמת חוסר ברירה.

במרבית המקרים הציל הארגון ילדים מניתוח, מסיבוכים, מאשפוזים וכאבים, והילדים וההורים השמחים חייבים לו את תודתם!

נולד מחדש

חיים נולד בעיר שיראז שבאירן. בהגיעו לגיל שמונה ימים הזמינו הוריו מוהל וארגנו סעודה חגיגית לכבוד ברית המילה, ככל היהודים הכשרים. כשהגיע המוהל ובדק את התינוק, נכונה להם הפתעה. המוהל הודיע שהתינוק נולד נימול. (בדורנו הפירוש של נולד נימול הוא שהילד נולד עם היפוספדיאס) פרוש – מצב פיזיולוגי שבו הנקב של צינור השתן לא במקומו והעורלה הקיימת היא הרבה יותר קטנה מהרגיל. מצב זה עלול להטעות את המוהלים ולגרום להם לחשוב שהתינוק נולד נימול ואינו זקוק לברית מילה. גם במקרה

של חיים נפל המוהל בטעות הנפוצה והודיע להורים כי ילדם אינו זקוק לברית מילה, אלא רק לניתוח לתיקון העיוות.

הוריו של חיים המתינו כפי שהומלץ להם עד הגיעו לגיל ארבע. אז הם נסעו עמו לארץ ישראל, שם עבר חיים את הניתוח הנדרש. מבחינה רפואית תוקן הפגם, אולם מבחינה הלכתית הוא לא עבר למעשה כל ברית מילה.

השנים חלפו על חיים מתוך ידיעה שהוא נולד נימול. רבנים שונים עימם שוחח הפליגו בשבחה של הזכות השמורה לאדם הנולד נימול. עם זאת, עמוק בלבו הוא חש תמיד בספקות המכרסמים בו לגבי ברית המילה שלו. איכשהו, לבו לא היה שלם בעניין. המשא הכביד עליו שנים ארוכות, והוא חש שמשום מה היצר הרע שולט עליו, והוא אינו מגיע אל המנוחה ואל הנחלה.

היה זה בהתוועדות י"ג בתמוז. חיים השתתף בהתוועדות ובהשגחה פרטית הגיע למקום מוהל מומחה שמסר שיעור בנושא... בריתות מילה. המוהל היה לא אחר מאשר הרב ירון עמית. בין היתר עסק השיעור במקרים שונים של אנשים שחיו בידיעה כי נולדו נימולים, וכעבור שנים נתגלה שהם ערלים. המוהל עורר את המשתתפים אודות הנחיצות לבדוק את העניין. חיים שמע את הדברים בחצי אוזן ולא ייחס להם משמעות לגביו. הוא נולד נימול, ואפילו הרבנים הפליגו בשבח מעלתו...

אולם, עמוק תחת מעטה הביטחון שהפגין, החלו הספקות אותם הדחיק במשך שנים ארוכות לתסוס ולפעפע בקרבו. מרגע לרגע הוא חש כי חומות ההגנה שבנה מתחילות להיסדק. הגאווה, הכבוד העצמי, הבושה להיבדק שהניעו אותו – דעכו אט אט, ותחתיהן החלה להופיע הבנה חדשה ובוגרת של מה שעליו לעשות עכשיו. עם תום השיעור, אזר חיים עוז. הוא ניגש בשקט לרב וביקש להיבדק.

לרב ירון המנוסה לא נדרשו יותר מרגעים אחדים בכדי לקבוע: אכן, קיימת ערלה. חיים צריך לעבור ברית מילה.

חיים הסכים מיד. תגובתו הגיעה היישר מלב יהודי חס: "אם אברהם אבינו נימול בגיל כה מאוחר, אין סיבה שאני לא אעשה זאת..."

תחושתו של חיים לאחר הברית הייתה עילאית. הוא חש שמחה גדולה, אור רוחני; לפתע נוכחותו של היצר הטוב החלה להיות דומיננטית וחזקה בהרבה, מוחו נפתח והוא החל להבין טוב יותר את שלמד. גם גשמית, חש חיים שחושיו התחדדו והתעדנו, והוא החל לחוות את החיים בצורה פנימית ואמיתית יותר.

זמן מה לאחר שנכנס בבריתו של אברהם אבינו, זכה חיים להיכנס בברית הנישואין.

שמחת השלמות

מר דניאלי נולד עם 'היפוספדיאס'. היפוספדיאס הוא מום מולד שמשמעותו עיוות בעטרה. במקרים רבים הימצאותו גורמת למילה שאינה נעשית בשלמות בהתאם לכללי ההלכה. גם המקרה של דניאלי היה זהה. ברית המילה שעבר ביום השמיני ללידתו הייתה חלקית, בכדי לאפשר תיקון המום בעתיד על ידי ניתוח בהרדמה כללית.

במשך ארבעים שנותיו, לא העלה דניאלי על דעתו כי קיים חיסרון במילתו. עד שבאחד הימים, במהלך שיעור תורה בו השתתף, התעורר בליבו הספק. הוא נועץ ברב והלה אישר כי אכן, עליו לתקן את ברית המילה. דניאלי החל לברר אודות גורמים העוסקים בנושא, והגיע אל ארגון 'ברית יוסף יצחק'. חשש כבד ליווה אותו לקראת הצעד המשמעותי. לא היה זה דבר פשוט בגילו המתקדם. אולם חשיבות המצווה והצורך לתקן את המעוות גברו על הכול.

קודם עריכת הברית הוא לא ידע למה עליו לצפות. אך למה שאירע בפועל, לא ציפה אף בחלומותיו הוורודים ביותר. הברית עברה באופן חלק ביותר, ללא שום כאב. כעת, כשהוא אחרי, הוא מאושר. הוא מרגיש שסוף סוף הוא יהודי במאה אחוז.

סיפורו של דניאלי יכול להוות תמרור לכל אדם שנולד עם 'היפוספדיאס'. על פי רוב – הגם שלעיתים קרובות מדובר בחוסר ידיעה – זקוקים אנשים אלו לברית מילה או לכל הפחות להשלמת הברית. בס"ד, עם השרות המסור והמקצועי של ארגון 'ברית יוסף יצחק', זה יהיה קל יותר.

בא לתקן קצר חשמלי ויצא עם אור

הסיפור הבא אירע בשנת תשע"ו. היה זה כאשר חשמלאי הוועק אל חדרי הניתוח במרכז הרפואי אשר ארגון 'ברית יוסף יצחק' עובד עימו בשיתוף פעולה על מנת לתקן קצר חשמלי ולבצע עבודות חשמל נוספות. העבודות נמשכו ימים רבים, ובמהלכן סיפר החשמלאי לתומו לאחד מחברי צוות הארגון, שהוא נולד נימול, אך עבר ניתוח תיקון של היפוספדיוס בחדר ניתוח.

אוזניו המיומנות של איש הצוות נדרכו מיד. הוא ידע היטב כי בדורנו, 'נולד נימול' הוא מצב נדיר מאד, כמעט בלתי מצוי. רק מצב ההיפוספדיוס עשוי לגרום למחשבה מוטעית שהרך נולד נימול, כאשר למעשה קיימת ערלה, קטנה מהרגיל אומנם אך מחייבת ברית מילה כדין. העדר מילה במצב כזה הרי היא ערלה לכל דבר, ומחייבת כרת רח"ל.

איש הצוות לא התמהמה. הוא ניגש אל הרב ירון וסיפר לו את הנאמר. כמובן שהחשמלאי קיבל הסבר מפורט לגבי מצבו. הוא ביקש להיבדק, וכצפוי התגלתה ערלה קטנה, אך עדין ערלה. החשמלאי התקשר לרבו, והלה אמר לו שכדאי לקבל חוות דעת נוספת, אך לא ממוהל של תינוקות, שהוא חסר הבנה וניסיון בבריתות מילה של מבוגרים, אלא רק ממוהל בעל ניסיון רב במילת בוגרים. באופן מידי נסע החשמלאי לירושלים לבדיקה נוספת, והתשובה הייתה זהה.

למחרת הגיע החשמלאי שוב, והפעם – בכדי להיכנס בבריתו של אברהם אבינו ע"ה. הברית נערכה לאור מנורות הניתוח ותאורת החדר שהוא עצמו סידר!

ברית מילה היא כידוע תחילת כניסת הנפש הקדושה באדם, כך שהחשמלאי יצא מואר – נר ה' נשמת אדם, ונר מצווה ותורה אור.

ציון במילה יפדה

ציון מלכה נולד נימול, כך אמרו הרופאים להוריו. בנוסף הוא אובחן כסובל מהיפוספדיוס. משבגר נאמר לו שעבר הטפת דם. מבחינת הוריו הוא היה נימול, כאשר למעשה הוא התהלך ערל במשך שנים ארוכות ללא ידיעתו.

אמנם, עמוק בתוך ליבו קינן בו החשש שמא אינו נימול, אולם הוא לא ידע למי לפנות בעניין. הייתה גם תחושת אי הנעימות לפנות לרב שיבדוק את העניין. כך עברו עליו השנים מתוך אי בהירות. ואם לא די בכך, גרמו הרופאים בשוגג להחמרת בעיית ההיפוסדיאס בחמישה ניתוחים שביצעו בעת שהיה ציון תינוק. לא רק שלא סייעו בפיתרון הבעיה אלא אף החריפו אותה.

לאחר שנים של ספק ומצוקה, נודע לציון על קיומו של ארגון המתמחה בעריכת בריתות למבוגרים, ובעל ידע נרחב וניסיון רב גם במצבים מסובכים כמו היפוספדיאס. ציון יצר קשר עם ארגון 'ברית יוסף יצחק', ונציגים מטעם הארגון הגיעו אל ביתו ובדקו את מצבו. המסקנה הייתה חד משמעית: ציון הינו ערל גמור.

ההלם שאחז בציון היה מוחלט. ברגע אחד נודע לו כי כל השנים הוא חי לא כיהודי שלם. עד מהרה הוא התעשת וקבע עם צוות הארגון תור לעריכת ברית מילה בהקדם האפשרי. בהגיע המועד הוא נכנס בבריתו של אברהם אבינו, ברית מילה לכל דבר הכוללת סעודת מצווה וכול שאר הפרטים הנחוצים.

לאחר חמישה ניתוחים שנכשלו עם כל הצער הכרוך בכך, כולל חמישה חודשי אשפוז בבית הרפואה, עבר ציון בהצלחה את הניתוח השישי והאחרון על ידי צוות ארגון ברית יוסף יצחק.

כיום ציון הוא אדם אחר – יהודי שלם, רגוע ומאושר יותר. הוא אף זכה בחסדי ה' לשישה ילדים למרות בעיית ההיפוספדיאס.

הוא קורא לכל יהודי החי עם הידיעה כי נולד נימול, לבוא ולהיבדק בידי הצוות המיומן של ארגון 'ברית יוסף יצחק' ולוודא כי אינו חי בטעות.

פרק שנים עשר

יהודי אירן

טעות לעולם חוזרת

מקרים שונים של גילוי טעויות חוזרות ונשנות בבריתות מילה בקהילות שונות, הובילו לגילוי "מוהלים" שאינם יודעים את המלאכה והטעו עדה שלימה.

כך למשל התוועדות י"ב תמוז שגרתית בבת ים בשנת תשע"ג, עוררה את אחד המשתתפים, בן לקהילת יוצאי שיראז, פרס – לגשת לרב ירון ולבקש בדיקה, משום שלדבריו נולד מהול אך רוצה לוודא זאת. בדיקה מהירה גררה בעקבותיה ברית מילה. בעקבות הברית פנה אל הרב ירון אחיו של הנימול ועד מהרה נערכה ברית נוספת. בעקבות הברית הזאת הגיעו אל הרב ירון שלושה אחים נוספים מאותה המשפחה, ו... נכון. שתי בריתות מילה נוספות נערכו זמן קצר לאחר מכן.

כעבור זמן לא רב הגיע אל הרב ירון רב הקהילה הפרסית באחת הערים, יהודי מכוונו ונשוא פנים בן שישים וארבע, וביקש להיבדק משום חשש שמקנן בו לגבי פריעת מילתו. בדיקה העלתה שהרב זקוק ל... ברית מילה. לא רק לפריעה אלא למילת העורלה.

בעקבות כל המקרים הללו נחשפה טעות הלכתית קבועה של שני מוהלים מפרס, אב ובנו, שמלו חלק גדול מבני העדה שלא כהלכה.

חיפש מים ומצא ברית מילה

יוסי פרטיאלי, בן שלושים וחמש, הוא יליד טהרן שבאירן. מספר ימים לפני ראש השנה תשע"ד, הוא נכנס לתומו לחצר בית כנסת בכדי לשתות כוס מים. הוא שאל צעיר שנקרה בדרכו אם יוכל לשתות כוס מים. הלה הגיש לו את מבוקשו ואגב כך שאלו לארץ מוצאו. מתוך נימוס השיב יוסי כי נולד באירן, טהרן. לשמע התשובה, השתנו פניו של הצעיר והוא ביקש לשוחח עם יוסי למשך מספר רגעים. יוסי הסכים והשניים נכנסו לתוך בית הכנסת. שם, סיפר לו הצעיר כי לאחרונה נתגלה כי חלק מהיהודים יוצאי אירן נימולו שלא כהלכה, על ידי מוהלים שעשו מלאכתם שלא כראוי. הלה הוסיף והסביר ליוסי את חשיבותה הרבה של מילה כהלכה.

יוסי המבולבל חשב כי הצעיר חומד לצון, אך הלה התגלה כרציני עד מאוד. מהר מאוד הובא למקום מוהל. יוסי נבדק ולתדהמתו נמצא ערל... המוהל הסביר לו כי עליו למול עצמו במהירות האפשרית, שכן כל יום שיהודי עובר כשהוא אינו נימול הוא מבטל את מצוות המילה ועונשו כרת. ברור מהיר אצל מספר רבנים גילה ליוסי שהמוהל צודק ועליו לעשות כדבריו.

יוסי החליט להיכנס בריתו של אברהם אבינו בהקדם האפשרי, ולהגיע ליום הקדוש כשהוא נימול כהלכה. הוא הזמין את הרב נטף להשתתף בברית המילה ולשמש כסנדק. במועד שנקבע הגיע הרב, ויוסי הוכנס אל חדר הניתוח. בהרדמה חלקית וללא כל כאבים הוא נכנס בבריתו של אברהם אבינו. כשבירך "שהחיינו" חש מאושר על תיקונה של ברית המילה – הצינור המקשר בינו לבין בוראו.

שלמה יוסף מחפוד

אב"ד בד"ץ "יורה דעה"
ורב ומו"צ דשכונת נוה אחיעזר ושיכון ו'
בני ברק

בס"ד, יום ה' ט בשבט התשע"ה

לכבוד

הרבנים הגאונים
רבני הקהילות הקדושות של יוצאי פרס הי"ו

בנוגע למתפרסם בשמי ביחס למילת יהודי פרס,
מאחר ונבדקו על ידי עד כה קרוב ל 600 איש מיהודי פרס
אשר נולדו ונימולו שם בערים שונות בשנים שונות,
ולצערנו נמצאו רבים מהם שנבדקו עד כה (כשליש) במצב וגדר שלא נימולו כהלכה;
מהם עם ערלה גמורה ומהם עם ציצין המעכבין.
וכבר זעקו על כך גדולי הפוסקים בדורות הקודמים והאחרונים.
ובהיות כי מדובר לצערנו יותר מ"מיעוט המצוי" ולכן לא ניתן להסתמך על חזקת כשרות.
ע"כ כל מי שנימול בפרס טעון בדיקה הלכתית האם נימול כהלכה או לא.
מן הראוי שיגיע בדחפיות לבדיקה אצלי.
(מספר טלפון לתיאום 03-7563770)

על כן לתועלת הדבר נחוץ וחשוב מאוד לעורר על הדבר בציבור גם בשיעורים ודרשות וכו'
ולבאר את חומרת העניין וחשיבותו.

כמו כן נבקש מרבנים הגאונים שליט"א להצטרף ולחתום על קול קורא בעניין.

ובזכות מצוות המילה כתיקונה נזכה לראות בבוא אליהו מלאך הברית בב"א.

AND PRESIDENT OF TORAH SAGES COUNCIL.

ירושלים כ"ג סיון ה'תש"פ
JERUSALEM

לכבוד הרה"ג שלמה טוויל שליט"א
רב קהילת "מגן דוד"
מקסיקו

שלום וישע רב.

בתשובה למכתבו מיום כ"ז אדר ש.ז, אודות אברך שע"פ דבריו גדלה
ערלתו ומכסה רוב העטרה באבר מת ובאבר חי אין כיסוי ואין עור דבוק
מהערלה בעטרה. האם יש לחוש ולחתוך הערלה או שאפשר לסמוך
לשיטות שבדקים באבר חי.

ואתכבד להשיב:

אנו הולכים תמיד לאורו של מרן הש"ע, והוא פסק (סי רטד טע"ף ו)
בכה"ג שמפני מראית העין צריך לתקן הברית מילה, ולחתוך במספרים
ריבוי הבשר מכאן ומכאן, שיראה נימול גם כשאין האבר חי, כמוכח שאין
לברך כלל. ויש לעשות זאת על ידי הרדמה מקומית למנוע כאב וצער
מידתרים. ושלום על ישראל.

בברכת התורה

יובדיה יוסף

עובדיה יוסף
ראשון לציון

נשיא מועצת חכמי התורה

ונראה

דהנה אם כי מצות מילה, הוא מהמצות היותר חשובות שבידינו אשר מעולם מסרו אבותינו נפשם עליה כמו שאמרו חז"ל (גיטין נ"ז) כי עליך הורגנו כל היום, זו מילה, והוא המצוה שקיבלנו אותה בשמחה כמו שדרשו חז"ל שבת ק"ל ע"א מקרא דשש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב, ועדיין אנו עושין אותה בשמחה, וישראל קדושים רוצים לקיים מצוה זו על צד היותר טוב, מכל מקום נכשלים בזה כמה פעמים בלא ידעו ונעלם, במוהלים שאינם מהוגנים, וכמו שהרעיש בהקדמת ספר אות שלום וז"ל, דבעוה"ר המורים והמוהלים מרובים והיודעים מועטים במצוה הקדושה והחמורה הלו, ותהי זאת לפוקה ולמכשול בכמה בני ישראל, וכמו שכתבתי בפנים סימן רס"ד ס"ק י"ז, [וזה לשונו שם] רבת העוובה הוא במצוה זו, דעל פי רוב המוהל לא ידע ולא הרגיש כלל לידע על בוריה לא מיניה ולו מקצתיה, בפרט ההלכות לא למד בזה כלל, ומחזיק את עצמו למוהל מומחה, כן הוא כמעט בכולם, ולאשר מתיירא שלא יחתוך לתוך הגיד ושלא יוכל לעצור הדם ח"ו וכיוצא, כי יודע בעצמו חסרון ידיעתו ואי בקיאותו בזה, על חותך מעט מזעיר וכו', ולזה בודאי צריכין לזהר ולהזהיר כאשר הזהירו כבר גדולי זמנינו והקודמים ז"ל כי רבה המכשלה בזה, וכאשר כתבתי הוא על ידי המוהלים המקלקלים ורוצים אחר כך לתקן מעשיהם בחלקקות שפתותיהם, וכאשר יקרה אחד מאבי הילדים אשר יראת אלקים עוד נוגע בלבבו, וישאלום בהיות הנער בערך בן שנה או יותר, ורואה שאינו נימול כהוגן, אזי ישיבום עם וועט זיך אויס וואקסען, וכיוצא בזה יפתוהו בפיהם ובלשונם יכזבו, והוא באמת יוגדל לערל על ידי זה, ואיזה מן אנו ואמרו כבר הורה

תלמידי חכמים.

ונראה דהנה אם כי מצות מילה, הוא מהמצות היותר חשובות שבידינו אשר מקולם מסרו אבותינו נפשם עליה כמו שאמרו חז"ל (גיטין נ"ז) כי עליך הורגנו כל היום, זו מילה, והוא המצוה שקיבלנו אותה בשמחה כמו שדרשו חז"ל שבת ק"ל ע"א מקרא דשש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב, ועדיין אנו עושין אותה בשמחה, וישראל קדושים רוצים לקיים מצוה זו על צד היותר טוב, מכל מקום נכשלים בזה כמה פעמים בלא ידעו ונעלם, במוהלים שאינם מהוגנים, וכמו שהרעיש בהקדמת ספר אות שלום וז"ל, דבעוה"ר המורים והמוהלים מרובים והיודעים מועטים במצוה הקדושה והחמורה הלו, ותהי זאת לפוקה ולמכשול בכמה בני ישראל, וכמו שכתבתי בפנים סימן רס"ד ס"ק י"ז, [וזה לשונו שם] רבת העוובה הוא במצוה זו, דעל פי רוב המוהל לא ידע ולא הרגיש כלל לידע על בוריה לא מיניה ולא מקצתיה, בפרט ההלכות לא למד בזה כלל, ומחזיק את עצמו למוהל מומחה, כן הוא כמעט בכולם, ולאשר מתיירא שלא יחתוך לתוך הגיד ושלא יוכל לעצור הדם ח"ו וכיוצא, כי יודע בעצמו חסרון ידיעתו ואי בקיאותו בזה, על כן חותך מעט מזעיר וכו', ולזה בודאי צריכין לזהר ולהזהיר כאשר הזהירו כבר גדולי זמנינו והקודמים ז"ל כי רבה המכשלה בזה, וכאשר כתבתי הוא על ידי המוהלים המקלקלים ורוצים אחר כך לתקן מעשיהם בחלקקות שפתותיהם, וכאשר יקרה אחד מאבי הילדים אשר יראת אלקים עוד נוגע בלבבו, וישאלום בהיות הנער בערך בן שנה או יותר, ורואה שאינו נימול כהוגן, אזי ישיבום עם וועט זיך אויס וואקסען, וכיוצא בזה יפתוהו בפיהם ובלשונם יכזבו, והוא באמת יוגדל לערל על ידי זה, ואיזה מן אנו ואמרו כבר הורה

הרב דוד בן-משה שליט"א
רב בית הכנסת

הרב חגיג' אמנון שליט"א
ראש הכולל

(ע.ר.) מ. עמותת 58-022-809-406 - רח' הגבול 28, בת-ים טלפון. 055-400-406
027647246
כולל אברכים "אור שמואל"
ע"ש ר' שמואל בן משה ז"ל
אל: _____
תאריך: כ"ט מרחשון תשע"ב

לכל האור זכרי !!

הנדון: איכנון "בניה יוסף יצחק"

באור אב עם סיפור אישי אודם אהבה ויהי הנסתר הלא
הוא העו"ל שיבוא לנישואין באיכנון "בניה יוסף יצחק"
ונודע לו שאינו מוכן כהלכה. האיכנון ניקל מעני אהיה אה
איתו לנישואין. מתוך ר אהבים, אלוהי אלו ניהולו כהלכה.
עליו לעקוב אדם מדויק ויגה סובלי עם כל המעשיות
ובני המקצועים. עובדים מקצועיים מהצדדים הוסטרים,
הנהיגו להחליף מלאכה אנשים העו"ל שיבוא ניהולו בענין או
עליו להבדל כפי זה להגותו העו"ל זכור.

באור איכנון נכונה יוסף איתו להבדלים בא לסל אה עם אה- אהיה זכור
בסי"ח
כולל אברכים "אור שמואל"
ע"ש ר' שמואל בן משה ז"ל
בית הכנסת וכו' משה
דוד הגבול 28 בת-ים
027647246

בס"ד

תאריך: יא' סיון תשפ"ג

Shimon moshe hay rahamim
Rabi & moreh zedek kehilat kodesh
"Israelov"
and Rabi in the Bocharic culture
Tel-aviv - jaffa

שמעון משה חי רחמים
רב ומו"צ קהילת קודש
"ישראלוב"
ורב בעדה הבוכרית
ת"א-יפו

ע.ר: 580141844

מפעילות העמותה:

ארגון
"משה אמת"
"Moshe emet"
organization

כולל אברכים
kotel avrechim

קירוב רחוקים
למקורות

שיעורי תורה
לילדים ונוער
Torah lesson
to childrens
and teenagers

כנסים וארועים
תורניים
convention
religious &
events

תהלים לבנים ובנות
tehilim for children

אבות ובנים
Fathers & childs

הדרכת חתנים וכלות
guideness for
brides and grooms

דואר קודש

לכם מאן בפתח!!!

היינו אהלים בפה למאן על האופן הקדוש
החסך בהרבה למה באקצלוט פה רבי
הלא הלא יברוך יוסף צחק - בואו וקולמו
ואתמחיס מאוד מאוד בטון שליית בייחוד
בהרבה אקטנים אקטולים למאן קולמו למאנה
למאנה ללא א תמורה, ולכנים אהכנים קוד
קוד יהודים אבריתו של אברהם אבינו עלי.
אפה חטוב לציין ס הודגלים האחרונים אל על
היהודי אהודי פהם אשיר על אהודי בלתי
היינו אקצלוט בייחוד האופן קדוש, קוד
ולקח רבים החיים אהודי בלתי על השל
אפה אהודי בלתי אהודי אהודי אהודי
הלא מאן בלה אידך אלו תמחיתו.

הכותב
שמעון משה חי רחמים

רח' קמינסקה 8, קרית שלום, ת"א
רח' אריה רבינוביץ' 5, קהילות יעקב, יפו
נייד: 054-8161759 | 58@gmail.com

קריאת קודש!

לכבוד הקהילות הקדושות יוצאי פרס הי"ו

בנוגע למתפרסם ביחס למילת יהודי פרס כבר מזה כשנתיים, מאחר ונבדקו עד כה קרוב ל 600 איש מיהודי פרס אשר נולדו ונימולו שם בערים שונות בשנים שונות, ולצערנו הרב נמצאו רבים מהם שנבדקו עד כה (כשליש) במצב וגדר שלא היו חפצים להיות בו כאשר לא נימולו כהלכה; מהם עם ערלה גמורה מעיקר הדין ומהם עם ציצין המעכבין שאף הם חשיבי כערלים כדאיתא בשו"ע [יו"ד סי' רס"ד סעיף ה'] עיי"ש.

ובעומדנו על ענין זה כבר מצינו כי זעקו על כך גדולי הפוסקים בדורות הקודמים והאחרונים שאפילו בחשש משום מראית עין חייב לתקן כמ"ש בשו"ע [יו"ד סי' רס"ד סעיף ו']. וכמ"ש מרן פוסק הדור רבינו עובדיה יוסף זצ"ל. [להלן קטע ממכתבו]

ובהיות כי מדובר לצערנו ביותר מ"מיעוט המצוי", לכן לא ניתן כלל להסתמך על חזקת כשרות.

ע"כ יוצאים אנו בקריאת קודש חשובה זו לכלל היהודים שנימולו בפרס כי צריכים וטעונים הם בדיקה הלכתית האם נימול כהלכה או חלילה לא.

מן הראוי להיבדק בדיקה זו אצל הגאון הרב שלמה מחפוד שליט"א שהינו מומחה הגדול, הותיק ומנוסה ביותר שידי רב לו בניסיון הפסיקתי הגדול בתחום הבדיקות של בריתות למבוגרים. (מספר הטלפון להשאלת הודעה לתיאום הבדיקה 03-7563770)

על כן לתועלת הדבר הנחוץ והחשוב מאוד באנו בזה בס"ד לעורר על הדבר בציבור קדוש זה ולבאר את חומרת העניין וחשיבותו.

ובזכות מצוות המילה כתיקונה נזכה לראות בבוא אליהו מלאך הברית ובביאת גואל צדק בב"א.

עה"ח הרבנים הגאונים שליט"א

התע"ש שלמה הרב
בברכת התורה
הרב ציון כהן
הרב הראשי
3 י"ן בראשית יוסף כהן

ב"ד אלוט' א"ב א"ב
ב"ד אלוט' א"ב א"ב

אור גדול

339. מאמר "מרגלא בפומיה דרבא".
344. אגרת התשובה מספר התניא
367. תיקון הכללי
373. סיכום
375. דברים נפלאים אודות המילה בדברי חז"ל.

בס"ד. ש"פ וישלח, י"ז כסלו ה'תשמ"ו

הנחה בלתי מוגה

מרגלא בפומי' דרבא תכלית חכמה תשובה ומעשים טובים, שנאמר¹ ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עושיהם, ללומדיהם לא נאמר אלא לעושיהם². והיינו, דמזה שנאמר ראשית חכמה יראת ה', מובן שתכלית חכמה הוא תשובה, ומזה שנאמר שכל טוב לכל עושיהם, מובן שתכלית חכמה הוא מעשים טובים. וענין זה נאמר בפירוש בכתוב שכל טוב לכל עושיהם, עושיהם דייקא, ולא עוד אלא שאח"כ נתפרש בתורה שבע"פ ללומדיהם לא נאמר אלא לעושיהם, היינו שזהו בדיוק. וידוע מאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בזה מש"פ וישלח (תרפ"ט) בספר המאמרים קונטרסים² [ששם מתחיל במארז"ל זה, ומוסיף ציון מקורו בברכות דף י"ז ע"א, דיש לומר הרמז בזה, כי י"ז הוא בגימטריא טוב (כנ"ל³) ובזה גופא (בטוב גופא) ענין זה קשור עם עמוד א', התחלת הענין], ומביא על זה דחכמה היא תורה, וענין תכלית חכמה תשובה ומעשים טובים הוא כפירוש רש"י, שעיקרה של תורה שיהא עמה תשובה ומעשים טובים. ומדייק בזה⁴, דלכאורה אינו מובן, שהרי תורה עיקרה הוא ידיעה והשגה בשכל שהו"ע החכמה, ולזאת מצות לימוד התורה היא שלומד תורה באופן שמבניה בטעם וסכרא שכלית, ומה ענין חכמה והבנה והשגה לתשובה ומעשים טובים, שאינם שייכים להבנה והשגה דוקא.

והנה בהמשך הענין מביא שם⁵, שענין התשובה ישנו אצל כמה אנשים פשוטים שאינם בעלי ידיעה והשכלה, והם מתעוררים ביותר בתשובה וכו', וכוכים במר נפשם, כמו שאנו רואים במוחש דאמירת תהילים שלהם הוא בלב נשבר. אמנם ענין המרירות שבתשובה אינו שייך בדורנו זה האחרון, דרא דעקבתא דמשיחא, כיון שבדורנו אין לנו כח לענין המרירות וכו', וצריכים התחזקות והתעודדות יתירה כו', ולכן בדורנו זה עבודת התשובה היא מתוך שמחה דוקא. ועד"ז בנוגע לאמירת תהילים וכו' שמבואר בהמאמר⁵ שאמירת תהילים היא בלב נשבר כו', הרי ידוע פתגם רבותינו נשיאינו (שנמסר ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, וכבר נדפס⁶) חשוב טוב יהי' טוב (טראכט גוט וועט זיין גוט), היינו שהמחשבה באופן של טוב היא עצמה מביאה עמה את הטוב, ואין צריך להיות כלל ענין של מרירות, אמירת תהילים ובכ"י במר נפשו ונתינת צדקה וכו', כי המחשבה טובה עצמה תביא עמה טוב (וועט

(1) תהלים קיא, י.

(2) ח"א כח, סע"ב ואילך. לעיל ע' ל ואילך.

(3) בשיחה שלפני המאמר (שיחות קודש תשמ"ו מהוריי"צ ח"ב ע' תקלז. ח"ז ע' קצז. ועוד. 811. התועודיות תשמ"ו ח"א ע' 679).

(4) ראה גם סה"ש תורת שלום ע' 158 ואילך.

(5) לעיל שם (ע' ל).

(6) לקו"ד ח"א קנט, ב. אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ב ע' תקלז. ח"ז ע' קצז. ועוד.

זיין גוט). ומכיון שישנה הבטחת רבותינו נשיאינו, דכאשר המחשבה היא כאופן של טוב יהי' טוב (וועט זיין גוט), הרי ברור הדבר שכן יהי'. ובפרט שמובא על זה⁷ סיפור הצ"צ שכן הי' בפועל, שאמר הצ"צ לאחד החסידים חשוב טוב יהי' טוב (טראכט גוט וועט זיין גוט), וכן הי', הרי זהו ענין של מעשה דמעשה רב⁸. ובפרט שהמדובר שם הוא בכריאות הגוף בגשמיות, שמזה מובן בכל שכן וקל וחומר לגבי בריאות ברוחניות. ומכיון שענין זה נתפרסם ע"י נשיא דורנו ועד שכבר נדפס, מובן שיש בזה הוראה לכל אחד ואחת מישראל. ומכל זה מובן שצ"ל העבודה מתוך שמחה. דנוסף להמבואר באגרת התשובה⁹ דמ"ש¹⁰ וחטאתי נגדי תמיד אין המכוון להיות תמיד עצב נבזה ח"ו, אלא נגדי דייקא היינו מרחוק, דהא כתיב בתרי"ו¹¹ השמיעני ששון ושמחה כו', שתיכף אחרי רגע קטן דמרירות, לב נשבר ונדכה גו'¹², צ"ל שלימות הששון והשמחה, עד שדוד נעים זמירות ישראל¹³ אומר על זה תשמיעני ששון ושמחה, הנה עוד זאת, הרי מבואר באגרת התשובה שם¹⁴, שהתשובה מתוך מרירות היא תשובה תתאה והתשובה מתוך שמחה היא תשובה עילאה, והרי בדורנו זה, בעקבתא דמשיחא, אחרי כל הצרות והיסורים וכו'¹⁵, אשר יסורים ממרקין¹⁶ ויסורים מבררים ויסורים מזככים ומרוממים, הרי כל ישראל הם במצב הכי עליון והכי נעלה, ושייכים לתשובה עילאה דייקא, שהיא מתוך שמחה. ויש להוסיף בזה, ע"פ המבואר באגרת התשובה שם¹⁷ שענין תשובה תתאה מתוך מרירות הוא פעם אחת בשבוע לפני יום השבת, והיינו בליל ששי, והרי אנו עומדים כעת באלף הששי קרוב לסופו¹⁸, היינו קרוב לסוף היום הששי, לא רק ביום הששי (לא ליל ששי) אלא ביום זה עצמו קרוב לסיומו, קרוב ליום השבת, א"כ פשיטא שהעבודה בזמן זה היא מתוך שמחה דתשובה עילאה. וכמבואר באגרת התשובה שם¹⁹, שתשובה עילאה היא ענין אתדכקות רוחא ברוחא בבחי' נשיקין, שהו"ע עבודת התפילה, ובעיקר לימוד התורה, פקודי ה' ישרים משמחי לב²⁰, שהתורה מביאה שמחה כפסק ההלכה²¹. ובפרט ע"פ מ"ש²² תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב, ונוסף לזה ישנו פירוש הרמב"ם בזה²³ שצ"ל העבודה בשמחה, ובאופן דמפזז ומכרכר בכל עוז²⁴, ונוסף לזה

(16) יומא פו, א. וראה אגה"ת פ"א (צ, טע"ב).

(17) ספ"י.

(18) ראה בכ"ז גם סה"מ תרס"ג ח"א (קה"ת,

תשנ"ד) ע' קמב.

(19) פ"ח ואילך.

(20) תהלים יט, ט.

(21) שו"ע או"ח ר"ס תקנ"ד. וש"נ.

(22) תבוא כח, מז.

(23) סוף הל' לולב.

(24) ע"פ שמואל-ב, ו, יד; טז.

(7) אגרות-קודש שם.

(8) שבת כא, א. וש"נ.

(9) פ"א. וראה תניא פכ"ו.

(10) תהלים נא, ה.

(11) שם, י.

(12) שם, יט.

(13) שמואל-ב כג, א.

(14) פ"י ואילך.

(15) ראה גם שערי תשובה (לאדהאמ"צ) ח"א

ה, ב.

נודע לכל פירוש האריז"ל על פסוק זה²⁵, איך שצ"ל עבודת ה' מתוך שמחה דוקא²⁶. וגודל ענין השמחה שבזה מבואר בארוכה ברמב"ם שם, ועד שכתב שם, שהשמחה שישמח האדם בעשיית המצוה ובאהבת הא-ל שציוה בהן עבודה גדולה היא, שמזה מובן שצ"ל ענין השמחה בתורה לא רק לפי ערך השגתו, כי מאי קא משמע לן ואין צריך עבודה על זה, וכמו אדם השומע בשורה טובה הרי פשוט שאין צריך עבודה שיהי' בשמחה, אלא השמחה צ"ל גם למעלה מהשגתו, אשר בשביל לגלות ענין שמחה זו, צ"ל עבודה דוקא²⁷, ולא עוד אלא עבודה גדולה דייקא. אשר מכל זה מובן, דענין עבודת התשובה בזמן הזה אין הכוונה בזה לענין המרירות, אלא דוקא לתשובה בשמחה.

אמנם, אף שענין התשובה בזמן הזה הוא מתוך שמחה וכו', עדיין אינו מובן מהו תכלית חכמה תשובה ומעשים טובים, כי זה מה שתשובה עילאה היא ע"י לימוד התורה ושמחה דלימוד התורה, הרי זה מצד זה שהתורה היא חלק מכללות המצוות, פקודי ה' ישרים, ענין העבודה דוקא. וא"כ צריך להבין הקשר דחכמה והבנה והשגה עם ענין התשובה, עד שהתשובה היא תכלית החכמה. ועד"ז צריך להבין הקשר דחכמה עם מעשים טובים, שהם המצוות, פקודי ה' ישרים בפשטות, למה תכלית ועיקר החכמה וההבנה והשגה הם המעשים טובים.

אך הענין הוא (במבואר בהמאמר שם²⁸), דהנה איתא בזהר²⁹ לית מחשבה תפיסא כך כלל, אבל נתפס איהו ברעותא דלבא³⁰, ופירוש לית מחשבה תפיסא כך כלל קאי על בחי' עצמות אוא"ס דאינו שייך שם תפיסא והשגה כלל, לא מיבעי דאינו שייך שם השגת החיוב אלא שאין שם גם השגת השלילה. ויתירה מזו, דגם ההנחה שכלית ובחי' ראי' דחכמה ג"כ אינם תופסים בעצמותו ית', כי גם ההנחה שכלית ובחי' ראי' דחכמה הוא ע"י שתופס באיזה גדר ואיזה תואר כו', שכל זה אינו שייך בעצמותו ית'. וזהו לית מחשבה תפיסא כך כלל, מחשבה אותיות חשב מה, חשב היא ההנחה שכלית דחכמה, ומ"ה היא בחי' ראי' דחכמה, ואעפ"כ לית מחשבה תפיסא בי' כלל, שגם ע"י בחינות נעלות אלו אי אפשר להיות התפיסא בעצמותו. אבל נתפס איהו ברעותא דלבא, דבחינה ומדריגה זו שמחשבה אינה תופסת בה הרי הוא נתפס ברעותא דלבא, דרעותא דלבא דוקא תופס בבחי' עצמות אוא"ס ב"ה. והענין בזה

25) ל' התניא פכ"ו (לג, א). וראה שער רוה"ק לג, א. שער המצוות בהקדמה. ר"ח שער האהבה פ"י.
26) ראה בשיחה שלפני המאמר (שיחות קודש ח"א ע' 5-824. התוועדות ח"א ע' 688).
27) ראה אגה"ק סי"ב (קח, סע"ב ואילך).
28) ובכ"מ.
29) לעיל ע' לא.
30) בהקדמה (יז, א). וראה לעיל ע' קכט הערה 14.
31) ראה זח"ג (אד"ז) רפט, ב. וראה לעיל שם.
32) סה"מ בראשית ח"א ע' רצג. וש"נ.

הוא (כמבואר בהמאמר שם³¹), דבכללות ענין האהבה (שזהו עיקר עבודת האדם, לית פולחנא כפולחנא דרחימותא³²) יש ב' מדריגות³³, בחי' האהבה הבאה ע"י ההתבוננות בגדולת והפלאות אוא"ס ב"ה, ובחי' האהבה הבאה מלמעלה מן השכל והיא הנקראת רעותא דלבא שבה ועל ידה יש תפיסא גם בבחי' עצמותו, וכמו עד"מ התקשרות הבן עם האב שאינו ע"פ טעם ודעת כלל, דאף שמבואר בספרי מוסר³⁴ בהטעם דכיבוד אב ואם שהוא משום שמאכילו ומשקהו כו', בכל זאת הרי³⁵ אהבת הבן אל האב אינה מצד ההשפעה שמשפיע לו, כי אם מצד שהוא עצם אחד עמו, ולזאת אין צריך על זה שום התבוננות, שהרי אין שום טעם וסיבה אל האהבה וההתקשרות שיצטרך להתבונן בזה ושע"י זה תהי' האהבה, כי אם היא מצד העצם, מה שהעצם של הבן תופס (נעמט) את עצם של האב, כי האב והבן הם דבר אחד ועצם אחד ממש. וכמו"כ יובן בההתקשרות והאהבה דנשמות ישראל באלקות, דישנה בחי' האהבה הבאה מלמעלה מן השכל והיא הנקראת רעותא דלבא, מה שהעצם דנשמות ישראל תופס (נעמט) את העצם שלמעלה, היינו, שבה ועל ידה יש תפיסא גם בבחי' עצמותו.

וזוהו תכלית חכמה תשובה ומעשים טובים, כי הנה עיקר ותכלית החכמה דתורה היא לתפוס את עצמות אוא"ס (נותן התורה), וענין זה הוא ע"י עבודת התשובה שבה מתגלה האהבה עצמית דישאל להקב"ה, כאהבת הבן אל האב, וכנ"ל דלית מחשבה תפיסא ב' כלל אבל נתפס איהו ברעותא דלבא, דאיהו שהוא בחי' עצמותו נתפס דוקא ע"י רעותא דלבא. ולכן ע"י הקדמת התשובה באה גם התכלית דחכמה שגם על ידה תופסים בעצמותו. ויתירה מזו, דלא רק שע"י יש תפיסא בעצמותו ית', אלא שנעשה חד ממש עם עצמותו ית', ישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד ממש³⁶, דישאל ע"י אורייתא מתאחדים ממש להיות עצם אחד עם עצמותו. ותשובה זו פועלת גם בהמעשים, וכמבואר בכמה מקומות³⁷ בפירוש הלשון תשובה ומעשים טובים, דגם המעשים אשר לפני התשובה נקראים בשם מעשים ע"פ תורת אמת, היינו שהם מעשים חשובים וכו', מעשה המצוות, מכל מקום, ע"י התשובה דוקא הם נעשים טובים ומאירים, שמאיר בהם אור התורה, ועד שמאיר בהם בחי' המאור שבתורה ועצם התורה. ובפרט ע"פ המבואר בהמאמר שם⁵, דענין מעשים טובים

(35) ראה ספר הערכים שם ערך אהבה ס"ז סק"ג.
(ע' רמג ואילך). וש"נ.
(36) ראה זח"ג עג, א.
(37) לקו"ת מטות פב, א. שמע"צ פה, א. שה"ש
ז, ג. וראה תו"א מג"א צ, א. צו, ב. לקו"ש ח"ד
ס"ע 1052 ואילך.

(31) ראה לעיל ע' לד ואילך.
(32) ראה זוהר ח"ב נה, ב. ח"ג רסז, א.
(33) ראה בכ"ז ספר הערכים – חב"ד (כרך א)
ערך אהבת ה' – רעותא דלבא (ע' תרי ואילך).
וש"נ.
(34) חובת הלבבות פתח השער לשער עבודת
האלקים. ובכ"מ.

הו"ע תמכין דאורייתא³⁸ שנותנים צדקה בממונם וגופם בטירחא גדולה בשביל לומדי תורה. וכידוע³⁹ גם בענין ותומכי' מאושר⁴⁰, אל תקרי מאושר אלא מראשו⁴¹, שע"י הצדקה בשביל תורה מאיר בהם בחי' המאור שבתורה וכו'. וזהו גם מה שאמרו רז"ל⁴² גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה, ובפרט ע"פ המבואר בתניא⁴³ במעלת ענין הצדקה שע"י הצדקה האדם נותן את חיי נפשו, כי בפרוטה זו הי' יכול לקנות בה חיי נפשו. וכן תהי' לנו, שע"י עבודה הנ"ל באים אל הגאולה שענינה ביטול כל המדידות והגבלות כו', כמבואר במאמר שלאחרי זה⁴⁴ בענין פרזות תשב ירושלים⁴⁵, במהרה בימינו ממש ובעגלא דידן.

38) ראה אגה"ק סימן ה.
 39) רד"ה עץ חיים תרצ"ט (סה"מ תרצ"ט ע' 68). ובכ"מ.
 40) משלי ג, יח.
 41) זח"ג נג, ב.
 42) ב"ב י, א.
 43) פל"ז (מח, ב).
 44) סד"ה א"ר אושעיא – לעיל ע' נ.
 45) זכרי' ב, ח.

180 אגרת התשובה

פרק א תניא בסוף יומא שלשה חלוקי כפרה
 הם ותשובה עם כל אחד. עבר
 על מ"ע ושב אינו זו משם עד שמוחלין לו עבר על
 מל"ת ושב תשובה תולה ויוה"כ מכפר. (פי' דאע"ג
 דלענין קיום מ"ע גדולה שרוחה את ל"ת. היינו משום
 שע"י קיום מ"ע ממשיך אור ושפע בעולמות עליונים
 מהארת אור א"ס ב"ה (כמ"ש בזהר דרמ"ח פקודין
 אינון רמ"ח אברין דמלכא) וגם על נפשו האלקית כמ"ש
 אשר קדשנו במצותיו. אבל לענין תשובה אף שמוחלין
 לו העונש על שמרד במלכותו ית' ולא עשה מאמר
 המלך. מ"מ האור נעדר וכו' וכמארז"ל ע"פ מעוות לא
 יוכל לתקן זה שבימל"ק"ש של ערבית או וכו'. דאף
 שנזהר מעתה לקרות ק"ש של ערבית ושחרית לעולם
 אין תשובתו מועלת לתקן מה שבימל"פ"א. והעובר
 על מל"ת ע"י שנדבק הרע בנפשו עושה פגם למעלה
 בשרשה ומקור חוצבה (בלבושי' די"ס דעשי' כמ"ש
 בת"ז לבושין תקינת לון דמנייהו פרחין נשמתין לב"ג
 וכו') לכך אין כפרה לנפשו ולא למעלה עד יוה"כ
 כמ"ש וכפר על הקדש מטומאות בני' ומפשעיהם וכו'
 לפני ה' תטהרו לפני ה' דייקא ולכן אין ללמוד מכאן
 שום קולא ח"ו במ"ע ובפרט בת"ת. ואדרבה ארז"ל
 ויתר הקב"ה על ע"ז וכו' אף שהן כריתות ומיתות
 ב"ד ולא ויתר על ביטול ת"ת). עבר על כריתות
 ומיתות ב"ד תשובה ויוה"כ תולין ויסורין ממרקין (פי'
 גומרין הכפרה והוא מלשון מריקה ושטיפה לצחצח
 הנפש. כי כפרה היא לשון קינוח שמקנה לכלוך
 החמא) שנאמר ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם.
 עכ"ל

אגרת התשובה צא

עכ"ל הבריייתא: והנה מצות התשובה מן התורה היא עזיבת החטא בלבד (כדאי' בגמ' פ"ג דסנהדרין ובח"מ ססי' ל"ד לענין עדות) דהיינו שיגמור בלבו בלב שלם לבל ישוב עוד לכסלה למרוד במלכותו ית' ולא יעבור עוד מצות המלך ח"ו הן במ"ע הן במל"ת. וזהו עיקר פי' לשון תשובה לשוב אל ה' בכל לבו ובכל נפשו לעבדו ולשמור כל מצותיו כמ"ש יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו וישוב אל ה' וכו'. ובפ' נצבים כתיב ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקולו וכו' בכל לבבך וכו' שובה ישראל עד ה' אלקיך וכו' השיבנו ה' אליך וכו'. ולא כדעת ההמון שהתשובה היא התענית. ואפי' מי שעבר על כריתות ומיתות ב"ד שגמר כפרתו היא ע"י יסורים. היינו שהקב"ה מביא עליו יסורים (וכמ"ש ופקדתי בשבט וכו' ופקדתי דייקא) והיינו כשתשובתו רצויה לפניו ית' בשובו אל ה' בכל לבו ונפשו מאהבה אזי באתערותא דלתתא וכמים הפנים וכו' אתערותא דלעילא לעורר האהבה וחסד ה' למרק עונו ביסורים בעוה"ז וכמ"ש כי את אשר יאהב ה' יוכיח וכו'. ולכן לא הזכירו הרמב"ם והסמ"ג שום תענית כלל במצות התשובה אף בכריתות ומיתות ב"ד. רק הוידוי ובקשת מחילה כמ"ש בתורה והתודו את חטאתם וכו'. ומ"ש ביואל שובו עדי בכל לבבכם בצום ובבכי כו' היינו לבטל הגזרה שנגזרה למרק עון הדור ע"י יסורי' בארבה. וזהו המעם בכל תעניות שמתענין על כל צדה שלא תבא על הצבור וכמ"ש במגלת אסתר. ומ"ש בספרי המוסר ובראשם ספר הרוקח וס' חסידים הרבה

אגרת התשובה

182

הרבה תעניות וסיגופים לעובר על כריתות ומיתות ב"ד וכן למוציא זרע לבמלה שחייב מיתה בידי שמים כמ"ש בתורה גבי ער ואונן ודינו כחייבי כריתות לענין זה. היינו כדי לינצל מעונש יסורי' של מעלה ח"ו. וגם כדי לזרו ולמהר גמר כפרת נפשו. וגם אולי אינו שב אל ה' בכל לבו ונפשו מאהבה כ"א מיראה: **פרק ב אך** כל זה לענין כפרה ומחילת העון שנמחל לו לגמרי מה שעבר על

מצות המלך כשעשה תשובה שלימה ואין מזכירין לו דבר וחצי דבר ביום הדין לענשו ע"ז ח"ו בעוה"ב ונפטר לגמרי מן הדין בעוה"ב. אמנם שיהי' לרצון לפני ה' ומרוצה וחביב לפניו ית' כקודם החטא להיות נחת רוח לקונו מעבודתו. היה צריך להביא קרבן עולה אפי' על מ"ע קלה שאין בה כרת ומיתת ב"ד כמו שדרשו רז"ל בת"כ ע"פ ונרצה לו וכדאיתא בגמ' פ"ק דזבחים דעולה מכפרת על מ"ע והיא דורון לאחר שעשה תשובה ונמחל לו העונש. וכאדם שסרח במלך ופייסו ע"י פרקליטין ומחל לו. אעפ"כ שולח דורון ומנחה לפניו שיתרצה לו לראות פני המלך (ולשון מכפרת וכן מ"ש בתורה ונרצה לו לכפר עליו אין זו כפרת נפשו אלא לכפר לפני ה' להיות נחת רוח לקונו כדאי' שם בגמ' וכמ"ש תמים יהי' לרצון). ועכשיו שאין לנו קרבן להפיק רצון מה' התענית הוא במקום קרבן כמ"ש בגמרא שיהא מיעוט חלבי ודמי שנתמעט כאלו הקרבתי לפניך וכו'. ולכן מצינו בכמה תנאים ואמוראי' שעל דבר קל היו מתענים תעניות הרבה מאד כמו ראב"ע שהי' מתיר שתהא

פרה

אגרת התשובה צב

פרה יוצאה ברצועה שבין קרניה בשבת וחכמים אוסרי' ופ"א יצאה כן פרתו של שכנתו ולא מיחה בה והושחרו שיניו מפני הצומות על שלא קיים דברי חביריו. וכן ר' יהושע שאמר בושני מדבריכם ב"ש והושחרו שיניו מפני הצומות. ורב הונא פעם אחת נתהפכה לו רצועה של תפילין והתענה מ' צומות. וכהנה רבות. ועל יסוד זה לימד האריז"ל לתלמידיו עפ"י חכמת האמת מספר הצומות לכמה עונות וחמאים אף שאין בהן כרת ולא מיתה בידי שמים כמו על הכעס קנ"א תעניות וכו'. ואפי' על איסור דרבנן כמו סתם יינם יתענה ע"ג תעניות וכו' וכן על ביטול מ"ע דרבנן כמו תפלה יתענה ס"א תעניות וכו' ודרך כלל סוד התענית היא סגולה נפלאה להתגלות רצון העליון ב"ה כמו הקרבן שנא' בו ריח ניחוח לה'. וכמ"ש בישעי' הלזה תקרא צום ויום רצון לה' מכלל שהצום הנרצה הוא יום רצון:

פרק ג והנה חכמי המוסר האחרונים נחלקו במי שחמא חמא א' פעמים רבות. דיש

אומרים שצריך להתענות מספר הצומות לאותו חמא פעמים רבות כפי המספר אשר חמא. כגון המוציא זרע לבטלה שמספר הצומות המפורש בתיקוני תשובה מהאריז"ל הן פ"ד תעניות ואם חמא בזה עשר או עשרים פעמים עד"מ צריך להתענות עשר או עשרים פעמים פ"ד וכן לעולם. דומיא דקרבן חמאת שחייב להביא על כל פעם ופעם. ויש מדמין ענין זה לקרבן עולה הבאה על מ"ע דאפי' עבר על כמה מ"ע מתכפר בעולה אחת כדאי' בגמ' פ"ק דזבחים. והכרעה המקובלת

אגרת התשובה

184

המקובלת בזה להתענות ג"פ כפי מספר הצומות דחמא זה. דהיינו רנ"ב צומות על הוצאות שז"ל וכן בשאר חמאים ועונות. והמעם הוא עפ"י מ"ש בזה"ק ס"פ נח כיון דחב ב"נ קמי קודב"ה זמנא חדא עביד רשימו כו' זמנא תליתאה אתפשט ההוא כתמא מסטרא דא לסטרא דא כו'. לכך צריך מספר הצומות ג"כ ג"פ וכו'. אכן כל זה באדם חזק ובריא שאין ריבוי הצומות מזיק לו כלל לבריאות גופו וכמו בדורות הראשונים. אבל מי שריבוי הצומות מזיק לו שאפשר שיוכל לבא לידי חולי או מיחוש ח"ו כמו בדורותינו אלה. אסור לו להרבות בתעניות אפי' על כריתות ומיתות ב"ד ומכ"ש על מ"ע ומל"ת שאין בהן כרת. אלא כפי אשר ישער בנפשו שבודאי לא יזיק לו כלל. כי אפי' בדורות הראשונים בימי תנאים ואמוראים לא היו מתעניין בכה"ג אלא הבריאים דמצו לצעורי נפשיהו ודלא מצי לצעורי נפשיה ומתענה נקרא חוטא בגמ' פ"ק דתענית. ואפי' מתענה על עבירות שבידו כדפרש"י שם וכדאיתא בגמ' פ"ק דזבחים שאין לך אדם מישראל שאינו מחוייב עשה וכו'. ומכ"ש מי שהוא בעל תורה שחוטא ונענש בכפליים כי מחמת חלישות התענית לא יוכל לעסוק בה כראוי. אלא מאי תקנת' כדכתיב וחמאך בצדקה פרוק. וכמ"ש הפוסקים ליתן בעד כל יום תענית של תשובה ערך ח"י ג"פ וכו' והעשיר יוסיף לפי עשרו וכו' כמ"ש המ"א הלכות תענית: ומ"מ כל בעל נפש החפץ קרבת ה' לתקן נפשו להשיבה אל ה' בתשובה מעולה מן המובהר. יחמיר על עצמו להשלים עכ"פ פעם א' כל ימי חייו

מספר

אגרת התשובה צג

מספר הצומות לכל עון ועון מעונות החמורים שחייבין עליהם מיתה עכ"פ ואפי' בידי שמים בלבד כגון להוצאות ז"ל פ"ד צומות פ"א בימי חייו. ויכול לדחות לימים הקצרים בחורף ויתענה כעשר תעניות עד"מ בחורף א' או פחות ויגמור מספר הפ"ד צומות בט' שנים או יותר כפי כחו (וגם יכול לאכול מעט כג' שעות לפני נ"ה ואעפ"כ נחשב לתענית אם התנה בן) ולתשלום רנ"ב צומות כנ"ל יתענה עוד ד' פעמים פ"ד עד אחר חצות היום בלבד דמיחשב ג"כ תענית בירושלמי. וב' הצאי יום נחשבים לו ליום א' לענין זה. וכן לשאר עונות כיוצא בהן אשר כל לב יודע מרת נפשו וחפץ בהצדקה:

אכן מספר הצומות העודפי' על רנ"ב וכה"ג שהיה צריך להתענות לחוש לדעת המחמירי' להתענות מספר הצומות שעל כל חטא וחטא כפי מספר הפעמים שחטא כנ"ל. יפדה כולן בצדקה ערך ח"י ג"פ בעד כל יום. וכן שאר כל תעניות שצריך להתענות על עבירות שאין בהן מיתה ואפי' על ביטול מ"ע דאורי"י ודרבנן ות"ת כנגד כולם כפי המספר המפורש בתיקוני התשובה מהאר"י ז"ל (ורובם נזכרים במשנת חסידים במס' התשובה) הכל כאשר לכל יפדה בצדקה כנ"ל אי לא מצי לצעורי נפשי' כנ"ל. ואף שיעלה לסך מסויים אין לחוש משום אל יבזבו יותר מחומש. דלא מקרי בזבוז בכה"ג מאחר שעושה לפדות נפשו מתעניות וסיגופים. ולא גרעא מרפואת הגוף ושאר צרכיו. ולפי שמספר הצומות המוזכרי' בתקוני תשובה הנ"ל רבו במאד מאד לכן נהגו עכשיו כל החרדים לדבר

אגרת התשובה

186

לדבר ה' להרבות מאד מאד בצדקה. מחמת חלישות
הדור דלא מצו לצעורי נפשם כולי האי (וכמ"ש במ"א
ע"פ חסדי ה' כי לא תמנו):

פרק ד ואולם כל הנ"ל הוא לגמר הכפרה ומירוק
הנפש לה' אחר התשובה כמ"ש

לעיל מהגמ' פ"ק דזבחים דעולה דורון היא לאחר
שריצה הפרקליט וכו'. אמנם התחלת מצות התשובה
ועיקרה לשוב עד ה' באמת ובלב שלם. ההכרח
לכאר היטב בהרחבת הביאור. בהקדים מ"ש בזוה"ק
בביאור מלת תשובה ע"ד הסוד. תשוב ה'. ה'
תתאה תשובה תתאה. ה' עילאה תשובה עילאה.

וגם מ"ש בזוה"ק בקצת מקומות שאין תשובה מועלת
לפוגם בריתו ומוציא ז"ל. והוא דבר תמוה מאד שאין
לך דבר עומד בפני התשובה ואפי' ע"ז וג"ע וכו'.

ופי' בר"ח שכונת הזהר שאין מועלת תשובה תתאה
כ"א תשובה עילאה וכו'. הגה להבין זאת מעט מזעיר
צריך להקדים מה שמבואר מהכתוב ומדברי רז"ל ענין

הכרת ומיתה בידי שמים כשעבר עבירה שחייבי עלי'
כרת הי' מת ממש קודם חמשים שנה. ובמיתה בידי
שמים מת ממש קודם שישים שנה כחנניה בן עזור

הנביא בירמי' (ולפעמי' גם במיתה בידי שמים נפרעין
לאלתר כמו שמצינו בער ואונן) והרי נמצאו בכל דור
כמה וכמה חייבי כריתות ומיתות והאריכו ימיהם

(ושניהם) [ושנותיהם] בנעימים. אך הענין יובן עפ"י
מ"ש כי חלק ה' עמו וכו' חלק משם הוי' ב"ה כדכתיב
ויפח באפיו נשמת חיים ומאן דנפח מתוכו נפח וכו'.
ואף שאין לו דמות הגוף וכו' ח"ו. אך דברה תורה

כלשון

אגרת התשובה צד

כלשון בנ"א. כי כמו שיש הפרש והבדל גדול באדם התחתון עד"מ בין ההבל שיוצא מפיו בדיבורו להבל היוצא ע"י נפיהה. שביוצא בדיבורו מלובש בו כח וחיות מעט מזעיר והוא בחי' חיצונית מנפש החיה שבקרבו. אבל ביוצא בכח הנופח דמתוכו נפח מלובש בו כח וחיות פנימי' מבחי' הנפש החיה וכו'. ככה ממש עד"מ המבדיל הבדלות לאין קץ. יש הפרש עצום מאד למעלה בין כל צבא השמים ואפי' המלאכי' שנבראו מאין ליש וחיים וקיימי' מבחי' חיצונית החיות והשפע שמשפיע א"ס ב"ה להחיות העולמות ובחי' זו נקראת בשם רוח פיו עד"מ כמ"ש וברוח פיו כל צבאם והיא בחי' חיות המלובשת באותיות שבעשרה מאמרות (שהן בחי' כלים והמשכות וכו' כמ"ש בלק"א ח"ב פי"א). ובין נשמת האדם שנמשכה תחלה מבחי' פנימי' החיות והשפע שמשפיע א"ס ב"ה כמ"ש ויפח וכו' ואח"כ ירדה בסתר המדרגה ג"כ ע"י בחי' האותיות שבמאמר נעשה אדם וכו' כדי להתלבש בגוף עוה"ז התחתון. ולכן נקראו המלאכי' בשם אלקים בכתוב וכמ"ש כי ה' אלקיכם אלקי האלקי' כו' הודו לאלקי האלקי' כו' ויבאו בני האלקי' להתייצב כו'. לפי שיניקת חיותם היא מבחי' חיצונית שהיא בחי' האותיות לבד ושם אלקים הוא בחי' חיצונית לגבי שם הוי' ב"ה. אבל נשמת האדם שהיא מבחי' פנימי' החיות היא חלק שם הוי' ב"ה. כי שם הוי' מורה על פנימי' החיות שהיא למעלה מעלה מבחי' האותיות. וביאור הענין כנודע ממאמר אליהו אנת הוא דאפיקת עשר תיקונין וקרינן להון עשר ספירן לאנהגא בהון עלמין סתימין וכו'

אגרת התשובה צה

חלקי המוצאות ובהן נברא כל היצור (וכמ"ש בלק"א ח"ב פי"א ביאור ענין אותיות אלו). וככה ממש עד"מ המבדיל הבדלות לאין קץ בנשמת האדם שהיא בחי' נפש האלקי' דמתוכיה נפח יש בה בחי' שכל הנעלם המרומו באות יו"ד שבכחו לצאת אל הגילוי להבין ולהשכיל באמתתו ית' ובגדולתו וכו' כל חד וחד לפום שיעורא דילי' לפי רוחב שכלו ובינתו. וכפי אשר מעמיק שכלו ומרחיב דעתו ובינתו להתבונן בגדולתו ית' אזי מרומזת בינתו באות ה"א שיש לה רוחב וגם אורך המורה ההמשכה למעלה למטה להוליד מבינתו והתבוננותו בגדולת ה' אהבה ויראה ותולדותיהן במוחו ותעלומות לבו ואח"כ בבחי' התגלות לבו. ומזה נמשכה עבודה האמיתית בעסק התורה והמצות בקול ודבור או מעשה הן אותיות וא"ו ה"א וכו'. וגם ההתבוננות להבין ולהשכיל באמתתו וגדולתו ית' נמשכה ג"כ מהתורה דאורייתא מחכמה נפקא היא בחי' יו"ד של שם הוי' וכו' :

פרק ה והנה המשכת וירידת הנפש האלקי' לעוה"ז להתלבש בגוף האדם
 נמשכה מבחי' פנימי' ומקור הדיבור הוא הבל העליון המרומו באות ה"א תתאה כנ"ל וכמ"ש ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה ומאן דנפח וכו'. וז"ש כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו פי' כמו חבל עד"מ שראשו א' קשור למעלה וקצהו למטה. כי הנה פשט הכתוב מ"ש ויפח הוא להורות לנו כמו שעד"מ כשהאדם נופח לאיזה מקום אם יש איזה דבר חוצץ ומפסיק בינתיים אין הבל הנופח עולה ומגיע כלל לאותו

190 אגרת התשובה

לאותו מקום ככה ממש אם יש דבר חוצץ ומפסיק בין גוף האדם לבחי' הבל העליון. אך באמת אין שום דבר גשמי ורוחני חוצץ לפניו ית' כי הלא את השמים ואת הארץ אני מלא ומלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מיני' בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד ואיהו ממלא כל עלמין וכו' אלא כמ"ש בישעי' כי אם עוונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם. והמעם לפי שהם נגד רצון העליון ב"ה המחוי' את הכר' כמ"ש כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ (וכמ"ש ל' שהוא מקור השפעת שם הוי' ונרמו בקוצו של יו"ד). וזהו ענין הכרת. שנכרת ונפסק חבל ההמשכה משם הוי' ב"ה שנמשכה מה"א תתאה כנ"ל. וכמ"ש בפ' אמור ונכרתה הנפש ההיא מלפני אני ה'. מלפני דייקא. ובשאר עבירות שאין בהן כרת עכ"פ הן פוגמין הנפש כנודע. ופגם הוא מלשון פגימת הסכין והוא עד"מ מחבל עב שזור מתרי"ג חבלים דקים ככה חבל ההמשכה הנ"ל כלול מתרי"ג מצות וכשעובר ח"ו על אחת מהנה נפסק חבל הדק וכו'. אך גם בחייב כרת ומיתה נשאר עדיין בו הרשימו מנפשו האלקי' ועי"ז יכול לחיות עד נ' או ס' שנה ולא יותר (ומ"ש בשם האריז"ל שנכנסה בו בחי' המקיף וכו' אינו ענין לחיי גשמיות הגוף ומירי עד נ' שנה או בזמן הזה כדלקמן):

פרק ו' אמנם זהו בזמן שהיו ישראל במדרגה עליונה כשהיתה השכינה שורה

בישראל בבהמ"ק. ואז לא היו מקבלים חיות לגופם רק ע"י נפש האלקי' לכדה מבחי' פנימי' השפע

שמשפיע

אגרת התשובה צו

שמשפיע א"ס ב"ה ע"י שם הוי' ב"ה כנ"ל. אך לאחר שירדו ממדרגתם וגרמו במעשיהם סוד גלות השכינה כמ"ש ובפשעיכם שולחה אמכם דהיינו שירדה השפעת בחי' ה"א תתאה הנ"ל ונשתלשלה ממדרגה למדרגה למטה מטה עד שנתלבשה השפעתה בי"ס דנוגה המשפיעות שפע וחיות ע"י המזלות וכל צבא השמים והשרים שעליהם לכל החי הגשמי שבעוה"ז וגם לכל הצומח כמארו"ל אין לך כל עשב מלמטה שאין לו מזל וכו'. ואזי יכול גם החומא ופושעי ישראל לקבל חיות לגופם ונפשם הבהמיות כמו שאר בע"ח ממש כמ"ש נמשל כבהמות נדמו. ואדרבה ביתר שאת ויתר עז עפ"י המבואר מזה"ק פ' פקודי שכל שפע וחיות הנשפעת לאדם התחתון בשעה ורגע שעושה הרע בעיני ה' במעשה או בדיבור או בהרהורי עבירה וכו' הכל נשפע לו מהיכלות הסמ"א המבוארים שם בזה"ק. והאדם הוא בעל בחירה אם לקבל השפעתו מהיכלות הסמ"א או מהיכלות הקדושה שמהם נשפעות כל מחשבות טובות וקדושות וכו'. כי זה לעו"ז עשה האלקי' וכו'. והיכלות הסמ"א מקבלים ויונקים חיותם מהתלבשות והשתלשלות השפע די"ס דנוגה הכלולה מבחי' פז"ר היא בחי' עה"ד וכו' כנודע לי"ח. והנה יעקב חבל נחלתו כתיב. עד"מ כמו החבל שראשו א' למעלה וראשו השני למטה אם ימשוך אדם בראשו השני ינענע וימשך אחריו גם ראשו הראשון כמה שאפשר לו להמשך. וככה ממש בשרש נשמת האדם ומקורה מבחי' ה"א תתאה הנ"ל הוא ממשך ומוריד השפעתה ע"י מעשיו הרעים ומחשבותיו עד תוך היכלות

192 אגרת התשובה

היכלות הסט"א כביכול שמשם מקבל מחשבותיו ומעשיו. ומפני שהוא הוא הממשיך להם ההשפעה לכן הוא נוטל חלק בראש וד"ל. וזהו שאמרו רז"ל אין בדינו לא משלות הרשעים וכו' בדינו דוקא כלומר בזמן הגלות אחר החורבן. וזהו בחי' גלות השכינה כביכול להשפיע להיכלות הסט"א אשר שנאה נפשו ית'. וכשהאדם עושה תשובה נכונה אזי מסלק מהם ההשפעה שהמשיך במעשיו ומחשבותיו. כי בתשובתו מחזיר השפעת השכינה למקומה. וזהו תשוב ה"א תתאה מבחי' גלות וכמ"ש ושב ה' אלקיך את שבותך כלומר עם שבותך וכמאמר רז"ל והשיב לא נאמר וכו' :

פרק ז ואולם דרך האמת והישר לבחי' תשובה תתאה ה"א תתאה הנ"ל הם ב' דברים דרך כלל. הא' הוא לעורר רחמים העליונים ממקור הרחמים על נשמתו ונפשו האלקי' שנפלה מאוגרא רמה חיי החיים ב"ה לבירא עמיקתא הן היכלות המומאה והסט"א. ועל מקורה במקור החיים הוא שם הוי' ב"ה וכמ"ש וישוב אל הוי' וירחמנו. פי' לעורר רחמים על השפעת שם הוי' ב"ה שנשתלשלה וירדה תוך היכלות הסט"א הממאים להחיותם ע"י מעשה אנוש ותחבולותיו ומחשבותיו הרעות וכמ"ש מלך אסור ברהמים ברהיטי מוחא וכו' היא בחי' גלות השכינה כנ"ל. וזמן המסוגל לזה הוא בתיקון חצות כמ"ש בסידור בהערה עש"ב. וז"ש שם נפלה עמרת ראשינו אוי נא לנו כי חטאנו. ולכן נקרא הקדב"ה מלך עלוב בפרקי היכלות כמ"ש הרמ"ק ז"ל

כי

צו אגרת התשובה

כי אין לך עלבון גדול מזה. ובפרט כאשר יתבונן המשכיל בגדולת א"ס ב"ה ממכ"ע וסכ"ע כל א' וא' לפי שיעור שכלו והבנתו יתמרמר ע"ז מאד מאד: והב' לבטש ולהכניע הקליפה וספ"א אשר כל חיותה היא רק בחי' גסות והגבהה כמ"ש אם תגביה כנשר וכו'. והביטוש וההכנעה עד עפר ממש זוהי מיתתה וביטולה. והיינו ע"י לב נשבר ונדכה ולהיות גבוה בעיניו נמאס וכו'. וכמ"ש בזוה"ק ע"פ זבחי אלקי' רוח נשברה לב נשבר ונדכה וכו'. כי כל קרבן מן הבהמה הוא לשם הוי' היא מדת הרחמים. אבל לשם אלקים היא מדת הדין אין מקריבין קרבן בהמה כ"א לשבר ולהעביר רוח הטומאה והספ"א וזהו רוח נשברה. והאיך נשברה רוח הספ"א. כשהלב נשבר ונדכה וכו'. והאיך נשבר הלב ונדכה. הנה מעט מועיר הוא ע"י סיגופים ותעניות בדורותינו אלה שאין לנו כח להתענות הרבה כדוד המלך כמאמר רז"ל ע"פ ולבי חלל בקרבי שהרגו בתענית. אך עיקר הכנעת הלב להיות נשבר ונדכה והעברת רוח הטומאה וספ"א הוא להיות ממארי דחושבנא בעומק הדעת להעמיק דעתו ובינתו שעה אחת בכל יום או לילה לפני תיקון חצות להתבונן במה שפעל ועשה בחטאיו בחי' גלות השכינה כנ"ל וגם [גרס] לעקור נשמתו ונפשו האלקי' מחיי החיים ב"ה והורידה למקום הטומאה והמות הן היכלות הספ"א ונעשית בבחי' מרכבה אליהם לקבל מהם שפע וחיות להשפיע לגופו כנ"ל. וזהו שאמרו רז"ל רשעים בחייהם קרויים מתים כלומר שחייהם נמשכים ממקום המות והטומאה (וכן מ"ש לא

אגרת התשובה

194

לא המתים יהללו כו' אינו כלועג לרש ח"ו אלא הכוונה על הרשעים שבחיהם קרויים מתים שמבלבלים אותם במחשבות זרות בעודם ברשעם ואינם חפצים בתשובה כנודע). ואף מי שלא עבר על עון כרת וגם לא על עון מיתה בידי שמים שהוא הוצאת ז"ל וכה"ג אלא שאר עבירות קלות. אעפ"כ מאחר שהן פוגמים בנשמה ונפש האלקית וכמשל פנימת ופסיקת חבלים דקים כנ"ל. הרי בריבוי החטאים יכול להיות פגם כמו בלאו אחד שיש בו כרת או מיתה. ואפי' בכפילת חטא אחד פעמים רבות מאד. כמו שהמשיל הנביא החטאים לענן המאפיל אור השמש כמ"ש מחיתי כעב פשעיך הם עבירות חמורות [המבדילים] בין פנימת השפעת שם הוי' ב"ה לנפש האלקית. כהבדלת ענן עב וחשוך המבדיל בין השמש לראץ ולדרים עריה עד"מ. וכענן חמאתיך הן עבירות קלות שאדם דש בעקביו המבדילים כהבדלת ענן קל וקלוש עד"מ. והנה כמו שבמשל הזה אם משים אדם נגד אור השמש בחלון מחיצות קלות וקלושות לרוב מאד הן מאפילות כמו מחיצה אחת עבה ויותר. וככה ממש הוא בנמשל בכל עונות שאדם דש בעקביו ומכ"ש המפורסמות מדברי רז"ל שהן ממש כע"ז וג"ע וש"ד. כמו העלמת עין מן הצדקה כמ"ש השמר לך פן יהי' דבר עם לבבך בליעל כו' ובליעל היא עע"א וכו'. והמספר בגנות חבירו היא לה"ר השקולה כע"ז וג"ע וש"ד וכל הכועס כאלו עע"ז וכן מי שיש בו גסות הרוח. וכהנה רבות בגמרא. ות"ת כנגד כולן כמארז"ל ויתר הקב"ה על ע"ז וכו'. ולכן סידרו בק"ש שעל

המטה

אגרת התשובה צח

המטה לקבל עליו ד' מיתות ב"ד וכו'. מלבד שעפ"י הסוד כל הפוגם באות יו"ד של שם הוי' כאילו נתחייב סקילה והפוגם באות ה"א כאילו נתחייב שריפה ובאות וי"ו כאילו נתחייב הרג ובאות ה"א אחרונה כאילו נתחייב חנק. והמבטל ק"ש פוגם באות יו"ד ותפילין באות ה"א וציצית באות וי"ו ותפלה באות ה"א וכו'. ומזה יכול המשכיל ללמוד לשאר עונות וחטאי' וביטול תורה כנגד כולן :

פרק ח והנה אחרי העמקת הדעת בכל הנ"ל יוכל לבקש באמת מעומקא דלבא כרוב

רחמין מחה פשעי וכו'. כי אזי תקבע בלבו באמת גודל הרחמנות על בחי' אלקות שבנפשו ושלמעלה כנ"ל. ובוה יעורר רחמים העליונים מ"ג מדה"ר הנמשכות מרצון העליון ב"ה הנרמו בקוצו של יו"ד שלמעלה מעלה מבחי' ההשפעה הנשפעת מאותיות שם הוי'. ולכן הי"ג מדות הרחמים מנקים כל הפגמים וכמ"ש ונושא עון ופשע ונקה. ושוב אין יניקה להחיצונים והסמ"א מהשפעת ה"א תתאה כנ"ל (ובוה תשוב ה"א תתאה למקומה להתייחד ביה"ו וד"ל).

וכן ממש למטה בנפש האלקית שבאדם שוב אין עונותיכם מבדילים וכמ"ש ונקה מנקה הוא לשבים לרחוץ ולנקות נפשם מלבושים הצואים הם החיצונים כמ"ש בגמ' מלפפתו וכו'. ומאחר שרוח עברה ותטהרם אזי תוכל נפשם לשוב עד הוי' ב"ה ממש ולעלות מעלה מעלה למקורה ולדבקה בו ית' ביחוד נפלא. כמו שהיתה מיוחדת בו ית' בתכלית היחוד בטרם שנפחה ברוח פיו ית' לירד למטה ולהתלבש

בגוף

אגרת התשובה

196

בגוף האדם (וכמו עד"מ באדם הנופה ברוח פיו במרם שיוצא הרוח מפיו הוא מיוחד בנפשו) וזו היא תשובה שלימה. והנה בחי' יחוד זה ותשובה זו היא בחי' תשובה עילאה שלאחר תשובה תתאה וכמ"ש ב"ק ב"ק בר"מ פ' נשא דתשובה עילאה היא דיתעסק באורי"י בדחילו ורחימו דקרב"ה וכו' דאיהו בן י"ה בינה וכו' (ומעלת בעלי תשובה על צדיקים גמורים בזה היא כמ"ש ב"ק פ' חיי שרה דאינון משכי עליהו ברעותא דלבא יתיר ובחילא סגי לאתקרבא למלכא וכו'):

פרק ט וביאור הענין כמ"ש ב"ק ותיקוני' בכמה מקומות. דבינה איהי תשובה

עילאה והאם רובצת על האפרוחים וכו'. דהיינו שע"י שמתבונן בגדולת ה' בהעמקת הדעת ומוליד מרוח בינתו דו"ר שכליים ובטוב טעם ודעת כענין שנא' לאהבה את ה' אלקיך משום כי הוא חיך וכו' ולא די לו באהבה טבעית המסותרת לבד וכו'. וכן ביראה ופחד או בושח וכו' כגודע. אזי נקראת האם רובצת על האפרוחי' וכו'. והנה עיקר האהבה היא אתדבקות רוחא ברוחא כמ"ש ישקני מנשיקות פיהו וכו' כגודע. וע"ז נאמר ובכל נפשך שהם הם כל חלקי הנפש שכל ומדות ולבושיהם מחשבה דיבור ומעשה לדבקה כולן בו ית' דהיינו המדות במדותיו ית' מה הוא רחום וכו'. והשכל בשכלו וחכמתו ית' הוא עיון התורה דאורייתא מחכמה נפקא. וכן המחשבה במחשבתו ית' והדיבור בדבר ה' זו הלכה וכמ"ש ואשים דברי בפוך ודברי אשר שמתו בפוך. והמעשה הוא מעשה הצדקה להחיות רוח שפלים כמ"ש כי ששת ימים עשה ה' וכו'

אגרת התשובה צמ

וכו' כנודע במ"א . וזו היא אתדבקות דרוחא ברוחא בתכלית הדביקות והיחוד כשהיא מחמת אהבה וכו'. ולפי שפגם הברית בהוצאת ז"ל ואצ"ל בעריות או שאר איסורי ביאה דאורייתא או דרבנן (כי חמורים ד"ס וכו') פוגם במוח לכן תיקונו הוא דיתעסק באורייתא דמחכמה נפקא. וז"ש בתנא דבי אליהו אדם עבר עבירה ונתחייב מיתה למקום מה יעשה ויחיה אם היה רגיל לקרות דף אחד יקרא ב' דפים לשנות פרק א' ישנה ב' פרקים וכו'. והיינו כמשל חבל הנפסק וחוזר וקושרו שבמקום הקשר הוא כפול ומכופל. וככה הוא בחבל נחלתו וכו'. וזש"ה בחדש ואמת יכופר עון וכו' ואין אמת אלא תורה וכו'. ועון בית עלי בזבח ומנחה הוא דאינו מתכפר אבל מתכפר בתורה וגמ"ח כדאי' בספ"ק דר"ה :

פרקי והנה תשובה עילאה זו דאתדבקותא דרוחא ברוחא ע"י תורה וגמ"ח. היא בבחי' המשכה מלמעלה למטה להיות דבר ה' ממש בפיו וכמ"ש ואשים דברי בפיך. וימינו תחבקני בגמ"ח דחסד דרועא ימינא וכו'. אבל אדם התחתון צריך לילך ממדרגה למדרגה ממטה למעלה היא בחי' תשובה עילאה ואתדבקות רוחא ברוחא בכוונת הלב בתפלה ובפרט בק"ש וברכותיה. כדי לומר ואהבת כו' בכל לבבך ובכל נפשך וכו' באמת לאמיתו. וכן והיו הדברים האלה וכו' ודברת בם וכו' להיות דבר ה' בפיו באמת ואין אמת וכו'. וכן לקיים כל המצות כמ"ש אשר קדשנו במצותיו כמו הרי את מקודשת לי היא בחי' קדש העליון לשון פרישות והבדלה שאינו יכול

אגרת התשובה

198

יכול להתלבש תוך עלמין משום דכולא קמיה כלא חשיב אלא בבחי' טובב כ"ע הוא רצון העליון ב"ה וכו' כמ"ש בלק"א פמ"ו. וגם אחר התפלה אומרים אליך ה' נפשי אשא דהיינו לאתדבקא רוחא ברוחא כל היום וכו'. וכל זה ע"י ההתבוננות בגדולת א"ס ב"ה בהעמקת הדעת בשתים לפניו ובפסוקי דזמרה כנודע. ומאחר שהתפלה היא בחי' תשובה עילאה צריך להקדים לפניו בחי' תשובה תתאה. וז"ש רז"ל במשנה אין עומדין להתפלל אלא מתוך כבוד ראש ופרש"י הכנעה והיא בחי' תשובה תתאה לעורר רחמים כנ"ל וכדיליף התם בגמ' מקרא דכתיב והיא מרת נפש. אכן בברייתא שם ת"ר אין עומדין להתפלל אלא מתוך שמחה. ועכשיו בדור יתום הזה שאין הכל יכולין להפוך לבם כרגע מן הקצה. אזי עצה היעוצה להקדים בחי' תשובה תתאה בתיקון חצות כנ"ל. ומי שא"א לו בכל לילה עכ"פ לא יפחות מפעם א' בשבוע לפני יום השבת כנודע ליודעים שהשבת היא בחי' תשובה עילאה ושב"ת אותיות תש"ב אנוש כי בשבת היא עליות העולמות למקורם כו' ובפרט תפלות השבת וד"ל. (ובזה יובן מ"ש שובה אלי כי גאלתיך פי' כי מאחר שמחיתי כעב פשעיך היא העברת הסט"א וגאלתיך מן החיצונים בהתעוררות רחמים עליונים באתערותא דלתתא בתשובה תתאה כנ"ל אזי שובה אלי בתשובה עילאה):

פרק יא ואמנם להיות בלבו ההכנעה היא בחי' תשובה תתאה כנ"ל וגם השמחה בה' שתיהן ביחד. כבר מילתא אמורה בלק"א ס"פ ל"ד

אגרת התשובה

ק

ל"ד. כמ"ש בזה"ק חדוה תקיעא בלבאי מסמרא דא וכו' ובצירוף עוד האמונה והבטחון להיות נכון לבו במוח בה' כי חפץ חסד הוא וחנן ורחום ורב לסלוח תיכף ומיד שמבקש מחילה וסליחה מאתו ית' (כרוב רחמך מחה פשעי כבסני מהרני וכל עוונותי מחה וכו') בלי שום ספק וס"ם בעולם. וכמו שאנו מברכין בכל תפלת י"ח תיכף שמבקשים סלח לנו כו' ברוך אתה ה' חנון המרבה לסלוח והרי ספק ברכות להקל משום חשש ברכה לבטלה אלא אין כאן שום ספק כלל מאחר שבקשנו סלח לנו מחל לנו. ואילו לא היינו חוזרים וחוטאים היינו נגאלין מיד כמו שאנו מברכין בא"י גואל ישראל. והרי אפי' במדת ב"ו כן שצריך האדם למחול תיכף ומיד שמבקשים ממנו מחילה ולא יהא אכזרי מלמחול ואפי' בקומע יד חבירו כדאי' בגמ' בספ"ח דב"ק. ואם ביקש ממנו ג"פ ולא מחל לו שוב א"צ לבקש ממנו. והגבעונים שביקש דוד המלך ע"ה מהם מחילה בעד שאול שהמית את הגבעונים ולא רצו למחול גזר דוד עליהם שלא יבאו בקהל ה' שהם רחמנים וכו' כדאי' בפ"ה דיבמות. ובמדת הקדב"ה עאכ"ו לאין קץ. ומה שמשבחים ומברכים את ה' חנון המרבה לסלוח המרבה דייקא וכמ"ש בעזרא ורב לסלוח. דהיינו שבמדת ב"ו אם יחטא איש לאיש וביקש ממנו מחילה ומחל לו ואח"כ חזר לסורו קשה מאד שימחול לו שנית ומכ"ש בשלישית ורביעית. אבל במדת הקב"ה אין הפרש בין פעם א' לאלף פעמים כי המחילה היא ממדת הרחמים ומדותיו הקדושות אינן בבחי' גבול ותכלית אלא בבחי' א"ם כמ"ש

אגרת התשובה

200

כמ"ש כי לא כלו רחמיו. ולגבי בחי' א"ס אין הפרש כלל בין מספר קמץ לגדול דכולא קמ" בלא ממש חשיב ומשוה קמץ וגדול וכו'. ולכן מעביר אשמותינו בכל שנה ושנה וכל החטאי' שמתוודים בעל חטא מדי שנה אף שחזר ועבר עליהם חוזר ומתודה עליהם ביוה"כ בשנה הבאה וכן לעולם. ובכל שנה ושנה לאו דוקא אלא כמו כן בכל יום ויום ג"פ מברכי' בא"י חנון המרבה לסלוח וכמארז"ל תפלה כנגד תמידין תקנה. ותמיד של שחר הי' מכפר על עבירות הלילה ותמיד של בין הערביים על של יום וכן מדי יום ביום לעולם. אלא שיוה"כ מכפר על עבירות חמורות. והתמיד שהוא קרבן עולה מכפר על מ"ע בלבד. וכן התפלה בזמן הזה עם התשובה כנ"ל. ואין זה אחטא ואשוב. כי היינו דוקא שבשעת החטא היה יכול לכבוש יצרו אלא שסומך בלבו על התשובה ולכן הואיל והתשובה גורמת לו לחטוא אין מספיקין וכו'. ואף גם זאת אין מספיקין דייקא. אבל אם דחק ונתחזק ונתגבר על יצרו ועשה תשובה מקבלין תשובתו. אבל אנו שמבקשים בכל יום סלח לנו אנו מקדימין לבקש והחזירנו בתשובה שלימה לפניך דהיינו שלא נשוב עוד לכסלה וכן ביוה"כ מבקשים יהי רצון מלפניך שלא אחטא עוד מספיקין ומספיקין כמארז"ל הבא לטהר מסייעין אותו הבא דייקא מיד שבא ואי לזאת גם הסליחה והמחילה היא מיד. ומ"ש וחטאתי נגדי תמיד אין המכוון להיות תמיד עצב נבזה ח"ו דהא כתיב בתרי' תשמעני שישון ושמחה וכו' ורוח נדיבה תסמכני וכו' ומשום שצ"ל כל ימיו בתשובה עילאה שהיא

קא אגרת התשובה

שהיא בשמחה רבה כנ"ל אלא נגדי דייקא כמו ואתה תתיצב מנגד מנגד סביב לאהל מועד יחנו ופרש"י מרחוק. והמכוון רק לבלתי רום לבבו ולהיות שפל רוח בפני כל האדם כשיהיה לזכרון בין עיניו שחטא נגד ה'. ואדרבה לענין השמחה יועיל זכרון החטא ביתר שאת בכדי לקבל בשמחה כל המאורעות המתרגשות ובאות בין מן השמים בין ע"י הבריות בדיבור או במעשה (וזו עצה טובה להנצל מכעס וכל מיני קפידא וכו') וכמארז"ל הנעלבים ואינן עולבין שומעי' חרפתם ואין משיבי' עושים מאהבה ושמחי' ביסורי' וכו' וכל המעביר על מדותיו מעבירי' לו על כל פשעיו :

פרק יב ומעם השמחה ביסורי הגוף לפי שהיא טובה גדולה ועצומה לנפש
 החוטאת למרקה בעה"ז ולהצילה מהמירוק בגיהנם (בפרט בדורותינו אלה שאין ביכולת להתענות כפי מספר כל הצומות שבתיקוני תשובה מהאר"י ז"ל הצריכות למירוק הנפש להצילה ממירוק בגיהנם) וכמ"ש הרמב"ן ז"ל בהקדמה לפי' איוב שאפי' יסורים של איוב ע' שנה אין להן ערך כלל ליסורי הנפש שעשה אחת בגיהנם כי אש א' משישים וכו'. אלא לפי שעוה"ז חסד יבנה וביסורין קלין בעוה"ז ניצול מדיני' קשים של עוה"ב כמשל הילוך והעתקת הצל בארץ טפה לפי הילוך גלגל השמש ברקיע אלפים מילין וכו'. ויתר על כן לאין קץ הוא בנמשל בבחי' השתלשלות העולמות מרום המעלות עד עוה"ז הגשמי. וכנודע ממ"ש בזה"ק מענין עליות עולמות העליוני'

אגרת התשובה

202

העליוני' באתערותא דלתתא בהקרבת עוף אחד בן
יונה או תור ע"ג המזבח או קומץ מנחה. וכן הוא
בכל המצות מעשיות כנודע מהאריז"ל. וז"ש רז"ל
ע"פ והתקדשתם והייתם קדושים אדם מקדש עצמו
מעט מלמטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה וכו'
(וכמ"ש לעיל בענין אשר קדשנו במצותיו וכו' בחי'
סוכ"ע וכו') וככה ממש הוא בענין שכר ועונש
כמארוז"ל שכר מצוה מצוה וכו' וכמ"ש במ"א. ודעת
לנבון נקל ומשכיל על דבר ימצא טוב:

תיקון הכללי

מזמור - טז

מִכְתָּם לְדוֹד שְׁמַרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי בָךְ: אִמְרַתְּ לִיהוָה אֲדַנִּי אַתָּה
 טוֹבָתִי בַל עָלִיךְ: לְקַדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאַרְץ הַמָּה וְאֲדִירֵי כָל חַפְצֵי
 בָּם: יִרְבוּ עֲצָבוֹתָם אַחַר מְהָרוּ בַל אֲסִיף נִסְפֵיהֶם מִדָּם וּבַל אֲשֵׁא
 אֶת שְׁמוֹתָם עַל שִׁפְתָי: יְהוָה מְנַת חֲלָקֵי וְכוֹסֵי אַתָּה תוֹמִיף גּוֹרְלִי:
 חֲבָלִים נָפְלוּ לִי בְנַעֲמִים אֵף נִחַלְתָּ שִׁפְרָה עָלַי: אֲבָרַךְ אֶת יְהוָה
 אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי אֵף לִילֹוֹת יִסְרוּנִי כְלִיזוֹתַי: שְׁוִיתִי יְהוָה לְנִגְדֵי תַמִּיד
 כִּי מִימִינִי בַל אֲמוֹט: לָכֵן שָׁמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדֵי אֵף בְּשָׂרֵי יִשְׁכֵן
 לְבֶטֶח: כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשֵׂאוֹל לֹא תִתֵּן חֲסִידֶךָ לְרֵאוֹת שְׁחַת:
 תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שְׁבַע שְׁמַחוֹת אֶת פְּנֵיךָ נַעֲמוֹת בִּימִינֶךָ נֶצַח:

מזמור - לב

לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשָׁרֵי נְשׁוּי פֶשַׁע כָּסוּי חֲטָאָה: אֲשָׁרֵי אָדָם לֹא
 יַחֲשֵׁב יְהוָה לוֹ עוֹן וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָה: כִּי הִחֲרַשְׁתִּי בָלוּ עֲצָמֵי
 בְּשִׂאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם: כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִכְבַּד עָלַי יָדֶךָ נְהַפֵּךְ לְשִׂדֵי
 בַּחֲרַבְנֵי קוֹץ סֶלָה: חֲטָאֲתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי אִמְרַתִּי אֹדָה
 עָלַי פֶשַׁעִי לִיהוָה וְאַתָּה נִשְׂאֵת עוֹן חֲטָאֲתִי סֶלָה: עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל חֲסִיד אֱלֹהֶיךָ לְעַת מְצֵא רַק לְשִׁטְף מִים רַבִּים אֲלִיו לֹא יִגִּיעוּ:
 אַתָּה סִתַּר לִי מִצַּר תִּצְרֵנִי רַנִּי פִלַּט תִּסּוּבְּבֵנִי סֶלָה: אֲשִׁכִּילְךָ
 וְאוֹרֶךְ בְּדַרְךָ זֹו תִלְכֶּה אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי: אֵל תִּהְיוּ כָּסוּס כְּפָרֵד
 אֵין הֶבִין בְּמַתַּג וְרָסֵן עֲדִיו לְבָלוֹם בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ: רַבִּים מְכֹאזְבִּים
 לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בִּיהוָה חֶסֶד יִסּוּבְּבֵנוּ: שְׁמַחוּ בִיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים
 וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל:

מזמור - מא

לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדָוִד: אֲשֶׁר־י מִשְׁכִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ
 יְהוָה: יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ יֵאֱשֶׁר (וְאֲשֶׁר) בְּאָרֶץ וְאֵל תִּתְּנֵהוּ
 בְּנַפְשׁ אִיבָיו: יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל עֵרֶשׁ דְּוֵי כָּל מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֹת
 בְּחִלּוֹ: אֲנִי אֲמַרְתִּי יְהוָה חֲנֻנִי רַפְּאָה נַפְשִׁי כִּי חָטָאתִי לָךְ: אוֹיְבֵי
 יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ: וְאִם בָּא לְרְאוֹת שְׂוֹא יִדְבֹר
 לְבוֹ יִקְבֹּץ אָוֶן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יִדְבֹר: יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שֹׁנְאֵי
 עָלַי יִחְשְׁבוּ רָעָה לִּי: דְּבַר בְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף
 לָקוּם: גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכֵל לַחְמִי הִגְדִּיל עָלַי
 עָקֵב: וְאַתָּה יְהוָה חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם: בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי
 חָפְצָתָ בִּי כִּי לֹא יִרְיעַ אוֹיְבֵי עָלַי: וְאֲנִי בְּתַמִּי תִמְכָּתָ בִּי וּתְצַיְבֵנִי
 לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהַעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם
 אָמֵן וְאָמֵן:

מזמור - מב

לְמַנְצַח מִשְׁכִּיל לְבַנֵּי קַרְח: בְּאֵיל תַּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם בֶּן נַפְשִׁי
 תַּעֲרַג אֲלֵיךָ אֱלֹהִים: צִמְאָה נַפְשִׁי לְאֱלֹהִים לֹאֵל חֵי מָתִי אֲבוֹא
 וְאֶרְאֶה פָּנֵי אֱלֹהִים: הִיָּתָה לִי דִמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם וְלֵילָה בְּאָמֹר
 אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֵיךָ: אֵלֶּה אֶזְכְּרָה וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי נַפְשִׁי כִּי
 אֶעֱבֹר בְּסֶף אֲדִידִם עַד בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוֹגֵג:
 מַה תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשִׁי וּתְהַמִּי עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנֵנוּ
 יִשׁוּעוֹת פְּנִי: אֱלֹהֵי עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּוְּחַח עַל כֵּן אֶזְכְּרָךְ מֵאֶרֶץ
 יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים מֵהַר מִצְעָר: תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרִיךָ
 כָּל מִשְׁבְּרִיךָ וְגַלְיָה עָלַי עֲבָרוּ: יוֹמָם יִצְוָה יְהוָה חֲסִדוֹ וּבְלֵילָה
 שִׁירָה (שִׁירוֹ) עַמִּי תִפְלָה לֹאֵל חַיִּי: אוֹמְרָה לֹאֵל סִלְעֵי לָמָּה

שְׂכַחְתָּנִי לְמָה קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֵץ אוֹיֵב: בְּרָצַח בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפּוֹנִי
צוֹרְרֵי בְּאֶמְרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵימָה אֱלֹהֶיךָ: מַה תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשִׁי
וּמַה תִּהְיֶה עִלִּי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנֵנו יְשׁוּעַת פָּנָי וְאֱלֹהֵי:

מזמור - נט

לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַח לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח שְׂאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת הַבַּיִת
לְהַמִּיתוֹ: הַצִּילֵנִי מֵאֹיְבֵי אֱלֹהֵי מַמְתְּקוֹמִמִי תִשְׁגָּבֵנִי: הַצִּילֵנִי
מִפְעֻלֵי אָוֶן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ
עָלַי עֲזִים לֹא פִשְׁעֵי וְלֹא חֲטָאתַי יְהוּה: בְּלִי עוֹן יְרוּצוֹן וַיְפֹנְנֵנו
עוֹרָה לְקַרְאתִי וְרָאָה: וְאַתָּה יְהוּה אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
הַקִּיצָה לְפָקֶד כָּל הַגּוֹיִם אֵל תַּחֲן כָּל בְּגָדֵי אָוֶן סִלָּה: יִשׁוּבוּ
לְעֶרֶב יִהְיוּ כְּכֶלֶב וַיִּסּוּבּוּ עִיר: הִנֵּה יִבְיַעוֹן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי מִי שִׁמְעֵ: וְאַתָּה יְהוּה תִּשְׁחַק לָמוֹ תִלְעַג לְכָל
גּוֹיִם: עֲזוֹ אֱלֹהֵי אֲשֶׁמְרָה כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי: אֱלֹהֵי חֶסֶד (חֶסֶדִי)
יִקְדְּמֵנִי אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשׁוֹרְרֵי: אֵל תִּהְרַגְם פֶּן יִשְׁפַּחוּ עָמִי הַנִּיעְמוּ
בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוּ מִגִּבְעוֹתֵי אֲדָנִי: חֲטָאת פִּימוֹ דָּבַר שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ
בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֱלֹהֵי וּמִפִּחַשׁ יִסְפְּרוּ: כִּלְהַחֲמָה כִּלְהַחֲמָה וַאֲיַנְמוּ וַיִּדְעוּ
כִּי אֱלֹהִים מִשְׁלַל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סִלָּה: וַיִּשׁוּבוּ לְעֶרֶב יִהְיוּ
כְּכֶלֶב וַיִּסּוּבּוּ עִיר: הִמָּה יְנוּעוֹן (יְנִיעוֹן) לֶאֱכֹל אִם לֹא יִשְׁבְּעוּ
וַיִּלְיֵנוּ: וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאֶרְנֶן לְבַקֵּר חֶסֶדֶךָ כִּי הֵייתָ מִשְׁגָּב לִי
וּמְנוּס בְּיוֹם צָר לִי: עֲזֵי אֱלֹהֵי אֲזַמְרָה כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי
חֶסֶדִי:

מזמור - עז

לְמַנְצַח עַל יְדִיתוֹן (יְדוּתוֹן) לְאַסָּף מְזֻמּוֹר: קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים
וְאַצְעָקָה קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי

יְדֵי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג מֵאַנְהָה הַנְּחַם נַפְשִׁי: אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים
וְאֶהְמִיָּה אֲשִׁיחָה וְתַתְּעִטֶנּוּ רוּחִי סִלָּה: אֲחַזֶּתֶת שְׁמֵרוֹת עֵינָי
נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: אֲזַכְּרָה
נִגְיָנְתִּי בַלִּילָה עִם לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח
אֲדָנִי וְלֹא יִסִּיף לְרִצּוֹת עוֹד: הָאֶפֶס לִנְצַח חֲסִדוֹ גָּמַר אֲמַר לְדֹר
וְדֹר: הִשְׁכַּח חַנּוּת אֵל אִם קִפְּץ בָּאֵף רַחֲמָיו סִלָּה: וְאֲמַר חֲלוּתִי
הִיא שָׁנוֹת יָמָיו עֲלִיּוֹן: אֲזַכִּיר (אֲזַכּוֹר) מֵעַלְלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם
פְּלֹאֵף: וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּתְךָ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: אֱלֹהִים בִּקְדָשׁ
דִּרְכֶךָ מִי אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: אֶתְּהָה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֹא הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים
עֲזָדָךָ: גְּאֻלַּת בְּזִרְעֵךָ עֲמָדָךָ בְּנֵי יַעֲקֹב וַיִּזְסַף סִלָּה: רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים
רְאוּךָ מִיָּם יִחִילוּ אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: זִרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נִתְּנוּ
שְׁחָקִים אֵף חֲצֻצֶיךָ יִתְהַלְכוּ: קוֹל רַעֲמָךָ בַּגְּלִגְלֵי הָאִירוּ בְּרִקִּים
תִּבֵּל רְגָזָה וְתַרְעֵשׂ הָאָרֶץ: בְּיָם דִּרְכֶךָ וּשְׁבִילֶיךָ (וּשְׁבִילֶךָ) בְּמִים
רְבִים וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ: נַחֲיֵת כְּצֹאֵן עֲמָדָךָ בַּיַד מִשָּׁה וְאֶהְרֹן:

מזמור - צ

תִּפְלָה לְמִשָּׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדָנִי מֵעוֹן אֶתְּהָה הָיִיתָ לָנוּ בְּדֹר וְדֹר:
בְּטָרֶם הָרִים יִלְדוּ וְתַחֲוִלֵּל אֶרֶץ וְתִבֵּל וּמַעוֹלָם עַד עוֹלָם אֶתְּהָה
אֵל: תִּשָּׁב אָנוּשׁ עַד דָּכָא וְתִאמַר שׁוּבוּ בְנֵי אָדָם: כִּי אֶלֶף שָׁנִים
בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוּל כִּי יַעֲבֹר וְאֲשִׁמּוֹרָה בַלִּילָה: זִרְמַתֶּם שָׁנָה
יִהְיוּ בַבֶּקֶר כְּחֻצִיר יַחֲלֹף: בַּבֶּקֶר יִצִּיץ וְחֲלֹף לְעֶרֶב יִמּוֹלֵל וַיִּבֶשׁ:
כִּי כָלִינוּ בְּאֶפֶד וּבַחֲמַתְךָ נִבְהַלְנוּ: שֶׁתָּה (שֶׁתָּה) עוֹנֵתִינוּ לְנִגְדָךָ
עֲלַמְנוּ לְמֵאוֹר פְּנִיךָ: כִּי כָל יָמֵינוּ פָּנּוּ בְּעִבְרַתְךָ כְּלִינוּ שְׁנֵינוּ כְּמוֹ
הֶגֶה: יְמֵי שָׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם שְׁבָעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה
וְרַהֲבָם עָמַל וְאוֹן כִּי גָז חִישׁ וְנִנְעָפָה: מִי יוֹדַע עֵז אֶפֶד וְכִירָאֲתָךָ
עִבְרַתְךָ: לְמִנּוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנִבָּא לְבַב חֲכָמָה: שׁוּבָה יְהוָה

עד מתי והנחם על עבדיך: שבענו בבקר חסדך ונרננה ונשמחה
 בכל ימינו: שמחנו פימות עניתנו שנות ראינו רעה: יראה אל
 עבדיך פעלך והדרך על בניהם: ויהי נעם אדני אלהינו עלינו
 ומעשה ידינו פוננה עלינו ומעשה ידינו פוננהו:

מזמור - קה

הודו ליהוה קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו: שירו לו
 זמרו לו שישחו בכל נפלאותיו: התהלכו בשם קדשו ישמח לב
 מבקשי יהוה: דרשו יהוה ועזו בקשו פניו תמיד: זכרו נפלאותיו
 אשר עשה מפתיו ומשפטי פיו: זרע אברהם עבדו בני יעקב
 בחיריו: הוא יהוה אלהינו בכל הארץ משפטיו: זכר לעולם
 בריתו דבר צוה לאלף דור: אשר פרת את אברהם ושבועתו
 לישחק: ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם: לאמר לה
 אתן את ארץ פנען חבל נחלתכם: בהיותם מתי מספר כמעט
 וגרים בה: ויתהלכו מגוי אל גוי מממלכה אל עם אחר: לא הניח
 אדם לעשקם ויזכח עליהם מלכים: אל תגעו במשיחי ולנביאי
 אל תרעו: ויקרא רעב על הארץ כל מטה לחם שבר: שלח
 לפניהם איש לעבד נמפר יוסף: ענו בפבל רגליו (רגלו) ברזל
 באה נפשו: עד עת בא דברו אמרת יהוה צרפתהו: שלח מלך
 ויתירהו משל עמים ויפתחהו: שמו אדון לביתו ומשל בכל
 קנינו: לאסר שריו בנפשו וזקניו יחפם: ויבא ישראל מצרים
 ויעקב גר בארץ חם: ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצרים: הפך
 לבם לשנא עמו להתנכל בעבדיו: שלח משה עבדו אהרן אשר
 בחר בו: שמו בם דברי אתותיו ומפתים בארץ חם: שלח חשך
 ויחשך ולא מרו את דברו (דברו): הפך את מימיהם לדם וימת
 את דגתם: שרץ ארצם צפרדעים בחדרי מלכיהם: אמר ויבא

ערב פנים בכל גבולם: נתן גשמייהם בָּרַד אֵשׁ לְהַבּוֹת בְּאֶרֶץ: וַיֵּךְ גַּפְנֵם וַתֵּאֱנַתֶם וַיִּשְׁבֵּר עֵץ גְּבוּלֶם: אָמַר וַיָּבֵא אֲרֶבָה וַיִּלַּק וַאִין מִסֶּפֶר: וַיֹּאכַל כָּל עֵשֶׂב בְּאֶרֶץ וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם: וַיֵּךְ כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ רֵאשִׁית לְכָל אֹזָנָם: וַיִּזְצִיאוּם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאִין בְּשִׁבְטֵי כוֹשֵׁל: שָׂמַח מִצָּרִים בְּצִאתָם כִּי נָפַל פַּחַדָּם עֲלֵיהֶם: פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְדָּךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר לַיְלָה: שָׁאֵל וַיָּבֵא שָׁלוֹם וְלַחֵם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: פָּתַח צוּר וַיִּזְוֹבוּ מַיִם הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: כִּי זָכַר אֶת דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת אֲבֵרָתָם עֲבָדוֹ: וַיִּזְצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשׁוֹן בְּרִנָּה אֶת בְּחִירָיו: וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת גּוֹיִם וְעָמַל לְאֲמִים יִירָשׁוּ: בְּעִבּוֹר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ הַלְלוּיָהּ:

מזמור - קלז

עַל נְהַרֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם בְּכִינוּ בְּזַכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן: עַל עָרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ בְּנֵרוֹתֵינוּ: כִּי שָׁם שָׁאֲלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבָרֵי שִׁיר וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמֵחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: אֵיךְ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְהוָה עַל אֲדָמַת נָכַר: אִם אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לַחֲכִי אִם לֹא אֲזַכְּרֶכִי אִם לֹא אֶעֱלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֵחָתִי: זָכַר יְהוָה לִבְנֵי אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוּד בָּהּ: בַּת בְּכָל הַשְּׂדוּדָה אֲשֶׁרֵי שִׁישָׁלַם לָךְ אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלֹת לָנוּ: אֲשֶׁרֵי שִׁיאַחֲזוּ וְנַפֵּץ אֶת עַלְלֵיךְ אֶל הַסַּלַּע:

מזמור - קנ

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקִדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ עֲזוֹ: הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרָתוֹ הַלְלוּהוּ בְּרַב גְּדֻלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וּבְנֹזֶר: הַלְלוּהוּ בַתֶּף וּמַחֲזוֹל הַלְלוּהוּ בְּמַנִּים וְעוּגָב: הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כָּל הַנְּשָׂמָה תִּהְלֵל יְיָ הַלְלוּיָהּ:

סיכום

קורא יקר בוא להיות שותף לתת לקב"ה מתנה - יהודים שלם
להכניס יהודים תחת כנפי השכינה בבריתו של אברהם אבינו ע"ה
ברית מילה

על מי מוטלת המצוה?

פסק השולחן ערוך יורה דעה סימן ר"ס סעיף א': "מצות עשה לאב למול את בנו, וגדולה מצוה זו משאר מצות עשה".

אמנם, ישנם יהודים רבים בחוץ לארץ (וחלק לא קטן מהם נמצא כעת בארץ הקודש) שלא זכו להיות נימולים בגיל שמנה ימים על ידי אביהם, שלא באשמתם. כמו כן בהווה נולדים יהודים - כן ירבו - בכל רחבי תבל, שאביהם לא תמיד דואג להזמין ולשלם עבור ברית מילה לבנו, במיוחד כאשר לא נמצא מוהל בסביבה הקרובה וצריך לארגן למוהל כרטיס טיסה. ובכן, על מי כעת מוטל החוב הקדוש, לדאוג שהמצווה תתבצע?

עונה על כך השולחן ערוך בסימן רס"א סעיף א': אם לא מל האב את בנו, חייבים בית דין למולו.

ומוסיף הרמ"א, שבכל יום שלא מלים את היהודי, עוברים [בית הדין] בעונש כרת.

מי הם "בית דין"?

החיוב מוטל על כל ישראל, זאת אומרת שאם ישנו יהודי אחד בקצה העולם שעדיין לא עשה ברית מילה ואין בסביבתו מי שידאג לו, כל אחד ואחד נושא על עצמו אחריות להכניס את אותו היהודי בבריתו של אברהם אבינו.

מקורות: היעב"ץכתב: "ועל בית דין ועל כל ישראל רמי חיובא". וכן מפורש ברמב"ם פירוש המשניות שבת פי"ט מ"ו: "כל מי שראה זה האדם ר"ל הילוד הערל ולא ימול אותו, עובר על מצות עשה עד שימול אותו – כאלו היה בנו". ועד"ז בעוד ראשונים. ושרש דין זה ברוחניות הוא משום ש"כל ישראל ערביין זה לזה" (שבועות לט, סע"א ועוד) גם במונן של "מעורבין זה בזה" (לקוטי תורה בהעלותך לג, ג. וראה בהרחבה בלקו"ש כרך ל' עמ' 217 ואילך).

דברים נפלאים אודות המילה בדברי חז"ל

גדולה מילה שנכרתו עליה שלש עשרה בריתות (משנה מסכת נדרים פרק ג משנה יא)

גדולה מילה שדוחה את השבת החמורה

גדולה מילה שלא נתלה לו למשה הצדיק עליה מלא שעה

גדולה מילה שדוחה את הנגעים

גדולה מילה - שכל המצות שעשה אברהם אבינו לא נקרא שלם עד שמל.

גדולה מילה - שאלמלא היא לא ברא הקב"ה את עולמו, שנאמר (ירמיהו לג כה):
אמר ה' אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי.

גדולה מילה ששקולה כנגד כל המצות שבתורה (תוספתא מסכת נדרים (ליברמן) פרק
ב הלכה ז).

גדולה מילה ששקולה ככל התורה כולה (ילקוט שמעוני תורה פרשת לך לך רמז פא).

גדולה מילה שאילמלי היא לא נתקיימו שמים וארץ שנ' אם לא בריתי יומם
ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי (מדרש תנחומא (ורשא) פרשת וירא סימן ו וראה אליהו
זוטא (איש שלום) פרשה כג).

הקב"ה מוחל לישראל בכל שנה ביום הכפורים בזכות הברית מילה של אאע"ה
(פרקי דרבי אליעזר (היגר) - "חורב" פרק כח).

והפורש מן המילה כפורש מן הקב"ה (שם).

וכשנולד יצחק בן שמנת ימים הגיש למילה שנ' וימל אברהם את יצחק בנו בן שמנת ימים, מכאן את למד שכל איש שמגיש בנו למילה, כאילו כהן גדול מקריב מנחתו ונסכו על גבי המזבח (שם).

ישראל שהם נמולים תפלתם נכנסת לפני הקב"ה כריח ניחוח (שם).

גדולה מילה שאין ישראל עושין ברית עד שאליהו מלאך הברית בא ומעיד עליה (שם).

הקב"ה נושא פנים לישראל בזכות הברית מילה

א"ר יצחק נאמר במילה עבודה ונאמר בקרבנות עבודה מה עבודה האמו-
רה בקרבנות דמים אף עבודה האמורה במילה דמים למה זרע יעבדנו כיון
שאדם מטיף טיפה אחת של דם היא חביבה לפני הקב"ה כקרבנות לפיכך
נגלה הקב"ה על אברהם כשם שנגלה בקרבנות שנא' (ויקרא ט) שור ואיל
לשלמים לזבח וגו' כי היום ה' נראה אליכם.

א"ל כשהיית ערל ובאת לדבר עמי היית נופל שנא' ויפול אברם על פניו וידבר
אתו אלהים (בראשית יז) וכשמל היה הקב"ה נגלה עליו והקב"ה עומד ואברהם
יושב שנאמר וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא יושב.

גדולה מילה שנשבע הב"ה לאברהם שכל מי שהוא מהול אינו יורד לגיהנם,
שנ' גם את בדם בריתך שלחתי אסיריך מבור אין מים בו (זכ' ט', י"א), וכת' ביום
ההוא כרת י"י את אברם ברית לאמר.

אתה יכול להציל יהודי מלידך לגיהנם ומידה כנגד מידה: אם מישהו נזקק
להצלה זאת...?

ילקוט שמעוני תורה פרשת לך-לך רמז פא מדרש ילמדנו (מאן) ילקוט תלמוד
תורה - בראשית אות עו)

אעפ"י שאין לישראל מעשים טובים, הקב"ה גואלן בזכות המילה: אגדת
בראשית (בובר) פרק יז ד"ה [א] כה אמר.

לא נקרע (ים סוף ביציאת מצרים) אלא בזכות מילה שנאמר לגזור ים סוף
לגזרים (תהלים קלו יג).

...משה גדול הנביאים וחכמים וצדיקים על שעכב שעה אחת את המילה בקש הקב"ה להרגו, שנאמר ויהי בדרך במלון [וגו' ויבקש המיתו] (שמות ד כד). ישראל אם יבטלו את המילה העולם חרב מיד, לכך נאמר אם לא בריתי יומם ולילה.

המילה קודמת לעשרת הדברות (שם ב').

בראשית רבתי פרשת לך לך

א"ר יהושע בן קרחה כל מי שנתן בו חותם המילה אינו יורד לגיהנם שנאמר והנה תנור עשן וגו' ביום ההוא כרת ה' את אברם (ט"ו י"ז - י"ח) אבל הערלים יורדים שם שנאמר כלם ערלים חללי חרב (יחזקאל ל"ב כ"ה).

תני חביבה מילה שאלולי היא לא נבקע הים, שנכנסו לים עד קרסוליהם ולא נבקע, עד ירכותיהם ולא נבקע, כיון שבאו עד המילה נבקע, שנאמר לגזור ים סוף לגזרים (תהלים קל"ו י"ג).

חביבה מילה שאין אדם שלם עד שמל שנאמר התהלך לפני והיה תמים (י"ז א').

[יז, ב - ג] חביבה מילה שקדמה לשבועת הקדש שנאמר שים נא ידך תחת ירכי (כ"ד ב') ואח"כ אמר ואשביעך בה' אלהי השמים (שם ג'). ומנין שירך זו מילה שנאמר ויהי כל נפש [יוצאי ירך יעקב] וגו' (שמות א' ה')

חביבה מילה שאלו לא מלו במצרים לא אכלו פסחיהן שנאמר וכל ערל לא יאכל בו (שמות י"ב מ"ח).

סוד ה' ליראיו (תהלים כ"ה י"ד), אי זה הוא סודו של הקב"ה, המילה שלא גלה הקב"ה מסתורין שלה אלא לאברהם הה"ד ובריתו להודיעם (שם) . . בא וראה כמה כח המילה, עד שלא נימול אברהם לא היה בו כח לעמוד שנאמר ויפל אברם על פניו וידבר אתו אלהים, אבל אחר שנימול נראה לו הקב"ה עומד והוא יושב, הה"ד וירא אליו ה' [וגו'] והוא יושב (י"ח א').

[יז, ד] והיית לאב המון גוים. בזכות המילה תהיה מהמה כל הגוים, וכן מצינו שלא נמסרו ישראל ביד האומות אלא בעבור שפשעו במילה... ובזכות המילה נגאלו ישראל.

אמ' הקב"ה בזכות דם ברית מילה ובזכות דם פסח נגאלו ממצרים ובזכות דם ברית מילה ובזכות דם פסח אתם עתידים להגאל בסוף מלכות רביעי, לכך נאמ' ואומר לך בדמיך חיי, (פרקי דרבי אליעזר (היגר) - "חורב" פרק כח).

מנורת המאור פרק ו - המצוות עמוד 474

משה רבנו ושבעים זקנים בזכות הברית מילה: בראשית רבה (וילנא) פרשה מט ד"ה ב כתיב סוד ה' ליראיו.

ארץ ישראל בזכות הברית מילה: גדולה מילה, שבזכותה ירשו אבותינו הארץ, שנא' ביום ההוא כרת ה' את אברם ברית לאמר לזרעך נתתי את הארץ וגו'. וכשבטלוה גלו מן הארץ. מכילתא דרבי ישמעאל יתרו - מס' דעמלק פרשה ב ד"ה שלשה דברים. אם מקיימין בניך את המילה הן נכנסים לארץ ואם לאו אין נכנסים לארץ

קבלת אלקותו של הקב"ה תלויה במילה: בראשית רבה (הוצאת תיאודור-אלבק) פרשה מז ד"ה (ח) ונתתי לך.

גדולה מילה שמצילה מדינה של גהינום בראשית רבה (הוצאת וילנא פרשה מח ד"ה ח פתח האהל).

זכות המילה יכולה לדחות חורבן בית המקדש (תלמוד בבלי מסכת מנחות דף נג עמוד ב).

הברית מצילה את האדם מחיבוט הקבר וממלאך המוות (תיקוני זהר תקון לו [דף עח עמוד א]).

צדקה

את גודל מעלת הצדקה ברוחניות אין כאן המקום לבאר, ונתבארה בין היתר בריבוי מקומות בספר התניא (פרקים לד ולז, באגרת התשובה פ"ג, ובאגרת הקודש לרוב).

וראה שערי צדקה (היכל מנחם) סימן ע"ח ואילך אודות נתינת חומש ויותר מחומש וסגולותיהם הנפלאות.

את גודל מעלתה בגשמיות מתארים לנו חז"ל (תענית ט, א): "עשר תעשר – עשר בשביל שתתעשר", זאת אומרת שע"י הצדקה לא זו בלבד שאין האדם מפסיד ממון, אלא אף מרויח. ובמצווה זו ניתנה הרשות לאדם כביכול "לנסות" את הקב"ה, כמו שאמרו חז"ל "בחנוני נא בזאת" (שו"ע י"ד סוף סימן רמז).

אולם לפני כל מעלותיה של מצוות הצדקה, הרי שבנידון מדובר בחיוב המוטל על כל אחד ואחד. כפי שנזכר לעיל, שכל יהודי שטרם נימול – נחשב הוא כבנינו בנוגע לחיוב מילה, וכמו שאב לבנו יוציא כל אשר לו בכדי לעשות לו ברית מילה, כן אנו, עלינו להוציא כל אשר לנו עבור אותו יהודי.

אהבת יהונתן מהרה"ק יהונתן אייבשיץ עה"פ "ויצא חוטר מגזע ישי" "דע דביום שנחרב הבית נולד משיח... דבאמת ראויי היו תיכף כשנחרב הבהמ"ק להיות נגאלים מיד, שנתכפרו עונותיהם בחורבן בהמ"ק, אלא מפני שלא היו נימולים לא היו זוכין לזה. וזהו פירוש המדרש. אלו זכיתם הייתם קוראים בתורה כי ביום הזה יכפר עליכם דיום זה היה מכפר על ישראל, ועכשיו של זכיתם אתם קוראים טומאתה בשוליה מפני שלא נימולו"

רבי חייא אמר, בזכות שישראל נמולים נכנעים אויביהם תחתיהם ויורשים את נחלתם, מה כתוב, יראה כל זכורך (זכרים הנימולים), וכתוב אחר כך כי אורישי גוים מפניך והרחבתי את גבולך, הקב"ה עוקר דירים ממקומם ומשיב דירים למקומם... (זהר תקמח)

זוהר הקדוש

רבי יוסי ורבי חייא הוו אזלי באורחא, אמר רבי יוסי לרבי חייא: "אמאי את שתיק? הא אורחא לא אתתקן אלא במילי דאורייתא".

רבי יוסי ורבי חייא היו הולכים בדרך. אמר רבי יוסי לרבי חייא: מדוע אתה שותק (ולא אומר דבר תורה)? הרי הדרך אינה נתקנת אלא אם כן נדבר בדברי תורה. (מדוע אתה שותק?)

אתנגיד רבי חייא ובכה, פתח ואמר (בראשית יא ל): "ותהי שרי עקרה אין לה ולד", ווי על דא! ווי על ההוא זמנא דאולידת הגר לישמעאל!!

נשם עמוק רבי חייא והתחיל לבכות, פתח (רבי חייא) ואמר: "ותהי שרי עקרה" - שרי אשת אברהם אבינו היתה עקרה - "אין לה ולד" - לא היה לה בן. הזוהר הקדוש צועק: אוי על זה! אוי על ההוא זמנא (הזמן ההוא) שהולידה הגר את ישמעאל. איזה צרה גדולה, שילדה הגר את ישמעאל. כך אומר רבי שמעון בר יוחאי. בזוהר הקדוש. מי צועק את זה כאן? רבי חייא היה שותק, וכשהוא הזכיר לו "תאמר דבר", אז הוא "אתנגיד" - הוא נשם עמוק ובכה וצעק. הוא אומר: אוי על מה שקרה!

אמר ליה רבי יוסי: אמאי? והא אולידת לבתר, והוה לה ברא גזעא קדישא.

שואל אותו רבי יוסי: מדוע? מה קרה? מדוע אתה צועק? מה כואב? הרי בסוף היא ילדה את יצחק אבינו והיה לה בן גזע קדוש. אז מדוע אתה מצטער על הזמן שעוד לא ילדה?

אמר ליה: את חמי, ואנא חמינא, והכי שמענא מפומוי דרבי שמעון מילה ובכינא! אמר ליה: מאי היא? אמר ליה: ווי על ההוא זמנא! דבגין דשרה אתעכבת, כתיב (שם טז ב): "ותאמר שרי אל אברם וגו': בוא נא אל שפחתי" וגו', ועל דא קיימא שעתא להגר למירת לשרה גבירתה, והוה לה ברא מאברהם. אומר לו:

אתה רואה, ואני רואה. אל תחשוב שאני סתם בוכה. אני כך שמעתי מפיו של רבי שמעון בר יוחאי! דברים ("מילה") - שמעתי ממנו איזה דבר, ולכן אני בוכה! (אמר לו:) מה שמעת? מה ה"מילה" הזאת ששמעת? (אמר לו:) אוי על אותו זמן! בגלל ששרה התעכבה מללדת כתוב בתורה: "ותאמר שרי אל אברם בוא נא אל שפחתי ואבנה גם אנוכי ממנה", על זה עמדה לה השעה להגר אם ישמעאל לירש את שרה גבירתה, ונולד לה בן מאברהם אבינו.

ואברהם אמר: "לו ישמעאל יחיה לפניך", ואף על גב דקודשא בריך הוא הוה מבשר ליה על יצחק, אתדבק אברהם בישמעאל, עד דקודשא בריך הוא אתיב ליה: "ולישמעאל שמעתיך" וגו'.

אברהם אמר לקדוש ברוך הוא: "לו ישמעאל יחיה לפניך" - ביקש על ישמעאל ש"יחיה לפניך" (לפני הקב"ה). הקב"ה היה אומר לאברהם אבינו, יהיה לך בן משרה ויקרא שמו יצחק, היה מבשר אותו על הבן הקדוש. בכל זאת אברהם אבינו ביקש גם על ישמעאל. (עד שהקב"ה השיב לו: "ולישמעאל שמעתוך" וגו').

ולבתר אתגזר, ועאל בקיימא קדישא, עד לא ייפוק יצחק לעלמא. ובהיות ישמעאל בגיל 13 הוא נימול, לפני שנולד יצחק בעולם.

ותא חזי: ארבע מאה שנין קיימא ההוא ממנא דבני ישמעאל, ובעא קמי קודשא בריך הוא.

בוא ותראה מה כתוב על העניין הזה: ארבע מאות שנה עומד הממונה, השר, של ישמעאל, וביקש לפני הקב"ה.

- אמר ליה: מאן דאתגזר אית ליה חולקא בשמך? -

שאל את הקב"ה: מי שנימול, יש לו חלק בשמך?

- אמר ליה: אין. -

כן, יש לו חלק.

- אמר ליה: והא ישמעאל דאתגזר, ולא עוד אלא דאתגזר בר תליסר שנין, אמאי לית ליה חולקא בך כמו יצחק? -

השר ביקש עבור ישמעאל, אומר: הרי הוא נימול. לא רק זה, אלא הוא נימול בגיל 13 שנים. למה לישמעאל אין חלק בקב"ה כמו יצחק אבינו?

- אמר ליה: דא אתגזר כדקא יאות וכתיקוני, ודא לאו הכי, ולא עוד, אלא דאילין מתדבקין בי כדקא יאות לתמניא יומין, ואילין רחיקין מני עד כמה ימים. - יצחק אבינו נימול ונפרע. כתוב "שמל ולא פרע - כאילו לא מל".

כאשר מלים, מורידים את העורלה, ואח"כ פורעים את העור שחופף על העורלה, ומגלים את העטרה. אבל מי שמל ולא פרע, כאילו לא מל. יצחק נימול כמו שצריך, ובזמן שצריך, אבל זה (ישמעאל) - לא! ולא רק זה שהוא לא מל כמו שצריך, אלא שעם ישראל מתדבקים בקב"ה כמו שצריך, בתוך

שמונה ימים, ביום השמיני, ובני ישמעאל הם רחוקים ממני עד שלוש עשרה שנה, עד שהם מלים את עצמם.

- אמר ליה: ועם כל דא, כיון דאתגזר לא יהא ליה אגר טב בגיניה?

השר של ישמעאל מבקש מהקב"ה, ואומר: בכל זאת, סוף סוף הוא נימול, אז מה, לא מגיע לו שכר עבור המילה?

ווי על ההוא זמנא דאתיליד ישמעאל בעלמא ואתגזר!

כך אומר הזוהר הקדוש: אוי על אותו זמן, בגלל המצוה הזאת שעשה ישמעאל בעולם ומל את עצמו!

מה עבד קודשא בריך הוא? ארחיק להו לבני ישמעאל מדבקותא דלעילא, ויהב להו חולקא לתתא בארעא קדישא, בגין ההוא גזירו דבהון.

מה עשה הקב"ה? הקב"ה הרחיק אותם מהעולם הבא, אינם דבקים בה, הם צריכים גם לחזור בתשובה, גם הם צריכים ללכת בדרך השם, אבל הם התרחקו מ"דבקותא דלעילא" ונתן להם חלק למטה, בארץ הקודש, בארץ ישראל, בגלל המילה שמלו את עצמם.

וזמינין בני ישמעאל למשלט בארעא קדישא כד איהי ריקניא מכלא זמנא סגי, כמה דגזירו דלהון בריקניא בלא שלימו. ואומר הזוהר הקדוש, הזוהר הקדוש נכתב בזמן התנאים, מיד אחרי חורבן בית המקדש, רבי שמעון בר יוחאי היה (חי) בזמן החורבן. ואומר רבי שמעון בר יוחאי: עתידים בני ישמעאל, כאשר עם ישראל יהיו בגלות, כשהארץ תהיה ריקה מעם ישראל, אז בני ישמעאל יהיו בארץ הזאת. אבל מתי? כאשר היא ריקה מעם ישראל - אז זמן שלטון ישמעאל בארץ הזו, כמו שהברית (מילה) שלהם היא ברית ריקה, בלא שלמות, זה לא נקרא ברית, זה רק כריתת עורלה, זה לא בשלמות, ככה מגיעה להם מתנה, חלק בארץ כאשר הארץ היתה שוממה, כאשר אנחנו היינו בגלות, כאשר אנחנו גלינו לבין האומות - היה להם שלטון בארץ.

ואינון יעכבון להון לבני ישראל לאתבא לדוכתייהו, עד דישתלים ההוא זכותא דבני ישמעאל. והם, כך אומר רבי שמעון בר יוחאי, הם ירצו לעכב, הם יעכבו את עם ישראל מלשוב לארצם, עד שיתשלם, ייגמר, הזכות שלהם, של בני ישמעאל.

מי ישלוט בארץ בזמן הגלות

כך מובא בזוהר הקדוש כנ"ל:

"אמר ר' חייא לר' יוסי כך שמעתי מפיו של רבי שמעון בר יוחאי... ארבע מאות שנים עמד השר ההוא של בני ישמעאל, ובקש לפני הקב"ה ואמר לו: מי שנימול יש לו חלק בשמך?

אמר לו (הקב"ה): הן.

אמר לו (שרו של ישמעאל): והרי ישמעאל שנימול מפני מה אין לו חלק בשמך כמו יצחק?

אמר לו (הקב"ה): יצחק נימול כראוי וכתקונו וזה אינו כן (ישמעאל רק מל ולא פרע - וזה כאילו לא מל). ולא עוד אלא שאלו נדבקים בו כראוי לשמונה ימים ואלה (בני ישמעאל) רחוקים ממנו כמה ימים (נימולים רק בגיל י"ג).

אמר לו (שרו של ישמעאל): אף על פי כן כיון שנימול, האם לא יהיה לו שכר טוב עבור זה?

ווי על הזמן ההוא שנוולד ישמעאל בעולם ונימול, מה עשה הקב"ה (כלפי טענת השר של ישמעאל), הרחיק את בני ישמעאל מדבקות העליון, ונתן להם חלק למטה בארץ הקדושה, בשביל המילה שבהם.

ועתידים בני ישמעאל לשלוט על הארץ הקדושה, בשעה שהיא ריקה מכל, זמן הרבה (1300 שנה לכול שנת ברית מילה של ישמעאל שעשה בגיל 13), כמו שהמילה שלהם ריקה בלי שלמות. והם יעכבו את בני ישראל לשוב למקומם, עד שתכלה הזכות ההיא של בני ישמעאל".

נאמר בתורה: "ונתתי לך ולזרעך אחריו את ארץ מגוריו את כל ארץ כנען לאחוזת עולם וגו'. ואתה את בריתי תשמור, אתה וזרעך אחריו לדורותם. זאת בריתי אשר תשמרו ביני וביניכם, ובין זרעך אחריו, הימול לכם כל זכר" (בראשית י"ז, ח')

חיוב כל ישראל וכתת שבכל יום בקטן

היעב"ץ מבדיל בין מילת הגר ובין מילת תינוק שחלה והבריא בכותבו: אלא ודאי בגר לית לן בה בשווי למצוה דגירות דלא מיחייב ביה וכי נמי בעי למהדר ביה ליהדר, משא"כ בקטן דכי משהינן ליה קאי ליה כל יומא בעשה שיש בו כרת, ואאבוהי או אב"ד וכל ישראל רמי חיובא, השתא חביבא מצוה בשעתה ק"ו מאיברים ופדרים שדוחין את השבת ואין ממתנינן להם עד הערב, אע"ג דלית בהו אלא עשה גרידא, עאכ"ו במצוה דכרת, וחילול שבת עדיין ספק הוא אם יצטרך לכך. ונראה פשוט דמלין אותו בכל יום שיארע ואין חוששין לדברי רשב"ץ, עכ"ל.

רמב"ם פירוש המשניות שבת יט ו'

וממה שצריך להזכיר כאן, שאם עבר אדם ולא מל את בנו או יליד ביתו וחמל עליו ביום השמיני הרי זה עבר על מצות עשה גדולה וחמורה מאד שאין בכל המצות כמות, ולעולם אין לו תשלומין למצוה זו, והרי עונו חמור ממי שעבר עליו חג הסוכות ולא עשה סוכה או ליל פסח ולא אכל מצה, אלא שעם כל זה לא נפטר מן המצוה, אלא עדין הוא מצווה ומחויב למולו תמיד, וכל זמן שלא מלו הרי הוא עובר על מצות עשה שהגיע זמנה, ואם מלו נסתלקה מעליו העברה וקיים המצוה.

וכן כל מי שרואה את הילד הזה הערל ולא מלו הרי זה עובר על מצות עשה עד שימול אותו כאלו הוא בנו.

שים לב הראש פוסק שזה מוטל על כל אחד ולא דוקא על בית דין

השולחן ערוך פוסק לפי רוב 2 מתוך 3 הרמב"ם הרא"ש והרי"ף היות והרמב"ם והרא"ש פוסקים שזה חל על כל אחד מישראל הרי שהשולחן ערוך כותב בי"ד זה כל אחד מישראל

ראה גם מה שכותב דברי ירמיה שצרפתי לך והוא מזכיר שם רמב"ם:

רמב"ם הלכות מילה פרק ג הלכה א

המל מברך קודם שימול אשר קדשנו במצותיו וצונו על המילה, אם מל בן חבירו, ואם מל את בנו מברך וצונו למול את הבן, ואבי הבן מברך ברכה אחרת, ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו, מצוה על האב למול את בנו יתר על מצוה שמצווין ישראל שימולו כל ערל שביניהן, לפיכך אם אין שם אביו אין מברכין אחריה ברכה זו, ויש מי שהורה שיברכו אותה בית דין או אחד מן העם, ואין ראוי לעשות כן. השגת הראב"ד ואבי הבן מברך ברכה אחרת וכו' ואין ראוי לעשות כן. כתב הראב"ד ז"ל מסתברא כמ"ד ב"ד או מיוחד שבעם מברך ונהגו אצלנו שהסנדקוס מברך.

וראה גם כמה ששלחתי לך מצורף קובץ על היד שגם המקנה שהוא מהראשונים כותב מפורש דקאמר מחייבי בי"ד לאו דוקא אלא כל ישראל מצוין על זה והא סתמא כתיב המול לכם כל זכר הרי פסוק בתורה שכל ישראל חייבים

ומקוה שלאחר שתלמד זאת טוב תוכל לסביר לכל מקשן ובלבד שיכוון לבו לשמים.